Ч 434
УНИВ. БИБЛИОТЕКА
Бр. 90969

Бр. 1. Год. III.

СТАРМАЛИ

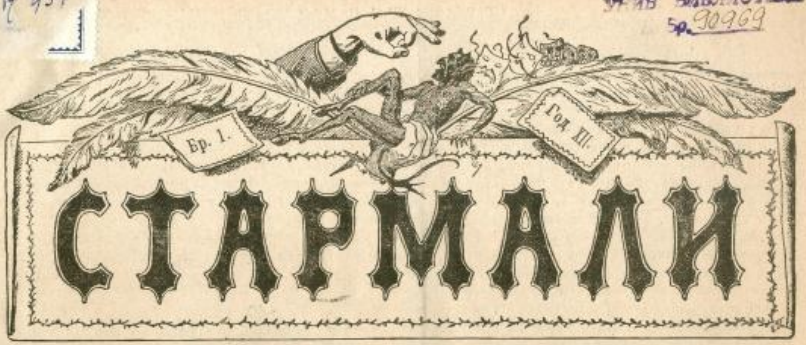

У Новоме Саду 10. јануара 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernalser Gürtelstrasse, Nr. 13.) — Претплата и еле што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Србину на нову годину 1889.

Ил да зборим, ил да ћутим;
Ил да кажем, ил да питам,
Ил старачки да светујем,
Ил младачки да честитам?!

Време има свога плова.
А на челу лета нова
Стоје ова збиљска слова:
Пет стотина од Косова.

Ко разуме шта говоре
Пет стотина горких лета,
Том не треба ни честитке,
Опомене ни савета.

Ај Србине, стари ђаче,
Сине мука, чедо бола,
Ти си ево изучио
Пет стотина тешких школа.

Пет стотина тешких школа, —
Али краја има и том;
Памти муке и науке,
Јер сад стојиш пред испитом.

Пет стотина од Косова.
Није мало. — То би зјало
Други народ, безтемељан,
Већ одавно прогутало.

Тебе чува виша сила
Што уза те до сад стаја;
Она стаја, дуго траја
— Ал и томе има краја.

Пет стотина од Косова.
А над тобом мачи висе
Ту је обрт твом животу, —
Прибери се, — разуми се.

С.

Ово, оно.

Таки се види, да ће ове године владати ред, ма да су наши календари збацили овогодишњег владаоца Јупитра и подигли на владу сунце, које никад уставно (уз тавно — т. ј. ноћу) не влада. Тај се ред види већ и по томе, што нам је нова година почела дарове своје по азбучном реду, почела је са **А**, те смо тако већ добили **Администратора**.*) **Патријарха**, до душе, још немамо, јер је Покој деветнаеста брига, — хоћу рећи деветнаесто слово у нашој азбуци, а покојног патријарха, или њему сличног, кисмо баш ни жељни. Свако администраторство то је установа, која се са аутономијом нашом здраво не слаже, или ако се слаже болесно се слаже — али кад су већ уста нова, требало би да је и говор нов, па да се из карловачке резиденције чује једаред обрана бар оних наших аутономних параграфа, који су већ потврђени, а то би најбоље могао чути саборски одбор, да му није г. Администратор запушио и уста и уши, још пре него што је правим администратором постао.

Еле наша патријаршија је сад удова. Но била је она више пута удовица, па колико се сећам из историје, није она никад сто година носила црнину, — а за Анђелићем није баш ни обукла црнину, — и тако имајмо надежде, да ће се „злату кујунџија наћи“, да ће се удовици ђувегија наћи, — само ако наш народ буде момак за деверство.

*) Ако је истинита она немачка пословица, која вели: — *Wer* **A** *sagt wird auch* **B** *sagen*, — онда темишварски владика нека се не каје што му је презиме **Бранковић**. Слагач.

Премишљајући о тако лепим сватовским стварима пробуди ме нека врева и галама, као да је из Пеште, из Дебрецина, из Сегедина, — а јасно се чују речи: никс дајч! никс дајч! — Ето ти врага, помислих у себи, да није откуд дошао наш савезник Бисмарк са регментама и топовима да нас увери о својим мирољубивим тежњама. Али није, није, — има он каде, па се у тој кади у млакој води купа, а Рихтер и Бамбергер душирају га хладном водом, јер то је врло здраво. Та врева и галама има други извор. Маџарски ђаци, т. ј. они велики ђаци боје се да не науче немачки, па су се за то тако узрујали, већма него онда кад су научили турски, т. ј. кад су Керим паши сабљу носили. Не противе се они немачком језику што је тај језик један од првих светских језика, што се с њиме може по целој Европи путовати, што је немачка литература пуна корисне драгоцености, — не противе се они тога ради, него за то што њима треба стварне науке, — а ако се глава великих ђака напуни страним језицима, камо онда места за друге корисне науке. — Ти мађарски велики ђаци имају у нечем и право. Само што не умеду своје право вешто да докажу. По моме мишлењу они би требали да изишту од г. Пере Стојковића (сно га у Сомбору) лечничку сведоџбу, да страни језици запремањем места шкоде главама великих ђака, — а г. Пера радо би им још и то посведочио, да само главице малих, основних и то немаџарских ђака ваља пунити страним језицима, — а великим ђацима доста је ако знају казати: никс дајч!

Зато мудра и здравствена политика треба само мале ђаке да оптерећава туђим језиком, — јер мали ђаци не могу се бунити, (само се могу збунити). А великим ђацима треба оставити и мало празнине у глави, а већ „шта ће са празнином“, то је њихов посао.

На тај начин оправдало би се уливање мађарског језика у ђаке српских основних школа, — али шта ћемо са оним још мањим школама, може ли се што забавити забавиштима, која се на врат на нос дижу и то често и српским повцем, — где мали мушкарци још носе сукњице, а још не знају ни српска оченаша, а Неника од њих већ направи папагаје, који свога рођеног оца и матер поздрављају са „*Јолегел!*“ и „*Цоколомкезиш!*“ — Шта ћемо о томе да кажемо.

Но то морам оставити за други пут, јер од силне вике: *никс дајч!* не могу да приберем мисли.

А. Б.

Ћира. А шта ти велиш о уставу, који је кр. Милан народу „поклонио“.

Спира. Ја би тек онда био потпуно задовољан, да је и велика скупштина неколико параграфа краљу поклонила, — јер дар без уздарја увек остаје нешто једнострано, и ретко кад постиже цел.

Пуслице.

△. Даклем Тиса је победио — своју партију. На томе би му „Стармали“ могао честитати. Али почекајмо мало, кад је он такав јунак, победиће он ваљда и сам себе.

♣. Мислило се да ће се сад Николи каплару извући ћилим испод ногу. А кад оно, са свим друк-

ПОДЛИСТАК.

Како је Чивут Чивута преварио.

Наслов је врло интересантан, па знам да ће вас примамити, да целу причу до краја прочитате.

Арон и *Ревека Голдштерн*, стари људи, живели су у једној варошици у којој је било доста Јевреја, а били су познати као ципије да том пару пара нема. Но они су ипак имали пара, имали су и кућу своју, слободицу своју — а већ како су стекли, то знају и они, а зна и цела варошица. Еле, по њиховом стању и имању могли су они сваки дан јести печења и колача и пити најбоља вина, ал они су то ипак откидали од својих уста, и јели су понајвише само чорбу од кромпира, роткве и бела лука, — а месо је стизало на њихов стол врло ретко и то само у облику какве кошер салваладе.

Што јесте, јесте, знали би они уважавати сласти какве кљукане гуске, и та је жеља каткад у њима јако овладала, али они су таке жеље ипак савлађивали и у себи угушавали, са извесних разлога.

Јер преко пута од њих живели су њихови рођаци, породица *Туртелтауб*, а то је била засад још сиромашна породица са много дечурлије, и ти *Туртелтајачићи* су се све врзли око њихове куће и завиривали су у њихове прозоре. Па сад кад би се каква лепа печенка створила на њиховој трпези, они би, хоћеш нећеш морали позвати и малог *Ицига* и чупаву *Сару* и пегавог *Кобику*, — а та деца једу као хале, — гуска би брзо планула, а — то је страшно и помислити.

Тој св јој зебњи дали су они и јасна израза, то је било једаред у очи шабеса, кад је роми Мојсије *Гутман* ишао улицама са пуним џаком закланих гусака, па је дошао и к њима, не би ли једаред и они од њега пазарили. И Мојсије је употребио све своје слаткоречије да их на тај луксус наведе.

Арон и *Ревека* бацали су лакоме погледе на Мојсијев еспап и већма но икад имађаху вољу да се баце у трошак и да принесу жртву своме мукотрпном трбуху. Али *Ициг*, *Сара* и *Кобика* провиривали су и сад кроз прозор, — а то је била опомена да се окану ћорава посла.

Мојсије је био врло промућурна глава; он се више пута једио што богати Голдштерн са својом супружницом тако комрачно живе, — па сад му се прокте да им се мало освети.

Он их повуче на страну па им пришапне: Ако купите од мене једну гуску, ја ћу вам дати приде један леп савет! научићу вас како ћете удесити, да га гуска буде

чије. Њему као да се још подмеће под ноге ћилим новог устава.

⊙. Его, како успеше пришипетље Анђелићеве. Хтедоше да оплоче место где му леже „свете мученичке кости“. Али у место оплочења изазваше ополчење.

✱. Вајкају се неки, што се не држе парастоси умрлом Герману. Али заборављају да у једно време не може бити и парастос и па ратос!

§. У Земуну излази „Ново Време“. Многи Земунци веле да би били куд камо радоснији, кад би им се повратило старо време.

□, У Београду је био пљусак од ордена. Чудан је то пљусак, кад нико амбрел не распиње.

ꝫ. Краљ се Милан држи оне немачке пословице: „Was zu viel ist ungesund“. — Он вели за Србију би било сувише два кона, — и конституција и конзеквенција. Зато је конзеквенцију метнуо под купус.

♣. Што неки још једнако помаџарују своја презимена, то је ситан стра. Зло би било кад би неки Мађари посрбили своје име. Н. пр. кад би хонвидски министар Фејервари постао Београдски.

×. Даклем сада знамо зашто је г. Ђаја био у Готи. Да се преуготови за деградацију, — да од начелника постане професор мале гимназије.

На нову годину.

(ма коју.)

Чуј, човече, мога свѐта,
На уранку нова лета:

Ако ти Јануар не испуни жељу
Покрај свега труда и зноја и жара,
Немој да се љутиш, можда ће то доћи
Током Фебруара.

И Фебруар може да ти нȃд омане
Да пред-а те стави големе тешкоће;
А ти с' држи Марта, и он нешто може,
Само ако хоће.

Прође л' и Март лудо, а срећица твоја
Још се не појавља, оста где и била,
Тада, брате други, (оно јесте чудно)
Али шта ћеш, тад се надај од Априла.

Април радо вара, уме да обећа,
Ал од речи своје издајнички бега,
Но за то не клони, Мај је месец красан, —
Уздај се у њега.

Сусретај га с надом и са добром вољом,
Чврсто држи крму свога малог чуна;
Не буде ли Маја што ти срце жуди,
— Може бити Јуна.

само ваша и ничија више, да не морате дати ни батак ни карабатак, па ни саму шију оним прождрљивим *Туртелтајачићима.*

„Ајд, не лудуј“ рече стари *Арон* „зар не видиш те хале да и сад кроз прозор вире, па једва чекају да гуску купим“.

„Ни!“ рече Ревека „кад добри Мојсије хоће да нам да добар савет, могли би га бар послушати.“

„Савет да нам да! Он да нам савет да! какав савет да нам да. То су празни разговори. *Ицик, Сара,* и *Кобика* имају добар нос, они ће намирисати печену гуску, па је ми како сакрили“. Тако се опирао Арон.

„Нека је мирише“ преузе Мојсије, „али не морају за то и лабрњу омастити.“ Па онда намигнувши лукаво прошапута: „Ви ћете разгласити свугде и свакоме да је гуска смрдила, па сте је морали дати псима.

„Је с' чула, Ревека, шта овај вели?!“ проговори Арон, коме се тај савет почео допадати.

И *Ревека* је потпуно схватила мудрост тога савета и била је готова да га послуша, зато и рече мужу: „купићеш је Ароне, купићеш.“

Ревека је изабрала лепу гуску и после дужег ценкања погодише се и исплатише је. У вељој радости нису ни пазили шта је *Мојсије* урадио. Он је вештим начином гуску изменуо, па у место здраве дојакошње гуске подметнуо им неку стару, већ натрухлу, смрдљиву мрцину. Па се онда пожури на поље и одјури у оближње село, — ако би га понијали, да га не могу наћи.

* * *

После два дана проћи ће *Мојсије* опет Голдштерновом улицом са својим цаком на леђи. *Арон* и *Ревека* стојали су пред кућом својом, па кад опазише варалицу још из далека, а они му већ почеше песницама претити. Али *Мојсије* ни лук јео ни лук мирисао (то је само пословица) он се, братац чини и невешт, са свим мирно дошантуца до њих и учтиво их поздрави.

„Ту си, хуљо, је ли!“ Продера се *Арон,* шчепавши га за рукав и вукући га унутра у кућу, — а *Ревека* га је одостраг турала.

„Она гуска што си нам је подметнуо смрдила је као буба!“ викао је Арон као бесан.

„Добро, врло добро, Аронлебен“, — говораше *Мојсије* гласом тихим, — тако треба говорити, кад човек хоће своје печење сам да поједе. То је мој савет. Је ли да сам паметан човек«!

„Али гуска је за право смрдила“ — сиктала је Ревека, — „ми је нисмо могли појести, морали смо је псима дати.“

*

И Јун може проћи без икаква лека,
А твој вапај срећа јоште није чула, —
Ти га мани врагу, крепи своју снагу,
Па се хватај Јула.

Питаш: шта ћу онда, ако и Јул слаже?
Напред, напред само, богу се молећи,
Ти пренеси бриге и невоље своје
Нек их Аугуст лечи.

Ни с Аугустом ниси баш уговор стег'о,
И он може касти: чекај, брате драги!
А ти мораш чекат', не смеш очајават' —
За Аугустом иде Септемберац благи.

Е па нек се деси, да и он омане,
Очајање ником не доноси добра,
Чини се и невешт, а у себи мисли:
Ха ево Октобра!

Сад је време бербе (ако филоксера
Рачун не поквари);
Не буде ли ништа, ти се теши тиме:
И Новембар уме даре да подари.

Уме уме, куме, — ал и слагат' уме.
Па ако те слаже, извиј се савладом;
Та Декембар може све поправит' лепо, —
Ти у њега уђи са вером и надом.

Ако и Декембар превати те љуто,
Немој да ти очај надање пресеца —
То исто понови у години новој,
И та има пуних дванаест месеца.

(„К.“)

„Браво, госпођа Ревека! Само тако љутито говорите, — па ће свако веровати. Ал ја нисам ни мислио да сте ви тако вешта глумица.“

Арон. Ти си хуља, ти си нитков, ти си лопов!

Мојсије. Тако, тако, — врло се вешто претварате!

Арон. Шта, лоло једна, ти се чиниш као да ме не разумеш?!

Мојсије. Та разумем вас, човече, како не би разумео. Та ја сам вас томе и научио, — тако смо уговорили. Сад ме само добре испсујте, јер ено туртелтајпчићи опет вире кроз тарабу и прислушкују. Грдите ме, Межете ме кобајаги мало и у леђа бубнути. Онда нико неће посумњати. Иштите и свој новац натраг, — а ја вам нећу дати, — већ ћу побећи.

Све је то Мојсије шапатом говорио и што су га већма грдили, све им је више одобравао. А кад су га слабачким рукама у ребра боцкати почели, онда се почео смејати, велећи: Сад је већ доста, јер сам врло шкакљив. И то говорећи збоде на оде, ал се још дуго и на улици смејао.

Ето тако је то било.

Тако је Чивут Чивута преварио.

По приповедању „К.“

Шта не зна и шта не може.

У гостионици, у друштву угледних грађана седео је за вечером и један свршени јуриста. Јуриста је био врло хвалисав; хвалио је своју умну и своју телесну снагу; много је говорио шта све зна, и шта све може.

То се једном додијало грађанину, који се такођер радо хвалио, али сад није могао да дође до речи, само му толико рече: Доста смо чули шта све знате и шта можете, сад нам реците шта не знате и шта неможете, — па ћу вам онда доказати да ја и то знам и то могу.

Јуриста се насмеја и рече: „Ја не знам где сам заборавио моју кесу с новци, па сад не могу вечеру да платим. И врло ми је драго што велите да ви моју вечеру платити можете.“

Овај је одговор друштво развеселио, а онај грађанин није имао куд, већ мораде платити ђакову вечеру и још приде донесе на сто неколико боца вина.

Прибележио К.

Шта се може човеку на божић десити.

Наш поштовани теча К..... позобао је у име божије до јако седамдесет и пет божића, па му се никад није десило што је доживео сад о прошлом божићу.

Теча К..... с мисли и персоном сам вазда купује што за његову кућу треба, нарочито јестиво, ни за живу главу не би допустио да му ко други купи. Тако је и сад пред прошле свеце све сам спремио, кући донео, куварици предао, па онда метнуо своју комотну капу на главу и у своју се наслоњачу завалио, чекајући да се почну ређати све ђаконије, које свагда о божићу на његов сто долазе. Кад је било некако близу чеснице и прасета, његова госпођа изиђе сама да нареди и надгледа, како би све у реду текло, па ће рећи девојци: кад унесеш унутра исечено прасе мети лепо на сто, а главу прасећу стави пред господина па реци: глава пред главу.

Теча је таман довршио „дјева днес“ после ломљења чеснице, кад је девојка унела прасе и метнув главу пред њега са свим радосно и безазлено од срца узвикнула: „прасе пред прасе“, мислећи да је бог зна како лепо извршила госпођину заповест и сва се збунила и поцрвенила од стида, кад је теча на то стаде частити псовком како он то само зна.

Катица.

Насели.

Сељак дође у варош и кад је дошао пред зграду велике школе, види тамо многе младе људе пред зградом па ће једног запитати:

— Вала небил' ти мени рекао каква је то зграда?

— Воденица — одговори му ђак.

— Зато толики магарци стоје ту, зацело, да су донели да се меље — одговори гејак.

По причању

Ј. Воцин Мањин.

Нерадо иде на вешала.

Цигана водили на вешала, брат ишао за њим и кад су стигли близу вешала, приступи једном судији и рече:

— Што га вешате, кад воље нема за вешала ама баш ни мало?

— Хе Циго ал славни суд има вољу — рече судија.

— На водите славни суд, кад му је баш воља — одговори Цига.

Ј. Воцин-Маљин.

Предговор
мојим песмама.

Шаљућ' у свет песме своје,
Да их људи жељно граби,
Ја у овом предговору
Велим: **те су песме слабе.**

Буде л' славе, — ја ју примам,
Ал и други излаз имам:

Докаже л' се да ми песме
Строг судија хвалит' не сме,
Е и та је ствар
Мени неки дар;
Тад остајем бар
Добар критичар.

Т. Ахиловић.

Густо мастило.

Ух, ал ти је густо
То мастило пусто!
Како можеш, роде,
Њим да пишеш оде?
— „Има и том лека;
Наспем доста воде.“

Т. Ахиловић

Ала су људи несебични!

Чакшире кројачу увек подеране.
Чизме у чизмара никад нису целе.
У столара собе нису патосане.
А врачаре само другом срећу деле.

Т. Ахиловић.

„Меродавна“ пресуда.

Неисечена на столу књига
„Је л' чему књига?“ Гигу сам пит'о.
„Мисли су дивне“ — рече ми Гига, —
Не смета му ништа што је није чит'о.

Т. Ахиловић.

Варају се.

Господин (*господину и за себе*)
Госпођице, ви не знате
Љубав моја срца врела...
(Има новца; рад тога је
Лагарија ова цела).

Госпођице, верујете л'
Реч из срца што је пратим?
(Истина је, са миразом
Ја би хтео дуг да платим).

Госпођице, одговор'те,
Да л' се љубав моја прима?
(А та љубав није шала
Онде, где год новца има).

Госпођица (*господину и за себе*)
Господине, збуњена сам
Са тих ваших жарких речи..
(Ух ала се знам претварат',
Да пред-а мном само клечи!)

Господине, ја поштујем
Вас и вашу целу кућу...
(Тако треба с њиме, лепо, —
Док не дође под папучу.)

Тата даје пет хиљада
Уз једино чедо своје...
(Он саромак сада мисли
Да му већем новац броје.)

Т. Ахиловић.

Оправдање.

Пијанац се правд'о,
Ев' овако. кратко:
Зар сам ја баш кривац,
Што је вино слатко.

Т. Ахиловић.

Циганске досетке и лагарије.

Прибележио их Љ. Л—ћ.

III. КОЛО.

Крадљивац диња.

Пролазио Цига поред неког бостана, па му многе лепе и велике диње замакле за око. Погледа около да га не ће ко видети, или да не ће он кога видети, и кад је мислио, да је на чисто и с једним и с другим, са сами слободно уђе у забран, и по вољи изабере више диња.

Но преварну се да га нико не види, јер га је видео баш главом сам бостанција, који се био попео на једно велико дрво, да одавде може имати пред очима сав бостан. Он је све до краја гледао шта Цига ради, а кад овај натоварен дињама пође кући, бостанција изиђе пред њега и продере се:

— Како си смео украсти ове диње?

Цига, показујући на диње и проневештавајући се, запита га:

— А зар су то диње?

— А шта би друго могло бити? — одговори бостанција.

Тада Цига, спустив диње на земљу, преко рамена му с презрењем рече:

— Е, кад су то диње, онда на част ти, па их ти једи; нећу ја на пијаци купити колико год хоћу.

Шилбок.

На највећој зими морао је једне ноћи Цига војник да буде на стражи; па како је и један велик непријатељ његов, ветар, страховито дувао, то се он, сав озебао завуче у један рогаљ поред касарне, скупио се у котур, па ту и заспао.

Кад је дошло до измене стражара, наиде на њега каплар, па се онако солдачки продере на њега:

— А шта ти ту радиш? — те ово, те оно стаде Циги запсивати.

Цига се уплашио, но одмах се досети и поче шаптати каплару:

— Пст, хватам мишеве!

— Па колико си већ ухватио?

— Кад уз ова два, што су ми у руци, ухватим још једног онда ће бити три.

— Дед да их видим — рече каплар.

Цига се исправи и гњевно узвикне:

— Ђаво их с роговима пробо, баш сад ми обадва побегла из руке.

Откуд' да се смрзло.

Била је страшна и грозна зима, а једна Циганка баш носила мало Циганче у цркву, да га крсте Но како је био рђав јастук, то се кукавно дете у путу смрзло.

При крштењу, кад разгрнуше јастук, узвикну свећеник сав узбуђен.

— Та ово се дете смрзло!

— Откуд' да се смрзло, — одговори матора Циганка, — биће од њега добар егедаш; зар не видиш, господин-попо, да му и сад стоје прсти као да удара њима у жице? —

Мудар коњ.

Продавао Цига коња и нађе већ једног озбиљног купца. Но Цига му ни пошто не хтеде дати да он, т. ј. купац са уобичајеним јурењем опроба коња, већ сам уседне на њега и ободе га; но тек што је прејурио на њему неколико хвати, а кукаван коњ стропошта се на земљу.

— Црк'о и ти са твојим коњем — рече му купац.

— Е, а за што то? Зар није овај коњ паметан, кад и то зна, шта ја мислим; та за то је легао, јер зна, да хоћу да се сиђем са њега — одговори истинити Цига.

Не може да издржи батине.

Солгабиров даде повалити Цигу на мацка због неке мајсторије његове. После два ударца скочи Цига као помаман са мацка, вичући кроз јаукање, да не може више издржати. Солгабиров га је уверавао да ће моћи, но Цига је одговорио да он „боље познаје себе,“ те поуздано зна, да не може издржати. Тада солгабиров да Цигу насилно повалити на мацка, где му за тим одсвираше на туру сву ноту јаука до краја. Кад је то било свршено, рећи ће солгабиров:

— Но, је ли да си издржао?

— Хја, — одговори Цига — лако је теби, благородни господине, сад говорити; али кад би тебе ко тако припушио на мацка, и ти би издржао.

IV. КОЛО.

Само да се дочепа ледине!

Одвело Циганче слепога оца свога у једно оближње село ради прошње. Пред једном кућом посади га на клупу, а оно уђе унутра у кућу, да „прогледи“ комору, и да „распреми“ и „склони“ што из ње ако можда није на добру месту. Но било је лоше среће, јер га ухватише.

Отац је дуго чекао сина, али овога никако нема. На послетку запита оне, што су пролазили поред њега: нису ли откуд видели његова сина? а кад му ови рекоше, да су му сина ухватили, запита матори дада с неким чуђењем:

— А где су га ухватили?

— У комори, где је хтео нешто да украде — беше одговор

— Онда ми није чудо, што су га ухватили — одговори дада, али само пустите ви њега, да се он дочепа ледине, па да видиш, хоћете ли га онда ухватити?

Бесно вино.

У једном властелинству побесни једна крава. Управитељ властелинства даде је убити и закопати у земљу. Рашчује се у околини овај догађај. Чују то и Цигани, па се подиже и кука и мотика испод черги, и лепо ископаше ноћу краву, а за тим отпочеше славити, да се све разлегало по горама и долинама.

Кад управитељ дозна ово, сав престрављен оде њима.

— Та за име Бога шта радите? Та та је крава била бесна!

— Е, мој благородни господине, — рећи ће један матори дада — не бој се ти ништа; фали нама само још један аков бесног вина, па ако ћеш нам дати, ево ћемо ти љубити и руке и ноге — и видећеш да нам неће ни бесно вино шкодити.

(Многи тврде, да месо бесних животиња престаје бити отровно, кад се охлади.)

Каква је та пушка острагуша?

Дође дадин син из солдачине. И дада је био у своје младо време војник, па је распитивао сина то за ово то за оно, је ли још и сад онако као што је било за његова доба? Син га је на много што шта подсећао, а у говору своме нарочито је спомињао пушку острагушу. Ово је била велика новина за даду. Лакомо дакле запита младога Гагу:

— А каква је то пушка острагуша?

Млади Цига одмах је био и готов, да даде обавештаја своме дади, те му рече:

— Хја, дадо, та острагуша је страшна оправа; кад се од остраг одапне, напред је ни ђаво не задржа.

(Ала га је и обавестио.)

Неће да пољуби Христово распеће.

Велика бура ухватила Цигу на путу, и он се у страху шћућури под један натруо крст на друму. Но тек се Цига сместио, а страховит олуј духне, извали крст из земље, овај паде на Цигу, и скрха му крста.

Цига паде од тога у самртну постељу. Но да не би отишао грешан на онај свет, дозове попа да га причести. Попа пружи Циги мало распеће да га целива, али Цига

ни да се осоли, већ окрете главу зиду, и стаде нешто горопадно гунђати.

А за што не ћеш да целиваш спаситеља? — питаше га свећеник прекорним гласом.

— Торњај ми се испред очију господине попо, с њиме заједно! — одговори Цига — јер тај мали Исус кад нарасте биће таки исти кво и онај, што ми је крста поломио.

На науци вере.

Једне недеље после подне даде попа преко пандура дотерати сву Циганију од најмањег до највећег у цркву, да их поучи у вери. Ту их је врло корео и грдио, што су таке незналице; па да би им ово и доказао, окрене се најматоријем и запита га:

— Реци ми, ко је тебе створио?

— Ко ме је створио? — замишљено понови Гага. А ко би то знао, господине попо, кад се то већ давно догодило са мном.

— Видиш, како си велик магарац! — рече му поп, и да би га још већма посрамио, запита једног малог дечка:

Дечко се продере целим грлом, да је све одјекивало у цркви:

— Мене је створио Бог.

На то ће матори дада, пуном светињом преклонив главу и метнув руке на прса, рећи:

— Бога ми, добро каже овај кепец; али он се може и боље опоменути него ја, јер се с њиме није тако давно догодило.

О кашљу.

Кашљеви су врло разни.
Али то вам могу рећи:
По народе најгори је
Онај кашаљ — магарећи.

Др. К.

Мудри Васа.

Мудроме Васи обећала драгана да ћеду се састати у променади у 7 сати пред вече. Васа дође много раније, — чека, чека, — па онда погледи на свој сат да види колико је сати. Кад оно тек шест. Али мудри Васа брзо се досети, па гурну казаљку на сату унапред и намести је на пет минута пред седам. „Е, тако! Сад имам само пет минута да чекам!“

Енглеска флегма.

Енглез је путовао жељезницом на повоме месту, а слуга његов био је остраг у други коли. Неједаред влак застаде, — жагор, дрека, — остраг се пека несрећа догодила. Енглез је седео мирно. После по сата дође кондуктер и рече му: „Господине, ваш слуга испао из вагона; прегажен је; разирскан је на комаде. Шта да радимо?“

Енглез. Донесите ми онај комад мога слуге, при коме је кључ од мога сандука.

Из пасије.

А. Шта радиш ту на баиру?

В. Па ето пецам рибе.

А. Пецаш ли одавно?

В. Тако три сата.

А. Па јеси ли што упецао?

В. Какво је то питање! Ја не пецам што ми треба риба; већ пецам само из пасије.

Излечена радозналост.

Један путник дође у неко село где ће вечерати и преноћити. За вечером досађиваху му неки радозналци, шта има ново у његовом крају. Бадава је он говорио да не зна ништа ново, они му не вероваху. Напоследак сети се како ће их од себе одбити, па им рече: „Збиља, сад сам се тек сетио; ипак има нешто ново код нас.“

— „А шта?“ повикаше сви жељни на какве новости.

— „Учињена је“ вели „велика превара. Због тога су затворена четир човека и биће осуђени сваки на десет година робије“.

— Ух, ух! А шта су то порадили ти јадници?

— Ето шта су: лани су целе зиме сушили снег у својим пећима, па су га продавали под со.

(Слушаоцима се отегнуше лица и отромбољише носови, — и нису га питали за друге новости.

Полудио.

Чивутин. Молим вас, господине докторе, дођите брзо к мени; мој син полудио.

Доктор. А по чему ви мислите да је полудео?

Чивутин. Па ја сам га мојим очима видио, да је јео свињске кармонадне.

Доктор. Пак?! Је л' то све.

Чивутин. А мати га је видила, кад је пољубио неку хришћанку.

Доктор. Е мој брајко, ту нема никаква знака лудила. Луд би био да је карменадлу пољубио а хришћанку појео.

Стара М. Болна сам преболна. Видим да морам умрети. Па кад већ мора бити молим бога да умрем пре нове године.

Н. А за што то?

Стара М. Да не морам о новој години делити честитачима оне силне напојнице.

Од госп. *Ђорђа Петровића* свештеника у Сарајеву добили смо **Изјаву** у којој исти госп. уверава, да беседу ону, која је штампана у „Гласу Истине“ броју 18-ом пр. г, а исправљена је на страни 319, истога листа, која је беседа поменута била и у „Стармалом“ на стр. 279. од прошле године, да ту беседу он нити је кад говорио у сарајевској цркви, нити је писао, нити је „Гласу Истине“ послао. Уједно моли уредника „Гласа Истине“, који рукопис његов добро познаје, да му то, било у „Стармалом,“ било у своме листу посведочи.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Овај 1-ви број шаљемо свима нашим дојакошњим предплатницима од којих још није предплата стигла, молећи их да изволе предплату поновити или да нам врате лист натраг, ако га не желе и даље држати, па да се ради штампања за даље равнати знамо. Наклада „Стармалог.“

Све дужнике наше, којима смо нарочите карте разаслали, учтиво молимо да свако свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, јер ћемо за кратко време штампати имена свију оних, који нам што дугују за ову и за прошле године. Вересија је утукла многе листове, па нећемо ни ми моћи још дуго овако да нам листу дужници корен подгризају. Зато нека сваки свој дуг одужи, кад ми своју дужност савесно чинимо издавајући овај лист без икакве користи своје.

ИЗДАВАТЕЉСТВО „СТАРМАЛОГ.“

Новије књиге и листови

послате уредништву у замену.

Коло. Лист за забаву и књижевност. Власник и уредник Дан. А. Живаљевић. Излази од почетка 1889. год. у Београду три пута месечно. Цена за Аустро Угарску 6 ф. на годину.

Ново време. Орган за политику, за просвету и материјалне интересе. Излази у Земуну двапут на недељу. Власник, издавалац и уредник Сима Пајић. Цена на годину 8 фор.

Летопис Матице Српске. Уређује А. Хаџић. Књига 156. За 1888. свеска IV. У Новом Саду, српска штампарија Др. Св. Милетића. Цена 70 новч.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1889. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ПЕТНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1889.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

Свеска XII. Година I.

НОВИ ВАСПИТАЧ

ОРГАН ЗА ПЕДАГОШКУ КЊИЖЕВНОСТ

уређује и издаје

Мита Нешковић.

САДРЖИНА: О народном образовању. — Хистерија и њена педагошка вредност. — Из педагошког света. — Реч две о оснивању учитељског конвикта. — Набирци. — Грађа за историју школарства. — Књижевни преглед Новог Васпитача.

ОГЛАСИ.

Тражи се

за једну књижницу подпуни бројеви „Заставе“ од год. 1879., 1880., 1881. и 1882. Ко има на продају нека јави и означи цену овој Администрацији.

Београдској Задрузи

за међусобно помагање и штедњу

потребан је један чиновник-ликвидатор — који је вичан дуплом књиговодству и контоарским пословима.

Плата је 2000 до 2500 динара годишње

Првенство ће имати они, који су већ радили у каквом новчаном заводу.

Понуде ваља поднети са документима најдаље до 31. јануара о. г. управи ове задруге.

У Београду 4. јануара 1889.

Управа.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

25—36

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. јануара 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге краљеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanovic, Wien Hernal-er Gürtelstrasse, Nr. 13.) — Претплата и све што се тиче администрације пишде се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, за Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

СТРАШАН ГРОМ УДАРИ У СЈАЈНЕ ДВОРЕ
ЦАРА И КРАЉА НАШЕГ
И ПОРАЗИ НАЈДИЧНИЈИ ЦВЕТАК У ЊИМА.
ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКА И ВЕЛ. ВОЈВОДЕ

Р У Д О Л Ф А

НЕМА ВИШЕ МЕЂУ ЖИВИМА.
ТИМЕ СУ ПОРАЖЕНИ И ОНИ МНОГИ НАДИ, КОЈИ СУ ПОЛАГАНИ
У ПЛЕМЕНИТОСТ, ДУХОВИТОСТ И У ПРАВДОЉУБЉЕ ЊЕГОВО.
ВЕЧНА МУ ПАМЕТ!

Буланџе.

Све што до сад о теби чујасмо
Изгледало ј' као игра мала;
Ал од јуче постало је друкче, —
Сад већ као да баш није шала.
Тебе дижу плаћи рамена.
Десно, лево, и старо, и младо;
У те звера цела Европа, —
Да ли си се томе икад над'о?

Много надј, врло неједнаких,
Око твоје гуркају се главе:
Застава им бурно се лепрша,
— Али боје не знамо јој праве.

Сакупити елементе разне,
А лозинку држати у шпагу,
То је нешто, што ил води вису,
— Или води врагу.

Је ли трухло, што је до сад било,
Ил је трухло, што се сада спрема —
Том расуду расудник се тражи,
Тој памети паметника нема.
Још најпаче канда оно преди
Што је рек'о један пророк грешан:
„Буланџеру, ти ћеш бити велик,
— Ил ћеш бити смешан.“

Свет је збиља, — ал на игру личи.
— Дође ли ти само добра карта,
Умеднем ли руковат' с адути,
Бићеш већи него Бунапарта.

Бисмарк бледи, — и то нешто вреди.
Стрепе „јачи“, — и то нешто значи.
А журнали, велики и мали
Чудном су се журбом ужурбали.)

Ал ако је све сујета сама
Што те вешто у ковитлац баца,
Пуцдрав страсти ако те завласти, —
Ето свету новога пајаца.

— — — — — — —
— — — — — — —

Шта је, да је, —
Још се не познаје.
Ми стојимо пред неким почетком,
Пред почетком
И пред завршетком.

Буквижера један грди,
А други га хвали.
Један вели: Биће велик.
Други: Биће мали.

Ал о томе сад већ судит'
Још немамо права.
Ваке чудне загонетке,
Њих успех решава.

Стармаловски.

Ово—оно.

Из Београда нам и либерали и радикали поручују (и то не тајно, него дебелим словима штампано, — могао би и најкратковиднији краљ прочитати) — поручују нам да ћутимо, јер ми њихове ствари не разумемо, — и ми сад, бар пријатељима за љубав морамо, ако и не баш сасвим ћутати, а оно морамо и даље тамошње ствари не разумевати.

На кад сио тако лепо поделили посао, — сад остаје њима да ликују (кад неће да разликују) и да носе бакљаде, — а нама, по пропису, остаје, да то не разумемо.

Њима остаје да праве лице као у преблагог Јеврема, — а нама остаје да то не разумемо.

Њима остаје да ћутке пристају на понижење краљеве супруге и престолонаследникове матере, — а нама остаје да то не разумемо.

Њима остаје да кроз прсте гледе све злочине дојакошњих министра, — а нама остаје да то не разумемо.

Њима остаје да трпе како се и новом уставу ћушка за ћушком дели, — а нама остаје да то не разумемо.

Њима остаје и Мрачна и сва неканонична наименовања, — а нама остаје да то не разумемо.

Али иде Ђурђев-дан, а за њим Ускрс, а за њим Духови, па шат се сиђе дух премудрости, дух разума на оне, који не разуму и на оне, који се чине као да разуму, па онда опет ил да познамо, ил да кукано заједно.

* * *

Као што је познато, престолонаследник је летос обећао својој матери, да ће јој сваки дан писати, — та се кореспонденција сада проширила, — увидело се да су месеци шира него дани, и тако син ма-

ПОДЛИСТАК.

Неколико одломака

из живота мајстор Тозгала и мајстор Салантаћа

(прекљувио Павел.)

Да не кажем баш онако „с неба па у — слабину“ кад је то било, ја ћу мало, што каз'о Јеврем Букало, да — заокружим.

Свет је већ почео (туђа) дрва да доноси својим кућама. Жабе (и наши посланици о свом великом листу) тек су престале да крекећу. Крешталице (и Стева Вацки) већ су прорицали рђаво време. Карловачки бећари (и Стева Павловић) већ су се устумарали по Карловцу дрећи се оне песме:

„Хеј иде зима, тешко бећарима
Кад снег пада, слабо има рада...“

Само су се још безобразни врапци (и Кобург) каприцирали, да пошто по то остану још где су. Еле кад је било, држим да је точно — заокружено.

Мајстор Тозгало је био човек „на своме месту“ т. ј. имао је своју лепу кућу, доста земље и — сека Персу, с којом је осим три хиљаде, добио још и — решпекта! Под пазучом није био, ал' за то се више пута тревио под асталом. По лицу судећи морао му је чукундеда бити циганске багре а што се занимања тиче био је — ћуљовић прве класе. Имао је бирцуз, ћурчијску радњу и — црвен нос.

Седи он једарец пред бирцузом, а дође неки човечуљак. Лице му није било толико на подобије божије, колико на подобије каквог Кинезера, ал' по целом „физашу“ му могао си одмах приметити, да и он мора бити пун буба. Мајстор Тозгало је брзо дозна да овај, осим тога што се скоро доселио, што се зове мајстор Салантаћ и што је прилично мутав, дозна, дакле, да овај хоће да купи и пар цинела; упути га одмах мајстор Клинцошу, и онај оде.

„До..д.. добар да..да.. дан с.м...ма.. мајсторе!“

„Д...до.. добар дан же...ж...желим!“

Мајстор Салантаћ га пресече очима, ал' ни Клинцош милокрвније не погледа.

„Нем.. мој.. мојте с..се сп.. прдати!“

„Не и. не спр...прдам се ја не..и..него ви!“

Онамо, онамо и већ је бога ми дошло скоро до кикања.

„Бре ако те ма..мазнем овом ба..батином..!“

„Чу...чув..вај се ти..ти ти к. калупа!“

тери пише сваког месеца (док се ко не сети, да је година још шира и од месеца и од дана). — Једна пчела, која се радо вије око високих клобука, прочитала је са висине своје тако једно писмо, што је син матери не давно писао, па је садржај и нама саопштила, у колико га је запамтила. То писмо овако гласи:

„Драга мамице! Ако ово писмо не добијеш, ти ћеш таки знати, да сам ти га из Београда писао; а ако га добијеш, ти помисли да смо у Висбадну, где је најновија мода, да се син од матере раставља. Обећао сам ти, да ћу ти често писати, ал мени сада саветују да то не чиним, јер (веле) нисам писар, него ми кажу, да је доста ако ти каткад што по каквом по-узданом путнику поручим, јер ја сам сад постао поручник; даклем околности су се променуле. Ако си што жељна чути о тати, он се радује фашанкама, а пре фашанака држао је много лепих и дугачких беседа. Водио ме је и у велику скупштину, — једва смо се прогурали кроз војску; ја сам мислио да идемо у рат, јер тата је обукао испод прслука своју панцијер-кошуљу; но у скупштини је било све мирно само је била ужасна запара, и ја сам једва чекао да се кући вратим, — али неки кажу, да то није била запара већ да се то зове одушевљење. Па сад већ свеједно, само кад је тата народ усрећио са новим уставом. — У нашем двору много се којешта изменуло; твоје собе изгледају као да је неки празник у њима, тако су све испражњене. Твоје свилене фотеље и канабета већ су остарила, па су изнесена у магазин, да се подмладе. Нема ни оних сребрних икона пред којима си ти некад кандила палила, јер чика Мраша каже, да су то руске иконе, а он ће тати донети српске иконе, — до сад их још није донео, — бар ја их нисам видео. — А твоју слику опет су за то изнели, што је у српском оделу, чујем да су је спалили, — може бити, јер ономад је у двору била ватра, па можда је отуда. — У твоје собе несме нико да улази, само се ја каткад украдем у њих, па ту пробам да играм соло-балет, које сам видео код Ронахера, куд ме је мој добри тата водио. — Да ти право кажем, слатка мамице, мени каткад дође да би плакао као дете у колевци, али не знам ни сам за што. А кад се тебе сетим сав се задрхћем; али на срећу, има у двору доста мудри људи, па ме лепо светују, да краљевић не сме бити нежан, краљевић треба само да је озбиљан. Па ево ја сам озбиљан. Сад ми је баш чика Никола рекао, да си ти заповедила, да ти од сада врло ретко и врло мало пишем. Ја те морам послушати, али ми је тешко, врло тешко.

Твој **Шаша**.“

Ово писмо не знамо је ли стигло у Русију, ил се гдегод на путу замрзло. Али ако ко у Русији држи „Стармалог“ може и тим путем доћи до знања краљичиног.

Ћира. Јеси ли чуо шта рече Јокаји?

Спира. А шта?

Ћира. Он вели, баш кад би се све друге државе разоружале. Аустро Угарска би и онда морала потрошити и црно иза мокта да се што већма наоружа.

Спира. А чега ради?

Ћира. Ради неке мисије на истоку.

Спира. Е бога ми Јокаји је и до сад показивао да му је фантазија велика, — али така мисија на истоку, остаје му ипак најфантастичније дело.

И да је потрајало још само мало не знам како би испало, ал' шегра Венцл тако се церек'о, да је мајсторица чак на трећем рогљу чула — куд је „часком“ отрчала да каже снаш Ђули Карапанџиној како се (да прости тамо она) Пели Ћалишиној кроз шлиц јуче видила бела сукња — па дотрчала да види шта је.

Једва их је умирила. „Не знам господару да л' ви тако говорите, ал' да мој газда тако дивани може ето потврдити цело село.“

„Ао ма..маму м..му хулину! (т. ј. тамо Тозгалу) прогунђа мајстор Салантаћ, измири се с' Кланцошем, купи пар ципела на хајд' мајстор Тозгалу; ал' да би имао више куражи сврне на један, ил' рецимо најпосле и на — два, и три фићока, међутим онај хуљовић се већ надао том колачу па удесио како ће га још и залудити.

Кад је дошао почне да се тужи како је то гадно од њега што га је... и т. д. већ.

„Е па то се ми, човече божији, нисмо разумели! Ја сам разумео био да ви хоћете ципеле, а сад тек видим да сте ви тражили — шљуке. О — о! Тако сте ми требали казати. Оно он јо истина мутав ал' је опет за то добар шустер. Него лепе шљуке! Ди сте и' узели?“

Кад је он видео шта овај разговара, осврне се па „без збогом и без опроштаја“ жури кући! ал' овај је већ удесио ствар и тако чим је прошао неколико кућа сретне једног човека.

„Ала бога ти пријатељу пошто си купио те шљуке?“

„Ћорав ти очи вадио кад си слепац код очију!“ — прогунђа м. Салантаћ, па само даље! Кад је дошао до ћошка наиђе на другог

„Шта даде бога ти за те шљуке пришо?“ На то се само осврнуо, поглед'о га „но и тај је валда из луднице утекао!“ па терај даље!

После десетак кућа наиђе на неког Швабу. „Хеј гомшија! Тај два жљука си валта гот фетер Мика гупио?!.... Лепа жљука!“ па оде даље.

Сад се наш мајстор Салантаћ већ узврпољио. Где год га ко сретне сваки га пита за шљуке, само да л' је свет луд ил' је он полудио сотим још као није био на чисто. Кад је већ био близу куће сретне и четвртог хуљовића, који је имао налог да по што по то купи од њега једну ципелу.

„Ала пријане јесу ли ти на продају те шљуке?“

„Нису!“ био је кратак (умилан) одговор.

„Немој тако брате, него дај продај ми макар једну а ону другу задржи за себе, имам болесника у кући а далеко ми је да идем чак на пијацу.“

Пуслице.

□. Ни ми не мислимо да ће Буланже републику срушити; али добро је што изгледа тако страшан, бар ће се данашња републиканска влада мало тргнути.

---

§. 40. тачка новог устава вели да краља не може нико тужити. Не знамо је ли и ту тачку краљ поклонио народу или себи, или својим кредиторима.

△. Добро је што у Београду не излази какав немачки шаљиви лист; тај би на то направио шпас, па би рекао, „ко је изван суда, тај је изван закона, а то се укратко каже „vogelfrei“.

=. Чеда и Владан иступају из напредњачке партије. Па зар такав добар нос не заслужује да им осигура вечито министровање.

⊙. „Ново Време“ сасвим озбиљно доказује да Анђелићевом наследнику није остало ништа. Е па то је његова срећа, бар ће мање Erbsteuera платити.

⁂. Новосадски конштаблери женијално су почели, т. ј. прво су једну женскињу затворили, — и да та женскиња случајно није била стара капетаница, можда би, хоћеш нећеш, морала бити крива.

✕. Што је „Наше Доба“ и ове године донело лањски божићни поздрав Анђелићев, то је врло увеселително. До године треба да донесе преклањски поздрав. Ми му на такав напредак нећемо завидети.

⁂. Г. Призренац се угризао за језик, и за то више нећемо чути његову „Српску реч“. (И „Видело“ се већ но мало загриза за језик.)

+. У Србији још влада стара девиза Николе Христића, још се поштује ред и рад, — то се види и по томе, што је Абердар добио орден Св. Саве прве класе, а Гершић друге класе.

Ђука. Кажи ти мени зашто је босанским ђацима у Бечу забрањено упусивати се за чланове друштва зоре?

Шука. Ваљда за то што се састанци зорини увек држе у присуству комесара, па се ту не може ништа говорити о политици; а Бошњаци треба да буду политични, ако хоће да не изгубе стипендију.

А. Који су новци сад најређи у Србији?
Б. Гарашановци.

Е сад је већ и мајстор Салантаћ (како се наљуштио ракије) био на чисто да су то шљуке, јер што би овај куповао једну ципелу.

„Хајд дај мени ову женку а себи задржи мужака, мужак је већи а мени треба само мало за болесника. Шта иштеш за њу?“

Толико и толико и — онај узме ципелу а овај бесно тури новце у џеп па хајд кући. Кад је дошао кући, а он „фис!“ ципелу о астал, па ће жени (онако муцајући): „На очупај ту шљуку па направи наприкаш!“

„Јао човече каква те шљука спопала?“

„Не мој да ми свираш, него ради што ти кажем, кад сав свет каже да је шљука, онда је шљука.“

„Ију мени жалосници шта је од човека? Та тај је полудио!“

„Је си чула сад нек је доста, него ч пај је одмах јер ако ја тебе спопаднем чупати хоћеш видети ко је полудио...“

„Оћу, човече, оћу“ прекрсти се и изиђе на поље. Чим је изишла, и за собом чула „хајд, хајд, не мој да те ја прекрстим,“ а она терај по доктора.

Мајстор Салантаћ се баш почео једити (и штуцати од ракије) што је женку продао, јер женка је — кажу — мекша нег' мужак, а на врати се појави његова сипруга и г. доктор. Овом се одмах соба окренула. Гледа доктор у њега, гледа у ципелу па ће онда почети да га испитује и саветује.

„Јесте чули г. докторе, оканите се ви мене, нисам ја луд. Ако сам и пијо нисам валда памет попио, него се ви чистите док ја вама лепо кажем. Ја не требам ничијег савета, кад је свом свету шљука — и мени је, а ти ћеш мајсторице пазарити само док овај оде.“

Доктор слегне раменима, каже њој да ће морати употребити онака средства каква већ он зна, шапне јој да ће га насилно послати у шпитаљ и тамо лечити јер овде није чист посао и пође на поље.

У том уђе један с ципелом у нутра, каже да га је послао м. Тозгало да му донесе натраг шљуку јер не може — вели — да је обује, тесна му је. Доктор је сад тек кад је чуо да је ту умешан и м. Тозгало, видео да је то нека комендија и сад му је тај човек морао све потанко о целој ствари приповедати и тако опрости од беде и мајстора а бога ми и мајсторицу, јер тешко да је овај не би намајсторио кад би се вратио из шпитаља.

(Продужаће се).

Разлика.

Знате ли каква је разлика између сабора у Загребу и сабора у Будимпешти? Ево на чуј'те.

Кад се у Загребу когод од опозиције само насмеши на који владин предлог, онда тог криминалисту искључе, да не сме тридесет дана ући у седнице.

А кад у Пештанском сабору посланици направе чудо и русвај, онда се Тиса казни са искључењем, т. ј. читав сат не сме да изиђе из саборнице на улицу.

Филозоф.

Све су свеће погашене,
Суд овлад'о тусти мрак; —
Ал' у соби где ј' филозоф
Још се види свеће зрак.

Што не мога, ој на дану
Докучит' му мудрост скромна.
То ће сад у тихој ноћи —
Макар да је тела ломна

Ал' бадава... скоро ће му
Већ и сунце поздрав слати,
Још му није на ум дошло:
Како ће да — порез плати!

(По нем.) **Кеверишанин.**

Најновије вести.

(Могу потпуно телеграмо замонити.)

Сима Флинташ, иначе општински расцепитељ материјала за гориво, тражи се за главног сарадника „Вражјег Доба“ јер „бубати којешта — вели — умем и ја!“

*

Један Бугарин надеро се на пев'о: „Не надјеј'те сја на књазя..!“ Разуме се, да су га одмах бацили у буџурницу и као бунџију осудили на вешала. Но пре него што су извршили пресуду, стигне помиловање ал' уз обавезу да мора три пут прочитати Стевину „појетику“. Не знам како ће се свршити, ал' ако на том остане сав је изглед да ће се сиромах из дешперата убити.

*

„Оно кад би по правди ишло — штудира једна капеланица — мој би (не знам како му се име) одавно већ требао да је попа, а ја — протиница“.

*

Велики петак још лане прошао, а неке чивутске новине још једнако клеваћу.

*

Један критичар кад је прочитао Стевину „појетику“, кажу да је уздахнуо: „Силни ли се папир ту — упропасти!“

*

Богојављење. Сви се врни радују том великом празнику и журе да донесу из цркве осећење водице у флашама, само Гаја Мургул не (он ће у бокалу.)

*

Сва нелепотована чивуцка публика се „весма“ радује и ликује! Луче је „Пестер Лојд“ за поуздано дознао од једног верглаша, коме је неки тестераш из Бугарске приповедао да је њему један шустерски шегрт поверио како је прислушкивао на вратима газдиним, и учинило му се као да је овај рекао, да ће сви Бугари листом изгинути за Кобурга, ако устреба.

*

Осма божија заповед: „Не укради!“ Јест, не укради! Ал' какву би онда библиотеку имао неко? — пита сегединска архива преко неког учит'ља!

*

Један мађарски посланик интерпелира владу: „На што су хусарима две мамузе? Ја сам (тамо он) потпуно уверен, да кад ја једну страну ободем, мора и друга ићи за њом, а и у том погледу би се дало доста уштедити“. Влада се узврпољила. Званични и полузванични листови се нашли у запари, јер незнају како да доскоче овом обешењаковићу (да згодне прилике за зубатог Ацу, да се прослави!)

*

„Видело“ дознаје „из поузданог извора“ да ће 1889. године пролеће бити много пријатније него зима. (Нико не може да верује.)

*

Један враголан из Новог Сада предлаже да се од сад не тоцињају више на „лиману“. У јовановском крају је — вели — прво и прво бара три пут толика, а друго и у вароши је.

*

Заиста чудновато! Н—ском попу у вече здрав читав ждребац остао у штали, кад у јутру а он — украден.

*

Један пуноиадеждан капелан даје на знање, да ће о св. Амброзији давати придику, у којој ни одакле ништа не ће — украсти. (Силан свет се искупио на речени дан да види хоће ли му и то чудо испасти за руком).

*

Св. Никола. Грга Набигдан (који је иначе од свих праотаца највољо Ноја) штудира да се ни најмање не испљује стајати целе службе на тој зими у цркви. „Паметније је — вели — отићи коме на имен дан, па се напљуштити ракије“.

*

Тај исти кад се после три дана истрезнио, приповеда на дугачко и на широко, како политика није за народ, јер она отпађује свет од рада и од цркве.

*

„Боже мој! — есапи баба Ната гледајући у празан фићок — умрети ил' не умрети, мени је са сним све једно. Ја молим бога само нек сам жив' и здрава“.

Павел.

Срећица у браку.

Ох ала је сретан, мој пријатељ Лаза!
Пита ћете: за што? — Ево вам доказа:
Јер његова жена, дражајша му Луца,
Кад говори, муца.

Па кад Лаза нагне да у крчму сврати,
Она, ка' и свака, рада ј' да га врати.
Док она изусти: „Ла—ла—ла—да—лако!“
Донде је мој Лаза далеко одмак'о.

Лаза врло воли, што му драга Луца,
Кад говори, муца.

Кеверишанин.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Једно дете имало је пуну кутију солдата од олова, међу њима било је и коњаника, хусара, — ал он никад није видео жива хусара, само је имао појма о својим оловним хусарима. Једаред пропутоваше хусари и кроз његово село и туће да преноћи у свакој кући по један по два. И у њихову кућу дојаши један хусар, а дете га је кроз прозор видело и радовало му се; а кад хусар скочи с коња, дете се трже и повика: ајао, преломио се!

— Је ли, ујна, зашто ти мене зовеш Сокица, кад је моје име Сока?

= Ја ти тепам.

— А зашт' ми тепаш?

= За то јер си мала, па слатка, па мила.

— А кад си ти, ујна, била мала, па слатка, па мила, теби су ваљда тепали: Ујница.

Р.

Ранко је читао у некој књизи о Самоједима, па једаред у вече запита свога оца: какви су то људи, ти самоједи, и зашто се тако зову?

Али пре но што му је отац на питање одговорио, довикне му мали Зарко из кревета: ја знам какви су ти Самоједи, — ти ништа друго не раде, само једу.

Р.

Дете плаче на улици.

Прође туда један старац и запита га, за што плаче.

Дете му исповеди своју несрећу, т. ј. да је изгубило један десетак.

Старац није волео гледати кад деца плачу, извади десетак из шпага, даде му га: ето, сад онет имаш десетак.

Дете прими новац, ал мало за тим поче још већма плакати.

Старац се врати и упита га: О, за бога, деране, што сад опет плачеш?

Дете одговори јецајући: како не би плакао! Да нисам изгубио онај први десетак, сад би имао два.

Отац. Кажи ти мени, Панто, шта добијамо од кабаничара?

Панта. Кабанице.

Отац. Врло добро. А шта прави чизмар?

Панта. Чизме.

Отац. Врло добро. А шта нам даје воденичар.

Панта. Воду.

Савет.

Не ваља ти пос'о
пријатељу Иво,
што баш целу ноћцу
проведеш уз пиво.
Виш ја боље радим,
— не могу на ино —
До дванајест уз пиво,
од дванајст уз вино.

Кеверишанин.

ПАБИРЦИ.

Неко друштво седе за вечеру. Већ су почели вечерати, кад неко опази да их за столом има управо тринаест. — Несретан број. — Многи се сневеселише. Но брзо их утеши дебели Мија, рекавши: „Не брините се, браћо, ја ћу и јести и пити за двојицу — а то је онда тако исто, као да нас има четрнаест.

А. Чујем, пријашко, да ти је умр'о отац,

Сељак. Умр'о богме.

А. О сиромак! А је ли дуго боловао?

Сељак. Богме дуго.

А. А јесте ли му звали доктора?

Сељак. Нисмо. Ал да му је било горе призвали би били и доктора.

А. и Б. увек су се кошкали и један другом доскакали. Једном рече:

А. Ти, брајко, не знаш рачунати ни колико мој мали син.

Б. Е, да!

А. Но па кажи ми колико је два пут шест.

Б. Сто и двадесет, т. ј. ако и себе придодаш.

Један шаљивчина доведе у друштво својих пријатеља свога млађег брата и представи га овако: „Имам част приказати вам мога брата. Није тако луд, као што изгледа!

А млађи братац придода: „Јесте, у томе је баш највећа разлика између мене и мога старијег брата.

Н. Ти се тужиш да ти често лопови на кућу насрћу, па те и похарају.

Н. Н. Да!

Н. Па што не купиш револвер?

Н. Н. Јест! да ми и њега однесу.

Мило за драго.

Неки шегрт носио с Дунава ћупу воде. Прође поред њега несташан ђак, гурну га и шегрт паде па разби ћупу и поче плакати. „А јао, а јао, што сте ми ћупу разбили!“

Ђак се само насмејао па рече: ништа, ништа, — купи другу.

Тад се шегра разљути, зграбн један цреп од ћупе и удари ђака у главу.

— А јао, хуљо, та ти мени разби главу — повика ђак.

Шегрт. Ништа, ништа, — купи другу. Та вам и тако не ваља.

Најновији рукопис Милетићев.

Ко нам је срцу пристао, од тога нам је све мило, и најмањи зрачак живота његова.

Наш незаборављени пријатељ Милетић већ од више година болује, и ми смо се већ привикли сматрати као да смо га са свим изгубили. Тужно нам је о њему говорити, па за то о њему мало и говоримо, у толико чешће отимају се у нама питања уздаси из груди сваког поштеног Србина, — имамо и за што — имамо и за ким. — Али Милетић чешће пише својима, и писма су његова подобна, да нас у најлепше наде уљуљају.

Пре месец дана, трећи дан божића, положио је његов мали Славко први испит из медичких наука, и то је оцу јавио, а отац му је тако одговорио и написао му две читаве стране писма обичног формата. Ми смо то писмо од Славка измолили, и неколико редака тога писма дали смо верно пречишћити, и то овде прештампавамо, знајући да ћемо публици нашој тиме јако угодити. То се писмо почиње овако:

Драги мој Славко!

Из твог писма видио сам, да си положио први део првог
државног, и радујем се да
си, ваш мој синко, срећно
почео, и рад бих знати, а с
Кајом Калиграфијом?

За тим даје наш драги пријатељ сину своме лепих савета, говори о разним стварима, говори и о својој невољи и изражава надање да ће се кад тад опет својима вратити. На крају писма потписује се овако:

Твој
тебе изгубљени
Светозар Милетић.

Рукопис је Милетићев, као што из ово неколико редака видите, сасвим одрешит, и читкији није био ни онда кад је био у цвету снаге своје.

Уредништво „Стармалог“.

Бубнуотека.

Црква је освећена по овдашњем сребреничком протопрезвитеру Алекси, са десеторицом свештеника у присутности многе господе из суседне земље краљевине Србије, из града Баине Баште и великог броја Бошњака Срба Христијана и Мухамед.

„Дабро-босански Источник“ бр. I.

Изјава.*)

Поштовани господине уреднице!

У 35. броју вашег цијењеног листа „Стармалог“ од $^{28}/_{12}$. дрзовито и не размишљено напао ме је неки „Вељко“, који хоће да ме пред српско-православном читалачком публиком представи као писца оне беседе која је у 18. броју „гласа истине,“ ове године штампана.

Не мислим се овим бранити, јер пословица вели: „крив се крије а прав се смије,“ већ изјављујем да нити сам ја ту беседу писао, нити икаква утицаја у истој имао Ево доказа:

1. Ја никакву беседу нијесам говорио ове године о „Госпођини,“ на кад нијесам говорио разумије се да ју нијесам могао ни штампати.

2. Ја сам рођен босанац па како говорим онако и пишем, читам и пишем увијек јужним нарјечијем а дотична је беседа написана источним!

3. Беседа није никако из Босне на то би се свио заклети а „Вељко“ (Сарајлија) ето тврди да су исту писали два „попа“ у Сарајеву, којима се имена започињу са П. Ђ.!!

Зар тај „делија иза бусије“ мисли да у православљу нема више имена која се почињу са П. Ђ

4 Кад сам год штампао моју беседу подписао сам се увијек подпуно П. Ђенић свештеник у Сарајеву или другом ком мјесту, а у истој беседи нема мјеста одаклен је говорника.

5. Сјећам се да ме је прије нијесец дана овдашњи један „познати критичар“ упозорио на ту беседу у којој се име говорника почиње са П. Ђ., рече ми да би се могло сумњати на мене па с' тога да пишем уреднику „гласа истине“ нека исти евентуалну сумњу с' мене скине. — Знајући да ми је свијест чиста не послушам савјета поштo у широкоме православном свијету има још свештеника говорника, има још имена која се почињу са П. Ђ.

Након тога сто ибн „незнана делија „Вељко“, на написа ону цртицу за „Стармали“, да се у Босни и ајерски корача напријед“, да се „дјеци комуналне школе пропоњедају догме римске! и да то се бива митрополиту под носом и под оком. — „Лијепо Вељко везе, ако не помете.“

— — — —

свештаља и исправно ју је таки у врло броју у уводном чланку, на сада стоји и према питању бирања срп. патријарха, на становишту, на коме стоји и срп. нар. слободоумна странка.)

На овај 2-ги бр. шаљемо свима нашим дојакошњим предплатницима од којих још није предплата стигла, молећи их да изволе предплату поновити или да нам врате лист натраг, ако га не желе и даље држати, па да се ради штампања за даље равнати знамо. Наклада „Стармалог.“

Све дужнике наше, којима смо нарочите карте разаслали, учтиво молимо да свако свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, јер ћемо за кратко време штампати имена свију оних, који нам што дугују за ову и за прошле године. Вересија је утукла многе листове, па нећемо ни ми моћи још дуго овако да нам листу дужници корен подгризају. Зато нека сваки свој дуг одужи, кад ми своју дужност савесно чинимо издавајући овај лист без икакве користи своје.

ИЗДАВАТЕЉСТВО „СТАРМАЛОГ.“

Нове књиге.

послате уредништву у замену.

Зборник позоришних дела, свеска двадесетчетврта, **Преки лек.** Шаљива игра у једном чину. Написао Мита Калић. На свет издаје управа срп. нар. позоришта. Трошком српске књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Новом Саду 1889. Цена 20 новч

Зборник позоришних дела, свеска двадесетпета, **Сверква.** Шаљива игра у једном чину Написао Мита Калић. На свет издаје управа срп. нар. позоришта. Трошком српске књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Новом Саду. 1889. Цена 20 новч.

Наука главних поучења музике. Написао Драгутин Блажек. Издање књижаре Мил. Каракашевића у Сомбору 1889. Цена 60 новч.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1889. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ПЕТНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1889.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ОГЛАСИ.

Тражи се

за једну књижницу подпуни бројеви „Заставе“ од год. 1879., 1880., 1881. и 1882. Ко има на продају нека јави и означи цену овој Администрацији.

Београдској Задрузи

ЗА МЕЂУСОБНО ПОДПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

потребан је један чиновник-ликвидатор — који је вичан дуплом књиговодству и контоарским пословима.

Плата је 2000 до 2500 динара годишње

Првенство ће имати они, који су већ радили у каквом новчаном заводу.

Понуде ваља поднети са документима најдаље до 31. јануара о. г. управи ове задруге.

У Београду 4. јануара 1889.

Управа.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У ВЕЧУ

26—36

у солидности и каквоћи израде не устипају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Вечу, Laxzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

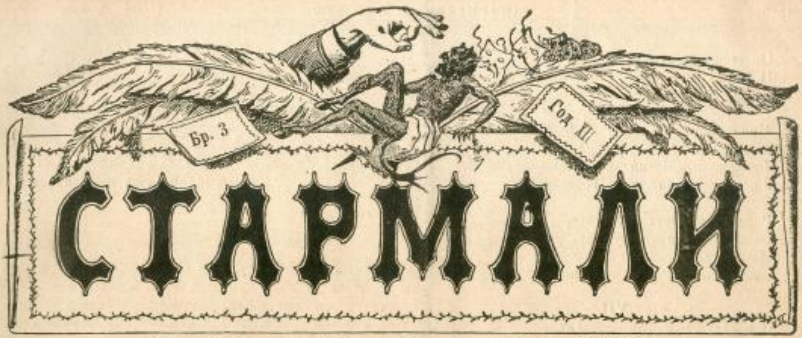

У Новоме Саду 31. јануара 1869.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — ђ, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernals-er Gürtelstrasse, Nr. 13.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, за Србије књижари Баложића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 4 новч. од реда.

После педесетогодишње прославе Текел. завода.

Славно се јубилеј значајан
А у Пешти крај Дунава плава,
Педесета од онога јава
Када-но је Текелија Сава,
Србин дичан, родољуб челичан,
Подигао сиротињи дворе,
Сиротињи, српскога порекла,
Српског духа, српског осећаја,
Сиротињи, српском добром ћаку
Да му жудња не трује у мраку,
Већ да може за књигама поћи,
А с књигама до науке доћи
А с науком да се дома врати,
А дуг примљен народу да плати —
Јер чиме се ко роду одужи
Тиме целој домовини служи.
(Тако мишља Текелија Сава;
А то треба да се уважава.)

Ех, заиста, то је славе вредно
Где год људи своме добру спеше;
Такав спомен славити се мора
— И прослављен беше.

Прослављен је службом божјом светом,
А за тиме и једним банкетом.

На служби је био празор дичан, —
О банкету, сад ћу да вам причам.

Ту је било и јела и пића,
Говеђине, гусака, пилића,
И зецова и гојних ћурана,
Вала, куји не нађе се мана.

А било је и кусних салата —
Шта ћеш више за пет воришта!
Ви нећете да сва јела рећам,
Нећу ни ја да вас прозом вређам,
Здравице су духовнија рана, —
Еле чујте сад о здравицама:

I.

Прва беше, — ка' што ј' и у реду —
Прва првом, краљу господару.
Јасно, гласно, отпеваше складно
„Многа љета,“ песму нашу стару.

II.

Друга беше Матици у здравље.
Том се чашом чика Стева јавља.
То у Пешти оминозно звучи —
(Дај јој, боже, и ван Пеште здравља!)

III.

Трећа беше општини Пештанској,
Тихим тоном, без напора сила,
— Та општина има добрих Срба,
Да бог да им порастела крила.

IV.

Сад четврту китњасту и фину
Потпредседник председнику даје.
Красно је то имати барона
(Ако схвата српске уздисаје.)

V.

Е ко неби куцнуо се с нова
Кад се опет диже чика Стева.

Он свештенству кити, кити лепо,
И клања се и с десна и с лева.

VI.

Миша збори — знамо ко је Миша —
Дични соко у свести србљанској.
Још једаред Матици наздравља,
Још једаред општини Пештанској.

Речи су му врутак осећаја,
Свака му је пуна уверења,
Па га за то сви слушасмо радо
Ка гласника ума и поштења.

VII.

Око седме барон се потруди,
Он у здравље гостима баш свима, —
Он заноси мало на мацарски,
Ал и та се и слуша и прима.

VIII.

По трећи пут уста чика Стева
-- Дај, помоз'те, реторике шмрци!
Он у здравље наших посланика —
(Ђурковићу смешкају се брци.)

— — — — — — — —
— — — — — — — —

Сад ми неко причање прекида:
„А да камо Текелији Сави?
Зар већ кад се наздравило свима,
Зар он један да се заборави?
Зар у славу Текелији Сави
Нико да се јави?“ —

То питање чујем с више страна.
— О да чудно нестрпљива света!
Није Сава без здравице осто',
Ал та ј' била истекар — девета...

(Кад ме ко турбира, онда одмах изгубим концепт, па не могу да наставим, — а тако сам лепо хтео да на крај изведем. Други пут, ако хоћете да вам песму довршим, немојте ми упадати у реч.)

Један (кроз плот)вирилац.

Ово—оно.

Обично се шапуће да је наша Матица „у рђавој кожи“, „да јој се меси неки колач“, или да јој над главом виси Дамокленов мач“ — (чудим се само од куд томе проклетом Дамоклену толико мачева јер његови мачеви висе и над многим другим, кривим и некривим људима и установама). — Но истина је цела (а и половина би било много) да наша височајша влада Матици Српској у свако доба може наћи оправдане замерке и према томе осудити је или на смрт, или на 15—16 година робије, или на прогонство у коју удаљену, несрпску варош. — А како би то могло бити? — Ево како: Матици Српској и кад се највећма чува, редовно шаљу неке докторе да јој пипају пулс, да је визитирају, перкутирају, аускултирају и да је моле(стирају). Ти се доктори зову комисија. Та комисија ако не нађе у Матици што друго, увек нађе бар то, да јој се за њен труд мора платити оволико или оволико хонорара (лане н. пр. 200 фор.) Сад ако се Матица једаред узјогуни па каже, „ја нисам болесна, ја нисам тражила доктора, па већу ни хонорар да платим!“ Зар то не би била увреда владе! Ако зажмури па плати, онда јој та иста комисија са пуним правом може казати: У предрачуну вашем нема рубрике за наш хонорар; ви сте га ипак платили, ergo сте прекорачили буџет, ergo

---

ПОДЛИСТАК.

Неколико одломака

из живота мајстор Тозгала и мајстор Салантаћа

(прокљувно Павел,)

(Наставак.)

То је дакле, било па и прошло ал' како су били обадвојица т. ј. и м. Тозгало и м. Салантаћ хуљови, на брзо су се са свим упознали и поред све оне комендије после су најбоље живели, само се м. Салантаћ заклео да ће му се за оно кад тад осветити Што се тиче начина како је он то урадио чућемо ево одмах.

„Лучезарна“ зора се тек почела да осмејкује на дремовно цвеће једног дана. Барометри су сви (као да су се договорили) једногласно предсказивали лепо време. Стева Павловић, Вацки, Ђурковић и њих још неколико су такође обећавали да ће бити лепо време јер су се — играли (карата) и тако тим појавама и предсказивањима охрабрен, крене се мајстор Салантаћ у Ш. да пазари, пошто је намазао кола једним „Пестер Лојдовим“ телеграмом (јер је маснији од ма ког коломаза). Кад се вратио, прође поред м. Тозгала. Овај је баш био на пољу, јер Салантаћ је тако и „изинцилирио“ био, да прође баш онда туд, кад овај буде на сокаку. Чим га је Тозгало опазио, а он руком на њега да стане, да попију коју чашицу шиљерца, ал' овај неће ни да чује, жури — вели — кући, јер има нешто мало шумских дрва, што је „испод руке“ купио, а сад је чуо у Ш. да ће ферштер у јутру доћи да цело село визитира, јер је начуо да се краду дрва, па за то жури кући да их истестери.

Заиста немила вест! (Патриоте су биле утучене.) А он „кад је разумео речи“ као да га је ударио гром из ведра неба, јер и он је тако узео био скоро два хвата све најлепших дирека, да прави шталу и плевару; ал сад шта је знао већ — „сверова му, уједе га гуја.“

Како је био сумрак одмах узме још два човека те удри тестери! Целу су боговетну ноћ њих тројица тестерили. У јутру, баш кад су довршили па онако ознојавни, неиспавани, прашњави пију ракију, а ето ти м. Салантаћа. Сав се топи од радости, па поче (муцајући): „Ао лопове матори, па ти си лумпов'о ноћас!“

„Какво лумпов'о, жалосно ми моје лумповање? Тестерио мој брајко! Тестерио целу ноћ!“

fogd meg Pista! — Срећа је што је то мени пало на ум пре него коме другоме, н. пр. Аци Зубу, Соколовићу, или другом ком српском поборнику, — јер ја ево таки излазим и са леком пред вас. А лек је овај: од сада треба редовно у буџет Матице српске стављати и ову рубрику: „на хонорар истражној комисији 200 фор.“ — И онда нико неће моћи Матици Српској наћи замерке, осим ако што не прокљуви г. кап. Рајин.

* * *

Ја не знам што се мој густ не слаже са густом краља Милана, — (а иначе по разним купатилима приповедају да он има добар густ. О народу не ћу ни да говорим, јер њему ретко кад дође до густа — а баш много му и не густирају). Ја, на пр. не волим наименовање патријарха, па се то у мени укоренило тако, да не марим ни наименовање председника академије, ма то и најученији и најзаслужнији човек био. Да је академија г. Чеду слободно изабрала, ја би све његове књижевне заслуге метнуо на вагу и скинуо би му шешир, т. ј. мој (и тако је већ изабан, па треба други да купим), — ал као наимоновани председник таки ме потсећа на Германа (мал' не реко на Бонтуа), и онда таки изгубим густ читати и ону изјаву која је као неки чамац измишљена, да га пренесе из тонућег брода Гарашановог. Иначе све академије стоје на тој висини (т. ј. ако не виси о чијој ћуди), да су кадре себи председника изабрати, а послужитеља и фурунџију макар им ко и наименовао. Али наравно, кр. Милан са своје висине још даље види него све светске академије, и ја знам како он умствује, — он ко вели, српска академија постоји тек од две године, она је даклем малолетна; она истина може најнаучније ствари претресати, и у најозбиљнијим питањима меродавна бити, али као малолетној тек јој се не може допустити да себи још и председника бира. Наравна ствар, после двадесет година академија ће бити пунолетна, па онда ће већ и кр. Милан попустити, и онда (ако не пре) шат се и српска академија изједначи у праву, које имају све друге академије овога белога света.

* * *

Много је теже доказати нама угарским Србима, да ни после двеста година још нисмо пунолетни, и да је Тиса старији и зрелији од српскога народа, и да он, као калвин, боље зна него ми, каква црквена поглавица нама православнима треба. Но пошто смо ми право нашег пунолетства упражњавали све до год. 1881., то се у Пешти можда схваћа да смо ми сад престарили, — па нам ваља дати старатеља (да још већма остаримо). Али можда мисле да смо и болесни, па нам треба куратора. Ја не знам шта у Пешти мисле (а деси се каткад да ни они сами не знају) — али знам да би добро било у свакој прилици показати, да нисмо ни престари ни болесни, а то би најбоље показали, кад би „Браник“ и „Застава“ viribus unitis подигнули онај теретни камен, под којим се већ од неколико година гуримо и стењемо.

Ћира. Мени је већ догрдило слушати, шта људи све гатају о смрти покојнога престолонаследника Рудолфа.

Спира. И мени. Али чиме би се могла запушити уста томе свету, који такве разноврсне гласове проноси?

Ћира. Ничим другим, само са голом истином.

Ћира. Ти си био скоро у Пешти, па кажи ми каква је онде пијаћа вода, кад већ толико на њу вичу.

„О, — о!“ — чудио се м. Салантаћ.

„А је си ли ти твоје истестерио?“

„Валда сам спао с крушке онака дрва да тестерим.“

„А ферштер?“

„Ха, ха, ха, ха! Какав ферштер? То сам се ја само шалио. Не зна он сиромах ни да смо ми живи.“

— — — — — — — — — — — —

„Ао, првог ти м. Салантаћа, и оног ко те је послао овамо у село!“ — разрогачи се м. Тозгало. „Зар се тако шали?“

„Е, тако је, кад се ко наједе шљуке, онда, знаш, постане — „вициг.“

Сад већ шта је ту је мислио је у себи м. Тозгало; да се сад једи — не кошта ништ, т. ј. управо кошта па није ништ. Мајстор Салантаћ међутим спазив „приближавајућу се“ сека Персу, и не желећи да због тог вица дође с њоме у „конфликт,“ пожели скромно њојзи „добар дан“ а њему „збогом“ и изгуби се кроз капиџик.

* * *

Кад бих рекао да је на оном остало, морао бих слагати, за то да чујемо шта је даље било.

Дође једаред м. Салантаћ код м. Тозгала а ту се баш десио и натарош из Ц. Између осталог разговора почеће Салантаћ како би он ишао у Ч. па не зна како би то најјефтиније могао.

„Та ми се баш сад о томе разговарамо, дода м. Тозгало намигнув на натароша, ето ступи у наше — ал' не не, не смем ти рећи јер ти можда не ћеш хтети на...“

„Та шта? Само ти кажи, зашто да не ћу?“

„Е знаш то је тајна. Могу ја теби казати, а ти онда да нећеш. Несмем.“

„Та шта нећу? — почео је сиромах Салантаћ већ да се куне — што не би? — Знаш валда да ја нисам од оних. . .“

„Кажите му, пристаће он зацело знам ја“ — почео је већ и натарош.

„Е па добро, ето ступи у наше друштво, у такозване „фрајмајере“, ал' о томе ником ништ, па се возиш на железници увек у полак цене. Само ћеш сад кад ступаш у њега морати дати 30 новчића и после свака два месеца по 30 новчића.“

„Хоћу што да не? Ја и тако често путујем. Ал' како ће касир знати да сам ја у том „фрајманском“ друштву?“

„Та није „фрајманско“ бог те видио, него „фрајма-

Спира. Та је вода за варош.

Ђира. Е па што се онда туже на њу.

Спира. Нисн ме добро разумео. Ја сам ти рекао да је та вода заваран, — а то значи по мађарски, да је мутна.

Пуслице.

§. Тиса се нешто дуго задржава у Бечу. Да се није и његова атила закачила за § четрнаести!

♋. Ја знам каква је разлика између Чеде и Владана, и између Гарашанина. Ова прва двојица су иступили из напредњачке странке, а Гарашанин је отушио у њој.

△. Кад је пред велику скупштину у Београду изнешен предлог устава који се „не сме ни учем мењати,“ онда је један скупштинар шапнуо: Мени ово не изгледа само као предлог, ја ту видим и нечега подлог.

+. Читао сам у једном извештају о прослави Текел. завода, у ком се извештају избегава реч омладина, а место тога ставља се реч „млађешина.“ Ако је баш у Пешти реч омладина тако мрска, да се не сме ни споменути, онда је боље вратити се старој речи „младеж.“ А међу тим г. извештач могао би завирити у Вуков речник, да види шта значи у српском језику реч „млађешина.“

♁. Др. Ст. Павловић привилегисани и свеопшти исправљач свачијих језикословних погрешака (и непогрешака) није запео за ту реч „млађешина,“ он зна да то значи Der Untergeordnete — па можда би се замерио Тиси, кад би те појмове исправљао.

☽. Нисмо чули како је испала последња Сентомка беседа. Ако се ту пило и пиво, сигурно је било с портом.

♃. „Наше Доба“ приповеда како је негдашњи намет-патријар Анђелић знао добро латински и имао је пасију да тим својим надмоћијем професоре пред ђацима доводи у забуну. Е бадава, све лепше и лепше ствара дознајемо о Анђелићу.

♅. „Наше Доба“ да опрни пок. патр. Ивачковића вели, под Ивачковићем је укинута титула српског вел. војводе, — е па ништа, само кад је то под Анђелићем опет патраг враћено.

□. У Б-чком друштву „Зори“ влада сад лепа слога. Сад се чланови не деле на „Заставаше“ и на „Бранковце“, — па што се не деле, за то су баш делије.

≡. Ако буде у Добрици непристрасна истрага, неће се наћи ни трага од какве буне, ал ће се наћи трага од оне буниће, коју је неки господин јео, кад је покренуо војнике без нужде и невоље.

Г. Ђ. пл. Ђурковићу.

Причо ми је неко
Шта си 'номад рек'о:
„На сабору првом,
Што предстоји сада,

јереко“. — — Како ће знати?! — Лепо, ти ништ карту куд хоћеш а кажипрстом од десне руке превучеш преко носа попреко. Он онда већ зна и тако идеш у по цене јер и касири су сви у том друштву.“

„Е да!“ чудно се м. Салантаћ и каже да ће одмах сутра ићи. Мајстор Тозгалу он не би неровао, ал' кад је и г. натарош у том друштву, онда — нема речи! Чим су се разишли м. Тозгало одмах седне на кола па терај на станицу. Са касиром се добро познавао, исприповеда му целу ствар и плати полак цене до Ч.

Сутра дан пре нег што ће на железницу дође м. Салантаћ Тозгалу. Како је хтео да се очешља, спази у фијоци неке „решконте“, на чим је остао у соби сам, одмах их препише, тури у џеп и „због ом!“ — „сбогом!“

— — — — — — — — — — — — — — — —

„Молим вас једну карту за Ч.“ и по решкринту превуче прстом преко носа. Сиромах касир мал' није пуко од смеја, ал нпак се уздржао да не би овај што приметио, даде му карту и узме полак цене.

Е сад нико сретнији од м. Салантаћа! Мал' од радости у два у три маха није исцао ни вагона (и био бијен од кондуктера). Стигне сретно у Ч. и кад је посвршавао послове те се врати опет на железницу, ал' света пуно а још мало па ће влак доћи. Но пошто је он био као шило, то није никакво чудо што је у магновенију био пред касом.

„Молим вас карту за Ц.“ — а прст је своје изражавао.

Касир га мало зачуђено погледи, ко вели шта му је, даде му карту и заиште цену као и од другог. Сад се опет м. Салантаћ разрогачи те ће опет: „Ах' молим вас!“ . на прстом пет, шест пута узастопце преко носа.

„Па шта ви хоћете? То је цена, дајте новце па идите даље, има ту и другог света.“

„Аз' молим вас!“ па опет прстом преко носа.

„Та тај је луд!“ почеше неки викати, а неки, бога ми, потегоше и песницом јер је влак већ звиждао. Подигне се јарма, пандури су били и тако ту, те чувши да је неко луд, и то баш овај, ухвате лепо м. Салантаћа испод руке те хајд у варошку кућу. Што се он ваше опирао и доказивао да је у „фрајманском“ друштву, тим су они све већма били убеђени да је он заиста луд. Како је њему било то он зна, ал' кад је видио, да ће га они лепо мати ако не иде, није имао куд, већ лепо полагано с њима управо у варошку кућу. . . . .

(Продужиће се).

Ту ће једнодушност
Да цвета и влада“.

Тако ће и бити.
Том се надат' смемо, —
То јест, ако тебе
У њ не изберемо,
Тебе, и још твоја
Три-четири друга,
Тисиних Каврга
И банових слуга.

Ж.

Ђука. Зашто се г. Матић ограђује против „Заставине“ критике на његову беседу?

Шука. За што?! Па можда човек има право. То ћемо тек видити, кад беседа изађе штампана.

Ђука. Та добро, добро. Али зашто се не ограђује у своје име, већ у име покојног Панчића?

Шука. Та знаш, „Застава“ му је преговорила да му је беседа била здраво жалосна, а он је ваљда сад хтео да докаже, да уме и нешто смешно рећи.

У споменицу једном крчмару.

Ој крчмару, утехицо
једина,
Као што је вода твоја
невина.
Исто тако желет' нам је
слободно,
Да и вино твоје буде
неводно.

(1863.) —а—

Провеселио се.

Оде чича Лекерин у Сегедин на пијацу. На пијаци види једног магарца, а он кадгод види магарца увек му падне на ум каква магарећа шала; — тако и сада. Магарац је био у кола упрегнут, а мој Лекерин приступи и замоли га да га пусти, да магарцу нешто на уво пришапне. Овај му то допусти. Заш' да не допусти!? Чича Лакерин ушали трунак труди, па да нико не види спусти је магарцу у уво, док му је шаптао.

Магарац, кад осети бол, нагне у бег. Једна га заустављше, пошто је силну штету начинио по пијаци. Магарчевог газду одма позваше на одговор, али овај им рече да није томе крив, него ен' онај чича не знам шта му је шапнуо на уво, па — је на то таки почео скакати као бесан.

Дај сад питај чича Лекерина, шта је магарцу шапнуо. А он одговори: Рекао сам му да му се брат у ђали жени, па га је поздравио да му дође у сватове. А магарац мени одговори: „Поздрави ми брата, да му у сватове не могу доћи, и баш ми је жао што не могу, ал за то ћу се ја овде мало проиграти и провеселити“. Па што рече то и уради.

Широкобилац.

У з о р.

(Луј. Штетенхајм.)

Трима сам се лепојкама
заклињао живо;
на ни једној од њих писам
учинио криво.

Заклетву сам одржао,
али слика трима.
Зар ја писам узор живи
над свим узорима?

Др. Казбулбуц.

Одважни Француз.

О једном паришком шустеру, који се хвалио да се ни од чега неће уплашити причају ово:

Двојица се договоре да опробају ту његову хвалењу одважност. Један јави шустеру, да му је пријатељ умр'о, и молио га је да дође да пази на мртваца. Шустер драговољно пристане, а како је врло много посла имао, понесе са собом и свој алат, да би при том и радити могао. Око поноћи донесу му црну кафу да не би заспао. Кад је кафу попио, заборави да је код мртваца те поче весело певати и чекићем по цинели ударати. На ово устане мртвац и рече подмуклим гласом:

„Кад је ко поред мртваца нека не пева!“ И опет легне.

Шустер сасвим флегматично устане и лупи мртваца са чекићем по глави и рече:

„Ко је умр'о нека не говори!“

Мртвац ћути из сандука и ни на ум му више није пало, да опроба шустерову одважност, јер 14 дана лежао је од главобоље!

С мађарског **Ј. Воцин-Маћин.**

На по уста.

Дошло Циганче да јави старом Дади, да им је крепала кобила, а са њом и ждребе. Знајући строгост старог даде поче овако из даље:

— Наше кобиле нема.

— Па где је? упита стари Цига.

— Крепала је, одговори Циганче.

— Не брбљај на сва уста, осеће се на њ' матори Цига.

А Циганче тад сасвим наивно, метне два прста преко среде уста и само кроз половину промрмља:

— И ждребе.

Прибележио:

Кеверишанин.

Да ми је знати.

Да ми је знати колико је на свету оштећено права, због сакатих расправа.

Да ми је знати шта би радио магарац, кад би му нарасли рогови.

Да ми је знати кога би српска академија изабрала за председника, кад би јој краљ казао: „изволите слободно бирати Чеду Мијатовића.“

Да ми је знати како би уредник „Нашег Доба“ критиковао дела и језик Јаше Игњатовића, кад би нешто (случајно) Јаша Игњатовић био уредник „Стармалог.“

Да ми је знати каквом би се занату одао г. Соколовић да га није прихватио и подигао Текелијин завод.

Да ми је знати колико има поштених и увиђавних Срба, који се не би радовали споразуму између „Заставе“ и „Браника.“

Да ми је знати је ли Тиса сујеверан, — па ако јесте, да ли му се чини несретни број тринаести или параграф четрнаести.

Да ми је знати сећа ли Буланже кадгод Наполеона I. — па ако га сећа, да ли га сећа и на острву св. Јелене.

Да ми је знати за што бечки Ронахер још није добио таковски орден.

Да ми је знати падали се Гарашанова воденица да ће јој се опет повратити старе мељовске муштерије.

Да ми је знати какво би сено либеровао Бонту, да је случајно он за време последњег рата био у Србији привремени Вукашин.

Да ми је знати који је тај делија, што нам из Београда дописује, да „*између либерала и радикала стоји један читав свет*“ — па то говорећи ни да засуза, ако заиста верује да је тако, ни да се насмешка, ако нас је хтео само мало за нос повући.

Да ми је знати зашто Панчевци лакше трпе најдебље батине од горе, него најситније боцкање од људи, који им добра мисле и желе.

Да ми је знати сиђе ли се и Шурдилонић (нека зверка у Србији) кад чује за своје презиме.

Грађа за нову енциклопедију.

Незбуцним редом, или азбучним редом.

Чигра = ствар без начела, која не зна поштено играти, док је бичем нешибаш; за то је не треба деци давати, да не би ту врлину од ње научили.

Балван = ствар која кад људима падне у очи, тако им очи отвори, да онда у туђим очима опазе и најмањи трунак.

Компас = то је оно, чега немамо, кад би нам га највише требало.

Коров = биљка, која је свуда штетна, тако, да је и у Требињу треба требити.

„Глас Истине“ = лист, који нема много претплатника, јер ми радије плаћамо гласове лажи, који нам умеду и мађарски и немачки лагати.

Венац = Nomen et omen. (А нарочито брзо увену они венци, који се олако добијају).

Рум = и то је нека слава (ако не верујеш мени а ти завири ма у који немачко-српски речник.) Том се славом крепе и читава друштва, нарочито онда, кад дођу до очајања.

Пијавица = животињица, која нас сеља на Чивуте, — јер обично је они продају.

Ладолеж = цвет, који се ретко налази у манастирским баштама; јер калуђери и сами воле, да у ладу леже.

Ракија = пиће, које здрављу служи и куће зида (т. ј. оним Чивутима, који га не пију, већ га само праве и продају.)

Мозак = маса, која се после смрти нађе у главама неких људи, по чему се онда суди, да те главе нису биле празне.

Паприка = мађарско јело, којим и нас радо часте.

Батина = доказ, који има два краја; а кад је сломијемо, онда има четири.

Коректор = добричин човек, који многе погрешке кроз прсте гледи. (Не изузима се ни „Стармалов“ коректор.)

А. Ти си јуче био на неким бабињама. Је ли?

Б. Од куд ти знаш?

А. Познајем ти по лицу. Још си мало гарав.

Б. А ти си канда синоћ био на неком асамбле-у.

А. По чему судиш?

Б. То опет *ја* судим *по твоме* лицу. Изгледаш ми здраво *асам-блезант*.

Страшна одлука.

Оженио се завршан Мата. Кад су се вратили са венчања он се подбочи и рече својој жени: „Е сад знај! ти мене мораш слушати. Чим ме први пут не послушаш, ја ћу се с неста са пиштољем убити.

Жена. А шта ћеш радити кад те по други пут не послушам?

Није истина.

А. Је ли истина господине, да сте ви били у неком друштву, где се говорило како сам ја човек пун духа, а ви сте се на то смејали?

Б. Што ме питате, ни једна реч није истина. Јер ја никад мога века нисам био у таковом друштву, где се о вама рекло да сте пуни духа.

Господар и слуга.

Госп. Иди у другу собу па види колико је сати.

Слуга. Молим господине, наш је сат покварен, па не иде.

Госп. А ти иди у башту, па види на сунчаном сату.

Слуга. Али за бога, господине, сад је ноћ, — мрак је.—

Госп. О, магарче један, — зар ти не можеш понети фењер!

Здрав ваздух.

Учитеља Н. преместе на неко село које је лежало близу шуме на лепом брежуљку. — Неки пријатељ пише му и честита му што је дошао у то место где је тако добар ваздух. А учитељ му одговори: „Хвала, брате, на честитци. Овде је заиста здрав ваздух. Штета само што се од ваздуха не може живети.

Гостионичар: Као што видим, милостивој госпођи не допадају се наши печени копуни?

Госпођа: О, на против, тако ми се изврсно допадају, да сам вас већ хтела замолити, да ми неколико јаја од њих за прилод оставите.

„Не могу да појмим, Стејо, зашто кудиш своју жену! — та она је тако млада, тако лепа, тако — — —

„Ах шта, ти то не разумеш! — Ево, погледај моју ципелу, и та је нова поноћата, а и врло лепо изгледа, али — ме жуља, да бих од болова — све јаукао.

„Али Мишо! Како можеш цело после подне да седиш на једном месту, и пишта друго да не радиш, него — да пушиш?

„Ах, доста сам јутрос радио!“

„А шта, ако смем питати?“

„Шта? — пошао сам преко поља, па сам тражио перја од вране да луду исчистим.

Када је неки богаташ путовао, није могао у једној варошици да добије одмах коње. Поштар га вртао од сата на сат. Најзосле позиче богаташ нестрпљиво: „Господине, ако за два минута не буду коњи овде, то ћу на ваш рачун без коња отпутовати.

„Можете ли истим речма да искажете и комплимент и грубијанство?“ запита неки своја познаника.

— „Могу“, одговори овај, „Ви више заслужите, него што заслужите.“

Судија: Ви дакле признајете, да сте речене жељезничке исправе украли?

Оптужени: Признајем!

Судија: Шта сте били код жељезнице?

Оптужени: Био сам — ноћни стражар!

Судија (говори писару да пише) Био сам ноћни стражар код —

Оптужени (упадне му у реч) Боже мој! Зар сте и ви били ноћни стражар? — Та у којој сте чатрљи били, да вас нисам никад видео?

Судац: Ви сте опет као јатак оптужени, да у вашу биртију сви лупежи долазе.

Оптужени: Господине, како можете тако да ме вређате? Како можете да кажете, да код мене сви лупежи долазе? Зар сте ви већ били код мене, да можете тако што да тврдите.

Завидљива жена.

Жена: (после жестоког кошкања са својим мужем) Ах, Боже, само да сам већ у рају!

Муж: А ја да сам у келнерају!

Жена: Јесте, дабоме; ви људи увек би хтели оно, што је најбоље.

Учитељ: Кажи ми, Перице, од чега је твој капут направљен?

Ђак: Од вуне.

Учитељ: А од кога добијамо вуну?

Ђак: Од овце.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Учитељ: Којој животињи имаш дакле да захвалиш за свој капут?

Ђак: Своме оцу!

Кућегазда: Те исте цигаре, баш те исте, куповао сам лане за 5 новчића јефтиније од вас. — Зашто је то?

Трговац: Зато, што је мој шогор, који код вас станује, за свој стан, лане за 5 форината мање плаћао, него ове године.

Неки Чивутин дође једног јутра да пазари код неког трговца хришћанина. Када су пазарили, позове трговац Чивутина на доручак. Чивутин се захвали. „Немојте се циврати.“ рече трговац, „ужина је већ готова.“

„Богами не могу“, одговори Чивутин, „јер прво данас је наш пост, а друго већ сам ужинао.“

Ђак Милутин (види свога пријатеља Драгутина, где петљу од капута меће у писмо) Драгутине, зашто мећеш у писмо ту петљу од капута?

Ђак Драгутин: Хе, пријатељу, шаљем ју своме оцу с молбом, да ми што скорије капут на њу пришије.

И овај 3-ћи бр. шаљемо свима нашим дојакошњим предплатницима од којих још није предплата стигла, молећи их да изволе предплату поновити или да нам врате лист натраг, ако га не желе и даље држати, па да се ради штампања за даље равнати знамо. Наклада „Стармалог.“

Све дужнике наше, којима смо нарочите карте разаслали, учтиво молимо да свако свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, јер ћемо за кратко време штампати имена свију оних, који нам што дугују за ову и за прошле године. Вересија је утукла многе листове, па нећемо ни ми моћи још дуго овако да нам листу дужници корен подгризају. Зато нека сваки свој дуг одужи, кад ми своју дужност савесно чинимо издавајући овај лист без икакве користи своје.

ИЗДАВАТЕЉСТВО „СТАРМАЛОГ.“

Свеска I. Година II

НОВИ ВАСПИТАЧ

ОРГАН ЗА ПЕДАГОШКУ КЊИЖЕВНОСТ

уређује и издаје

Мита Нешковић.

САДРЖИНА: † Рудолф, престолонаследник — Педагошка књижевност у нас. — Синтеза и анализа, индукција и дедукција у настави. — О приповедању у нар. школи. — Која више о српском учитељском конвикту. — Цртица из Змајеве младости. — Грађа за историју школарства. — Књижевни преглед Новог Васпитача.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1889. ГОДИНУ

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ПЕТНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1889.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ОГЛАСИ.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

27—36

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 4 Год. XII

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. фебруара 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernal-er Gürtelstrasse, Nr. 13). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, на Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Пред париску изложбу.

Верујте ми, то ће бити вредно
На париску изложбу отићи.
Би ће гледат', да ти око стане,
Као што месту и добу приличи.

При свакоме кроку и савитку,
По нешто ће да те изненади;
Око тог се већ одавно спрема,
Око тог се годинама ради.

Једног лепог и ведрога дана,
Наједаред — облак ће се дићи:
Сто хиљада милих голубова
У вис ће отићи.

Сто хиљада милих голубова
— А можда ће још и више бити —
Јатомице к небу ће да прну
И људма ће сунце заклонити.

Нико неће зажалити, што ће
За час сунце прекинути сјаје, —
Та безбројном јату голубова
Слобода се даје.

Ако будем и ја у Паризу
Кад голуби у висину крену,
Ја ћу гледат' на дурбин биљурни
Ту значајну сцену.

Разгледаћу са гвоздене куле,
Ил где будем, доле, са партера,
Хоћу л' видет' међ' ти голубови
Голубана — брацу Булан жера.

Спазим ли га, и то још у кљуну
Са зеленом маслиновом граном,
То ћу таки, као залог мира,
Телеграфат' брижноме — „Стармалом“.

П.

Ово—оно.

Што јесте, јесте. Кр. Милан је приличан говорник, јер сваком приликом држи он беседе (и те су беседе праве беседе, у такој фризури да нема у њима ни једне седе (беле) него све су црне); — што јесте јесте, ако по јестеству своме не држи он говоре само широке и дебеле, него и танке и дугачке, по којима би се он могао назвати или дуг-ајлија или дугај-лија — како вам се боље допада. Даклем ни највећи непријатељ српски не може о кр. Милану рећи, да је мутав, — али и најмањи пријатељ српски мора признати, да тај исти краљ, који није мутав, тако нешто уме замутити воду, која би већ сама хтела да се избистри, да у томе погледу може конкурисати са ма којим препотопним мамутом, Woher er diesen Muth schöpft, das mag wissen der liebe Herrgot, wir könnten es nur vermuthen.

Али и јесте сакрменски замутио ситуацију; па ако је истина да се и у политици у мутној води лови, онда је ствар сазрела већ дотле, да би он сада већ сам себи могао довикнути: у лов! — Но шта ће уловити; хоће ли што уловити; или ћему се лов изјаловити, то би морали питати какву врачару, да нам она каже, — ал то за цело не би било лепо (т. ј. да се ми, изображени људи, са врачарама забављамо.) Међу тим имају право они који су говорили да оваковог устава, као што га је кр. Милан своме народу подар(мар)но мало има у Европи (а још

мање у Ази), јер тај је устав досад уродио само једним, али врло скупим плодом, т. ј. што се народ одрекао своје добре краљице, а о законитом митрополиту не сме ни да сања, (и ако га сипља а оно му се замрашн пред очима).

* * *

А како је у Пешти? У Пешти је у неколико боље него у Београду, — у Пешти су громогласно довикнули Тиси: „Догод ти држиш крму у руци, дотле нема добра и среће по народ!“ То му до душе нису довикнули Срби посланици, (јер српски посланици тако што не умеду на своја уста изрећи), али он је то ипак чуо и у саборници и ван саборнице, — чуо је и како поједине салве и како плото-фајер уједаред из 30.000 грла, чуо је ту велику, озбиљну и значајну реч, реч „Abzug!“ — На шта је на то урадио Тиса? он је заиста сишао, — сишао је у подрум да онде ацидигује вино, — оно вино, које ће се попити о првим идућим земаљским слободним изборима, т. ј ако му доиде то вино не ускисне и не поплеснини, као што му је сад већ популаритет ускиснуо и поплеснивно.

* * *

А шта раде у Русији? — Бога ми они добро. Продају Европи јаја. Читао сам ономадекана, да се из Русије износи сваке године све више јаја, — н. пр. прошле године извело се толико јаја, да су само за њих Руси добили десет милиона рубаља. То је велика гаранција за европски мир, јер на тај начин Русија Европи не може скувати кајгану, — а ако Европа Русији скува кајгану, Русија ипак остаје велика утеха у вредности од неких 100 милијуна рубаља, које је за ових последњих година само за јаја добили. Но изгледа је као да ће се та сва јаја у миру појести, само ће с по где који мућак ситнијим народима о главу разбити.

* * *

Е сад да завршим са нечим врло важним Ономад сам био у једном отменом друштву, где је било филозофа, адвоката, доктора медецине и друге интелигенције. Ту се заподео разговор о томе да ли има сигурних знакова, по којима се може поздано рећи да је ко пијан. Дуго се то питање претресало и дошло се до повољнога резултата. Мене су замолили да тај резултат пошљем „Стармалом“ и ја вам га ево шаљем, ако сте вољни да га штампате. Дакле:

Сигурни знаци

по којима се познаје да је ко пијан.

1. Кад ко иоћу пође из крчме кући, па му се учини као да фењери играју чардаш, — то је сигуран знак да је пијан.

1., Кад ко до своје куће дође, па извади кључ од сата и њиме хоће да отвори откључа капију, — то је сигуран знак да је пијан.

3., Кад ко уђе у своју собу, па у место жене загрли пуницу, — сигуран је знак да је пијан.

4., Кад ко мирно прође поред конштаблера, али заборави у мраку да му се јави, а овај га онда затвори у бувару, сигуран је знак да је пијан (т. ј. конштаблер).

5., Кад ко зажели да чита какав у српском духу написан чланак, па тога ради заиште од свог комшије „Српски Дневник“, а овај му у место тога извади из џепа „Наше Доба“, сигуран је знак да су пијани обојица.

ПОДЛИСТАК.

Неколико одломака

из живота мајстор Тозгала и мајстор Салантаћа

(прокљувио Павел.)

(Наставак.)

Влак је већ одавно „одзвиждао“ кад је м. Салантаћ из варошке куће изишао, око које се готово сво место искупило било, да види „неку луду“ — ту је исприповедао јадник све шта је и како је, а сад је морао наћи кола, те с колима ићи кући.

Колко год се пута успут штрцкнуо, толико је пути нешто гунђао, а завршетак тог тајанственог гунђања увек је био: „...мајстор Тозгалову!“ На полетку после „срећног“ путовања стигне кући, каже само жени да је ел - чајно „ферпасов'о“ цуг, па је морао на коли доћи, а ово је друго све она говорила, што је већ било на дневном реду. Поштo је ово уво на које ниje било наглух запушено фатом, седне па се наљаво наруча а после подне ће код м. Тозгала да га изгрди, да се поспаља, а (нећу нама буди речено) кад онај изнесе вина, он ће му приповедати како је прошао.

Тако је и било. Чим је отишао а он још с врата.

„Дошао сам последњи пут да ти кажем да си ти највећа безобразник на свету и сад због тога за навек!“ па се окрете и пође на поље.

„Хеј море! Стани не мој бити луд; шта је било ако Бога знаш?“ па му у једну руку уклепа чашу, а за другу га ухуче унутра „да ниси напакао на путу добро — кијавицу?

„Камо среће да сам трољетњицу добро пре нег што сам пошао!“ корпдао се ко бајаги још мало, ал' на полетку шта је знао, већ седне и почне му на тенани приповедати пошто се ј'о човек раскомотио.

Него и приповеда угурсус лепо! Кад је разве'о на почео још и да домеће мал' се није распао м. Тозгало од смеја.

„Па како си искао карту? Је си ли превлачио прстом преко носа?“

„Та сто пута сам ега овако превлачио, па бадава.“

„Е видиш мој брајко, оматорио си а још ниси научити стекао. Ја сам теби до душе казао да тако превлачиш, ал' то је кад тамо идеш, ал' кад ништеш ретур-карту“ по себи се разуме да не смеш тако превлачити, него обратно т. ј. с левом руком на десну страну.“

Мајстор Салантаћ је сад већ и сам увидио да је — валио, за тим су на тај секир попили још по једну ча-

Други пут ће се у истом друштву претресати сасвим противно питање, т. ј. које су сигурни знаци да је ко без сумње трезан. Ако буде позољна резултата, јавићу вам и тај.

Ћира. Јеси ли се насмејао оној штампарској погрешки кад ономад једне наше новине донеше вест да је наш мили „посник, др. Лаза Костић“ дошао у Нови Сад.

Спира. Читао сам, ал се нисам насмејао, јер то је стара и жалосна историја, да и без штампарске погрешке, од песника може лако да постане посник. Но ја сам се ипак утешио кад сам видео нашег Лазу. Он тако добро изгледа, да нас ни мало не подсећа на посника. Па за то би се сад и ја могао смејати тој штампарској погрешци.

Пуслице.

⊙. У немачким новинама вентилира се (мора да је здраво засмрдело) питање, ако Бисмарк умре, ко ће му бити наследник. И разне партије мал се не почупаше око три длаке бисмаркове, тако да је Бисмарк још за живота лако могао остати без својих династијских а-три-бута

♯. Ради избора патријарха Ллојд нам саветује да се погодимо са владикама. То је врло полован предлог, јер владикама не саветује да се погоде с нама. Али канда би још најтеже дошли до патријарха кад би Ллојд оставио владикама да се погоде међу собом.

♎. Кр. Милан хоће да постави у Грацу конзулата. Да није Никола Христић канлар, мислили би да то бива њега ради; — јер у Грац обично иду пензионовани официри.

§. У Визбадну још нема српског конзулата, а баш ту се лане догодило, да је једна висока српска личност требала српске поштене заштите.

♎. У Лежимиру нема још српског конзулата, а ту би какав уморан српски конзул могао баш мирно спавати.

♐. Ни у Коцкарској републици Сан Карло нема још српског конзулата, а одатле би бар српски конзул могао слати интересантна извешћа.

△. О Београду се ушло у траг једном друштву, које је састављено било без разлике партаја и пола. Кажу да је штета ако се то друштво укине, јер је имало врло лојалну цел. То би друштво уродило плодом да се многи Срби угледају на свога краља, т. ј. да се раставе од својих жена.

шицу, и пошто се верна супруга м. Тозгалова већ неколико пути са изванредно озбиљним лицем на стакленим вратима појавила била, што су они обадвојица добро разумели, устане м. Салантаћ да иде.

„Понда и за ово сам чудо дао форинту, а то је све она код куће крива: „Узми, па узми!“ а ја луда хајд да пробам...“ па бесно лупи папир с нумерама о астал.

„Па је л' ти бар која изишла? Дед да видим!“

„Та какво изишла! Изишла ми форинта из џепа. Ето ти па гледај које су извучене, мени и онако више не треба!“

„Збогом“ — „Збогом!“ а од радозналости заборавио м. Тозгало колегу да испрати. Како је прочитао прве две нумере очи му се засветлише па терај по огледало, извади нумере, кад тамо — све до једне! Одмах скочи по капут обуче се, упрегне коња, и на питање женино:

„Шта га је снашло, куда ће?“ одговори само да је он најсретнији човек на свету, ошине коња и управо у Ч.

Кад је стигао био је већ мрак. Дућан где се сецовало био је већ затворен за то он лупне на прозор.

„Ко је?“

„Ја сам!“

„Тако! То ми је мило, ал' ко сте ви и шта хоћете?“

„Мајстор Тозгало из Ц. хоће своје новце.“

„Какве новце?“

Та шта се мајци, правите луди кад нисте! Новце што сам на лутрији добио.“

„Та тај је пијан, затвори прозор!“ чуо се други глас из собе.

„Немојте ви правити комендију него отвор'те па ми дајте моје новце, не мам се ја каде шалити!“

„Е, кад је тако а ви причекајте мало!“

Чекао је сиромак валда по сахата а нико не излази. Хајд опет лупај! Лупа браца све се тресу пенџери. Опет се појави онај исти: „Та маните се човече комендије, јесте ли при себи? Кажем вам да није нико ништ добио.“

„При себи сам ја него ви мени мој новац дајте!“

Сад се онај већ ражљутио био, залупи прозор и после неколико минута отвори врата од дућана.

„Ходите унутра! Где су вам нумере?“

„Ево све до једне су изишле.“

„Видители ове нумере, а видите ли оне? И сад се торњајте одавде безобзирце, јер ће те сад извући, ал' без нумера, безобразниче један!“

Кад је он разумео шта ће то све да буде, није имао када ни да се чуди, већ док си длан о длан, он је већ био на коли. Журио је колко год је могао ал' које хђав

Ђука. Јесу ли се већ г. Чеда и г. Владан приљубили којој извесној партији?

Шука. Нису.

Ђука. А за што нису?

Шука. За то, јер треба времена док се човек промисли.

Ђука. Ко да се промисли? Шта да се промисли.

Шука. Но, па док се краљ промисли, којој ће партији поверити владу.

Уштипци.

Најновија вест из Београда: Краљ Милан није ни помислио да повери владу радикалној већини, а камо ли, да је с њом преговарао. (Види по новинама дугачке расправе: „Нов устав у Србији.“)

* * *

Вукашин Петровић постао је председник пореске управе у Србији. То је зато, што он најбоље зна, колико је узео за време свога министровања, па сад најбоље може знати, колико народ треба да — даје.

* * *

Дакле Бугари баш отимају српске манастире. Ништа зато; Србин и онако тек онда, кад му узму манастире, уме да очита — горопадну молитву.

* * *

Доћи ће и српски дан, само онда српски конзули не треба да се зову Данићи.

* * *

А како се зове онај поштењаковић, који је подметнуо у Румунији Пашићу атентат? — Не зове се Анђелић, не зове се Христић, него још више нешто: зове се — Богосављевић.

* * *

Јел нужно било, да краљ Милан затражи од митрополита Теодосија, да га прво развенча с краљицом Наталијом, па тек онда да га венча с краљевском круном?

* * *

Кикиндска „Садашњост“ тражи, да петстогодишњица видовданска буде на Косову. Оно ако строго узмемо, не тражи то само „садашњост,“ него би то захтевала од нас и — будућност.

Из брачног живота.

„Ти жено, сад ћути, —
Ил' ће бити чуда!“
— Жена не ућута.
Ал не беше чуда.

а.

Шта сам све читао?

Много сам читао у свом веку, нарочито новине, ал од свега што сам до данас читао, најзанимљивије је и најчудноватије је ово:

* * *

1869. године читао сам у једном мађарском листу:

Нечувени шкандали у српском народном црквеном сабору. Српско народни црквени сабор, добро је учинио, што се не састаје дегод у крчми, јер би после толиких шкандала, сваки крчмар бацио господу посланике напоље. Архимандрит Анђелић, тај уважени муж, био је у свом говору неколико пути прекидан са бруталним и непарламентарним речима: „то није истина.“ Један посланик из опозиције се толико заборавио, да је ударио руком о сто, и подвикнуо патријару: „Ми се не бојимо вашег духовног бича!“ На то је настала ларма, која је трајала неколико минута. Седнице су прекинуте и влада је наредила, да се сабор распусти. Ми одиста не појмимо, зашто то није пре учињено, него се дочекало, да се догоде нечувени шкандали. Наше стрпљење са том господом Србима, требало је давно имати својих граница.“

Данас читам у истим новинама ову белешку:

Бурна седница у угарском сабору. Данашња седница у угарском сабору била је мало бурне природе. У два маха скочили су посланици са својих седишта, те су стиснутим песницама полетили једно на друго. У један пар је изгледало, као да ће се — измешати, но разуме се, да достојанство сабора, није окрњено. Апоњи није могао 25 минути доћи до речи; владина странка тиме је хтела да се освети опозицији због тог, што је опозиција довикнула Тиси: „Срам вас било, зар још не дајете оставку,“ и што је једног владиног посланика прекинула с речима: „Тај већ рже, мора да је осетио зоб.“ — Неки чланови опозиције били су при особитом хумору. Тако је неко рекао: „Тиса је о један клин обесио своје начело, о други клин § 14., ал нек не заборави, да народ има и трећи клин, а зна се, ко о тај клин може бити обешен.“ Сабор се разишао са узвиком

пут а које уморан коњ и кад је стигао кући, јутро је било већ увелико.

Међу тим је већ цело село знало да је м. Тозгало добио силне новце на лутрији и кад је стигао њих је већ било пуна соба пили ракије и дивили се срећи м. Тозгаловој. Кад су га видели онако „падшег в' пропаст љутаго очајанија“ одмах м. Салантаћ устане и каже им да се не даду збунити, то је само приформа не бил' се они разишли, ал' ми ћемо изиграти маторог лисца — и „бист тако!„ Што је он више уверав'о да ни пребијене паре није добио, тим су му они мање веровали а више пили (м. Салантаћ је међу тим ишчез'о.) Само му је сека Перса одмах веровала и кад није нашла Салантаћа побегне од куће „да не гледи чудо очима.“ Тек кад им је све по танко исприповедао, виде они да је то Салантаћево масло и пошто су се слатко насмејали и попили све што је изнешено било, разиђу се сваки себи.

Од тога доба није више м. Тозгало свог века никад сецовао, премда је (што каз'о м. Салантаћ) због своје комендије више пута требао извући лутрију.

(Свршиће се).

опозиције: „Тиса не сме више у овом дому говорити; ми ћемо то знати предупредити!“ Галерија саборска беше дупком пуна, јер мора се признати, да су последње седнице необично занимљиве.“

* * *

1871. године писале су те исте мађарске новине ово:

„Револуција у Новом Саду.“ Нови Сад је цео на ногама. У њему кува и ври. Заказана је у почаст Милетићу бакљада и вечера. Дошло је и Срба из околине, све сами опасни револуционари. Месна власт је испочетка била необично млака. Задовољила се тим, да забрани вечеру да у граду Варадину постави у Bereitschaft-у два батаљона пешака и да управи напуњене топове на Н. Сад. Поред свега тога били су омландинци тако дрски, да се искупе по кафанама и тамо су у инат наздрављали Милетићу. Тек око 10 сати ушла је војска у акцију и очистила је све гостионице. Ми доиста не знамо шта мисли влада?! Зар она збиља са својим млаким поступком хоће да упропасти државу.“

Недавно сам читао у истим новинама следеће:

„У престолници кољу грађане. Бруталности владе и њених органа прелази сваку меру. Приликом сокачких демонстрација, полицаји су штаповима једном свалили цилиндер, другом стровалили цвикер с носа, само зато, што су викали: Доле Немци! Доле заједничка војска.“ Из музејске баште бацили су ђаци само један камен на војнике, а војници су упали и сабљама ранили три ђака. Многи су уапшени што су попљували посланика, грофа Карољија, а полиција је била толико брутална, да није ни бирала много, кога ће уапсити из оне гомиле, која је разбијала фењере и пљачкала дућане. Цела је земља огорчена. Тиса је напустио војску и целате на грађане. То му је последње средство. Доле с њим!

* * *

У једно и исто доба читао сам у једном и истом листу ове две белешке:

„Крађа у мађарском музеју.“ Кривци су ухваћени и биће кажњени.“

„Истрага у „Матици Српској“ — Истрага ова, која живо тече, ни е пронашла још никакву неправилност. Но буде ли и најмање неправилности, Матица Српска биће разрешена.“

— — — — — — — — —

Ово се зове: једнакост за све!

+

Старо, — са новим додатком.

„Бојичићу, бојиш ли се кога?“
— Бога мало, а цара ни мало,
За везира ни хабера немам
За кадију, ка' за дора мога.
Још да немам жене ни пунице,
Удар'о би у веселе жице.

П.

Из Земуна у Земун.

Господине Звержина! Даклем и ви сте гласали, да се српским вероисповедним школама не даје припомоћ из магистратске благајнице. Имате и право. Срби су богати људи. — па кад њихови заводи могу 15 година давати хлеба неблагодарним људима, што не би могли и у општинску благајницу прилагати, а поред тога опет сами своје школе издржавати. Тако разумемо, — тако сте требали и ви ваше гласање образ-ложити.

Жарко.

Наш мали Пара-кувар.

Мој пријатељ Гашпаровић Анте,
имa *свега*, што ти срце жели;
има друга, ваљана и вредна,
што му живот слади и весели,
има кућу као градић прави,
а у кући изобиља свака,
има пара таман за толико,
да с' испуни жеља свакојака...
Али *једно* још имаде Анта,
што му ј' драже од очиња вида,
то је синак, што му ономлане,
поклонила мила жена Сида.
Јован даше име на крштењу,
ал' то оцу још не беше доста,
Циле — миле, па од малог Јове,
глете само, мали „*Поцкош*“ поста!
Да вам кажем, шта му отац сретни,
осећа, кад љуби свога сина?
Доста, кад вам ја у кратко рекнем:
растопи се Анта од милина!
„Мали“ *Поцкош*, „велика“ је хуља,
па се тако учинити знаде,
да му отац а и мајка мила,
од радости не знају шта раде.
Само кад им у походе дође,
чак — из прека, — добра тета Ема,
онда за њих мили синак њихов,
ни за тренут времена вам нема,
него трчи што га ноге носе,
непрестано око тета Еме.
Зашто?.. Зато!.. У тете су увек,
тако слатке, слатке „шећерлеме“...
Кад год тета у походе дође,
Разуме се, да се спрема живо,
да угосте свога милог госта,
па се спрема различно јестиво,
па се меси, коље, кува, пече,
да је тета посве задовољна,
(а она је ув к добре воље,
За весеље, шалу свагда вољна).
Ономад је опет „абер“ стиг'о,
да ће тета у госте им доћи;
ваљало је пред милога госта,
до станице жељезничке поћи.
Прика Анте запрегао ждрале,
па са својом супружницом младом,

измакоше испред малог сина,
што-но веле: „испод жита“, — крадом.
Али мали „*Поцкош*“ и не хаје,
што је ост'о сам са сека Маром,
баш му мило, (тако ваљда мисли:)
што је он сад куће господаром.
Па ће тету, своју тету милу,
да угости бар по ћефу, своме,
(ко би знао, шта се ту залегло,
у мозгићу томе детињскоме?).

. . . . . .

Доста, да су, после два — три сата,
отац, мати а и тета дошли,
па пре свега мезимчету малом,
заједнич и у походе пошли.
Ал' у соби „*Поцкоша*“ им нема,
вичу, траже, гледе под астале,
(гди су често „екстра-ложе“ фине,
те „велике“ господе нам „мале“)
И ту није; сека Мара вели:
„баш овога „стика“ ту је био,
пазила је, једнако на њега,
па тек није ваљда — одлетио“?...
Појурише у побочне собе,
тражу, вичу, молу, прете, зову,
Сваки тренут срце им задрхти,
сваки тренут ствара бригу нову...
У једаред заудара нешто,
к'о кад крпа у оџаку гори,
дим некакав осећа се јаки;
дај што брже прозоре отвори!
али дим се све то јачи ствара,
гуши, дави, до зла бога смрди,
а госпођа, куварицу јадну,
дај пред-а-се, па љуцки изгрди.
Међу тим се и комшилук ближи,
сакупио на њихову вику,
Па и они траже дете свуда,
да ублаже тугу превелику,
Родитеља и сироте тете,
која све је буџаке обишла,
ал' на малог тетиног љубимца,
још ни како да је гди наишла . . .
Дим све већи... Дави, мори, смрди,
сва је кућа већ од њега пуна,
па удара ко да гори негде,
перје, крпа, хартија ил' вуна.
Јадна мати већ из гласа поче,
Запевати за миленим сином,
(Знате шта је кад се мајка боји.
За утехом милим и јединим!)
Дете тражи, у дчму се гуши,
па не хаје за *угроке* смрада,
а пред срчбом несретнога оца,
младеж кућна немилосно страда.
Тета опет ко помамна јури,
по свој кући сад поново тражи:
„*Де си Цоцо*?.. Оди тети својој,
де си душо, тети својој кажи“
„„Ето, гу сам, пецем ти печење““!
у једаред из — — „камина“ зачу!

. . . . . .

Смеј и кикот, наступише сада,
родитељи *од радости* плачу!

. . . . . .

Шта је било?... Чуо „*Поцкош*“ мали
Како мама куварици рече,
да за подне, када они дођу
најдебљег им гусана испече,
па је хтео, да од своје стране
Тети милој печеницу спреми.
(Благо-ли-си тетици му драгој,
благо-ли-си доброј тета Еми!)
„*Поцкош*“ знаде и кокош'њак наћи,
и избрати понај-дебљу коку,
па ено га, где са њоме трчи,
радујућ' се тако слатком смоку.
Отворио од „камина“ врата,
у фуруни букти ватра жива,
„*Поцкош*“ коку у сред ватре вури,
понда сео, па вам сад ужива:
како ће се радовати тета,
па шта ли ће добити од тате?!

. . . . . .

Оно друго каже вам се само,
то зацело и без мене знате!

28/11 *1888.* **Др: Казбулбуц.**

Из дневника једног супруга.

= Кад сам био неожењен, све ми је фалила једна половина. А сад ми се опет чини, као да имам једну половину више него што ми треба.

= Сад се више не играм фарбла. Јер моја супруга доказује да је женски посао; а муж не треба да игра карата, него треба да игра — онако, како му жена свира.

= И то је добро, што човек у супружанском стању не мора трошити време на писање љубавних писама. (Пре сам могао п и с а т и, а сад не могу ни п и с н у т и.)

= Филозофи кажу, да је ж и в о т с а н. Ја то пре нисам разумео, — сад већ и то разумем. Јер заиста, ја сад само онда добро ж и в и м, кад с п а в а м.

= Оно јесте, — моја је жена лепа, ал ја каткад помислим: можда ме очи варају. Али кад чујем да то и други људи признају, онда канда неће бити варања у мојим очима.

= Ја и моја Милева поделили смо посао. Кад она говори, онда ја ћутим. А кад ја ћутим, онда она говори.

= Једно ми је жао, што моја Милева не воле моје старе пријатеље. А ја опет не би хтео да тражим младе пријатеље.

Брцко.

Како је...

Како је у Босни?
Свашта с' о том пише, —
(Десетина ј' много,
Трећина још више).

Д.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Једаред о ручку, после масне рибе, доточи мати своме Лазици малу чашицу вина, да га тиме сачува од чемера. Лазица није марио за вино; али кад га чаша већ није могла да мимоиђе, он поднесе матери ову усмену молбу:

„Молим те, мати, доли ми бар мало воде, јер ја не могу да пијем суво вино.“

Др В. Ј.

Ми имамо близу села једну ливаду. Прошлог лета пошљемо слугу и још два надничара да ту ливаду покосе, а они ће да поведу и малог Јоју, јер је врло лепо молио да и он с њима иде. На прагу сретне Јоју његов мали друг и запита га: куда тако, Јоја? — А Јоја му са зажареним очима и са пуним поносом одговори: „Идем на Косово.“

М.

Исти Јоја, — али то је било пре две године дана, кад је био још много мањи, здраво је волео онај велики сат, што код нас на дувару виси. Отац га је више пута подигао да тај сат боље види и изближе да га чује, и онда би му обично рекло: куца, — је ли, куца? А Јоја би одобравајући махао главом, па би и он пофторавао речи: куца, куца, (само што је он те речи друкчије акцентуирао.) А кад је сат почео да избија, — а Јоја пун радости узвикну: „сад већ **лаје.**“ (Јер он је очине речи тако разумевао, као да у сату има скривена мала кýца.)

М.

„Ержа, ја сам гладан,“ потужи се Јоја нашој слушкињи. А она је имала друга посла и одговори му: „Па добро!“

После четврт сата опет Јоја завапи: „Ержа ја сам гладан,“ а Ержа њему опет: „па добро!“

Јоја се сад мргодио и у нос дувао, па после неког времена и по трећи пут викну: „Ержа, ја сам гладан, — ал то није добро!

М.

Сретнем ономад малу Даницу, а у ње отечен десни образ. Ја је запитам: а шта те боли, Данице? — А она мени одговори: „боле ме пчела.“ (Тако сам разумео шта се догодило, т. ј. да ју је ујела пчела.)

Ја се радо шалим са малом Даницом. Једаред, баш сам имао јабуку у руци, а дође ми Даница, па се поче омиљати. Ја јој онда рекох: Чедо моје, ја би теби дао ову јабуку, али — ето видиш, јабука је велика, а твоја су уста врло мала, па је нећеш моћи појести.

На то ми Даница није ништа одговорила, — јер није могла. А зашто није могла? јер је зинула, здраво јако зинула. А за што је зинула? Јамачно за то, да ми покаже, да њена уста нису баш тако мало, и да би она њима и већу јабуку савладала.

Ј.

Знао сам, да је оџачар у кући, од кога Даница као да малко зазире. Запитам је: А ди је сад оџачар?

— Доле.

— Ди, доле?

— На тавану.

— Па зар је то доле?

— Е он је био горе, — чак на оџаку, па сад је сишао доле на таван.

Ј.

Н. Кажи ти мени, Душане, колико је то двапут два.

Душан (брзо одговори). Четири.

Н. Промисли се мало, па ми онда одговори.

Душан (мисли се, па онда одговори). И кад се промислим, и онда је четири.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Prve Ljubice. Pesme i Pripovjesti mladosti. Napisao Jos. Milaković. У Загребу накладом књижаре Мучњака и Сенфтлебена. 1888. Цена (?)

Тужни одјек из Фрушке Горе на глас о смрти љубљ. престолонасл. Рудолфа. Спевао Васа Пантелић, трговац у Јаску. У Н. Саду штампар. Др. Павловића и Јоцића 1889.

Познати и непознати светови. Чудновата путовања Жил Вернова. Јужна звезда или Дијамантска земља. Илустровано издање, са више слика. Издање српске књижаре и штампарије Браће М Поповића у Новом Саду 1889. — Цена 1 фор.

И овај 4-ћи бр. шаљемо свима нашим дојакошњим предплатницима од којих још није предплата стигла, молећи их да изволе предплату поновити или да нам врате лист натраг, ако га не желе и даље држати, па да се ради штампања за даље равнати знамо. Наклада „Стармалог.“

Све дужнике наше, којима смо нарочите карте разаслали, учтиво молимо да свако свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, јер ћемо за кратко време штампати имена свију оних, који нам што дугују за ову и за прошле године. Вересија је утукла многе листове, па нећемо ни ми моћи још дуго овако да нам листу дужници корен подгризају. Зато нека сваки свој дуг одужи, кад ми своју дужност савесно чинимо издавајући овај лист без икакве користи своје.

ИЗДАВАТЕЉСТВО „СТАРМАЛОГ.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостол и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — —	10 н.
Изъ Часословца оупражненїе къ чтенїи церковныхъ книгъ къ оупотребленїю къ нар. оучилищахъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референат — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 „
Историја Угарске, са уводом у историју света за више разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарск г превео проф. Милан А. Јовзновић. Свеска I.	60 н.
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 н.
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 н.
Нове метарске мере	10 „

Ко даље жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписаној накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1889. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ПЕТНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац добија комад по 33 новч. Наруџбине ваља упућивати **издавалац штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1889.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ОГЛАСИ.

КАСЕ

по најновијој америкапској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У ВЕЧУ

28—36

у солидности и квалоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Вечу. Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

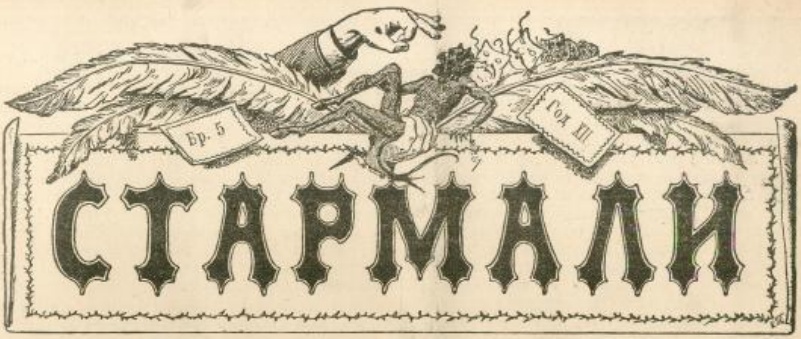

Бр. 5 Год III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. фебруара 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanovic, Wien Hernalser Gürtelstrasse, Nr. 13) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Коме треба. . .

Коме треба атентата
— Питао ме јуче неко —
Атентата и „зецова“
(Ал наравски, подалеко) ?

Коме треба изгнаника
Бар неколко заверени
И њихових крвених смера
(Ал наравски, измишљени) ?

Ко то воли да с' напуни
Пиштољ сачмом (ал од греша)
И на њега да се шкљоцне
(Ал наравски, из Букреша) ?

Коме треба да се о том
Пише, чита, збори, чује,
И понеки да га жале
(Али сам да не верује) ?

Јадан ли је, ком то треба,
Па ма био у панциру.
Треба — ком је устав спрдња
Надрљана на папиру.

Те ујдурме онај треба
Ко би за њих да се хвата,
Па са њима да оправда
Дела худа и саката.

Те смицаљке онај треба
Ко с' не жаца ни најмање
Да заплете разне конце,
Да замрси худо стање.

А који је тај делија,
Што се таким перјем кити ?
— Није нужде ја да кажем,
Кад ће свако погодити.

— р —

Ово—оно.

Осим новога снега није било за последњих дана врло важних новости. Да се француска поновила са новим министарством, то човек чим чује, таки и заборави, — по боља су и така министарства, него она, на које је већ и бог заборавио. Ново министарство у Паризу добија своје име по своме председнику Тирару. Кажу како ће ти раритети изложбу обогатити. Али већ сад смо чули да неки те неки Тирарово министарство сравњају са министарством Николе Христића, — то нас је у први мах изненадило, ал после смо увидели, да у неку руку имају и право: и Тирар и каплар свршују се са ар (а ми би молили нашег песника арАр-а, да и достојно и праведно опева). Друга је сличност што ново француско министарство долази на владу само по невољи парламентарној, а старо министарство у Србији остаје само по вољи краљевој. Има још једна сличност: ако је истина, да је Тирарово министарство само за изложбу, онда за цело и у Христићевом министарству има која цепаница, која би целу земљу огрејала, кад би је на жртвенику српске уставности изложили, или кад би и њих на париску изложбу (без ретур-карте) послали.

* * *

И ми се спремамо да прославимо петстогодишњи дан битке косовске. Та прослава већ унапред баца своју сенку, — средиштњем одбору већ се нешто догодило, што „није могло ни у сну сањати“. Али кад

нам не дају сањати, онда баш нећемо ни спавати, — тако ми поручујемо часноме и свесноме средиштњем одбору. — Сви ми знамо како је важан петстолетни спомен тога кобног дана; али „Наше Доба“ не имајући друга посла, потрудило се да нам и оно то исто докаже. Само што је њој Раваница (где леже свете кости Лазареве) врло близу, па се могла Пештанска господа и сами растужити кад би видели мирну и достојанствену тугу изражену на нашим лицима, па би добро било ту господу од таког сентименталног саучешћа поштедити. Даклем (по мудровању „Нашег Доба“) о п ш т и парастос не треба да буде на гробу Лазареву, то није српски обичај, него м а л о д а љ е (писл вајтер), — а у Раваници би тога дана могли доћи господа начелници, бележници, шумари, лугари и жандари, да са црним вином прелију добре залогаје манастирског ручка у своме желуцу. Али при томе предлогу „Нашем Добу“, као и обично, није дотрајала доследност; јер кад већ хоће да косовску прославу отисне м а л о д а љ е, онда би доследност морала пришапнути: „*што даље, то боље*“ (је вајтер, десто бесер), — даклем н. пр. на самоме Косову. Али тако далеко не може „Н. Д.“ да иде, — јер нема путна листа из Пеште. Међу тим главно је то, да у Раваници на Видов дан буде што мање света и што већа мртва тишина. „*Где год је најмањега трага, најмање успомене од косовских јунака* с в у г д а н е к а с е с л а в и с л а в а“ — тако нас саветује „Н. Д.“ — а пошто тога трага и те успомене има свугде и свако, онда треба свако да остане код своје куће, па нека чита „Наше Доба“ у спомен, ако не на Милоша Обилића, а оно на Вука Бранковића.

Не знам хоће ли ко послушати благонамерни савет н а ш е г д о б о ш а р а, али до Видова дана има још неколико месеца, па ко зна, кад су оне пре две године могли богови послати неке богиње (козице) да осујете Штросмајерову прославу, што не би ти исти богови могли и сада послати те исте, или сличне невидљиве к о з и ц е (мал' не рекох к о з л и ц е), па да свога и општег здравља ради преспавамо Видовданску прославу. Но ако су се те козице већ отрцале, онда, као ultimum remedium има „Турски Народ“ у џепу, у приправности једно откровеније. Онда би он пронашао, да оне свете мошти, што их толико година у Раваници целивамо, да то нису мошти кнеза Лазара, већ да су то кости шукундеде онога пекарског калфе, коме је наш Бранко из прекомерне учтивости свој гроб уступио и кога смо ми, без турског благослова, ипак на Стражилово пренели.

Даклем ми треба сваку могућност да предвидимо и према томе да се удесимо, како не би на сам Видов-дан рекли „то нисмо могли ни сањати“. Ми можемо свашта, па и што неповољно сањати, али онда да бог да да се обистини она пословица, која вели:

Сан је лажа а бог је истина.

Ћира. Шта, зар господа Чеда и Владан још нису ступили у коју извесну партију?

Спира. Јок! — Они држе да је много достојанственије причекати, не би ли се од куд г. Ристић збунио, па он приступио к њима.

Ћира. Ја од неког доба у београдским новинама

ПОДЛИСТАК.

Неколико одломака

из живота мајстор Тозгала и мајстор Салантаћа

(прокљувио Павел.)

(Саршетак.)

Да на том није могло остати, то је била јасна ствар, јаснија него логика и појетика др. Стеве Павловића јер м. Тозгало би морао свиснути од чуда кад би на њему остала љага, и због тога се десило ево ово:

Једног дана после оне комендије отако је м. Тозгало вино. Дође и м. Салантаћ па хоће да пије, ал' овај не да „То је — вели — за то, што си ме онако насамарио.“ Иште м. Салантаћ за новце, ал' овај не да ни за новце. Кад је видио шта је а он седио још мало, па пође кући. Кад је изишао из подрума, шапне м. Тозгало своме слузи нешто на уво и овај изађе за м. Салантаћем, стигне га на капиџику и шапне опет њему нешто. Мајстор Салантаћу се чисто очи засијаше:

„Ха, бог да прости, то ће бити за оно. Идем одмах ал' зацело?!“

„Зацело! Ја ћу кашљати и то је онда знак.“ Салантаћ оде а слуга се врати.

„Јеси л'?“

„Јесам.“

„Па, хоће л'?“

„Е, не ће хтети!“

„Добро је.“

М. Тозгало одмах илиђе из подрума, донесе неки шафољ па га мете на последње буре баш испод баџе, па ради свој посао даље.

Није прошло ни фртаљ сахата, а на пољу се чуло кашљање, из подрума исто тако, а кроз баџу се одмах за тим „тајанствено“ пуштала цев од трске у подрум. М. Тозгало гурне слугу, овај одмах приђе баџи, довикне му да је добро потревио, јер у подруму баш никог осим њега нема и намести му цев у шафољ.

Е сад нико сретнији од м. Салантаћа те почне душмански вући. Повуче једаред, — нема ништ. Повуће други пут, сирома сав се напео ко штене у бари; није то шала, цев од хвата дугачка, треба ту повући! — не ма ништ. Кад је повукао трећи пут ударише му сузе на очи, ал' сад није било за бадава, јер су пуна била и уста и нос. Испусти цев па почне и кашљати и кијати јер у шафољу није било вино, него — сирће.

Док је он вукао м. Тозгало је био изван себе од радости, а кад је чуо како шушти кроз цев, он лего на земљу па све се савија од смеја.

виђам да се спомиње неки Лициказ. Ко је тај Лициказ, — какав је то Лициказ?

Спира. Е мој брајко, није то Лициказ. Ал кад би тај своје право лице казао, ти би таки познао, да је то Коста Здравковић.

Пуслице.

□. Пештански ђаци сад носе на својим капама три значајне речи: Слобода. Једнакост и Братинство. То је леп украс капни, — hanem mi keveset fogung belüle kapni.

✕. Заиста су лепе те нове капе пештанских ђака; имају пуно смисла. Штета само, што се и са тим капама може встар терати.

♧ Нека каже ко шта хоће, али ми долазимо до уверења, да није згорег каткад мало и демонстрирати.

♨. Оно истина и Београдски ђаци демонстрирају каткад против „Тингл-тангла“, јер то је отров за наше чисте и безазлене нарави, — ал за то ипак остаје министарство Христићево.

♯. Да је сада жив пок. кнез Милош, он би за цело заповедио бивш. министру Ракићу, да мора сам попушити оно ђубре, што га је лиферовала крагујевачка компанија под именом дувана. Овако нема ни бар мало хумористике у тој целој Србијанској трагедији.

✱. Сад нешто новине зуцају о кнегињици Илсилантијевој. Ми не знамо, да ли је та дама лепа и богата, али ако се на тај корак одважи, мора бити да је велики јунак.

♂. За Фетера, који је проневерио новце разних порезника и употребио их на изборне цели, не морају платити они који су оштећени, него штету мора накнадити новосадска варош; даклем опет они, који нису криви. Ако што од тих новаца претече, употребиће се на подизање статуе краља Матије Праведног, (јер права је лепа утеха, треба је се сећати).

✕✕. Чујемо да Гарашанин у свом месечном Погледу пише чланак под насловом „Суврен народ“, — то је јамачно Seitenstück к оној његовој изреци о „Безобразном јавном мнењу“.

§. Ако г. Јов. Ристић још једаред наздрави каплару Николи, онда се може лако догодити, да ће тај господин у пуном здрављу на министарској столици преживети и 14. септембар, а ми се можемо тешити са нашим равнодушијем.

♌ Све су се европске државе ради осигурања мира задужиле и презадужиле. Сад се вели да је и Русија кренула зајам од неких 700 милијона рубаља. Е, ако сад ни тиме није гарантован вечити европски мир, онда не знам кад ће бити.

Шта је он њима кроз бацу казао то је било њино, ал' само он од тог доба није више ни слатког вина о берби на цев пио.

М. Тозгало је тиме себи извојевао сатисфакцију, а м. Салантаћ после опро уста (Тозгаловим вином), и они су опет добро живели све до св. Вартоломија, а онда се догодило нешто, о чему филозофи никад ни сањали нису.

* * *

Јеврем Букало из Ш. осим тога што је био Јеврем Букало, био је још и кум м. Тозгалу. Био му је баш „дебели“ кум, а и доликовао му је тај „епитетон“ јер је за цело био дебљи бар за по киле од макар ког манастирског игумана. Вина (особито рђавог) није баш марио а ипак онај спадало, онај м Тозгало каже за њега:

. . . „да му винце тако „горко“ пада,
к'о швигарцу швигарица млада,“

а што се тиче изображености му, више је марио за чашицу доброг шиљерца него за естетику.

Бода Шункаш је био — црквењак, т: осим тога што је о изборима ишао да разноси цедуље владиног кандидата и да сваком оном, који је не прими, разбије нос, осим тога што се сваки дан морао два ред трезнити, осим тога што је у очи сваког свеца из свију кандила морао да одасне зејтина у своју флашицу, па да носи кући, осим тога што је морао, кад попа одвија попадију од куће, држати њему, а кад попадија одвија попу, држањи њој страну, и осим још много што-шта, — спадало му је још и то у дужност, кад ко умре да га огласи т. ј. ако плате.)

М. Салантаћ је био свечар. Ту је био и Бода, но не за дуго јер дође једно дете, да иде да огласи његовог „чичу.“ Мајстор Тозгало није због посла могао да дође. Бода је још мало седио, па онда хајд на посао! Кад је већ изишао из куће, падне нешто м. Салантаћу на памет, па терај за Бодом! Стигне га, и после неког малог шушкарања онај оде а овај се врати.

Звоно је тек престало а м. Тозгало је већ јурио у Ш. јер му је кума Јеврем умр'о. Баш и тај „аусцерунг“ дође многом главе, мислио је он у себи а кад је већ и кућу његовог кума Јеврема угледао, није могао, сиромах, ништа да мисли. Жао му је било, и тако чим је стигао, а он још с врата удесио па сузи. Гледе ови шта је куму, ал' он само јеца па пита: „Где лежи сиромак? Њима је међу тим пре две недеље умрла баба, па су сви били у црнини.

„Та ко, бог с вама куме?“

„Та кума Јеврем“ — јецао је м. Тозгало.

„Па није он болестан!

„Знам знам бог да му душу прости, знам да није

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом, или азбучним нередом.

Испит — горка чаша, коју је најтеже испити и ономе заматорјевшем стипендисти, који све друге чаше јувачки испија.

Брашнара — Казнителни завод за несавесне свештенике. (Можда би се могла употребити и за несавесне школске надзорнике, т. ј. кад наше аутономне власти не би биле сувише долго терпељиве).

Паприка — Зачин, који неки људи не само што радо једу, него га радо и другима — у очи сипају.

Карактер — То је оно што ђаци не могу добити од сваког професора, већ само од онога, који то и сам има.

Коприва — Једини сатирички лист, који се не боји, да ће гром у њега ударити.

Кечига — Најпоспија риба. Јер сиромак никад не може да је укечи.

Запета — Vide мамуза.

Претплата — Животно буре кубуре српских листова, које се једва види од дуга (као год што се шума једва види од сплних дрва).

Порезно званије — Место, где људи чим пруже руку, осете такав бол, као да им је ко оштрим бријачем прсте порезао.

У обрану жена.

Вичете на жене наше
'нако на сва уста,
Ал вам вика вечно оста
Јалова и пуста.

Та наше су жене лепе,
И кротке, и смерне,
А са малим изузетком
И до гроба верне.

На шта онда замерате?
Шта је жена крива?
Та она вам све о добру
И напретку снива.

Ко би нама, да њих нема,
Запражио чорбу?
Ко би нама мети'о конак,
Ма и при, у торбу?

Ко ли би нас потсетио,
Да смо грешни људи?
Ко ли би вам укротио
Раскалашне ћуди?

Ко би други доказао
Грешност нашем мнењу?
Ко ли би нас привикнуо
Мудроме стрпењу?

више болестан. Смирио се јадник“ — па у плач. „А мени као да се предсказивало ноћас. Све неке врапчије главе снивам.“

Ови се убезекнули у кума. „Овде није чист посао! Та какав је Јеврем умр'о?“ те дај да шиљу по доктора, ал' он неда. Они силом хоће, ал' он неда и једна се кадгод разаберу и он и они шта је и како је, а он је одмах већ био на чисто чије је масло. Док се он обавестио и њима исприповедао, у том ево и Јеврема а м. Тозгало још сав уплакан.

„Шта је теби море, што си ти таки?“

„Е, шта ми је, дошао сам по тебе. Умр'о м. Салантаћ. Сирота дечица!“ — јер имао је двоје деце, сад само не зном дал' мушке из' женске (ал' тако је нешто било.)

„Та не говори! А мени као да се предсказивало ноћас, сневан се неке врапчије главе Кад је умр'о?“

„Сад пре три сахата. Него облачи се па хајдемо одмах тамо!“

Он је међу тим већ намигнуо на ове друге, и они су видели да ће сад опет он да прави комедију, те су ћутали, и тако се ови опремише, седоше на кола па терај у Ц.

Кад' су стигли до м. Салантаћове куће, а ту веселье у највећем степену. Јеврем је одмах видео да ту није даћа, него да га је овај хуљо преварио, ал' сад већ шта је ту је. Уђу унутра, и д. богме да су сви избечили очи, кад су њих двоје видели. Међу тим м. Тозгало разјасни свима ствар, и сад тек настане „прапо“ веселье.

М. Салантаћ наздрави најпре свима присутним, па онда одмах „оној поштепородној души, која је сада сама у оној кући, на оном месту, где се он пре године дана први пут са м. Тозгалом упознати — није требао,“ а то је толико, колико м. Тозгаловој жени, с којом се мало споречако био, па сад ко бајаги да јој се умили. „Многа ја лета!“ отег'о је Воја као — резанац, тако да је чак њој код куће — пресело.

После тога је Воја још једну песму отпевао (мислим о златној муви на дуварју) ал' тако „умилно,“ да су га сви замолили били да је још једаред — не пева. Ту сам био и ја ал' не би опет за целу ону параду нико знао, да нису Нешу Брочиног — кад се већ навукао као ревка баре, па постао шалив, те извукао испод Јеврема столицу, а он пао на свалио и остал и м. Салантаћеву жену која је носила кафу, — да нису, дакле, њега избацили на поље, па не замолио да их метем у новине, а ја опет готов на свашта (ко баба на кад), шта сам и знао друго, већ — као што видите!

Ко би нама забранио
Шкољиве цигаре?
Ко би нама очистио
Наше буњеларе?

Ко ли би нас упознао
Са захтевом моде?
Ко ли би нас превезао
(Жедне) преко воде?

Ето вите, тушта посла,
За те „слабе“ стране, —
(Ил су слаби, који руже,
Или који — браће?!?)

Др. Казбулбуц.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

При столу рекне ће мала Катица мајци својој: „ала је ово вредо, не могу да једем“, — нашто ће јој њен још мањи, али филозофскији брата довикнути: „а зал ти немаш ветал под носом, то и ја па пили“!

Сви се грохотом насмејасмо на детињу досетку.

Др. Казбулбуц.

Мали Фрања веома је несташан. Ко је преко подне код г. учитеља на ручку? Фрања. — Ко је после школе мало притворен? Фрања. — Ко оно пред учитељем осамљен стоји? Фрања. Еле, све Фрања; па Фрања. — у свакој је чорби мирођија. — Јуче га опет задржа учитељ до једног сата по подне, али мораде и он остати у школи, јер иначе неби ни једна клупа читава остала. — Уча мало љутит, што и сам себе мора да казни, рекне ће Фрањи: видиш ли, каква си хула, сад сви остали лепо ручају, само ти и ја још смо ту. — Нашто ће мала мудрица са свим озбиљно рекн. „Па хајдмо и ми, господине!“

Др. Казбулбуц.

Наша мала Милка није се бавила код старе мајке, него код своје рођене матере. Бива то свуда, да деда и мајка превуку унуче тако к' себи, да ово у сопственој кући постане само гост. Али овде је и друга околност владала. Милкина мати беше сарота удовица, деце доста, али у свему осталом владала је оскудица. Неког празника остане мала Милка код своје старе матере. Ова се договара са старијом ћерком, шта да спреме за ручак, и да буде доста, и да их не стане скупо. — Милче гледи на прикрајка, чује материно „штокање“ и „довијање“, па ће са свим безазлено рекн: „А како то? Ти вадан мислиш, шта ћеш да купиш, а мајка тек само узме кључ, тури у фијоку, па — одма иде пазарити“!

Др. Казбулбуц. (Љубисав.)

Расејаност.

Мој комшија Милан био је једаред тако расејан, да је тарану у супи дуго секао, мислећи да су резанци.

Т. Ахиловић.

„Блондин № 2.“

У веселом друштву код „маковог кеца,“ „дивањило“ се о свачем. Кад већ пређоше преко свију политичких питања браћа на дневни ред, заподену се говор о разним вештинама, „куштовима,“ опсенама и томе подобна. Браца Неса причао је, како је својима очима видео то и то „чудо,“ ама му је, вели, најчудније било, кад је видео славного „Блондина,“ како са завезаним очима на затегнутом ужету корача, као по патосу. „То је „равнотежа!“ рекн ће — „Ех, чудна ми купуса!“ одговори му чика Пера у кога је модро-црвенкасти нос сведочио, да није душманин никакве течности, која је за пиће, (изузимајући блутаву воду) „Ала ми је и-то неки „кунст.“ То би умео и ја. — Али нека се тај твој „Блондин“ напије ове румените, колико је на прилику ја дневно гутнем, па нека проба са његовом „равнотежом,“ да ли ће га по нашој калдрми на ногама одржати, — онда је јунак, а остало све је трице и кучине!“...

Причао

Др. Казбулбуц.

Наградна загонетка.

(три слога.)

Ја сам главом слог вам први;
Е, шта ћемо кад је тако,
То обично људи штују
Где овако, где онако...
Други, трећи, слог сам био;
Још се сећам срећних дана,
Кад по бејах са другови,
Ко пролетња бујна грана...
Цела реч вам лепо каже,
Где се чешће састајемо,
На у смеју и у шали.
Опет брзо растајемо...
До виђења скора дакле,
И ви стари и ви мали!
На ко згодно одгонене,
Тај добиће наш „Стармали!!!“

Др. Казбулбуц.

Епиграми.

Ен-Енку.

Тек ако пређутим
Шта о теби слутим
И зла, што ти знам,
Можеш добит' само тако,
Друкчије никако
Кратак епиграм.

Икс-ипсилонку.

Са песмама твојим
Врло ј' чудна ствар:
Песме су ти зелене,
Уједно и зреле
— Зеле за кошар.

Јоцку.

Ти се увек једиш
Што се твоја жена Марта
Карта,
А она се увек једи
Што се њен муж Јоцка
Коцка.

Сима

Сима само хуче
Кад га жена туче;
Он не може да јој врати, —
Ал не за то што се боји,
Већем за то, што је пијан
Да једва и стоји.

Созонтије.

Созонтије често
На лутрију меће;
Али кога знаде
Замерит' му неће,
Што с' не пада од паметне,
Већ од луде среће.

Шишко

„Луда мачка“

Невешта слушкиња у једној сеоској кући метнула над ватру коситрену чинију да у њој погреје рибу, па имајући друга посла у соби остави чинију над ватром и оде. Коситер се међу тим од ватре растопи и поцури преко огњишта доле.

Кад се девојка врати и опази рибу без чиније, вазапи гласом танким: „Није ли та наша мачка луда! здјелу појела, а рибу оставила!“

Св. Ј. Николић
митровчанин.

Овај свијет.

Овај свијет друго није
Већ велике теразије:
Што је лако, то се диже;
Што је тешко, пада ниже.

Мостарац.

Расејаност?

Код нас у Сремским Карловцима обичај је, а тако је и по многим другим српским крајевима, да се о божићу месе колачи, који представљају: сунце, месец, волове у јарму, краву, здравље, квочку са пилићи, већњак и т. д. па и виноград. Један домаћин, коме је филоксера цео виноград потаманила, рече својој жени да му не меси „виноград“, кад га и нема више. Жена га је послушала увидевши и сама да је тако. — Други је опет рекао жени да му умеси „парлог“. Ово је истина, али жалосна истина, ал је и доказ, да Србин уме да се одшали и онда, кад му је најтеже.

Т. Ахиловић.

Кратак опис.

Мој пријатељ Н. бави се од неког доба у Бугарској; већ ми је и писао оданде. Он је имао среће, те је више пута видео принца („књаза“) Кобурга, па ми је нешто и о њему писао. Своје писмо завршује овако:

Што се тиче његова лика и спољашња изгледа, о томе немам каде да ти дуго пишем; задовољи се са ова два стиха:

Кад у уста задене цигару кабанос,
Не види се каба, него само нос.

Шишко.

Натпис на једном гробу.

Ој, човече праведниче,
Не жури се тако јако;
Дођи овом гробу ближе,
Ту с' одмори, постој малко!
У тишини овог гроба
Жандар Габор мртав лежи;
— Да мртав не лежи,
Реко би ти: бежи!

Ш.

Леп изговор новаца вреди

Моја. Ти, Којо, не можеш казати: „*разилазиду ли се?*“ — ајде покушај.

Која. Е да, могу. „*Разидули се?*“

Моја. Ха, ха, ха! Виш да не можеш.

Која. Ал могу: „*разиладу ли се?*“

Моја. Та мани се, човече, кад не можеш.

Која. (Мисли се). Па не могу за то, јер то није правилно српски казано. Треће лице множине није: „*разилазиду се*“, него: „*разилазе се*“, — и мој језик не може да изрече оно што је неправилно. Чуј само: „*Разилазе ли се?*“ — то је правилно, па то могу да изречем.

Т. Ахиловић.

Жена мужу при поласку.

Стан' човече да ти кажем,
стани па чуј и мој глас.
Непослушаш лепе речи
оклагија биће т' спас!

Биртије се ти окани
она није за твој цеп;
Нека иду адвокати
и занат је њихов леп!

Ако хоћеш баш да пијеш,
донећемо литру две,
Па ћу и ја коју чашу
да не мораш ти баш све!

Ј. Воцин Мањин.

По њега увек добро.

Давно покојни поп Л. К. из Копиља умео се увек наћи и свакој незгоди доскочити. Ако му који парохијан при крштењу донесе тврду погачу, па се почне изговарати:

„Не замери, попо, што је редуша препекла погачу!“ — он одговори:

„Ништа, ништа, има попа каде, а има и бритвицу, па ће по мало сецкати.“

Други пут му ко донесе и сувише мекану погачу, па се с тога почне правдати — ал он му не да ни да све изговори, онда рекне:

„Ништа, ништа, попа и онако нема зуба.“

Он се увек знао наћи, помоћи и утешити

Т. Ахиловић.

Нешто о Сими.

Сима има тридест лета,
Толко има, што би крио!
А за о-тих тридест лета
Под чиме ли није био.

Бивао је и под сумњом,
И под многим другим врагом,
Бивао је под конкурсом,
Бивао је под истрагом.

Био је и под прстеном
(Веривши се с драгом Јулчом),
Јуче беше под превесом,
— А данас је под папучом.

П.

Није шија него врат.

А. Твој земљак Илија Бркић, он је правник, је ли?

Б. Није.

А. Ама јесте, он је правник.

Б. Неће бити. Ја сам толико пута чуо да је јуриста.

Т. Ахиловић.

Рођен дан.

Једна госпоја овако ослови господу познанике.

— Изволте господо сутра код мене на вечеру, сутра славим мој шести рођен дан.

Сам су се чудили како то може да буде, кад су јој 24 године приписивали, а већ је и неколико година како је удата.

— Не чудите се — рече госпоја — ја сам једно несрећно створење, јер сваке 4. године славим свој рођен дан, пошто сам 29. фебруара рођена.

Широкобилац.

Наседаније.

— Господине, ви сте заиста срећан човек, имате свачега.

— До душе тако је, само сам у љубави несретан.

— Како молим?

— Знате, прву љубезницу однели ми у клостер, другу ми украде смрт, а трећу сам морао ја узети.

Брачна љубав.

Жена (дубоко уздануvши) у постељи:

— О смрти где си, што не дођеш, да ме узмеш!

Нашто муж уздахне и рече:

— О господе, саслушај бар сад једаред речи твоје кћери.

Сећање на прошлост.

А. Ово је оно место, где ме је приликом поплаве задесила несрећа. Овде сам изгубио моју покојну жену и кишобран — кишобран је још сасвим нов био.

Муж (у шетњи својој жени) видиш драга моја, ово је оно место, где тебе пре 15 година — нисам требао видети.

Широкобилац.

Прит'љ Маша.

Прит'љ Маша био је пун фале. Кад развезе о 48-смој, кад поведе о боју и јунаштву, (наравно: своме јунаштву); онда ни краја ни к нца...

Био сам вам, вели, браћо, чак и у Италији; тамо де има цура лепших него у самоме Мôлу; па смокава, па лимунова, па — свашта! Јео сам чак и „маргароне“, и „мароне“ и кестење.... Возио сам се за мога века и на коли и на лађи и на ајзнибану, и на „форшпану“ и на „дилижанцу“, — али за једним жалим, не могу прежалити; а да ми је то доживити, ех, онда би задовољан умр'о, јер би могао на оном свету причати, да сам се возио боље него сам, бож' прости, свети Илија!...

Само једаред, да ми је да се повезем на томе врашком „делиграфу“, па ма не подер'о ових опанака!..,

Др. Казбулбуц.

Одговори уредништва.

Г. Амф М. Припослата тужбеница јесте така, да се човек може неколико пута насмешити кад је чита, али не отскаче ни на коју страну од сличних саставака невештих, простих људи, којих би саставака могли на стотине наћи, кад би било вредно тим лист пунити. Али са озбиљне стране нашли смо у тој тужбеници једну реч, коју би могли наши речничари прибележити. Писац тужбе (прост човек) вели, како је некога у својој кући са неке кривице „окарисао;“ а из смисла се види да тај глагол значи исто, што и „укорити“.

Окулићу. Изгледа нам да сте у тој ствари лично заинтересовани, а таки су нам дописи увек сумњиви, нарочито од људи, који се не сећају „Стармалог“ пре, док њих саме што не заболи.

Л. у Г. Пошљите, пак ћемо видети.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Веселе приповетке од Абуказема. У Новом Саду, издање српске књижаре и штампарије браће М. Поповића. 1889. Стр 241. Цена 75 новч.

Све дужнике наше, којима смо нарочите карте разаслали, учтиво молимо да свако свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, јер ћемо за кратко време штампати имена свију оних, који нам што дугују за ову и за прошле године. Вересија је утукла многе листове, па нећемо ни ми моћи још дуго овако да нам листу дужници корен подгризају. Зато нека сваки свој дуг одужи, кад ми своју дужност савесно чинимо издавајући овај лист без икакве користи своје.

ИЗДАВАТЕЉСТВО „СТАРМАЛОГ.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ког разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — — —	10 н.
Изъ Часослова отпражненїе къ чтенїи церковныхъ книгъ къ употребленїе къ нар. учителяхъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референат — — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 „
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 н.
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 н.
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 н.
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписаној накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1889. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ПЕТНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац добиће комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1889.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ОГЛАСИ.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

29—36

у солидности и квалићи израде не устушају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

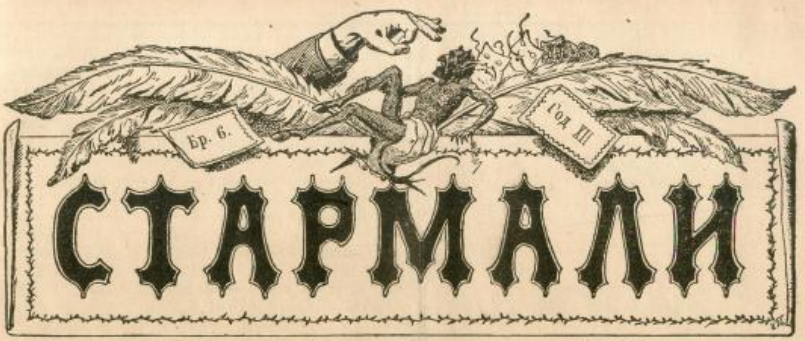

У Новоме Саду 20. фебруара 1889.

„Стармали" излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernalser Gürtelstrasse, Nr. 13) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

КРАЉУ МИЛАНУ ПРИ СИЛАСКУ СА ПРЕСТОЛА.

КОНФИСЦИРАНО*)

*) Горњу песму сами смо конфисцирали, и то нека је први знак искрене лојалности према младоме краљу Александру. Штедимо и штедићемо његове нежне синовље осећаје, — а молимо и дописнике наше да се од сада по томе владају. Лакоумно би било прошлост заборавити, — али стару рану оставимо на миру, нека зарашћује.

Поздрав новом стању у Србији.

Љубичица још'те нема, —
Али нешто лепше мири:
Свежи задах претпролетни
Лахор ветар к нама шири.

На Србију као да је
Неки мелем нашьи лив'о.
Као да се разведрило
Свето лице Немањино.

Паде с душе камен сињи,
Што стењасмо сви под њиме;
Овај камен, у радости,
Не бацимо ни за киме.

Као да је грозни санак
Утекао у по ноћи, —
Није поноћ, то је зора, —
Ми таремо мутне очи.

С 'ваким надом сад можемо
Кренути се у луг цветни;
Сад се истом може славит'
Видов данак петстолетни.

Ново перо и мастило
За нове смо нашли слике,
Да здравимо новог краља
И његове заступнике.

Ново перо и мастило
Узимамо к новом складу,
Да на путу српске среће
Поздравимо нову владу.

Љагу кавге и трвења
Анђео је божи збрис'о, —
Сад нек сине љубав братска
Коју греје једна мисо.

Сретан био започетак,
Сретан сваки корак нови!
Сваки Србин нек примогне
— А бог нека благослови!

Зм.

Ово—оно.

Свако чудо за три дана, — па после прође и човек се још само чуди, што се то чудо није пре догодило. А да се то чудо пре догодило, не би било триста других чуда, бонтујских јада, сливничких покора и међусобна, међукућна и међудворна раздора.

Никола Христић био је до опомад први човек поред престола, — први човек, даклем, као неки Адам. И заиста може се приподобити Адаму, кад је прогутао змијину јабуку. Питамо сад: Где си, Адаме? а Адама (т. ј. Николе) нема, — не сме да изиђе, стиди се голотиње своје. То је лепо кад се Адами и Адамићи стиде; нећемо им дати ни смокова листа, да га припашу као кецељац; — нека остану где су, сакривени у каквом шипрагу до скончанија свога (боље до скончанија свога, него да су се разметали до скончанија нашега).

Узалуд питамо ди је Никола? ди је Гарашанин? а ди је Пера, а ди је Ракић а ди је овај или онај несретник, — питање постаје и само одговор: а ди је! а ди је! a dieu!

О Боже, како је то необично осећање кад човек наједаред престане бити опозиција. Чисто не може ни сам себе да нађе, а кад би се могао у први мах наћи, таки би извадио карту за Београд, или би одлетео тамо, па кога првог на улици нађе, био то старац или младић, кукуљава баба или лепа девојка, сваког да загрли и изљуби, — сваког, сваког, (јер наравно оно неколико мутибарића сад и неможеш срести на београдским улицама).

Да, да, лепо је то не бити у опозицији, ал је то и врло лако кад човек чује све повољније гласе. Н. пр. краљ Милан поклања поверење Ристићу и друговима, — Ристић и другови поклањају поверење радикалној влади, народ поклања поверење и једним и другим. Радикална влада споразумева се са либералним регентством, краљица Наталија путује (али не из Београда него у Београд). Његово високопреосвештенство

ПОДЛИСТАК.

Загонетка и њено решење.

У Б..... (немојте бројити тачке, јер puncto оваких тачака ни слагач ни коректор немају увек тачне савесности), — даклем у Б..... живи један сараф, који је пре десетак година из Румуније амо дошао, а дошао је без рафа, без еспапа, без новаца, само је торбу имао, а овде га је и срећа послужила, те је постао богат човек. Људи су држали да је цинцар, а то њихово држање имало је пуно смисла, јер је његово држање било много више цинцарско, него искрено, отворено, галантно или бар простосрдачно.

Даклем ту је живео Н. — Бог га је благословио са вертхајмовом касом и то пуном дуката, талира и банака разне сорте и поменути благослов више се односи на садржину, него на хладну спољашност касе његове. Али да се не би са тога благослова и сувише поневидно, бог га је благословио и са једном поприлично заматорјевшом супругом и са седам благонадежних ћерака.

Отац, који има ћери на удају увек је расположен на нерасположење, — али који отац има седам таких неудатих егземплара, у њему се мора, пре или после залећи неизлечива меланхолија.

У прочем: девојке су биле лепе, отац је био богат, мати је била кратковида, а то су биле три околности, са којих је бавлење у њиховој кући могло да буде доста пријатно, па тако се и налазило доста младих пастира, који су облетали ових седам гојазних кравица, водили их на ливаду свога курмахераја и пасли их травицом своје галантерије.

Такав млад пастир био сам и ја; — не тога ради да са њиве свога курмахераја доведем коју кравицу у своју шталицу, — то никакоже, јер ја још нисам ни имао своје шталице, једва сам имао да зобам колико је мени доста, а камо ли да сам имао зоби још и за какву пуначку кравицу и тако о женитби само сам могао сневати, али на то помишљати била би или крајна лудост или лудост бескрајна. Али те, и прошле године зима је била јака, дрва беху скупа (а услед тога фуруница моја хладна, а у посетној соби и трпезарији господара Н. било је увек топло ка' у рају, па у друштву ових седам сарафчића, ових седам звездица, ових седам влашића, осећала је кожа моја увек угодну и здрављу ми поспешну транспирацију.

Позната је ствар да музе својим синовима стављају на расположење сваковрсно, лепо цвеће, али им не радо дају дрва за ложење пећи, те тако музини синови имају обично топло срце, али хладне ноге.

Поменуо сам Н—ову посетну собу и његову трпе-

г. митрополит Өеодосије Мраовић спрема се у давно заслужени мир, а његово високопр. његов предшественик Михајило улази у своје никад не изгубљено право — и т. д. и т. д. то су гласи, које човек свако јутро у Новој или Старој Преси чита и смеје се кад ти журнали пуцају од једа, а још су смешнији wenn sie gute Miene zum bösen Spiel machen.

Али не радујемо се ми само као добри Срби већ и као добри грађани и патриоте угарске. Наша се политика до сада наслоњала на оно што ни само није имало наслона. То је учинило те смо постали од бриге седи, — а Србија је наш сусед — даклем ми се можемо лепо слагати само ако се споразумемо. Сто пута смо чули да је наша девиза: „Србија треба да буде на све стране независна.“ То треба још једаред рећи, а можда и написати и печатом утврдити, па ето између нас и Србије прекрасна мира. Ристић за цело неће послати каквог свог Хенгехилера или Кефенмилера, да се у наше послове меша, па ето, да нас види бог.

Ћира. Но, ово је баш био гордијев чвор, што смо га до сада гледали у Србији, — и нико није могао да догледи како ће се тај чвор решити.

Спира. Живео млади краљ Александар! Он до душе тај чвор није пресекао, јер му је још нејака мишица да сабљом замахује. Ал у њега као да је нека мађијска сила, — чим је на престол ступио, гордијев чвор и сам поче да се дреши.

Пуслице.

⊙. У Србији су канда свачије груди одахнуле, само не знамо како је оним бившим министрима, који носе мидере.

♧. Они гласови: као да ће сад Аустријска војска Србију посести, опровргавају се и вели се, да су: „aus der Luft gegriffen“ (из ваздуха извађени). Срећа што Србија сад има чистија ваздуха, те се не боји, да ће га загушити тај ваздух, из кога се таки гласови ваде.

---

§. Младоме краљу Српском сад је тринаеста година. Најбољи доказ, да број 13 није несретан број, јер младога краља сви Срби сретају са највећом радошћу.

♣. Чујемо да ће Гарашанов месечник и даље излазити; само ће малко променути наслов: у место: Поглед, зваће се: Поблед.

△. Први задатак нове владе у Србији назива се именом штедња. Тако сама рече. Е, ко штедњу сеје, тај треба штедњу и да жње — не само штедњу, него и најсвојскије потпомагање.

δ. Од дојакошњих партаја у Србији да се сад створи једна једина велика народна партаја, то би био, то би био највеличајнији споменик за петстогодишњу прославу видовданску.

сарију, али морам додати, али морам допунити, да то нису биле две разне, него је то била једна иста соба. Они су у трпезарији примали посете, а у посетној соби су и ручавали.

„Ручавали су“ — и у том погледу морам се јасније изразити. Да су ти људи ручавали то се могло помишљати, нагађати и супонирати. Али у целом Б..... није било очевица који би могао посведочити да су они заиста ручавали и шта су ручавали. Тај је посао ова породица вршила у највећој тајности. Кад год је посетна соба њихова постала трпезаријом онда је пала на њу нека непровидљива завеса. Ни једно око непосвећеног туђинца није завирило у то позорје, у те мистерије, кад Н—ова породица седне да принесе жртве своме желуцу.

Њихова дугачка трпеза још није госта запамтила. Из њихове чиније још није странац заграбио. Њихову кашику још није никоји туђинац обзинуо.

Господар и госпођа Н., седам њихових кћери и четири синчића и још нека стара стрина, која је уједно била и васпитатељка седмају буцмастих голубица, они су увек сами самцити седали за ту трпезу, али нико живи, који није припадао кући, није се удостојио те части да види како они једу, како пију, како се салветом бришу, како ли зубе чачкају.

Ја сам у тој кући увек био добро приман, јер домаћица је била тога мнења да од мене нема ни по кога никакве опасности, ћерке су се увек слатко смејале оним анегдотама, којих ја знам управо три стотине на памет, а и домаћин канда ме је баш тога ради у вољи имао.

Ја сам у ту кућу долазио обично на један сат пред ручак или пред вечеру; никад, али баш никад да се ко нашалио па да је рекао: останите да с нама ручате или: вечерате. До некле се вољно и драговољно ћеретало; али, што се већма приближавало време породичном жватању, лица су се све већма уозбиљавала, домаћин и домаћица су ногама ирдали по патосу. Седам ћеркица узмувале би се, вртиле би се и савијале би се као да имају колику, — и ваздух у соби као да је постао нестрпљив, док ја на покон не устанем и узмем шешир да пођем. А кад изустим речи: „време је већ да ручате! ја се препоручујем и одлазим!“ онда се лице Сарафово засија као свилени шешир, кад покисне; домаћица се насмеши и накриви главу као прецветан сунцокрет, а седам ћерака запливају у радости, као седам масних капљица уља на сирћету поврх салате.

(Саршиће се.)

♎. А и нашто Србији две партаје?! Либерали и радикали то су сад један **пар**, а неке ситније начелне разлике, треба да се притаје (бар за неколико година).

⁂. Пера Тодоровић могао би бити сам једна партаја, т. ј. кад би му Гарашанин у својој кући издао једну собу под кирију.

♎. При наступајућим изборима у Србији играће велику улогу количник. Тај је назив врло значајан, — јер напредњачки посмртњаци за цело ће од њега добити колику.

□. Николи Христићу пре можемо казати „с богом!“ сад, него кад је дошао.

Ж. О људи, маните се те нове песме: „*Мориц Паја, Мориц Паја у сабору спава*“, — тим певањем још би га могли пробудити, а он нам је тек нешто мало кориснији кад спава, него кад је будан.

=. У Америци говорио је у парламенту један посланик 27 сати застопце. Кад тај човек спава? — Сигурно наш Мориц Паја и за њега спава.

Ђука. Знаш ли ти да су сада Пашић и др. Владан колеге?

Шука. А по чему?

Ђука. Погоди.

Шука. Не могу да погодим.

Ђука. Кад не можеш, ја ћу ти казати. Пашић се сада враћа у своју отаџбину —

Шука. Аха! И др. Владан ће се сад вратити у „Отаџбину“.

Ђука. Тако је; и ту ће моћи више користити, него у дојакошњем странствовању.

Ђука. А знаш ли шта је са Рашом Милошевићем?

Шука. А шта?

Ђука. Он је поп —

Шука. Ајд с богом, од куд ће он бити поп?

Ђука. Та нисам изговорио целу реч. Он је попљуван.

Из „Нашег Доба“.

У подлистку Н. Д. прича се још непрестано о Анђелићу. Кад би ко то читао нашао би врло фини ствари.

Ми смо случајно наишли на ова два места:

„*Кога је Анђелић погледао свом строгошћу свога лица и свом снагом свога оштрог ока, томе таки срце, што-но реч: падне у саре*“. (ипсисима верба). Господину Грозном, канда је још и сада срце у сарама.

На другом месту стоји:

„*Противнику је* (Анђелић) *увек више чинио, него своме човеку.*“ (Шта би тек учинио г. Грозном да му је био противник).

Ако ко има каде, нека прочита те подлистке у „Нашем Добу“ — са исписом и згодним коментарем, могао би учинити приличну услугу

„Стармалом“.

Вредно да се прибележи.

Познато је, како се бечки лист „Neue Freie Presse“ опучио на краља Милана због његове оставке. Па ипак се истоме томе листу, у уводном чланку броја му 8819-ог омакоше ове речи:

„Und als die feierliche Stunde (der Abdikation) im Konak vorüber war, befand sich Serbien in einer völlig neuen Lage, etwa wie Jemand, der bei Regenwetter zu Bette geht und bei Sonnenschein erwacht.

(Ко не разуме немачки, овом приликом није ништа изгубио, јер то сваки Србин и без „N. Fr. Presse“ зна).

О Лази Костићу.

Наш драги Лаза бавећи се у својим родним крајевима морао се мало и насмејати. И у Новом Саду и у Сомбору дочекаше га српски листови са штампарским погрешкама. У Новом Саду рекоше му у место песник: *посник*. А у Сомбору штампаше у место: дошао у нашу средину: „у нашу *сродину*“ (то би већ могло имати и нека смисла).

То је иронија судбине да уредника дочекују са штампарским погрешкама, Но Лаза ће то нама обилно вратити у „Гласу Црногорца“, кад се врне на Цетиње — (већ ако га Сомборци не пусте из своје „сродине“. Ми се ни на то не би срдили).

Јест баш теби. . .

Јест баш теби Соко
Песму ову певам,
Јер о теби Соко
И на јави сневам.

Та и како не бих,
Жељо моја жива,
Јер за песму тема
У теби се скрива.

Ал не сва у теби
И у мени нешто, —
(Штета што не умем
Певат здраво вешто.)

Кад сам оно, ти већ знадеш
— Ух како сам смео —
Боле мога тужног срца
Саопштит' ти хтео.

Ти пред ваши врати стаја
— Ух боље да ниси —
Кад те спазих очарах се,
Мишљах вила ти си.

Ти си тада сама била,
— Ух баш згоде праве —
Сад ће бити — мишљах за се —
Љубавне — изјаве.

Почех да ти јаде рећам,
Велике и мале, —
Ти их Соко к' срцу прими.
— Тад су речи стале.

И тада се, аох боже свети,
Појави твој — тата —
Љубав нашу саопштену
Чуо је иза — врата.

Па какве је био воље,
У свом правосуђу!
У десној је руци држ'о,
Оковану буџу.

Кад га спазих плећа дадох
И теби и тати —
А шта ј' с' тобом после било
Ниси м' хтела касти.
— — — —
— — — — —

За мене ће слика ова
Остат' дуго трајна.
А да ли ће остат' за те
Цуро моја бајна?

А да буде још трајнија
Ова драма права,
„Стармали“ ће сачуват' је
Од незаборава.

Кеверишанин.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Шалио се ја са малом Евицом (девојчица од четири године), па сам јој све говорио да је она то и то, што она не воле да је.

Н. пр. ја јој рекох: Ти си скакавац.

А она мени натраг: Ти си скакавац.

Ја њој: Ти си кумрија.

Она мени натраг: Ти си кумрија.

Ја њој: Ти си пешикан.

Она мени натраг: Ти си пешикан.

У то уђе у собу њен отац па је изгрди што ми каже „ти“ и строго јој наложи да ми од сада мора казати „ви“.

Ја продужим наш диалог, па јој рекох: Ти си Чилингири (једно презиме које је њој смешно).

А она стави своју ручицу са раширеним прстићима на половину својих уста, па ми тако (сећајући се очевог налога) дошапну: Ви си Чилингири.

Корнел J.

Моја мала нећака Евица узела мало огледалце, па га дигнула над својом главом и погледавши тако у огледало викну враголасто:

„Ајао, ујо, пашћу!“ **Т. Ахиловић.**

Кад је мој нећак Лаза имао тек нешто више од три године дана, поведем га једаред собом у виноград. Он је испрва лепо ишао ножицама својим, а ја сам га водио за руку, но кад се уморио рећи ће ми:

„Ујо! носи ме!“

„Иди још мало“, рекох му ја, „ту је већ близу виноград; има још само мало до њега.“

„Па носи ме мало, кад има још само мало“ одговори ми Лазица тако наивно, да сам му морао жељу испунити.

Мој други, старији нећак, Никола, има ту болест (од те сам болести као дете и ја патио), да сваког дана, кад пође у школу, иште од матере један новчић, да купи писаљку. Он каже да ће купити писаљку, ал у ствари бива друкчије, он увек за тај новчић купи шећера. Једно јутро заиште он опет од матере новчић „да купи писаљку.“

Матери се то већ додијало, те му рече: „куд деваш толике писаљке? Ја сам чула да ти купујеш шећер сваки пут!...

„Купујем ја писаљке“, одговори јој Никола.

„Па где су ти?

„Поједем их — јер су од шећера.“

(Даклем није лагао). **Т. Ахиловић.**

„Је ли Никола, за што ти волеш слатко?“

„За то, што је слатко.“

Т. Ахиловић.

„Грк“ Ра́ка.

У нашега „Грка“
господара Ра́ке,
на продају има
робе свакојаке.
Ту „Пештански лонци,
овде „свила мека“,
гвожђарија разна,
муштерије чека. —
Уз то има пића
каква ко пожели,
пива, или шоме,
вина̂, црни — бели.
Само што му пиће
које овде точи,
на сирће мирише
куда год се крочи,
Па кисело све је,
што се овде пије,
а сирће, — за чудо,
то — кисело није!

Др. Казбулбуц.

Циганске досетке и лагарије.

Прибрао их Љ. Л—ћ.

V. КОЛО.

И од срамоте би умро.

Одредише, да на друму обесе неког Циганина лупежа. Цига је чуо, да се осуђеницима на смрт испуњава последња жеља, ако се само може испунити. Па у нади, да се и његова молба не ће одбацити, са великом понизношћу замоли:

— Милостиви господине солгабирове, љубим руке и ноге, немој учинити са мном ту грдобу, да ме лицем обесе према путу, јер богме бих и од срамоте морао умрети.

Није то мачији скок — одавде у Черевић.

У бачком неком месту пошље газда Цигу у крчму да му донесе литру черевићког вина.

Цига оде, али прође већ пуна три дана, а он се још никако не враћа.

Једва четвртог дана дође Цига сав уморан и ломан. Место са сажаљевањем, газда га дочека највећом грдњом, куда се у стаман толико скитао?

Цига већ изгубио стрпљење, па ће у једном једовито рећи:

— А зар ти мислиш, да је то мачији скок одавде у — Черевић.

Не ће у кудељу.

Допао се једном газди Цигин коњ на вашару, но бојећи се преваре циганске, запитаће Цигу:

— Ej, куме, шта фали том твом коњу?

— Не фали њему, куме, ништа, само ни за живу главу не ће да иде у кудељу — одговори Цига.

— У толико ћу мање глобарине платити за потрицу — помисли газда у себи, и купи коња од Циге.

Но кад га хтеде ухватити у кола, никако није ишло, јер коњ ни по што не хтеде ући у кудељу (у ам.)

Препеличје гнездо.

— Да ли знаш још што? — запита свећеник Цигу при исповести, пошто је овај већ изређао своје грехе:

После мале почивке одговори Цига:

— Ја бих ти казао, али се бојим да ћеш ме издати.

— Како бих те издао! — одговори свећеник. Само ти кажи а не бој се да ћу ја коме казати.

— Знам и где има једно препеличје гнездо са пет препелчића — рече Цига шапћући.

Прве недеље после тога држао је поп у цркви придику, како треба верни боље да пазе, шта ће исповедити пре причешћа, а не да уметају у то, и како знају за неко препеличије гнездо.

У цркви је био и Цига, па кад је чуо, да је попа споменуо и припеличије гнездо, узвикнуће између људи:

— А, сад сам се ја теби, попо исповедио, па више никад. Казао си да не ћеш ником одати моју тајну, а ево си сад пред свима казао. Него идем ја одмах да склоним оно гнездо јер би ти још и то могао урадити, да ти спискаш за душу препелчићима.

Ускршња придика.

О ускрсу била мала Циганија у цркви, па су чули од попа, како су мучили Чивути Исуса Христа на велики петак. Кад су дошли кући запитаће их дада:

— Но, шта сте научили тамо?

— Ето то, да су Чивути немилостиво распели Христа.

— А јесте ли ви видили то? — запитаће опет дада.

— Нисмо.

— Па онда језик за зубе — био је мудар савет очин — јер ако чује солгабиров, научиће он вас тако што брбљати о Чивутима, што нисте видели.

Кад ће само манути жену?

Венчао се један млад цигански пар.

Свећеник ће при венчању, пошто је питао младенце имају ли вољу да се узму, нису ли натерани и т. д. запитати младожењу:

— Никад не ћеш оставити своју жену је ли?

— Само кад идем да свирам — био је одговор.

Опклада.

Требало Циги меса за сватове, па се опклади са пастиром о две овце, да ће он дуже издржати на леду у рибарској мрежи, него пастир у бунди.

Легну оба опклађача на лед, и наскоро већ осети пастир, да лед није постеља.

— Зар ти није зима? — запита Цигу.

— Каква зима? одговори овај, и за тим на очиглед пастиру промоли један прст кроз мрежу, но брзо га увуче унутра, рекав: — јух, ала је зима на пољу.

Пастир, кад је ово видео и чуо, помисли, да се Циганин можда и зноји у мрежи, те сав дрхчући од хладноће рече Циги да он већ не може више издржати, и тако Цига добије опкладу и лепо угости своје рођаке овчијим месом.

Изговор.

Стари попа Паја
карао је једном
пијаницу Мату:
Ти си ми се, синко,
одао ђаволском,
грешноме занату!
Реци само, кол'ко,
има томе доба
те се вид'ли нисмо“?...
„„С тим рачуном, попо,““
— вели хула Мата, —
„„брзо готови смо;““
Кад се родих, онда,
донеше ме к теби,
нејака и мала:
За тим дођох, кад ми
моја вајна Пела,
памет излагала;
А трећи пут пек ме
и опет донесу,
до твог светог храма,
Кад на срце падне
маглуштина тешка,
и самртна тама.““

Др. Казбулбуц.

Бошњак пред судом.

Продавао јесенас један Бошњак суве шљиве у вароши. Дошли купци, прегледали робу у џаку и нашли да је шљива и крупна и добро сушена, те је добро платише. Кад да истресу вреће, а оно само одозгоре лепа шљива, а дубље у џаковима сам ситнеж, који ни половину плаћене цене не вреди. — Дај селака као варалицу пред суд. — Судац му разјасни, да је по закону крив као варалица и да ће бити кажњен. „Ама, зашто?“ пита Бошњак. — „Како зашто? Зар си толико глуп, да не знаш, да је то превара, кад горе у џак поређаш крупну и лепу робу, а доле потрпаш којешта?“ — Бошњак ће на то рећи: „Па то сам ја тако вала од Вас научио, јер кад купим кутију дувана, а он одозгоре не мож бити боља, а кад доле, а оно само — ђубре“! — — Кажу, да крај свог тог доказа нпак Бошњу ваљано казнише.

„Један коншија.“

Добио нове чизме за старе.

Отишао чика Т—ски у Пешту. Када је у вече легао рече му гостионичар да закључа собу Чича му одговори:

„У мојој соби код куће спава лег душа, па опет не закључавам собу!“

Кад је устао у јутру ал чизама нема. Он се поче дерати:

„Ди су моје чизме?! Хеј, дајте моје чизме!!“

Девојка му донесе извикане чизме. Кад је чича видио чизме, проврмља: Нису моје, ал ове су нове!

Кад је кући отишао, питали су га како је у Пешти?

„Е како? — рече чича — дају нове чизме за старе! По причању

Ј Воцин-Мањин.

Како су Швабе остале без паприкаша.

Неки Шваба из вароши В. имађаше виноград близу мога села, тик уз наше гробље. Кад је било време берби, онда је Шваба по два три дана брао виноград који му је обилним плодом уродио, (овде разумеи доба пре филоксере) па пошто је прилично далеко од вароши, морао је ту и ноћивати. Тако једаннут за време бербе остане Шваба са још двоје њих као и обично да у винограду преноћи. Мало даље с оне стране гробља налази се сеоски пашњак, где сељани слободно могу водити коње на пашу. Тако и тог вечера нађоше се само њих двојица од селана са коњима, на знаљу да су Швабе у винограду, намисле да учине какиј „шпас“. — Знаш шта, рећи ће један од селана другом, данас је и онако сахрањен наш добри ча-Ставра, бог да му душу прости, а Швабе су сигурно видиле кад су га сахранили, па за то мислим да не ће моћи на миру спавати, а и онако су бојазљиви, — већ хајде да им њих преплашимо, па да их ратосиљамо и бербе и винограда а и оне масне вечере, која ми на срцу остаде кад сам мало час код њих био и ш њима као бајаги мало брацки проћаскано, — и о овоме план кројио. Ја ћу обући твој доњи ђоп и онако је нов па се бели, па ћу отићи на гробље и почећу се дерати, а Швабе ће сигурно мислити да се то данашњи мртвац повампирио, па ће сигурно нагнути да беже, па и вечеру и све остало овде ће оставити, само да главу спасу, ти ћеш донде сакрити се у оном јендеку поред винограда па само изотсколену вечеру узми и дођи овамо где ћу и ја после тога приспети.

Дробно, прима се, одговори други. Пробаћемо, па ако испадне за руком, добро, ако не толико чини. — Затим се одма крену ове два брата да дело и изврше. Онај први оде на гробље и стаде се из петиних жила дерати: ау, ајао, бау, и т. д. а други оде у јендек код винограда. Кад чуше Швабе вику из гробља, мал' их није „шлог“ потрефио, јер су мислили да се то онај мртвац сахрањен повампирио. Најстарији фотер рече, да ће много паметније бити да они нагну својим кућама, јер више вреди живот него и грожђе, клук и онај паприкаш којега су баш сад с ватре скинули. Тако и учинише. Нагрнуше преко винограда у правцу на варош В. а мој братац изађе из јендека, узме онај паприкаш, нађе тамо и леба шкабина, па оде на оно место где је један кројен. У том дође и онај други па се наклате на паприкаш да им је све за ушима пуцало.

Шта је после са Швабама било, то још нисам докучио.

Кеверишанин.

Исправчица.

Нашао сам белешку у два поштен. српска листа (у једном новосадском и једном кикиндском), да ће моја маленкост у течају овога пролећа доселити у Каменицу и — *да ће ту бавити искључиво са књижевним радом.*

Истина је, да сам се одлучно преселити се скоро у Каменицу поред Новог Сада, али да сам икакви оставити лечничку праксу, то из мојих уста није нико чуо. Мене воља и љубав на лечничком позиву није никад остављала, па ме је и довела у Беч, да се ту у моме позиву потсмажим, та ме не оставља ни сада, кад се враћам у родне ми крајеве. Али баш и кад не би било тако, свако зна, да неимућан човек, који неби хтео жебрачки да живи, тај може само дилетирати у српској књижевности. И ја сам неки дилетантат у њој. Па ако ми старије године и стање здравља не би допуштало да уз главни посао своји још и два листа уређујем, пре би се одважио, да уређивање овога листа, каквој млађој снази уступим.

Ову исправицу за то пуштам, докле допр., да се измишљени гласови (који су и горе поменуте листове заварали) не би и даље простирали, — јер тики гласови лечнику исто толико хасне, колико би н. пр. хаснило трговцу кад би о њену пријатељи затрубили: сутра затвара дућан — и живеће о перу и маслиу, а недељом и свецем јести ће печењу немара српске читајуће публике са подиарком рестанције српски предбројника.

Др. Јован Јовановић.

Одговори уредништва.

Гг. Д. Р. у Сомбору. — М. С. у Н. Салу — В. Ђ. у Загребу. Ви сте добро решили загонетку у 5. броју, овог листа и са добрим решењем добили сте реч „Стармали“. Зар вам то није доста. Него би још хтели да вам „Стармали“ и у натури шаљем. Баш сте шаљивчине. У прочем обратите се на др. Казбубуџа, он је расписао ту награду, а не ми.

М—ћу у Р. За сада нема изгледа да би то могло бити.

Крцану. Сад се та ствар на другу ноту свира.

Новије књиге и листови

које уредништво прима у замену.

Последња гробница Бранковић. Написао И. К. Сопрон. С немачког превео и на свет издао проф. Мојо Медић. У Земуну 1889. Штампарија Сопронова. Цена 60 н.

Нова Зета. Месечни књижевни лист. Уређује др. Л. Томановић. Цена за све земље ван Црне Горе 3 фор. на годину.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Новый Галичанинъ. Журналъ для Литературы и Белетристики. Излази у Премислу двапут на месец са илустрацијама. Издавалац и уредник Петар Пољански. Годишња цена 5 ф — на по године 3 фор.

Нови Свет. Илустров. породични лист за књижевност забаву и шалу. Власници и уредници Јулије М. Михајловић и Љубинко Петровић. Излази у Београду три пут месечно. Цена за Аустро-Угарску на три месеца 2 фор. 50 новч.

Љубичица српских гора. Или: Три песме, сложио их за један глас уз пратњу гласовира Ј. Иванишевић. Цена 1 фор. 50 новч.

Време је новац. Приповетка од Фр. Хофмана. Српски приповедио Голубан. Издање књижаре Мил. Каракашевића у Сомбору. Цена 30 новч. или 60 пара.

Мушкобана роман од Ј. Крашевскога. Издање српске књижаре и штампарије браће М. Поповића у Нов. Саду. Стр. 270. Цена 1 фор.

Песме Бранка Радичевића. IX. најновије и попуњено издање са сликама. У Новом Саду, издање српске књижаре и штампарије браће М. Поповића 1889. Стр. XXIV. 298. Цена 80 новч.

Gorski vienac istorijski dogadjaj pri svršetku XVII. vieka, sačinio Petar Petrović-Njeguš. Sa slikom. U Novom Sadu, Izdanje knjižare i tiskare braće M. Popovića. 1889. Str. 114. Ciena 50 novč.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — —	10 н.
Изъ Часослова оупражненіе къ чтеніи церковныхъ книгъ къ оупотребленію въ нар. оучилищахъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референат — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 н.
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1. — „
Мала катавасија	20 н.
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1. — „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 н.
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Свеска II. Година II.

НОВИ ВАСПИТАЧ

ОРГАН ЗА ПЕДАГОШКУ КЊИЖЕВНОСТ

уређује и издаје

Мита Нешковић.

САДРЖИНА: Педагошка књижевност у нас. — Синтеза и анализа, индукција и дедукција у настави. — О приповедању у нар. школи. — Прота Васа Живковић. — Грађа за историју школарства. — Књижевни преглед Новог Васпитача.

ОГЛАСИ.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

30—36

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

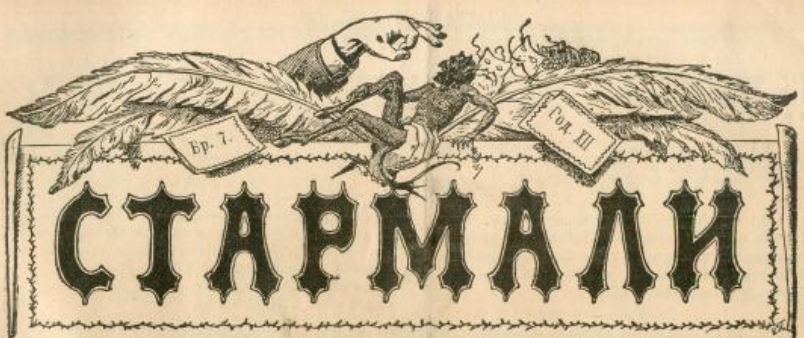

У Новоме Саду 10. марта 1889.

„Стармали" излази сриједу месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Ласник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernalser Gürtelstrasse, Nr. 13.) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, за Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Хвала. . . .

Сад Србији можеш рећи:
„На своје си ноге стала."
То је истом услов срећи —
И на томе богу хвала!

Што ју није слутња стигла
У мутници, у вртлогу,
Прва слутња — (близа ј' била) —
Сад се губи — хвала богу!

Што ј' поштеном српском раду
Ум и рука предрхтала,
Па се снага враћа ваду —
Е, на томе богу хвала!

Што сад може, без тешкоће,
Србин наћи своју слогу
(Барем *може*, — ако хоће)
Е, на томе хвала богу!

И ако ј' у том, у расплету,
И сам ђаво „им'о ролу",
— Припомогао нехотице,
Онда хвала — и ђаволу!

С.

Ово—оно.

Зора и пролеће имају међу собом нешто сродно; и једно и друго почиње се са кукуреком, зора: са петловим кукуреком а пролеће са: цветом кукуреком; а често дижу и куку- и леле-рек мрачњаци и зимњаци, који би волели да други народи вечито разбијају свој нос лутајући по мраку или да им се смрзне нос цвокоћући на зими. Али природа се не да од њих збунити, она допушта сваком да буде члан пролећа и да се упише у „Зору." То се само забрањује српским ђацима из Босне, који се у Бечу уче. Тима је ђацима речено: или се маните ствиендије или се маните „Зоре" — дајем вам времена три дана да се промислите. Али тим ђацима које требало промишљања, они одговорише: Ми волемо гладовати телом, него духом, волемо постити трбухом него свешћу српском, волемо да нам крче прева, него да се у наше редове прокрчује пут нехату и немару према српском братимству — ми остајемо у „Зори." И они остадоше у „Зори," у пену дјаволе благајнице.

Од оваких синова може се народ надати сваком берићету, — јер, знате, без карактера нема ни једном народу среће ни благослова. Али ја сад премишљам, како ће ти ирли младићи живити у Бечу, — јер то је познајвише пука сиротиња. Ово, истина може се провести дан и о комаду хлеба и о чаши млека, и о једној кобасици, али како ће онај који на тога нема; па онда више је дана него кобасица. Па онда гладовање има своје границе, које се тешко прелазе. Но срећа је што те границе нису ограђене хинеским зидом од доброчинства српских родољуба. На тој сувој граници не чува стража, да нико не сме унети преостатке свога изобиља. Преко те границе лако се могу дотицати и шунке и сланине и ћуркови и прасци, а може прелетити преко ње и која петница и десетица, може се докотрљати и који дукат. А то би наше соколе још већма осоколило, а патницима за српско начело ми не би могли само пред подне пожелити: *Добар апетит!* него би им по подне могли рећи и: *На здравље!*

Ето то ја премишљам.

А сад ћу на завршетку, ради разноврсности, пружити и вама неколико тема на размишљање:

1.) Кад се српски посланици у Загребу у свој клуб позивају латиницом, да ли ће се онда Србовање у Васе Ђурђевића атомити — или се већ затомило?

2) Кад Мориц Паја у сабору спава, треба ли бар његови бирачи да буду будни?

3.) Шта би предлла уставност у Србији, да је Ристић послушао савет, да радикалну већину силом државне власти коригира? Не би ли та правда била тако исто саката, као н. пр. она при последњим изборима у Белој Цркви?

4.) Ако је истина: да већи део народа у Србији и не зна шта је то радикализам, — била се писац те реченице могао заклети, да баш сваки сељак у Србији зна, шта је либерализам?

5.) Да ли би добро било, кад већ либерални и радикални у Србији назове свој modus vivendi; да се ми томе само радујемо, и ако томе не можемо припомоћи да и не одмажемо?

И т. д. — и т. д.

Пуслице.

⊙. Сад како човек да се нада европском миру, кад се у Пешти у самој саборници већ вешају у пушању!

♎. Сад би се Абердар могао опет латити свога песничког пера, па да напише и „последњи јек“.

§. Г. Рохонци добро зграђа у ноге, али његов барут канда ће највећма засмрдети у Тисином носу.

△. Београдски дописник „Neue Fr. Presse“ зна да прича и о ономе, што нико други на свету не зна. Он н. пр. зна, да Илка Марковићка није била родом из Угарске, већ да је била Црногорка. (Како би то некима лепо било, да се око те лажи сада завади Србија и Црна Гора).

♋. Сад ће без сумње у Србији бити дружевност дружевнија, сигурност сигурнија, безбедност безбеднија, а и пошта поштенија.

♊. Ми поштујемо у новој српској влади начело штедње. — У то се начело уза и г. Мита Ракић (иначе зло).

♌. Пера Тодоровић у својим „Малим Новинама“ назива Београђане кукавицама, лицемерима што сад купују слику краљице Наталије. — што је нису куповали онда, кад је нико није смео продавати. Но Београђани ипак за то неће се учити јунаштву и карактеру од г. Пере Тодоровића.

ПОДЛИСТАК.

Решио сам загонетку.

(Свршетак.)

Две године дана похађао сам без прекида седам њери господара Н.— Од отих посета нисам се до душе, утојио, ал ни оне нису оиршавиле. Никад ме у тој кући нису позвали или задржали на ручак или на вечеру; кад сам им, повекад, пред вече дошао, више пута би ме окадиле заостављиве мириса од векоч „џушајзи“, који је од подне у скривеној церемонији на жртву приношан и још се од њега као неки тамјан крош посетну собу, (трпезарио) провлачио, то и одсев на четрнаест обрашчића домаћинових ћерака, који изгледаху награђена и задовољена глад, потсећаху ме да се овде ипак данас нешто јело, — иначе био сам врло наклон да верујем, да у овој кући нико нема желуца.

И заиста помишљао сам кашто, да она поштована породица не једе на уста; долазило ми на ум, можда је њима милостива природа дала какве друге „улазителне“ и „усисателне“ органе. Дрвећа примају у себе храну кроз листове цвеће уклачи у себе храну и кроз своје прашне кончиће, — на можда је код ових људи тако нешто, у њих можда улази храна на ситне порове њихове коже, или можда обрвама, или ушима; ко би докучио све разне њуди неисцрпиве мајке природе. А они се можда тих својих необичних особина стиде, па се за то скривају, да их нико не види кад се на свој начин ишчају. Тако сам помишљао не једаред.

Једнога дана, а било нам је то 18.. године, 15-ог децембра, дођох ја као обично пред двадесет сати у подне у ту кућу. Обично сам ту остајао све док се не појаве предходни знаци да је доба, „свечителној“ операцији и да сам ја сад излишан, а ти знаци беху: општа узрујаност гледања на сат, меко шапутање једно другоме на ухо и т. д. и т. д. — Али данас тога не опазих ни најмање. Нека необична приређеност према мени избијала је из породице, никад ми се нису тако пријазни показивали; седам њерчица пливале су око мене као седам шаранчића око трошице хлеба. Госпођа мајка трептала је очицама као гуштер, кад му ко на реп стане, а господар домаћин био је тако незакопчан, као нека решена шарада.

Мене обузе неко тугаљиво, непријатно сећање; почех слутити да ми се нешто необично спрема; хитно зграбих свој шешир и клањајући се изустих ову убичајену и за њих увек утешителну формулу:

„Ви хоћете да ручате. Ја се препоручујем.“ — Али, ох преблаги боже! Шта се сад догодило. Нешто нечувено, „невозможно“, — „невозможно“, али ипак се догоди-

Ћира. Верујеш ли ти да је Анђелић, док је био жив, знао тако сигурно лечити од лудила и манитости.

Спира. Е, мој ћиро, да је он знао лечити од тога, не би његов присни животописац писао данас тако луде подлистке у „Нашем Добу“.

Gruss aus Sarajevo!

Већ смо више пута добијали из Босне писма, где и на писму и на куверту споља стоје лепо ишарана слова: Gruss aus Sarajevo.

То је неки кривоноси културтрегер у Босну донео, и ако он има права да то продаје, нико нема нужде да ко купује.

Из Париза, из Лондона, из Берлина, из Дебрецина још никад нисмо добили писмо, са штампаним српским поздравом.

Може ко о властима у Босни говорити што год хоће, ал да има те силе, која ће кога приморати да за своја приватна писма купује артију, којом се ћушка српска свест и образ сваког Босанца, то нас нико неће уверити.

Ово изгледа да је ситница, али из таких ситница састављају се крупнице. Ово се зове бити добровољац у чети немштине, ово је најкраћи пут да сами ширимо пут немачком језику на штету нашег мајчиног језика.

Зар се не може наћи Србин трговац, па да набави артију и куверте са лепим српским натписом: „ПОЗДРАВ ИЗ БОСНЕ“, а ту да купују и употребљују сви Босанци, па да буде користи и томе српском трговцу и српском језику!

Надамо се да од сада нећемо добити ни једно писмо, са натписом:

„Gruss aus Sarajevo!“

Уредништво „Стармалог.“

Силан новац.

Кад сам јуче платио прву рату мога годишњег пореза, састанем се са мојим пријатељем Глишом, па седнемо да се мало разговарамо. О чему ћемо, већ баш о оном што нас највећма сврби.

Ја. О брате, силан је то новац, што се у Аустроугарској покупи у име пореза. Па куд оде то небројено благо?! — као да га мутне реке однесу.

Он. Ха ха ха! Не знам носе ли га мутне реке, ал нешто је налик на реке. Код нас у Угарској рукује финансијом

Тиса, — а тамо у Аустрији Дунајевски Даклем nomina et omina.

Мени баш није било до шале, ал морао сам се насмејати на ту примедбу. Смејање није шкодљиво; јер кад се човек смеје, онда не плаче.

Пелен-дека.

Мисли једног бадав-аџије.

✕. Оно истина, ја јесам слободоуман човек, ал ја би ипак слободу штампе мало поткресао, — т. ј. у толико: да од сада више не сме бити штампарских погрешака.

ло. Господар домаћин приступи к мени и рече: „А би ли вам повољно било да данас код нас останете да с нама ручате?“ — Ја се окаменио. Да ли сам добро чуо? „Ручати?“ код њих ручати?“ „С њима ручати?“

Е, томе, мора бити да има каква ванредна узрока!

Још нисам могао, од чуда, да к себи дођем и да што проговорим. Домаћица заошину руком, баш као оно рибар кад баци мрежу да улови рибу. Па да, да, будите данас наш гост!“ — Не сећам се добро, али чини ми се да сам трьо очи, нос, уши, не знајући да ли ја то све сањам или је збиља на јави. И седам ћерчица стадоше у колу око мене, и из седам грла, у један мах, као кад би се на седам пивских боца запушачи наједаред истиснули, зачују невероватне речи: Тако, тако, то је лепо; остаћете код нас на ручку!“

А уз то ми почеше отимати из руку шешир, штап и рукавице. Надмоћном силом присилише ме на предају. Није сумње, за цело да има врло важна узрока томе војном маневру. Ту лежи закопана нека дубока тајна. То је нека дубока тајна. То је нека страшна загонетка, — али ја ту тајну морам прокљувити, ја ту загонетку морам решити, па ма ме главе стало.

Село се за трпезу, ручало се, јело се са најпохваледостојнијим прилежанијем и истрајношћу. Сви чланови часне породице јели су на сасвим обичан и редован начин, — не опазих никакве абнормалности. Госпођице ћерке, дабогме, јеле су свако јело по трипут (можда само за то да мени густирају и да ми отворе апетит); прво су га прогутавале очима, па онда као да су га и носом увлачиле и тек онда грабише савлађиваше га устима, ова трећа процедура ишла је тако брзо, као неко утркивање. Ручак се свршио. Све је било у своме реду; били смо добре воље, ћеретали смо, али ја се још нисам примакао тајни, за што сам ја управо данас њихов гост био.

Са великим ганућем и признателношћу опростим се са мојим (иначе нечастивим) почаститељима, — а они беху према мени најљубазнији све до краја.

Изиђем из трпезарије, кујући планове, како да ту тајну разбистрим.

У предсобљу додаде ми собарица мој огртач.

Тај тренутак увек је био по мене један од најинтересантнијих у овој кући. Собарица је била врло лепушкато за чудо умиљато створењце, и нико ми није знао огртач огрнути тако вешто, лако и према ветру. Она је била према мени пријатељски расположена, јер при поласку увек сам јој или само руку стиснуо, или сам још по неколико пара стиснуо у руку, — ово друго капда је остављало дубљи утисак у њеној души. Из благодарности она ми је по каткад дошапнула на брзу руку ову или ону домаћу тајницу, коју ја баш нисам морао знати, нити сам

⨯. Опело — та реч има најзначајнија смисла онда, кад мужу умре жена, коју је волео, и која се звала Пела.

⨯. Ако желиш ког човека да познаш скроз и скроз, треба с њиме да живиш бар три стотине година; па онда се још можеш преварити.

⨯. Сад више у српским манастирима нема калуђерица; — али још има калуђер лица.

⨯. Више пута реч: „солга“ (скраћено од солгабиро) не значи ништа друго, него је поремећена „слога“.

⨯. Немати, — тај глагол није ничија мати; јер ето и сам признаје да је не-мати.

⨯. Врло је леп обичај, што песници своја дела не смеду ником посветити, док најпре од њега не добију допуштење. Иначе би се често догађало, да то не буде *посвета*, него: *освета*.

⨯. Тешко је познати шмокљана, до год уме паметно да ћути.

Св. Синод и Радић.

Ја сам се као мало и чудно кад сам чуо, да је св. синод примио Радића поново под своје окриље; и дао му богати манастир Крушедол.

То је решио глас, који је рекао:

„*Е па ваљда ће се поправити.*“

— Али ако се не поправи!?

— Ако се не поправи, онда ће изгубити Крушедол, па ће бити каштиган — са добитком какве дијецезе.

Кокице.

I.

„Стармалом“.

Треба збиље, — но добра ј' и шала
Ал да од ње не заболи глава.

Ој „Стармали“, од твоје нам шале
Неће ниче заболети главе
(Ако нису буновне и гњиле,
Ако нису већ болесне биле).

II.

Из мог села.

Пуно коло младих девојака
Ситно свира стари гајдаш Рога,
А ја гледим, мог'о б' и да с' једим,
Јера момка нема ни једнога.

Где су момци, ако бога знате?
— У биртији, у најбољем хуку
Вино вуку. — Па докле ће тако?
— Е па дотле, док се не потуку.

III.

Опет из мог села.

Село иде стрмопадним журом.
Сељани се гложе и инате.
Учитељ нам умрьо од глади:
— Камо попе, ако бога знате?

Кажу: попа све чита и пише,
За придику велику се спрема.
То ја слушам две године дана
— Ал придике још никако нема.

Хоће попа да придику склопи,
Кад се штампа, да се види снага.
Док он дође до класицитета,
Донде село оде до сто врага.

IV.

Опет из мог села.

У мом селу, — ал немојте
За име му питат' дуго —
Знам како се до сад звало,
А сад му је име друго, —

У мом селу Чивут Иса,
Дошао је празних шака;
А сад има четир куће,
(Ракија му здраво јака).

Чивут Иса, он се куне
Да поштено, *право* живи.
Јест', он *право* иде к цели, —
И ја велим ми смо *криви*.

је за то питао. Данаске се моја кочоперна и враголаста собарица нешто необично смешкала, — на устима као да су се неке, али још неизговорене речи лепршале. Као да нешто зна, што би требало да дознам и ја.

Аха! ту смо, — приближујемо се.

И ја јој данас још већма стискох руку, и још већи новац стискох јој у руку.

И ту моју дарежљивост она је у пуној мери наградила.

„А знате ли ви, господине Станчићу“, рече она, „знатели за што су вас данас на ручак задржали?“

„Ох голубице моја, велику ћете ми услугу указати, ако ме у томе питању потпуно обавестите“ — рекох ја.

„Е па казаћу вам. Стара госпођа стрина добила је грчеве, па је морала у кревету остати и није могла доћи да за столом руча. А моја је госпоштина врло сујеверна; без стрине морали би њих тринаест за столом седети, — а то би, по њиховом мишљењу навукло велику несрећу, неко би ове године умрьо. Да се томе доскочи, ви сте морали бити четрнаести. — Его сад знате; ал немојте мо одати“. (По немачком.)

V.

Наш нотарош.

Наш нотарош, Србин
— Он *још* вели да је —
Ал на Светог Саву
Кућу нам продаје.

Кад му Србин дође
Рад ствари поштене
Он кнезу замунђа:
Еђе мег а фене!

Велика му ћерка
Зове се *Белонка*,
А најмлађа деца:
Гезa и *Аранка*.

Једанпут у пићу,
Рече: „Мени ј' жао.
Ал да друкче радим,
Одавна би пао.“

(Од пет кокица није ни пуна шака. Али ако доспем досућу.)

М. Б.

Речник

исправљен у логичном смислу.

— Басамаци. Кад наш нотарош Пишта, који не може рећи *р*, грди Србе.
— Велики петак. Бугер и крајцара.
— Германија (т. ј. бивша) Крушедол и Даљ.
— Кокошка (Ко-кошка?). Жена с мужем.
— Крајцара. Цар, који је на самрти.
— Лакомислен. Ђак који лако мисли и схвата.
— Фрише-фире. Нова четврт.
— Персида. Сида вешерка.
— Пикантан. Који није из Канте,
— Посластичар. Човек, који има посла са тицама.
— Прегача. Пре гаће, а сад кецеља.
— Ратар, Човек. који многе „рате“ или ратове плаћа.
— Смоквар. Човек, коме се смок квари.
— Шаргарепа. Шарга с дугим репом.

Из бележака † **Ч. Ђ.**

О удовицама.

Удовица млада
Треба да се нада.

Удовица средовечна
Може, може бити срећна.
Удовица стара —
Мора имат' пара.

Ц.

Чича Гаја и доктор Н.

Чича Гаја. Даклем ви баш иштете да вам платим што сте лечили моју покојну жену. — Кажите ви мени, јесте ли ви њу *излечили?*

Доктор. Нисам.

Чича Гаја. Даклем ваљда сте је ви отпремили на онај свет!?

Доктор. Ни то нисам.

Чича Гаја. Е па онда за што да вам платим!!

Март-Априлско време.

Кад у Марту ил' Априлу,
  в р е м е часом крене,
Па најлепши летњи дан нам,
  у зимњи се смêне;
Тад се каже, да у њему,
  постојанства није,
и да ништа већма није
  непостојаније . . . .

Али гле'те, има нешто,
  што га у том бије,
што му чини у мêнама,
  „конкуренцију“ . . . . .
А то вам је љубав врела,
  неких лепих ж е н а,
јер је у њих сваког часа
  Март-Априлска мêна!

Др. Казбулбуц.

Све брже и брже.

Чивутин Јонат журио се у Б. да не пропусти неку маćну лицитацију, или. што-но кажу „дражбу“ (јер Чивутима је то нај брже.) Дошао је на два коња до села М. и ту је требало да коње промени, у место уморених да нађе одморне.

Њему су ови крајеви непознати, јер пре никад није туда путовао (а ни сад га нико није био жељан, могао је и код куће остати.)

„Колико има до Б.?“ Запита он гостионичара,

„Можете стићи за три сата; али морате узети три коња, јер пут није баш најбољи“.

„А били ја могао стићи за два сата?

„Могли би, — ако узмете четири коња.“

„А би ли могао стићи за један сат.“

„Е, шта не би могло бити.

На шест добрих коња, па најбржим касом стигли би и за један сат.“

Чивутин се замисли, па ће рећи; „Знате шта!? Ја ћу да платим што је право, али упрегните ми осам коња, — па да не морам ни седати у кола, већ нека се таки почне лицитација.

Циганске досетке и лагарије.

Прибрао их Љ. Л—ћ.

VI. КОЛО.

Ништа не може бити без њега.

Осуде Циганина на вешала. А он им се молио и молио, да га бар не воде на губилиште но колима и уз уобичајену пратњу, да га неби гледао свет као неко чудо и, можда и урекао — неће да му допусте да он сам пешке изиде до вешала.

Поред потребне опрезности испунише му молбу

Цига је ишао према вешалима прилично лагано, камо се згрнао силан свет у мањим или већим гомилама, али с много већом журбом него што се Цига отимао.

Једној гомили, што је баш поред њега јурила, рече Цига:

— Не морите само у лудо те ваше ноге, та и онако се не ће тамо ништа без мене свршити.

Ко је бољи?

Била забава у једном господском дому, и газда дома тога нареди Цигане, да му на забави свирају. Но једна шваљска банда предвари их, и кад су Цигани дошли, ова је банда већ у велико свирала.

— Доцкан сте дошли, рече им домаћин, а и иначе, ови су овде мало другачији детићи него ви.

Погледи ти само свеће — рече матори бегеш — па да видимо ко је бољи?

(Шваље свирају из нота, а Цигани умеју и у помрчини, јер на памет свирају.

Циганин украо шиљеже.

Дувао је оштар јесењи ветар, што га Цигани баш ни мало не воле. Један Цига оде неком газди, и замоли од њега свежањ сламе, да може прострти себи постељу.

— Ено ти камара, па узми колико ти треба — рече му газда.

Око камаре „случајно“ су пасла шиљежад, и Цига је једно „случајно“ ухватио и стрпао у свежањ. Радујући се неочекиваној гозби и слами, завислијући је носио један свој но случајно је висио реп шиљегов из сламе, и то ода цигину радњу.

Одмах пријаве газди цигину крађу, који сутра дан рано дозове Циту себи, и гневно се предере на њега:

— Како си смео да украдеш шиљеже?

Цига је видео да ту лаж не помаже, већ почешав своју закрмчену главу и показав са сним невино лице, рече:

— Враг ће га знати, како се умешало у сламу.

Но газда се није задовољно с оваким одговором, него оштро рече Цига:

— Одмах да си легао на ону клупу, па да те научим како се краду шиљежад.

— Понизно ти захваљујем милостиви господине, јер сам баш мало пре устао, па још нисам сањив — рече безакони Цига, који не „восхотје разумјети“ реч газдину.

Тврдица.

Добио Цига за неку радњу чутуру врло доброг вина, па баш у том добије и госта, али му је жао биле, да своје кусно пиће подели с њиме на раван део. Но да се не би показао баш са свим негостољубив, испи је понудио госта, рекав му:

— Дед, напиј, али од овога пића не може се много пити.

— А зашто да се не би могло? — запита гост.

— Јер ја не дам — одговори домаћин.

А смете ли ви фркафуље овако?

Зидали у једном селу торањ, па и Циганин радио при зиданју у надницу. Цигу су наговарали, да се и он попне горе на скелу, али он ни поштo није смео. Са дизила (скеле) све су погрдније и погрдније измеваља стизала Цигу, и врло често му је стизало горе питање:

— Но, Циго је ли да си несмелица — препелица?

Једном се већ досадило Циги толико пецкање и зајеђање, те прикупи сву своју жалосну смелост и смагу, и оде горе на скелу. Но кад стиже тамо а под њиме се поремети једна даска, и он пропаде кроз скелу, па — лоскац на земљу. Но било како му драго, тек доста да му није ништа фалило.

Кад је Циго од првог страха дошао мало себи, а он ти погледа около на скелу, и — као да је он баш хтео да тако пропадне кроз њу, још охолије „возгласи“:

— А смете ли ви фркафуље овако?! —

Како треба да живе муж и жена.

Неки Цига не само да је често, него поред тога и здраво је испрашивао своју жену, што је овој већ једном дотрдило, те сва модра од наслиња оде попу на тужбу.

Поп да дозвати немилостивог мужа, и за тим му рече како је гадан, и како немило Богу таки живот у породици, где се непрестано свађају. А после тога му опширно и најлепшим бојама цртао миран породичан живот у слози и љубави, који је драг и Богу и људима.

Цига је великом пажњом слушао ову попину придику па ће се један пут — али као да је он био нападнут и бијен — окренути својој жени и рећи јој:

— Па зар ја не говорим већ одавно, да ми треба тако да живимо и да се слажемо, као што нам господин попа каже! —

Тражи нешто на небу.

Ноћ је била здрава ведра,
Месец, звезде сјале су,
А у соби, покрај стола
Седила је баба Јевра
Са унуком својим Шацом.
Баба Јевра листала је
Зборник стари са сликама;
Слике беху сами свеци
(У зборнику шта ћеш друго!)
Гледала је баба свеце,
А и Шаца гледао их.
Запитаће мали Шаца,
Кад опази нешто ново,
Запита ће, радознао:
„Је ли, бако, ко је ово?“
—„То је чедо, свети Петар“.
„А на што му ови кључи?“

—„Ју дијете, како питаш!
То су кључи од небеса“.

Баба Јевра седи мирно,
Прелистава зборник стари
А Шаца се одмакнуо,
Па кроз прозор у ноћ гледи.
Горе гледи, дуго гледи,
Гледи небо, десно, лево,
Баш као да нешто тражи
Тамо горе у висини.

То опази баба Јевра
Па упита свог унука:
„А шта гледаш тако дуго
Тамо горе, чедо моје?“

А Шаца јој одговара,
Ка-но дете безазлено,
У светога Петра, бако,
Видех кључе од небеса,
Па сад тражим, ал бадава,
Још не видим *где је брава!*“

Нек се чује и мој глас!

Могу сто доктора доказивати, што им год драго, — ал ја остајем при томе, да је најздравији дуван кавала рефузо; — баш за ото, што га нико не може пушити. И да је остала стара, увиђавна влада, ја би, верујте, за тај дуван добио још и какав велики орден.

Раша.

Поп Јова у манастиру.

Наш поп Јова није човек учен,
али има природнога дара
тај би знао и с' министром самим,
без по бриге да се разговара.

Дошао је у манастир једном,
где је било калуђера доста,
а ови су увек били вољни,
да прочасте 'вако мила госта.

Но при ручку, где се добро јело,
а сигурно још и боље пило,
игуману, шаљивчини старој,
шалити се опет просладило.

Па све кости што су на тањиру,
заостале од печења масна,
крадом меће на поп Јовин тањир,
(начини се гомилица красна.)

Па ће онда подсмешљиво рећи:
„море, оче, ти си боме гладан;!
та гле, код нас ни кошчице нема,
а колчко ти поједе јадан“!!

Попа Јова погледа тањире,
па ће онда озбиљњеје рећи:
„„Да сам гладан; врло гладан био,
то вам збиља нећу опорећи.

Али бар сам, ево ми сведока,
само месо трошио без шале,
али кости оставих на страну,
не поједох баш ни једне мале.

Сад те питам, домаћине драги,
(а питању овоме опрости)
како с' зову животиње оне,
које једу и месо и кости.

Др. Казбулбуц.

ПАБИРЦИ.

У судници.

Председник суда почне кривца испитивати.

— Извините г. председниче — рече кривац — ја улажем протест против судија.

— Ваљда против једног?

— Не господине, против њих више.

— Зашто?

— Јер су моји лични непријатељи.

— Како?

— Један пут су ме већ осудили.

Исповест.

Сељак (почиње исповедати се). Жену сам често тукао....

Свештеник (срдито) нећу добре стране да ми рећаш, већ рђаве.

У варошкој кући.

— Могул говорити са г. капетаном?

— Одма молим. Сад баш има посла са једним великим обешењаком, после долазите, ви на ред.

Ја кажем, да старост треба поштовати и то понајвише онда, кад је у бурету или у боци

—широкобилац—

„Честитам вам сретан пороћај ваше госпође сестре,“ рече неки шаљивчина своме пријатељу; „шта је, мушко или женско?“ — „Гледајте“. одговори овај, „та ја и незнам, да л' сам ујак или ујна постао.“

Муж: (куца на вратима)
Жена: Ко је?
Муж: Но па кога очекиваш још тако доцкан?

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ПРОКЛАМАЦИЈА НА НАРОД.

ОВАЈ ЧАС ИЗВАЂЕНЕ СУ

ИЗ ШТАМПАРСКЕ ФУРУНЕ

И ЈОШ СУ СА СВИМ ВРУЋЕ

ВЕСЕЛЕ ПРИПОВЕТКЕ

ОД АБУКАЗЕМА.

Са овим комадима, намазаним хумористичним путером: **Реч две унапред.** — **Млада удовица.** Хумористична приповетка. **Сретна забуна.** Весела приповетка, ал пуна туге и жалости. — **Страшна освета.** Истинита приповетка, ал пуна којекакве лагарије. — **Мајчин младожења.** — **У потеру!** Приповетка пуна бриге и зебње. (Чисто се писац каје, што ју је написао.) — **После хиљаду година.** — **Два бадња дана.** — **Удесили су.** Заљубљена приповетка. — **Један по један.** Приповетка пуна сватова.

Књига ова је тако написана, да је могу читати и младе девојке и стари калуђери, а да не црвене од стида. *О политици* нема ни речи, као да је и нема на свету. Тако дакле под „*Младом удовицом*, хумористичком приповетком“ не разуме се енглеска краљица Викторија и њени хумористични послови у Ирланду; под „*Сретном забуном*“ не мисли се она забуна Коканова са оних 42.000 фор. под „*Страшном осветом*“ не разуме се прелазак радикалаца у напредњачко коло; у приповетци „*У потеру!*“ не прича се ништа о нашим разним касирима и баначким директорима и о њиховом путовању у Америку; у причици „*После хиљаду година*“ не говори се о сазивању нашег народног сабора после хиљаду година; приповетка „*Удесили су*“ није узела за предмет свога причања Бизмарково дописивање са грофом Игњатијем; а под „*Један по један*“ не мисли се падање београдских напредњачих министара са крушке њиховог бонтуовљевог винограда.

Књига је штампана на 8-ни, а има 241 стр. Цена је *75 нов.*, а ко даде 1 фор. добиће уз књигу још и 25 новчића у готовом новцу.

Препродавцима дајемо уобичајени рабат, да не газе забадава блато.

У *Новом Саду* 1. марта 1889.

СРПСКА КЊИЖАРА

БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта

1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5^1/_2$ сати после подне; први пут 10. (22.) марта.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10^1/_2$ сати после подне: први пут 11. (23.) марта.

У НОВОМ САДУ 2. октобра 1888.

ОДПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 1—6

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

КАСЕ

по најновијој американској системи

сигурне од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

31—36

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 8 Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. марта 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernalser Gürtelstrasse, Nr. 13) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

„Сустали су.“

„Мала чета људи, која се годину дана трудила око „Срп. Дневника“, сустала је.“ Ђ. Ђурковић.

(У 74. [т. ј. последњем] броју „Срп. Дневника“.)

Да је била мала чета,
Коју српским цветом звасте,
То смо знали и до јако,
И пре него што признасте.

Сад писмено признајете
Велик малер свог маленства;
И органа „умерених
Слободњака“ ево — неста.

Угаси се искра, што је
Из баронска џепа пала,
На којој се српска мис'о
Никад није загрејала.

Точећ' мутљаг читаоцу
И славећи свога Тису,
Стојачковић, дели-Бекић
И Ђурковић и Видовић
Ознојени — „сустали су“.

Нит' ко плаче, нит' ко рида,
Ван баронска буџелара,
За несрпске који цели
Пурдисаше српских пара.

„Сустала је чета мала“ —
Од труда јој бриди глава;
Одмор јој је врло нуждан,
— Па нек' легне, нека спава.

Светковина петстолетна
Од поука косовскога
Прославиће с' много лепше
Без „Дневника“ пештанскога.

А за њиме нек' одјуре
У спаваћу у одају
Сви, што српству нешто хасне
Само онда — кад спавају.

Стармаловац.

Ово—оно.

Даклем „Српски Дневник“ кад већ није могао да окаља наша чуства, он је бар своја *„очистио чуства“*. Тај велики, свакидашњи ци н: збоде — па оде у — Недођ и н. За таке тужне прилике има наш народ (али не и „Наше Доба“) разних згодних израза. Каже се н. пр. *„Отишао је богу на истину“* — али ми не верујемо, да је „С. Д.“ отишао богу, јер истину досада није никад тражио. — Каже се н. пр. и *„отегнуо пашке“* — али ни то није сасвим згодно, — јер година дана и 74 броја пису здраво велико отегнуће. — Каже се н. пр. „Скупио па пустио“ — „С. Д.“ до душе није скупио много претплатника, за то му и није пала сикира у мед, за то је и припустио да друштво Палас покупи његове дугове. — Каже се н. пр. и *„План'о па издан'о“* — и заиста је у лудо планула што је на тај лист издано. — — Каже се н. пр. и „Обрао је бостан“ — али ми знајући каква је борба, која се бере у месецу Марту, на њој нинајмање не завидимо покојнику ни његовим неспокојним наследницима. — Каже се н. пр. и „Убио га мраз“ — е па кога не може љубав да одржи у животу, тога мора да убије мраз (не био се мразити са народом и са његовим праведним захтевима).

— Каже се н. пр. и „*Испустио дух*“, — али то би тек био највећи кунштук, кад би ко могао испустити оно, чега није ни имао; даклем ни то не пасује. — Каже се н. пр. „Долијао је“ и то је канда најзгоднији израз кад која лија заврши своје земаљско путешествије.

Г. Ђ. пл. Ђ. јавља нам у епилогу да је „Ср. Д.“ боловао од „*крајњег несаучешћа*“, — ми то верујемо али г. епилогов ипак се није прецизно изразио, — то *несаучешће* није било *крајње*, — јер ово је тек *крајно несаучешће*, на што наилази у народу вест о успокојењу блаженопочившег пештанског клепала.

Но г. Ђурковић чудно и покорно моли, да драгог му покојника не прободемо глоговим коцем, јер он је рад после неколико месеци да се повампири. На пошто је „С. Д.“ био орган „српске умерене слободоумне партије“, т. ј. неколико генерала без војске, који ма не треба ни органа ни организације (јер њи ће већ Тиса организирати), — то ће се будући вампир појавити на сасвим новом, чистом, неокаљаном земљишту, т. ј. „изван свију политичких партаја“ — и као такав наћиће и треба да нађе: одзив, симпатију и потпору изван народа.

× × ×

Код те целе комедије има и нешто озбиљно, што нам може малко и страха задавати. Ако г. Тиса примети да Српско књижевно подузеће не може у Пешти да прокопше ни уз најбаронскије жртве, већ за годину дана мора да угине, може му се прохтети да нам саветује да „Матицу Српску“ пренесемо у Пешту, а ми га можемо, вољно или невољно, милом или силом, послушати, па би онда г. Ђурковић могао дочекати, да за годину дана и „Матици Српкој“ пише епилог.

Пуслице.

☞ У препирци о европском миру или рату Енглеска само ћути. „Кад ћутиш, ти си нека риба!“ тако умствује Бисмарк, и труди се да ту рибу упеца и увуче у торбу тројнога савеза.

□ Негдашњи бугарски кнез Батенберг оженио се и узео је једну гласовиту певачицу; — а данашњем намет-кнезу Кобургу оставио је да узме какву гласовиту плакачицу.

⊙ Руски лист „Гражданин“ вели, да су руски анђели метнули бивш. краљу Милану круну на главу. То може бити, јер анђели су невидљива створења и ми заиста нити смо видили нити чули, да је бивш. краљ Милан икад игде крунисан.

♣ На што се ми тужимо на Морица Пају! — Он се тако исто заузима за српске интересе, као и сви други Срби, које је добра срећа наша послала у Пешту на сабор.

♧ Чујемо, да се г. Чеда Мијатовић тражи за професора економије на великој школи у Београду. На за што не? — а г. Бонту могао он му бити супленат, — па да видиш економисања.

+ У „Н. Добу“ врло се опширно доказивало, да је Анђелић био за живота свога чудотворац. Верујемо, — правио је он не само чуда, него и покоре.

♠♠ Чујемо, да ће г. Лаза Костић бити позват у Србију за професора римског права. То ће, без сумње добро доћи не само римскоме праву, него и српској справедљивости.

Ћира. Читао сам у „Бачванину“, да је саборски одбор по печатио сва боља вина у подруму патријаршеском.

Спира. То је са свим у своме реду. То је лепо.

Ћира. А знаш ли шта није лепо?

Спира. Шта?

Ћира. Није лепо што „Бачванин“ вели, да ће сад ти печати пасти, од како администратор позива чланове одбора за своју трпезу. Као да су ти наши најодличнији људи жељни добра вина, и да ће рад вина учинити све и свашта. То није лепо од „Бачванина“.

Спира. То није промишљено од „Бачванина“.

Ћира. То је гадно и прегадно од „Бачванина“.

Весео глас из иришког котара.

Е и нама паде с врата
Нека чума, нека куга,
Која нас је гњавукала
Ка' у пркос, ка' од дуга.

Богуновић, пашалија,
Ено глете, већ се сели,
А народ је одануо,
Радује се и весели.

„А куда ће?“ питате ме.
Нека иде у даљину,
Ако хоће у Сирију,
Јерусалим, Палестину.

То су места врло згодна
Да се људи кају зала,
Црни зала, што су нама
Већ ђаволски додијала.

На управу котара нам
Рогуљић се, Срби, пење.
Искрено га народ срета
И пружа му повјерење.

Ирижанин.

Ђука. Даклем не само у Србији него и у нашем саборском одбору влада начело штедње.

Шука. Па шта се штеди?

Ђука. Ето н. пр. штеди се члан заменик г. Васа Муачевић. Њега још до сада нису никад затруднли да замени ког покојног или одсутног редовног члана.

Шука. Ја сам пријатељ штедње, — али није право да се други заменик из даљега места сваки час затрућује, кад се и г. Муачевић разумева нешто у економију.

Новије вести.

(У свакој овој вести наћићете по једну две-три штамп. погрешке, које коректор није имао када да исправи.)

Академичар г. Мил. Кујунџић држаће скоро у академији предавање о модерном васпитању последњег септенијума.

Говорка се, да ће ових дана у Пешти, у почаст ман. Таси полиција сама транжирати велику мађаду.

Чивутска штампа остаје при старом уверењу, да је тај и тај господин женијалан и пун дуга.

Новинарски репортети боје се, да овог лета не буде велике припеке и запаре, па већ у напред траже лаж.

У опште се мисли, да ће сад јединац Радић живити у Крушедолу као смирени покајник, бар да неће дати пород каквој замерци.

Романс'јери.

Врло многи романс'јери,
Кад што пишу, дуван пуше,
Све цигару за цигаром, —
Све грцају, све се гуше.

Око главе, сиракама,
Пуно ј' дима, с десна, с лева;
Има дима, има дима —
Али нема — Тургењева.

З.

Грађа за нову енциклопедију.

Незбучним редом, или азбучним нередом.

Кавга = турска реч. Али Турци су тако добри, па је од нас не рекламирају. Мислс да ми без тога не можемо живети, — а њима баш тако преко не требује.

Тама = види мрак. Али пошто се мрак не може видети, а ти запали свећу, — па оно што онда не видиш, то је мрак.

Стонога = животињица, која нема сто ногу, ал их ипак има више, него што народ има времена, да их пребројн, па јој вели признати коју ногу више него мање.

Сарма — Највећи степен изображења, до којег лист купуса може доћи.

Арендатор — по чивутском изговору: Харендатор, (а то је и ближе истини.)

Компа — справа за преваљање на води, а за то се тако зове, што се на њој никад не употребљује к о м п а с.

Квасац — Човек, који квасн кудељу.

Шилер — класикер, који Немце доводи у одушевљење (а и Срби се врло често њиме одушевљавају.)

Бравура — кад лопов пође на чијем дућану отвори браву без ључа.

Бундева — кад сиромашна девојка узајми новаца па куни скупоцену бунду.

Из моје рачунице.

Сабирање.

Догушство + шовинизам + шогоршаг — вечити дефицит.

Одузимање.

Државна идеја — правда — самоубиство.

Умножење.

Суњичење × са диспозиционим фондом — крајња деморализација.

Разделење.

Општи интереси: себичним тежњама — вавилонска кула.

Шишко.

Признање

које би могли многи грешани потписати.

О боже, боже, ја те се сећам
Кад муку трпим, у злу боравим;
Ал кад ме среће загрли својски,
Ја те — заборавим.

С немачког.

Штампарска погрешка.

„Препоручујемо наше велико и богато живот-осигуравајуће друштво „Excellsia“.

Свако је сдеи код очију, ко се код овог друштва не осигура.

У дојакошњој солидности нашој лежи највећа *вараниција*.“ и т. д.

(Дабогме, у место: *вираниција*, требало је да стоји: *гаранција* — али и овако се може разумети.)

Старо, добро време.

Љутила се, госпа Цаја,
на данашњи млади свет,
(Разумите, и о н а је,
н е к а д била убав цвет).

„Данас“, — вели, — нема стида,
покварена младеж сва!
другчије је онда било,
кад девојка бејах ја“!

„Женска глава није смела,
да подигне у вис „изор“,
а мушкарац, то је био
уљудности узор-створ“

„Тад је једно испред другог,
имало и срам и стид,
па је земља обарало,
свога ока смрки вид.“

„А где, данас! . . Баш у зубе,
п и љ и о н а, п и љ и о н . . .
удварача има нека
читав мали батаљон“!

На то нека шаљивчина,
ударн у гласан смех:
„Опростите, што ћу бранит'
данашњих младића грех“!

„„Јер и у том красном добу,
кад ни бесте цветак млад,
било ј' доста шпицивилства
— можда толко, к'о и сад.““

„„Али то је давно било,
прешло већ у заборав;
Па вам данас сви су криви,
био грешних или прав.““

— — — — — — — —
— — — — — — — —

Шта је на то госпа Цаја
рекла грубијану том, —
веће псовке писам чуо
никад у животу свом.

Др. Казбулбуц.

Заметнуте наочари.

Наша баба Соса заметнула своје наочари — а баш јој нешто требају. Тражи их, тражи, — ал не мож' да их нађе Тражи их по столу и под столом, по столицама и под столицама, на орману и под ормином, ал никако да их нађе. Мало се већ и сумрак хватао, а баба Соса, љутита рече: „Само да ја имам моје наочари, нашла би ја њих већ.“

J.

О вечери.

Дон-дн наприкаш од патке а оно месо тврдо, не можеш га прегристи. По свој прилици да је била патка матора, јер није домаћа, него је јутрос са пијаце купљена.

Редуша, да се изјасни, рече: требала сам рани је приставити, да се боље искува.

А домаћин ће на то: не би рекао, да би и то много помогло. Него требала си ти ту патку раније купити, т. ј. још јане или прекјане. J.

Нису се разумели

(Истинити догађај из Босне.)

Познато је, да наша браћа Турци, или, правије речено: Срби Мухамедове вере, по поносној Босни, слабо, или управо рећи никако не разуму турски, него се служе истим прађедовским говором, као и ми Срби — (Зашто се тај језик сада зове: земаљски, то ће најбоље знати његови нови кумови. Ур.) Али по нека реч, дабоме да је овде одомаћена, коју ми Срби „из прека“ неразумемо. Остављам све друге речи на страну, а само вам кажем, да сви Мухамедовци, па и наши Срби овде зову своју љубу, домаћицу: „бика“, те вели: ала имам ваљану „бику“ и т. д.

Ово је нужно знати, да би *разумели* зашто се Мухамедованац Хусо и његов марвени лекар *нису — разумели* . . .

Хусина „бика“ боловала је од очију; оних дана прода Хуса краву једноме касапину, па је дотерао марвеног лекару на „преглед,“ јер касапин не сме говече пре заклати, док не добави од лекара — „тескеру“ — дозволу. — Уједно поведе Хусо и своју жену доктору, те у мисли, да је свеједно: лекар и лекар, одведе и њу овом истом марвеном лечнику, који ће му краву прегледати.

Уђе ти Хусо код лекара, а „бику“ своју остави, да причува краву у авлији лекареној.

— „Ахан, знаш, господине, бива, . . доведох ти Бику и краву, да знаш, видиш, шта већ треба. Крану сам продао касапу, па знаш, вели“ . . .

„Добро, добро,“ осече се на њ' не баш прељубазни г. лекар, — „„ја не могу излазити, јер сам болестан, а ти протерај бика и краву крај прозора овде, па ћу ја већ видети“ . . .

Изиђе Хусо, па рече жени, да погони крану пред прозор. Ова то учини, а лечник бајаги *види је*, (а он се са канабета ни дигао није) те рече Хуси, који опет уђе: „„Нај, ево ти тескере, можеш их *слободно обоје заклати*. Здрави су“!“ . . .

Хусо, превали очима: „Ма у зо' час, господине! Како би ја своју Бйку заклао? . . . Та није она говече“!

„„А да који је враг““? — раздера се лечник на њега, и дуго је требало док је Хусо лекара обавестио, да је *крава* говече, а његова „*Бика*“ да је његова „*Бика*“, и тек онда и тек онда избриса лечник из тескере „*бика*“ а упути Хусу због његове жене ономе колези, који лечи „*челадета*“, а не — марву.

Причуо **Др. Казбулбуц.**

Хоћу ли погодити.

Чисто видим шта ће бити
За годину, ил за две;
А то песма већ у напред
Поздравити ваљда сме.

Пелка, Вирса, Ната,
Анђуша и Вата,
Бостанџинке наше,
Добре вредне снаше
На пијацу варадинску
Зором рано греду,
Носе купус, роткву, рен
— На велочипеду.

А ја волим жене вредне
И временоштедне.
Биле оне пешкеходне
Ил велочипедне.

(Само не би вол'о, кад би с'
Омладинска снага жива
Удалила на велочипеду
Од свога позива).

Један полусентомашанин
(а цео Србобранац.)

„Није право.“

Стари, добри мој познаник Н. Н. има свој редован посао, али радо се очешава и о филологију.

На жалост има он неког нећака, који је лола преисподња; тако се влада, да га се добри Н. Н. мора стидети, и он је о њему више пута рекао: „тај мој несретник заслужује да га обесе.“

Тај је несретник зло урадио и баш мени паде у део да дознаним староме Н. Н. немилу вест, да му је нећак осуђен на две године „*тавнице.*“

Кад сам му то рекао, он се намргоди.

Ја га упитам: шта, деда Н. ви мислите да није право, што је —

А он: Реци ми још једаред, на шта је осуђен.

Ја. На две године „*тавнице.*“

На то деда Н. скочи са столице, па викну: Није право!

— А зашто није право?

— За то, јер се не каже „*тавница,*“ него „тамница.“

К—к.

А. Три дана идем као луд. Обилазим своје пријатеље, да ми узајме педесет форината. Па ни један не да.

Б. Ти идеш као луд, — а они се владају као паметни.

А. Чујем да се жениш. Је ли истина?

Б. Лудорија.

А. Та знам да је лудорија; — само те питам је ли истина.

Мајстор Костини „вицеви.“

Мајстор Коста припада занату ципеларском, али је пун натучен обешењаклука, тако, да човек мора да сумња, да ли он не тера тај занат само ћефа ради, а да мимогред иде у школу мајстор Луцифера, у којој зацело похађа већ тринајсту класу са одличним успехом . . .

Тај вам је човек збиља рођени хумориста. — Из његових уста чујете често таквих досетака, да би вредно било, бар неке од њих прибележити, кад већ он сам неће, или не може, да води мали дневник, који би додуше за један дан врло *велики* постао. — Код њега нема хитње... Ако сте наручили ципеле за Божић, а о Ускрсу их још нисте добили, па се на њега наљутите, он ће вам са свим спокојно одговорити: „„а што се жестите? Да сам вам онда ципеле направио, ви би их досад већ подерали, а *сад ће те бар имати нове!*“ . . . Једна муштерија дошла па псује: „Ето сам још пре месец дана наручио чизме, па ни сад још нису готове. Још ћу о моме крсном имену морати бос ићи“! — „„а које је вам кршњак, молићу?““ — пита мајстор Коста са свим флегматично. — Па свети Јован!“ — „„Е, Боже мој, рећиће на то мајстор Коста, па *и он је* целог свог века ишао бос, даклем не сме вам замерити!. Један господичић хоће фине ципеле са „лаком“. — „Молим“, — пита мајстор Коста, а лице му изгледа, као да незна ни три унакрст, — „молим, да ли сте ви често — *трезни?*“ — „„Какво је то безобразно питање?““ — обрецну се на њ' господин. — „„Молим понизно““ — возврати мајстор Коста са свим невино, — „„ја то питам само у вашем сопственом интересу, јер ако сте *често трезни*, ја ћу вам направити *високе, узане штеклице*, али ако радо гледете чаши у дно, а ја ћу оне енглеске, *широке* па *ниске* да боље ногу држе.““ — насмеја се господин и рече, да волије *еглеске* штикле! . . . .

Други пут више о мајстор Кости . . .

Др. Казбулбуц.

Досетке наивности и др. из дечијег света.

Мали Перица нађе у орману две кобасице, одмах се наклони на једну и поједе је. Мати, како опази да једне нема, таки се досети чије је масло.

Узе тањир са кобасицом и показа је Перици, питајући га „а где је она друга?“

— На то је друга; одговори Перица.

Браца Ј.

Учитељ. Кад ти имаш два новчића, па купиш код Јакова Чивутина за један новчић писаљку, колико ти онда остаје?

Дете (кроз плач) Моја је мати казала, да ја не смем ићи у чивуцки дућан, — ако одем биће лупан.

Крцкало.

Метнула мати своју малу ћерку да спава, а она отишла у другу собу, где је још старије друштво седело за столом.

Не прође неколико минута, ал ћерка вичe: Мати, оди мати, оди!

— А шта ћу ти?

— Оди да ме почешеш. Сврби ме бува.

Старопамтило.

Играла се Даница са тетиним наочарима. Испустила их, а наочари се разбиле. Тета је била доброшудна, па је није псовала, већ само рече: Ето, што си урадила! Ја сад више не видим.

Даница. Е, да, видиш ти.

Тета. Веруј ми, Данице, ја без наочари не могу да видим.

Даница. А како видиш да су наочари разбијене!?

Отац. Данице, ево сам купио тети нове наочари. Али те не смеш ни дирнути, — те су здраво скупе.

Даница. А за што писи купио јефтине?

Поп Јова и — фратар.

Седео је наш поп Јова.
и с њим један фратар.
(Слагали се! признаћу вам,
истини за хатар).

Ручали су слатко, добро,
(није било поста)
Попа Јова увек радо
дочекује госта.

Али фратар ра о печење,
ди може да буде,
језик му је увек оштар,
Све се жене чуде!

Тако и сад — од печења,
једна мрва мала,
попа Јови, у цркву се
браду скотрљала.

А фратар ће досетљиво
попа Јови рећи:
„Оде курјак у шуму,
да ли ће утећи“?!

Попа Јова са свим мирно,
одговор му: канда, —
„Зато ето за курјаком,
једна кера ланда . . . .,

Кажу, да се на те речи,
фратар насмијао . . . .,
Дал' од срца, или силом,
ко би то сад знао?!

Др. Казбулбуц.

Ко је опаснији?

— Сад шта ти мислиш, који нам је опаснији, или В. В. или а. Р.

— На један ђавo.

— Није то један ђавo; то су два ђавола.

Циганова заклетва.

Један Циган продавао коња, па као што Цигани већ знаду од стварне крилата коња похвалити, тако и сад, кад га купац запита, има ли коњ какве фалинке, Циган му одговори: нема, куме; и поче се заклињати: „што је на томе коњу, да бог да било на мојој деци.“ — (На коњу је био покровац; а то не би шкодило ни његовој деци у овим хладним ноћима.)

Шарени Шљунци.

Е лијо, сад већ можеш писати „Тестаменту“ рећи ће ловац подижући пушку да убије лисицу — и опали пушк/ ал не потреби. Лисица бежи, а шумар који је тај призор мотрио и чуо, рећи ће: Збиља, ено већ} трчи „Краљевском нотару.“

*

Јао Тино ово дана долази у ном комшилуку да станује један врло „феш“ зубни лекар.

Тина. Та јел то могуће, о, то се ја још сад радујем на — зубобољу.

*

У менажерији запитаће неко од публике газду шта преди један лав; газда ће им рећи овај млади вреди 150 ф. а овај матор он је већ ћорав а и сакат, тај не преди више много, но ја га ни за које новце не би дао.

А што? Зато што је он моју покојну жену разтрго и прождеро.

*

Ово дана запита један путник једног кочијаша: Море пошто би ме возио одавде до Панчева.

Кочијаш: Седам форината.

Путник пође даље, а овај му довикне: Но па колко би ви дали.

Путник. Не, ја сам само тео да видим колко ћу уштедити ако пешице пођем.

*

Госпођа Ракила задувана дошла код доктора. Молим вас господине дођите одма да видите шта је мом дерану, тек је почео да руча, поче да кија, па непрестано кија и никако да стане, молим вас да видите шта је.

Доктор: Ја овај нар немогу да дођем, већ расеците један лимун, па овај сок нек увлачи у нос.

Госпођа Ракила; Ал ако и даље узкија

Доктор: Онда му реците: „На здравље“.

*

Када је мали Душа из школе кући дошао, рећи ће му четврти брат његов Светислав држећи у руци нове панталоне: „Где Душо, купила ти мама нове панталоне“

Душа: сасвим озбиљно: Мени није ваљда тебе.

Светислав: Та јесте, шта си луд, тебе је купила.

Душа: Ја не верујем, макар ти да кажеш шта оћеш, јер ја никад нисам имао нове панталоне, него што изнесе Ника, то добије Стева, па што је Стева носио мама „Јенелира“ на добијеш ти, па кад си ти већ тур подеро и колена поцепо онда мама искрпи па да мени, зато су моје панталоне много топлије и теже него те нове. (дабогме од силних закрпа.) Скупио **5-ко** у Вршцу.

Пред судом.

Судија. Јесте ли ожењени?

Оптужени. Јесам.

Судија. Од кад сте у браку.

Оптужени. Е, — та моја жена каже да смо три године заједно. Ал мени се чини да је много више.

Галантерија.

Он. О, милостива, ви сте сваке године лепша.

Она. О молим, молим ви ни сувише ласкате.

Он. Сувише?! Е па добро. Рецимо дакле: сваке друге године.

Препирка.

Препирао се један јурист и један медицинар чија је наука старија.

Моја је наука старија од твоје, — рече јурист, јер кад је Каин убио свога брата Авеља, то је био први криминални случај.

Хој, хој! — одговори медицинар, — моја је наука много година старија. Кад је бог створио Адама, таки му је ексцартикурирао ребро, да од њега створи Еву. А то је, пријатељу мој, била прва хируршка операција.

У школи.

Професор. Мени се чини као да сам вам већ мало и досадан са мојим дугим предавањем.

Један ђак. О, боже сачувај. А молим, о чему сте предавали?

Погорелац.

Сећамсо у кафани и разговарамсо сваки о своме јаду, кад ето ти једног просјака са црвеним носом, све посрће, неће бити од глади, него можда од оне силне жеђи, коју је пре једног сата имао.

„Уделите сиротом погорелцу“, мољаше он. „Пре десет дана изгорела ми је кућа и све имање.“

А имаш ли ти сведоџбу да си заиста погорелац?“ запитаће један од нас.

„Немам, господо, немам. Имао сам је, ал кад ми је кућа изгорела онда ми је изгорело спе, па и та сведоџба.“

Врачни лек.

Моје младе кумице Тинке муж често се задржао у вече у друштву својих нежењених пријатеља, па би онда, наравно, касно долазио кући и жени својој. Кад се тако опет једаред закаснио чак до поноћи, — наишао је на прави лек. Он се дошуња до врати своје спаваће собе и полако куцне на завлучана врата. Таки за тим за чује изнутра гласак жене „Милоше, јеси ли ти?“ — Мој кум, ма да је био мало ћефлеисан инак је знао да се не зове Милош. — Али ето, баш то је био лек од његовог касног долажења. Од тога доба увек долази рано кући, па и кад спава он једним оком опреза и дебелу дренову батину има близу кревета, — ако би се какав Милош појавио, да му ребра наиести. (Мени је моја кумица поверљиво признала, да се ова није сама досетила томе леку, већ ју је њена мати томе научила.)

Цела истина.

Кад се ловци скупе да у друштву вечерају, ретко кад прође без таквих приповедака, које су више забавне него веродостне. Тако је било и у овом друштву. Ал ту се десио случајно један још већи мајстор; па кад су ловци све исприповедали, онда ће он да зачини разговор овако: „кад сам путовао по Африци, ничему се нисам тако зачудио, као кад сам једаред на песку нашао сен једног лава. Мислио сам то је нешто надприродно; Али на свету нема ништа што би било надприродно, — и мени један Африканац растумачио, како се то могло догодити да је лавов сен, сам, без госе лежао на песку. Па знате ли како се то десило? Лав није јео три дана ништа, од глади је ужасно рикао, и од те рике сен се његов тако уплашио, да није више смео за њим ићи, него је остао сам на песку.

За тафлом.

Домаћица. Господин лајтнант, смем ли вас послужити са овим *десертом*?

Лајтнант. Захваљујем лепо. Лајтнант никад не *десертира*. (Fl. Bl.)

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ПРОКЛАМАЦИЈА НА НАРОД.

ОВАЈ ЧАС ИЗВАЂЕНЕ СУ

ИЗ ШТАМПАРСКЕ ФУРУНЕ

И ЈОШ СУ СА СВИМ ВРУЋЕ

ВЕСЕЛЕ ПРИПОВЕТКЕ

ОД АБУКАЗЕМА.

Са овим комадима, написаним хумористичним путером: **Реч две унапред.** — **Млада удовица.** Хумористична приповетка. **Сретна забуна.** Весела приповетка, ал пуна туге и жалости. — **Страшна освета.** Истинита приповетка, ал пуна којекакве лагарије. — **Мајчин мајдожељ.** — **У потеру!** Приповетка пуна бриге и зебње. (Чисто се писац каје, што ју је написао.) — **После хиљаду година.** — **Два бална дана.** — **Удешили су.** Жалубљена приповетка. — **Један по један.** Приповетка пуна сметења.

Књига ова је тако написана, да је могу читати и младе девојке и стари калуђери, а да не црвене од стида. *О политици* нема ни речи, као да је и нема на свету. Тако дакле под „*Младом удовицом*, хумористичком приповетком“ не разуме се енглеска краљица Викторија и њени хумористични послови у Ирланду; под „*Сретном забуном*“ не мисли се она забуна Коканова са оних 42.000 фор. под „*Страшном осветом*“ не разуме се прелазак радикалаца у напредњачко коло; у приповетци „*У потеру!*“ не прича се ништа о нашим разним касирима и баначким директорима и о њиховом путовању у Америку у причици „*После хиљаду година*“ не говори се о сазивању нашег народног сабора после хиљаду година; приповетка „*У демон су*“ није узела за предмет своја причања Бизнарково дописивање са грофом Игњатијем; а под „*Један по један*“ не мисли се падање београдских напредњачких министара са крушке њиховог бонтонџијског винограда.

Књига је штампана на 8-ни, а има 241 стр. Цена је 75 *нов.*, а ко даде 1 фор. добиће уз књигу још и 25 новчића у готовом новцу.

Препродавцима дајемо убичајени рабат, да не газе забадава блато.

У *Новом Саду* 1. марта 1889.

СРПСКА КЊИЖАРА

2—2 **БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА.**

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта

1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне; први пут полази 9. (21.) марта.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: ; пом. петком и недељом у $5^1/_2$ сати после подне редни пут 10. (22.) марта.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10^1/_2$ сати после подне; први пут 11. (23.) марта.

У НОВОМ САДУ 2. октобра 1888.

ОДПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 2—6

Проналазач и творничар прави блештавог лака за под. Стоваришће у Н. Саду код Љ. Стефановића.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центимеснра кутом дик-зередн-косом, добила сам је 14-ге месечном употребом немаће, коју сам ја сама произвела. Она је помађа једина немоћ против спадања косе. Она унапређује растење косе и јача класиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје дјачици већ после краткот употребе природну сјајноћу и лепоту, скрз тога чува је до у најдубљу старост од преране осиделости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или унапоч (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest. Königsgasse

куда треба само нарученике слати.

При нарученима од 6 тегли на више 25%, попуста и плаћена поштарина. 1—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

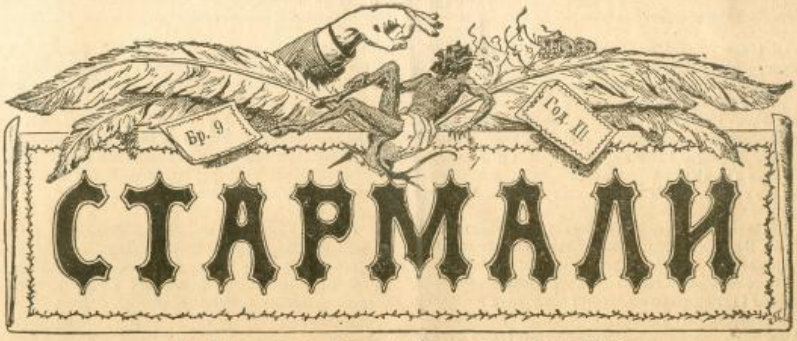

Бр. 9 Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. марта 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10, — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanovic, Wien Hernalser Gürtelstrasse, Nr. 13) — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Политичко-дипломатска врдања.

У *Француској* радују се
на изложбу скору.
(Радепици већ су жељни
јести хлеба — — *бела!*)

Из *Енглеске* сад се чују
задовољни гласи.
(По Ирланду свуда, веле,
владају у — — *склици!*)

Турска ено одмара се,
сред источног чара;
(има ово, има оно,
само нема — — *дуга!*)

По *Русији* спремају се;
оружају живо;
(комшијама с лева, десна,
то се чини — — *лево!*)

Аустријски Словени се,
са немштином гложе;
(хај, да нешто сви Славени,
у једаред — — *сваде!*)

У *Угарској* саборници
беше удес зао;
(мало да се још подржа,
ал' би Тиса — — *пево!*)

Бугари су пуни среће,
све им расте коса!
(па не виде ништа даље,
од кнежевог — — *двора!*)

Немачка је царевина,
силена и јака;
(али Бизмарк већ изгледа,
као стара — — *стена!*)

А *Србија?* — свануло јој;
над јој сад обилан;
Не дај, боже, да ју икад више
стегне какав — — Христић!)

Др. Казбулбуц.

Политички преглед.

„Наш Добош“ доноси радосну вест, да поп Стева Анђелић даје народу српском 200.000 фор. на зидање гимназије. Као што видимо из извештаја саборског одбора, ова се вест у пуној мери обистанила, само са том малом разликом, што није 200.000 фор. него 70.000 фор. и што ту лепу суму поп Стева не даје народу, него је иште од њега. Иначе „Наше Добошарска“ вест стоји, и тако ћемо скоро имати веле-лепно гимназијско здање у Карловцима (ако се узме довељно новаца из народних фондова).

Но познато је, да кад се на месту каквог старог здања хоће да зида ново, мора се најпре оно старо рушити, а богме и то рушење кошта новаца. А за тај су посао „Браћа Анђелићи“ као што треба. Кад су они остале наше автономне установе умели рушити, знали би рушити и гимназију (само кад би могли), и тако би на рушевинама стојала она табла, о којој „Наш Добошар“ сања, на којој би писало „Браћа Анђелићи своме народу“.

* * *

Чујемо да се чине преговори с рим-папом, да се у календаре још један дан утутне, почем сви дани већ испуњени свецима, а треба још једноме свецу и чудотворцу да се одреди достојно и праведно место. „Наш Добошар“ прича у животопису Германа Анђелића, како је он био прави чудотво-

рац (чуда је до душе чинио доста!) и силне је болеснике излечио врхом своје мантије и ципеле, тако, да су слепи одмах почели ићи (кад их је ко водио), а роми су прогледали, глуви су одмах добили свој апетит натраг (а не на благодјејански ручак), неми су ипак прочули (да нема више зубобоље, — јер ју је др. Ранимир касирао,) а грозни су се умирили (јер им је у тестаменту оставио масну мировину). — То вам је био други др. Ајзенбарт.

* * *

Свете Бене, што су биле искупљене око „Српског Бедника“, и то оне праве шајкашке Бене, задремале су и тако им је и (ј)орган њихов, који је до сада покривао њихов лајб, те даклем њихов лајбжурнал (да не рекнем што друго) био, уснуо је такођер сном вечним. Ho de mortuis nihil nisi Бене! — Ајао, буџо, ко ће од сад краве чувати! уздишу чланови српског клуба, као она говедарева удовица, кад је видила за вратима буџу свога покојног мужа. Тако и они кад виде сада да им нема „Српског Бедника“ (ал су бар барону остали 24.000 фор. тамо негде у папирској фабрици и паладиној штампарији), сад ће и они уздисати: Ајао, Бедниче, ко ће од сад банове слободњаке бранити!

* * *

У Будимпешти мора бити да има много сватова, кад се толики краваљи приказују. Тиси вичу са свију страна кес: куме!, а то му вичу његови мамелуци, навикнути још од избора да Тиса баца новце на све стране, баш као оно кум у сватовима. Само је г. А. Стојачковић и његов стари сват Фелгер, иначе крвопроливајући касапин бацао крајцаре у коприве те су деца грабила, а он је уграбио немешаг.

* * *

Из Карловаца јављају да је г. Ем. пл. Радић постао дирек тором богословије, и по томе се нагађа, да ће се богословија скоро рушити (да се нова зида?). Он је уједно постао и крушедолски намесник, и тако сад може да бира, хоће ли из крушедола надгледати богословију у Карловцима, ил је боље да из Карловаца мотри, шта раде калуђерска братија у Крушедолу. Свакако су та два званија компатибл (или бар не може рећи да су инкомпатибл: плата ректорска и приходи крушедолски).

* * *

Овде је заопуцало кишовито и ветровито време, те је велика хладноћа — никад сунца да згреје. Сад верујемо и ми, да је сунце 20 милијона миља делеко. Ал' ништа, само кад је Тиса близу и кад нас Павловићев „Добош“ греје и весили!

Телеграми уредништу „Старлалог“

(стижу редовно, кад год их ко пошаље)

Београд Напредњачка странка се најживље организира. Јуче су три амалије и један шегрт били у подужој аудијенцији код — Пере Тодоровића. Радикали се усљед овог покрета „весма“ смутише.

Софија. Кобург писао пре неки дан матери Клементини: „Драга мамице! Ако ти мени не дођеш овамо на ускрс (разуме се с пуним џеповима), ево мене тамо на — велики четвртак!“

Будим Пешта. Мориц Паја уверава своје новосадске бираче, да би он из свег срца говорио и заступао интересе народне, ал' несме да иде у сабор, пошто он, као мирољубив човек, није љубитељ гунгуле.

Београд. Митрополит Мраша уверава и храбри своје „содружество“, да ће он на сигурно остати на митрополитској столици макар што се Михајло враћа,

ПОДЛИСТАК.

Две-три о „погрешкама.“

Писам духовник па да вам говорим о вашим и нашим погрешкама, јер кад би хтео повести реч о тој врсти „несавршености људске,“ морао би се пре свега дуго и дуго при *мојој особи* позабавити, а то — не радо чиним... Ја ћу да вам рекнем коју о „погрешкама,“ које се данас опажају у сваком — листу т. ј. о *штампарским погрешкама*, које некада *смешне*, а некада боме бивају и *строшне*... Ко није већ толико пута узвикнуо при читању каквих новина: а, та-то је права бесмислица! Тај дописник не зна ни један једини став написати, а овамо иде у — књижевнике!...

А кад зрело размисли, а он увиди, да ту погрешку није створио писац, него г. слагач, — а, г. коректор је истој благохотно кроз прсте глелао, т. ј. није ју исправио, јер — дешава се, да ју *није ни читао*!... Читаве књиге дале би се написати о овој тêми, али ја ћу да наведем само неколико примера, па ћете се уверити: да штампарских погрешака има и таквих, да би се могао изродити велики спор између писца и дотичне описане особе. — На срећу, па се такви „спорови“ врло брзо решавају, јер обично доидући број дотичног листа носи извинење, носи — поправку...

У једном листу читао сам, како је из манастира Н утекла — *Роза*. Молим то није мала шала! Оцу намеснику узаврела крв као у неког 17-годишњег момчића!...

Зар из *његовог* манастира?... На... *Роза*?! Та то не сме бити! То је — — — — —

Сутра дан дође исправка... Та *Роза* претворила се у „*козу*,“ која је збиља из манастирске авлије утекла...

Једаред сам читао ово: „Владај се побожно, *по кради*, ако мислиш своме добру.“ Разуме се, да је требало стајати „*пак ради*.“

О једном великодостојнику, који је заменио ово земаљеко царство са царством — ским (?) писало се, да је једном *приликом*, кад му се велике *не* — *прилике* догодиле, узвикнуо: *о, немно народе!*“ а г.г. слагач и коректор пропустише погрешку која је гласила: „*онемно народе!*“ Сад ко ће знати, је ли та погрешка била „*вољнаја*“ или „*нь вољнаја*?!?“

Другом приликом стајало је: „Н. Н. је на сабору, неколицину чланова опозиције својски *изгрљио*“... Сутра дан је дошла исправка да у тој седници од силне *грдње* није могло ни спомена бити о „*грлењу*.“

јер, како је он обавештен, овај долази за — патријарха.

Нови Сад. Стеван Павловић, кад је прочитао како „хипотизмом“ у најновије доба може од макар каквог мамлаза да постане „геније,“ — кажу да се јако обрадовао.

Карловци. Овде „нико живи“ не може да се досети, кога то сремског поглавара тако распињу бриге о Пашићевом раду, бавлењу и путовању.

Прима и уред ставља **Павел**.

Ћира. У Београду представљаће се у позоришту скоро нов комад.

Спира. Како се зове?

Ћира. Зове се „Протекција“.

Спира Е, то ми је баш мило, што ће се протекција изиграти, пак ће се сада званија давати само по правди и по заслузи.

Ћира. Само ако и улоге у томе комаду буду подељене глумцима по правди а не по протекцији; као што уме у српским позориштима каткад да буде.

Пуслице.

⊙. О новој промени у нашем министарству за сада још не можемо казати ни да је добра, ни да је прилична, већ само да је трилична.

Н. Нови министар финансије зове нам се Векерле. (Само да не буде слик на то презиме: Ојекерле!)

⚒. У бечком држ. сабору излануо се један Немац и назвао је Аустрију „Hôtel Austria“, где Немци само привремено станују док се са Немачком не сплету. Сад је устала у сабору огромна већина, да томе брзоплету уста запуше, — ал бадава, он је већ рекао

□. Даклем ни румунски краљ Карол не може више уз воду да плива. Окренуо је државни брод, не куд хоће, него куд мора. На катарци и лепршаће се застава самосталности румунске; а да то буде у корист земљи и народу удесиће већ Катарџија.

♎. Нов председник министарства румунског зове се по имену Ласкар, но бечки новинари ипак сумњају, да ће ласкати сваком њиховом закерању.

♧. Још можемо скоро дочекати да ће балканско полуострво постати сасвим острво, у које неће моћи mir nichts dir nichts долазити упливи и упљуви ничији, ако се не слаже са интересом народа.

☛. Ал Кобургу канда неће помоћи ни нова катарка и какав стари катарџија.

△. Рохонци се извињава што је у сабору из револвера пуцао. Па нам прича да је он већ једаред и Тису хтео да убије. Још ће сад пасти кривица на

О калуђеру Пахомију, (са атонске горе) јавило се: „да је жељан да види коју „*секу*,“ а оно сирома калуђер уздишући помишљао на море и „*реку*!“

На једном месту стајало је: „у данашњој министарској седници много се већало о неким великим „*лоповима*“ — а међу тим господа министри требали неке опет нове „*попове*.“

За господина Хуљка Бекријашевића рекоше једаред новине, да он волије „*кеца*“ него свеца, а требало се казати, да је он љубитељ *дивљачи*, па радо једе „*зеца*.“

Али што су тек *фрајла Мицику* накарадили!! Молим вас лепо, кажу: „у фрајла Мицике срце је као „*шатра*;“ — а зна се да је фрајла Мицика врло заљубљена, па јој срце гори као „*ватра*.“ Сад да се фрајла Мицика не једи.

Хтели једаред да јавно похвале „молера“ Јелесију, па лепо наштампаше: „Ал што нам Јелесија уме да „*лаже*“ (у место: „*маже*.“)

Гђи Ракили подметнули, да она жели да јој њен драги муж Граја буде што пре „*мртав*,“ а овамо га она са сузним очима испратила у Мријенбад, — желећи да само мало омршави.

За господина Миту Шарала донели су: како он своју жену дан у дан „*вара*,“ а човек се само мало споречка са женом, па је сваки дан помало *кара*.“

„Госпођа бароница лепа је жена, само да није тако „пупава“!“ — Молим вас! а то се тицало данашње фризуре, па неком било ваљда криво, што је госпођа бароница „*чупава*.“

О једном војсковођи рекоше, да је одавна заслужио „*оличије*“ (место „*одличије*“), па се као чуде, да још нема „*раковски*“ крст.

За доктора Никифора веле; да је он већ многог сиротана „*саранио*,“ (место: „*наранио*.“)

Једну велику бању назваше једаред: „светско *крпатило*,“ па се управа до зла бога жестила на такав „*виц*.“

Ђаци се једном покошкали између себе, те и полиција имала са њима посла. — Ето ти белешке у полицијском гласнику: Ноћас су неки ђаци правили *сарму* (ларму), те их је полиција морола *појести* (повести) с оне стране *краве* (браве.)

Позоришна објава јавља: „нов комад: „*Отело и Десдемона*!“

Крчмар Раја јавља својим пријатељима, да ће точити „*плаво*“ вино, и да има јаку, чисту „*мому*“ (шому), а да је „*послата*“ у њега брза и „*течна*“.

За свештеника Н. рекоше новине: е, да он није толико „*кадио*,“ неби још добио црвен појас. Требало је истаћи „*рад*“ протин, па ето изашао одатле „*кад*.“

*

Србе, јер су сви придонели, да се такав славан посланик изабере у турск. Бечеју.

---

8. Дунав се излио, и кукавно село Овча, ено грда у бари. Зло су јој паслутили кумови кад су је лане прекрстили и назвали је Барањош.

---

§. У Београду излазиће нов сатиричан лист „Бич“. Ух ала би имао шибати да је мало раније сашлетен.

Ж. Боже, боже, како се времена мењају. Сад су тако лепи и ветрови, који из Србије долазе („Ветар,“ тако се зове нова приповетка од др. Л. К. Лазаревића, коју и неслеђуи смемо похвалити.

Ђ. У Њујорку биће скоро изложба ружних жена. Најружнија добиће награду, и задржаће ду је у Америци да плаши чворке. Томе се радују многи супруги из разних крајева света. (Хвала богу што ми Срби немамо ружних жена!)

Нешто из Сарајева.

Читамо у „Сарајевском Листу“, да се сарајевско „Мушко пјевачко друштво“ обновило, и то овако:

Председник је: г. *К. Херман.*
Зборовођа: г. *Ј.* пл. *Вецигаи.*
Тајник: г. Кл. *Хаша.*
Благајник: г. *К. Рахер.*
Заступник зборовође: г. *Т. Фалта.*

О лађању Виђи казаше: има толико смелости, да се његовој „буражи“ (куражи) свако диви! То вам је прави „*буџоа!*“ (џунак) Тај се тако лако не „*преши!*“ (плаши.)

У једном роману читао сам: Анђелу! Ти си моја *срећа*! (среча) Ти си моја *слама*! (слава) Ти *мој мај!* (рај) Извесно, да су ове погрешке хотимично начињене, да убију вредност једног Ромеа.“

И тако вам те врашке *штампарске погрешке* начине кад год читаву збрку, те ми више пута дође у памет, да ту неће увек бити *неотачне* погрешке него ће каткад бити у руфету“ г. г. слагача и великих „*шмајкера,*“ па не могу да пропусте какву згоднu прилику а да на конту кукавног писца. не покажу свој „*шмај.*“

Било како му драго, ја се ево ограђујем сечано противу сваке врсте *штампарске погрешке*, те чиним штовану читалачку публику пажљивом, да што год јој се у моме писању *нејаше добило*, то сне нека баци у кривицу г. г. *слагача и ко ектора*; а иако би јој се по нешто допало, на ма то било пуно натучено штампарских грешака, то нека узволи мени у рабош уписати. . . .

(Сад ме је само страх, да врашки г. слагач цео овај став не — преокрене, па ето кубуре!)

Др. Казбулбуц.

Архивар: г. *Р. Тенгерт.*

Одборници: *Е. Тенгер*; г. *Ј. Шеф*; г. др. *Е. Кетнер*; г. *Хофмајер*; г. В. *Индра*; г. *М. Црнадак.*

Одборници замјеници: г. *Фр. Чофа*; г. *Фр. Рахер*; г. *М. Д. Бабић*; г. *А. Лемарн.*

Ревизори: г. *Ј. Томашек*; г. *Ј. Премров*; г. *Ј. Бекер* и г. *Ј. Лемнер.*

То су све лепа и красна, туђинском уху врло милозвучна имена. Али, по горњој листи судећи, Срба у Сарајеву или је скоро сасвим повестало, или су нешто промукли, или им у опште није до пјевања.

Е па шта ћемо. Нека бар пјевају они, којима је до пјевања

Генеза једне речи.

Знате л' по што ј' чоха била
У времена стара?
И Чивут' ју продавао
Аршин по сто пара.

За успомен старе
Јефтиноће ове
Мађар још и данас
Чоху: „po-szló“ зове.

Шегра Јоја. Мој мајстор радо чита и слуша новине, па нам после код ручје приповеда шта је чуо и читао. Ја дешто разумем, а дешто не разумем, ал га ипак радо слушам.

Шегра Стоја. Исто тако ради и мој мајстор. Па знаш шта: Ми ћемо се од сада чешће састајати, па ти ћеш мени причати шта си од твог мајстора чуо, а ја ћу теби што сам чуо од мога. Што ја не разумем, можда ћеш ти мени растумачити, а што ти не разумеш можда ћу разумети.

Шегра Јоја. Е па гилт! Ал данас нећемо почети, јер ето звони подне, па ми могу таљир извртути, а ја сам данас гладан као курјак.

'Нако „испод жита.“

Булашкера траже суда;
Њега нигде нема, —
Богиња се правде буди,
из свог дугог дрема. . . .
Како ли се јунак део?
куда ли се скита??. . .
Он је, молим, тамо негде,
тамо, „*иеход жита!*“ . . .

Чака Мата дође кући,
јуче навезда,

дочека га још на врати,
супружница млада . . .
Па му неда ни у собу . . .
све га нешто пита . . .
(А ко оно с *друге* стране,
макну „*испод жита*“ ?! . .)

Кобургу се приближав'о,
имен-дан му светли,
али пре но огласише
ову зору, — петли,
одмаче се кнез Бугарски,
па у *Пловдив* хита . . . .
није бег'о, само оч'о,
'нако „*испод жита!*“

Преглéда ли касу неку,
а у њој ни паре,
Старешина мршти чело,
а нос оштро таре.
Де је касир? . . Што га нема? . .
љутит сада пита —
Он је мало у „шпациру“,
'нако „*испод жита!*“

Др. Казбулбуц.

Досетљив латов.

У Селу Стап . . . у Бачкој, био је један латов, по имену Максим, даклем, дали су му једаред једног роба, да из сеоске куће у варош одпрати и вармеђи га преда; — исти му роб случајно побеже, и није га мого да стигне; шта ће сад сирома Максим, не остаје му ништа друго, нег оде натраг у сеоску кућу, и рече госп. бирову: дајте ми господине другог роба да пратим, тај ми је већ утеко.

В. Т. Сомборац.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Ил је то махна у органима говорним, ил је зла навика, ил је неко ачење, еле доста тога, наша Милица многе речи тако изврне, да се једва сетимо шта је хтела рећи.

Једаред, кад се са матером својом вратила из винограда, где су пробавили неколико дана, запитам је ја: „Шта си донела из винограда?“

„Донела сам трењаша.“

„А ко их је набрао?“

„Набрао их винлицир“.

„А шта сте ручали?“

„Ручали смо пукуса.“

„А где сте спавали?“

„Спавали смо у кобили.“ **Р. . . . .**

Ја. Колико имаш јабука, Ђоко?

Ђока. Имам само једну

Ја. А кад би ја теби дао још једну, колико би имао онда?

Ђока Онда би имао две. (А за тим брзо настави). А кад би ми ти дао још две, онда би имао, три; — толико има и Тоша. **Р. . . . .**

Ја. Бојиш ли се ти, Ленка оног прута, знаш оног што виси у другој соби поред огледала?

Ленка. Не бојим га се.

Ја. А за што га се не бојиш?

Ленка. Сакрила сам га.

О—ћ.

Запита ме мала Ленка: Је л' те, чико, колико је сати?

„Не знам, Ленка“, одговорим ја, — „мој сат не иде.“

Мало за тим запита ме Ленка: Је л' те, чико, иде ли ваш календар?

Смешно ми беше то питање и ја заисках, да ми каже, за што ме је то питала.

Ленка. Па хтела сам од вас да чујем кад ће бити ускрс. **О—ћ.**

„Перо, Перо, на тебе ми је жао. Јуче си на пијаци прошао поред мене, па ми се ниси јавио. Је ли то поштено?

„**Пера.** Молим, господине, опростите. Да сам вас видио, ја би био поштен.

Милош К.

Ожалошћени муж

(Карло Кишфалуди.)

У Сатмáру чарда једна стоји,
која многе госте увек броји;
Ту вам лепа бирташица Рéза,
млогог госта чаром лица веза,
коса јој је као ноћца црна,
а хитра је као горска срна,
очи има као звезде јасне,
а усне јој јагодице красне,
само штета што те дивне ствари
језик дуги може да поквари.
Ларма, вика, и псовање силно,
кваре врло лишце јој умилно;
куд се крене, ништ' јој није право,
угодит јој не мож' ни сам ђаво,
Час јој ово, час јој оно криво,
језик не зна, *кад* је одпочиво.
— — — — — — — — —
Једног дана дрекнуше Мађари:
„*долазе Татари!*“ . . . .

Народ бега на све божје стране,
сви се брину како да се бране;
само Рéза, она страха нема,
на свађу је она увек спремна;
Па *човека* што ће да се боји?
Још ће она капу му да кроји . .
У том један дивљи татар стиже,
на коњицу дође мало ближе,
а очима да прогута ж ну,
'нако дивну, белу и румену.
У једаред за руку је зграби,
(Татари вам нису боме слаби)

па је нагло подиже до себе,
а парип му ено струже, . . гребе! . .
Пупо спужден Рéзин муж заоста,
који ето сад удовцем поста . . .
Гледа тамо за Татар-витезом,
који оде са његовом Рéзом . . .
Сад уздану, тешко, из дубине:
„јадни татарине!!!“

Др. Казбулбуц.

Насели с вицем.

Један реф. свештеник који је сирома био и због тога био је најчешћи гост у манастиру. После ручка обично би се с њиме шалили и он би их све насађивао. — Оде он једном у Беч на двор. Једно јутро стајали су на крају ходника и разговарали су се. Један од њих спази истога свештеника и рече: ево иде гост овамо, ајде да се нашалимо мало с' њиме.

Тако и учине. Чим је дошао до њих, први му рече:
— Добро јутро оче Адаме!
А други:
Добро јутро оче Ноје!
А трећи:
Добро јутро оче Авраме!

Да бог да! — одговори им поп. Него патери моји, ви сте у забуни, јер ја нити сам Адам, нити Ноје, нити Аврам него Ижаул, који тражи три изгубљена магарца, свога оца. И гле нашао сам их! — одговори, показујући на сву тројицу.

Ј. Воцин-Мањин.

Не може „ниже“.

Код мајстор Косте ципелара, има једно шегрче, које мора бити да спада у род они извикани и далеко познати „Schusterbub'a“ бечко-пештанско-берлинских и иних“ великих вароши! . . . Не верујем, да би се и један великоварошки „Schusterbub“ могао повући клинка са овим обешењаковићем, што се „хунцутарије“ и „вицева“ тиче . . . Тај не учи само ципеларски занат код мајстор Косте, него канда хоће, да му баш преотме и занат „вицловања,“ који је мајстор Коста збиља из темеља проучио! . . .

Ономад ми донесе овај деран неколико пари ципела на „пробу“. — Изабрах једне, и упитах за цену. — „*Седам*“ вели мала хуља.

„„Каквих седам?““ повиках ја, — „„та у Бечу могу добити за пет.““

Он се само насмеја. — „А пут тамо и натраг?“ вели

„„Даћу ти *шест*, то је доста, и ти мораш ниже спустити, ако хоћеш да пазаримо.““

„На моју *шегртску чест* не могу *ниже*. Ето видите и сами“ — рече мали угурсуз, и — — спусти ципеле *на пашое!*! . . . .

Насмејах се, и платих хули малој онако како је он хтео, али му рекох, да ћу га тужити, мајстору, што се са муштеријама не уме да погађа.

„Изволите“, — рече он при полазу, — „али слабо ће те се ухаснити, јер мој мајстор није ни мало *од мене утекао*; шта више ја сам од њега већ *двапут утекао*, али ме ђаво опет натраг довуче!“

Завитла оним ципелама око главе, салутира левом рухом, па окрену се на пети, и са једним враголанским: „*кошамадрине*“ — оде звиждукајући сокаком. — *Прави* великоварошки „*шустерчуб*“. . . .

Др. Казбулбуц.

Шарени Шљунци.

За „Стармали“ пише и прикупља 5-ко у Вршцу.

Када се у Вршцу представљао комад „Буњевка“ рећи ће после претставе једна госпа свом мужу: „Но кад би ја овај комад јошт једаред гледала, ја би умрла од смеја.“ Па добро у петак по ново дају тај комад, а ја ћу се пожурити да на време карте извадим само ти да одржиш реч.

*

Чудновато је то да се неда замислити, рећи ће ово дана наш врло познат шаљивчина Андреја Гигић de Муриш. — Од Вршца до Панчева су шест сати, од Панчева до Вршца такођер шест сати, од Ускрса до Духова су шест недеља, а од Духова до Ускрса је хој, хој, млого више.

*

Каквога сте ви занимања запитаће неко неког,
Ја сам фабрикант сирћета.
Ох! и то вам је кисела заслуга.

*

О, што мој брат добар слух има, то је за приповест, тај ће вам чак у трећој соби чути када се сипа вино из једног суда у други, шта више може вам рећи дал је бело, ил црно вино.

*

Бирташице! одкуд ова бубица овде у супи?
То вас немогу служити, да л' је умилила, или је улетела.

*

На овдашњој пијаци састаше се неколико момака избиштана са својим окружним лекаром; но шта је момци, шта радите, да л' се спремате за заветину вашу. Спремамо се, господине, изволите нам и ви доћи, а ми ћемо се већ побринути да и ви што заслужите том приликом.

*

Прић Совра дош'о у апатеку на иште „фластера,“ апатекар га запита: На што фластер? Та не питајте на што, сутра је код нас заветина, па нека се нађе у приправности.

*

Учитељ запита једног ђака, сина крчмарева: кажи ти мени, Славко, кад би ја на пример дошао у крчму код твог оца, па би попијо по литре вина, то су 12 новч. појео би 2 земичке 4 новч., па онда ми се прокте јошт једна чаша вина 7 новч. — колико би свега новаца морао твом оцу дати? Ђак: О господине, та нашто толиког рачунања, изволите ви само доћи, мој отац неће од вас ништа захтевати.

*

Ја не могу на тебе да се начудим Ћиро, да ти увек при лепом времену кишобран носиш? Ћира: О, Стево та кад киша пада мој га отац носи, те зато ја не добијем онда прилике.

*

Једна влахиња има болесну ћерку, која се ово дана зажелела јагода, а мајка ће на то рећи: О, боже, не дај јој умрети бар док не досну јагоде.

Вака у мраку.

Седела је једна бака
У своме будаку;
Није хтела палит' свећу, —
Седела ј' у мраку.

А у другој соби чули
Како бака штуда, —
Један другом дошапнули:
„Ракију пијуца.“

Издирало

Порука „Стармалом.“

Седео сам у ходнику и читао „Стармали“. Ступи и Цига у ходник, који је имао нешто посла са мојим бабом, и кад ме свазио где читам, запита ме:

— Млади господару, шта пише у тим новинама, ћеће бити рата? —

— О рату овде не пише ништа, овде има највише о вама циганима, и то читам — одговорим му ја.

— О нама? Па зар се и за нас ко стара, зар и о нама новине пишу? — А ко пише те новине? — запита ме цига.

Један у Бечу — одговорам му ја.

— Чак у Бечу знаду за нас! На пишите том господару што пише те новине, нек поздрави мога Зурку, и он је у Бечу солдат, и нек с за њега стара ни смо хвала Богу сви здрави!

Ј. Воцин-Мањин.

Комплименат.

Кад је ф.-паша био у Берлину, радо је похађао и балове. Он је увек имао најфинијих бомбона, па их је давао берлинским дамама. Као справедљив човек мерио је своје дарове једнаком мером, колико једној толико другој. Али иначе једаред једној госпођи даде двапут толико, колико је дао другима. Ова госпођа сматрала је то као неко напредно одликовање, и баш се поносила тиме, па да јој се сујета још већма задовољи, запита, преко тумача, зашто је млади паша њој дао више бомбона него другима. Тумач запита пашу и овај му одговори нешто турским језиком. И тумач мораде, по дужности својој одликованој госпођи разјаснити што јој није било јасно; — а то је гласило овако: Господин паша вама за то даје бомбона двапут толико колико другима, што је опазио да су ваша уста двапут толика колико у других госпођа.

Тужно се А. на В., да му овај многе позајмљене књиге не враћа натраг. „Томе се ја нечудим, одговори В., јер је много лакше *књиге* задржати, него оно, што је у њима.“

Неки крадљивац буде пред своју смрт запитан, шта мисли о будућем свету? „Ништа много,“ одговори овај, „јер почим тамо нико ништа са собом не носи, то ћу ја онде имати мало посла.“

А. Кажи ми, Павто, каква је разлика између двојеног и твог сина лађмаза.

Б. Незнам.

А. Ево да ти кажем. Двојеног је био двапут у катри а твој лађман ни једаред.

Из крчме.

Свакидашњи гост. Одите да нам платим.

Крчмар. Имали сте пилећи паприкаш: 30 новчића две чаше вина: 12 новчића, по литре вина 15 новчића, лебац 2 новч., сира: 49 новчића. Али да, збиља, од свега је остало још пет чаша вина.

Гост. То просипите. Мора да је досад већ и ускисло.

Завера фрајле Каролине.

Ово је већ шести, који је обећавао, да ће ме узети за жену, — па ето и тај ме сад изневерио. Но чекај се, проклети мушки роде, доћи ће и мој суђеник, — ал онда ме била која сам, ако му се грозно не осветим.

Молиће Бога.

Разговарали се старији о сватову, па и о суседу Јанку, који је још преминуо.

— Тако је то, — рече домаћин. Сваки човек мора умрети.

— А зар баш мора сваки човек умрети? запита мали Гојко, који је тај разговор слушао.

Отац. Мора, да богме да мора.

Гојко. А кад мора човек умрети?

Отац. Кад остари.

Гојко (мисли се, па онда загласи.) Ја ћу молити Бога, да никад не остарим.

Код сајџије.

Н. Кажите ми, молим вас, али искрено, који су сати најпоузданији, који се најмање кваре. — а опет да нису скупи.

Сајџија. Ако хоћете да вам истину кажем, најпоузданији сати, који се најмање кваре, а нису скупи, то су сунчани сати.

Н. Па молим вас, дајте ми један цени сунчани сат.

Материн савет.

„Кћери моја“, буди увек на опрезу са собарицама. Често питај свог мужа, је л' задовољан са собарицом. Ако каже да јесте, — не трпи је дуго у кући. Ако пак каже да му није по вољи, — онда је сместа отерај; јер онда је извесно у њу потајно заљубљен

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Нове музикалије.

Свет ће читат песме моје, песма Змај-Јована Јовановића, за певање уз пратњу гласовира сложено од Х. Дубека, коровође срп. читаоничког друштва Новосадског. — Посвећено господину др. Лази Станојевићу, председнику српске православне црк. општине новосадске, друштва за срп. нар позориште, и управитељу српских нар. новосадских основних школа. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1889. Цена 80 новч.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — —	10 н.
Изъ Часослова оупражненіе въ чтеніи церковныхъ книгъ къ оупотребленію въ нар. оучилищахъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референат — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 н.
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— „
Мала катавасија	20 н.
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 н.
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

32—36

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Борђе Миличевић**, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелеи-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе Она унапређује растење косе и јача власиште Код мушких проузрокује брзо и снажно растење брковa и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 2—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

СТАРМАЛИ

Р. 10 — Год XII

У Новоме Саду 10. априла 1889.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien Hernals-er Gürtelstrasse, Nr. 13). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За отласе плаћа се 6 новч. од реда.

Христос васкрс!

„*Христос васкрс, браћо мила!*“
Тај нас поздрав себе сећа,
А сећа нас често пута,
Сваког года са пролећа.

„*Христос васкрс, браћо драга!*“
То сам много пута чуо, —
Ал Христос је верујте ми,
Само једном васкрснуо.

Васкрснуо, кад му патње
Превршише пуно меру,
А нису му пољуљале
Силну љубав, над и веру.

А Христос је васкрснуо
Јер бѐ синак божи прави,
На се оте искушењу,
Које хтеде да га дави.

Јер са правца није скрет'о,
Већ свој земски позив знао.
Васкрсн'о је, јер се никад
Није собом завађао.

Христос васкрс! сваком оном
Ко у патњи јоште стење.
Христос васкрс! српском роду,
Нек заслужи васкрсење. . . .

—к.

Политички преглед.

У прошлом броју овога листа у „подлиску“ изишао је низ бисера од штампарских погрешака, од којих су неке смешне, а друге грозне, но у исто доба донео је нови Панчевачки лист „Весник“ такве штампарске погрешке, да су оне „Казбулбуцове“ спрам њих чисто ишчезле и изгледају као нешто добро и беспогрешно.

У 1. броју „Весника“ стоји на последњој страни, да је „г р о ф Ј. Г р ч и ћ“ ступио у уредништво „Јавора“.

Ми смо у први мах помислили, да је хтело бити „проф.“ (т. ј. професор), но кад смо се сетили да је б а р о н Федор Николић обуставио издавање „Српског Дневника“, онда видећи, да се б а р о н оставио издавања и уређивања, помислисмо: ваљда ће сад г р о ф о в и да се, и тако честитамо г. Грчићу подарено му грофовство и желимо да му уређивање „Јавора“ буде дуговечније, него што беше барону издавање „Српск. Дневника“.

Друга је штампарска погрешка у истоме броју истога листа, а на фторој страни у извештају о расходу „Беседе“ више девојачке школе Панчевачке, где стоји: „Рачун за п у н и ц у 5 фор. 30 н.“. (иначе се спомињу „две пакле свећа“, „за марке, лиц. и сит“, „за штампање“ и т. д.) — Сад ми премишљамо, какав ли је то рачун „за п у н и ц у“? И зар је „Веснику“ пуница тако јефтина, да стаје само 5 фор. 30 н. — Но из те околности што напред стоји, да је на „с и т н и ц е“ потражено 1 фор. 20 н., а после долази „рачун за п у н и ц у“, да „Весник“ ипак сматра пуницу за нешто к р у п н о, кад је није метнуо међу „с и т н и ц е“.

Међу остале штампарске погрешке спада, без сумње, и „Н а ш е Д о б а“. Оно је ц е л о ј е д н а ве-

лика штампарска погрешка, коју би ваљало исправити и избрисати, као што је и она штампарска погрешка у Будимпешти радикално исправљена, те сад Србима више не боде очи, — а и не копа их.

Кад човек баци своје наочаре унаоколо по свету, наилази онда и иначе све на саме неке штампарске погрешке. Не мислим овде што православни свештеник J. Сундечић штампа своје ствари само латиницом (док су се стари попови наши негда од саме јоте (ј) бојали, да нас не полатини). Не мислим ни ту околност, што наши толики свештеници и владике напустише честити лист црквени „Истину“, да пропадне и да га нестане, — јер то су све код нас већ обичне ствари, — него ја сад имам на уму велике европске штампарске погрешке, а богме не само европске, него баш и будимпештанске“.

У целоме свету (осим погрешака) примећује човек још све неко бегање: — Буланжер бега у Брисељ; Новак, што је покрао жениних 100.000 фор. у Монако; Касири беже у Америку; Тиса бежи из саборнице у затвореном фијакеру својој кући; други мужеви опет беже од куће у кафану; калуђери беже од посла; ђаво бежи од крста; претплатници беже од „Нашег Добоша“: зловољни богаташи беже од скупљача добровољних прилога; хаупттрефери беже од српских списатеља, и т. д. — Ал то је сасвим наравно. Сви смо ми деца овога времена. А познато је да и време бежи, и нико не може да га стигне. С тога и ми бежимо, — само што нас (ако смо касири или министри) може и да стигне полиција или народно будимпештанско краваљско камење. И то камење чисто изгледа да је опозицији са срца пало; — а да ли јој је и олакшало, то је друго питање.

Ћира. Не ваља ни овако ни онако.

Спира. Шта не ваља?

Ћира. Не ваља што „Србобран не уме мирно да полемише, већ таки дај: „ватикан“, „папа“, „безобразлук и т. д.

Спира. Ал ако он мисли, да је недостојно увређен!?

Ћира. Онда опет не ваља, што је недостојно увређен.

Спира. „Не ваља!“ — „Не ваља!“ та реци ми једаред шта теби ваља.

Ћира. Мени би ваљало оно, чега ми најмање имамо а највише би нам потребно било.

Пуслице.

△. Пештански „Ллојд“ у уводном чланку од три рифа изражује своје живо саучешће и сажалење о атентату на цара руског, (који се није догодио, нити га је ико смерао).

о—о. Кад кола запну и коњи се усиће, онда је стара кочијашка лозинка: *Ђи! ђи! ђи!* — Што више тешкоћа, све више: *Ђи!* — Тисина су кола тако запела, да му треба *сила ђи* (Силађи).

=. Једне бечке новине, говорећи о промени стања сад већ и у Румунији, веле: „*Jetzt droht auf der*

ПОДЛИСТАК.

Мајстор Илија.

(Слика из живота).

Мајстор Илија припада ономе руфету, о коме наш стари приповедач г. Игњатовић каже:

„Бербери су први људи,
То је стара ствар . . .
Бербер не мож' свако бити,
За то треба дар“ . . . .

И мајстор Илија је дакле: берберин, фризер, фелћер и како волете. Варијација има тушта. Руку је имао лаку, да би човек могао и заспати под његовим бријачем; добричина беше, шаљивчина, дружевњак, патриота, и шта хоћете; али — — аха! рећи ће те, — сад долази оно фатално „али“ . . .

Ех, шта ће те: „никтоже без греха,“ на куд би ви тражили, да један мајстор брица буде другар чак римског папе! . . .

Дакле, мајстор Илија имао је једну погрешку али та је била кад и кад тако замашна, да је могао рахатно од ње одпустити бар 90%, па ипак би доста остало, да му занесе главу, и да му поремети мозак.

Сигурно сте већ на чисто са том погрешком. Мајстор Илија је пио, али тако грозно, да се то већ неби ни требало пићем звати; он је, у правом смислу речи: локао! Па шта је најволио? . . А Бог би га знао! код њега никада писи био на чисто, је ли пијан од ракије, од пива или од вина. Он је био у стању, да почне са ракијом, па кад му се већ ухвати магла за очи, а он дај, удри по пиву . . . . Разблажи ће га, вели. — Мало после, а мајстор Илија суче вино, као да је сад тек од астала устао; но јео је са свим мало, јер је увек био сит, пресит! . . .

Мало који дан нисте га видели на сокаку, где путем декламује, сам себе пита и одговара. Одреши му се језик, па иде као воденица. Нико онда од њега миран. И човек и жена, и старо и младо, свако је то од њега ословљено; на одговор није до душе никад чекао, јер је одма сам и одговарао; но најрадије се забављао са ђацима. —

А они с' њиме?

Их, чудне радости! . . Окупе се око њега, па држ' недај!

Зачикавају га, боже; задиркују га! али он њима не прашта Ено га како тера точак, по сред оне гомиле Сад се у ону брљу стропоштао али то њему не смета! Устане, насмеје се, „кор“ му припомогне, и ено га, пева, што га грло носи: На част цару све царево благо! . . .

Казао сам, да је врло добро и лако бријао. И ја сам био један од његових „кунтова,“ али само онда кад је

ganzen Balkan-Linie ein Umschlag“. — Хладан умилог доктори прописују, кад је глава усијана. Дај боже, да упаљеним мозговима бар тај умилог помогне.

⊙. Кажу да је Буланжер са бегањем својим изгубио свој „престиж“. — Али он није ни хтео да да га ко на путу овоме престиже.

+. Министар Силаџи вели, да са седањем на министарску столицу не напушта стара начела. Ми се сећамо да је он некад био одлучан противник окупације, а је ли му то противљење лежало у начелу, или само у говору, то ћемо сад видети.

△. Како со то чудно десило, Митрополит Бугарски зове се Враца; — а митрополит Србије, он се опет враћа.

+. Бушитя на чвору, то је лудост. За то Бугарска и са Кобургом неће да буде кобургија.

✱. За оних неколико дана „Стармали“ стоји добар за европски мир. Велике силе неће се ни са црвеним јајима тућати.

Јасан говор, добри пријатељи.

„Smotra“, лепо и вешто уређиван лист хрватски, говорећи опомад о новом листу „Колу“, који излази у Београду достојно га хвали, што је у књижевним приликама стао на опште становиште српско-хрватско. „Smotra“ врло лепо показује корисност таког нетесногрудија и ја би све потписао што је том приликом речено,

Само нешто не разумем.

„Smotra“, при крају свога резоновања вели и ово: „*Па зар није заносније бити душевним родником народа од* **осам** *милиона, него ли од* **два три**.“

Пријатељски молим поштовану „Smotru“ да нам јасније каже, који део хрватско српске целине броји за два три, а који на пет шест милиона?

Један штатистичар.

Неколика заковрчена питања,

која ја не могу да откврчим.

Из богословије. Били почивши Анђелић заиерио (или би одмерио) православном калуђеру, кад би га какво безазлено римо-кат. детенце назвало својим „*ћаћом*?“

Из филологије. Шта српски и мађарски филолози налазе да је боље: *слама*, — или *салма*, — или *салама*?

Из анатомије. Колико има жила, које иду из срца у мозак, а да нису ни у какој вези са жељуцем?

Из географије. Има ли Тиса (т. ј. река) какве уточице из Азије.

Из естетике. Је ли лепша женска лепота она, која нас привлачи, или она, која не зна те мајсторије.

Из медицине. Један ђак медицинар у Бечу (који је иначе увек при добром апетиту) 31-ог марта ове год. није могао ништа ни да руча ни да вечера. — Шта му је фалило?

Из хемије. Колико спирита треба сипати у воду, па да Чивут Ижак стече за годину дана двокатну кућу и 20 ланаца земље?

Из физике. За што не може добар, способан и савесан лечник постати *физикус*, све донде, док при изборима не гласа против свога уверења?

Из астрономије. Познато је, да планете имају једна на другу велики утицај. Дакле, какав би течај имала Венера, кад не би било Меркура?

трезан био, јер сам се бојао бријача у руци пијана човека! Та шта му и треба! И онако је нама, који имамо ту велику срећу, да нас берберн „подилађују“, живот у њиховој руци, јер један незгодан потез бријача, па, ако не баш грло, а оно оде — нос или уво на назар!

Еле, ја сам са мојим мајстор брицом уговорио, да ми ни поште не долази, кад му се језик одреши, т. ј. кад је пијан. Он се томе покорио, па ја остадох млого пута не обријан.

Рећиће когод, на зар није било других берберa?

Молим покорно, овде тде ја животарим, готово да је много и онај један. Сад знате, да не живим ни у једној европској престоници. . . Покушавао је, додуше пише пута мој дворско-собни фризер, да ме обрије онако накресан; извињавао се, да је тек „почео“ пити, да би могао и — боже прости — владику обријати, али ја не хтедох кушати чарткоћу његове руке, у таквим приликама. Чим мајстор Илија на врата, на почне комплиментирати, а ја таки на њега: „та несретни човече. Ти си опет пијан!“

„Ко, зар ја??. . О, молим најпонизније, то не стоји! То не може бити! Нисам ни по литре ракије попио, а мени треба доста; него молим покорно“ . . .

„А ја молим још покорније, да се сад чистите“ буде мој одговор, и ја тога дана останем увек необријан.

(Свршиће се.)

Из метеорологије Је ли истина, што прост народ (без дозволења интелигенције) верује: т. ј. да има и водених громова, којих се не треба баш тако јако бојати?

Из митологије. За што сиромашни људи обично пред судом губе парницу, кад их хандрак наведе, да се парниче са богаташима?

Из музике. Која крава даје више млека, она, коју великим порцијама р а́ н и т е, или она, коју са великом порцијом р а́ н и т е?

Из историје. Је ли краљ Матија баш тако волео правду, да ју је собом и у гроб понео?

Из психологије. Може ли се уредник *зељов*, кад добије од владе б е л е паре, назвати *бељов*, — или остаје увек *гаров*?

(*Ако вам није много, ја бих могао и продужити.*)

Ђука. Тешко је то и најстрожијим комесарима, кад истражују „Матицу Српску,“ наћи длаку у јајету.

Шука. Није ништа тешко на овоме свету. Ко је у власти, тај увек може наћи, не само длаку у јајету, већ могао би наћи и јаје у длаци.

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом, или азбучним нередом.

Бог = највише суштаство, којем ми никад ништа не дајемо, него увек од њега и ш т е м о; (за то га Мацари, врло згодно, називају: и ш т е н.)

Анђели — виша, невина суштаства, која свету никад не дају *анђелића*, (већ му то долази са друге стране).

Опанци — рођене сестре закиратих ципела; само што се ове често понесу, или буду понешене на упуштене, а опанци издурају верно док се не подеру.

Идеал — Врло леп украс младих људи, који се после даје лако заменити са каквим масним званијем.

Потурица = види *башине*.

Параграф = Нека строга искривљеност, која уме да буде врло милостива према *грађу*, која има *пара*.

Каурма = Јело, које није ни налик на *урму*.

Редуша — Српска скратица оне латинске пословице: „O r d o est a n i m a rerum.“

Завист — Стол у кафани, превучен зеленом чојом, а на њему карте, сређене у виду полумесеца.

Хармонија — Склад, н. пр. српски и хрватски — (до сад се хармонисало с кладом, ал од сад нека буде без кладе).

Три епиграма.

(Више писам могао да истешем.)

I.

Перса и њене кћери.

Перса има красне ћерке;
Вредне ћерке, без замерке,
Сви их људи хвале.
Још те ћерке, — штујем сваку —
Да имају бољу мајку,
Давно би с' удале.

II.

Надгробни натпис.

Аксентије Мачкопека
Одмара се ту у гробу.
Знојио се целог века,
— Јер је вол'о топлу собу.

III.

Бела жена.

Мог Василка жена
Беља је од млека.
(У њиховој кући
Има апотека.)

Вуковарац.

„Има и над попом попа!“

Груја Тврдоглавић имао је са својим суседом Илијом спор, због неке баште, коју су свињи суседови изрили. Тужише се на „*фриденсгерихт*“ (примирителни суд за ситније ствари.) Капетан Аћим Чудић нареди, да Илија мора оволико ђубрета у башту донети, колико је нужно, да се она изривена места покрити могу, али Груји то није доста. — Није му право и он се тужи „кумпанији“ — „Кумпанија“, (мимогред речено: једне *личке регименте* из „покојне“ границе), одбије Грују, и каже, да то није њен посао, и да то спада у делокруг „*фриденсгерихта*“.

Груја љут као гуја, да се њему таква *неправда* чини, па ни пет ни шест, него тужи „кумпанију“ у „штоп“ *регименти*; управо самом господину обрштару... Али можете мислити, како је беснио кад га „регимента“ одби и упути на *примирителни суд*“...

„Дакле нема правице ни у обрштара?“... сиктао је Груја: — „А, знам ја мало више, него што та господа мисле!... Одох ја управо на саму „*генерал команду*!“... — Што рече, то и учини, али се не поможе. Дође одлука од „генерал-команде“, да ту ствар има решити „примирителни суд“, а не генерал-команда... Чича Груја да поманита.

„Та недам ја своје право, па макар се сви ђаволи против мене дигли! . . . Знам ја, ди је „*кригсмистеријум*,“ па ћу сву ту вајну господу тужити“. . . — и збиља не помогоше ни савети добрих пријатеља, ни одвраћање неких паметнијих људи; чича Груја тужи „генерал-команду“. — „регименту“, — „кумпанију“ и „фриденсгерихт“—чак код министарства.

Да се мислити, да је после дужег времена стигла опет одлука, која је Груји праву грозницу донела. . . . „Ао, . . и ко их је“ та сви су они једнаки! . . . Међер нема ту вајде, идем *самоме цару*!“. . . И обрни, и преврни, и држ' и недај, и — ено Груја дао правити од неког ћор-адвоката „инштанцију“ на самог цара у Беч.

„Па шта ћеш радити, ако те и цар одбије?“ — упита га један пријатељ.

„Шта ћу радити? . . Хе, хе! знам ја већ шта ћу!. . Само ако не одбије; *има и над попом попа*!! . . Рекурираћу вала управо *самом руском цару*!!!“ — — — (Ч'а Груја је чуо па и веровао да је руски цар најјачи, и највећи, па је мислио, да он влада и над осталим владарима).

А његов процес? . . . Међутим се граница укинула па нисам ништа поближе разумео.

(По причању једног старог „граничара“).

Др. Казбулбуц.

Отац и син.

Запитао један отац
Свог јуристу сина:
„Би л' ти мог'о, кад би мор'о,
Испит' боцу вина?“

А син гледи пуну боцу
Којом тата прети —
„Ј е д н у боцу!! тиме није
Вредно ни почети.“

Ж.

Досетке наивности и др. из дечијег света.

У Котору упитам једног детића од својих десет година:

„Је ли далеко Црна Гора?“

Он ми на то не даде никаква одговора, а кад ја понових питање, он се као малко насмеши и рече:

„Није далеко, — ал је високо.“ **У.**

Други дан нађем тог истог детића на улици; носи у руци котарицу пуну јакошњих смокава.

Задржах га и рекох;

„Ми се канда познајемо.“

„А да!“

„Па кад се познајемо што ми не даш једну смокву?“

„А што не узмеш?“ **У.**

Ходао сам са мојим малим познаником још кроз две-три которске улице, кад дођосмо до куће у коју ће он да уђе.

„Је ли то твоја кућа?“ запитах ја.

„Колико твоја толико и моја“ одговори бистро дете.

„Е сад збогом!“ рекох му на растанку, — „па буди поштен и паметан.“

А он мени: „Збогом! Па буди и ти.“ **У.**

„Пишта-бачи.“

(По маџарском.)

„Текинтетеш Пишта урам“,
има пара,
па да ви'те, кад се кад год,
размаџара!
Онда знаде *све на свету*,
и још више,
Знаде и што неби треб'о,
— и сувише!
Знаде јести; знаде пити;
картати се;
знаде чардаш; знаде чак и —
побити се!
Знаде доћи дому своме
тек у зору;
знаде дићи целу грају,
у свом шору;
знаде кад-кад полицајце,
за нос вући,
па се кад-кад боме с' њима
и потући . . . . . .
А шта знаде, *осим тога*
баћа Пишта?
Осим тога, молим лепо
— не зна ништа!!!

Др. Казбулбуц.

Намазао бунду.

Господар пред огледалом мазао косу са помадом. Кад га је слуга спазио, запита га:

— Молим понизно, зашто мажете косу тиме? —

— Да ми неопада — рече му господар.

Кад је господар отишао, слуга узме помаду и намаже њоме бунду. — Сутра дан тражио је госп. помаду и није могао да је нађе, напослетку запита свога слугу:

— Знаш ли ти куд се дела помада?

— Бунду сам намазао њоме, господару, јер је почела вуна опадати.

По причању **Ј. Воцин-Мањин.**

У књижари.

А. Пошто је овај календар.

Књижар. Педесет новчића.

А. Ево вам 45 новчића; јер један је месец од ове године већ прошао; тај лист можете искинути.

Само по правди

„Човека за језик вежу,
а вола — за рог“! . . .
Та ово је неистина,
помого'о вас Бог!

Нећу рећи, што се тиче,
вола и рогова;
али ту се нешто коси
„мужес их“ другова.

Од куд човек! па за језик!!
да га когод веже !?
тако дреко подметање,
лажијом претеже!

Од куд да се ми пушкарци
усудити смемо,
да старинско право жена
себи преузмемо ?!

Тиче ли се величине,
у језика наши,
ту ће језик жена лепих,
увек да надмаши.

С' тога ону пословицу,
исправити треба.
Што је наше, нек је наше,
туђе нам нетреба.

Др. Казбулбуц.

Није циганче . . . .

Циганка донела дете циганског кнеза да се крсти, а кад је попа спазио, запита је:

— Јел' циганче?

— Није господине већ кнежче — одговори му циганка.

Ј. Воцин-Мањин.

Шарени Шљунци.

За „Стармали“ ниже и прикупља 5-ко у Вршцу.

Жена оваквог угоститеља г. Миљка Г. скувала је десетак тањира пиљића и однела у подрум да се охлади; жаба једна домили, па осетивши пруће пиљића умили у први тањир, стане на сред тањира и (мора да јој се омиљело мирис од бела лука) дуго је у њем стојала, док се пиљића нису спиткосале, и тако није жаба могла даље ни поћи. Један Уљманин дошавши у гостионицу запита гостионичарку шта има за јело? — Имам, вели, паприкаша, а имам и пиљића. — Ха, пиљића донесите. Гостионичарка брзо у подрум, згрaби први тањир, па и не приметивши ништа донесе и стави пред Уљманина, но и овај не приметивши одма, већ кад је хтео сећи, а он „цурк, нано“ остави нож и виљушку па повиче: „Бирташице, та шта сте ми донели ове пиљиће, што све жмиркају на мене?“ и кад бирташица дође и већ види шта је, згрaби тањир већи: На кад жмиркају донећу ти други тањир, који не жмирка. Најлепше је то, што Уљманин није ни приметио да је то жаба била, јер је он видео само да нешто трепће, а знак је да је врло много меса у тањиру било кад је и цела жаба имала места да се спитоше.

*

Добар дан, Стево, шта је, шта радиш?

Стева. Ено ручао сам па баш ми се прохтело да пијем шампањера; добро кад си дошо, тек што сам флашу отворио. — А можеш ли ти, Стево, из те флаше ни мање ни више већ управо један и'по деци одлити? — А ко би то тако мого баш акуратно трефити. — Ал ја могу. — Е, можеш ти врага. — На да се кладимо. — Да се кладимо! рећи ће Стева; — на ево два сексера дода Милан, — згрaби флашу па је ћешије до дна, а кад је скин'о флашу рећи ће: е сад видим да сам изгубио опкладу, већ узми два сексера.

*

Јесте ли кадгод казњени били? запитаће судац једног крвница при испиту. Јесам одговори овај, њушио сам једног мајстора и морао сам платити 5 фор. А за друго што нисте никад ништа били казњени? Нисам — — ал да, сад сам се тек сетио био сам 13 година у пармећи затворен.

*

Сервус, Гиго! а где ти једеш ровита јаја; ух а ја то највољијем. Допусти ми да једно употребим. — О можеш и више. Он узе јаје и кад поче умакати леб у јаје поцури му мало низ руку, а он хотећи и то да не пропадне одиже већма руку и стаде лизати, и не помишљајући да овамо из јајета све преко рамена па пра „салонрок“ просина.

*

Госпођа ступи у кујну носећи новце у руци и рече слушкињи: Марушка, ево ваш новац, па можете одма одступити кад се тако ружно понашате. Марушка примивши новац баци једну сребрну форинту, рекавши: „Хектор“, на, ти си заслужио. Госпођа: А шта је то? Марушка: Па милостива, он је то заслужио, јер од кад сам ја код вас, ја нисам судове прала, све је Хектор полизао.

*

О, помози бог, брале! од кад се нисмо видели! како си? је си ли жив, здрав? како си овогодишњу бербу провео? јеси ли што набрао? запитаће Вршчанин Уљманина. Хвала богу, родило је добро, нашао сам један десетак акова клука, ал сам све стрпао у петачку, рећи ће Уљманин. А како је код тебе било? — Е, ја сам у мом наградо набрао три навиљка „крпигуза“ но у два сам већ и славину ударио.

*

Дал вам се син добро учи у Сегедину? запитаће неко неког. — О врло добро, двапута је морао испит полагати тако се оној господи допало.

*

Доктор ректору: Зашто вам је лево раме више? *Ректор*: За то, што ми је десно ниже.

Шаљиво питање.

Има једна страна реч, но биће вам свима више мање позната ако разбирате за ширу књижевност. Та реч и по-

кође бити скоро свима познато, јер ваљда нема села, где нема тога презимена, па макар само две фамилије од *рода израиљског* у селу биле.

Која је то реч? **Др. Казбулбуц.**

„Умшлаг.“

Држим, да вам је горња реч више мање свима позната. Обично, кад врат заболи, препише нам доктор ладан „*умшлаг*“ или да се послужим са једном страном речи: „облог“; — а ако стомак заболи, морамо да на њега превијемо врућ облог, или „нашки“ речено: „*умшлог*“.... Еле, знаћете, шта је.

Једна трговачка кућа у овом месту де ја животарим, има превоз еспапа са оне стране Саве, на ову страну, и тако сваком трговцу, који кроз ту трг. кућу робу добавља, ставља се на подвозни лист од робе, између осталих разноврсних трошкова, и „*умшлаг*“ за пренос робе преко воде, која реч у трговачком свету толико исто важи, као и „пренашање“... — Ономад добије горња кућа од једног комитента, коме је робу оправила, писмо, у коме овај брат од прилике ово вели: „Је с' чуо, ти господар „шпендитору!“ Ти мени нарачуна за неки „*умшлог*“ на моју робу фор. 1·20 новч; но почем је моја роба *подпуно здрава*, те јој није требао *ни врућ, ни ладан* „*умшлог*“ то ти мени моје паре натраг врати!“.... — — Шта је „шпендитор“ на то учинио?... Ето дошао к мени и причао ми овај нехотични „виц“ једног Бошње..

Др. Казбулбуц.

Из школе.

Учитељ. Ти си, Лакарија, промуђуран момчић. Кажи ти мени, како се звао отац синова Зебедеових?

Лакарија. Ја, бога ми не знам.

Учитељ. Ај, ај, ај! — Но хајде, морам ти мало помоћи. Како се зове овај ђак што до тебе седи?

Лакарија. Зове се Мрђанин.

Учитељ. А како се зове његов отац.

Лакарија. И он се зове Мрђанин.

Учитељ. Ето, сад сам ти као прстом показао. Но — даклем — како се звао отац синова Зебедеових?

Лакарија. Мрђанин.

Практичан предлог.

Јова. Није вајде, Стево, ми се морамо одучити од пијанчења. Да удесимо овако: који од нас оде у крчму нек мора платити глобе једну воринтачу.

Стева. Па гилт! — Ал шта ћемо после радити са том воринтачом?

Јова. Па попићемо је.

У школи.

Учитељ. Ти Драгутине, непрестано брбљаш. Мораћу те прозвати да говориш јучерањи задатак, — јер друкчије нећеш ућутати.

На леду.

Удварач (једној госпођици која је на леду). Ви се сигурно сад први пут тоцијате?

Госпођица: Не, — последњи пут!

И то је плаћање.

Гост. Да платим!

Келнер. Молим покорно?

Гост. Кава, две кифле, две цигаре.

Келнер. 28 новчића.

Гост. Запишите.

Добар патриота.

Учитељ. Кон Ижак, волеш ли ти домовину?

Ижак. Незнам, јер је још нисам коштао.

И то је изговор.

— Молим вас милостива, одсвирајте ми једно парче на гласовиру?

— Не могу, врло сам промукла.

Добар лек.

Једну младу, љуте нарави жену, испсује муж; ова на то отрчи свом оцу потужи му се на свог мужа, али овај је познавао своју кћер и одговори јој:

— Иди сад натраг твом мужу и реци му ако још једаред моју кћер испсује, онда ћу ја његову жену поштенски издеветати.

У омнибусу.

Госпођица. Гле моје штете! Изгубила сам новчаник, неко ми га је узео!

Господин. А на кога сумњате?

Госпођ. Виће онај младић што је поред мене седео, јер сам осетила да ми је нешто шушкао око шпага.

Господин. Па зашто нисте рекли одма?

Госпођ. Мислила сам да ми љубавно писмо потајно додаје.

Како постаје рат.

А. Ја неразумем, како то може бити да у XIX. веку још може бити рата?

Б. То се лако може растумачити, и за један „десетак“ би ти разјаснио.

А. На ево десетак.

Б. Дај још један десетак.

А. Па ево још један.

Б. Сад молим само још један.

А. (На то већ дигне руку и пође к Б. да га лупи).

Б. Видиш, тако постаје рат. Један би хтео све, а други неда.

Прибележио **Б. С Стапарац.**

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

За недељу дана после ускршњих празника премешта се уредништво овога листа у Каменицу преко од Новога Сада, где ће му и уредник стално живети.

Што би нам ко од сада писати имао, нека више не шаље у Беч, већ од почетка Маја п. р. нека адресује у Каменицу.

Умољавамо и све листове, који нам долазе у замену, да према томе адресу промене.

Довољна је адреса овака:

Dr. Jov. Jovanović
Kamenica
Srem (Syrmien.)

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — —	10 н.
Изъ Часослова оупражненіе въ чтеніи церковныхъ книгъ къ оупотребленію въ нар. оучилищахъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референат — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 н.
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1. — н
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1. — „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 н.
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама. **Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је.

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 3—6

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под. Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелен-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких преузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.
Budapest, Königsgasse
куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 3—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 11 Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. априла 1889.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic. (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Хришћанска премишљања.

Шта ми је повод збору, који ћу сад да срочим,
Вест, коју нити бäшим, нит' могу да сведочим.

Искрсну што-кад вести, — можда су шалородне,
Али за основ збору врло су, врло згодне;

Покрену јато мисли, хришћанско-смерно-благих,
У мени, и теби, — је л' читаоче драги?

Тешко је увек било, (сад можда ј' још и теже)
Замислит' чојка, којег ма који грех не жеже.

Једнога мало лакши; другога тежи, гадни;
Трећега позамашни; четвртог горопадни.

И што је који грешник на вишој грани моћи
То више грехом својим другима боде очи.

И што је дуго сеј'о, дође му и да жање,
Ил му се још за доба пробуди покајање.

Од жара пепо бива, — а то је јоште лепо,
Кад он на своју главу посипа овај пеп'о.

Зар једног савест скруши у збиљном ноћном часу
Бројанице му пружи и калуђерску расу.

И покаже му врата од ћелијице мале
И шапне му и викне: *У калуђере, брале!*

Кад коме дотле дође, натрагнут' га не ваља,
Ни стара нити млада, ни просјака ни краља.

Та када већем нäда од старих мета није,
Покајнику и тада остаје метаније.

Многи су дугим постом благоутробљем спласли,
Али су молитвама душицу своју спасли.

Немојмо дакле ником трзати пеш капута
И враћати га натраг са намастирска пута.

Намере таке смерне сви треба још да хвале,
И да му поздрав шаљу: *У калуђере, брале!*

У калуђере, где ћеш кајати грехе старе;
У калуђере, јесте, — ал не у патријаре . . . . .

Један нехаџија.

☞ Ко би имао шта да пише уредништву „Стармалог“ (или уредништву „Невена“), нека му је на знање, да уредник ових листова сада станује у Каменици.

Нарочито молимо, да ову поновљену напомену не превиде администрације листова, који „Стармалом“ (и „Невену“) долазе у замену.

Политички преглед.

Најважнија личност по српски народ данас је нико други, него с мисли и персоном — Сара Бернардова. Ко не верује нека узме у руке три броја листа „Позориште,“ што су ових дана изишла, па ће се одмах својим очима и наочарима уверити. Све четири стране листа заузима, из неког старог броја „Бранка“ прештампани чланак о Сари Бернардовој са крупним цицеро-словима, како је ова, по васколико српство славна женска, играла у нашој милој Будапешти омиљене српске комаде „Тоску“ и „Да-

му са камелијама.“ О нашем народном позоришту и о њеној дружини нема ту до душе ништа, те, истина, по овом званичном органу нашег позоришта не би ми ни знали где се оно налази, а камо ли како му иде, али за то знамо како је Сара Бернардова била у којем акту и у којој улози обучена, како је вешто пала у несвест и забола нож у љубавникове груди, а од свега тога имаће српски народ неизмерну корист, те је за то врло добро, што се тај лист о трошку нашег позоришног фонда издаје. Чујем да ће један париски стручни лист из куртуазије да доноси од сада извештаје о представама наше позоришне дружине у Ковину, Панчеву и т. д., не би л' се тако одужио нашем одушевљењу за ону врсту гљиста, што се латински зове „Сара Бернардова“ и у коју су наши млади списатељи тако заљубљени.

Ал не жуљи нас само ова Сара (т. ј. Бернадова), него имамо ми на чизми нашег народног живота још доста других и окорелијих сара и ђонова, који нас жуље, да чисто не можемо да станемо на ноге и да дигнемо главу. Па и те саре умеју вешто да играју „Тоску“, јер нас непрестано тоскају и гурају, тако да су нам леђа већ сва одерана и фале по читави кајиши с њих.

* * *

Чујем да је Нови Сад добио конштаблере, који чувају да се не краде. Добро би и врло нужно било, кад би се и на књижевноме пољу увели сигурни конштаблери, јер као што се иначе на пољу краду коњи, тако се на књижевноме пољу краду чланци и састави. Ево баш сада износи загребачки „Србобран“, како је славни хрватски књижевник и академик Вјекослав Клајић гвозденом мотком обио српски „Летопис“ од г. 1881., провалио и прокопао зид на страни 104., те украо цео чланак † Лазе Кнежевића „О Буњевцима“, који је Матица наградила. Дакле велеучени Клајић краде од скромног футошког домина, који није био никакав историчар чланак, а ни једном речи не спомиње да га је Лаза написао, него се туђим перјем кити. Шта више уместо „Буњевци“ каже „Хрвати“. Љубопитљиви смо, да ли ће о овој крађи књижевно-полицајски део „Vienca“ којему је Клајић уредник, донети каква извештаја.

* * *

Пера Тодоровић се хвали у својим новинама да је његова заслуга, што се краљ Милан може сада здрав да шеће по Јерусалиму. Ово не разумемо добро: Или је Пера Тодоровић постао лекар, па краља Милана излечио од какве тешке болести, или је Пера Тодоровић крив, што је краљ Милан морао да одступи и остави краљевску круну, те сад може да шеће по Јерусалиму. Сад би још требао Пера да нас извести, коме има он да захвали, што може после осуде на 10 година робије, ипак да шеће по Београду? Но он је врло благодаран према својим добротворима!

Ћира. Чујем где неки наши Јевреји кукају и лелечу да је неком Чапу у Београду нешто пасирало. Шта му се то тако страшно догодило, томе г. Чапу.

Спира. На то би ти најзгодније могао мацарски одговорити, — ако разумеш.

Ћира. Кажи, макар и не разумео.

Спира. Elesaptak.

ПОДЛИСТАК.

Мајстор Илија.

(Слика из живота).

(Свршетак.)

Једном приликом нема мога мајстор Илије већ три дана. Моја брада протестујући пушта шиљке своје на све стране; изгледам као јуда ишкаријотски... Најпосле пошљем момка, да види, шта је са мајстор Илијом, што не долази; рекох му, ако га чујеш у дућану придиковати, немој га ни звати, волијем бити и не обријан, — него крвав. —

Дође момак, каже: нашао га, где баш једног човека брије, али мора бити да је са свим трезан, јер ћути као заливен. Одма ће доћи....

Мало за тим: куц — куц!... Мајстор Илија уђе, поклони се ћутећки, скоро до земље, и без да реч прослови, поче спремати свој алат за бријање..

Хтедох наравно, да га муштрам, што ми не дође прошлих дана, али мислећи у себи, да имам каде очитати му буквицу, за време његовог „деловања“, седох на обично место.

Он сапуни, а — ћути. — Глача бријач о кожу, а — ћути. — Поче ме бријати, лепо, лако, по његовски, али као закован — ћути...

Најпосле одпочех ја моју горопадну молитву:

„Видиш, мајстор Илија! Ти би био иначе честит човек, ваљан мајстор, само да ниси таква пијаница!... Ових дана био си ваљда опет трештен пијан, па си и на мене заборавио! Видиш, то није лепо од тебе! Неби-ли то много боље било, кад би увек био трезан као данас; ej, ej, мајстор Илија, баш си сам свој душман! Опамети се, болан, јер збиља ћу, или пустити браду, или се сам бријати јер недао ми бог, да ти дођем под бритву, кад си пијан; та ти би могао у твоме делириуму и врат ми пресећи!“...

Међу тим он брије и — ћути... Сад ме поче избријавати испод браде, баш око гр'оца... Кад ми диже врат и ја не хотично погледах му у лице, затрепта душа у мени... — — Он... дрема... — — Једном руком хтедох га отиснути од себе, а другом бријач уграбити, али ми суну мисао кроз главу: а ако се он тргне па бријачем превуче преко гркљана?..

Кроз стиснуте вилице могох само цикнути: „Илија!“..

Он отвори мутне очи, погледа ме, па само шапну: „не-не-б..ој..те..се..!“

Жмарци ми преко леђа прођоше, врат се укочио, очи

Пуслице.

⊙. У Италији тако нагло расте опозициона трава, да ће Кришпијева крава морати скоро пасти, — да се неби догодило што и горе.

♧. Једне бечке новине написаше велики чланак под насловом „*Wo liegt Serbien?*“ — На то је лако одговорити. До сад је Србија лежала некима као у пепу, а сад им је као у желуцу.

♯. Како је то, да се баш „Мале Новине“ највећма интересују да престане „Велика Србија?“

□. Пера Тодоровић сад врло пикантно пише о бившем краљу Милану. Но кад би бивши краљ Милан хтео рећи шта све зна о Пери, — не би ни то било мање пикантно.

✱. Чујемо да се браћа Солдатовићи захваљују Пери Тодоровићу што их је после смрти научно писати. (Али канда би боље било, да су они за живота Перу одучили од писања).

---

§. У Бечу је било мало гужве. Чивути су се највећма уплашили. Кад је један изустио „Трам-“, њих стотину дрекнуше „вај!“

♁. „Obzor“ доказује да Угарска има преко две хиљаде милиона дуга. (Кад би се од тих дуга направило буре, па да је пуно дуката, онда не би било кубуре.)

△. Земунци су са губитка др. Војисл. Суботића из своје средине осетили такав бол, који ће им бити све већи, што више буду Морфија гутали.

♎. Министар Тиса обећао је, да ће се по закону владати, те неће правити сметње, да се наш црквн. школски сабор сазове „између ускрса“ (ове године) „и духова“ (које идуће године.)

♃. И они, који нису радикалци, у себи признају, да се србијанске финанције могу излечити само радикалним леком.

Либералима и радикалима у Србији.

Драга браћо радикали,
Драга браћо либерали
(Трећи како знаду —)
Примате ли, не ка' налог
Већ ка' молбу од „Стармалог“
Једну лекцијаду.

Ако нам је рећи дет,
А ви чујте и наш свёт.

Немојте се борит' с грдњом,
С тим стрелама отровнима, —
Ако борбе бити мора,
Оружија другог има.

Од разлога овејаног
Није ником срама, —
Пред доказом непобитним
Недоказ се слама.

Не у срце, не у чело —
(То душмани раде)
Крес' начела о начело
Светлост ће да даде.

А та светлост поразиће
Општег Полифема,
И покашће да разлике,
Бар замашне и велике
Међу вами нема.

Нема, нема, и не треба
Душман да је нађе.
Само вашу слогу чека
Крма наше лађе.

Стармали.

стале, не трепћу . . . Сад ће! . . сад ће! . . била ми је једна мисао . . . Да скочим? да бегам? Ама бријач ми баш на грлу стоји . . . Игра јабучица, да мислим, сама ће се о бријач закачити, а мајстор Илија жмирка, ћути, . . брија . . . Льгано, . . сигурно. Мишљах, да ће ми срце искочити од стра . . . Векови се продужише из оних неколико тренутака! . . И хвала свемогућему! Готов је; — спусти бријач, а ја не дочекав, да ме спере или отаре, скочих као бесомучан са столице, па се сад осух на њега псовком и грдњом. . .

Он купи своје ствари, па — ћути . . „Та хуло једна, што се претвараш? Знам ја, да ти језик лети као намазан, кад си пијан, па што сад не говориш?“. .

„Не—не—не—м—о—г—у!“ протепа он, поклони ми се и — оде лепо кући. —

Несретник, толико се нацепао, да му се језик са свим завезао, али рука остаде му чврста и лака! . . .

То је оно: „*бербер не мож' свако бити, за то треба — дар!*“. . .

Бога ми, и треба! — Ја ову епизоду никад нећу заборавити, а мајстор Илија бог зна, под чијим ће туђим плотом скончати.

Др. Казбулбуц.

Заковрчена питања,

која ја, без више помоћи не могу да отковрчим.

Из ботанике. За што ни један хумористичан лист неће да се назове „Коприва?“ (А то би име некима тако доликовало).

Из прозодије. Ко би знао казати, да ли је пјесничким саставима више користила цезура, или им је више шкодила цезура?

Из зоологије. Колико пута може курјак дјаку промијенити, а да му ново министарство тој ћуди ни за дјаку не замери?

Из филозофије лингвистичке. Чини ли се и вама, да реч „опортунитет“ није коректан израз; јер у ствари опортунитете не почиње се са припјевом опор, него тиме се обично завршује.

Из реторике. Каква је разлика између они са борских говорника, који држе дуге говоре другима, и они који своје говоре задржавају за себе, и за своје пенове?

Из пасторалне богословије. Постоји ли још оно Анђелићево начело, по коме су свештеници оци, а народ пасторци? (Ја мислим, да пасторци могу имати само очухе, — а тиме се баш не би очувао онај стари, благодетни односај између народа и његовог свештенства).

Из картографије. Какве се фарбе (или фарба) имају да се јасно обележе границе између Хазардије и Опуљије?

Из журналистике. Би ли могле новине излазити, кад не би било слагача?

Из историје. Шта би дали Чеси, да су у своје време, уместо „Беле Горе“ имали своју „Црну Гору?“

За изложбу.

Ево за који дан ће ће се у Паризу отворити изложба. Требало би на прат на нос да и ми што пошљемо, јер ће свет иначе мислити, да ми немамо никаквих чудноватих и ванредних ствари, којима би се пред светом похвалити могли.

Хајде на брзу руку да им пошљемо ове изложке:

— Један ћон, од којега се праве образи за сараднике „Видела.“

— Ону празнину између две столице кроз коју је Пера Тодоровић сео на земљу.

— Оно перо, којим је Вјекослав Клајић, хрватски наученјак, преписао из српског „Летописа“ чланак ненаученјака † Лазе Кнежевића о Буњевцима, те га под својим именом издао.

— Онај врх од цинеле, којим је но причању Грознога у „Нашем добошу“ Герман лечио неизлечиве болести.

— Оне клупе, на којима се заказана учитељска скупштина о ускрсу није држала.

— Онај чвор, о који је запео избор жабаљског проте.

— Рачунске књиге најјефтиније штедионице, да би свет имао појма о вавилонском торњу и сметености.

— Морфи-ум, који земуњску слогу хоће да успава.

Шта чујемо и шта не чујемо.

Чујемо да се српски сабор неће скоро састати.

Али не чујемо да је курс лозова законитости усљед тога скочио.

Чујемо да су Хрвати предали своју нуицију.

Али не чујемо, да се у Пешти на то здраво љуте, као што обично бива, кад се захтева што је праведно.

Чујемо да је један човек својој Кантићки одгризао нос.

Али не чујемо, да је принц Кобург свој нос дао осигурарати.

Чујемо да ће у Бечу бити изложба цвећа.

Али не чујемо да особито кваришу сокачки сукоби полиције са узбуњеним радницима.

Натписи на разним стварима.

Натпис на једној ћупи.

Ево ја сам ћупа, —
Али ћупа права.
(Јер и таких има ћупа,
Што се зову: „глава“).

Натписи на једној Вертхајмовој каси.

Ја сам каса јака,
Не бојим се квара,
Не бојим се обијача,
А баш ни пожара.
Стрпај у њу хиљаде,
Па смеш спавати с миром
Ал — у једном кревету
Са својим касиром.

Натпис на једној празној боци.

Ја сам боца празна, —
А пуна сам била.
Сад је пуна глава,
Која ме испила.

Натпис на једном нацаку.

Ако хоћеш лепо,
А ти леђа справи.
Ако пећеш лепо, —
Ја ћу те по глави.

Натпис на једном бубњу.

И мени признање
Ваља да одате,
Ја помажем људма
— Да порцију плате.

(Продужиће се.)

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом, или азбучним нередом.

Комешање = кад се, при игрању преферанса, не зна, ко треба да меша.

Литра — оно, што моме белову грло стеже (ал моме бача Тоши треба неколико *литара*, па тек му се онда грло и језик одреши).

Сумрак — кад министар финансије државни приход сумира, па види, да му ипак иде напредак, као рак.

Брк — оно, чиме солгабиров многе корисне намере побрка, кад хоће свугде свој нос да тури.

Бајонет — Бодље на јежедневном уверавању о европском миру.

Кукавац — Човек, који је кукао у Вацу.

Персијанац — Младић, који се заљуби у какву Персу.

Ротква — Оно, што Јевреји радо једу, па и нама дају у својим новинама.

Филозоф — Човек, који нас може и загрејати, особито ако је *дрвен*.

Увода = Риба. За то, јер живи *у води*. (А што нам уво своје не да, то је само за то што га и нема).

Бува — Најближи нам сродник (јер је и у њој наша крв).

Глас у народ.

Верујте ми, браћо, сва моја кривица лежи у томе, што писам мислио, да ће Анђелић тако брзо умрети.

А што још не могу одлучан нов положај да упрактичим, то је само зато, што још не знам, ко ће сести на упражњену патријаршеску столицу.

Што сам писао у „Нашем Добу“ — тешим се да није нико читао.

Поп Анта.

Из наше торбице.

У гостионици.

Гост. (Иште чашу вина).

Крчмар. (Донесе му, — али по вину плива плесањ).

Гост. Је ли ово старо вино?

Крчмар. Јесте.

Гост. Је л' здраво старо?

Крчмар. Јесте.

Гост. Па донесите ми мало млађег, — које још није осе́дило.

Енглески.

Лане у Ишлу упозна се један Енглез са госпођицом Сидонијом. Допадне му се и други дан дође њеној матери, да је испроси за жену. Мамица је већ знала да је Енглез богат, из добре куће, а не би ни ружан био (да је имао бркова), — еле мамица пристаје, а пристала је и госпођица Сидонија. Разговарали су се још један читав сат, док су утаначили кад ће бити сватови, — где ћеду зиму провести и т. д. И онда се Енглез опрости са будућом супругом и пуницом својом; но кад је дошао до врата, он се још једаред врне, да још нешто запита.

Енглез. Збиља? Заборавио сам питати, да ли је госпођица музикална.

Мамица. Ох, како да не! Свира она и на гласовиру и на вијолини, — још те како виртуозно.

Енглез. Е, онда ми је жао, — али од сватова неће бити ништа.

Мамица. А за што !!!!! ???? !!!!

Енглез. Знате, ја имам једног кера, који не трпи никакву музику у кући.

Међу пријатељима.

А. Шта би ти казао, кад би ја сад од тебе заискао 50 фор. у зајам?

Б. Смејао би се.

А. А за што да се смејеш?!

Б. За то, што ми је милије да се сад смејем, него после да плачем.

Како се баба Наста удала.

Баба Наста макар да је већ унуке љуљала, осећала се је младом као пре 40 година. Па није ни шала, већ 30 година има од кад јој је „добри покојни“ као што га она зове преминуо, а она остала удова. Нешто што је укућани преко ока гледе, а нешто опет што се загледала у богатство старца Илије, заишће јој срце да се уда. Старац Илија макар да седе плете, тражи опет баку, јер вели одкад му покојна умре нема реда у кући; синови га се небоје а снаје га опет неслушају, па куд ће него да се жени. Зна он за Насту — добра душа, ал чуо је да је слаба вида па се ко боји, ал напокон се ипак ојуначи и пође у проситбу. Баба Наста чула шта он замера, па се ваљано припремила. Баци иглу покрај столица а унуче узе на крило, па тако седе да дочека просце. Просци дошли и испросили, ал пре но што се дигоше да отиду узврпољи се младожења, ко рекао би нешто а несме. Напокон ипак упита: а јел бако, ти ко знаш што но кажу, има свакојаки људи — па приповедају ко да си слаба вида? — Баба Наста скупи устне па се насмије по девојачки, па онда рече: „та дедер синко дигни ту иглу са земље,

што се тамо тако лепо сјаји.“ Дете скочи и дигне иглу, а старац Илија се упропасти кад то угледа.

Е Боже мој рече Илија, баш ме тедоше на зло да наговоре, окаљаше те ни криву ни дужну.

После три недеље дана ишла је баба Наста на венчање а деда Илија је викао ијујују! да се је све орило.

Ачић.

Код комшије „Швабе“ на ручку.

(Истинити догађај.)

Позвао комшија „Шбава“ комшију „Раца“ на ручак, — а и што не би, кад је и он код њега бивао више пута на ручку. Шта су јели, то се сад нас не тиче, главно је то, да ни вину није било замерке.

Комшија „Шваба“ сећао се, како њега комшија „Рац“ нутка, да пије, па сад неће ни он да буде лошији, па све гурка свога госта да пије.

Што јесте, јесте, — Срби умеју пити, ал нису баш ни они увек расположени за пиће. Тако је и сад било, — Немац је нуткао, а Србин је само цвркутао.

Домаћин се већ рашћеретао, па га једи што му гост није весео као што уме да буде код своје куће. Досети се, па напуни чаше и себи и госту, куцне се и повиче: Пи, брудер, у здравља добра и поштена, и велика и слафна господин Милетић!

Наравна ствар — на ту здравицу испио би комшија „Рац“ и чашу отрова, а како не би чашу добре салаксије. И комшија „Рац“ наже, да испије чашу до капи (да не остане ни трунак непријатеља). А домаћин се обрадова томе, и пошто је бокал већ био празан, викне свога сина, да га пошље још једаред у подрум. Еле, баш кад је комшија „Рац“ натег'о чашу да је испије, комшија „Шваба“ повиче из свег грла: Пепи!

Домаћин викну: Пепи!, а госту се учини, као да је викнуо: Не пи!

Али онда је чаша већ била празна, и комшија „Рац“ је тресну о дувар, да се распрштала на сто комадића.

Даклем тако, комшија! сто пута си ми казао: пи! пи! пи! а кад је мени најслађе, онда викнеш: **Не пи!**

Домаћин се нашао у чуду и једва изиђоше на чисто, да је то био само неспоразум. Онда су се тек обојица смејали и пили су и певали су до мркла мрака.

Нравоученије. Не ваља, кад се људи зло разуму.

Ђ.

Досетке наивности и др. из дечијег света.

Јовица. Знаш шта, мамице, ајде да ме довече окупаш. Та већ ме одавна ниси купала.

Мати. Е, данас не могу, — данас немам каде.

Јовица. Па не мора бити баш у кади, — могу се ја окупати и у котлу.

Јовичина сестра Ката дошла из школе, па хоће да утрчи у материну собу.

Јовица јој рече: не иди унутра; мати је љута.

А како је љута? — запита уплашена Ката.

Јовица. Ето ти је сад! да јој и кажем како је љута. Па љута је као паприка.

Јовица је имао једну тицу у кавезу, па му је жао било што та тица самује, за то је наваљивао на матер да му купи још једну.

Мати се у први мах чинила невешта.

Јовица. Ал молим те лепа моја, слатка мамице, купи ми још једну тицу, јер ова се боји у кавезу сама.

Мати. Нема ништа. Ти све тако нешто закераш што је скопчано са трошком; а не питаш има ли пара.

Јовица. (Враголасто смешкајући се). Знам ја добро да сиротица нема пара; за то те и молим да јој купиш пара.

Јовицу је водио отац на неку велику војничку смотру (маневар). Стадоше поред једне кумпаније, где су сви војници били пешаци, само је један јахао на коњу и имао је златну јаку, на три рога шешир са зеленом перјаницом.

Јовица се није много интересирао за ту целу трку фрку, али ипак запита оца, ко је и шта је тај са зеленом перјаницом.

Отац му одговори, да је то ве́елики господин; то је генерал.

Јовица (макнувши раменом). Па лако му је бити велики, кад је на коњу. Ал да видиш колики ће бити док сиђе са коња.

— Тата, тата! Види како сам леп добош добио од чика Ђуре! — рече мали Стева весело.

— Ти тај поклон несмеш задржати. Ја ти забрањујем. Но, још би ми то требало, да ми по вас цео дан по кући добујеш. Ја не трпим ларму.

— Али, слатки татице! Та ја ћу само онда добовати, кад ти спаваш — одговори Стева сасвим наивно.

Шогор.

Бубнуотека.

Један трговац Јеврејин у Дески честитао је ове године својим муштеријама ново лето и ту је честитку штампао на белој артији са црвеним и зеленим пругама. Ево те честитке:

П. г.

Кад узмим слободна

НОВО ГОДИНУ НОЈБОЉУ СРЕЧУ

желити молим, да ме и сад својим добровољу ко што до сад роздравите.

Од 14 година стоји мој трговина, и имачу брига да и даље великопоштован наружбиву брез фелера задовољити.

С поштовањем

Пера Седе

(Овај браца требало би да запамти, да Срби воледу остати без честитке, него да им се лепи српски језик овако сакати. Па још ако му је и еспап тако „*брез фелера*“ као што му је честитка онда не би шкодило, кад би Срби Дешчани каквог другог трговца својим новцем потпомагали.)

Фрицика — Парид новог времена.

Фрицика забавља Резу, Кредлу и Милчику и вели им: „Она душица, коју Фриц најволи, добиће јабуку.“

Тако је и било. — Појео је сам.

(„Üstökös.“)

Циганов изговор.

Циган Томо не боји се зиме, не боји се ни снега, ал само док нема ветра: ал кад дуне ветар, онда наопако — одма крошње па под прву сламу да тражи огрева. Тако га једаред уватише где чупа туђу сламу, па кад га упиташе: „Шта радиш циго?“ „Тражим најдуљу сламку“; „а чему ће ти те крошње на леђи?“ „Огрнуо сам се да неозебем“ одговори бојазљиво циго.

Опет нешто што је сто пута било.

Један Kassabeamter, који је руковао са капиталом од 40.000 фор. сад више не рукује њиме, него ногује у Америку.

Не тако!

Стари дејка уз'о четку
(Боже му помози!)
И том четком чисти лозу
И ластар на њојзи.

То је ћорав пос'о;
Сам себе не лажи!
Филоксеру, дејка,
У корену тражи.

Армалисг.

ПАБИРЦИ.

Форишица. Како је твоме господину?

Други форишица. Зло. Сутра ћеду му ногу сећи.

Форишица. Па ћути, бога ти, ту има и нешто добро за тебе.

Др. фор Какво јадно добро!

Фор. Па од сада нећеш морати две чизме чистити, већ само једну.

(Из Беча) **Кројач.** Је ли код куће ваш Zimmerherr, г. Н. Н. јуриста?

Слушкиња. Јесте, код куће је. Изволите само унутра.

Кројач. (Мисли се) А ког ћу беса да улазим унутра. Тај зацело нема новаца. Јер да има новаца не би седео код куће.

Запитали једну врајлицу: за кога би пре пошла, или за цинију или за распикућу?

Врајлица. Е знате, то би до тога стојало, који би ме пре запросио.

Писар М. Знаш ли зашто је наш господин председник остао тако дуго на путу?

Писар Н. Не знам.

Писар М. Оженио се

Писар Н. Ха, бог да прости! То сам ја томе матором зликовцу одавно желио.

(Капласка учтивост.) „Горе главу, господине јуриста! — круцификс-сакрамент, зар не чујете што вам кажем: горе главу! — што гледите све у траву, — зар нисте данас још врушткали!“

Чивутин Ицит имао је малу главу, па му је смешно стојао онај велики шешир на малој глави.

Неко га запита, што је купио тако велик шешир?

Ицит. Нј! Зашто да вхупим мали шхешир, — кхад за тхај исти новац мхогу да дхобијем велики!

Н. П. (из долњих крајева) дође једном у Пешту. Ту се шетао вацком улицом са једном старијом госпом и са једном девојчицом. Опази га неки школски друг, с њиме се није састајао већ од тридесет година, приступи му и повиче:

— Сервус најташ! познајеш ли ме још?

— Како те не би познавао?! Баш ми је драго што те видим.

— Па јеси ли жив?

— Хвала богу јесам

— А ко су ти то?

— Једно је моја жена а друга ми је кћи.

— Ordegadta! па што не покажеш прстом, да знам које ти је жена, а које кћи!

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Новије књиге и музикалије

послате уредништву на приказ.

Приповетке Милорада П. Шапчанина. Књига трећа. *С Дрине на Нишаву.* Путопис из године 1877. и 1878. Друго издање. У Новом Саду. Издање српске књижаре и штампарије Браће М. Поповића 1889. Цена 60 новч.

„Свет ће читат' песме моје.“ За певање уз пратњу гласовира скожио Х. Дубек. (Посвећено др. Лази Станојевићу) Издање срп. књижаре Браће М. Поповића. У Н. Саду 1889. Цена 80 новч.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта 1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10^1/_2$ сати пре подне.

У НОВОМ САДУ 8. (20.) марта 1889.

ОДПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелен-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење брковa и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или унаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 4 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 4—20

ЛЕДА! ЛЕДА! ЛЕДА!

Долеподписати учтиво јављам: да сам овде у месту отворио

РАДЊУ С ЛЕДОМ

коју препоручујем поштованој публици уверавајући је, да ћу мојим пошт. муштеријама сваки дан лед издавати по најјефтинију цену и то:

Једну путуњу од акова за 30 новч.
Једну ведрицу од 15 литара за 10 новч.

Наручбине молим да ми се поштанском картом дописницом доставити изволе, те ће свако бити послужен тачно и солидно. С поштовањем

ИСИДОР ФРАЈД.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 4—6

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под. Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

33—36

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

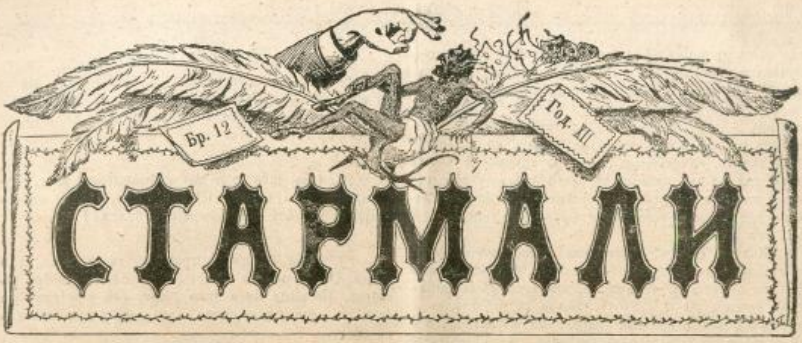

Бр. 12 Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 30. априла 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10, — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic. (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

ОД УСКРСА ДО ДУХОВА. . .

Од ускрса до духова
Педесет је пуних дана,
Те педесет пута може бити
Закон, правда изиграна.

Сабор треба да се скупи, —
То потврђен закон вели,
То потреба прека иште,
То и народ цео жели.

Столица је празна, с које
Неизбраник мртав паде;
Ветар ју је излуфтир'о,
У њу гледе наше паде.

За столицу ову свету
И Радић се већем маша, —
Власницима обећава:
„И ја умем бити паша!“

А црква нам сузе рони,
А школе нам уздишеду;
У живота српског врту,
Свугде видиш слику бледу.

Ране, што нам обест даде
Зинуле су за мелемом, —
А мелем је утонуо
У мутљагу, у големом.

Од ускрса до духова
Педесет је дана, — доста;
Сваки дан нам тестир читат
Реч закона од устројства,

И премишљат патријотски
(Лојалности без уштрба)
Колко вреди и сам закон,
Кад се тиче — јадних Срба.

Ср—ц.

У место уводног чланка.

Врло је то лепо кад се људи још за времена коригују, без туђега укора. То признање мора се одати и вршачком певачком друштву. Оно бо чувши, да Раваничини о Видову-дне неће доћи у Вршац, закључило је, да им врати братски зајам, па да ни оно не оде у Раваницу, — јер је далеко, а у ово доба године није лако путовати; може бити јунске мећаве, може бити и буре (у подруму) — дешавало се каткад у то доба и земљотресенија; а и хајдука је кадгод бивало у Срему (још и сада постоји онде негде „хајдукова чесма“). Тако се закључило у први мах, — но хвала богу и то се брзо и откључило. И вршачко певачко друштво покајало се и скрушеним срцем реши, да се иде у Крушевац. Мени је то са свим право; нити ћу ја сад да бројим, колико је корака од Вршца до Раванице, а колико опет од Вршца до Крушевца и натраг, само се радујем што Вршчани на Видовдан неће остати код куће, јер онда би се тек увидело, колико би било далеко од њих до ма којег од два центрума видовданске прославе.

Можда је и добро, што ће ова петстолетна прослава имати два центрума, јер ако се донде не приближе и не споразуму „браниковци“ и „заставаши“, „радикали“ и „либерали“, онда треба једни да оду у Круше-

вац па да премишљају за што су порушени двори цара Лазара, а други да оду у Раваницу, ка гробу Лазареву, па да премишљају, како би сада изгледало српство, да није било богом проклете а ђаволом благословене неслоге. — — А „напредњаци“ и „нашедопци“, сви, колико их има могли би се натоварити на какве повеће таљиге, па отићи у Париз на изложбу и чекати онде, кад ће зуб времена изгристи гвоздену ајфелову кулу, или кад ће река Сена усанути, или бројати, колико ће гусеница потаманити француске тице за идућих сто година.

Кад је реч о гусеницама, сетио сам се једне приче, коју ми је причао неки стари, сад већ покојни филолог. Гусеница, вељаше он, звала се негда маџарским језиком „њо“ („nyó“), ваљда за то, што су је у стара поштена времена ударали по њокалици; али та се времена полагано измењиваху, а гусеница је једнако пузила и пузећи тако дошла је до великог господства, — и тако је стекла титулу „Herr“, — та јој је титула остала све до данас, и данас се још гусеница мађарски зове Her-nyó (ако мени не верујуте, завирите ма у који маџарско-српски речник, или запитајте кога званичног транзлатора, н. пр. г. Соколовића.) Даклем гусеница је постала великим господином, само за то што је пузила. Ето то је цела та прича, коју ви досад за цело нисте знали; — но ипак нисам ја јединац, који ту причу знам, има још један јединац а можда има и више јединаца, који за ту причу знају и њено наравоученије у своју корист употре-бљују. — — Но куд камо би било и лепше и достојанственије, кад би се гусеница маџарским језиком и данас звала просто „њо“, — па да је толико пута зврцну по њокалици, колико им год пута допузи до прага.

Хтео сам још нешто да напишем, — али се бојим да нећете ни ово читати.

Почетниковић.

Пуслице.

♎. Абердар пориче, да је бивши краљ Милан то и то рекао о Гарашанину и о Пери Тодоровићу. Та оно б. краљ Милан то није баш морао рећи, — ал је морао мислити.

♐. Онај што је пуцао у Француској на г. Карнота, зове се Перен. Шта наопако, зар ће атентатлије да постану перенирајућа биљка?!

□. Пера Тодоровић трабуња, да га неки желе убити. Он је чуо да нешто звони, ал није добро разабрао. Не жели њега нико убити, већ поштени људи само то желе, да се такав Хам-елеон у српству више не роди.

Ω. Ако наш нови министар правде г. Силађи истисне све рђаве жупане, онда ће истиснути и оно подножје на којем Тиса тисује. — Ако не буде успех биће „пех“.

⊙. Мухачка је битка била несретна. Да је поп Стева знао мало историје, не би ни почињао кавгу са Мухачевићем.

♊. Емилијан, то би до душе било врло лепо име за српског патријара. Али ко је народу Немилијан, тај неће дочекати да га народ бира.

♉. „Наше Доба“ у своме 30. броју вели, да је З. Ј. Јовановић своје „Ђулиће увеоке“ написао по Боденштету. Ако писац те потице то докаже, онда му нико не може рећи ни да је хуља ни да је нитков.

ПОДЛИСТАК.

Разне неприлике приликом Шкрипоципелићеве женидбе.

(На жалост истинито збитије)

Мото: Ову причу ко прочита
заболет' га неће глава,
она има својства и та
— кадра те је да успава,
Постиљ.

„Заражен љубавом уздишем дан и ноћ,
сујетним трудом разбирам за помоћ;
ал' помоћи нигде нема где год је тражим
сузама за то очију мојих — лице ја влажим....“

Већ по самом бавлењу са појезијом (и уздисајима) види се, да је наш Шкрипоципелић, иначе Дамјан, имао у себи „појетичну жилу“. Ал' хајд најпре да вам га преставим! Био вам је тај створен за друштво, и није толико ни био шаљив колико се човек ш' њиме могао насмејати. Чим је навршио тридесет четврту годину, одмах је (не питавши родитеље) ушао у — тридесет пету; ал' није само да је то урадио био, него се још и — загледао у једну лепојку. Што се његовог „лицезренија“ тиче, могу само толико рећи да, ја иначе незнам женски густ, ал' кад би ја био женско, па би ми он изјавио љубав, ја бих га с места тужио у полицију. Ал' да идемо даље! Био је доста пуначак, имао је подугачак нос, танке бркове и — дебео образ. А осим свега тога имао је још и једног кума. Овај се звао баћа Марко. Био је доста „бристар,“ те није веровао у које какве „глупости“ н. пр. да се на туцин дан не ваља тући; да око поноћи (и после ње) није саветно никад тумарати јер иду вештице; да млеко даје више снаге него Дамјанов шиљер и т. д. Умиљат је био као — корњача, а што се тиче дужине, могао би трести ораје ш' њиме.

Еле њих двоје су радили, што год су радили, и тако кад су преписали гореспоменуту песмицу дамјановој драгој и овај је пољубио и запечатио (т. ј. песму) у коверт, пошљу је управо „дражајшој“, и били су потпуно уверени, да ће ствар за неколико дана бити свршена, т. ј. док ово прочита, а њега је већ знала; за два, три дана и (чим она спадне с крушке) „јабука“ не вали! За тим ће бити нешто мало „краваља“ т. ј. „одбиће се бисер грана од јоргована,“ на што ће „Исаија (и пустосвати) ликовати“ — једном речи, сваки, коме сврака није баш са свим мозак попила, могао је видети, да ће (особито после оне песме) ствар на брзу руку бити свршена.

Читамо, како се „Бич“ неком „Брци“ извињава и уверава га, да у уредништву „Бича“ нема ни једног „Шајканера“. — То је све материјал, како ћемо једнодушније прославити петстогодишњи помен видовдански.

„Одјек“ у своме 61. броју од српских листова, који излазе ван Србије најтоплије препоручује „Бос. Вилу“, „Заставу“, „Србобран“ и „Срп. Глас“. Бог и душе ми се не би срдили, да је и „Стармалог“ препоручио, — макар и најмлачије.

Натписи, на разним стварима.

Натпис на једној новој лопати.

Ево, ту сам, нова, лепа, јака,
А и жељна задатка голема.
Пуна ј' опет аугијева штала,
Пуна ј', пуна, — ал Херкула нема.

Натпис на једној бријачици.

Јадна сам ти и ја брица,
Та не вредим баш ни кера.
Јоште нисам обријала
Ни најхуђег калуђера.

Натпис на једној пакли дувана.

Можеш ме отворит',
Ја се нећу срдит'.
Ал ако ме запалиш —
Зло ћу ти засмрдит',

Натпис на једном топу.

Мене није бог створио:
— О, да среће худе!
Људи су ме направили,
Да убијам људе.

Натпис на једној кући.

Сачувај ме, боже, свих могућих брука!
Сачувај ме, боже, потопа, пожара!
Сачувај ме, боже, лопова, хајдука!
Ал и — добошара!

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом, или азбучним нередом.

Орангутан — природословци мисле, да је то нека засебна врста мајмуна; ал то је сваки мајмун, који се нагута ора.

Купиново — по имену своме најбогатије село на свету, а кад завириш у њега, видиш да му је егзекутор и старо продао.

Даница — лепа девојка, која се после тридесет година може звати и вечерњача.

Хектолитар — Хекторов литар.

Сумрак — кад министар, при крају године прорачуна колико је примио, а колико је потрошио, па му сума изгледа као рак. То вам је то.

Попац — ђакон од шесдесет година, који би хтео да га запопе, ал му се каже: ац!

Пехар — стара словенска реч, коју су Мапари од нас само позајмили, а нису је похарали, дакле не би требало да је зову: Похар.

Билијар — зелено, *широко воље*, где заиста онај добија, *који зна боље*; што иначе не бива увек на другим пољима.

Кудеља — критичар

Испосник — протежират калуђер, који се као богословац у благодејанију испостио, па сад хоће да се омрси, а ако да бог и срећа јуначка, да се и угоји.

Казанџија — судија у криминалним стварима.

* * *

Био је баш ускрс. Дамјан обукао нове хаљине (да га не би сауредник упокојеног „Српског бедника“ вијао око цркве), па чека кума. Некако нанео враг баш и мене да идем њему. Кад ја тамо, а он се дао у посао на тражи где прекећу зелене жабе по башти, и плаши скакавце, јер треба и то додати, да је он јако „чезнуо“ за баштованлуком.

„Сервус Дамјане!“

„О, дражајши, одкуд ти? Ал' као да си у боб врачао, тако си тревио! Ја баш чекам кума да дође с колима, па ћемо ићи у П. к'о бајаги да „аусфарујемо,“ а овамо ћемо потанко разабрати како „она“ цура стоји. Ти ћеш, разуме се, с нама!“

„Та, па, сад, оно, ако баш мора бити — мора! Али пре свега, ја сам се знаш добро наручао, а на пут ћемо, па као не би било ружно док кумашин не дође, да се мало шиљерцом поткрепимо.“ (А имао је шиљерца — матер свакој салаксији! Три сам му „оде“ написао, само ни једна — кажу „злобни“ критичари — није ваљала.) Он се одмах остави свог (ћоравог) посла, па изнесе жељено-очекиваног; ал' да смо се ми били толико „крепили“ колико смо кума чекали, могли би се комотно два пут опити (а овамо смо само један пут).

Кум је рекао да ће „пункт“ један сахат бити ту, ал' бога ми прође пола два, па два, па прође и полак три сахата, а кума нема. Већ смо се почели обојица да једимо, — кад ћемо стићи? Ал' опет: „Свашта има свог узрока“ тешили смо се и ми као она манастирска куварица када су је питали неки хуљаковићи: „Зашто јој је сукња с преда покрачала?“ Ваљда има добре коње, кад не жури, есапили смо нас двоје при пуној чаши, флаши (и глави.)

Тек око три четврти на три чујемо ми — стадоше кола, из чега смо видели да кумово обећање исто толико вреди, колико берберска заклетва „једној“ женској; ал' да је причекао био још само мало, било би, бога ми, — „откумандус!“

У коли су била два бељца. Нису толико били ни бели колко су били — мршави, а што се тиче „керења,“ то су, колко сам могао приметити, обадвоје сматрали за — луксуз.

„Дакле хајдмо!“ — „Хајдмо!“

Чашице су још последњи пут учинили своје, и ми смо се пењали. Ја истина нисам непријатељ лозе, ал' сам се ипак намргодио кад сам сео на један немилостиван чвор, јер сиц је био од лозе, па кад сам се сетио да ћу

Посланик — реч, којој каткад треба остраг додати још једно писме „С“, па да буде појам потпуно изражен (*посла никс*).

Супарници — људи, који се у један мах купају у „дампфбаду.“

Мишкуланција — кад каквог Мишку окују у ланце.

Тиквица — мала тиква, која има вица, јер велике тикве тога немају.

Помодар — човек који није сасвим модар.

—**кри**—

Шумска идила.

У зеленој шуми идилскога ћара,
У најгушћем хладу један па́рак седи.
Први руке шири, — старе чизме крпи.
А други уздише, — празну торбу гледи.

Из наше торбице.

На матуритету.

Још се није ни почео испит а г. комесар примети, да се један благонадеждник ванредно ознојио.

— А што се ви тако знојите? запита га благо и сажалително.

— Ја не знам.

— А можда би ја могао погодити?

— Може бити.

— А знојите ли се ви и иначе много, или само сад.

— Не, — ја се иначе ретко знојим, ал не знам сад шта ми је.

— Вите, то је баш то, — да сте се за прошлих осам година више знојили, сад би могли проћи о мање зноја.

се на њему бар једно три сахата труцкати; ал' сад већ шта је ту је! Скрешемо (и опет) још последњу сретна пута ради, и то онако „с ногу“ ил' боље рећи с кола, и кренемо (пошто смо се заборавили прекрстити) опростивши се с његовом високопоштованом госпођом матером (крешчајемо име не могу да се сетим), пошто се левâк најпре два пут, три пут вурио.

Чим смо се кренули приметим ја, а шапнуо сам и Дамјану, да бељцима не ће требати камџија (него држаљица), и то је на мене, а и на њега, тако дјејствовало, да су нам све црњи и црњи изгледали.

Прашина је била ужасна, а ми смо ишли или сасвим лагано, или мало брже ал' онда за другим колима, и онда смо уживали „шепфујући“ онај „луфт“, што су нам предидућа кола припремила, и тако дођемо обојица до тог уверења, да је сто пута горе возити се на два рђава, него на четир добра коња.

(Продужиће се.)

Око поноћи.

Поноћ, ако није била прошла, ал далеко није била. Напио се мајстор Глиша па пева ћурчијском улицом, као да нема констаблера на свету.

Довикну му кроз прозор његов познаник Н. „Море, Глишо, мани се певања, — та сад сви поштени људи спавају.“

Глиша. Јесте, — да, — тако је — имаш право. Сад сви поштени људи спавају; — само ја и ти не спавамо. Ал ја бар певам, — а тебе ваљда жена издеветала, па сад бројиш звезде.

Парохијан и попа.

Парохијан. Оче попо, волите ли ви питу с месом, — од бела брашна, па масну, па са много меса, а добро и обиберисану.

Попа. Волим, а да.

Парохијан. Па знате шта! Кад једаред госпођа поша зтотови таку питу, зовите и мене на ручак, да видите како је ја тек радо једем.

Како то?...

Ициг Јајнкеф Швиндлмајер
умерено живи;
Он не пије, не карта се,
није у кадиви;
дућан чува до поноћи,
у њему и спава;
није болан, бистра му је
и пребистра глава;
па ипак је, (глете само,
какав улес зао!)
па ипак је, већ три пута,
узастопце — *пао!!*

Сада ено Ициг Јајнкеф,
на дућан не гледи,
од бриге се многе, — каже, —
раније оседи;
ено њега крај шампањца,
и крај добра пива,
живи Јајнкеф, ко што уме
већ да живи Чива....
Други човек, кад већ *падне*
он се *тешко диже;*
али Чива кад посрне,
већ је *срећи ближе!!!*

Др. Казбулбуц.

Учтивости једног „фирера“ са неким једногодишњ. својевољцима.

Ви канда незнате, шта је то „једнак корак“, — а то и магарац зна.

Кад ми салутирате, не сме вам се леви брк на смешити. Нисмо ми заједно свиње чували.

— —

Знам ја да сте ви били ј у р и с т а али из ј у р и ћ е м о ми вама ту л у д о р и ј у из тикве.

— —

Где како вам се ово дугме клима. Оћете ли да вам ја пришијем једну за уши.

— —

Како је оно ваше име? Аха: Светозар! — Но, то ми је име врло мило! Да имам лепо исето, баш би му то име дао; — тако ми се то име допада.

— —

И ви сањате да ћете бити официр. Вортапше, медведе, треба и другом крушака!

— —

А што не засучете те брковe, него вам висе доле, као у рацке мрначе реп!

Патниковић.

Непонатно.

Ој, ви стари практичари,
Разјасните ово мени:
И ко пије *бело* вино,
За што му се нос *црвени*?

Широкобилац.

Бербер-Ацин „Шилд“.

Бербери обично не молују никаква „шилда“ над својим дућаном (хтедох рећи официном). Али бербер Аца мишљаше: шта се то мене тиче — не мораи се ја држати стара обичаја; — ја хоћу да имам „шилд“. Ено мој комшија с десне стране има „шилд“ „код три гаврана“; комшија с леве има „шилд“: „код два бела голуба“ — ен овај преко има „шилд“: „код седам звезда“ — а ти њихови „шилдови“ немају никаква смисла. Хоћу и ја да имам „Шилд“, — ал ја знам и какав хоћу, и за што такав хоћу.

Ја то чуо, па и заборавно.

После месец дана прођем ја поред официне бербер-Ацине и видим на вратима лепо намолована — д в а м е д в е д а.

Таки уђем унутра да ми брат Аца ту загонетку разјасни.

„Знам, Ацо, да си одавна спланирао да метнеш и ти „шилд“ над својим вратима, — али од куд, ако бога знаш, од куд баш ње на медведе?“

Мој промућурни Аца разјасни ми ствар овако: „Знаш, брате, то је ради Немаца, да и они знаду какав мајстор у овом дућану живи. Јер знаш, медвед се немачки каже: бер, — а кад су два медведа, онда је то б е р б е р. И тако не морам писати немачка слова над својим дућаном, а ипак ће ме сваки Немац разумети.“

Ја се клањам Ацином досетљивости. И ово је, без сумње, први случај, да је над којим дућаном стојао „шилд“ у виду — ребуса.

Ђ.

У чему лежи кривица.

Прва ј чаша свему крива
— То искусих давно веће —
Јер да нема прве чаше,
Не би било друге, треће;

Не би било пете, шесте,
Ни девете, ни десете,
Ни последње, оне клете,
Што нам мозак тако смете.

Исидор.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Маломе Вељку истом је три године, пак знаде којешта бубнути, да му се сви слатко насмејемо.

Дошао кројач, да оцу узме мјеру за огртач. Мали Вељко држи се оца, пак ће га упитати: Је л', тата, сто лади тај господин?

Отац: Мјери тати дугачки капут.

Вељко: Је л' татице, ћу и ја добити дугацки капут?

Отац: Буди добар, па ћеш и ти добити дугачки капут.

Вељко: Је ли, онда ћу ја бити тата?

Отац и мама иду сваки дан у школу, а мали Вељко мора ићи после ручка спавати. Више пута неће се Вељку спавати; а девојку не воли, пак онда моли маму, да га пусти куми. Кад је мали Вељко дошао куми, онда јој рече:

„Је л', кумо, ти не мораш ићи у школу?“

Кума: „Не морам.“

Вељко: „Је л', кумо, ти немој плавити сколу, сто це теби скола!?“

Дошла к мами друга кума, а мали Вељко спремио се, да иде својој куми. Када је тамо дошо, запита га кума: А што ради она кума?

Вељко: Пиповеда с мојом мамом.

Кума: А што ради твоја мама?

Вељко: Пиповеда с кумом. А сад питај ста лади мој тата!

У кућу дошли гости, а с њима и једна мала девојчица, пак ће Вељко и мала гошћа скупа спавати у једном кревету. Када су легли у кревет, а мали Вељко непрекидно диже главу, надвирује се над дјевојчицу и милује јој својом ручицом говорећи: „Моја Делка! дага Делка!“ Отац га опомене да спава, а Вељко ће на то: „А ој, татице, а како ћу ја сада заспати?“

Нашем попи име Саво, а мали Вељко чуо, ће се у школи пјева светосавска пјесма, пак не може да запамти по реду, већ само овће, онће по нешто, и дере се, сваки дан овако:

Ускликнимо с љубави, попи Сави.

Тамо вјенци, тамо слава, ће наш српски попо Сава!

Мали Вељко ишао с татом већ више пута у цркву, пак би увјек добио од попе пуну шаку нафора. Кад је дошао Вељко кући, отрчи брже к својој мами, пак јој рече: Мама, ја добио у цуки (цркви) попина колача (заборавио казати нафора, јер то је сад први пут чуо).

Други пут дошао опет мали Вељко у цркву. Кад се стало појати причасно, све се у цркви умирило, нит се чује, нит се види попо. На то ће мали Вељко гласно рећи своме оцу: „Је л', тата, сада попо пеце колаце!?“

У нашега попе Саве има мали синчић, а Вељко га зове „баћо.“

Једном ишао мали Вељко с оцем шетати. Путем сретну римо-католичког попа, пак ће мали Вељко запитати свога тату: Је л' тата, како се зове тај господин?

Отац: То је шокачки попо.

Вељко: Је л' тата, пече ли и овај попо колаче?

Отац: Не пече.

Вељко: Је л', тата, овај попо нема букова (бркова).

Отац: Нема.

Вељко: „Је л', тата, има-ли овај попо баћу?“

Отац: Нема.

Вељко: А зашто?

Отац: Ја незнам.

Вељко: Је л', татице, је л' зато сто нема букова!

Ћивећилим.

Ћорав на пола и са свим!

„Шта, зар Арса мисли,
једноока Сока да му буде жена?..
баш је права бена!
ала му је избор
необично леп“ !!!....
„Па што не би уз'о
„једнооку“, — друже?
барем неће једно
другога да руже;
кад је и он ето
на „*обадва*“ *слеп* !!?
Зар то неће бити
пар, дивотно леп?!!!“

Др. Казбулбуц.

Досетљиво момче.

Славио Бачванин своје крсно-име. Том приликом отишао је у Срем и купио један хектолитар вина. Када се кући вратио, прођи ће поред једног младог бојтара, који је на пољани своје стадо чувао.

Бојтар запита Бачванина:

„Шта носиш?“ овај одговори, да је свечар; хоће своје крсно-име да прослави, па носи један хектолитар вина.

На, колико је то вина запита га бојтар?

Одприлике два акова, одговори Бачванин.

На ово му бојтар примети, да је то мало вина за свечарску славу и опклади се са њиме, да ће он сам све вино и то одма испити, само ако Бачванин код себе има натег или цев; а ако не испије да му Бачванин пљуве у очи.

Иди с богом! одговори Бачванин. Шта ми ту ма шта трабуњаш. Како би ти могао испити пун хектолитар вина! та то је са свим не могуће; али баш кад је тако, а ти ево ти цев, па пиј! баш да видим и да се осведочим.

Бојтар узме цев, нагне се на буре и почне онако својски вући, да му је све пуцало за ушима. Када се својски напио и већ више није могао, рече Бачванину:

Драги пријатељу! Ја сам се својски и доста напио, сада више баш не могу. Ево ме, па сада ради са мном, шта оћеш.

Бачванин видећи да је преварен, рече: „Небој се синко, нећу ја теби ништа радити. Пре би ти могао мени пљунити, кад сам се овако стар дао преварити.

Бојтар се усљед своје досетке својски напио вина, а Бачванин је са мало празнијим буретом отишао кући.

Прибележио **Л. К.**

Обећ'о сам...

Обећ'о сам „Стармалом“,
Да ћу нешто писат', —
Ал ја у политици
Не знам лако дисат'.

Но ако се извештим,
— Што ми не дај, бого! —
Онда би му сваки дан
Нешто лагат' мог'о.

М — и С — ћ.

Не кусај моје дробљење!

(Народна прича).

У Стамболу се бир земанде огласио један шех да он свашта зна, па чак се фалио: *да он зна шта бог мисли.* Тај се шех придворио код цара, ко није шала толика мудрост — и сјетоно је цара у свему. За кога год би казао цару да је сумњив, цар одма тога добави и погуби. Еле један пут шћео цар да осрамоти и грчкога патрику, па га зовне у тај и тај дан да се са тијем шехом позна и разговори. Кад патрика чује наредбу препане се одвише — и за неколко дана нити је могао шта јести ни пита све о јаду мислећи, јер је знао да му глава неће остати на рамену или отиш'о или не отиш'о. Шта ће ко јадник, ко жалосник — не море ни да спава.

Једном га затече тако његов кувар и запита га шта му је.

„Шта ми је — не питај ме кад ми помоћи не можеш“ — одговори патрика и исприча му све по реду.

На то кувар рече: „па то је лако; дај ти мени своје одијело, па ћу ја ићи, па ако ме и погубе неће бити зијана!“

Патрика једна дочека. Кад дође уречени дан обуче се кувар, намјести браду и све е кад га погледаш патрика, па патрика. Оде у царски двор и састане се са шехом! Ту се искупе паше и друга господа па и сам цар, да виде ко ће кога надмудрити. Онда патрика кувар заишће једну ћасу варенике и два симита. Одма се донесе мли-

јеко и патрика узе један симит а други пружи шеку и стану оба дробити у млијеко. Затим патрика промијеша и почну јести. Није шех ни дванут куснуо а патрика га лупи пашиком по глави — вели: — „немој моје дробљење јести, једи своје!" Шех зачуђено одговори: „откле ја знам које је моје а које твоје, кад је измијешано, а једнако!" — „Ја вако знам шта бог мисли, фирауне један" — издрече се на њ' патрика. Кад цар чу и виђе шта би — одмах нареди те шеха изведу и посијеку, а патрику обдари и пусти с миром.

Верно-сакати преводи.
Treu-krüppelhafte Übersetzungen

I. Тај мој комшија нема образа!
Dieser mein Nachbar hat keine Wange!

II. Обиђи ме, молим те, брате!
Gehe um mich herum, bitte Dich, Bruder!

III. Повољ је превалила!
Halbnacht ist umgestürzt!

IV. Испеци па реци!
Brate es aus, dann sprich!

V. Das ist mir Wurst!
То је мени кобасица!

VI. Аца је крив, што му деца ништа невољају.
Aca ist schief, dass ihm die Kinder nicht wälzen.

VII. Тај будак Маша права је мама.
Dieser Schlägel Maša ist eine gerade Mutter.

Др. Казбулбуц

При испиту у једној школи запита свештеник једног малог ђака: Јесмо ли дужни непријатеље љубити? Дете застаде с одговором. Тада се разви између њих овај разговор:

Свештеник. Ти вала да знаш, шта је пријатељ а шта непријатељ?

Дете (не одговара ништа).

Свештеник. Пази мој синко, ја ћу те сад о том известити. — Кад се ти у крај потока играш, а други иза леђа дође, пак те састраг у поток тури, ко ти је он?

Дете. Мој непријатељ.

Свештеник. А да ко ти је пријатељ?

Дете (брзо). Онај, који ме с пред у поток тури.

Морам се у напредак одучавати од лагања, рече господин Поточић свом пријатељу Јовану. За то, како би ја што лажно рекао а ти ме, молим те, гурни да се поправим. У једном друштву поведе се разговор о црквама. Један поче доказивати, да је црква светог Петра у Риму највећа. Поточић не даде му ни разговарати. То ја не могу веровати, јер кад сам ја последњег рата у Шпанији био, видео сам цркву, која је — да не лажем — на моју част — три хиљаде метара дугачка. То се Јовану предугачко учини, за то га подобро гурне. Господин Поточић осети се таки и да би поправио своју погрешку, придода: или, до душе шира није била од три метра.

Један пијанац нађе у сну бокал најпријатнијег вина и науми дати га угрејати, да би га с тим слађе попио. Али у исти онај час, кад бокал до уста донесе, пробуди се. Где мене будале, рече сам себи. Нисам ли га могао лађно попити.

Један господин очекивао је пријатеља свога, ал кад овај не дође, досади му се дуже чекати, и науми у шетњу ићи. Али да би пријатељ знао, где ће га наћи записа он кредом на собни врати: ја ћу бити до девет сати у Г... башти, ако дођеш и не будеш читати могао а ти повуцај на други врати, нека ти свећу донесу.

Неколико ђака смотре, да њихов професор, код којег су они често на ручак и вечеру звани били, при трпези из једне флашице сам пити обичаваше. Они мишљаху, да у њој боље вино бити мора и договорише се, да се један пут о том известе чему се наскоро прилика згоди. Једно вече када опет двојица познана бијаху и већ за трпезом сеђаху, на којој велика чинија с пиринцом стајаше, дође госпођа и замоли за допуштење да може он ћу узети, да на друге собе нешто изнесе. Помози боже, мишља спрам професора седећи ђак, сад ил никад. Како госпођа свећу изнесе, маши се он за флашицу, извуче од прилике где стоји, повуче неколико пута подобро и постави ју опет на место. У тај час и госпођа са свећом дође. Али ко ће да опише страх ученика, када флашицу, која би пред професором стојати морала, смотри у сред чиније. Међу тим грохотни смеј свију око трпезе седећих, убијаху страх у ученику.

Из једне вароши подигоше се војници пред непријатеља. Међутим, стојећи на врати познаде једног војника и поче за њим викати: Ој војаче! онде имаш још три литре пива од јуче. А ти га попи, да ти не искисне, одговори војак и оде својим путем.

У једној вароши бијаше један злочинац обешен. Када се народ разиђе рече један старац свом комшији: Овај сирома прекужи своје, ал' ми још нисмо.

Скупио **Светислав Јов. Николић**
Митровчанин.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог" од почетка до данас.

Књижарско-издавалачка филоксера

зовемо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. Много пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књижарско-издавалачко чокоће, те у корену затиру ову радњу у нас. Ево њихова славна имена:

		ф. п.
1.	П. Марјановић, трг. Чуруг	дугује 9.45
2.	Ђока Поповић „ Даљ	„ 6.07
3.	Јован Крајновић, учит. Бело брдо	„ 6.75
4.	Милан М. Предановић, Папрац	„ 4.95
5.	Јосиф Грујић парох. Качфалу	„ 4.50
6.	Живојин Предраговић учит. Баваниште	„ 15.—
7.	Гавра Радмиловић, бележник, Соколовац	„ 4.50
8.	Коста Змејановић, парох Грк	„ 8.20
9.	Љуб. Николајевић трг. из Руме, сада у Војки.	„ 19.83
10.	Лука Пришки, бележник у Крчедину	„ 14.65
11.	Љубомир Т. Ђурин, учитељ у Црепаји	„ 6.25
12.	Н. Ј. ПОПОВИЋ, ТРГОВАЦ У АДИ	„ 12.12
13.	Милан Теодоровић, парох, Кобаш	„ 4.50
14.	Вујо Вирјевић, трговац, Бихач у Босни	„ 12.45
15.	Исидор Николић, свешт. Арад-Гај сада у Вацу	„ 11.25
16.	Атанасије А. Николић парох у Шашинци	„ 16.—
17.	Тодор Коњовић трговац у Мохолу	„ 18.70
18.	Коста Михајловић, трговац у Жабљу	„ 6.70
19.	Дане Бањанин. Шкаре код Оточца	„ 7.50
20.	Ђорђе Јовановић, Бингула	„ 4.70
21.	Илија Марковић учитељ у Мошорину	„ 8.70
22.	Стеван Ристин у Срп. Црњи	„ 8.70
23.	*Buchhandlung J. Reich Karlstadt*	„ 17.47
24.	Ј. Е. Тијерану, у Оравици	„ 2.25
25.	Ристо Ј. Поротић, Мостар	„ 79.65
26.	Младен Ђорђевић, књижар у Београду	„ 50.—
27.	Ј. Трифуновић, негде у Босни	„ 21.30
28.	Леон Бирра, трг. у Бошњаци	„ 4.66
29.	Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Рушчуку	„ 16.17
30.	С. Д. Циковац, сада у Срему	„ 13.88
31.	Платон Соларић, парох у Катинци	„ 10.80
32.	Књижара В. Шмита на Ријеци	„ 34.31
33.	Јулијана Плавшић, учитељица у Барањи	„ 6.—
34.	Св. Савковић, учитељ у Црв. Цркви	„ 6.40
35.	Нико Радетић, трговац у Приједору	„ 20.50
36.	Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни	„ 17.16
37.	Љубомир Милин, трговац, Јасеново	„ 11.33
38.	Љубомир Тодосин, трговац, Маргитица	„ 14.59
39.	Спиро Будисављевић, Кореница	„ 20.14
40.	Милош Белеслијин, учитељ у В. Кикинди	„ 19.20
41.	Макса Стојковић, учитељ Неузина	„ 8.90
42.	Н. К. Пуљевић, Ст. Бановци	„ 8.70
43.	Јово Поповић, учитељ, Војнић	„ 8.90
43.	Паја Митровић, Ораховица	„ 7.30
44.	Стеван Урошевић, Шид	„ 8.70
45.	Петар Милошев, На Ријеци	„ 12.45
46.	Гавра Гринхут у Загребу	„ 39.48
47.	И. Хамершмид у Вршцу	„ 14.76
48.	Д. Кнежевић, Медина	„ 6.12
49.	Св. В. Милић, Ст. Градиште	„ 6.—
50.	Лазар Имброповић, Арад	„ 19.90
51.	К. Николић парох у Калаву	„ 35.—
52.	К. Поповић трг. у Слатини	„ 71.70
53.	Васа Јовановић, официјал. Сеп.	„ 8.—
54.	М. Марјановић у Голубинци	„ 10.37

☛ Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суду. За сада износимо на јавност само горе изложене, а доцније изложићемо уз ове **још многе друге**, са већим свотама, ако се међутим не пожуре те сваки свој дуг изравна.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Новије књиге и музикалије

послате уредништву на приказ.

Dositheus Obradović. Von Dr. Milan Šević. У Н Саду у штампарији Арсе Пајевића 1889. Цена 50 новч.

Просвјета. Лист за цркву и школу. Издаје: кн. црног. министарство просвјете и црк. дјела Излази у половини сваког мјесеца. Годишња претплата изван Црне Горе: 3 фор. — На четир месеца 1 фор. Штампа се на Цетињу.

Жича. Орган удружења свештенства жичке епархије. Уредник Дим. К. Михајловић. Излази двапут на месец. Цена на год. 10 динара. Штампа се у Крушевцу у штампарији А. Малаћевића и Ђ. Будимовића.

Весник. Недељни лист за просвету и привреду. Излази у Панчеву. Издавалац и уредник Јов. Поповић. Штампарија Косанића и Поповића. Цена на год. 4 фор. (За Србију 10 дин.)

„Свет ће читат' песме моје.“ За певање уз пратњу гласовира скожао Х. Дубек. (Посвећено др. Лази Станојевићу) Издање срп. књижаре Браће М. Поповића. У Н. Саду 1889. Цена 80 новч.

ОГЛАСИ.

ЛЕДА! ЛЕДА! ЛЕДА!

Долеподписати учтиво јављам: да сам овде у месту отворио

РАДЊУ С ЛЕДОМ

коју препоручујем поштованој публици уверавајући је, да ћу мојим пошт. муштеријама сваки дан лед издавати по најјефтинију цену и то:

Једну путуњу од акова за 30 новч.
Једну ведрицу од 15 литара за 10 новч.

Наручбине молим да ми се поштанском картом дописницом доставити изволе, те ће свако бити послужен тачно и солидно. С поштовањем

У Новоме Саду. ИСИДОР ФРАЈД.

☛ КАСЕ ☚

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА У БЕЧУ

34—36

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 13 Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. маја 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

СРПКИЊАМА ПРЕД ВИДОВ-ДАН 1889.

Ој, ви наша лепша поло,
Ви, украсе наше леје —
Српске мајке, српске љубе,
Српске кћери, српске сеје.

Да ви знате своју снагу,
Ка' што знате наше јаде,
Сатрле би чаролијски
Нашег срама накараде.

Ој, ви наша боља поло,
Мекша срца, више душе,
Да ви знате, шта имате,
Какву надмоћ и оруже.

Из пехара наших дана
Просуле би капи горке, —
И странце би задивиле,
Наше драге чудотворке.

Шта? зар не би мог'о створит'
Ваше свести узлет јачи
Да у мушком нашем глибу
Све се махом преиначи!

Ил' да викне једна, прва,
А за њоме све остале:
„Отреси се старе клетве!
Залут'о си, Србе брале!“

Или да се загрлите,
Ка' што с' грли цвет у венцу,
Па *ви* прве да скочите
Раваници ил Крушевцу.

И одаиде да затруби
— Јест', цветови да затрубе:
„Сложне су вам мајке, кћерке,
Сложне су вам сеје, љубе.

И ево нас, ту стојимо
На бедему српске свести, —
И овамо не сме прићи
Ко се слогом не причести.

Ми Косово разумемо, —
И људима грме жене:
Не примамо к себи Србе
Завађене, разбијене! . . .“

— — — — — —
— — — — — —

Можда ми је песма санак;
— Па и санак, ево, нате;
Ви, србињска лепша поло
Ви, што дивску моћ имате
— Ако снагу своју знате

— aj —.

„Новосадско велико жупанство.“

„*Новосадско вел. жупанство,*“ то је сад така празнина, која је запела за очи (и упала у главу) и уреднику „Н. Доба“ те у уводном чланку броја 35. види се главна главобоља његова, како ће се то место попунити. Он о попуни тога места, а ја ћу о допуни тога чланка.

Не може свако читати „Н. Доба,“ — јер и „за то треба дар“ (или бар опроштај половине претпл. цене), за то ћу ја да репродукујем поменути чланак по причању, које је преко неколико уста дошло до мојих ушију. И тај чланак онда од прилике овако гласи:

„Високо Министарство, ти које делиш верне од неверних и вернима делиш месо, а невернима кости своје милости, внуши моленију (и внушкању) мојему; и кад само не знаш какав треба да буде у Новоме Саду велики жупан, допусти да те ја поучим.

Велики жупан у Н. Саду треба да буде 76 центиметара висок али ипак тако еластичан, да се може провући и кроз најнижу деру. А ја знам баш таког човека само нећу да га именујем (јер именовање пристоји високом министарству).

Велики жупан у Н. Саду, био је до сада пок. г. Парчетић, — требало би опет наћи човека, који је некад, (пре него што је сам себи на браду пљунуо, за времена славе Милетићеве био такође Парчетић(а).

Треба да је правник али не сме бити млађи од 57 нити старији од $57\frac{1}{2}$ година, као правник не сме имати (а)двокатну кућу него само једнокатну и то у лебарском сокаку поред канала, којим пролазе све новосадске помије.

Вел. жупан новосадски треба да је рођен у Н. Саду (а пупак да му је одсечен у Пешти — а реп да му се вуче по прашини, која се народу у очи сипа).

„Коцка треба да падне на Србина,“ — у толико пре, што се ја до сада за тако одликовање Срба нисам никада ни којом приликом заузимао.

Вел. жупан новосадски треба да зна све језике који се у Н. Саду говоре, па ево, и цигански, јер ако се што не исциганчи, исрбовати је данас тешко.

Вел. жупан новосадски треба да има на себи тробојност мађарске државе, треба да је бео, као н. пр. артија, пре него што се на њој штампају какве субвенциониране новине; треба да је црвен, као да се стиди своје прошлости, и треба да је зелен, као н. пр. леп зелен гуштер.

Вел. жупан новосадски треба да је практичан, — а ја познајем једног врло практичног човека, и ако Вис. Министарство боље загледа увидиће, да цео народ српски на тога човека и на његову практичност прстом пружа. Ту је дакле избор лак (само је чекање тешко).

Вел. жупан новосадски треба да је био у своје време посланик, треба да је књижевник, да је написао бар какву појетику, а ако је кадгод био и председник Матице Српске, онда Вис. Министарство ни часа почасити неће, да таком човеку подели 12.000 годишње плате, за коју је он већ и кесу сашио.

Вел. жупан новосадски треба да буде човек који ауторитетом својим импонује. То је прека (и уздуж) потреба. Но пошто се не може наћи човек, који је баш све врлине и изврштине у себи скупио, то се мора малко и кроз прсте прогледати, ако би такав човек од импоновања и ауторитета случајно био мало ћушнут (на новосадској агенцији).

Ево, тако од прилике изгледа горе поменути (а

ПОДЛИСТАК.

Разне неприлике приликом Шкрипоципелићеве женидбе.

(На жалост истинито збитије)

(Продужење.)

Отприлике кад нам се направило блато на цигерици од прашине (што рекла једна учитељица, кад је хтела заплашити децу да не праше*), и пошто смо ми обишли једна (а нас двадесет и седам) кола, наиђемо на једног Швабу.

До сад нам је сваки, ваљда из сажалења, свртао, ал' Шваба ко Шваба! Он није хтео, а наши бељци баш не маре да сврћу, тек доста тога, да се кола сударише и предње левче поломише. Сад разуме се, ја зграбим једну левчу а Шваба другу и из свега тога изиђе то, да ја сломијем ногу, ал' (на срећу) не моју него Швабину; и што оне друге Швабе, што су се са осталих кола искупиле, нису мени поломили обадве, имам да захвалим само својој хитрини и великомученицима бељцима, по којима сам ја с оном левчом као по клавиру лупао. Раскорачио сам се колко год сам могао па — као што рекох, а при том смо се обадвојица (ил' управо обатројица) тако дерали, да смо чак са четвртог салаша вашке побунили. Швабе кад су видиле, шта се овде израђује, мислили су на сигурно, да се ми ни на десет штација нећемо моћи зауставити, те нас се окану, што сам ја, мимогред буди речено, тек после фртаљ сахата, окуражен бивши, приметио. Ал' су се зло преварили, јер смо се већ у првом селу морали одмарати, пошто смо приметили на бељцима, да ће нам, ако се не будемо одмарали, на брзу руку отказати службу.

Стигли смо, до душе, брзо, ал' још би брже стигли, да није велештовани левак имао гадну навику, па док га једаред ошинеш, он се дваред вури; и тако свршемо у први бирцуз, да се мало поткрепимо. Ту нам се није ништа незгодно десило, осим што смо морали чварке без леба јести, и што су (ваљда за то) два пут толико коштали, колико на другом месту.

Да онаки нисмо смели у П. путовати, то је било јасно, за то предложим да одемо ту у који бољи бирцуз, да седимо до пред вече, па онда натраг. Дамјан одмах пристане на то, а ни кума Марко није имао ништа „вопреки“, и тако одмах седнемо на кола па хајд у други бирцуз.

Дођемо до раскршћа, и ту је било два пута за нас.

*) Макар се ви њоме и „швотали“, ал та учитељица није рђаво рекла. — Ур.

можда и горе превиђени) ув. чланак у 35. бр. „Нашег Доба“, — који ће тек сада можда на високом месту доћи до знања, — те ће уредник „Н. Доба“ „Стармалом“ одати достојну благодарност и учтивост, којом га је и до сада више пута обасипао.

Н. Н.

Пуслице.

⊙. Кад се на дочек талијанског краља у Берлину потроши 150.000 марака, колико би коштало ако се дочека, да тај исти краљ промени своју спољашњу политику?

♁. У Босни је проглашен преки суд. Од сада ћеду сигурно онде, кад им се ко учини крив, обесити га не једаред, него дваред — (или можда не перпендикуларно, него по преко).

△. У Београду има више физикуса, којима је дужност визитирати борделе. Али још нисмо чули, да је који лечник добио налог, да визитира најновији роман Пере Тодоровића.

☞. „Не пуштајте вука у торину!“ — тако вели свето писмо. Али пошто се јединац Радић не зове Вук, а богословија и Крушедол није торина, то је наш св. синод, без дојакошње гриже савести, могао отворити јединцу обоја врата.

§. Ал и на што грижа савести! Умеће и Радић дотичне загристи, да ће се све освртати.

□. Ради се на томе, да се сада и Назаренима призна верска равноправност па да и они дођу на стазу самоуправе. За што не, — та је стаза већ довољно утрвена и изгажена.

//. Потпуно разумемо што госп. Василијан не сазива митрополитски савет. На што да га сазива, — кад унапред зна шта би му саветовао.

ꝺ. Емилијану Радићу неће бити криво ако се укине мала лутрија. Он ће да сецује на велику лутрију.

Ћира. Штета што се нигде не хране мошти Вука Бранковића.

Спира. А за што?

Ћира. Нашло би се неких Срба, који би сад о Видову отишли том кивоту да се поклоне. Па би се бар онда у Раваници и у Крушевцу скупило само чисто зрно.

Ћира. Знаш ли како се зову два бугарска изасланика, који су дошли у Београд да раде на трговачком уговору?

Спира. Не знам, док ми не кажеш.

Ћира. Један се зове Гаранов, а други се зове Белчев.

Спира. Даклем тај ће уговор испасти или гарав или бео.

Ћира. Или сив.

Један, који води управо тамо куд ми хоћемо, а други мало унаоколо. Сад се Дамјан на једаред узврпољио. Преледа плашљиво преко покр'аних левчâ, мршавих бељаца, који су сад изгледали више на олињане маторе пацове палик, погледа на нас од прашине сиве, као неке авети и — одмах замоли кума, да тера унаоколо. Онај се испрва опирао, ал' кад му је Дамјан разјаснио да у том сокаку има бара (макар што кише није било већ два месеца), — на што је онај мало као вртио главом и чудио се — ипак попусти, те удари унаоколо.

А шта је било у ствари?

У том сокаку живела је осим попе и попадије још и — њихова кћи, коју он (међу нама буди речено) пре једно три године није мрзио, а ни она њега није баш никад из куће истерала (јер није тамо никад ни био).

Да вам сад приповедам како су се њих двоје (да прости њен отац) заволели, било би страшно дугачко. Доста то, да је он једаред код њих у цркви „велико достојно“ хтео да поји, и то је њу тако очарало, да га је већ одмах после службе, упознав се шњиме, помало почела — избегавати. У осталом то нас се не тиче, они знају шта су имали између себе; — а ми нисмо људи, који волемо беспослена оглаголавања.

Еле из тог скромног разлога обишли смо ми онај сокак те ударисмо другим. Прођемо, како смо прошли тај сокак, ал' кад дођосмо на ћошак, Дамјана мал' није капља ударила! На тридесет до четрдесет и пет корачаји испаде из учитељеве куће — главом она, и то је било доста, да га зној свог пробије, а кад за њом искочише још две, од којих једна — о св. Маврикије! — баш она „пиројзла“ беше, куд смо ми управо и пошли, а она сигурно овамо у госте дошла, Дамјан се — оладио. Зинуо, па само блене у њих, а од чуда му усне дрхћу.

Морам признати, да сам се и ја у први мах убезекнуо, само брат Марка није читава та парада ни бар мало коснула, јер он је, напојен духом трогодишњег шиљерца, сасвим флегматично посматрао овај чудотворан призор. Хеј, да су откуд у тај пар бељци полудили па загребли, макар сви вратове поломили, боље би било сто пута, — ту сам мисао видео написану на лицу Дамјановом, — него што су се опаметили те ушли у корак, па ни од жеље да би покасали. Сиромах Дамјан, није знао шта ће! Да окрене држаљицу, нема форме, а да им швићка, не вреди ништ', јер на тако што неће ни један ни уветом мрднути. Шта ће јадник?! Почне да им цркуће не би л' покасали, ал' нема ту ништ',— ни репом неће да мрдне који, а не да покаса (што је већ, морам признати, и мене увредило). Почне да кашље, да кија, не би ли се коњи поплашили, — ал' всује! Н помаже ту, макар кијао управо док ти очи не

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом, или азбучним нередом.

Футошки вашар — види: Туцин дан.

Лепеза — проста справа, којом неке даме закривају лице, кад им какав ветрогоња којешта булазни, — и тако се не види, да нису порумениле, кад би требале да порумене.

Макарија — калуђерско име (т. ј. тако се дотични калуђер потписује; али кад други о њему говоре, онда се каже Макарион).

Пресличица — најпрактичнији цвет, који муж својој жени може поклонити.

Утопија — бомба.

Тортура — то је оно кад човек из учтивости мора да једе торту, која је са прелавим маслом зготовљена.

Мамут — горостасна животиња, која је још пре потопа изгинула, а ми само каткад наиђемо на њене кости и на њено крштено писмо, из ког дознајемо, да се звала Мамут.

Луксуз — то је оно, кад се Чивутин наједе толико бела лука, да им ударе сузе на очи, кад и другима се приближи.

Смрад — својственост неке велике господе, која би се морала сама од себе загушити, кад не би било тамјана, кадионица и кадионичара.

Кукавац — човек, који је кукао у Вацу, а сад су га помиловали да кука у Сегедину.

Лед — врло потребна ствар, а срећа је што није преко мере скуп, јер иначе не би могли лане ни сами стипендисти (Гарашанови) јести сваки дан гефроренеса.

Кујон — ковач, који не уме да скује своју срећу, док најпре другима ланце не скује.

Ради реминисценције.

Ево чујте, шта је Гарашанин пре годину дана писао тадањем краљу Милану:

„Данас је аукторитет владалачки у овој земљи озбиљно заљуљан. Прв јавног скандала уврштео се у краљевски престо и живо га подгриза. Принцип династички потресен је у својим основима. — О Србији се више у Европи нити говори, нити пише друкчије, него са подсмехом. — Ова земља постала је предмет, којим се данас храни скандалозна хроника европска“ и т. д.

Е сад тек не разумемо, зашто је Гарашанин онда гонио и забрањивао све овостране поштене српске листове, који нису писали ни више ни мање, него баш то исто.

Но хвала богу кад немамо више коме тако писати, нити имамо потребе у таком писању са Гарашанином се устркивати.

До чега стоји.

Господар Јова, брица, тек се пре месец дана доселио у наше село и то од некуд из далека.

Кад му је, ономад, понестало сапуна, науми да оде у оближњу варош, да купи и сапуна и што му је још за кућу требало. Одлучи да тај пут начини пешке, па тако да заштеди што и за поднапитак.

Прво сврне своме суседу, газда Тоши, који се у добра времена често шалио, а сад му се тек по каткад само која шаљива омакне, с којом он опет кога омакне — и запита газда Тошу: колико има до вароши?

поискачу. Само се дешњак једаред осврнуо једним уветом, као да хоће да му каже: „Свирај ти, свирај! Ако сам се најмио, нисам се помамио,“ — коњска флегма.

Сад нам ништ' друго није преостало, него да се окренемо на другу страну, па да се чинимо невешти или што каз'о неки хулов „да се правимо Швабе“, ал' како ћ ш, кад се оне већ смеју и клањају овамо према нама, а брат Марко опет клања се њима. Јавим се и ја, јер шта сам знао, — и сад наравна ствар и Дамјан поцрвени к'о цвекла, па с отромбољеним носом и оклопљеним ушима јави се и он. Оне су хтеле нешто да нас питају, ал' које од смеја, а које од чобанске вашке, која је нешто мало поплашила наше бељце, нису могли, и за то се још само смеј и кикот за нама дуго чуо.

Нас двоје смо почели да премишљамо о нашој гуравој фортуни, а баћа Марко поче да звиждуће „Чичоне“ и да се окреће и клиби за њима. У том смо стигли до места „опредјеленија“ свог и шта је даље било поред онаког дешперата — лако је погодити.

„Кад се рујног поднаписмо вина“, ал' тек ће неко за другим столом (по носу судећи морао је и он јако „дешперирати“) почети тужним гласом:

„Зло ти време што настаде,
верна љубав баш престаде,
а неверство свуда влада,
— супружество тако страда.
Сад девојке једног љубе,
а за другим себе губе,
око трећег замке снују,
на четвртог намигују. . .“

Е, то је на Дамјана тако „вирковало“, да се одмах зарекао, е се никад женити неће, а с оним онде одмах је хтео да пије „брудершафт“; и кад смо га од тога са тешким муком одговорили, те пристанемо да за то три чашице узастопце као неку накнаду смиримо, окренуо се ипак оном и изјавио своје „једномислије“ са: „Тако је, са свим је тако!“ — на што је оном од радости нос још већма помодрио, те на Дамјанов рачун попио је још по литре вина. За тим је баћа Марко, бивши већ сасвим „раздраган“ отпевао највишим гласом, колико је само могао:

„По горама лиснатим
љупко славуј пева,
а с висине пушта гласе
преумилне — шева.“

(Арија је налик на: „O, du lieber Augustin!“) У том је било време да се крећемо, и ми збиља, пошто смо два пут, три пут устајали, па опет седали (и мал' нисмо од неког неизображеног друштва, ком смо са свим „невино“ приметили да певају ко мачке у фебруару, извукли фуру) на послетку се и кренемо. (Свршиће се.)

— Мене мој риђа одвуче у варош за један сат — рече му газда Тоша.

Брица. Твој је риђа бангав; па кад он одвуче за један сат, ја ћу за цело стигнути за три четврти сата.

— То може бити — одговори газда Тоша. Што бољи коњ, то краћи пут.

Шогор.

Мало женскацона.

I.

Да се женим?!!!

Е па и то није тако
Баш рђава замисао,
Само кад би јоште лако
Ја што желим и нашао.
Шта ја желим?! Тајна то је,
Немојте ме питат' зато,
Оставите то је моје
Какво ћу си бират' злато!
Ал ипак ћу шанут' вама
Ма на уво мало — ево
Та знаћете ви и сами:
Злато с' златом то би хтео.

II.

Нуткају ми...

Нуткају ми једну цуру,
Богата је — веле — здраво
Дали има коју гуру
Не могу вам рећи право.
Ал да има тријест љета само,
То сам већем им'о срећу знати
„Нек пошаље — рекох — новце амо,
А она вам може и остати.“

5-ко —ша.

Женитба.

Чује један благонадеждни јуноша за неку удавачу девојку, која је имала оца, матер и брата, а уз то и доста мираза; али при свем том није се могла удати, пошто су је сви досадањи просиоци извикали за луду.

Оде он, да је запроси и том приликом да се осведочи, е да ли је све истина, шта се о тој девојци проноси. Оправи се онако по ђувегијски, оде к девојци и затече је саму код куће. Пошто је најпре лепо поздрави, упита ће је: „А где ти је отац?“

Девојка одговори: „Отишао је да прави од зла горе.“

„А где ти је мати?“

Девојка: „Отишла је да узајми зајам, који јој се неће никад вратити.“

„А где ти је брат?“

Девојка: „Отишао је на ледине, те тамо тера ветар капом.“

На оваке одговоре видео је наш ђувегија, да су досадањи просиоци имали право и да је девојка луда. Опрости се са њоме и пође својој кући. У путу се предомисли и зажели да му девојка своје луде одговоре протумачи, врати се натраг и рече јој:

„Лепо те молим, кажи ми, шта значе оне речи, које си за оца казала?“

Девојка му одговори: „Имамо њиву у крај пута, па је људи газе, отац је отишао да ископа јендечиче кармиће, те тиме да одбије пут, а људи, обилазе кармиће и газе њиву све даље; ето, то је од зла горе.“

„А шта је са матером?“

Девојка: „Умрла јој друга, па је отишла да је испрати до вечне куће, а она јој то неће никад вратити; ето, то је зајам који се не враћа.“

„А шта је са братом?“

Девојка: „Отишао је на ледине, да се са осталом децом игра, па тамо вија капом кокице, еле, тера ветар капом.“

Ови га одговори увере да девојка није луда, него, на против, да је баш паметна. Дође после неког времена и испроси је себи за жену. Сватови су били сјајни и ја сам био у сватови и пио добра вина, те ми је још и дан данас језик мокар, а они су после овог сретно и задовољно поживили.

Прибележио **Љ. К.**

„Не квари нам друштво!“

Браћа беху искупљена
у подпуном већем броју,
„Амо винца тог' румена,
дај крчмару литру коју“

Река бујна вина рујна
Кроз друштво је ово текла,
До поноћи ту се пило,
И зора их ту затекла.

Рујна зора све то види
Па се чисто она стиди!
Ал ни бриге друштву није,
Друштво хоће још да пије.

Гле један је већ устао!
— ал гласак се зачу тада.
„Та куда си похитао?
Не квари нам друштво сада!“

5ко -ша.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

(Увек отворена рубрика.)

Мали Жика. Је ли, деда, за што ти имаш памука у ушима.

Деда. За то да ми не пири ветар у уши.

Мали Жика (ћути, ћути, мисли се, гледајући непрестано у деду). А за што не метнеш памука и у нос, — ту су још веће рупе.

На то мала Анка (али велика враголанка) из прикрајка доскочи: „Е, не треба нашем деди у нос памука, — он може нос да запуши бурмутом.“

Дошли нам гости, чика и стрина из Земуна. Наша Анка таки први дан упусти се с њима у разго-

вор. т. ј. стаде избацивати разна питања. Запитаће чику: одакле је.

Чика јој одговори: Ја сам Земунац.

Онда се Анка обрну стрини, па јој рече: а ви, стрина, јелте, ви сте онда земуница.

Запитаће ме Ђокица: како се каже немачки риба.

Ја њему: Риба се каже немачки фиш. — Али, Ђокице драги, то си се ти могао и сам сетити; није ме морао питати.

Ђокица. А како би се ја то могао сетити?

Ја. Па ти знаш, да се код нас они људи, који лове рибу, зову: фишери. По томе си се могао сетити, да се риба зове фиш.

Ђокица (после кратке почивке) Јел'те чико, зар наши фишери само немачку рибу лове?

На св Николу одем мом пријатељу Ники Л.у оближње село, да му честитам крсно име. Нисам стигао на ручак, већ тек око два сата по подне. Утерам кола у авлију, а ту видим малу Марицу. Ја је још с кола запитам: јесте ли ради гостима?

„Имамо већ“ — одговори безазлено дете.

В. Р.

И-та Марица ничега се не боји тако као што се боји рака

„А зашто се ти тако бојиш од рака?“ запитам је ја.

— Е, има дугачке бркове, па ме може ухватити.

(*Разјашњење*: Марица је врло шкакљива.)

В. Р.

Урошко још није ишао ни у школу, а већ је желео да зна пливати, јер његова су сва старија браћа била пливачи, а је и он често наваљивао на матер, да га даде учити пливати.

Хајд, оставимо то на страну, ал Урошко још није знао ни очеваша, — таке ствари тешко су му ишле у главу. Једаред рече му мати: Ти, Урошко, никако да научиш очеваш; а видиш Милева је много мања од тебе, па зна и очеваш и богородице дјево, — зар ти није срамота! — На то се Урошко подбочи и рече: Јесте мене је срамота и то, што су наши пачићи много мањи од мене, па већ знају пливати, а ја још не знам.

Лука, наш послужитељ, дечко од својих 15—16 година увек се протерује са Урошком, ал овај га често насади. Једаред запита Лука Урошка: „Је ли, Урошко, јеси ли ти медвед, ил си магарац?

Урошко се лукаво осмехну па ће рећи: Знам знам, ти би хтео да ја изберем једно, а оно друго, што остане, да буде твоје. — Па добро, — ја сам медвед.

М.

Шта ће бог мислити?

Чивут Марко био је на гласу кајишар. Једном му дође неки сељак, и замоли га, да му даде пешто мало новаца у зајам. Какног имаш имања? упита га чива. Када му овај рече, да има виноград, кућу и нешто мало земље обећа чива, да ће му дати новаца.

— Колико камате узимате ви господар Марко на 100?

Чива напише на зид цифру 9 (наравски, толико је мислио камате на месец). Сељак се зачуди и рече:

— Та, по богу брате — зар се ти не бојиш бога, кад толику камату иштеш?

— А што ћу се ја бојати бога, та бог и ако погледа одозго, он ће мислити да је то 6, а вађа неће разбирати, је ли то на годину или на месец.

Шогор.

Обећање, лудом радовање.

(Крајкача.)

Шта нас пута у животу дерном,
превариле умишљени нади,
на у болу силном и безмерном,
већ не знамо, шта ће да се ради.
Што год почнеш, *обећава* много,
и напредак, и срећу и благо...
а кад после, уверши се јадан,
да то беше све залуд, занаго.
На нам неки недокучни гласи,
шаљу тада своје „умствоваље“,
што и тако у души нам пише:
„*обећање... лудом радованье!*“

Сретни Моја има жену лепу,
пуну духа, милоште и чара,
на у њојзи држи веру слепу,
а лепојка радо мало — шара.
И колико „виспрена“ је била,
опет једном мало не настрада,
кад-но Моја са далека пута,
кући дође 'нако изненада!
Беше мало лома и ината,
ал' се зачу тужно задованье...
Обећава и куне се госпа...
(*обећање ... лудом радованье!*)

Народ пишти, пашалук га гњави,
благостања изгуби се нада,
стење, пати, не жини, — мрцњави, —
и дан и ноћ са недуга страда.
Шта ће?.. Куд ће?? „избранике“ шаље,
у саборе, у већања сјајна,
да изнесу пред осталу браћу,
што и тако свуд је јавна — тајна.
На на збору, госпоштина силна,
сад претреса то болесно стање
обећава брдине и доље...
(*обећање, ... лудом радованье!*)

Фрајла Пајка није збиља красна,
негава је, гурава и хрома,
ал' у тате *ћеса* врло масна...
о му зане Алекса сирома!
Таст му вели *по* венчању одмах,
издаће му мираз кћери своје,
па ће онда младенци пресрећни,
доста наћи кад почну да броје...
Али Аци не свиди се ово
више пута голо варакање!
он се држи оне наше старе:
(*обећање, . . . лудом радовање!*)

Др. Казбулбуц

За време француске револуције стајало је на вратима неког управног званија ово:

Ici il est ordoné, de se tutoyer! = (Овде треба један другим да кажемо: ти).

А таки испод тога стајале су ове речи:

„*Fermez la porte, s'il Vous plait!*“ = (Молим затворите врата за собом.)

У Немачкој десило се пре 50 год. да се у неком познатом језеру у неколико дана троје утопило. Магистрат оближње вароши нареди, да се на дрвета око језера прилепи овај проглас. „*Ко се од сада овде утопи, биће строго кажњен.*“

У оксфортском музеју.

Један путник овако приповеда: кад сам био у Оксфорту, походио сам ондешњи гласовити музеј. Ту ти је ствари да се не можеш доста нагледати. Имао сам вођу, који је сваку знаменитост у прсте познавао, а није се дао збунити ни којим питањем. Стадосмо код једног старог мача.

Какав је ово мач? запитаћу ја.

А он као из рукава истресе одговор: То је онај мач, којим је Вилеам пробуразио свог магарца.

Ја. То не може бити. Читао сам и ја нешто о Вилеаму и о његовом магарцу, али у књизи стоји да Вилеам кад се на свог магарца разљутио, није имао при себи мача, него га је само зажелео.

Вођ. Но, но, на то је тај мач, што га је Вилеам зажелео.

— „Ја би се пре усудио да запитам стара човека: кад ће умрети? — него да запитам постару лицкушу: кад се родила?

Кардинал Нобели разљутио се нешто на свога слугу, па рече: „Ух, ми господа били би тако сретни, кад би могли живети без слугу!“ — Ал у слуге је био одрешен језик, па таки на то одговори: „Хо, хо, куд камо би још сретнији били ми слуге, да можемо живети без господара!“

Мој пријатељ Н. увек је брзо опростио, кад му је ко што зло учинио, али то није никад заборавио. — Његово је начело било: треба праштати, јер то нас учи Христос, — али не треба заборавити, јер томе нас учи искуство.

При визитацији.

Доктор. Но имаш ли још какав фелер?

Рекрут. Па ето слабих сам прсију.

Доктор. Не смета ништа, — то ће већ нафенрок покрити.

А. Но, како је наздравио г. Н. на јучерањем банкету?

Б. Наздравио је са чашом шампањца, а шампањац је био ванредно добар.

Н. Шта?! Ви би још хтели рећи да сам ја варалица.

Н. Н. Боже сачувај; то не кажем.

Н. Но, — ал шта мислите?

Н. Н. Мислим, а поштење баш нисте ви измислили.

Сваш Ана и Сека Јула живиле су у једној кући, али су имали једну заједничку кујну где су кувале свака за себе. — Ономад ће рећи.

Снаш Јула. Јел те, Секо, смем ли ја испећи ову карбонадлу у вашој масти, а за то ви можете ваше месо скувати у моме кувусу.

Из школе.

Учитељ. Је ли, Јово, зашто су стари Израилћани направили од злата теле.

Јова. Ваљда ни су имали довољно злата да направе краву.

Пред судом.

Судија. Је сте ли већ били кадгод казњени?

Сведок. (Збуњен). Нисам. — Не сећам се; већ ако ћете што сам се лани оженио.

Лаза. Збиља! кад ћеш ти мени вратити онај стари дуг, — они пет форината.

Паја. Ако хоћеш то може бити овог часа. Узајми ми нових десет фор., па ћу ти таки вратити оних старих пет.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Новије књиге и музикалије

послате уредништву на приказ.

Добри и неваљали синови. Слика из народног живота. За поуку српским родитељима написао Љубомир Лотић. У В. Кикинди, накладна штампарија. 1889. Цена 20 новч.

Воћарство за своје ученике на српској учитељској школи Сомборској и за народ, по разним изворима написао Стеван Коњовић, учитељ. Цена 35 нов. У Сомбору штампарија Антона Мужика. 1889.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Наумио сам да штампам свој ауторизовани превод

НОРЕ

ПОЗОРИШНЕ ИГРЕ У 3 ЧИНА

Од Хенрика Ибзена.

Име овог норвешког песника мало је познато нашем читалачком свету и ако је нови — по неким реалним а по неким песимистичним — правац Изебенов изазвао жестоку препирку у књижевним круговима западним. И противници и присталице Ибзенове слажу се у томе, да је то човек необичне духовитости и да се у цртању људских карактера и страсти упоредо може ставити са Шекспиром и са Достојевским. С тога мислим е је од интереса по наш читалачки свет да се ово дело наштампа јер све и да није Ибзен „месија лепе књижевности,“ као што то његове присталице доказују, ипак остало је наздан ваљаних својства у овога преставника модерне литературе, са којима ваља да се упозна свако ко је вољан да се упозна са развитком и напретком књижевности.

На сваки начин да његова дела одударају а нарочито су намењена онима који хоће да мисле о друштву и о одношајима друштвеним. У овом делу се радња креће око два главна средишта, прво је васпитање жена и матера друго из хигијене љубави — моћ наслеђа.

Ова позоришна игра приказана је у овом преводу три пута у кратким размацима на београдској позорници.

Књига ће изнети 6—7 табака а изаћи ће у угледној опреми најдаље августа месеца.

Цена је књизи 1 динар или 50 новчића.

Скупљачи добијају сваку десету књигу а претплата се шаље из Аустрије штампарији А. Пајевића у Нови Сад а из Србије на моју адресу.

Молим све своје познанике и пријатеље лепе књижевности, да се заузму око скупљања претплате.

Милан Шевић
предавач у Пожаревцу.

Молимо све српске и хрватске листове да овај оглас прештампају.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа 1889. до
од 8. марта даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10^1/_2$ сати пре подне.

ОДПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

ЛЕДА! ЛЕДА! ЛЕДА!

Долеподписати учтиво јављам: да сам овде у месту отворио

РАДЊУ С ЛЕДОМ

коју препоручујем поштованој публици уверавајући је, да ћу мојим пошт. муштеријама сваки дан лед издавати по најјефтинију цену и то:

Једну путуњу од акова за 30 новч.
Једну ведрицу од 15 литара за 10 новч.

Наручбине молим да ми се поштанском картом дописницом доставити изволе, те ће свако бити послужен тачно и солидно. С поштовањем

У Новоме Саду. ИСИДОР ФРАЈД.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелен-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или унаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.
Budapest, Königsgasse
куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 5—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

У Новоме Саду 20. маја 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Komenic. (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Стижу гласи дивна звука
Сипајући кругом блеске;
Весело се груди шире,
Груди српске, свесловенске.

Две се руке руковале
У топлоти пиних зрака, —
Једна рука женска, нежна,
Друга рука мушка, јака.

Ал кроз руку женску, нежну
Црногорска крвца бије, —
Мушка, јака рука пуна ј'
Руске крви најнежније.

Верно се соко руски
Са српским соколицом,
Верно се Петар кнеже
С кнегињицом са Милицом.

Њине руке руковане
Пред очи нам стижу амо;
Топли стисак ових руку
Срцем душом осећамо.

У нами се радост буди —
Као да је већем јава
Што те руке руковане,
Што тај стисак обећава.

Срећни били, заручници!
Срећан данак што вас спаја
И чаробом песме ствара
Од најдубљих уздисаја.

З.-Ј. Ј.

У место уводног чланка.

Сад се тек види да напредњаци, све до онамад, нису сасвим ничевнули са лица земље, остало им је још толико тикава да могу свечано, са хуком, буком и јауком — обрати бостан.

У сваком народу овог просвећеног века има олоша, који би се назвао не само „напредњаком“, него и назадњаком и црним циганином, само кад га позовеш у пивару, платиш му подвоз да се може господски на колима довести (а не крцуљви се под сеном, као што су негда опозиционни посланици морали долазити на скупштину), уклопиш му револвер у шаку, обећаш му неколико малих банака и још маснији банкет и забаве ради мало шкандала, као начин олошком прохтеву. На тај начин могао је и Гарашанин скупити једну разбијену војску од хиљадицу друга, који имају тачан довољне уши да саслушају дугачку беседу његову, коју је држао под ведрим небом (по не устаности), да му се прнос може чути и с оне стране тарабе, где стојаху млади в и р и л и с т и завиркујући и прислушкујући, како ће напредњаци да се последњи пут свога века обрукају.

„Прнос баби душу губи“, — или ако баба нема душе, она бар има празних безобразлука и пупих револвера. Па кад се Гарашанин сетио и Сливнице и поче причати, како је он унапред знао да Срби Бугаре не могу победити, те је за то и заратио на Бугаре да то своје уверење и делом докаже, — па сад кад већ веко за нама мора бити крај, он крнцију баца преко тарабе на радикале, јер њихова је кривица била и онда као што је и сада, а сад је и њихова влада, која ваљда није мала ради одговора — —

Бог и душа, ја сам баш миран, озбиљан и стаменложен човек, ал на тај гарашеретлук, не би ни ја што мање одговорно него у - а —

Тако су одговорили и ненапредњаци скупљени с оне стране тарабе. Једно велико **У-а** заорило се из грла незваних слушалаца, — а пошто је то у - а неки дифтонг, то је напредњаке подсетало на негдашње двогласнике, они то примише за увреду, ражљутише се као рисови, устадоше са столица својих (као су били министри њиси их могао на с њускијем дигнути са столица) — и четвороножним доказом (свака столица имала је четир ноге) хтедоше да уњуткају слушалачке усклике.

Застанимо мало код тога **У-а**! — И „Застава“ је застала код тога усклика и рекла је, да то и ако не одобрава ипак бар разуме. „Браник“ се на то озлоједи, како сме „Застава“ то разумети!! И „Браник“ треба дати за право; „Застава“ је лагала да то **У-а** разуме, јер да га је разумела она би га и другима растумачила. Но ја се и то с правом могу похвалити, да то у-а потпуно разумем и ја ћу да вам га и растумачим: молим да ме ваннмателно саслушате:

То је оно **У-а**, које је требала да ниже пруа скупштина после Сливнице, но каплар Ника пр и чувао је стражу док то у-а устајно не застари, — и то је у-а застарело па се сад подсадило, — а то у-а није ништа друго него крв почетак оне озбиљне речи: у а р и ш т е!

Гарашанин је сада, једаред у своме веку саслушао глас народа, те се тако унутно оним путем, који води (и који га је одвео) у а р и ш т е; па пошто је одговорност славничка већ застарела, он је слао курпшум у груди једног невиног ћака, да олакша суду ону пресуду, која га и онако, кад тад, не би могла мимоћи.

ПОДЛИСТАК.

Разне неприлике приликом Шкрипоципелићеве женидбе.

(На жалост истинито збиљиџе)

(Свршетак.)

Сумрак је већ почео био споја сумрачна крила да рашпрује над грешним светом, који ће све што је живо, осим крекетушâ, сова (и лупова) да тихо успављује, а ми имамо најмање два и по сахата да путујемо. Чим сам се тога сетио, одмах уклепам баћа Марку чутуру у шаке, а он је већ добро разумео шта то значи, те се поприлично и одазвао скромној новуди мога великодушија, и после једног громогласног „а — ха!“ бељди су се већ друкчије керебечили, осетивши са свим други расположај духа господиног. У том се напукоше и неки облаци. Месец је таман толико сијао, да нисмо скоро ништ видели, а бељда нам се опет гегуцаху кроз мрачну прашину као беле виле — т. ј. тако сам себи представљао, ал нисам видео.

Ја кад год сам путовао, или нисам с кочијашем ништа разговарао, или сам се разговарао о коњима; како сам њиво мршаве и добре коње и како и његов не би морао бити рђав, само кад би мање радио, а кад би се боље ранио и т. д. на што би кочијаш после већ настојао, да ми заиста покаже, како ни његов није баш мачији кашаљ, другим речима (што 'ај кав'о) „подилазио сам седмицом под кеца,“ ал' Дамјан као каква пиљарица, све га нешто запиткује, све ну нешто показује и приповеда му, а овај једна дочека, па онда тек он развезе дивап и онда, наранча стварп — милимо како нам се ни мало не мили.

Тако сам н. пр. успут чуо, да је баћа Марко једаред чак и у Земуну био (затворен). На онда да би волио да добије једног сина, па ма како шапурика био, него пет девојака на једаред (што сам му чисто неверовао) и т. д.

У путу тако (и секиру) приметим ја, да баћа Марко чим се чему зачуди, шпиђка по бељцима, и тако не треба ми ни најмање замерити што сам почео да лажем „на хватове“.

Тако је баћа Марко том приликом профитирао да у Риму има тако великих чркава, да у кључаоници црквењак са женом (и седмнајсторо деце) „комотно“ живи; да сам на француској изложби (у Новом Саду) видео једну машину, где се на једну страну трпају читави зечеви а на другој испада већ готово печење и сашивене шубаре. Нашто је Дамјан додао, да то још није ништ, јер он је видео једну машину, у којој се горе сипа међ за пиво а доле испадају пијани међови и бангалози и т. д. — и т. д.

На послетку већ нисам знао шта ћу да му приповедам и тако опет пођосмо у коран; и већ сам почео да

Друге подробности и покрупности ове дводневне београдске демонстрације познате су већ свима из правих и кривих, истинитих и лажних новинарских извештаја.

И ми осуђујемо оваке демонстрације, и задовољавамо се тим доказом, да и у Србима може каткад крв да ускипи на пркосно изазивање, од којег би другом, ма ком, народу крв не само ускипела, него би и прекипела.

Даклем и српска флегма има своје границе, даклем и Срби, кад им дође до густа умеју мало демонстрирати, о чему смо ми до сада двоумили, — па сада, кад то знамо, не тражимо више нових доказа томе, — али, бога ми, не желимо ни нова повода — а верујемо да га неће ни бити, јер напредњаци су ономад обрали и последње такве свога бостана.

Ћира. Вера и бог, нисам ни у сну никад мислио, да ћу у „Политичној Кореспонденцији“ кад год наћи више истине о српским догађајима, него у понеком српском листу.

Спира. Па какву си то истину нашао.

Ћира Ето: Политична Кореспонденција“ изриком, признаје да су напредњаци дали повода и изазвали београдске демонстрације, — а неким српским листовима још и сада је мука то признати.

Пуслице.

△. По неки се злурадо смешкају, што је руски цар признао, да му је црногорски кнез Никола једини и искрени пријатељ. Но можда је мудрије стећи једног али искреног, него много, али сумњивих пријатеља.

---

§. Бреске, којима је берлински двор частио својега госта, краља Умберта, коштале су 27 динара комад. Француска, где су те бреске родиле, примила је за 500 брегака 13.000 динара; па ако за те новце купи још 500 пушака, онда те брескве могу кадгод скупље стати, него што је у први мах изгледало.

♎. После београдске демонстрације „Стармали“ се бацио у бригу, како ће Пера Тодоровић моћи стрпати велике лажи у своје „Мале новине.“

Ж. Министар Таушановић спасао је Гарашанина од немирне и узавреле светине, — али ко ће га спасти од мирне и хладнокрвне историје.

⊙. Кажу да ће судски бранилац Гарашанина овако бранити: „Мој клијенат у оној забуни мислио је да пуца на миша; а то се може у толико лакше веровати, што се несретна жртва заиста звала Мишковић. (То је заиста једина обрана, која је могућа.)

♎. Лепо би то било кад би појезија могла по-

очајавам, јер до Н. има још добра три фртаља сахата, ал' ми на једаред паде једна паметна мисао на памет. Мрак је био да не мо'ш скоро прста видети, а баћа-Марко је можда плашљив, те почнем онако из далека да пипкам, верујели он у вештице, виле и т. д.

Он се, к'о бајаги, почео да куражи, како он то не верује и како се не боји, ал' ипак, моја нестрпељивост примети, да бељци већ почињу да „предузимају велике кораке“. Е, кад сам ја то увардао, сад сам ја био на коњу (односно на коли, који су коњи вукли). Али да сте ме откуд чули како „подилазим“. Кад сам почео приповедати о вештицама (а имао је и он једну код куће), о вилама, о ромим дабама, о гвоздензубама, о гробљима и о вукодлацима, та нема ту него кад ућутим, а то је обично бивало при најстрашнијој сцени, а по која сова у близини својим умилним гласом изрази своје страхопочитаније према мојој приповетци, не друго, него, бога ми, и мени се кожа најежи, ал' одмах се сетим, да до Н. имамо још доста касати (т. ј. не ми него бељци), па наставим даље.

Баћа Марко се непрестано куражи: „Е, нема тамо пишт“, ал' само бељци све боље ватају маглу. На послетку сам већ почео веровати да и они разумеју приповетке, па ушао страх у њих; — ал' спазим, да је онај браца нашао место, где су ови тугаљиви, па их тако одушевљава, да чисто мене бичаље боли.

А! тако ли се ти не бојаш, мислио сам ја у себи сав радостан, а мислио бих можда још и много што шта, да се нисмо већ нашли у Н.

„Хвала богу, само кад смо ту!“ — промрмља баћа Марко кроз зубе (да ја не чујем), пошто се у мало нисмо изврнули преко неког камења, које је сад некако (пре седам година) ту донешено да се оправља калдрма.

„Хвала богу!“ — помислим и ја (а знам да су и бељци то помислили), јер да је још по сахата потрајало, ми би (од стра) пали у дешперат, а бељци би пали и у дешперат и на нос.

* * *

Дамјан је своју реч поштено одржао, јер ево је још и дан данас момак, (ако се т. ј. тако сме назвати). „Па то је лепо од њега“ помислиће можда који читатељ (јер читатељке већ неће тако мислити). Та лепо је, дабогме да је лепо, ал' ево и ја сам још момак, јер и ја сам се после зарекао (т. ј. кад сам неколико корана добио), да се нећу никад женити, и то је оно што није лепо, јер, бога ми, кад би се нашла каква „*лепа*“ прилика, тешко да се не би преварио и натрчао на тај *лепак*.

У Сиону, лицем на дан „тезоименија“ високопоштоване моје тетке Персиде.

Павел.

---

*

правити, што политика поквари. Али још би лакше било кад политика не би могла покварити, што појезија поправи.

Нови жупан тамишварски зове се Молвар. Наш се Долга за цело радује, што је стекао тако моћног колегу.

Ђука На шта си се сетио, кад си читао у једном броју једног српског листа, да је радикална влада подстакла и руководила ономадашње београдске демонстрације, а за тим у другом броју дође питање: *Ко је крив?*

Шука. Сетио сам се на старо место Бочаре, које се прославило са тога красног обичаја, што су онде најпре тукли па онда судили.

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом, или азбучним нередом.

Месо = храна, која није ни за по новчића појефтинила, од како га вегетаријанци не — купују.

Гром = То је оно чиме св. Илија пишани на крвопије ове наше „плачевне јудоли," али ретко се деси да у пишан погоди. (Велика је дистанција од неба до земље)

Политичар = дивокоза, јер она се једнако вере по литицама.

Невиност = Многозлоупотребљена реч, којом се хвале и неки пијанци (који пију само ракију.)

Одлука = Запрашка.

Опозиција — растило, из којега ничу и пресађују се врло питоми министри.

Чиков = дипломатична риба, која куварици више пута из шака исклизи, али ипак у суђено грло уклизи.

Цезарева смрт — види: Бруталност.

Пегаз = име оног „туђег хата," са којег су многи пали „на сред блата."

Вино = прекрасно пиће, које „веселит сердце человјека." Мађарски се каже **бор**, јер се највише точи при из б о р има.

Омир = песник, који је највише писао о р а т у.

Ода врућој пећи!

А, ви сте данас приличне воље?
За мене згоде никада боље,
Намера моја одвећ је лепа,
Знам да волете, кад вам се тепа.
Одмах се лепше пуцкање чује,
Кад се око вас ко умиљује,
Па топла и лепа, буцмаста пећи
За то ме чујте, што ћу вам рећи.

И ви сте доста нашега кроја
— Има их *таквих*, незнам им броја —
И *ви* сте оне познате врсте,
Дембелом што је међ нама крсте,
И за *вас* нема друкча живота,
Ваша ј' девиза — каква срамота! —
И топла и лепа, буцмаста пећи:
„Трпај у мене, гурај и мећи!"

Ал' опет за то *ви* нисте криви
— Свако тек воли лакше да живи. —
Ви *јесте* наша играчка само,
Докле нам хладно, ми вас гледамо,
А што *сносимо* дембелство *ваше*
Криве су *снаге слабачке* наше.
И топла и лепа, буцмаста пећи
Још ћу вам нешто прилично рећи.

Дембелски збиља чекате *храну*
Чутку, пањутак, сламу ил' грану.
Без *нас вам* никад живота нема
Наше искувсто храну вам спрема;
Ал' *ви* нам ни за то *захвални* нисте,
Већ горди увек, поносни ви сте,
И топла и лепа, буцмаста пећи
Ви, место хвала, знате ожећи.

Ал' кад *нас* зрачак *обасја* с неба,
Кад *нама* милост *ваша* не треба
Кад *бољи* дани и *нама* сијну
И све тегобе зиме нас мину,
Е *ви* већ знате, *шта* вас *тад* чека
И ту вам нема помоћи, лека
И топла и лепа, буцмаста пећи
— *То* вам не морам ваљда баш рећи?...

— **кри** —

Баш има „задовољних" људи.

Ициг Моргенштерн не само да је био некрштен, него и не дотупаван. — Фалила му, што но веле, четврта даска у глави.

То је истина бог велико чудо код потомака Мојсеових, јер они имају кад-тад и по једну даску *више*, него остали свет; али код Ицига се опажало, да је баш збиља био „*понет*", па — „*упуштен*"... Замислите само, да је он, један Ициг, био — *занатлија!* баш прост *занатлија!!* па не само да није на *берзи* играо, него није ни *новце мењао!*... Он је био мајстор крпа, и тако је крпарио и кубурио, како је умео и како је знао.—Али: *добричина* је био, то му је морао свако признати, па — *задовољан!!* Задовољан толико, да би се многи од наших мајстора могли на њега угледати. Редко својство до душе код рода Израјиљског, али, што јесте, јесте! — За доказ, да не претерујем, нека служи ова мала епизода из његовог „задовољног" живота:

Иде он ономад онако дрњав и прљав кроз улицу, па ће једног мимопролазећег „штуцера" са свим учтиво запитати: „мхолим вас, кхолико има схати?"... Овај га попреко погледа, извади левом руком сахат из џепа, а десном опали јадном Ицигу оштар шамар, викнувши уједно: „*један!*"... Док се сиромах Ициг руком прихватио

за ударен образ, онога нечовечног фићфирића већ нестало иза ћошка... Образ бучи и отиче, а наш Ициг са блаженим осмехом, (који је до душе у тај мах више наличио на какво бекелење) одјури кући...

„Схара! мој Схаралебен!“ — виче још са сокака.

„„Но, но, штха је?““ — пита његова радознала верна Сара.

„Схаралебен, мени се дхогодио један вхелики срећа!“

„„Ициглебен! дха ниси дхобио — — —““

Ициг јој прекиде реч: „дхобио сам, Схаралебен, дхобио сам, али *само једну*“, — и ту исприча својој жени, шта му се десило, и како је добио један грдан шамар. „„Пха тхо *је твој срећа?* Ти једна лхуда глава!!““

„Охо, Схаралебен! кхако да то ниј срећа? Шта мхислиш ти, дха сам нешто изашо на схокак у *дваханајст схати*, па да сам *онда* пхитао: кхолико је схати, а онај би мхени казао: *дванајст*, али би ми и *дао дванајст шхамара;* а овхако имам *само један*, па сам тако *схретан и задовољан*“. — (Шта му је „Схара“ на то рекла, не знам, али кажу, да се после тога Ициг ухватио и за *други образ*).

Др. Казбулбуц.

Ејфелова кула.

Ејфелова кула,
То је смело дело.
До тога се виса гвожђе
Још није попело.

П.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Марица. Бабо, мати није звала Циганку, да јој врача.

Отац. А за што ти то мени кажеш? — ја те нисам питао.

Марица. Е, — ако ти кажем да јој је Циганка врачала, онда је мати рекла, да ће ме тући.

Марица и њена сестра Перса у једној постељи спавају.

Синоћ после вечере, рећи ће Марица: Уф, ала ја не волем данас са Персом спавати!

— А за што?

— Јела је много пасуља.

Марица има обичај, да каже (каткад) и оно што није било.

Једаред у јутру рећи ће својој матери: чуј, мати, шта сам сневала.

— Па шта?

— Сневала сам да си ме водила на вашар.

— Па онда?

— Па онда си ми обећала да ћеш ми купити велику, велику лутку, са дугачком косом.

— Опет лаж.

— Е па онда си ти лагала.

Бр. Ј.

Маломе Милану причао сам о Диогену, између осталог рекао сам му да је у бурету становао. Милан, кад је чуо, да је Диоген у бурету становао, запита ме:

„А јел браца, шта би он радио, да су онда у буре сирћета усули? Јел' да би морао ускиснути к'о краставац?!“

Ј. Воцин-Мањин.

Мој стриц је имао једног сина и две кћери. Пре годину дана роди му се и трећа кћи, те се поведе разговор о томе, какво име да јој даду. Предлажу се разна женска имена ал ће тек најмлађа Деса, која је све то слушала:

„Па најбоље, да јој дате мушко име, па ћете бар имати два сина и две кћери!“

Била мала Деса код нас у гостима. Једно после подне седела је мајци на крилу, што је она „фотелом“ звала, па ту и заспи. Метусмо је у кревет.

У то дође повеће неко друштво к нама и ми заседосмо око стола у соби, где је Деса спавала. На једанпут се Деса пробуди, па јој се ваљда дало на жао за кућом и поче по мало да плаче, но се брзо сети, да јој је мати рекла, кад ју је оставила, да се у гостима несме никад плакати, па ће тек онако кроз плач:

„Ја не плачем, стрина, али иду сузе саме из очију.“

Прибележио **М. Ј—ћ.**

Заједалице.

IV.

Кад се која, од помодних дама
Хвали много са изображења,
Мени мис'о дође некуд сама
Да ће бити ту уображења.

V.

Тонка силно своје лице мāла
И белила ни мало не штеди.
Пакосна је, — па да с' не примети
Како често зелени и бледи.

VI.

Фемка врло радо греде
На балове и беседе,
И до краја седи тамо,
Рад забаве само.

А време јој пролази
Брзиницом јаком,
Јер она забавља —
И свачем и сваком.

Др. Казбулбуц.

„Цивилизација.“

Крштено име било му је Васа, ал много је мудров'о, па смо га „Солоном“ прозвали, кад би га ко викнуо: Солоне! окренуо би се, направио какав виц и онда би ћутао.

Једном смо се шетали више нас, он је ишао напред сам, Гига га повиче: Солоне!

Он се окрене и рече: ха ево иде мој земљак сад ћу чути новости! Док је то говорио земљак његов био је већ ту. Ту се поздраве по српском обичају, за тим га Солон запита:

„Шта је ново код нас!“

„Е поновили смо се!“ — рече му земљак. „Велики бирцуз смо моловали а школа се срушила сад не могу деца у школу!“

Ми смо се смејали, а Солон ће рећи:

„Е, брате, — „цивилизација!“

Ј. Воцин-Мањин.

Зар нисам практичан!?

Ал сам јуче моју жену
изненадио!...
Камо среће, да сам увек
тако радио!
Бар се не би после тога
горопадио.
До сад сам јој имен-данак
увек славио,
И поклоне скупоцене
њојзи правио,
Своју весу у цринну
тужну завио;
А јуче сам и невешт се
томе градио,
(Тим сам, ви'те, жену моју
изненадио)
. . . . . .
Прећутаћу, ко се јуче
горопадио.

Др. Казбулбуц.

Коме би пре наздравио!

(Добро мислио, ал невешто употребио.)

Састао се у биртији код зеленог јањета начелник, биљежник, учитељ и два одборника. Једна што су једну литру вина кренули; нуто, диже се један одборник, да се својој господи додвори, пак ће држати говор и почети редати им здравице дословце овако:

Дозволите ми, господо, да дигнем ову чашицу и наздравим нашој милој господи. Незнам, коме прије да наздравим, или би господину учитељу, или би господину биљежнику, или би господину начелнику!? Сви сте ми мили и драги. Па да будем праведан, ја ћу почети од главе; јер од главе риба смрди, дакле да бог поживи господина начелника! Живио!!!

Прибележио: **Ћивећилим.**

Преводи с марџарског.

Birtokos.
Паметан бирташ.

Nem kell nekem salata.
Није кељ мени салата.

A bizalom.
То је богме сан.

Borzasztó!
Што-но кажу: „Tischwein.“

Nem szabad káromkodni.
Није Суботица развалина код њи.

Mi a Sebők jelszava?
Шта је то Шебек? Је л' то Сава?

Pétervárbol.
Петар чека бол.

„Вајснит.“

Неки Банаћанин био у Бечу, па гледајући неку палату, запита једног мимопролазећег Швабу: чија је то кућа? Шваба не знајући српски, одговори му: „Ich weiss nicht“. Вајснитова? одговори Банаћанин. Но тај Вајснит мора да је богат човек. Идући даље застане и опет код једне друге зграде, чудећи се и дивећи се лепоти њеној, па ће опет запитати једног мимопролазећег: чија је то тако лепа кућа? Овај му опет немачким језиком одговори: „Ich weiss nicht“! О мај, тај Вајснит мора да је после цара најбогатији, кад он све најлепше и највеће куће у Бечу има. Идући даље опази неке велељепне каруце и у њима неког господина, па ће запитати неког: који је то господин? И овај му одговори: „Ich weiss nicht!“ Дакле то је тај богати Вајснит, одговори Банаћанин. — Сутра дан шетајући се по бечким улицама, опази неки погреб, па ће из љубопитства запитати неког: ко је то умро? „Ich weiss nicht,“ беше и сад одговор питачу. Ето, шта ти је човек овога света, помисли Банаћанин, тако богат, толике кућерине, па и он мора као и ми сиротиња да умре, но баш ћу му отићи на даћу. Оде једној од оних кућа, које је држао да је Вајснитова, у којој баш — његовом срећом или несрећом — беше гостионица, уђе унутра, седе за један сто и заиште да му се јело и пиће у покој душе покојног Вајснита донесе. Келнер му донесе не знајући да је овај у том уверењу, да је то вајснитова кућа и да не мисли за то платити. Мој баћа дотле је пио, док није осетио, е ће скоро малаксати; помисли у себи: неће бити лепо од мене да се на даћи опијем. Устане од стола и крене се да одлази, ал келнер га спази и повиче за њим: Zahlen! Та не могу брате више, хвала и у покој душе покојног Вајснита и на толико, пусти ме да идем. Келнер и опет повиче: Zahlen! Банаћанин је мислио да га овај заустављa па ће рећи: е кад ми баш не даш да идем, а ти донеси још једну боцу вина — и седе опет за сто. Тако је поседео још неко време, па онда намисли да се крене и да више не остане, ма га колико заустављали. Чим се кренуо, а келнер опет повиче за њим: Zahlen, — и стане га за рукав од кожуха вући све дотле док му није кожух с' леђа скинуо. — Кад је наш Банаћанин дошао својој кући, а жена и деца почну га запиткивати, шта је све видео у Бечу и како је провео, он им све исприча, о богатом Вајсниту, како лепе куће има, како је и њега самог видео, како је тај богати Вајснит умро, како му је био на даћи и т. д. При завршетку рече: ама што јес, јес! Један је Беч само на

свету! Тамо кад оде човек на даћу, једва га пусте после од себе. Ето и мене су дотле заустављали док ми нису и кожух с леђа скинули. —

По причању једног „Фаркаждинца“ прибележио:

Кеверишанин.

Гајина госпа.

Гајина је госпа блага,
умиљата, тија,
и љубазна, да већ не мож'
бити љубазнија!

Па зар није сретан онда
мој побратим Гаја?
Та он ваљда још и не зна,
шта је кућна граја??

Да, дакако! сретан јесте,
како и да није,
али он се ипак радо,
око куће крије.

Јер сва горња узор-својства,
има ова дама,
али само кад у кући
случајно је — *сама*!

Др. Казбулбуц.

За што?

Мала Зорка ишла са куварицом Резом у шетњу; кад су дошли кући запита своју матер:

Је л', мама, за што онде зидају касарну, куда иде наша Реза увек с' нама да се шета.

По чувењу.

Ј. Воцин-Мањин.

Породила пушку.

Ишао Шваба у Булкес. На путу наиђе на једног Србина, чобанина, који је чувао овце, па ће га запитати:

— Еј, комшија Рац, вотили тај пуд у Пулгес?

Србин му рекне, да јесте, па га почне испитивати шта ће тамо, и што тако жури. Нашто му Шваба одговори:

— Чула сам та је поротила шена мој брат (хтео је рећи његовог се брата жена породила), па итем.

На то ће Србин запитати: Шта је родила.

Шваба није знао добро српски, па пошто није могао да му каже јел мушко или женско, он уђе у стадо и почне гледати неби л опазио овна, па кад га опази рече чобану:

— Како ви то зовите?

— Ован — одговори србља.

— Па тако је ован ротила, рече Шваба.

— Па то је онда родила мушко.

— Јест, јест, пушка је родила, рече Шваба, па оде журећи се даље.

Широкобилац.

Јавна захвалност.

Славно кишфалудијево друштво указало је 17. (29.) маја ове године мом нејаком књижевном раду велику почаст. Прекрасна надања, која су се том пригодом и са мацарске и са српске стране заталасала подилазе ми душу са необичном милином. У толико је већа и живља моја захвалност, коју сам данас у нарочитом писму изразно сл. кишф. друштву, исто тако захвалио сам путем мац. белетр. листа „Fövárosi Lapok“ свима појединим синовима братског нам мацарског народа, који су више или мање допринели, да ми тај дан у спомену светао остане. А овим сада молим нека приме неокрњену захвалност моју све велецењене српске корпорације и поједине личности, које су се на разне начине, тако срдачно одазвале позиву сл. кишфалудијевог друштва или су управо мени своје поздраве слали.

Не могу пропустити, да овом приликом не поменем како много жалим, што ми поремећено здравље не допусти да 17. (29.) маја у Будимпешту дођем.

У Каменици 25. маја 1889

Змај-Јован Јовановић.

— Није друкчије, ја ћу да тужим адвоката Н.

— А за што да га тужиш?

— Назвао ме магарцем. Па шта велиш, је ли да треба да га тужим.

— Ја би ти саветовао да седиш с миром, да се оканеш суда и парнице.

— А за што?

— Е, та зар ти не знаш какви су адвокати. Може ти још и доказати да си магарац. Па шта си онда профитирао!!.

Кад се држао неки „Базар“ у корист погорелаца, где су госпођице продавале разне ситнице, да буде што више прихода, ту дође и један офисир и купи од једне госпођице једну вирђинија цигару. Не имајући ситних новаца, пружи јој форинту.

Госпођица. Желите ли да вам кусур вратим господине каваљеру?

Офисир. О, молим, молим, ви се канда варате; јер ја нисаи *каваљериста*, него инфантериста.

Професор. Би ли ти мени, Мартине, знао казати, које је године била битка Мухачка?

Мартин. Вите, молим вас, сад баш ни ја не могу да се сетим.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Мирко и Гојко. Приповетка за децу. Написао Хр. Шкрт. Превео Ј. М. — У Новом Саду. Издање српске књижаре и штампарије Браће М. Поповића. 1889. Цена је 75 новч.

Споменак. Дарак доброј деци за забаву и поуку. Издање књижаре „Мил. Каракашевића у Сомбору 1889. — Цена 5 новч. или 10 пара дин.

Народни пријатељ. III. свеска, год. 1889. Издаје средишни одбор „целокупне српске народне слободоумне странке“. После пет стотина година. Расматрања о косовској битци и пропасти царства српског. Написао Јаша Томић. — Цена је појединој књижици 30 новч. — У Новом Саду, српска штампарија др-а Св. Милетића. 1889.

Српске народне песме о боју косовском састављене хронолошким редом. — Прилог трећој свесци „Народног пријатеља. — У Новом Саду, српска штампарија др-а Св. Милетића. 1889.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа 1889. до
од 8. марта даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10\frac{1}{2}$ сати пре подне.

ОДПРАВНИШТВО.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Сад је баш изашла из штампе нова књига:

СЛУЖБА

СВЕТОМ ВЕЛИКОМУЧЕНИКУ

КНЕЗ-ЛАЗАРУ

ЦАРУ И САМОДРШЦУ СРПСКЕ ЗЕМЉЕ.

Препштампано из прквене књиге

„**Правила молитвам стыхъ сербскихъ Просвѣтителей**,“

штампане у Римнику 1761. године.

У СПОМЕН КОСОВСКЕ ПЕТСТОГОДИШЊИЦЕ.

Чист приход намењен је фонду Дра Ђорђа Натошевића за удовице и сирочад српских народних учитеља.

Цена је овој књизи 20 новч. и ко поручи на више комада добија највећи књижарски рабат $33\frac{1}{3}\%$. Наручбине ваља упућивати

Издавалац-штампарији А. Пајевића

у Новом Саду.

ОГЛАСИ.

ЛЕДА! ЛЕДА! ЛЕДА!

Доленодписани учтиво јављам: да сам овде у месту отворио

РАДЊУ С ЛЕДОМ

коју препоручујем поштованој публици уверавајући је, да ће моји моји пошт. муштеријама сваки дан лед издавати по најјефтинију цену и то:

Једну путњу од акова за 30 новч.

Једну ведрицу од 15 литара за 10 новч.

Наручбине молим да ми се поштанском картом дописницом доставити изволе, те ће свако бити послужен тачно и солидно. С поштовањем

У Новоме Саду. ИСИДОР ФРАЈД.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 5—6

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под. Стоваришће у Н. Саду код Љ. Стефановића.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА
У БЕЧУ
35—36

у солидности и квалићи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Бечу, Lazzenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

У Новоме Саду 30. маја 1889.

„Стармали“ излазе трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — за 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic. (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, за Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Дуд.

Пред кућом дуд је твој,
Сељаче многошатни,
Изворе врела златни,
Који се грбиш, знојиш,
Да многе труте гојиш,
А теби остаје јад,
Голотиња и глад, —
Јадни сирче мој,
Пред кућом дуд је твој.

Дуд се још зове твој,
Патниче мој,
Лани су деца твоја
Имала модре усне,
Потресеш грану, са ње
Дудињска даждa пљусне,
И читав месец дана
Дуд беше деци храна.
То није било јело
Да ти се грло слади,
Ал дуд и комад хлеба
Инак је пркос глади.

Ал данас читам муку,
Са твога бледог лица,
На твом је дуду јато
Владиних гусеница.
Њима је тестир брати
— Да буде радња чиста —
Оголит' дуду гране
До последњега листа.
Ти не смеш ништа рећи
У супрот јаче силе, —
Трпети мораш, трпет',
— Господи треба свиле.

А кад на дуду твоме
Нестане лисна свода,
Прижеже сунце, смагну
Сокови зрела плода;
А деца твоја гладна
У дрво споје гледе,
Усне им нису модре,
Сада су само бледе.

Осећам муку твоју,
Немоту гњева твог,
Ал не смем ништа рећи
— Јер тад сам — „демагог.“

— и —

У место уводног чланка.

Даклем сад се већ зна ко је крив. 20. број „Србобрана“ оптужен је суду због *„Демонстрације у Београду“*, па сад ако Гарашанин и загребе из аришта, Загребачки суд мораће у толико строжије казнити „Србобран“ (и још му може забранити, да се од сада не зове „Србобран“, него Сентомаш).

Гарашанин је за цело најмање крив. Јер такав човек, кога су већ и на двобој звали, па због високог положаја свог није могао на мегдан да се спусти, такав човек за цело несме ма од ћачића отрпети упреду, а да га строго не казни. Мишковић је окренуо Гарашанину леђа, а окренути коме леђа то је знак великог презирања. Да је Мишковић жив он би и сам признао, ал он то и мртав може посведочити, јер да овај није Гарашанину окренуо леђа, овај не би могао на њега у леђа му пуцати, и сва је погрешка што Мишковић није имао оклоп на леђи (или бар Абердарен мидер), — онда се крв небри пролила, тапад би се одбила, вратила би се натраг у гарашанов ре-

волвер — и он би могао доказати, да није ни једног метка избацио.

Још је неко сажалење достојан, а то је она нула, која је прва дигла столицу и пребацила је преко тарабе, у знак да почиње битка оружаних са неоружанима, ту нулу сажаљевају и немачке новине, и веле Arme-nulla!

Но о тој ствари, не треба више говорити — већ треба чуда ради отићи у Београд и видети како је бесна светина разорила напредњачку штампарију до основанија, и како су напредњаци за неколико сати створили нову штампарију, у којој се „Видело“ штампа исто тако као и пре, — само још мало бешње.

Ко оде у Београд може и то видети, како Пера Тодоровић изгледа као неки деликвенат „на белом лебу“. Он седи и пије пиво, а уз њега два жандара брижљиво чувају, да му се не би каква дечурлија приближила, јер то иште потреба, не само јавне, него и тајне сигурности. Ко је то виђао, вели, да Пера врло јадно изгледа „на белом лебу“ — много је лепше изгледао док је био на црном лебу.

Сада у Србији многи дају изјаве, да припадају радикалној странци. То је лепо и красно (молим слагача да у место „красно“ неметне „касно“), но ја би рекао да су ипак поузданији они стари и у злу опробани радикалци него ови нови, који ће се у добру опробати. Ја, што се мене тиче, кад се досада нисам уписао у радикалну странку, сад баш azórtis нећу да се уписујем, али и овако неуписан могу рећи, да би свакоме оном Србину опсовао најмање триста заверака, који или из непромишљености или из несташлука, или из пакости данашњој патриотичкој влади прави сметње и тешкоће и баца клевете на њу.

А шта код нас бива? Ми се спремамо да прославимо Видов-дан. Истина, неки, па чак и у самом Сентомашу, упињу се из петиних жила, доказујући да ко је прави и чврст родољуб, тај не треба да иде у Раваницу. Но то њихово упињање није без разлога, — јер кад би се ми сад наједаред сви огрнули плаштом елоге, дух св. Лазара можда нас не би ни познао, бар би се с правом могао посумњати, да ли смо ми заиста Срби.

Ономад у једном друштву разговарали смо се о грчком писмену Бета или Вита, — како треба да се чита. Грчки не знам, па о томе не могу судити, али сам после премишљао и дошао сам на то уверење, да би се и нашим многим речима могло писм **Б** изговарати као **В**.

Не за то, што би се онда неко наше Башкарење читало као **В**ашкарење.

Не за то можда, што би онда многа **Б**ештија била **В**ештија.

Не за то, што би онда многи избори постали извори (за комотан живот, — јер то су и сад.)

Не за то, што би онда **Б**исмарк добио име **В**исмарк.

Не само за то, што би онда Загреб читао се Загрев.

Не за то, што би се онда у место бан казало ван!

Не само за то, што би онда бреме престало бити бреме и дошло би као време.

Не само за то, што би онда стара реч побрат окренула се у поврат.

Него и за то, што би се онда презиме **Б**рлић читало **В**рлић, — а **В**рлић и јесте, јер он је једини, који је у хрватској регниколарној депутацији смео рећи и рекао: „Не тако, не тако, јер тако нити је право, нити је поштено.“ — Слава му!

ПОДЛИСТАК.

Заложена пуница.

Хумореска из живота.

Ала су људи баш незахвални! И не помишљају од куда би узимали своје красне женице, да није бог на свету створио пуница. Али има људи, који баш за то и роптају на пунице, јер, веле, да њих није, они би и сада били нежењени, те би много што шта друкчије изгледало на свету.

Ја се у така расматрања не упуштам, — у толико мање, што сам сео да пишем о такој пуници, која би могла послужити примером свима другим, високим и кратким, буцмастим и мршавим пуницама. Нека ми читаоци опросте, што ће моја прича бити невероватна. Али зар се у свету не догађају врло често невероватне ствари. А читаоци, ако буду непристрасни увидеће, да сам и ја поборник Зола, ако и не трчим слепо за њим и за његовим мање даровитим пришипетљама. Еле овај мој још не опробани реализам даје ми неку наду, да ће читаоци веровати и у не вероватне ствари, кад знаду, да писац црпе из живота.

У некој омањој вароши живи и данданас човек, који је усхићен са љубазношћу, са добротом и са благошћу своје драге пунице. Може бити да на овом широком свету има још гдегод који тако сретан човек, — ал ја му имена не знам, — а овај наш човек зове се Марко Тепсија. И он ће ми, без сумње, бити захвалан, што ћу се потрудити да његовој честитој пуници сплетем ловор-венац заслужене славе.

Ова примерна пуница не приговара своме зету никад, дошао он четврт сата пре или касније. Она мирно саслуша његов изговор, као да га је тобож' задржао господин већник у канцеларији, — ма да врло добро зна, да је то пресна лаж, и да он долази управо из Шоваријеве пиваре. Она се не жести, нити тера мак на конац. Она све зна, — али ћути као риба. Никад она неће, као друге пунице, рећи: Хе, друкчији су људи моју кћер просили; али шта ћеш, од судбине се не може утећи. Па онда ова ретка пуница не мари ни за какву раскош. Могу бити на пијаци пуна кола зелена грашка, диња, лубеница, краставаца, младих ћурића, — то је њој свеједно. она тек оно купује, што је јефтиније — Она никад не напаствује зета, да је води у позориште, на забаве и т. д.

Деси се и то, да нашем Марку, који је чиновничић са врло, врло умереном платом, понестане блага, и онда настане време кад треба и у кујни горопадно штедити. Кад онда Марко, уместо оне свакидашње форинте изброји

Ћира. Неке паранске новине веле, да је то некн прнкос суседној држави, што се у Србнју вратно законити митрополит.

Спира Е па тај прнкос могли би ми Србнји вратити. Клин се клином тера. Па дајте да и мн што пре изберемо патрнјарха, који ће у пуном смислу бити законит.

Пуслице.

⊙. Нека ми нико не каже, да данашња влада у Србнји није јака. Ко може прнвим прапцем захукане жељезничке влакове да задржи и добром прнпцу да их повратн, тај би могао од своје јачине позајмити што мало и комшијама.

⚖. Радујемо се што је продаја српског дувана опет дошла Србнји у руке; ал још се већма радујем што се и со враћа опнма чија је, — вала ће сада у самом „Виделу“ бити мање несланих чланака.

♟. Либерални збор у Београду прошао је срећно и на миру. Одакле се не бацају столице, овамо не лете ни камењце. Quod erat demonstrandum.

□. Не зна се шта је лепше, или што се митрополит Михаило вратно у Србнју, или што се Теодосије вратно у своју стару безазленост.

§. Владика Бранковић сигурно мисли, да ћемо ми на Видов-дан у Раванпци певати: „Нју!“ — „Терај, куме, логова!“ или „Ао пошо, ал си се улопо!“ кад нам саветује, да тај дан проведемо тихо, мирно и озбиљно за пећком седећи.

△. Дакле наши ђаци ове године неће добити школске сведоџбе, док не докажу да их се ништа не тиче српска петвековна прошлост и српска будућност. Али за то и пре Видов-дана добиће достојну сведоџбу они, који таке наредбе издају.

♧. Не чујемо ништа о томе, да ли је ко забрањио и жандарима, да ни они не смеду доћи о Видову у Раванпцу.

Све и ништа.

(Прерађено).

Марина има стас вите јеле;
Марина има ручице беле;
Марина има зубиће красне;
Марина има очиће јасне;
Марина има косу ка' свила;
И груди има ка' горска вила;
Марина има свежину мајску,
Поштено срце и душу рајску;
И српске свести има, и жара,
Ал само нема — пара — динара.
. . . . . .
Те многи веле: „Шгета голема,
Што та јадна дура баш ништа нема.

Др. Казбулбуц.

нешто мање, — пуница му никад не баци, као што у другим кућама бива, новце на сто и не пита: шта ноту купити за те трнце!? Напротив, она још уверава, да ће и то бити доста; кад није друкче, вели, јешћемо сочива или грашка, лево процеђеног, па са прженим луком, а лечници кажу, да је то врло здраво. — Њено великодушије нема граница. При крају месеца бива, те Марко некако прерано долази на ручак. Пуница одмах зна да није био код Шоварења на пиву; онда се сирома Марко шуња око пуница, куд год она, он за њом, и у комору, и у кујну, и опет натраг у собу, — али не говори ништа. У једанпут уништење га пуница:

„А што си тако снуждев, Марко? Можда немаш новаца? — Баш... једну форинтачу, могла би ти и ја дати.“

Па како је скромна. У јутру и по подне мало кафице, у подне и у вече који залогај и чашицу, али малу чашицу пнпца, — њој више не треба.

А како ни коју прилику не пропушта кад може свога зета да похвали. Спима суседима приповеда како је то честит, мирап, паметан, диван човек.

Једном речју, овакс пуницс не рађају се свуде. Па онда још и то, Маркова пуница није ни по лицу каква авет, ругоба, накарада или страшило, она је уредна пристала жена. Сад јој је тек четрдесет година, а кћери јој је двадесет. Нема ни једне седе Не лицка се до душе и не моди се по новом журналу, али у толико је достојанственија. Озбиљна је, но пак милокрвна.

Овака пуница паше задаје поштовања него каква занатоџијска госпођанубда или безуба, каква пркава бурмуташа, од које човек нерадо прими и орах из руке. Уз то је Маркова пуница била и строго морална; није ни у младачком добу свом била каква ветрењаста намигуша, па је тако и кћер своју поштено васпитала, која је уз лепоту лица и лепоту срца од матере своје добила. Такој пуници може човек бити захвалан.

Марков би брак даклем био најсретнији, како се само замислити може. Само да су им материјалне прилике биле мало уредније. Али финансијска кубура кварила је нашем Марку многу радост. Он сам није имао никаква иметка, са женом није добио никаква мираза, а плата му беше тако незнатна, да је једва крај с крајем хватао. Истина, обичавао је пред подне да попије чашу пива, ал то му је био једини раскош на овоме свету. Док је био нежењен, пио је и по две чаше; па зар није доста жртве, што сад сваки дан по једну чашу отказа од својих уста?

Пуница му се и сама најкала, што своме зету није ништа у кућу довела. Но што није било, може још да буде. Она води велику парницу ради неког наслеђа, па

*

Ђука. Е, а ко зна можда је то баш добро за одржање српске свести наших ђака, што не смеду о Видовдану ићи на прославу.

Шука. Знаш, то ми прости људи не можемо пресудити, али то ћемо ми познати по нечему.

Ђука. А по чему?

Шука. Ако се и у Србији забрани ђацима да не иду у Крушевац, онда је знак да тако ваља чинити. И онда ћемо и ми бити захвални нашим *„атономним“* властима на тој забрани.

Крчмарева хвала.

Хвалио се крчмар Пера
Да му вино много вреди, —
Јер он и сам воду мрзи,
„Не мож' да је гледи“.

Моја снедоџба

Не знам шта му вино вреди;
Знам да воду нерад' гледи;
Кад у бокал воду јури, —
Он увек зажмури.

З. Ј. Ј.

Искрена невеста.

Младожења и невеста дошли су да се венчају. Поп је запитао по обичају:

„Имаш ли вољу?“ — На што му невеста одговори:

„Немам!“ — Сви су се чудили, а кад је поп запита, зашто није то рекла још пре, нег тек сад. Невеста му искрено одговори:

„Није ме до сад нико питао!“

Ј. Воцин-Мањин.

има скоро сигурну наду, да ће ту парницу и добити. До душе, неће бити ни онда бог зна каква богатства; али ни десетак хиљада нису мачији кашаљ, то је прекрасна закрпа за овако сиромашну кућу, — а то ће бити све заједничко, колико пуничино толико и њене кћери и зетово.

Сиромах Марко гацао је, што но кажу, до грла у дугу. Није доста, што су сви Чивути, који су у опште узајмљивали чиновницима, имали Марка у својим канџама, него им је и заложио све, што се заложити дало: сат, прстење и фрак. Његов је кредит спао на оно „ништа“, у које је Шијак пљуцкао, кад је био на крају света.

Усред ових неповољних околности десило се нешто веома неугодно. Господин председник био је премештен у главну варош, а на његово место дошао је, наравно, нов председник. Ваљало је ићи и к једном и к другом, ономе казати: сретан пут, а овоме добродошлицу. Али на таку посету ваљало је обући црн фрак, или бар какав пристојан црн капут. А фрак је, на жалост, био заложен, а другог црног капута Марко није имао, а није га могао нигде ни позајмити од другога, јер су сви другови своје капуте у исти дан, за исту посету требали.

(Свршиће се.)

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Мала Нада (у Каменици) била први пут у цркви, да се богу моли, да јој браца оздрави, па наравски, да је код куће имала шта приповедати. Ево један одломак њеног приповедања: „— — а попа оглино маламу, плипасао дугацку кецељу, намесио много колаца па дели сваком мало палце — — —“.

Ур.

Идем ја ономад у спахијску башту. На улици опазим где се играју три детета, девојчица од својих шест година и још два-три млађа детета. Станем па запитам нешто девојчицу, а она ми лепо одговори. После је запитам: А ко ти је овај дечко?

— То је мој брат.

— А ко је онај други?

— То је мога брата брат.

Анка Костићева.

Појем богу мојем, за готове новце!

(Крајкача.)

Куд год поглед бациш
ма на коју страну,
опазићеш неку
можда стару ману,
нит' с фењером мораш
тражит' пустоловце. . . .
(Појем богу мојем
за готове новце!)

Има уредника
везаних за касе,
као што се веже
за врљику прасе;
Ишту да им с' плати
свако худо словце. . . .
(Појем богу мојем
за готове новце!)

Има адвоката
посред јадна света
којима је правда
брига недесета;
прва им је брига
да шишају овце. . . .
(Појем богу мојем
за готове новце!)

И лечника има
по дану, по ноћи,
којима је трудно
у колибе доћи;
сиромаш их зове,
али нађе псовце. . . .
(Појем богу мојем
за готове новце!)

Основ'о се завод
што „припомоћ“ даје, —

треба да олакша
многе уздисаје;
на челу му видиш
све познате „ловце“....
(Појем богу мојем
за готове новце!)

А зар не знаш оне
посланичке труте, —
о народном јаду
као неми ћуте;
треба л' влади, нађе
и ту словословце....
(Појем богу мојем
за готове новце!)

Па још и то чудо:
нађе с' и „појета“
с кадилом у руци
а без виша лета;
кáде светле круне,
палате и дворце....
(Појем богу мојем
за готове новце!)

Др. Казбулбуц

3000 форината.

Госп. гроф је нешто хрђаве воље био кад је данас устао....

Преседио је поред б. ца целу ноћ, па га је сад болела глава.

Баш је дванаест избијало, кад је са облачењем готов био. Онда је унутра ушао послужитељ. Јавно му је:

— Високородни господине, један стар човек чека напољу.

— Како се зове?

— Није ми рекао своје име.

— Па што долази тако рано? кажи му да сад немам каде.... Шта ће?

— Каже, да има врло важно и журно са високородним говорити.

— До ђавола!... Дакле пусти га.

Старац је ушао.

Погурен, тело ломно а капут до земље; ћелаву главу тако је удесно, да му напомадисана коса свуд по једну бразду направи.

Млади гроф баш се није зарадовао, кад је старца видео.

— До сто ђавола!... Та ово је Гизелин отац.... Само шта ће?

Стари је кашљуцао, па рече:

— Не знам дал' ме познаје г. гроф.

— Овај — не — не опомињем се, да сам кадгод срећу имао.

— Хе, хе хе.... ја сам Гавра Риђош, јел повољи знати.....

— Јесте сећам се — одговори гроф — али незнам шта желите.

— Одма ћу и то казати..... Само се изволите мога имена добро сећати!

— Заиста, као да сам за њ' чуо.

— Даклем, ја имам једну девојку.

— Е па честитам!

— Врло лепу, милу девојку.

— Поново вам честитам.

— Зове се Гизела.

— Без ласкања лепо име, врло лепо.

— Г. гроф познаје моју ћерку, зар није тако?

— Како, да л' је познајем? Може бити, по имену је не познајем, но кад би је видео...

— Хе, хе, хе,.... моја је Гизела васпитачица.... пре десет месеци била је код вашег г. брата његовом малом синчићу гувернанта..... Јел по вољи знати.....

Г. гроф сад је већ био принуђен сетити се, био је принуђен рећи:

— Јест, јест, познајем ју.

У истини врло је добро познавао малу Гизелу. Лепо плаво девојче које је пре три четврт године његовом братучеду васпитачица била и врло му се допала. Испочетка је само погледе на њу бацао, за тим је при угодној прилици њежну јој ручицу стискавао а после је по кад кад и образчиће јој уштинуо.

— Гизела се овом није противила.... у једном слатком тренуту... али нашто ту целу историју развијати, кад ће свако пронаћи, шта се збило.

— Дакле већ се сећате?... хе, хе, хе...

— Јесте, јест.... Дакле шта желите?

— Дакле молим покорно, — говорио стари Риђош — како да се изразим? Гизела је већ дуже од пó године код куће, зашто?.... па и то знају г. гроф.... Прекјуче пак....

— Доста, доста.... разумем. Даклем шта желите?

— Како? Шта желим? рече старац теглећи врат из фатермердера.

— Но само слободно реците — рече гроф — желите ли можда новаца? или ваљда не желите, да вам ћерку за жену узмем?.... Дакле, колико захтевате?

Риђош је трљао руке са задовољством, па ће тек:

— 3000 форината.... хе, хе, хе....

— 3000 форината! чујте, стари, неће ли то бити много!

Гроф се незадовољно намргоди.

— Али нека г. гроф промисли!... Част моје кћери.... Сирота Гизела није на тако што ни помислила.... изволите промислити!... Један такав гавалер, као што је г. гроф, ваљда се неће погађати!

— Хм, на ово одговорити није било лако. О гавалерству је реч, нек види старац, да се није преварио, кад га је назвао гавалером, и да заиста са таким има посла рече: да ми се после не закера, час на дојкињу, час на одело, час на школовање (јер то би ме могло много скупље стати. — дода г. гроф у себи).

— Добро, добићете 3000 ф. али тиме да буде свршено

— Пристајем, молим покорно,

— Дакле потврдите писмено!

— Изволите написати а ја ћу потписати.

— Г. гроф седе за писаћи сто, па напише измиру.

— Тако дакле! Риђош је своје име потписао.

Гроф је отишао до ормана, где су му новци стајали и даде старцу одређену суму.

— Ево узмите!

Риђош пажљиво стрпа у буђелар 3 круте банке хиљадарке, па са подигнутим очима к' небу, меланхоличним гласом рече:

— Још једну жалосну вест имам г. грофу да саопштим.

— Дакле, да чујем и то!

— Благонадежно отроче је умрло, — није живело ни три сата по рођењу.

Превео **Широкобилац.**

На гробу тамбур-Пере.

Овде лежи тамбур Пера,
(Имао је жену Вему).
Он је макљ'о по добошу,
А жена по њему.

М. Б.

„Накаљаније!“

Чика Панта Тврдоглавић држао је себе за врло промућурно створење, ма да је био глуп ко — пањ. . . *Све* је он знао, *све* је видио, *све* је чуо, *све* је пробао. . . Је ли се у друштву само повела реч о чему, ту је чика Панта већ у напред знао, шта ће сад доћи, па кад баш није онако дошло, како је он наговестио, онда се извињавао, да је то тако добро знао, али је опет — заборавио! . . . . У кратко: чика Панта је био несносан, туп, уображен човек; при томе тврђи од камена, и нико се није могао пофалити, да је пио у крчми од вина, што га је Панта наручио, а он никад није фалио у веселом друштву где се пило. — За њега је важила само она, не толико српска, колико пробитачна реч: „*мукте!*“ . . . .

Једно вече седели су опет при некој малој теревенци у крчми код „маковог кеца“: Пило се, певало се, шалило се, причало се дабогме да је и чика Панта ваљано љуштио, (та не плаћа он) и сваку причу већ је унапред знао. . . Братија се мргодила, али нико не хтеде с фарбом на среду. . .

Баш је неко из друштва питао, да ли ко знаде какву лепу игру, која би се могла овако при столу седећи играти и време им прекратити?! . .

Чика Панта одмах рече, да их зна тма божија, али му сада не може баш ни једна на памет да падне. . . .

А знате ли чика Панто ону врло шаљиву игру: „Накаљаније! или: казна једног трчилаже!?“ — упитаће га сад онај.

„Хо мајк'! гле молим те, знао сам и то, али ми испаде из памети!“ — одговори чика Панта.

„Па то онда можемо одма почети“, рече онај ђаволан, — „а да нас буде више око стола, ето нека и наш крчмар седне уз нас, па ћемо се лепо забавити. . .“

На миг један, седе крчмар нуз чика Панту, а онај враг одпоче игру, шапућући ономе, што је до њега седио: „иди и донеси три флаше шампањера, али обе флаше још на пољу отвори!“ — Овај то исто прешапта другоме, овај трећем, и тако даље до чика Панте, који опет то исто мораде поновити до њега седећем крчмару. . . Овај устаде и за мало ево га носи отворене три флаше шампањера и чаше! . . . Чика Панта се узверио, гости се церекају пију и наздрављају, чика Панта псује, ларма, али нема вајде, мораде платити. . . . *Наручио је!* . . . Никада више није седио за оним столом. Запамтио је добро игру „*накаљаније!* . . . .“

„По причању“. **Др. Казбулбуц.**

У похвалу носа.

И о носу нешто лепо
Ми вам казат' знамо:

Он не тражи ништа јести
— Ако му не дамо!
Па и онда неће друго,
Него — бурмут само.

М — н С — ћ.

Јоргана ђор.

(Народна прича).

Један султан стио начинити јорган, па зовне јорганџију да му омјери јорган, ама да не смије бити ни дужи, ни краћи него колики је он. Кад јорганџија дође да омјери, цар легне па се скврчи, а јорганџија по оној мјери начини јорган. Кад га донесе цар се покрије, па се опружи, а јорган кратак. Онда цар нареди те јорганџију посијеку. Тако прође и други и трећи јорганџија. Еле цар се намјери на једног деду, те му и он измјеру јорган, начини га и донесе, а кад се цар покри, јорган кратак, јер бијаше опружио ноге. Дедо ти се онда досјети, па како држаше шћап у руци, замахне њим, па фис цара по ногама — рекавши: *јоргана ђор патишаху* (пружај се према јургану). Цар се зачуди смјелости и досјетки дединој и нареди те га добро обдаре и пусте.

Варјача.

Неспоразумљење.

Жена: Куда ћеш, голубе?
Муж: У позориште!
Жена: Шта дају?
Муж: *Чашу воде.*
Жена: Остани молим те код куће, даћу ти и ја чашу воде.

Широкобилац.

„Слобода, или смрт“.

Кад у борби на душмана клета,
јурне снажно јато соколова,
па доцикне: „слобода је света!
нисмо робље, нећемо окова!“. . . .
Онда сваком у очима сјаје,
огањ живи што отважност даје,
а по пољу клик је распрострт:
„*слобода, или смрт!*“

У „ланцима“ чика Теша стење,
ружични су, али јако стежу,
већ му с' душа у подгрлац пење,
а у срцу зле се мисли легу,
ил' расковат' што свећеник скова,
па почети живот изанова,
ил' унићи у *вечити* врт:
„*слобода или смрт!*“

У тамници убојица лежи,
судише му за безбожно дело,
сан се клони и од њега бежи,
ма да ј' сунце већ одавно село,
гле сад шинке на прозору струже,
— турнију му дао један друже, —
поноћи је вео разастрт . . . .
„*слобода или смрт!*“

Јелен красан по шумици шеће,
тражи биља, корења и траве,
на ловца се јадан не окреће,
што му ено ради око главе;
али са а-иза грма плану,
бежи јелен, једвице одану,
јер је за њим брзоноги хрт;
„*слобода или смрт!*“

Др. Казбулбуц.

Опасно псето.

А (Кројач). Имао сам једно изванредно псето, међ хиљаде пара му ниси могао наћи! По хаљинама позна човека који је хуља, а који је поштен. Хуљу таки уједе.

Б. Па где ти је то псето?

А. Отерао сам га!

Б. А зашто?

А. Зато, јер је и мене једаред ујео.

Б. Ха, ха, ха, даклем познао је да си хуља!

А. Е, чуј само. Ја случајно огрнуо твој огртач, што си ми га послао да га оправим; а псето мислило да си ти.

Широкобилац.

Сакати преводи.

Krüppelhafte Übersetzungen

Euer Wohlgeboren!
Јаја добро рођена.

Das ist ein artige Bescheerung.
То је једно учтиво омаказање.

Du bist ein eitler Thor!
Ти си једна сујетна капија!

Wer ist diese Frau?
Ко једе ову госпођу?

Sie ist eine dumme Gans!
Она једе једну луду гуску!

Др. Казбулбуц

Свако по својој логици.

Сељан неки, дође лекару, који је само животиње лечио и рече му:

— Молим, господар доктор, ја сам дошао, да те молим, да дођеш мојој кући, син ми је јако оболео

— Та ти знаш, да ја само животиње лечим — одговори му лекар.

— Знам ја то, знам. Али ја ко мислим, кад ти можеж да излечиш неуке животиње, онда ћеш зацело знати излечити и човека, који ти бар зна рећи шта му вали, — одговори му оштроумни сељак.

Шогор.

„Ригозима“

Ову реч за цело нисте до данас нигде чули! Бадава би се трудили и тражити по Вуковом речнику и свима могућим и не могућим „лексиконима,“ јер нигде је нашли не би. Ту је реч сковао јуче мали Фрања, синчић мога пријатеља Ђоке . . . При столу се повела реч о позоришту, опери и музици; мати Фрањина рече између осталога, да је први пут видела једне зиме, „Риголето“ у бечкој опери, и да јој та зима неће никада из памети изаћи, толико ју је „Риголето“ очарао . . . Мали Фрања, који је уз њу седео, у једаред ће казати: „па онда треба да се то што ти кажеш, зове: „Ригозима“, а не „Риголето“, кад кажеш, да је то било зими“. . .

Није баш бог зна каква промућурност у овој досетци, али је из детињих уста, па није згоре прибележити...

Др. Казбулбуц.

ПАБИРЦИ.

Муж: Ја сам глава у кући. Онако, како ја заповедам и како ја хоћу, мора се све у кући извршити“

Жена: „Али ја сам врат, па како се врат окреће, онако се мора и глава кретати“.

Отац: „А како је то сине, да ти пушиш две цигаре на једаред?“

Син: „У овом нашем проклетом, маленом селу не мож' добити кубе по 4 нов. па сам запалио две, комад по 2 нов. те тако пушим опет за 4 нов.“

Отац, који је имао доста велику породицу, упита ће свога сина Милана: Милане! зашто ти пушиш увек тако скупе цигаре? Шта кошта једна?

Милан: Богме 8 нов.

Отац: Деране, та то је пропаст! погле! ја пушим само по 2 нов. цигару.

Милан: Доста је то скупо, кад би ја имао толико деце као ти, ја онда не би ни пушио.

Жена: Знаш ли, мој драги муже, шта сам ја ноћас сањала?

Муж: Па шта, драга моја женице?

Жена: Сањала сам да си ми купио здраво лепу, фину, свилену аљину.

Муж: Па добро; само сутра опет сањај, ко ће ту аљину лепу исплатити.

Сељак један, купио у пољани на својој њиви печурке. Наиђе случајно на њега један свештеник те му рече:

Море! ти купиш печурке, а можда и не знаш, која је добра и здрава, која ли пак отровна

Сељак одговори: „Молим, господине, ја истина купим печурке, али не за моје домаће него да их на пијаци разпродам. —

Послао **Љ. К.**

Још један Видовдански предлог.

Предлажем да сл. румски одбор унапред изреком објави, да о Видову ни на беседи ни игде неће бити игранке, јер то заиста овој прослави не би приличило.

Ни мало не треба зажалити, ако онда изостану они Срби и Српкиње, који би само играња ради на прославу дошли. Тиме свечаност и озбиљност њена ништа неће изгубити, већ ће још много добити.

Др. Јов. Јовановић.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Братство. I. (3-ћа књига друштва св. Саве.) Београд. 1887.

Братство. II. (4-та књига друштва св. Саве) Београд. 1888.

Прилози за синтаксу српског језика. I. О падежима без предлога. Написао Пера П. Ђорђевић професор. Београд. 1889. Цена 75 новч.

О поправљању земље. (Књиге за народ. Свеска 22.) Написао за ратаре М. Петровић. Трошком срп. књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Н. Саду. 1889. Цена 10 новч.

Служба светоме великомуч. кнезу Лазару. У спомен косовске 500-годишњице. У Н Саду. Издање и штампа А. Пајевића. 1889. Цена 20 новч.

Арапове забавне књижице. Коло прво. Кретање слободе. I. (Са пишчевим ликом.) У Зајечару. 1889.

Арапове забавне књижице. Коло друго. Љубавна сласт. II. У Зајечару. 1889 Цена (?).

Арапове забавне књижице. Коло треће. Кораци напретка. Нада. У Зајечару. 1889. Штампарија Милоша Т. Ј. Лесендренца. Цена 50 нов.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Сад је баш изишла из штампе нова књига:

СЛУЖБА

СВЕТОМ ВЕЛИКОМУЧЕНИКУ

КНЕЗ-ЛАЗАРУ

ЦАРУ И САМОДРШЦУ СРПСКЕ ЗЕМЉЕ.

Препштампано из црквене књиге:

„Пракпика молебнаа стыхъ сербскихъ Просвѣтителей,“

штампане у Римнику 1761. године.

У СПОМЕН КОСОВСКЕ ПЕТСТОГОДИШЊИЦЕ.

Чист приход намењен је фонду Др а Ђорђа Натошевића за удовице и сирочад српских народних учитеља.

Цена је овој књизи 20 новч. и ко поручи на више комада добија највећи књижарски рабат 33⅓%. Наруџбине ваља упућивати

Издавалац-штампарији А. Пајевића

у Новом Саду.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта

1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10\frac{1}{2}$ сати пре подне.

ОДПРАВНИШТВО

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 6—6

Привилегован и тварничар правог блештавог лака за под.

Стоваришше у Н. Саду код Љ. Стефановића.

КАСЕ

по најновијој американској системи сигурне од ватре и харе

из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

36—36

у солидности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени су знатно јефтиније. — Наруџбине прима и одправља госп. **Ђорђе Миличевић**, трговац у Бечу, **Lazzenhof**, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 16 Год III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. јуна 1889.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Славној господи.

Верујте ми, господо,
Блудња вам голема,
А од каваљерства
Ни искрице нема.

Нећете се никад
Подичити тиме
Што правите ветар
Да с' борите с њиме.

Дон Кихот корача
И потрза мача
Да војује бојак
Против ветрењача.

Та косовски помен
Векови су прегли
У нами угасит' —
Па га још зажегли.

Оставте нам с миром
Овај данак свети,
Који ником, ни чим
Не грози, не прети.

Оставте нас миру
Нашег осећања;
Не сметајте виру
Нашег уздисања.

Не сметајте да се
Тихо загрлимо;
Не сметајте да се
Богу помолимо.

Заплести се лако
На мамац грехоте,
Ал је после тешко
Отрест' се срамоте — —

Политични преглед.

Ове године приповеда се много о незгодама које чине „голубачке мухе.“ Ја не идем у лов на те мухе, али једна ми је случајно и сама дошла, па кад сам је ухватио, не могу без приметбе да је пустим. Сомборски дечији лист „Голуб“ приповеда по турским изворима, како се на пољу Косову одликовао јунаштвом Милош Кобилић, али не каже нам, да ли је то презиме прештампано из каквог хрватског календара, јер у овима се обично прича о неком Кобилићу, а заборавља се да је „обила мати родила обила јунака.“ Или „Голуб“ ваљда као вели: оно је онда било кобно време, па боље пасује и презиме Кобилић, јер ко би мислио, да ће и српски, па још дечији листови међу децом ширити погрдна имена најславнијим нашим јунацима. А најпосле, можда историци, који црну из турских извора држе, да је правилније рећи „Кобилић“ него „Обилић!“ — Ово би питање требало да реше Руварац и Панта Срећковић, али не у „Голубу“ или у „Невену,“ а „Голуб“ и други нестручни, а особито дечији листови нека дотле пишу по старом начину и по народним песмама, пак ће нам милије бити њихово голубије перо.

Али кад је већ реч о малим — дечијим — новинама, онда не можемо а да се не сетимо и „Малих Новина“ у Београду, и оне српске пословице: „жив нам био Тодоровић да се чини говоровић.“ „Мале Новине постале су сада Гарашанинова воденица, те мељу (темељно) у његову ко-

рист, а ђаво је већ увео ушур. Пера Тодоровић је у подлистцима постао прави српски Зола, подигнут на трећу потенцију (или имотенцију) и генеалози доказују, да је Пера брат од рођеног стрица Поз' де Коку и да је он Бокачијева стрина. Још и то чујемо, да ће г. Тодоровић да напише нов „Декамерон,“ који ће се моћи употребљавати у вишим девојачким школама као читанка за будуће матере, које ће рађати уредније „Малих Новина“ или „Добар и Петит журнала!“

Пред видовданску прославу изашла је једна Васељенско-српска наредба од бачке епархијске власти, која забрањује српским народним учитељима и свештеницима, да не смеју изустити: „Слава ти, кнеже Лазаре и Милошу Обилићу! Вечна памет мученицима, јунацима косовским!“ Ко се од њих усуди да то изусти губи хлебац, и не само хлебац него и црни лук и киселo млеко и пушпајз и печење и може таки њих у Назарене, ако хоће да не умре од глади, јер назаренске епархијске власти и њихове ексцеленције и кавалери гвоздене круне, не забрањују славити своје славне и заслужне претке, ложда већ и за то, што Назарени још нису тако срећни и блажени, да имају своје владике и администраторе са 36.000 фор годишње плате, који би, у оскудици других нечих послова, растресали своје праштне ћилимоне над главама народа.

Јављају, да је неко изумео тако телеграфирање, да на телеграму изиђе истоветан рукопис онога, који телеграфише. Ово ће бити врло добра клопка за хватање лопова и аликоваца. Сад само треба замолити сваког лопова, који је у бегству измицајући, да од куд било телеграфише најближој полицији макар неколико речи. Ова ће га одмах познати по шаконису и срешо ће га укебати. Бадава XIX. век напредује у сваком. Од сада даклем полицајски н о с е ви неће предити ништа и треба их ставити у пензију (или у футрол); од сада ће се бегунци хватати сами, ако не баш својом руком а оно својим рукописом.

Рарашани је дакле побегао из Србије. Од како је министарску столицу обесио о клин (о који је могао и што друго обесити) све нешто није имао мира: особито му се чини опасан Пера Тодоровић, јер му је све нешто завлазио за леђа те је у његово име писао и говорио у „Птиц Журналу.“ Ко зна за што је он и побегао сад из Србије? Можда му је Пера оставио за леђима какве зле последице, јер ти мали новинари могу у многоме да шкоде великим људима. То су нам неки н а т у р ф и л о с о ф и.

Пред прославу рђаничку.

Већ читамо у новинама огласе угоститељске и трговачке, како препоручују своје артикле „*сад пред прославу рђаничку*.“ Мал' те нећемо ових дана читати и овакве огласе:

— Сад пред прославу рђаничку препоручујем моје капљице од зубобоље, и ко год од њих узме 10 кап на шећер и *у Рђаници* метне на зуб, неће га *вод. кубе* зуб болети (догод се буде бавио у Рђаници). Др. Кото(пита.)

= Поводом славе рђаничке продајем *Вилхелмов кри* чистећи чај за еремске жандаре, који ће бити одређени да трчкају тамо амо, те ће кад буде тој пили још и пиће трчкати.

= Ђ. Боте синови препоручују владином органима своја окна, која се могу употребити и против најневиннијих говорника. Упутство за употребу: Чим који незнаничк отвори уста, њима оштро залупаћете, те му се не зна

ПОДЛИСТАК.

Заложена пуница.

Хумореска из живота.

(Свршетак.)

Иначе обичавао је Марко у сличним приликама фрак у јутру искупити, и по подне га опет заложити. За ту операцију дабогме, нешто се нешто мало новаца, — а у трећ грму лежи зец. Данас Марко не има ни пребијеног парића. Ко би могао и сањати, да ће нови председник доћи још пре пролећа! баш сад при крају месеца, кад и најбезбожнији лихуриште посте, као да су калуђери.

Марко је очајавао. Дошавши о подне кући, да поједе, бијаше силно напргођен, набрана чела, мрка погледа, пун и срдит у исти мах. Жена му се уплашила, а пуница се пренеразила, кад га угледаше.

— За име жива бога, шта је? пита га забринута жена.

— Синко, синко, шта ти се догодило? пита забринута пуница.

Марко ћути.

— Ај, ај, синко, кад дете ћути, онда ни рођена му мајка не зна шта му је. Говори дакле, што се догодило, — па да тражимо лека.

Тек сада Марко Тепсија прикупи сву снагу и изјада им се. Посве истински изказа им сву своју голему невољу.

Без фрака или бар без црна капута ни је данас прошо, изгубљен човек.

— А ти заложи венчани прстен, домисли се Маркова жена. (ако ште видите, ни она није била мање великодушна од мајке своје)

— Јест, кад не би био већ заложен! муклим гласом прошапта несретник.

Сви замукнуше. Овакви разлози не дају се побијати.

— Е па ја ћу покушати да нешто урадим, — јави се напокон пуница. И у трен ока већ је била заогрнула плашт, насадила на главу шешир и брзим корацима отворила се на улици. Она је добро знала где Марко залаже своје ствари.

За једно по сата ето ти пунице натраг. Нашла је кћер своју у сузама, а зета погружена у запећку.

— Шта ту цмидрате! повика пуница, али не напрасито, већ неким нежним, бадрећим гласом. — Све ће бити добро. Ето ћу. Писам ни ја тако извештала, да за мене Чивут не да ни пребијене мангуре. Ја заступам предност од најмање пет форината. При том се љубазна пу-

це неће чути, а после се може казати, да је хтео народ бунити.

— Како се приближује дан раваничке славе, то потписана фабрика препоручује хрватским државним одветницима своје сигурне гвоздене касе, у које се скупљени за раваничку прославу новац може сместити и у сигурности држати а не мора се ни питати *чија је то новац и како се тај поступак зове, кад ко туђ новац одузме и однесе* бог те пита куда.

Уштипци.

Нашим старима је било све равно до Косова. Видићемо хоће ли нама бити бар равно до Раванице?

* * *

Неке наше власти забрањују тамо нашим певачким друштвима певати. Приличније би било, кад би те власти ишле за тим, да ми имамо што мање повода плакати.

* * *

Да се може, забранило би се у раваничкој шуми певање и косовима, да нас ни они не сећају на Косово.

* * *

Што се тиче Бранковића, то су се ван епископа Бранковића постарали и други, да се морамо сећати на њега.

* * *

Косовске споменице однела је полиција. Баш нас силом принуђава, да спомен на Косово не носимо собом урезан у бронзи, него у срцу.

* * *

На Видов-дан није нам слободно говорити. До сад је био говор забрањен само калуђерском реду Траписта. Но и они се смеју поздрављати са речима: „memento mori“ „сети се смрти!“ Е па и ми нећемо ништа друго но да на Видов-дан довикнемо једно другом: Сети се смрти! (својих предака)

* * *

До сад је била песма: „Што ћутиш Србине тужни?!“ а сад је за видовданску прославу дошла из Будимпеште нова: „Још ћути Србине тужни!“

* * *

Подмећу нам и протудржавне демонстрације. Дакле су неки постали далеко пре Видов-дана — видовити.

* * *

Државни надодветник Spitzer однео је због тог од румског одбора и новце. То је учинио Spitzer, али је пре њега сигурно имао ту посла и неки Spitzel.

* * *

Три владике забранише о Видову-дну свештеницима у цркви држати слово. Четврти Василијан забранио је и службу и парастос. Па ту да не какажемо аратос.

* * *

Владика Василијан дозволио би најрадије службу кнезу Лазару на Куков дан (кога нема у календару).

* * *

А бил дозволио светковати: Вуков-дан?

* * *

Ако и не би дозволио сигурно би волио.

* * *

Питамо: како можемо поштовати владику, кад нас он сам учи да ми свеце не поштујемо?

+.

ница тако мило насмеши, да је Марку живнуло срце у радости. Онда пуница настави:

— Договорила сам се са цинцаром. Ти ћеш сад поћи са мном к њему и узећеш свој фрак, а ја ћу, место фрака остати онде, као јамац док ти твоје посете не отаљаш. Но једна сам га приволила на то.

— Мати! цикне од радости захвални зет и обасу пољупцима драге, пуначке пуничине ручице.

— Мамице! клицаше и Маркова жена, такођер са сузама радости у очима.

И тако се све добро свршило, и није било шкандала од којег су се бојали, т. ј. да при поздраву новог већника не буде присутан и Марко Тепсија.

Ја сам напред рекао, да је ова приповест мало невероватна. Али сад морам да зажалим, што није већ свршена; јер ја бих био најсретнији, кад би ову пуницу, обасјану овом последњом неприродном жртвом за љубав свога драгог зета, предао потомству светлу и без једне пегице. Али „човек снује, а бог богује“. Суђено је било, да се догоди друкче.

Несрећа је хтела, те су се ове *службоуљудне*, или како би Марко Тепсија рекао, ове проклете визите сваки час понављале. Сад би којег већника преместили па би који нов дошао, а тај би се после неколко дана оженио и сватове држао, или би пропутовао вел. жупан, и т. д. И тако је злосретни Марков фрак путовао час к ономе, кога пуница цинцаром зваше, час опет натраг кући, и пуница би за то време, као залога морала код цинцара да одседи. Зету се већ давало и на смех и почео је, онако у шали, да пуницу своју пеца, како се цинцар можда и не срди, што тако често по који сат у тако лепом друштву проводи. (Знао је Марко да буде и галантан).

Међутим се Марко томе залагању био толико привикао, те је мислио да већ друкче и не може бити. Ни он ни његова жена нису више уздисали ни хукали, кад је требало опет поћи, да се фрак искупи. Еле првом приликом, кад се опет тако десило, наш Марко сасвим безбрижно и смешећи се рече својој пуници:

— Мајчице! није вајде сутра морам опет да те залежим. Господин пристав остао до душе, приставом, ал га начинише замеником државног одветника. Треба му опет ићи на поклоненије.

Пуница, као и досад, ни да би речи. Ишла је радо да замени зетов фрак

Но изгледа ми, као да се сама природа побунила против овог неприродног поступања. Неприродни узроци

Ђука. Јеси ли читао како честити прота Прица, позива своје подручне свештенике, да свечано прославе овогодишњи Видовдан?

Шука. А јеси ли ти читао како наши архијереји забрањују ту светковину.

Ђука. То је каприца.

Шука Ка' Прица. Бога ми то није; то је са свим друкчије него Прица.

Пуслице.

⊙. Гарашанин је у Земуну. Хајде што је пуштен на слободну ногу, — али та је нога канда и сувише слободна.

♯. Ови дана је на дневном реду не само подметање, него и надметање у подметању.

♎. И то је у помен Косова, што нам се неки архијереји показују к'о сова која не воли дана, та бежи и од Видовдана.

⁂. Наши архијереји требало би да су на челу ходочашћу раваничком. Али ми ћемо без њих још светлијим челом тамо отићи.

♎. Покупили су новце; али видовданска прослава за то ипак неће банкротирати.

△. Штета што Радић није већ владика. Тај би зацело допустио да прославимо бар Вука Бранковића.

рађају неприродне последице; тако се ето догодило, — нека ми читаоци опросте, ал ја немогу помоћи ни њима ни себи, кад се заиста тако догодило, — догодило се, да се тако звани „цинцар“, у кога је био фрак заложен, смртно заљубио у Маркову пуницу. И сам нечастиви ваљда је хтео, те се баш у те дане морала доконати пуничина масна парница, око неких десетак хиљада фр. — Она је добила парницу. . . . и удала се. . . . .

Треба ли и даље да приповедам!? — Марко је добио свој фрак, ал му се није бог зна како веселио. Изгубивши пуницу изгубио је, кукавац, и све лепе снове, које је привезивао за они десетак иљада. Ти се снови испупили, ал не њему, него тако названом цинцару. Фрак је морао опет да заложи код другог цинцара, ужасног Жида, јер је морао да плати станарину. Жена га је дочекивала с дана на дан са сузним очима. Утехе није имао друге, до оних чаша пива у Шоваријевој пивари, — али и те чаше постајаху све ређе и ређе, и само пиво као да је било виселије, — од како је пуница отишла. Све се променило на горе.

Штета за Марка. Човек би га жалио и не би, јер сам је крив своме злу, који га је бес терао, да онаку ваљану пуницу даје у залог!?

(*Из „Obzora,“ са малим изменама.*)

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом, или азбучним нередом.

Цепидлака — јунак, који ипак не може баш сваку длаку расцепати, само ону коју нађе у јајету.

Рукавица — ручна обућа, која док се носи на руци од једне је боје, а кад се (коме) баци онда је двобојна.

Начелник — човек, од кога се (од горе) најмање траже, да има начела (али ако га има, у толико више вреди).

Протиница — канонична сметња, која причињава те неки људи не могу да постану владике.

Архитектура — она вештина којом многи зидари тако ласно могу да покажу своју — невештину.

Закон — мађарски се каже törvény, (али ако та реч долази од глагола törni = ломити, прекршити, онда боље да је и нема.)

Колач — она ствар, коју ни најпоштенији новинар не може целом свету наместити.

Штрудла — врло добро тестано јело, које Србину још много боље прија, кад се зове савијача или гужвара.

Лопов — реч, која није српска, но у толико је опаснија, што дотичника не потсећа на Вац, ка н. пр. крадљивац.

Особитњак — реч, која нема у Вуковом речнику. Њу је ономад у очајању и у самоубилачкој намери употребио др. Ст. Павловић, — но ипак је остао жив

У мјесецу мају . . .

У мјесецу мају,
То је оно вр'јеме
Када би вјесници
Могли да зан'јеме,
Да одморе врло
Своје јасно грло,
А свијет да чује
Једино славује.

Јошавац.

Је л' тако? — Јесте.

Дошао Шваба у српско село да ту купи неку земљу, која ће се други дан ради дуга лицитирати, да је купи јефтино, јер су се сељани договорили да ни један не лицитира. Шваби се деси малер, изгуби буџелар с новци. Врзо најми добошара да по селу добује, ко је нашао новце нека их таки врати. И Шваба је ишао за добошарем на сваки рогаљ. Добошар је најпре добовао, па онда поче овако телалити: „Овај Шваба изгубио у нашем селу своје новце. Ако их не нађе неможе сутра лицитирати. Који је год нашао новце нека му их одма врати; ако му не врати, Шваба ће се на њега срдити.“ — Па онда се окрете Шваби и з пита га: „Је л' тако, Швабо?“

Шваба је климао главом и одговарао: „Јес', комшија, јес, тако је.“

Сремац.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Пред вече испсовао отац малога Мишу, овај надувао гајде па легао у кревет поред млађег брата Васе, који је лежао болестан. Мало после дође доба вечери и сви старији седоше за сто да вечерају И Миша је гладан, ал Још није сасвим издувао срдњу, па неће да иште. Али на последак зачу се ипак његов ситан глас: Мати, Васа иште парче савијаче.

Мати. А што лажеш хуљове, кад ја чујем да Васа спава.

Миша. Па кад он спава а ви дајте мени

Ленка. Хоћеш ли, мати, да зинем?

Мати. А зашто да зинеш?

Ленка. Па да видиш јесам ли гладна.

Мати. А зар ти не осећаш јеси ли гладна.

Ленка. Па ја осећам, ал ти ми можда нећеш веровати.

Коста и Ленка сиграју се у башти. Мати виче Ленку:

— Ленка, оди амо да те окупам!

Ленка вели: А што да ме купаш, кад нисам прљава!

Мати (шаљивчина:) А ти се брзо мало упрљај, па хајд амо у корито! — После ћу окупати и Косту. — Је ли, Коста, ти си прљав?

Коста. Нисам, мама, прљав. — ал ја ћу се упрљати таки после, кад ме окупаш

Љубав и верност.

Љубав нас уме згревати,
Верност нас уме снажити.
Љубав у сусрет иде ти,
Ал *верност* мораш тражити.

—м—

Из старих времена.

Кад сам ја ишао у школу, — давно је то било — онда су учитељи учили по старој методи. Нова је метода много боља, али ја сам и по старој научно читати и писати — иначе вам не бих могао ово написати.

Нама је учитељ говорио од прилике овако: ви'те, децо, ово писме, што стоји као будак, то је *глагол*; ово писме, што стоји као сврдо, то је *твердо*; ово писме што изгледа као тророге виле, то је *шча* — и т. д. и т. д.

После је дошао ред да нас испитује Покаже прутом писме О и запита баш мене: какво је то писме?

Док сам ја премишљао шта ћу да одговорим Марко Писалов иза мојих леђа прозбори прилично гласно: „Зар не знаш да је господин казао, писме што је округло као бундева то је *он*.

А. О. А.

Из моје масне бележнице.

Кад је оно била колера у кули умре један Србин. Жалио га је и његов сусед Шваба у жалости овако рече: „Сирома мој комшија Рац, каква си страшна смрт дошивила!“

П.

Божији син.

Неки катана молио бога да му да 100 форината: ако би му бог мање дао, рекао је у својој молитви, он неће примити, јер управо му толико треба. Катана се молио на глас, па случајно ту његову молитву чује неки богати шаљивчина, па извади из шпага девет десетица и гурне их полагано поред катане, само да види хоће ли овај своју реч одржати, т. ј. да неће примити божији дар, ако буде мање од 100 фр.*) кад се катана обазрео опази на земљи поред себе гомилицу банака, одмах их подигне, преброји их па видевши да му је бог само 90 фор. дао, почеше се мало иза уха, али ипак стрпа банке у шпаг рекавши: Па нека, бог ми остаје 10 фр. дужан.

Хајде то било па и прошло. После неколико дана добије исти катана налог, да неко службено писмо однесе у оближње село. На путу сретне једног свештеника и повиче му: Сврћи ми с пута!“

Свештенику беше то неправо па га запита: „А ко си ти, кад хоћеш да ти *ја* сврнем с пута?

„Ја сам *царев* син,“ одговори катана поносито.

„Е, лепо, лепо, синко. ал ја сам *божији* син“, одговори му свештеник достојанствено.

„А! тако ли је; дакле ти си божији син!“ кликну катана пун радости. „Твој је отац мени ономад остао дужан десет форината, сад плати за њега, и нећеш се маћи са овога места док ми не платиш.“

Сиромах свештеник нађе се у чуду са овим или лудим или пустим катаном, — не имаде куд ни камо, већ мораде да му плати десет фор.

Како сам чуо тако сам вам приповедио.

Вуковарац.

Ситне вести

У Лики има један човек тако висок, да увек мора најпре да клекне, кад хоће капу са главе да скине.

У Шиду има један магарац, који уме да стоји на две ноге, пуши цигару и чита „Турски Народ.“

У Бечу налази се једна женска, која по читаве сате ништа не говори. Лечницима до сад још није пошло за руком, да овај појав растумаче.

Многи не могу да растумаче како је то, да у прњавору код намастира Н. има много деце, која говоре кроз нос.

У Лондону убио се један Енглез из очајања, што три дана није било магле.

У Будимпешти расрдило се једно дете на своју дојкињу, што му није казала: „на здравље!“ кад је кинуло — и само за то није ју позвало на двобој, што, на срећу, Још не зна говорити.

*) То мора бити да се догодило здраве давно, јер данас се не шале тако ни најбогатији људи. **Слагач.**

Анегдоте

Учитељ пита. Ко зна од куда је реч препокоран?

Ђаци ћуте, а један од мањих диже руку: Господине ја знам: од виргаз.

Учитељ. Перо пази: теби да отац 2 јабуке и мати 2 па имаш четир, ал ти даш твом брату Паји 2, колико остаје теби?

Пера. 4.

У. Та пази, кад од 4 даш 2?

Пера. Е, ал ја недам.

Учитељ пита. Ко зна, зашто се она код великог крста врба зове жалосна.

Сви ћуте а један мали диже руку: Господине ја знам: јербо од ње узмете прут, кад треба у школи да нас бијете.

Учитељ пита: Ко зна како се добије бисер?

Сви ћуте а један диже руку: Господине ја знам: кад се плаче.

Уч. Где си то видео?

Ђ. Е, моја нана 3 дана плакала, па после добила пун фес бисера.

Учитељ пита. Ко зна, зашто се она недеља испред Ускрса зове страсна?

Сви ћуте, а један од мањих диже руку: Господине ја знам: јербо је онда егзамен.

Учитељ. Кажи ти Перо: колико сата има у дану.

Пера. 25.

У. Откуда ти онај двојес пети?

П. Е ви сте јуче казали, да је већ дан за један сат нарастао

Учитељ пита на егзамену: Симо, ти си најмањи, ајде кажи, колико имаш прстију на рукама и на ногама ускупа.

Сима. На рукама има десет, а на ногама не знам данас.

Уч. како не би знао?

Сима. Е, обуко' сам чизме за егзамен.

Учитељ пита. Пајо, ајде ти кажи, је ли реч магаре глагол.

Паја. Јесте Господине.

У. Како то?

П. Може се рећи: ја магаре, ти магаре он магаре, ми магаре. —

Доста, доста, виче учитељ.

Чика пита: учите ли ви децо у школи шта.

Један одговара. Не.

Ч. А што не?

Бак. Е код нас је млого, па г. учитељ не доспе.

Ч. Како н. би доспео?

Ђ. Е, кад мора непрестано да нас бије.

Из старих бележака покојног
нам Бабе.

Диалог.

А. А. А, мајк', ако нисам накаљао. Позајмио сам пролетос десеторици познаника нешто новаца; у нужди беху, веле, вратиће поштено, а ја опет велим, бог ми је дао, што да не помогнем свога ближњега — Кад сад ето требам нужно и сам онај новац, па олупах ноге, тражећи те човеке, да ми плате, али ти човеци као да су се договорили, па ни један да врати, те сад незнам, шта да радим са тим човецима.

Б. Б. Ама Шуко, неприлика јесте, али што си заопуцао говорити: човеци! човеци! Зар не знаш, да ваља казати: људи?...

А. А. Ја остајем при моме, јер то *нису људи*; да су они *људи* неби се дали гањати на своју дужност.

Б. Б. Аха, сад, разумем! Е, имаш и ти право!

Др. Казбулбуц

Јуликином мадежу.

О мадежу црном на твом лицу белом
Није ласно штогод меродавно рећи,
Јер тај мадеж диван, једног дана ј' мањи,
Другог дана ј' већи.

Бог и вера, није луда.

Снаш' Јуца. Добар дан, комшинице, чујем да данас нешто прцварите Допустите да у вашој масти испечем крофне, а ви можете, кад год вам је воља, у моме купусу кувати вашу сланину.

Мисли да је врацбина,

Нова млада први пут мјла (прала главу) своме свекру, па га случајно опарила врло врелом водом. Свекар „нити цикну нити зуби шкрипну“ већ као помаман истрча пред кућу па забоде главу у снег, да му бол одмине. То гледала млада па поче да се крсти говорећи: „Слава богу! што ко зна то и врача; а ја сирота не знам ништа.“

Прит'љ Маша.

Прит'љ Маша био је пун фале. Кад развезе о 48-смој, кад поведе о боју и јунаштву, (наравно своме јунаштву) онда ни краја ни конца. . . . .

Био сам вам, вели, браћо, чак и у Шпанији; тамо де има цура лепших него у самоме Молу; па смокава, па лимунова, па — свашта! Јео сам чак и „маргароне,“ и „мароне“ и кестење. . . . Возио сам се за мога века и на коли и на лађи и на ајзлибану, и на „форшпану“ и на „дилижанцу“, — али за једним жалим, не могу прежалити; а да ми је то доживити, ех, онда би задовољан умро, јер би могао на оном свету причати, да сам се возио боље него сам, бож' прости, свети Илија! . . . .

Само једаред, да ми је да се повезем на томе врашком „*делиграфу*,“ па ма не подер'о ових опанака. . . . .

Др. Казбулбуц.

Фина птица.

Кад год госпа Фемка,
свога слатког Мату,
споређује сунцу,
и жеженом злату,
он се само с т р е с е!

Уверен је, знате,
да се речи глатке,
женице му миле,
љубезне и слатке,
тичу увек — к е с е!!

Др. Казбулбуц.

Нади-ди!!

Мали Фрања нашао на столици неко „чудо“ деветнајестог века, без кога наше даме *апсолутно* — не могу живети. — Дете, к'о дете, заглéдало у то „чу о“ са свију страна, па кад већ није знало, шта са њим да почне а оно га натакари на главицу, па потрчи мамици својој, вичући: мáма! мáма! дле, ја имам једно велико н а д и - д ѝ!!!.. Мама полети, и брзо отме детету то — „чудо“!..

Шта мислите, какво је с т р а ш и л о невино дете упртило на своју главицу??? Ко н е п о г о д и, да је то била мамина — турнира, добиће од мене један бушен грошић!

Др. Казбулбуц.

Двије другарице.

Биле двије дјевојке другарице па се надалеко разудале, а међутим протјекло је неколико година и оне се нијесу састајале. Једанпут се ипак састану, те ће једна рећи: А што ми, сестро, дје не дођеш?

Друга јој одговори: Е, не могу, сестро, од многа посла у кући, али кад ухватим дје два свијеца, да ти на једном дођем и преноћим а на другом да се кући вратим, бели ћу ти доћи.

Т. Д.

У књижарници.

Сељак. Дајте ми један календар, који најбоље прориче, какво ће бити време

Књижар. Ево, у овом ћеш наћи за сваки дан, какво ће кад бити време.

Сељак (гледи и пипа календар). Па добро кад је тако. Ал ја би да ви мени тај календар укоричите у тврде, у здраво тврде корице.

Књижар. А зашто баш у з д р а в о т в р д е корице?

Сељак. Да се могу на њега ослонити.

Ага и кмет.

У вријеме српско-турског рата дође Турчин ага у кућу свога кмета Србина негдје у равни покрај Саве; овај боме од зулума да угости свога агу закоље јање, испече га на ражњу и онако цијело донесе и метне пред њега. Примакне се агин кер к синији, гледајући не били и он што добио. На то ће рећи ага своме керу: Уш! покрстио се!

„Па нека, нека!“ одврати кмет „та доста је и био Турчин; ето је већ оматорио у турковању.

Т. Д.

Ко чита „апостол“ на Божић?!

Питали старог учу Грујицу: ко има да решава, ко ће читати „апостол“ на Божић? — а он им са свим озбиљно одговори: „*прасици!*“....

Без замерке: али уча је знао, шта је казао, а и имао је, по своме мнењу и право! И опет велим: без замерке Ви мали полетарци! који се обично отимате, да читате „апостол“ о Божићу; — јер господин уча није са тим мислио Вас увредити; Боже саклони! Он је хтео казати, да ће *оно дете*, кога родитељ донесе учи на поклон уобичајено „*прасенце*“, читати и „апостол“;... еле „фундаменат“ долази ипак од *прасета*! Је ли тако, господо учитељи???

Др. Казбулбуц.

Милица и Манда.

Милица и Манда ишли са вашара. Свака је купила по једно теле. Манда гледи у Миличино теле па ће рећи Твоје је теле липо, ал је моје *лпише*.

Милица. Па баш ако хоћеш, ајд, нек твоје *лпише*: — само нека је моје живиздраво.

А. А.

Скупа пушка.

— „Господине, ово је добра пушка; међ браћом преди и 1000 фор., купите је“, говораше један лопов, пошто је пушку на неког отменог путника наперио у сред шуме Овај разумеде, да ту нема шале, извади новац и изплати пушку. Лопов пође ал наш путник почне сад у њега нишанити, на које ће лопов ладнокрвно: Немојте се трудити, пушка је сасвим празна.

Стечено уверење

Ономад ми рече један познаник: „Није истина, што доктори веле да једно јаје и чаша вина могу човека 24 сата држати; ево ја сам 10 јаја појео, попио сам уз то најмање 30 чаша вина, па ипак једва стојим на ногама.“

Не тражи награду.

— Шта си ти заслужио за своје грехе?, — питао попа карајући једног дерана.

— Ја не иштем ништа за њи, — одговори овај брзо

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Из велике вароши.

— Једна препредена жена, који је свој занат као што ћемо видити добро изучила, дође трговцу В. с лонцем у прилу и заиште 1 кило каве. Трговац измери и хтеде замотати, на које ће куштерија приметити: Немојте трошити папира, него успите ев' у овај лонац. — Тако и буде. Кад дође до плаћања, ал наша снална „набарабила новце“, него остави лонац на тезгу па оде по њи, али се више не врати, и сирома трговац дође виде, да је лонац без дна.

Више.

Једноме госту, који је пред вече дошао у крчму „код Мусе кесеџије“ беаше порција паприкаша одвеч мала. „Тодоре“ рече срдито крчмару „ускни ту свећу, да се боље види!“

То је што друго

Неки богаташ имао је слугу, а тај слуга опет имао је обичај да се свако вече опије. Једнога јутра дође слуга у собу свога госе пијан као трес

— Шта, хулио, — продере се госа на њ — зар си поново и у зору да се опијаш!?

— Опро-простите одговори слуга муцајући то је још од јуче.“

А. Зашто и жене немају браду и бркове као и људи?

Б. Па зар још' и то не знаш?

А. Не знам.

Б. За то, што не би биле у стању ћутати, кад би их бербер бријао. —

Један крчмар дао је прилепити на своја врата ову објаву:

„Молим г. г. госте, ако би случајно дошло до каве и по томе до туче, да нико од г. гостију за тучу не узима моје столице; јер сам ја за тај посао набавио довољан број дренових, подебелих штапова, који стоје у запећку сваком госту на расположењу“.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Народни пријатељ, III. свеска, год. 1839. Издаје средишњи одбор „целокупне српске народне странке“. После тог стотина година. Расматрања о косовској битци и пропасти царства српског. Написао Јаша Томић. *Друго издање.* Цена је појединој књижици 30 новч. У Новом Саду, српска штампарија др-а Св. Милетића. 1889.

Српске народне песме о боју косовском састављене хронолошким редом. *Друго издање* прилог трећој свесци „Народног пријатеља“. У Новом Саду, српска штампарија др-а Св. Милетића 1889.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта 1889. до даље наредбе.

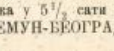

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10\frac{1}{2}$ сати пре подне.

ОДПРАВНИШТВО

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Сад је баш изашла из штампе нова књига:

СЛУЖБА

СВЕТОМ ВЕЛИКОМУЧЕНИКУ

КНЕЗ-ЛАЗАРУ

ЦАРУ И САМОДРШЦУ СРПСКЕ ЗЕМЉЕ.

Препштампано из прве књиге:

„**Правила молебнаа стыхъ сербскихъ Просвѣтителей**,“ штампане у Римнику 1761. године.

У СПОМЕН КОСОВСКЕ ПЕТСТОГОДИШЊИЦЕ.

Чист приход намењен је фонду Дра Ђорђа Натошевића за удовице и сирочад српских народних учитеља.

Цена је овој књизи 20 новч. и ко поручи на више комада добија највећи књижарски рабат $33\frac{1}{3}\%$. Наручбине нека упућивати

Издавалац-штампарији А. Пајевића

у Новом Саду.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом дивно-дорасло-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама произвела. Она је помада једина позна против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власинице. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у надубоку старост од престанка осећајности. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наруџбине слати.

При наруџбини од 6 тегли на више $25\frac{1}{2}\%$ попуста и плаћена поштарина. 6—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 17 Год. XII

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. јуна 1889.

„Стармали" излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге краљеви 10 — 5, — 2½ динара или оролика. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације нека се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

НА ЗАДУШНИЦЕ

СРПСКИМ ЈУНАЦИМА

ПОГИНУЛИМ НА ВИДОВДАН 1389.

ВЕЧНА ВАМ ПАМЕТ, ВРЛИ,
У СРПСТВУ НЕУМРЛИ!
ГИНУЋИ ЗА СВОЈ РОД
САГРАДИЛИ СТЕ БРОД
ЈАЧИ ОД БУРА ЉУТИХ,
ТВРЂИ ОД СИЛА КРУТИХ,
ДА СТИГНЕ СРПСКИ СПАС
КРОЗ ВЕКОВЕ ДО НАС.

ВЕЧНА ВАМ ПАМЕТ, ВРЛИ,
У СРПСТВУ НЕУМРЛИ!

ТИХА РАЗМИШЉАЊА НА ВИДОВДАН.

Да времена нису пуста,
Да Европа није трула,
Хе, она би братски, својски
Данас с нама уздахнула.

Сетила би с', да крв наша
Није с' лила за нас само,
Помогла би на дан ови
Да га слошке величамо.

Ка' што Србин штоват' уме
Знамен-дане свачег рода,
На које нам прстом пружа
Човечанство и слобода.

Ал су јоште уске груди,
Људском складу усне бледе,
Свете жаре наше душе
И најближи мрко гледе.

Ми идемо Раваници
Да враћамо дар поштења,
Ал идемо преко клада,
Преко трња и камења.

Ко нам на те мирне путе
Ваља трње и камење
Далеко је од слободе,
Под слепилом својим стење.

Ми идемо Раваници
Целивати мошти свете
Запињући о клевете,
Спотичућ' се о подмете.

Нађемо ли ров на путу
— Ров велики, а ми мали —
Вратићемо с', ров ће остат'
Ми га писмо ископали.

Сукоби л' нас ветар, који
Одушевље радо казни,
Ми у разлаз, а он нек се
Изјуначи и испразни.

(Боље б' било чуват искре,
Штоват пламе, стицат' жаре
Помишљајућ и на друге,
И на опште нам олтаре.)

На нек буде како било;
Раваници ми сад гремо;
Било гласно, било немо,
Ми се Срби разумемо.

И код куће сваки за се,
Пред иконом светог Саве
Сваки Србин појиће се
Из путира свести здраве.

Тесногрудци нек се бêче,
Срам ће пасти само на њих.
Али значај овог дана
Зато неће бити мањи.

Политични преглед

Цела се Европа чуди, како су се наши Вуци упели да се не прослави ове год. дан, кад се навршило 500 год. од како је Вук Бранковић запшао за Голеш-планину, те и његова Веселенција г. Василијан заиђе ево за Герман-планину (командујући тамо и војску своју), — па нека метне руку на срце и нека помисли, како би њему било, кад се потоњи српски народ после 500 год. не би више сећао његова славна имена, него би био тога уверења, да ће наступити „европејски“ рат, ако когод буде славио

ПОДЛИСТАК.

Отрован.

Хумореска

„Жао ми је што вам морам још једном казати, ал ви нећете добити руку моје кћери“, рече покрупни г. Мислић и скочи са свога места, па поче немирно ходати по соби тамо — амо.

„Али благородни г. Саветниче!“

„Нисам ја саветник, него само калкулатор и не трпим никакво ласкање.“

„Па хајд г. калкулаторе, поче млади лекар др. Истинић из нова, реците ми молим вас какав је узрок шта сте тако нерасположени према мени, и зашто ми недате руку ваше кћери?“

Мислић се заустави у свом ходу, па стаде пред лекаром.

„Дакле још и узрок би ви радо да дознате, мрмљао је љутито. Но у кратко да вам кажем, ја имам неку антипатију према лечницима. Моју су жену лечници у гроб отерали, а сестру су ми убогаљили, па још да моја кћи за лекара пође, да на њој правите операције и опите — не, не трпим, нећу да трпим“, и лупи ногом о под па настави свој ход даље.

„Али ја вас молим, треба особе разликовати, рече лечник . . . коме је румен нестрпљења, од зле воље, лице обасуло. Бог зна каквим су фушерима, у руке пали в ша пок. госпођа и ваша сестра.“

„Охо фушерима, викне узрујано калкулатор, молим г. докторе, верујте ви мени, да су то сами чувени лечници били, тајни саветници, и ти су мојој блаженопочившој супруги совјета давали“ — од узбуђења на један тренут заставши настави даље — „и то тако доброг савета, да је неколико недеља предамном бледа и онемела лежала“, — рече г. Мислић.

Говор му је дрхтао, кад је ове последње речи изустио, али набрзо снажним гласом додаде: „Ја сам много бољи отац, него да мојој кћери каква зла учиним!“

„Али Јелка мене воли!“

„То може бити, али ако она воли вас, ипак не воли доктора. Та и ја немам ништ противу вас, само против вашег звања, против докторства, против медицинске науке осећам ја мрзост“.

Сада настаде почивка.

Др. Истинић устане, па је тронут гледао преда се, а Мислић је стајао код прозора и прстима добовао у њ.

„Госп. калкулаторе, нећете ми баш никакве наде дати?“ узтезајући питао је г. Истинић

„Још и наде? мрмљао је г. калкулатор — не, не-

после 500 год. име Василијана, администратора патријаршије и „Турског народа.“

Берлински листови доносе изјаву кнеза Бизмарка, у којој овај изјављује, да се оставља сваког даљег старања о будућој политици и равнотежи европској, јер се сада појавио у Карловцима нови Бизмарк, који се стара за „европски“ мир, те забрањујући служити светитељима свету литургију, хоће да осигура евр. мир и равнотежу. Што се равнотеже тиче ту ће свако признати, да ју није увек лако одржати, те да и нови бизмарк често има много муке да равнотежу одржава. Краљевић Марко је одржао равнотежу на своме шарцу тако, што је с једне стране обесио буздован, а с друге мешину с вином. Можда би се и сада одржала равнотежа, кад би наш нови Бизмарк с једне стране држао буздован против свога народа, а с друге — но шта би могао с друге? Па како би било да оно исто узме што је и Кр. М. узимао.

Како се код нас све натрашке ради види се и из тога, што је бачки владика, сремски администратор а банатски земљак, заповедио, да се ове године и после испита у основним школама има држати школа све до дана, којег је он одредио, не би л' се тако предупредило, да дечаци и девојчице од 6 год. не оду у Раваницу и онде да не поремете евр. мир (у печијој глави), јер кад се тај мир поремети, то је велика невоља. Даклем ће после испита да се иде у школу! Зар то није натрашке? То је баш кад би ко год постао велики господин (н. пр. владика), па кад би тек онда почео правити велике дугове (у место, на против, да своје старе дугове поплаћа).

Загребачки „Србобран“ изишао је у суботу пред Видовдан сав бео као насапуњен. Док други листови у славу и у спомен косовских јунака излазе са црним словима и у оквирима, он направи виц и изађе му цела прва страна и велики део друге бео. Истина, горе пише: „Друго издање“, из чега морамо закључити, да је ту прву празну страну уредио г. држ. одветник, који се већ извеџбао у писању белих и празних чланака, тако, да нам због таквих чланака „Србобран“ по који пут изгледа као, боже прости — „Наше Доба“, особито кад ово донесе какву здравицу као уводни чланак, кад му подлистак прича како је Герман лечио неизлечиве болести врхом од своје ципеле и кад под „Најновије вести“ донесе важну белешку, да је јуче падала киша, ал се опет разведрило.

Али кад имам већ тај број нашег ваљаног „Србобрана“ у руци, не могу а да му нешто пријатељски не приметим. Кад г. држ одветник хоће да прву страну сам својом празнином испуни, ја држим, да инак не би требало да баш та страна изиђе празна. Боље би било (по београдској мустри) донети на тој страни огласе. Ето, баш у овом броју „Србобрана“ има на последњој страни велики оглас, у којем на среди пише: „Херцеговачко робље“, а унаоколо су насликане неке столице и канабета. Па кад би се тај оглас донео на првој страни сваки би читалац помислио, да је то уводни чланак са илустрацијама, и да је тема чланку о херц. робљу. Оне празне столице могле би значити да има код нас доста упражњених столица, тако она што се љуља (Schaukelsessel) можда је столица митрополита карловачког, која се сада љуља, као да је пијана, а љуљање је символ несталности, а и несигурности, јер ничији избор није сигуран, па тако се и незна, ни ко ће бити изабран за Беја од Туниса.

дајем вам никакве наде, — али стој, да“, — и један осмејак му пређе преко лица, „ал ајд', нек имате и наде; — када мене будете једном од смрти спасли, онда ћу вам дати моју кћер, но и то вам још унапред велим, да на ваше знање недајем много“, — па пуцне прстима — „ништа! и да јуначки могу чекати моје последње часове, ма се ви колико мучили медецине готовећи, које би ја требао да кусам.“

Доктор је једва разабрао последње речи, он је само то чуо да му се Јелкина рука одриче, и да је на његову љубав пао мраз; полагано, као да нема никог, рече тихим гласом збогом остајте и изађе.

Г. Мислић још је на прозору добовао, чуо је опроштајну реч не одговоривши ништа на то; ал је и загушљиви плач своје ћерке из друге собе чуо. Очи му се напунише суза, али му у том падну на ум тужни дани љубљене и незаборављене му жене, израз лица му постане опет тврд и дурновит, као бесан промрмља љутито: „Ајак, — нећеш ти њу добити!“

* *

„Ајао, јао и ово није било нужно,“ — јадао се г. калкулатор извлач ћи се из јастука и ћилимови, кад је с'кола силазио. „Ух све су ми се кости, сва ми се утроба протресла!“ па уздишући поче трти болна места.

„Оди . . . . . викне из кола, поред којих је са два педља на земљи лежао снег, „златан венац — тако се звала гостионица — „нека нас у своје окриље прими. Ајде пожури се, шта радиш још у колима?“ говорио је г. Мислић идући колима и отварајући улазак, мислећи да му је пријатељ још у коли. У том тренутку отвори се прозор на гостионици и чу се глас:

„Али драги Мислићу, на кога још ти чекаш!

Калкулатор се окрене, па на велико чудо спази смешеће лице порезног иншпектора Небригића, где се показује на прозору.

— Да те ђаво носи — мрмљао је љутито у себи преварени. Док је он ишчекивао овог на једна, дотле је он на друга врата изишао, и г. калкулатор је тако на цичи зими могао вазда чекати. Та добићу ја тебе шапутао је љутито, без да се могло приметити да је љутит.

Кад су све своје послове у вароши посвршавали, пре поласка да би се поткрепили, нису жалили пунч, а чаше са белим често су се празниле. Обоје су већ добре воље били, ал и поред свег тог г. Мислић није могао да заборави на шалу, коју је с' њим Небригић учинио.

(Свршиће се.)

*

Али да се манемо Туписа и Африке, јер афрички рат није „на прагу“, као што је (по мисљу новог Бизмарка) „европејски“, за то ће боље бити да се ми држимо крокодила, „евро ејске“ мрмчине, „европејских“ Зулу(м)-кафера, а мимо се Африке и њеног предгорја добре надежде и Нилског блата, кад имамо доста врооодила и блата и овде у „Европеји.“

Правила за овогодишњи Видовдан.

1.) Мирноћа озбиљност и трезвеност, то доликује нарочито данашњег дана; и од тога ће трчињаре намести свакојаки колачи, а шта би још било кад би им ми сами брашна и масла за то поручили!

2.) *Невиност* нашег скупа најбоље ћемо доказати, ако ништа оставимо за друге згодније прилике.

3.) Ако мора бити игре, боље да ми играмо, него да будемо изиграни. Само треба чувати гајдаша да нам га ко не украде, — за то је најбоља игра коло, јер ту је гајдаш у среди.

4.) Ако нас ко почне растеривати, не треба се крстити левом руком, јер онда би могли још и пуцати, мислећи да нисмо владини људи, него левичари.

5.) Жандарске наредбе треба слушати, јер ти су се људи затрудили из далеких крајева, остављи су и лопове и арамије и бећаре и коњокрадице, само да нашу видовданску прославу својим присуством увеличају.

6.) Ако нас какав називач у песми запита: „Што ћутиш, Србине тужни?“ не треба му казати „за то што не смем говорити“ — јер други дан ће такви стојати у чивутским новинама да смо псовали Тиси 365 богова.

7.) Ако видимо какво босо дете, треба таки да окренемо главу, јер ћеду нам казати да се сећамо Босне.

8.) Јагањце не треба пећи на ражњу целе, јер ће вас обедити да смо постали већ Црногорци.

9.) Новаца не треба нико да има при себи, јер може се наћи таких кесенција, од којих вас ни жандара не би могли сачувати.

10.) Исто тако не треба питати румски приређивачки одбор: „Шта би са скупљеним прилозима?“ особито ако се држ. одветник наће у близини.

11.) Крушака не треба јести, јер ће рећи, да су нам све мисли биле у Крушевцу.

12.) Телеће месо песме се куповати на грамове, јер канда ће се телеграми тога дана уопште забранити.

13.) Амбрел нека нико собом не носи, — јер ће писати, да смо били оружани.

14.) Наравно, да се кољиво неће сметн ни износити, јер ће се онда Чивути заклети, да је било не само кољива, прангија, већ права вартоломејска ноћ.

15.) После ручка не треба устајати, јер ако телеграфирају „устанак“, побунише се цела Европа.

16.) Ако те ко запита јеси ли Бранковац или Заставац — ти у пратко реци: Ја сам Србин. Па ако те нико не разуме, разумећете „Стармали“.

Ђука. Хо, брате, баш не даду да идемо у манастир? А за што то?

Шука. Не знам ти ни ја управо рећи, ал ток водим да то мора бити неко зло њих у манастир, иначе вам небо наша висока и широка (цркве) господа то забрањивала.

Ђука. Па кад је то опасно на један дан отићи у манастир, да шта ли је боже онда са онима, читав век свој онде проводе.

Ђука. Дакле владика Василијан титулира декларацију „благоутробном“ и стара се да је узме у заштиту.

Шука. Па ти знаш да се наше владике увек за благоутробије старају.

О цар Лазаревој петстогодишњици.

Дан се бели окићен са славом,
Невен-славом, успоменом старом
Што признање, заслугама више,
Што Србина велича и диже,
До под небо лавор-венце пије.
Лепше до сад плео нико није?
Коме венци? коме слава ова?:
Цар Лазару јуначку Косова.

Царе Лазо, царевине главо,
Србину си много обећао,
Од тебе је Србин много чек'о
Назу своју пруж'о на далеко.
У тој нади, у лепшему свету
Гледо своју славу започету
Која би га да је срећа била,
Над паро'дма другим узносила.

Ал' твој пример, са Косова равна,
И јунака твојих дела славна,
Српско срце надмиље у груди,
Гуслар данас најдивније гуди,
Гуслар пева, углед ови служи
На Србина на признање дужи,
На признање, које срце крепи,
На од јада ни којег не стрепи.

Петстолетна светковина ова
Шта је друго до залога нова
Спомен дела признања у свету
Која тебе венац славе плету.
Ал ни ови век на одмет није
Лавор-венац што ти Србин вије; —
Ветар дува сузе с венца стреса, —
А уздање диже с' до небеса.

Кр. Поповић.

Нови свеци

Владика Василијан вели у својој посланици ко Јерејем да кнез Лазар није светац, те да не треба служити службу, а из посланице следује и то, да косовски јунаци нису изгинули и помрли, те им за то не треба ни парастоса.

Сећамо се да је тако исто и некадашњи Герман изјављивао, да словенски апостоли Ћирил и Метод нису свеци и није им дао служити службу.

Даклем за ове три-четири године избрисаше нам већ три свеца из календара и типика.

Ако тако даље узиде, то ћемо напослетку сасвим без светаца остати, и онда ћемо владике ваше и митрополите помећати у календаре, у минеје, требнике, октојике и катавасије све саме маџарске министре и заповедити народу, да им се од сада клањају и да им служе, јер то су свеци, који помажу (њима).

Он и она.

(По Уланду.)

Он. За што, цуро, бацаш на ме
Коси поглед испод ока?
Ако тако, то ћеш лако
Ти постати још разрока.

Она Та гледам те, како с' на ме,
Осврткујеш по сто пути.
Ако тако, то ћеш лако
Још и шију уганути.

Ив. М. П—ћ.

Утекла памет! . . .

Мојо бег слушао је од многих како овај или онај има добру памет, па га сви слушају. Помисли у себи: зашто неби и ја купио памети, па ће ме сви слушати! — Крене се у једну босанску варош да купи памети. Кад је стигао у варош, запита га један Чива:

„Шта требаш?“

„Тражим где би могао купити памети,“ — рече му Мојо.

„Ајде унутра“ — рече му Чива — „имам ја и тога.“

Мојо уђе унутра, а Чива га замоли, да га мало причека, сад ће он донети, и отиде Чива у другу собу. Ту ноћ ухватио је Чива у мишоловки једног миша, и тог миша стрпа у кутију и да га Моји са речима: До куће не отварај, јер може памет утећи из кутије! Мојо исплати и весело се крене кући. Кад је кући дошао, отиде у собу, истера све напоље, да се он насрче памети. Чим је кутију отворио миш искочи и побегне а Мојо стане на сред собе и поче се дерати:

„Ајао! утече ми памет! ајао утече ми памет!!!“

По причању једног Босанца: **Ј. Воцин-Мањин.**

Сличице из брачног живота.

I.

Како се слажу
Евица и Стева?
Стева нева,
А Евица зева.

II.

Гле, ово двоје
Пред светом се љубе!
Кад су сами, једно другом
Избијају зубе.

III

У овоме браку
Жевица је млада;
Ал муж инак страда,
Јер — пуница влада.

IV.

Ал од куда овде
Без невоље мука?!
Јагањци се боје
И сенке од вука —:
Љубоморна Зорка,
Љубоморач Лука.

V.

Милка с није цифрала,
Пошла ј' за удовца, —
Јер је стари удовац
Им'о доста новца,
Да се Милка цифрала
Остала би дева; —
Али за то сада се
Цифрасто одева.

VI.

Ал су налик. — за чудо —
Соница и Сима
Та наличност њихова
Позната је свима.
Међу њима једина
Разлика је мала:
Сока није из лончића,
Сима из бокала.

Дон Голобрадос де Ајдувилес.

Једна реч, ал' једра!

Питали су сиротана учу, штали жели, па да буде, са невољом квит?

А он само показа на трбух, па уздану и одврати „сит!“

Др. Казбулбуц.

Весина пуница.

Са пуницом својом,
мало њих се слажу;
не може се! Ето!!...
(тако бареи кажу.)

Ал' наш чика Веса,
други појам има,
ево како каже,
баш за *пример* спима:

„Ја с пуницом мојом“,
— тако Веса вели, —
„живим врло лепо,
ко што срце жели.“

„Она је у Вршцу,
ја у Новом Саду,
послови ми тамо
отићи не даду.“

„А она је болна,
па не може к' мени. . . .
На шта би замерб
тако доброј жени?!“

Др. Казбулбуц.

„Два ока.“

Пецкарили Аћим Беспослењаковић и његов добар „фрајд“ Сепл Ергёрбергер, који макар да већ пола века живи међу Србадијом, још никако да научи честито српски говорити.

„Прате Аћим!“ рећи ће Сепл, — „данас нећемо имано среће! Мој шена мене касала: срећан бут! — а кат кот он то на мене кашиш, кат пођем у лоф, онда оте срећа то фрага! Та ни је п р та улофии јетан ока, та има са ручак, али“ — — — — — — — Не сршиш... штап му из руке мало не испаде, он повуци, повуци и где! красан шаран виси на удици.

„Имам тфа ока! имам тфа ока!!“ — раздерао се Сепл, да су га могли чак у „Францталу“ чути, али сад шаран врдну силно репом, потеже удицу и — оде без „збогом остајте“!...

Сепл гледи за њим, гледи а усне му од љутине дрхћу, и сад се зачу псовка, коју је за чудо добро научио, да би се могао барабарити са каквим нашим узор-псовачем... Хуља Аћим на то ће му још рећи: „Боље би било, да си имао *само једно око*, али да је боље гледало, али овако крај твоја *два ока*, измаче шаранче!“

Др. Казбулбуц.

У весељу.

Јоја, кад је здраво вес'о
чашу о зид хити.
(Та за бога, што се не би могло
и из фламе пити!)

„Ма, немој бабе ти!“

Ухватили Мустафу Хаџи Бекријашевића у некаквом нитковлуку. Пред судом се брани Мустафа, како уме и како зна, вели: ма тако сам ето видио и од ваших људи; ма они не научише да то није ништа; — ма оно, ма оне, — али судац рече своју, на кад досуди Мустафи шест месеци „хапса,“ а Мустафа ће у сав глас:

„Ма не мој *бабе ти!*“...

Вели, да му ни ова заклетва ни мало није помогла.

Др. Казбулбуц.

У житу бива и кукоља.

Скуписмо се, лепо друштво,
У биртији код „сокола“,
Писмо вино, каву црну —
Као да смо сред Стамбола.

Весеље је бурно текло,
Мниш: е неће бит му краја, —
Та и како да му буде,
Кад то није — ђачка „раја.“

Здравица је пало доста
И народу и — „ноћама“; —
Из млађаних наших груди
Пламти огањ... ватра сама.

Кад је било пола ноћи,
Тад устаде брат нам Тома
И рече нам: „ја не могу
Више, браћо, идем дома.“

Испрва нам криво беше
Што ће сад нас напустити,
Ал' најпосле попустисмо —
... Други пут ће накнадити.

Само један од другова
Није ово одобравао,
Велећи: да он због друштва
Већ три ноћи није спавао.

„Но мањмо та — прозбори нам —
Његова ј' код њега ноћа,
Познато је да у житу
Увек бива и кукоља.“

Кеверишанин.

Чика-Пајин виц.

Отиде чика Паја са својим гостом у неку скупштину. Кад је почео неко да говори рече чика Паја:

„Како ћемо чути кад смо далеко од говорника?“

„Ми ћемо опружити уши колико нећема можемо“ — рече му гост.

„Добро, добро! одговори чика Паја — само немој одвише да их опружиш, јер се можеш претворити у правог магарца!“

Ј. Воцин-Мањин.

Превртање у гробу.

Млад један жид, који је недавно изгубио оца, хтеде да пређе у веру хришћанску. Узалуд му говораху сродници, како је то велики грех, „всује“ и рабин употреби сву своју мудрост и красноречје. Најпосле му рече: „Море човече, ти ако се покрстиш, отац ће ти се у гробу преврнути.“

„Е, па кад је само то, онда не бојте се ништа; за месец дана покрстиће се и мој млађи брат, па ће нам отац онда опет лежати као и пре.“

Отац пише сину.

Поздрављам те Алекса, ти који јеси сад у Пешту солдат, и шиљемо ти комад сланине од гарошина и врулу, ал недај другом да свира. Море Алелса! Јесил ти укро моју бријачицу, кад си био кући на урлаб? Тражилу смо у целу кућу па нема, идем рутав ко кер. Дигли смо опет мало новаца из шпоркосе А—ске, калпача је Кезеш и Чича. Умро клебанош швански, незнам ко ће сад служити у цркву. Кума Аћу чикоша опет уватили у забрану плајаши, па му скинули дароц и отели брису, била за овењачу. Имали смо добру кишу на њиву, ал додуше није ни падала још од Ћирита и Улите. Шваба Сепл даје нам овцу за зељова, ал сам му казо, валда нећу ја лајати у вавлију. Био сам у недељу на вашар у Аду, понда ни мије дао враг мира, већ хајд и ја да јашим на дрвене коње што се окрећу, па ми се смучило, а кад сам дошао на скели, — било је свашта; бадава није то већ замене. Набациво сам и карике на брисе, ал писам ни једну набацијо, сад да онај мени да бугер неби сео више да се окрећем, ајок! Кад сам пришо на скелу уђем у чарди, а комшија Сепл и још четир Швабе из Селуша се разбалаћили па невају швански: „Хеј, хуј, нем баном.“ А ја мислим, Боже! кући има пет деце, а леба ни залогаја, па му још до песме. Мркуша ће нам се ваљда оздребити до поклада, а и снаја Рава је на том добу. Морам ићи да тражим Хоме, некуд се забандало.

Сад те сви поздрављамо и ја и нана, и Штева и снаја Рава, ковач Јефта и шнајдер Сића, пудар Вилип и Чивут Ициг, кум Аћа и његова снаша, колар Трива и Чендир Ива, и сви у село.

Твој отац
Штева Рутоња.
трећи тутор у нашу цркву.

ПАБИРЦИ.

Меко срце мужевљево.

Господин (ујутру). Алекса, ево узми ову стеницу, коју сам ноћас нашао у мом кревету. Али пази, да ју, сиротицу, не пригњечиш.

Алекса. Па шта ћу с њоме да учиним?

Господин. Мети је у кревет моје супруге.

Нов занат.

Чизмар Лацко доби писмо од свога сина Паје; по што га је прочитао, преда га својој жени велећи: „Ево читај; ту стоји да наш Паја живи у туђини врло жалосно, — постао је прави „*меланколик.*“

„Тако је то;“ прихвати жена, „боље би било да је остао чизмарем; али деца увек хоће нешто друго да буду него што им је отац. Тако ти је та омладина!“

Искуство.

Господа посланици
Доказаше нам већ,
Да ј' лакше „*држат говор,*“
Него ли „*држат реч.*“

Кир Јаћа (кочијашу). Је с' чуо, Лука, не дај коњима много зоби, јер знаш да имамо и сена

Кочијаш. Добро, господару.

Кир Јаћа. Али не дај им ни сена много, јер знаш да имамо зоби.

Професор неки упусти се у разговор са неким чобанином и запита га: Ала бога ти, је ли то истина, што ми је неко рекао, да црне овце мање једу него беле. Ја то чисто не могу да верујем.

Чобанин. Јесте, господине, то је цела истина?

Професор. О! О! П како је то? за што је то?

Чобанин. То је за то, што црних оваца нема толико колико белих.

„Гле среће!“

Један зидар падне с куће и срк'авши врат на месту остане мртав. Калфа му протрчи, па видевши га мртва почне плакати. Но мало за тим рече: „Ипак је срећан; ето бритва му у руци, добро кад се није убо!“

Једном уватише једног арци-лопова.

Арамбаша читаве чете већ је селео у ладу. Кад их је судија на суду суочио, запита арамбашу: „јели и ово *члан* твоје чете?“ „Јесте, али чини ми се да је само почастан члан!“ —

Тамо негде у Бачкој жнели су спајији жито. Један брат украде два три снопа. Изведу га пред спајију. „Бог с тобом, Максо, а де ти паде на ум да крадеш, та ти си увек до јако поштен човек био.“ „Е знате милостиви господине“ рече Макса, „није фајде, данас су така времена, ко хоће поштено да живи тај мора да краде! Није друкче.“

Један немачки професор држао је у неком друштву беседу, а за предмет свога говора избрао је: *смрт.* Претресавши предмет свој *gründlich* и са свију страна, рекао је и ово: „По смрт је много изгубила од своје страховитости тиме, што га је милостива природа поставила на крај нашег живота; јер помислите само, кад би смрт била стављена таки на почетак нашег живота, шта би нам живот вредио?! — Ништа.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

При фотографисању.

Је ли Чивутин, а бог би га знао за какве заслуге, добије орден. Чим га је добио таки га пређене на његово место и оде фотографу да се тако украшен фотографира. Но чива није седио мирно него се све нешто врпољио.

— Али за бога, за што не седите мирно? — запита га фотограф већ разљућен.

А Чива му искрено исповеди: Та знате, ја ко велим, ако се мало дрнусам, онда ће изићи два ордена.

Знак да ће скоро доћи.

Један јурист пошље из Беча својој сестри жену сукњу на поклон, а тај дар пропрати и са писмом овако: „Драга сестро! Ево ти сукње коју сам ти обећао. А то је уједно знак, да ћу и сам скоро кући доћи, јер ти знаш да ја за сваком сукњом трчим.

Не разуме.

Нова млада (у клостеру васпитана чита новине, па наиђе и на овај оглас: „*Једна девојка са села тражи добру службу у вароши. Разуме се у свима домаћим пословима. Уме и краве музти, прати и шеглати.*“ — Кад је то прочитала, згужва новине и срдито рече: „Ја ово не разумем.“

— А што не разумеш, душице моја? запита је муж.

— Ја знам да се краве *музу*, али да их треба и *прати* и *шеглати*, то још нисам никад чула.

У хотелу.

Гостионичар. За сад имам само две собе празне. Има једна, овака лепа, та стоји два динара, а за ону би плаћали три динара на дан.

Гост. Па од куда та разлика у цени кад су собе једнаке?

Гостионичар. То је за то што ова соба има и свој сат.

Гост. А где је сат? ја га не видим.

Гостионичар. Ево га, преко улице, на црквеној кули.

Казао им је.

Муж. Но ја сам тој господи у варошкој кући очитао буквицу. Казао сам им да су изелице, да су бездушници, да би их требало све метлом изјурити.

Жена. Ух, човече, шта уради, да од бога паћеш. Сад ћеш луто да страдаш.

Муж. Не бој се ништа; знам ја шта радим. Ја сам им то све рекао тек онда кад сам изишао из суднице.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа 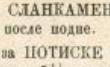 1889. до
од 8. марта даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10\frac{1}{2}$ сати пре подне.

ОДПРАВНИШТВО

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Сад је баш изишла из штампе нова књига:

СЛУЖБА

СВЕТОМ ВЕЛИКОМУЧЕНИКУ

КНЕЗ-ЛАЗАРУ

ЦАРУ И САМОДРШЦУ СРПСКЕ ЗЕМЉЕ.

Прештампано из прилепске књиге:

„Правила молебна стыхъ сербскихъ Просвѣтителей,“ штампане у Римнику 1761. године.

У СПОМЕН КОСОВСКЕ ПЕТСТОГОДИШЊИЦЕ.

Чист приход намењен је фонду Др. Ђорђ. Натошевића за удовице и сирочад српских народних учитеља.

Цена је овој књизи 20 новч. и ко поручи из више комада добија најнижи књижарски рабат $33\frac{1}{3}\%$. Наручбине ваља упућивати

Издавалац-штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом дивљородном косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама произвела. Она је показала једина моћи против опадања косе. Она умирује растење косе и јача власиште. Код јаших проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длакама већ после кратке употребе природну сјајност и лепоту, сврх тога чува је од у надубоку старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дешава на сте стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упутом (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 7—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

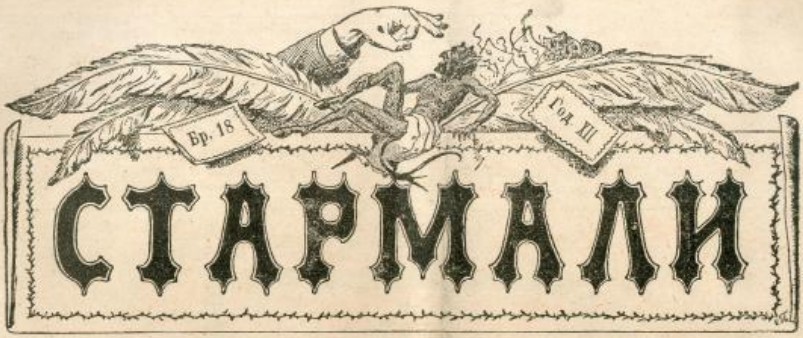

У Новоме Саду 30. јуна 1869.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic. (Srem) Syrmien). — Претплата и сво што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

МЛАЂАНИМ УЗДАНИЦИМА

СРПСКЕ БУДУЋНОСТИ

КРАЉУ АЛЕКСАНДРУ И КНЕЖЕВИЋУ ДАНИЛУ.

Хај у Жичи седмовратној
Износи се миро свето, —
Важан знамен, важно дело,
Крст' ва себе свако мет'о.

Архипастир краљу своме
Вишње даре моли, жуди,
Па му миром маже чело,
Па му миром маже груди.

Шта то пуца? — не топови
Неслога се наша слама,
А народ се духом диже
И крепи се молитвама.

У тај исти мал' не, часак
Весело се славље хори,
Опет друго опште славље
А у српској Црној Гори.

Врли владац црногорски
У једрини своје моћи
Диже свога наследника
Да га цео род уочи.

И збори му, и збори нам
Шта од свога чека сина, —
А благослов божи слази
На те речи са висина.

А ја видим оба славља
Како сплета српска вила,
И сплет држи над главама
Александра и Данила.

Шири крила у радости
Над српске будућности:
Десно крило, лево крило,
Александар и Данило.

* * *

Александар и Данило
Два сокола духа чила.
Александар и Данило,
Ој младости богу мила!

Ако може једна мис'о
Разделит се на две поле,
Свака пола мора чутат'
Општу радост, опште боле.

Александар и Данило,
Двоје поле племените,
Можете ли дуго чекат'
Да се млади не видите.

Та жељне су српске горе,
Та жељне су српске стене,
Та жељне су српске раве,
Да в а с виде загрљене.

Реците нам је ли близу
Што се тако лепо сања.
Је ли близу свети данак,
Данак вашег руковања.

Видити се, загрлит' се,
Пољубит се српским жаром,
И спојити два пламена
Српске слоге пред олтаром,

То би било прво семе
Петстолећа Видовога,
То би био — то ће бити
Празник рода Србинскога.

Тог су жељне српске горе,
Тог су жељне српске стене
Тог су жељне српске ране:
Да вас виде загрљене.

J.

ЈАША ИГЊАТОВИЋ
СРПСКИ КЊИЖЕВНИК
1824. † 1889.

Збогом, Јашо, друже стари,
Књижевниче даровити!
Имаш дела, којим' ће се
Србин дуго поносити.

Збогом, Јашо, друже стари!
Не да ми се више рећи —
Има суза, које могу
И кроз црну земљу пећи.

Таке сузе гутам данас,
А гута их српство цело.
Ај, тужан је ово погреб —
Жалосно је то опело.....

Друг из старих времена.

ПОДЛИСТАК.

Отрован.

Хумореска.

(Свршетак.)

У закутку од собе висило је јапунце г. Небригића а из цепа су вириле земичке, које је за пут себи спремио. Аха освета је ту — помисли у себи калкулатор, па извуче земичке из цепа и као да се није ништ догодило изађе напоље, па у највећој хитњи поједе. У себи је мислио, ала ће му се пријатељ жестити, кад на путу огладни, па почне колачиће тражити. Кад је ушао у собу чинио се сасвим невешт и седе на своје старо место код стола.

Г. Небригић је све то спазио на огледалу, које је на зиду висило, и задовољно смешећи се рече у себи: „Чекај пришко то ћеш ти скупо платити!“

Мало затим спремали се за пут, г. калкулатор је први поменуо. Небригић је био контен. „Али још мало мораш овде причекати рече, устајућем г. Мислићу, — ја морам још једну малу посету учинити код једног сродника. Хоћу да му однесем земичке са стрихнином (отровом), за које ме је молио, јер има врло много пацова.

Калкулатор побледи и избечено је гледао Небригића, руке му дрхтаху, као да би у клавир лупао, а ноге као да би коло играо, па га од једном спопаде самртнички зној.

У том трепутку уђе Небригић, као са страхом, па рече: „За име бога — шта урадих ја несретник! Земичке са отровом дебело посуте, који нађе и поједе биће жртва смрти. О ја несретник ако још и полиција дозна...“

Калкулатор није се могао више на ногама одржати, већ се стропошта на столицу. „— Отро — отро — отрова је — јео,“ јецао је са прекиданим говором.

„Несретниче — зар ти?“ викну Небригић.

„Отрова — отрова —“ уздисао је калкулатор.

„Келнер, брзо чашу воде, мој пријатељ...“

„Докто — доктора — брзо доктора...“ викао је г. Мислић, који од страха није више могао проговорити и као мртав склопи очи.

Оно мало гостију, што тамо беше, све се тамо око њих окупи. Једног лекара, дозовите лекара, викали су сви присутни. Ми у нашем месту немамо лекара, оговори гостионичар.

„Али ипак има један лекар овде — прекиде га супруга — пре једно четврт сата дође млади г. Истинић из Б. преко код г. пароха, мала Милка је болесна.“

Г. Небригић јурну кроз врата напоље, и њему је жао било шале, али сад није могао своју шалу признати. Код пароха затече лекара, и уз пут исприча му све како

После Видова-дне.

Даклем раванички збор био и битисао, и оставио је леп спомен свога бића и мало лошији спомен свога би-тисања

Топџије испражњују своје топове и чаше. Путови и пута опет су враћени слободи. Полиција опет може мирно да спава, да рче, — или бар да срче. Опса и цупсадно стање враћа се у свој стари нормални колосек (ал не и у чардашсек:). Мостови се опет довлаче на своје старо место. Чамци, скеле и порезна звања нису ником више неприступачна. Буника се продаје само у апотекама, а не и у будапештанским новинама, сад већ и прави сватови могу да прелазе преко Дунава, и ако им се каква несрећа догоди, то нека припишу сами себи или своме проводаџији; ни један Србин ових дана није добио процес, нит је осуђен на триста дегенека, а, хвала богу није осуђен ни на вечиту робију, — све је ишло као намазано (ал не као домазано), Срби су се краљевски владали, т. ј. тако, као да је сваки Миропомазан. И тако сад, ако је коме преостало још мало енергије, тај нека вија скакавце, нека денунцира филоксеру, нека плеви корупцију, нека ескортира пијавице и нека стаје на пут бежуштим у Америку касирама; или нека стане пред огледало, па нека струже са свога лица срамоту (ако нема оштру кебу, ено му оструге.)

* * *

Што јесте јесте, — било је много сумњичења. Али сума сумарум или сума сумњичења није долазила само од горе или са стране, него се допуњавала и из наше средине. Ето н. пр. из кола „Заставиног“ подсмехнуло се једноме и другоме Миши, као да су они били привилегисани путници у Раваницу, али није се казало, (јер се није могло казати), ево и ми смо тражили тескеру и салвагвардију, ал нама је нису дали. А из кола „Браникова“ пружио се прст на Јашу, да је он (као познати владин човек) и без тескере могао прећи преко ћуприје, али се заборавило рећи да су му на румској беседи везали чвор на језик, а чим је дошао у Раваницу, да су му таки, и без искања, дали пасош, којим се брже и пречим путем вратио кући, него што је докривудао до Раванице. Но то је све било мило за драго, и да не прође позоришна скупштина без међусобних комплимената.

* * *

Но треба и будапештанским денунцијантима нешто угодити, јер они су пред Видовдан заиста много труда полагали, да се више власти спасу од оправданог приговора, као да нису знале направити од комарца магарца. Не знам како стоји са магарцем, али тај комарац није био баш тако безопасан. Ево доказа. Како је сумња и у самој Раваници падала на сваког и на свашта, тако је пала и на један сандук и закачила се за ту околност, што на томе сандуку није писало ништа. Сандук, на коме ништа не пише, тај за цело у утроби својој крије велику тајну. Кад почеше сандук обијати, човек, чији је сандук био пребледео је као крпа. Али из те коже никуд. И тај сандук обише и у њему нађоше поред осталих мање опасних ствари најмање стотину пушака и сабаља и неколико омањих топова. Да нисам мојим очима видео, ја не би веровао. Ни ви мени можда нећете веровати, док вам не кажем, да је тај човек који је

се десило, али је зато мало покаран био; но после је др. Истинић тосве за ђачку шалу узео и одједном га пређе нека писао, коју му је г. Мислић при његовом опроштају о избављењу од смрти и на ту форму што говорио! На му весео осмеј пређе преко усана; али са озбиљним лицем ступи пред калкулатора, који се већ близу смрти осећао . . . и који му жалостно пружи руку.

„Самном . . . иде се крају . . . љубезни докторе . . .“ рикао је уплашено . . . „је ли стрихин?“ при овом имену обузе га самртна бојазан.

— О није, одговори Др. Истинић, који се у себи смешио, — ако одма од једног ваљаног лечника — ваљаног је мало јаче нагласио — потребна се средства употребила буду, још се можете избавити. Брзо госпођо, чанак млека, а овај рецепт (браузе-пулфера) подајте одма у лекарници, да се лек зготови.

Млеко буде донешено, и г. калкулатор га је за један час као шмрком из чанка исцрпио.

„Јелте да вам добро чини? Осећал те се боље?“ питаше доктор.

„Дабогме, — грчеви — су попустили, а и тело ми се нешто боље осећа.

„Узмите сада овај прашак.“ Изручи браузе-прашак у воду, па пружи г. калкулатору.

„Ох како то блажи! Госп. докторе — драги госп. докторе, како да вам благодарим?“

„Мирно, мирно г. Мислићу, испите брзо још и ову шољу млека — покажите бйло, но и то је добро — језик такођер добар, сада прођите по соби горе-доле.“

Мислић је чинио све што му је доктор рекао; а Небригић га је потпомагао. После неколико тренутака опет седе на столицу. Доктор је поново прегледао бйло. „Но — рече мирно“ — криза је сретно прошла.

Мислић га сузним оком погледа. „Докторе, драги докторе, рече узбуђено, како и на који начин да вам благодарим? Ви сте мој избавитељ! Најљубазније што имам добићете зато — моју кћер, учините је барем сретном!“ Па пружи доктору руку, у знак пријатељства.

Др Истинић од радости, лукавим осмехом викне: „Гостионичар, десет флаша пива од најбољег, моја господо сви ћете пити, сви у здравље сретних младенаца!“

За ову шалу калкулатор до данас није дознао, али приликом крштења првог унука, при столу се шаљиво препирао, шта ће од малога постати, — па са диктаторским гласом рече: Маленко! које се разуме, да ће бити — лечник!

Параге 29. марта 1889.

Превео — **Милан** —

Широкобилац.

са тим оружјем дошао у Равањицу, да је то познати новосадски „Базар“-џија који продаје и дечије играчке, па је хтео у Равањици да пазари, а сабље су му биле од дрвета, пушке од шећа, а топови били за 35 новч. комад, и да се њиме могло пуцати, они би зацело пукли од смеја.

* * *

Има нешто мало и незгодно. Познато је да је честити и вредни руски одбор уложио много родољубка труда да светковина буде достојна великога дана. Народ је прилагао новац да се многи трошкови подмире. Једног дана дође држ. одветник и стави прст свој на то мало народног блага, и од тога доба, као да је нека опсена била, тога блага нестаде. Држ. одветник је велики господин, не сме га човек ни питати, куд се благо дело. До душе има једна песма која вели „свеци благо дело“, али пошто се сад по благоутробију наших архипастира и сами свеци, један по један укидају, то сад не остаје ништа друго, него дубоко уздахнути за скупљеним новцем, који је народ од својих уста откидао и рекао: прошло је и више на Косову само нека бог нас одржи жива и здрава.

* * *

Но указују се већ и последице од последњег Видовдана, и то у виду нових новотарија.

Ето н. пр. Румско-равањичка железница отворила се таки други дан после Видова, и тако је сад олакшан свакоме пут на догодишњу прославу, т. ј. иако се до године баш у очи Видова не скр'ају точкови на вагонима (ал ти би се лако за 2—3 дана оправили).

Ето, сад се пронашло, да није Вук Бранковић, него да је сабор од год. 1879. био невера.

Ето, сад се Бошњаци могу похвалити да је кнез Лазар само њихов светац (јер они му сиедоше службу служити, а није наш, јер ми имамо благоутробну декларацију.)

Ето, сад улазе у обичај неке нове пословице, које су врло згодне за озбиљне новинарске полемике, као н. пр. „*Грош жив, грош хер, — да видимо ко је зверˮ*. Или: „Па шта ћемо, кад је Стана умрла без жењкаˮ.

И „Н. Доба“ увело је једну знатну новотарију; објавило је да свој лист никоме неће слати „бесплатно, само својим редовним претплатницима.“ Радујте сја и веселите сја, нашедобски претплатници, кад ћете од сада „Н. Доба“ за свој новац добијати бесплатно.

И т. д. и т. д.

Пуолице.

§. У Руми се држала „*беседа*,“ на којој није било слободно нити што *беседити* нити што декламовати. Неко рече у шали: „То је беседа!“ — А други му одговори: Бес — е да!“

□ Чудим се како није који Пештански шорвал донео вест да су Руси у Равањици *прекардашили*, — јер заиста је и руска прота *Кардашевић* био на прослави.

⚓ Има и то смисла што је престало „Видело,“ — јер тада може комарчић на своју руку сваки дан издавати „Домовину“.

○ ○ ○ Но хвала богу, Србија је сада под добрим комарником, па се не боји ни комараца, а камо ли комарчића.

⊙ Много што-шта не разумем, ал што су забранили видовданске споменице, то разумем. Шта више, чудим, се како нису сковали звончице споменице, на којима би писало: *Срби, браћо драга, немојте се у зло време сећати оних чуда и покора, које сте дочекали, кад сте хтели да се мирно богу помолите за душу својих врлих дедова.*

🚻 Сад се види да нико није ни сањао о какавој буни, — и сва је *буна* била у оним главама, које су толико о буни *буцале*.

Ж Наши архипастири требали су да *одбране* своју паству од лажних денунцијација. Но они су бар по спољном изгледу учинили нешто налик на то. Нису нас *одбранили*, али су нас *обранили*.

Ћира. Ала бога ти, за што се сад праве мале банке?

Спира. За то што је један Бечлија добио многе новце на *малој лутрији*, па би га убило у врат кад би му се то исплатило у великим банкама.

За што? — за то.

За једним столом два чојка седе,
— Ал да би речи казати знала;
Некада беху другови присни,
Та заједно су и становали.

Једног су рода, једнога доба,
Један им спомен данака складни,
Некада једно срце и душа,
А сада тако хладни прехладни.

Шта их је могло тако изменит',
Кашћу вам и ту провидну тајну:
Један је од њих остао *стари*
А други носи сјајну колајну.

(По немачком.) **Кеверишанин.**

Ђука Јеси ли чуо шта вели „Турски Народ“?

Шука. А шта?

Ђука Он вели: што је год било рђаво писано у његовом листу, то је све писао негдашњи протектор тога листа, Герман Анђелић.

Шука. А ове згадотине, које сад тај лист доноси — ?

Ђука. Те ће наравно, после ићи на рабош данашњег протектора, Василијана.

Шука. Видиш, молим те, мудре опсетке; како се може учинити да још дуго остане прљав лист, а уредник чист.

Заједалице.

I.

Ко вам каже, да је фрајла Тина
пуна злобе, једа и љутине,
кад се она за комшилук цео,
и дан и ноћ непрестано брине?!!

II.

Ретко је наћи жену,
која тајну чува,
још ређе наћи можеш такву,
која нема — бува!

III.

Верујте ми људи: оне силне сузе
у гдекоје жене
баш ни мало нису слане,
већ само — напрене.

Др. Казбулбуц.

Нојево јаје.

Кад се оно у б—ској околини појавила колера, б—ни ископају јендек око свог атара, да не би колера к њима прешла. У Б— нису пре никад бундеву видели. Али сад се деси те њихови суседи пребаце једну бундеву преко новог јендека. Е, кад су то б—ни нашли, јако су се зачудили. Нико није могао да погоди шта је управо то: једни рекоше да је вилина јабука, други рекоше да је зелени гром, трећи рекоше да је нојево јаје, — и остаде на томе да ништа друго, него баш нојево јаје. То је потврдио и натарош.

Хе сад један од општинара предложи, да се то јаје излеже. Али настаде питање: ко да лежи на њему? Напослетку закључише да се кнезу сеоском ода та почаст, он нека седи на том јајету

Тако и би.

Донесу празну мерицу, натрпају у њу сламе, а у њу метну нојево јаје па насаде кнеза да га излеже.

Дуго је кнез легао јаје, ал никако да га излеже, па му се наравски, већ и додијало. На једанпут падне на памет кишбирову да јаје треба продрмати, пак ће се јаје пре излећи. Кнез радо усваја кишбиров предлог и зграби јаје од доле да га продрмуса, — кад ал прсти му упадну у б[illegible] била већ натрула.

Кнез повиче мућак је!

И сад закључе да га однесу и баце у други атар, кад већ мора смрдити, нека не смрди њима.

Јендек, који су ископали против колере, био је већ зарастао великом травуљином. Дођу општинари да пребаце преко јендека нојев мућак а баш на томе месту, где су хтели да пребаце завукло се у јендек мало магаре и ту је пасло. Бундева се откотрља у јендек а из јендека из травуљине искочи магаре па поче бегати, а кнез потрч' за њиме довикујући:

„Оди тат:, оди тати! Ја сам те излегао.

J. Воцин-Мањин.

Само кад је сит!

(Крајкача).

Тигар бесни, крвожедан створе,
мирно лешко у шушњару свом,
не брине се, што се ломе горе,
и што пуца из небеса гром . . .
Он спокојно слуша цео лом,
ка' да није и сам силовит . . .
(молим, *он* је *сит!*)

На сабору посланик из — среза,
као да му уста ко завеза;
само главом т к по кад-кад дрмне,
са „фотеља“ кад се штогод грмне;
од „осталих“ слабо боме преза;
он је само *владин* верни штит . . .
(молим, *он* је *сит!*)

Писар Лука јада се и кука:
„немам хлеба, гладна су ми деца!“
а „шефа“ му хвата грозна мука,
„нека једу — вели, — сама лука,“
овако се на јадника бреца, —
„ил' нек помру, — бар сте онда квит!“
(молим, *шеф* је *сит!*)

Народ пати . . . Неродица тешка,
сахрани му оно јадна мала,
погури му и плећа витешка,
глад настаде, а глад није шала . . .
„Началнику“ раја на двор пала,
а он сумња: „не мож' тако бит'“ . . .
(молим, *он* је *сит!*)

Дош'о Гавра уморан из села
а жена му ручак је изнела,
уз то, приде, буквице му чати;
па како је бурно започела
још би могла и шамар му дати;
Гавра скочи, па оде у рит:
(*он* је већем *сит!*)

Др. Казбулбуц.

Неверна жена.

Н. Па добро, брате, чуо сам твоје јадиковање, ал сво ја још не знам по чему ти судиш, да ти је жена неверна.

Н. Н. Па ето, чоче, кад сам ноћас кући дошао, казао сам јој, да сам попио само седам чаша пива, — и то ми буба није веровала.

Н. Ама, човече, ја знам да си синоћ попио четрнаест чаша пива; — та зар не знаш да си седам чаша платио, а седам си остао дужан?

Н. Н Та то је баш оно. Кад ми је крчмар могао седам чаша поверити, што да ми жена толико не поверује.

А—з—ш.

Заклетва.

Заклео се Пера жени,
после лома пуста,
да никада *чашу* неће
принети до уста! . . .

И, бога ми, реч му ваља!
ни да види чаше!!
Баш се држи! ал' јуначки . . .
— — — *чртуре и влаше!!*

Др. Казбулбуц.

Писмо једног приправника своме оцу.

Будући да наступају светли празници, то се обраћам, драги отче, на Вас, да ми купите нов шешир, или да за исти новац пошаљете. Немојте се чудити, што се овај тако брзо подерао, јер помислите само, код нас у препарандији има 68 приправница, и свакој се морамо, по налогу г. г. професора јављати. Сваки дан безусловно морам се 4 пута јавити свакој, а 68 × 4 то је 272 пута на дан, а има већ 5 месеца од како сам овде, то сам се досад свега 10.200 пута јавио — односно скинуо шешир, па би се од тога морао подерати, да је и од гвожђа био.

Више доказа држим да не треба, и држим да ћете за нов послати новац.

Рукољуб, јер несмем да скинем шешир, ваш

Ухватио: **Широкобилац.** Тошица.

Ципелар шаље дар.

„Чизама тај пар
Шиље господар
Мој вама на дар
Што сте ону ствар . . .“
„„Ко? Твој господар?!““
„Ја сам ципелар,
Не знате ме зар?
Мој је господар
Брадати Петар.
Онај ципелар,
Што чини дар-мар,
По кавани квар;
Зна га млад и стар.

Рече: Носи пар
Тај чизама бар
Човеку на дар.
Учиниће ствар,
Бићу општинар.
У општини бар,
Као општинар
Правићу пазар.
Исплатиће с' бар,
На тај један пар
Послани на дар,
Биће ту добар
Јоште како ћар!“

Враголан.

Ђак и професор.

Проф. Кажите ви мени, како иде правило кад благовести падну у суботу акатиста?

Ђак. Врло би вам благодаран био, кад би ми ви казали, јер то још не знам.

Проф. Не знам ни ја!

Ђак. Па како онда захтевате од мене, да ја морам знати, а овамо ни ви не знате?

Проф. Ви сте ђак, ви морате знати, а ја сам професор и катихета, ја не морам знати.

Ј. Воцин-Мањин.

Стара мука.

Кад немам барем дукат
У свога џепа тами,
Не могу пит' шампањца, —
Ал то и не треба ми.

Гора је мука стара,
Која и данас бива;
Кад немам десет пара,
Не могу пити пива.

Да се много не дангуби.

Неког Цигана баш кад је крао — ухватише га и отерају у затвор. После неколико дана изведу га на суд — и осуде му 25 батина. Овај признавајући кривицу своју — ништа се није правдао, но само је молио: деца су ми код куће већ неколико дана остала без леба, а да би кући што пре отишао — моли славни суд, у место 25 батина једну по једну што би ми ударили, то да сви 25 штапова у један сноп свежете — и од једном да ми се удари, јер дуго ми је чекати.“

Прибележио **Р—ћ.**

?

„Врло ми је чудновато“
— Рече једном Аца, —
„Зашт' баш онај, кој' је богат
Има и — новаца?!“

(По Лесингу). **Кеверишанин.**

Судац. Ви имате тридесет и пет година. Је л' тако.

Госпођа. Није тако. Ја имам само *двадесет* и пет године.

Судац. Али за бога, та ми смо се једне године родиле.

Госпођа. Може бити, може бити. Али ако ви имата 35 година, онда мора бити да сте мало брже живели.

А. Далеко ли је просвета деветнајестог века дотерала.

Б. По чему ти то судиш?

А. Та по овим мојим цигаретлама, јер да нису људи изумели „хилзне“ ја не би пушио — бар по спољашњости — „султан“, овако купим „хилзне“, напуним их „хотешом“, па ко прочита наслов „султан“, тај неће посумњати да то није султанисимус. **Ке—ин.**

Отац. Ти, Стевице, много једеш тога печења. А толико сам ти пута говорио: кад ти је јело најслађе, онда ваља да престанеш јести.

Стевица. Ја ћу узети још један батак, — јер још ми није најслађе.

Фићфирић. Тако ли је, госпођице! Даклем у вашем срцу нема стана за тежње срца мог?

Швигарица. Ви тражите стан?! — Е баш добро. Моја стрина, ту таки преко пута, има за издавање две собе и вујну са шпајзом и са комора за дрва, — пожурите се, док се није ко други уселио.

У полицији.

Сиромак старац бескућник. Ако бога знате, примите ме за ноћас, да у полицији преноћим, јер немам скровишта ни постеље, а немам ни новаца да одем у гостионицу.

Полицај. Ајак. То не може бити; овде не можеш преноћити.

Старац. Смилујте се, бога ради, иначе ћу се смрзнути на овој зими, ако узморам остати на улици.

Полицај. (Разжали се:) Кажем ти, да то неможе бити. Него знаш шта, иди брзо на коме разби главу, или укради што, па онда ћемо ти већ моћи дати конака и за дуже време.

Баронске зађевице.

Два барона, отац и син, добише аудијенцију код краља. У предсобљу споречкају се, који ће од њи пре да уђе.

Барон отац је држао да је његово првенство и а је посве природно да он први уђе.

Али барон син доказиваше да није тако, говорећи: „код племића се то друкчије узима. Првенство је онога који има више предака. А ја, драги татице, имам једног претка више него ти.“

Из сажалења.

А. А што ви данас, господар Божо тако много пијете, све чашу за чашом спуштате у благоутробије своје.

Б. Из сажелења, синовче, из чистог сажалења. Био сам мало час на солдачком маневру. Кукавни момци, каква је то мука, три сата скакутати на оној припеци, како ти мора да су ожеднили. Сећам се њихове жеђи, па пијем из сажалења.

Два карташа.

Сима и Јова седели су у гостионици и вечерали; после вечере ајд' да играју пикета, двадесет новчића партија. Сваки је шпекулирао да „франкира“ вечеру. Кад свршише, онда рече Сима:

— Е добро, изгубио сам два форинта. Ал морам вам остати дужан, јер данас случајно немам новца.

На то Јова скочи као опарен, па се разгоропади.

— То је већ крајњи безобразлук, сести па се картати, а немати, новца. Па сад како ћу ја да платим своју вечеру!

А. Теби је ово вино као што видим, изврсно?

Б. Још како!

А. Мени се бар ни мало не допада.

Б. Бре, да си га и ти добио на вересију, видио би те онда какво би мњење о њему имао

Учитељ: Докле су били Адам и Ева у рају? — Не док — док —

Ђак: Док нису јабуке сазреле!

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Преводим ремек-дело дичног мађарског песника Имбре Мадача. Делу је наслов:

ЧОВЕКОВА ТРАГЕДИЈА.

Са првом трећином тога рада већ сам готов и по томе видим, да ћу од пр. 10—12 недеља моћи довршити целу књигу. Довршићу је, — ако бог да — и онда, ако наше данашње прилике досуђују, да и не угледа света, — но са свим је природно, да ће ми се посао већма милити, ако унапред стечем уверење, е ми труд неће остати у рукопису. За то и пуштам овај предходни оглас у наш мали српски и хрватски свет.

Одлучио сам да покушам књигу ову издати својом накладом. Књига ће изнети око 13 штамп. табака на финој артији. Цену јој стављам 1 фор. 50 н. (За Србију 3 дин. и 75 пара).

Молим даклем свакога, ко жели дело ово имати, да ми се што пре као предбојник јави. Скупљачима предбројника дајем једанаесту књигу на дар. Оним појединцима и скупљачима, који ми пошљу новац пре изласка књиге, послаћу је о своме трошку, осталима пак послаћу је о њиховом трошку уз поштанску накнадицу (per Nachnahme).

Ако ми се јави 600 предбројника, који би књигу ову хтели имати латиницом штампану, ја ћу је дати штампати и латиницом.

Молим пријатељске листове српске и хрватске, да овај оглас прештампају

У Каменици, о Петрову дне 1889.

З.-Ј. ЈОВАНОВИЋ,
(Kamenic, Srem.)

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ,

којега је дужност само да јави, да се са овим бројим завршује прво овогодишње полгође „Стармалом“, — а све остало, читаоци стари и нови и сами знају.

Препоручући се доброхотном неоклевању

Издаватељство „Стармалог“.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Прослава двјестогодишњице ослобођења Лике и Крбаве од Турака.

Ове године навршује се равно 200 година, да је међу оне крвне стијене синула искра слободе златне. Године 1689. прођерани су ковачно Турци из Лике и Крбаве јуначтвом наших славних прадједова и од то доба почео је срећнији и бољи живот. Нама мора бити драга и мила успомена на тај догађај, па те дне-јунаке, који се борише сјајним јунаштвом и о чије се челичне груди разбише бијесне навале клетог непријатеља крста и слободе. Ми њихови потомци дужни смо се старати, да се та мила успомена неугаси, него да она прелази од кољена на кољено бујнија и жишља. — Ево лијепе прилике након 200 година, да се сжини, сјача та успомена, зато се је у Госпићу — метрополи Лике и Крбаве — и образовао одбор, који си је поставио задаћом, да приреди прославу тога, за нас драгог догађаја. Прослава је одређена на 4. и 5. август по. в. ове године уз програм који ће се напше објавити.

Пуштајући ову вијест у јавност, одбор уједно упућа позив на народ жупаније личко-крбавске, на све родољубље наше домовине без разлике вјере и народности, да учествују у тој слави и да својим прилозима омогуће саму прославу.

Лика и Крбава није богата, али је лијепа и романтична. У њој има красота, које ћете далеко и широко заман тражити. Та само дивна Плитвичка језера, поносни Велебит у стању су, да занесу путника, да му пруже слатка уживања, — а и Госпић ће се старати, да своје миле госте дочека и прими што боље. С тога се одбор нада, да ће се на споменуте дане наћи у Госпићу све што лијепо, племените и родољубно мисли и осјећа са свију страна наше домовине.

Пријаве за учествовање код прославе, прилози разни упити гледе сходнијег путовања, стапова и т. д. нека се изволе управити на потписани одбор.

Госпић 17. јуна 1889. год.

Централни одбор
за прославу двјестогодишњице, ослобођења Лике и Крбаве од Турака.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Свеска V. Година II.

НОВИ ВАСПИТАЧ

ОРГАН ЗА ПЕДАГОШКУ КЊИЖЕВНОСТ

уређује и издаје

Мита Нешковић.

САДРЖИНА: Настанак начела при васпитању. — О важности и потреби нашег стручног усавршавања. — Још нешто о српском учитељском конвикту. — Деца и ми. — Васпитање у Хини. — Да мотримо пажљиво на живот у нашој школи. — Грађа за историју школарства. — Поштованим претплатницима. — Књижевни преглед Новог Васпитача.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта — 1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10^1/_2$ сати пре подне.

ОДПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

Молим да се чита!

Нема сумње да све што је природније то је боље, те као што бива код многих земних производа, да земљиште и поднебље дају им изврсност и доброту, то бива исто и код маслиновог зејтина.

Мој зејтин „луштички“ је кусан, сладак и мастан што нијесу они који се данас по многим мјестима употребљују. Он је чишћен и опље, тће маслине рађају а и у самом Сељету добављају га отменије породице за своју домаћу потребу. Тај зејтин добављам ја непосредно из најчистијих вуча те је у сваком погледу чист, што не бива иначе у трговина пролазећи кроз многе руке и разна спремишта.

Разашиљем га поштом уз поузеће у сосудима (Blechbüchse) од 5 кила по фор. 4.— франко а пошто се све само собом препоручује најбоље, то молим да се покуша.

Односне цијеновнике на захтјев шаљемо бесплатно и у свако доба.

Никола Михаљовић
Castelnuovo di Cattaro Dalmazia.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом дивљорепли-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Она је помада једина немачка против опадања косе. Она упаприштује растење косе и јача власиште. Код мушких пруговође брзо и силно растење брчова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до-у најдубљу старост од прерано оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по примљеном готовом новцу или упаток (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.
Budapest, Königsgasse

буда треба све наручене слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 8—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЛКОВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 19 Год III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. јула 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације плаће се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Врућина је, псећи дани . . .

Врућина је, псећи дани
Настали су већ, —
Као да је угрејана
Европска пећ.

Ако видиш мали облак,
То је само дим,
Јер је мозак узаврео,
То јест тамо њим'.

Да им лакне издувају
Коју речицу;
Измишљају атентате
И на дечицу.

И кад легну под комарник
Да одспавају,
Онда им се гадне жеље
Разбунцавају.

И сневају о ножићу,
Ти шахтери зли,
Којиме би српском телу
Жиле потсекли.

Ил сневају о авану,
Што га лије стра,
У којем би цело српство
Сатрли у пра.

Пуштајмо их своју пакост
О нас дробити.
Све на рачун псећих дана
Мора с' одбити.

Ц.

Један осврт преко Саве, а уз то један предлог.

Може човек бити највећи противник наименовања, па ипак му хоће каткад да истрчи из уста реч: *Проклети избори!* Можда избори, особито сада у Србији, неће бити баш тако проклети, али неки људи пред изборе бивају врло *неблагословени*.

Ко чита шта данаске о српској влади пише „Пешт. Ллојд“ тај се таки зажели да чита „Српску Независност“, да му души одлане, а кад узме да чита „Српску Независност“, онда се каје што није остао при „Ллојду“, јер „Ллојд“ бар није српски лист, а не мари баш много ни за независност српску, па кад човек узме његове немачке речи, па их схвати мађарски, а чита и чивутски (т. ј. натрашке), онда то може да разуме, — али кад у српскоме листу нађе „опет то, али (ни)мало друкчије“, онда се тако развесели, као да се напио чивутска сирћета из српске чутуре.

Лепа је то ствар опозиција влади — ако је неумерена, она уме рена да натре влади под нос, а ако је умерена, она не уме рена да јој довољно спендира — али била она каква му драго, за сваку опозици у иште се пре свега: рђава влада; што гора влада то оправданија опозиција.

Радикална је влада у Србији за неколико својих месеци ишчистила бар једну четврт Аугијеве штале, коју је Гарашанство инаугурирало, па су још ипак остале чисте руке; побацала је и оно ђубре, које је Мита Ракић звао дуваном, па су јој ипак остале чисте руке; она је нагазила на гвоздене путеве, повукла вагоне, који су пошли у економску пропаст српску и вратила их правцу правом и здравом, она је утрла и друге путе, којима се вратише и враћају се пријатељи српски мајци домовини српској; још није

ни досцела до с о л и а већ је показала своју с о л и д н о с т; она је на најбољем путу да покаже шта могу учинити мудри, поштени и енергични људи. — е али долазе избори, и избори не питају: где ти је српска увређеност, већ голицају партијску бесомучност, и то је голицање тако јако да се све друго заборави, само нека у сабор уђу два-три посланика више, који ће, до душе, тако исто поштено радити за бољитак Србије, као и сви други, само што неће имати у цепу пасош радикалан, него какав други.

Проћи ће избори, доћи ће скупштина, споразуме ће се на њој братски радикали и либерали, јер ако их што дели, то иде на другу, доколицу и мање опасна времена, а сада ће сложно дизати част и снагу Србије, — али ко ће избрисати ону срамну кашетину, оне лажи и опадања, којима сада страначка страст пуни своје органе.

Но кад већ не може друкчије да буде, кад већ људи у очи избора не могу да трпе разборитост и истину, а оно хајде нека се још који дан пише овако:

„Данас у Србији влада анархија“.

„Србија још никад није дочекала горих дана од ових“.

„Наша влада шурује са разбојницима.“ и т. д. Нека се пише и тако, али само нека се на челу листа стави ова опомена:

☛ Умољавамо потомке наше, којима дође у руке овај број нашег листа, нека имају на уму да ми све што је гадно у овом броју пишемо у очи избора, који су нас тако заплашили, да не умемо писати пером српским, него само пером партајским.

Под том кautелом нека је просто, ако се уме писати и још бесомучније. Али без те кautеле гадно је, прегадно.

Шта је далеко, — а шта није.

Далеко је од бога до ђавола, — ал није далеко од наших архијереја до назаренства.

Далеко је од неба до земље, — ал није далеко од шовинизма до пропасти.

Далеко је од лудости до мудрости, — али од мудрости до лудости много је ближе.

Далеко је (на жалост нашу) од „Бранника“ до „Заставе“, — али је близу (на радост туђу) од „Нашег Доба“ до „Турског Народа.“

Далеко је од Срба до непатриотизма, — ал је близу од погажених права до индиферентизма.

Далеко је од Петрограда до Берлина, — ал је близу од козака до јункера.

Далеко је од Ловћена до Авале, — ал је близу од слоге до среће.

Далеко је од Мраше до митрополита Михајла, — ал је близу од краљице Наталије до драгог јој сина.

Далеко је од наших богаташа до „Старималог,“ — ал је близу од „Старималог“ до дефицита.

— д —.

ПОДЛИСТАК.

О еманципацији женскиња.

Концепт за јавно предавање, које би имала каква госпођа да држи.

Поштоване слушалице!

Тако звани јачи пол — или господари, као што се они радо називају — узео је, осим многих других привилегија, као неки патенат на држање предавања. Они су присвојили тај монопол за себе, јер нису имали утакмице, конкуренције; али, као што и сва скоро остала њихова права, која су они себи насилно присвојили, тако и ово важи им само дотле, док ми — још јачи пол — наше право не изнесемо на среду. Па као зашто, да ми то и не учинимо?

Тек ваљда не за то, што респектирамо њихов већи говорнички дар? — Боже сачувај! Ако има још збиља нека женска, која у ту бајку верује, она само нека саслуша неколико здравица при свечаним ободима, или, ако јој то није доста, нека прочита ма који скупштински извештај. То ће јој заиста бити доста, да у њој затре и последњи траг предрасуде. Запитајте само њеке о предавањима њихових професора на универзитетима па ће те чути, како су иста несносна, да полуди човек! А онда запитајте оног скупштинара или овог професора о предавањима, која им код куће њихова жена држи па ће те чути, с каквим ће вам страхопоштовањем о томе говорити.

Исто вам је тако и са говорништвом: међу свима говорима, које су духовити говорници нашег времена обелоданили, нема ни једнога, који би се тако радо читао, као Сиам-Пелине придике.*) Не, поштоване госпође! Нама не сме импонирати говорнички дар наших господара. Нека се они разметљивају са свим мирно да запитам: „Јесте ли ви икад чули разљућену пуницу, кад држи говор?“ — Ако је збиља чуо он ће с места да занеми. Он мора ћутећки да призна, да је међу тако звани господарима света био само ј е д а н Демостен и само ј е д а н Цицерон — па и њих је жена родила! — а нико и не сања о оној грдној мноштини женскиња, која би само са једним бољим „фертом“ оба та славна говорника ућуткала. На тек само, ако се сети, на оно што је сам код куће чуо, таки ће бити поражен, да му никад више неће на ум пасти да се чуди, ако нека жена, као ја ево са, ступи на говорницу.

*) Види „Жижу.“

Чудан поздрав.

Кад је „Турски Народ“ написао панегирик пок. Јаши Игњатовићу. рекао је и ово: „*Поздрави на оном свету Светића, Стерију, Симу Сарајлију и др. Реци им да Србин још живи, да је — несретник.*“

Тај поздрав има смисла т. ј. ако пок. Јаша не заборави казати, да је тај поздрав од — Јоте Грујића.

П у с л и ц е.

△. Кажу да ће Турска приступити тројном савезу, само се још не зна хоће ли то бити одмах, или таки, или кад прође опасност рата.

⚹. Вели се да неће бити скоро избора патријарха, „јер је опасно време.“ Не знамо по каквом је то искуству, да је баш у опасна времена добро, ако је какво тело без главе. Ми ко велимо, ако немамо главе не можемо ударити главом о дувар.

⊙. Ајде мо:да је истина да сада у Србији има много разбојника, — али бар сада нису више на влади.

♎. Некима у Немачкој није право што је Русија узајмила два и по милиона франака. Не боје се они од руског зајма, него од руског враћања зајма.

□. Код Крижеваца кажу, да се виђа мати божија и то у једној малој рупици. Та прича годи сујети бана Хедерварија, — јер он воли да је у Хрватској све што не припада владиној странци мање од маковог зрна.

✱. Сад се већ иде и на двоколицама у Париз. Али за тај пут мора човек имати не само двоколице него и доколице.

⚒. Даклем добили смо нове мале форинтаче. Оне до душе неће п о п л а в и т и сиротињске пепове, ал ће нам поплавити прсте, којих се о њих очешу.

⚓ На истим банкама имају и два анђела, један анђел мацарски а други немачки, један седи а други чучи, словенски анђео сигурно чека достојнију позу.

∞ У Србији ће се правити барут од сламе. Не знамо, да ли ће се на то употребити и она празна слама, која се сад тако живо по новинама млати. Ако није довољна, могли би и ми браћи прекосавској приличну порцију лиферовати.

Женска слабост.

„Слабост“ жена много више вреди,
него мушка тако звана: „снага.“
јер са „снагом“ жену не победи;
али жена слабуњава, блага,
победиће — и самога врага!

Др. Казбулбуц.

За то — на ствар!

Већ је доста година протекло, како су први јутарњи зраци еманципације женскиња обасјали полууспавано човечанство. О кад се почеше будити, раздрешивати, стресати! Добош удари на ларму, звона почеше наопако лупати а сви књижевни стражари и „вертери“ нададоше дреку: „Ватра, ватра!“ — јер, заслепљени новом светлошћу, помислише, да ће целу друштвену зграду пламен да прогута. Чак и наши естетични инвалиди поскочише на ноге лагане и са свију крајева света потекоше потоци мастила, да угасе ту јасну светлост.

Ах, на жалост, рано сијнуше зраци ти! Читаве шуме филистара прекрилише зраке тог светлог сунца а кукњава њихова мало земљотрес не изазва. Смела мисао, која се као сури орао залепршала и полетела у висину, паде доле као — гуска и од грдне множине књига у томе правцу писаних, продреше само неке незнатније из књижаре у читалачки свет; остале су, као и лирски покушаји младих песника, с тешком муком по неутрвеним путевима продирале у публику т. ј. на центе у трговине а табацима преко тезге у народ.

„Тако се свршио први пунски рат,“ али он беше предигра за доцније победе, које су неумитно водиле пропасти Картаге или да се јасније изразим: за доцније победе, које ће да отклоне привидно надмоћије слабијег дела човечанства.

Реч еманципација је лозинка нашег доба и за то је будућност угњетених. Пре неколико столећа била је на дневном реду еманципација Чивута а пре неколико година еманципација црнаца. На докле се дошло са тим тежњама? запитајте данас, које су прве велесиле у друштву, и сваки ће вам рећи: „Капитал и штампа.“ — Питајте даље: „Ко су преставници тих двају велесила?“ па ће вам се одговорити: „Они, што смо их ми еманципирали.“ Капитал је у чивутских барона а штампа у рукама црнаца.

Сад смо ми на реду. Зашто не би ми биле наскоро трећа — или зашто баш не и једина велесила? Ко су наши противници? Људи то тек не могу бити. Та они су већ столећима онако ћутке признавали сва наша човечанска права и не само то, него — ако су мало галантни били — они су нам анђелско наше порекло признавали и кад би дошло до ј а в н о г гласања, ја сам уверена, да ни један једити међу њима не би тврдио, да он више воле Чивуте и Црнце, него „обожавани женски пол.“ Бар се ни једном од њих неће учинити то моје очекивање као нескромно и претерано.

Оно је врло лако показати, зашто први покушај није испао сретно и на наше задовољство. Има једно старо

*

Ћира. Јеси ли чуо да су у Темишвару затворили Пишпека.

Спира. Пишпек, пишпек, па тако се мађарски каже владика. Да није то од куд наш негдањи ускок-прота. А за што су га затворили?

Ћира. Због неког великог ал прљавог згодитка на малој лутрији.

Спира Е, онда није он; јер његов велики, прљав згодитак био је на великој лутрији.

Натпис на једном гробу.

Овде лежи цинцар Јова
Он је новце своје крио.
Цинцар Јова сад је *мртав*
— Ал новац му *оживио*.

Шишко.

Ђука. Зашто се учитељски збор састаје у Кикинди?

Шука. За то, јер су учитељи желили, да се састану у Новом Саду.

Ђука. А зар Шк. Савет мисли да учитељи сами не знају где им је најзгодније место за састанак.

Шука. Не пита се где је најзгодније место за који састанак, главно је то, да се учитељи и у најмањој ситници осећају као минорени, — за то их није могао минути ни овај рен.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Малом Милану причао сам о премудром Соломону. Између осталог рекао сам му, да га је жена, баш кад је он поред прозора пролазио, полила водом, а он јој није ни речи рекао а камо ли да се једио.

Милан ми на то одговори: „Ал' шта ти знаш, браца, можда је тај дан био водени уторак, кад женске поливају мушке, па јој за то није хтео ништа рећи!“

Ј. Воцин-Мањин.

Сека-Мара увек храни свилене бубе, па је чула од „ишпектора“ да је соба у толико боља за хранење у колико има више прозора.

Кад је сека-Мара дошла у неко место где је био неки двор, рече:

„Овде би се могле добро ранити бубе, где који су прозори!!“

Ј. Воцин-Мањин.

Јецина стара мајка изгубила наочаре, а хтела је да нешто шије. Шити би још могла којекако и без наочари, ал није могла без њих да удене у иглу. Она зовне Јецу да јој удене у иглу.

— А за што не уденеш сама.

— Не могу без наочари, јер ето видим две игле.

— Па знаш шта, мајка, удени најпре у једну, па онда у другу.

Ј.

! ! !

Три прилике могућност ти дају
да се чудиш човековом својству:
при *пијанству*, при *новчаној кризи*
ил' *при злоће* пакосном растројству.

Др. Казбулбуц.

питање, на које је врло тешко одговорити, које опозицију увек у неприлику доводи — а то је питање: „Шта ви управо хоћете?“ Ето то је питање, које је у првом рату борцима за ослобођење женскиња избило оружје из руку. Они су били спремни са безбројним доказима, да положај жене у друштву треба да је другачији; али какав треба да је, о том нису имали времена да мисле.

Сад смо већ напредовали. У годинама, које су од то доба протицале, држани су далеко од нас у американским црквама велики а по салонима за играње у Копенхагену мали скупови, на којима се то питање претресало. До сад већ има читава библиотека о способностима, правима и потчињености женскиња, и већ се млога маленкост нама одобрила, само да се ућуткају наши велики захтеви. Ми већ имамо по неког калфу и касира, па онда неколико телеграфисткиња, па онда лито-, фото- и типографисткиња; па да буде потпун виц дозволили су нам и неколико женских универзитетских ђака. И учитељица имамо већ доста и господа се побринула, да свакој према способностима“ место и положај определе и сад вичу, да су учинили доста за еманципацију. Али са доказима учтивости и милости њихове нећемо и не можемо се ми задовољити. Сад смо ми са одговором на оно питање потпуно на чисто, и ако нас сад нама наклоњена господа запитају, каква нова права ми тражимо, од чуда ће се прекрстити, кад им ми одговоримо:

„Никаква! Ми само тражимо да нам се признају она права, што их ми већ имамо и која смо од увек имали.“

Ми не тражимо, да се прошири уплив, кога су жене од створења првог пара људи на друштвене одношаје и на историјски ток догађаја у свету имале; јер тај уплив је и сувише велик; али ми са правом тражимо — не као милостињу, него као свето наше право, да нам се тај уплив мушки и отворено призна.

Зашто да се свако ђаче учи дивити Темистоклу, кад ни сам учитељ не зна, како је било име жени његовој, која је као што Темистокле и сам признаје, исто тако њиме владала, као што је он Атињанима владао? — Зашто се толико млого говори о Жону Марлбору а тако мало о жени му Сари, кад и сам Волтер признаје, да би се све заслуге њеног ратоборног мужа у пар њених свилених рукавица стрпати могле? — и зашто се вечито говори, да је Фридрих трећи неограничени начин владавине увео, кад би много ближе истини били, кад би рекли, да је тај начин владавине завела Софија Амалија и т. д. и т. д.

Ми тражимо, потпуну и непристрасну ревизију светске историје, да се јасно и неприкривено изнесе наша

Чика Матин сан.

(Па да човек не „ропће“ на судбину!)

(ПРЕРАЂЕНО)

Чика Мата зна, дабоме,
да су снови лаже,
али опет, да по неки,
и истину каже.

Једне ноћи присни му се,
неки стари дека,
па му викну: „Мато! Мато!
послушај менека!!“

„Кад отвориш очи сутра,
крај прозора седни,
па на кола, што пролазе,
бадрим оком гледни!“

„Укаже л' се фијакер ти,
из левог сокака,
тог' се држи, тај ти носи
срећу из буџака.“

„Пази добро, какав број му,
на колима пише,“ . . .
— (чика Мата чисто не сме,
у сну ни да дише) —

„Тај број одма,“ — вели дека, —
у лутрију мећи!
на екстрато можеш лепу
ти сумицу стећи!“ . . .

Сав окупан сад у зноју,
чика Мата скочи,
па још нако пунан буне,
трља сане очи.

Код прозора чек, гледа,
(такви снови вреде!
та за тренут може човек,
да се спасе беде!!)

Сада ено, из далека
иду кола ближе,
(чика Мати узбуђење,
седе кике диже)!

Избуљио очи силно,
да *нумеру* спази,
(већ се види к'о кроз маглу,
на богаства стази)

И ено је! . . . Која ли је??
(жалосна му срећа!)
На колима нумера је:
деведесет треба!!

Др. Казбулбуц.

Малер.

— Добро јутро Јулка! А што си ми тако невесела? ваљда си што неповољно сањала.

— Е моја Анка! да си ти у мојој кожи, знала би онда.

— На шта је то тако страшно?

— Е, престави себи само, јуче ме запросише два ђувегије, а ја могу каже мати само за једног поћи.

До душе то и јесте малер.

Ђ.

моћ и наш уплив у свима јавним, државним и друштвеним односима.

Нека господа слободно ни мало не лупају главе своје о томе, како ће нам дозволити приступ у државне службе; јер је то потпуно излишно. У истини нема ни цигло једног високог положаја и звања, које ми у разна времена нисмо отправљале — и нико није ништа на то рекао, без приговора па и без протеста. То није само пуста тврдња, него чињеница једна, коју сам народ признаје и која се може у свако доба доказати. Сваку од мојих поштованих слушалица могла бих да запитам, шта више, ја апелирам и на искреност својих слушалаца па и и х ћу да замолим, нека ми одговоре: зар они нису познавали овог или оног чиновника, који није био ни чиновник, него само пуномоћник своје жене, и то још са врло ограниченим пуномоћјем? — Па ако! Нека ти мужеви и од сад, као и до сад сачувају свој положај и своје достојанство; али у име правде и правице тражимо ми, да и њихове жене имају удела у частима за дела, које оне саме руководе.

Пре свега требало би већ једном престати чиновнике одликовати са лепим старим титулама; па би требало тако удесити, да н. пр. сви они саветнички називи искључиво пређу на нас, чиновничке жене; уз неку госпођу надзорниковицу, капетаницу, чланицу касације и т. д. не би смело више ни помена бити о надзорнику, капетану, члану касације и т. д. Па и ордени треба нама да се дају. Треба их само мало боље погледати, па ће свак живи увидети, да би они много више приличили као украс лепог женског врата, него што виси на прсима каквог суморног научењака или намрштеног војника, па кад се таковски крст даје којекаквим Чивутима лиферантима, који свог века нису ни омирисали барут а камо ли какву победу извојевали, зар не би онда боље било, да се тај крст даје жени, која не само да зна да управља и господари, него је у свако доба спремна, да за своја права полети и у — косе?

Па и од имена, која човек као грађанин има, многа би требала жени да се дају. Зар нема и пр. жена, које исто тако имају својих добара као и свог мужа, па се ипак он назива поседник? Ако баш нећете такву жену да назовете поседницом добара или поседницом поседника, зашто је не би онда просто назвали госпођом поседницом? Кад се ма који готован, који бар десет година своје рођене ципеле дарнуо није а камоли да је сам за двор радио, може назвати дворским ципеларом — зашто да се онда његова жена, која не само да надгледа целу радњу и дућан, него сама оправља еспап за двор, зашто — питам ја — да се она не зове госпођа дворска ципеларка?

(Свршиће се).

Солидност мајстор Виданова.

До сада је мајстор Видан
Пијо с друштвом и ноћ и дан;
Сад га друштво залуд чека
— Видан је „*солидан.*“

Само ја му каткад шапнем
Солидан си, доло?!
Дабогме *солидан*,
Јербо пијеш „*соло.*“

Др. Казбулбуц.

Чисто српски.

Један Шваба из Бочари купи једно кљусе на нашем вашару од једног Србина, који није ни мислио продати своју мркушу, па с тога и није понео са собом пасош. Кад се Шваба баш својски наклатио и кад Србин виде, да му овај даје што баш не вреди — зацени мркушу, и у две у три речи — погоде се. Србин каже да нема пасоша, ал чим дође кући, одмах ће бити за тим да на пошти пошље. Кад је Србин дошао кући, а оно које неки сватови, које свечарства, које пак друге неке теревенке — не дадоше му, да пасош извади и Шваби пошље, сасвим и заборави братац. Шваба је задржао код себе пет форинти, док Србин пасош не пошље. Чек'о Шваба и чек'о — да му побеле очи, већ му и писмоноша био сав крвав кад га види, а он опет овом додијао с питањем: је ли дошло какво писмо из А.?

Кад види Шваба да Србин никако не шиље, а рад би био да се опрости кљусета, јер је мркуша, нузгред' буди речено, била „сипљаива“, пошље Србину писмо овог садржаја:

Комшија! Ти газала оче мене тади пасош на мркужа тај, не пошле ја оче бротам на нега, страво кашли, нече јести ни тулеј ни злама, оче соб. Ја нема соб, нече тржим нега, оче бротам у Хацфелд биче маркт. Ја оче фарквис тоце, хајт—моринг фарквис. Ја сови: Јоћан Пауер.

Пошто Србин ово писмо (чисто српски) није могао да прочита, донесе га до мене, ја му прочитам од речи до речи а уједно га препишем, да и читаоци „Стармалог“ виде, докле су бочарске Швабе дотерале у српском језику.

Ђ.

Рек'о ми је да гледам.

Некакав бакал у Мостару био дужан једноме трговцу нешто пара. Трговац је чекао дуго, па један пут дође и запита дужника; је ли му прибавио паре, а бакал се стане тужити да нема пара, ама ће наскоро бити. На то му трговац рече: „гледај бога ти до неђеље“, и оде. Бакал је имао обичај свако посље подне лећи у дућану па заспати; но тај дан не лијегаше. Комшија га запита: што не спава? — на што ће бакал рећи: „Ама, добар чојече, спавао бих, ама ми рече онај трговац да гледам све до неђеље, како да спавам кад морам гледати.

Варјача.

Женин језик.

Женин језик, браћо,
Нема милосрђа.
Женин језик мач је оштар,
И жена неда, да тај мач зарђа.

Лале.

Отац пише сину.

Писао син оцу да му пошље 10 ф. да да стражмештеру, да изради да добије „урлаба“ о ускрсу. Отац му на то одговори:

„Мили сине Радо, није то тако кашто ти мислиш да ко онај ја имам десетица, кажи твоме „штражмештеру“ нек он мени пошаље десетицу па ћу и ја доћи у Пешту да служим, незнаш да твоја мати и твој лала нема шта да обује, Ката твоја добила ономад сина имему је Марко и он те поздрављa Деса одбегла за Воју Дрпиног нашла за кога ће ми смо сви здрави и поздрављамо те и Ката је здрава само још није сасвим оздравила, поздрављате шогор Дрпа Воја барна, што смо га на кулском вашару јесенас купили за осам воринтача црко, твој отац завршује ово жалостиво писмо у нашој соби.

За веранcст преписа сведочи: Послао:

Кеверишанин. **Ј. Воцин-Мањин.**

Свашта има своје добре стране.

Кад се човек стар ожени,
Зло је, — али много мање;
Њега барем неће дуго
Морити кајање.

Шишко.

Најновији лек.

Боловала снаш Пела од назеба. Лекар јој казао, да пошаље свога чика Грују у апотеку, да купи једну флашу „*францбрандвајн,*“ па да њиме трља тело — Кад чика Груја дође са њиве кући, вели му жена, да иде и купи јој тај лек.

„Шта наопако! Зар су *они* већ и у лекове своје прсте пружили?“ — узвика се чика Груја. „Та муку им њихову, то неће бити *лек*, него прави *отров*! Не дам ја то теби ни за живу главу!“ ... Шта мислите, *шта је* јадник разумео? Он је разумео, да је она рекла: „*финанцбрандвајн,*“ па се онако узвикао.

Др. Казбулбуц.

Искрен крадљивац.

Судија: Но Јанош колико си гусака укро?

Јанош: Молим покорно шест, ономад две, а у недељу три.

Судија: Па то је тек пет.

Јанош: И синоћ сам једну, ал ево уватише ме вашке плајаши.

Ђ.

Опет малер.

Кум Шуца се сам бријо, није он тражио бербера. Једаред му се у полак бријања измакне бријач и падне му на ножни палац, те се о незграпан нокат сломије. Шта ће сад? викне жену из кујне да дође унутра.

— А шта ћу ти? чутуро винска — одговори ласкаво кума Пела.

— Та да ме обријеш.

— О часни те крст потр'о а чим ћу те ја обријати?!

— Та твојим језиком, није ни ова бријачица била оштрија.

Ђ.

Фрајла Тинка.

Тинка *нема* велика мираза,
а и није бог-зна како лепа;
нема накит, *нема* ни одела
па ни оног — с' опроштењем — репа.

Нема кућу, *нема* удварача,
нема мајке, да за ћерку спрема;
али све бих прегорео радо,
само да још и *језика* — нема!

Др. Казбулбуц.

Није право.

Један поштар држао је увек млого вашака, што но реч: више керова него пријатеља. Један је од тих вашака додијао био свом комшилуку. Кад га једно јутро увати комшија, — поче га ђаволски воштити, да му је дреку чак и господар његов чуо, па разјарен истрчи напоље баш кад је овај пустио кера, те запита бесно: како сме он његовог кера тући?!

— А јесам ли ја дужан сваки дан вашег кера ранити. Та ако је таки налог, онда нек иде од нумере до нумере, а не све у моју кућу, дода јетко деда Штева.

Ђ.

Лечник. Господине Перо, болест вашег стрица окренула се на горе. Нисам сигуран да ћу га моћи спасти и ви треба да сте на све приправни.

Пера. На све да сам приправан?! То не, — јер ја имам још два брата, и тако могу само једну трећину наследити.

Очева мајсторија.

Седоше за трпезу и мати донесе пуну чинију обарених кромпира.

Отац. Е, децо, сад једите кромпира, што год више можете; па ко поједе највише кромпира, тај ће после добити комад меса.

(Деца једу, једу, све се гуше са кромпиром.)

Отац. Е сад ми кажите, који се од вас највећма набокао кромпира?

Деца (сва у глас). Ја. Ја. Ја.

Отац. Е кад сте се сви набокали кромпира, онда ћемо месо оставити за сутра.

Упражњено место.

У некој менажерији био је и један дромедар, којег су морали здраво финим јелом хранити. Један слуга је имао налог да дромедара храни, и да му сваке недеље шест флаша бургундска вина за напитак даје. Поред све те неге дромедар је ипак цркао. Онда се слуга нечем досети, написа молбеницу у којој мољаше, да се упражњено место дромедара њему даде.

Позив у С. . . . . .

Ко новости радо чита
Нек у С. . . . . похита,
Звали га, не звали, —
Ту је језик сваке жене
Један журнал мали.

Боји се —

У М. има лепа сала у којој се држе балови, само што је у њој страшна промаја. Једаред запита неко господина Н.

— За што ви не долазите на наше балове?

— Бојим се.

— А од чега се бојите?

— Бојим се да не добијем кијавицу, — или да се не заљубим. А да ми се деси обоје једаред, то би био ужасан малер.

У неком позоришту у Берлину где је била велика гунгула, случајно један младић очепи једног официра. Он се таки почео извињавати, али официр то није ни слушао већ повиче младићу: „За кога ви мене држите?“ —

Младић. Ја вас држим за изображена и увиђавна човека. А молим, за кога ви мене држите?

Официр. Ја вас држим за будалу и за несмотреног ветропира.

Младић. Жао ми је, јер онда смо се преварили, и ја и ви.

Шетала се два ноћника око поноћи по неком парку. Један ће запитати: шта мислиш, колико може бити сати? — На то одговори други: чекај, сад ћу ја запалити жигицу, — баш ту је сунчани сат па ћемо видети.

У Француској је пре 50 година живео један филозоф. Био је болешљив и увек суморан, меланхоличан. Све се бојао да ће га бог казнити, за то што је атеиста (што не верује у бога).

Михаљ бачи из села Фелдвара имао је дугачку браду, густе обрве и дуге зашиљене бркове. Он се поносио тиме што таки јуначки изгледа. Једаред ми рече: Спаш коншија, ја имам така јуначка изглед; спаш баратом, ја кад се погледам у огледала, ја се уплашим сама од себе.

Благонадежно ђаче. Отац, ти мени мораш наћи другог учитеља.

Отац. А за што.

Бл. ђ. Па овај ме увек пита оно, што незнам.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Преводим ренек-дело дичног мађарског песника Имбре Мађача. Делу је наслов:

ЧОВЕКОВА ТРАГЕДИЈА.

Са првом трећином тога рада већ сам готов и по томе видим, да ћу од пр. 10—12 недеља моћи довршити целу књигу. Довршићу је, — ако бог да — и онда, ако наше данашње прилике досуђују, да и не гледа света, — но са свим је природно, да ће ми се посао већма милити, ако унапред стечем уверење, е ми труд неће остати у рукопису. За то и пуштам овај предходни оглас у наш мали српски и хрватски свет.

Одлучио сам да покушам књигу ову издати својом накладом. Књига ће изнети око 13 штамп. табака на финој артији. Цену јој стављам 1 фор. 50 н. (За Србију 3 дин. и 75 пара).

Молим даклем сваког, ко жели дело ово имати, да ми се што пре као предбојник јави. Скупљачима предбројника дајем једанаесту књигу на дар. Оним појединцима и скупљачима, који ми пошљу новац пре изласка књиге, послаћу је о своме трошку, осталима пак послаћу је о њиховом трошку уз поштанску накнадницу (per Nachnahme).

Ако ми се јави 600 предбројника, који би књигу ову хтели имати латиницом штампану, ја ћу је дати штампати и латиницом.

Молим пријатељске листове српске и хрватске, да овај оглас прештампају

У Каменици, о Петрову дне 1889.

З.-Ј. ЈОВАНОВИЋ,
(Kamenic, Srem.)

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта 1889. даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10^1/_2$ сати пре подне.

ОДПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

Молим да се чита!

Нема сумње да све што је природније то је боље, те као што бива код многих земних производа, да земљиште и поднебије дају им изврстност и доброту, то бива исто и код маслиновог зејтина.

Мој зејтин „луштички“ је кусан, сладак и мастан што нијесу они који се данас по многим местима употребљују. Он је цијењен и онђе, гђе маслине рађају а и у самом Сплету добављају га отменије породице за своју домаћу потребу. Тај зејтин добављам ја непосредно из најчистијих кућа те је у сваком погледу чист, што не бива иначе у трговини пролазећи кроз многе руке и разна спремишта.

Разашиљем га поштом уз поузеће у сосудима (Blechbüchse) од 5 кила по фор. 4.— франко а пошто се све само собом препоручује најбоље, то молим да се покуша.

Односне цјеновнике на захтјев шаљемо безплатно и у свако доба.

Никола Михајловић
Castelnuovo di Cattaro Dalmacia

ФРАЊЕ ХРИСТОФА БЛЕШТАВИ ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Утлед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 1—6

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.
Стоваришће у Н. Саду код Љ. Стефановића.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом лан-пореден-косом, добила сам је 14-то пресечном употребом пошаде, коју сам ја сама препашла. Ова је пошада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код жућких пругорекуће брзо и снижно растење брковa и браде, и у општe даје дамицима већ после кратке употребе природну сјајност и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дешиће на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упутом (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.
Budapest, Königsgasse
куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више $25^0/_0$ попуста и плаћена поштарина. 9—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

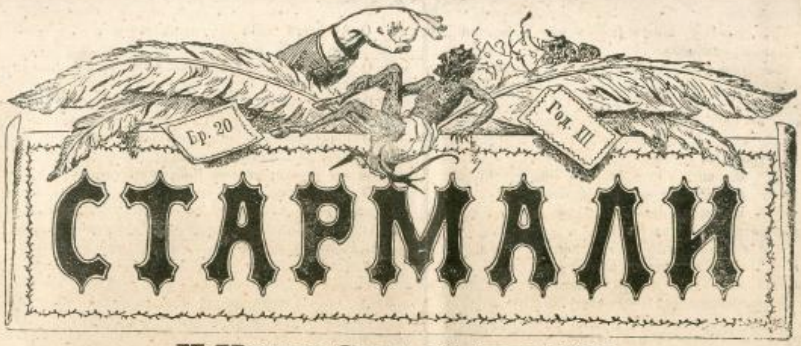

У Новоме Саду 20. јула 1869.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic. (Szem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Данашња опозиција у Србији.

I. „Напредњаци.“

Вражје се семе не мења лако,
Подлих ће створова увек бит',
И од тог има Србија
У презирању штит.
Поникне биљка отровна
Где ђаво семе баци,
Имена јесу различна,
Данас се зову „напредњаци.“
Има их пака људи
Без срца и без душе,
Зидати не умеду,
Па зато само руше.
Одрекли с' јавна рада,
Па сада кришом рове,
Са онима се граде,
Ком српска пропаст гове.
Обнажит' њине чине
Свакоме лако је — —
Тако је, — тако је.

II. „Либерали.“

Повесница нам прича
Јад, што се лако мења, —
И људе чистих сиера
Заведу искушења.
Либерал = дично ј' име,
Увек ће важати,
И ко се дичи њиме,
Не сме га кађати.
Роду сте своме верни,
Србији љубав дасте,
На нека нам врлина
На здравој њиви расте.

У чистих либерала
Образ је прва ствар,
Бришите с њега, бога рад',
Тај „напредњачки“ гар.
Сините свешћу поново,
Будите стубац јак.
То од вас иште Србија,
То иште Србин свак.
Није л' вам страшно, ако вас
Заступа Благоје — —
Тако је, тако је.

У Београду П—ц.

У место уводног чланка.

Читаоци новина више пута не знају шта да читају, да не би, ако је пре ручка изгубили апетит, а ако је после ручка, да им и што горе не пасира.

То је њихова невоља. А ја опет имам другу невољу. Дошао на мене ред, да баш ја напишем први чланак за овај број „Стармалог“. Хтео сам као и Пера Тодоровић, да побегнем, „на паришку изложбу“ ал ме слагач укебао под капијом; хтео сам да се откупим, ал сам случајно данас обукао оне једине моје чакшире у којима никад новаца немам, па кад човек нема куда, онда мора пристати и на затвор, а кад се човек нађе у запари онда му и не шкоди поседити мало у хладу, да га не познаду.

Ту је перо, ту мастило, ту артија, шта ти ту нема на столу, (нема ни дувана, ни чаше пива, ни пар кобасица, да срце и перо веселије кудељу преде', и кад сам већ сео на место, онда ми с места паде на ум велико огромно питање: о чему да пишем?

Дакле читаоци не знају шта да читају, — а ја опет не знам шта да пишем. То је нека симпатија,

којом се цела ситуација (или управо гладуација и жеђуација) олакшава.

Ако успишем што о Фаркашу и о његовом згодитку, мислиће ко да сам му завидљив (а бога ми нисам; ја затворен, он затворен, ја не знам шта да кажем, он не зна шта да каже, па смо барабар).

Ако напишем што о оцу Василијану, рећи ће ко да сам гробијан.

Ако напишем што о владици Бранковићу, помислиће ко да ме је он већ поназаренио.

Ако напишем што о Кошуту, могло би ми се преговорити да сам злопамтило.

Ако напишем што о Тиси, мого би ме ко денунцирати да сам нелојалан (а мој је и стари шешир лојавнији него по декоји нови вовцати чивутски калпак).

Ако напишем што о одношају између „Браника“ и „Заставе“, рећи ће ми се, да бубам као путо о лотру (а ја би волео бити и путо, волео би и бубати, само не о нашу лотру).

Ако напишем што о Буланжеру, мислиће се да не знам ништа паметније.

Ако напишем што о Радићу, мислиће се да не знам ништа луђе.

Ако напишем што о филоксери, мислиће г. егзекутор, који ми се око куће врзе, да о њега запињем.

Ако напишем што о Мраши, изгрдиће ме „Н. Доба“ да о мртвима говорим зло.

Ако напишем што о „Н. Добу“, ругаће ми се и „Застава“ и „Браник“, што нисам нашао честитијег и родољубивијег противника, кад већ хоћу кога да измрцварим.

Ако напишем што о Стеви Вацком. — тај ме човек није никад частио, па шта ме се тиче, плаћа ли он своје пиварске дугове после тринаест година или после тринаест опомена (број тринаест није сретан ни у ком случају).

О Абердару нећу да пишем, јер и моја жена носи мидер, па би могла помислити да се њој ругам.

О Бизмарку немам шта писати, — не пише он ни о мени ништа.

О бивш. краљу Милану нећу да пишем старим пером, а још мање са Пером (Тодоровићем).

О Бугарима нећу да пишем, јер они су већином бостанџије, па се сад спремају да беру бостан, па што да им сметам, кад им Кобург не смета.

О Либералима у Србији нећу да пишем, јер нећу да бркам добре и мудре Србе са несретним Благојем.

О напредњацима не знам шта да пишем, и камо среће да нисам никад знао о њима што ни читати.

Али за име света, та не морам ја писати баш о политици, — и то је сретна мисао, која ће ми помоћи да овај чланак достојно и праведно завршим.

Гледим у артију пред собом и то ме на нешто потсети.

Артија има своју велику прошлост, ал има и велику будућност. Није доста што сад од ње праве точкове (окретала се она и до сад и овако и онако), шине (шинула је она и до сад многе), судове (судила је она и до јако многима), колебе (колебала се и до сад), — него ето сад је неко дошао и на ту мисао да од артије прави одела и обуће.

Тешко је било доћи до те идеје, а сад већ врломе проналазачу можемо и ми помоћи мало напоменувши му, од које би се артије које одело могло добро правити.

Ето н. пр.:

Од флиспапира могли би се правити прслуци за неке песнике; — флиспапир упија воду, а то песмама њиховим не би шкодило.

ПОДЛИСТАК.

О еманципацији женскиња

Концепт за јавно предавање, које би имала каква госпођа да држи.

(Саршетак).

Или кад се по неки пунонадежни јуноша, чим је написао две три песмице, које нико не чита и по неки недотупаван подлистак, назове књижевником, зашто не би онда његову сестру, ако напише и изда какав добар „кувар“ назвали књижевницом? Па кад се још и тако далеко иде, да човека, који у скупштини само по пропису гласа са „да“ или са „не“ и ни чим не показује, да је човек, називају господин посланик, господин народни заступник; ко би се онда смео усудито да тврди, да његова жена, која за све то време мора да заступа у кући и мужа и жену, не заслужује, да се назове „госпођа посланик“ или „госпођа заступник?“

Нека нико не мисли, да су ти називи само празне речи, које никаке практичне вредности немају. Тако једно звучно име вреди више, но што би ико и помислити могао. Само кад би се једном навикло уво на „госпођа посланик“, онда би у времену, кад би дошло до штедње у свему и свачему, морали једном сви увидети, колико би јефтиније, могао заступати народ жене него људи, па кад би ми једном дошли до своје већине, то би морало чудо невиђено бити, да господа на влади забораве толико на обзире галантерије, па да одбију наш који предлог, — а на то, бога ми, посланици људи никад не могу рачунати.

Да ми заиста можемо заступати разне портфеље, о томе, држим, не треба ни да говорим. Ако би који од добрих наших мужева посумњао у то, бих га само замолила, да поброји све разне кандидате и сва разна министарства и лица у њима која се у последње време у нас изменула па онда тешкоће разне, да се нађу људи, који ће бити по вољи и народу и околним силама. Кад све скупи уједно и о свему поразмисли, он ће увидети, да смо већ врло близу били, да и *немогуће* кандидате истичемо за разне портфеље — па зашто се, као бојаги, тим *немогућим* кандидатима не би могли претпоставити *могуће* кандидатке?

Као што рекох, нама пре свега треба до тога да је стало, да извојујемо нашем *имену* потпуно уважење а да то постигнемо, треба пре свега да дигнемо свој моћни глас против насиља, по ком ми одмах после венчања морамо да се одречемо свога имена, да примимо име човека, кога смо ми управо и подигле на достојанство *мужа*. То је већ више него безобзирност, да будуће генерације морају увек носити име очева без икаква обзира на то, да

Од министеријал-папира могле би се правити фине штифлетне, у којима се лако силази са висине.

Од нових форинтача могли би се правити гуњци; па онда егзекутори не би нам морали скидати и кошуљу с леђа.

Од цигаретл-папира не би згорег било правити женске шешире, нека се и њима мало главе пуше, а не само кукавним мужевима.

Од књига Абердарових песама могли би се правити мидери.

Од извесних новина могла би се правити јапунцета, која се окрећу према сваком ветру.

Од Комарчићеве „Домовине“ могле би се правити лепе турске чалме.

Од „Турског Народа“ могле би се правити панакамилавке, па им црна боја не би никад избелила.

Од „Neue Fr. Presse“ могли би се правити обојци; свет би их врло радо куповао, — много радије, него што те новине чита.

Од „Н. Доба“ могле би се резати лепе пелене за малу децу, јер ми матори и тако нећемо да се повијамо за тим листом.

Од „Стармалог“ могле би се правити рукавице, јер он од неког доба као да пише у рукавицама о неким приликама, које би ваљало голим рукама протрести.*)

*) Е, тако је то; човек данас мора да допушта да га у рођеном листу вређају. Али мира ради, нека иде и то.

Стармали.

Пуслице.

♎. Оно што је иза Германа остало зове се оставина. Али ако се у Карловцима буде још дуже овако администрирало не оста вина ни капи.

♎. Фалб је прибележио доста критични дана; али ови су канда најкритичнији на острву Криту.

§. У место Хенгемилера долази у Београд г. Темел. Ако је то темељ новој нашој политици, онда Србија може Хенгемилеру свесрдно пожелити: сретан пут!

⊙. Прогласише да је Ристића ударила кап. Са једном капи лажи засладили су себи неки новинари пун бокал утехе.

□. И тај су бокал сретно искапили у здравље каплара Николе, јер не капирају да Србија може имати политику својих сопствених интереса.

✕. Напредњачко клепало жали што Перу Тодоровића у бувари једу стенице. До душе то је једина неуредност и противсловље у том Перином малеру.

△. У Свињарима у Босни догодио се слу-

ли је *он* или је *мати* у ствари била врховна глава у породици. Кад се може о Јосифу II. као о сину Марије Терезије говорити; — кад се за најмлађег Наполеоновића, принца Лулу, обично говорило, да је син Еугенијин; — кад се може чак говорити о материној мази (из здобе!) — зашто се онда не би могло извести, да се деца увек по мајци зову? Но о томе можемо доцније више говорити.

Али зар није то грозно, кад се нађе женска нека, која је у себи спојила, прикупила сва она лепа својства, која су у стању да изозову дивљење целог човечанства, помоћу којих се она подиже до светске знаменитости, за чије име сазна и велико и мало у целом изображеном свету, као што се н. пр неке славне глумице, певачице, списатељице романа, сликарке и т. д. и т. д. и сад таква једна женска нађе себи човека, кога би хтела себи за мужа да узме, јер је у њему нашла сва она особита својства, која су нужда, да човек постане муж такве славне женске, али се он зове само Милер, Шулце или Јакобсон! Е није ли то сад грозно, да она мора да се одрече свог славног имена Аделина Пати, Сара Бернхард, Лука и т. д. па да се назове госпођа Милерка, Шулцетовица или Јакобсоновица? Е то је више него ужасно!

Оно истина у обичном животу и ту правда победи, јер за те Милере и те Шулце и Јакобсоне људи ипак веле: „муж Патијеве, Лукин, Сарин и т. д. — али то нама није доста! Ми и званично тражимо, да нам се име респектира. Ако је господин Х. Б. Вудике толико смео, да запроси руку сињоре Пепите Д'Оливо, он мора и толико скроман бити, да се после свадбе потписује: Х. Б. Д'Оливо, рођен Вудике.

Још једном: оно што ми тражимо, треба да се ограничи само на признање оних права, која ми већ имамо и којима се служимо. За то се сва жестина борбе за еманципацију мора окомити против лажног изгледа, по коме ми изгледамо као потчињене.

Скоро све наше претходнице у борби обраћале се немоћним људима и тражиле од *њих*, да *они* учине краја „потчињености женскиња“, место да су рекли женскињу: Употреби моћ, коју имаш, ако у истини хоћеш да је имаш! Рекло се, женскиње је везано стегама предрасуда и сваки покушај ослобођења немогућ му је због оног ништавог: „не пристоји се!“ Али ко то одређује шта се пристоји а шта се не пристоји? Ми саме! Ми женскиње, ми и нико други. Ми то чинимо *без* дозволе наших мужева, шта више и у *аркос* њиховим протестима.

Запитајте само људе н. пр., да ли се пристоји место метле узети сомот и свилу па чистити улице? Сви ће као из једног грла довикнути: не, никако не, ни под којим условом! — Али зар се ми осврћемо на то! Не, никако не! — Чим се ми у том сложисмо, да „шлепови“ уђу у моду, вучемо ми и хиљаду рифи дугачке сомоте и атласе преко камења, улица и песка по шеталиштима.

Запитајмо којег господина, да ли он мисли да се пристоји, страним дамама у друштву обвити руку око паса,

чај, да се један жандар одметнуо у хајкуке. Ми би о тој једној новој нашој свињарији имали толико да премишљамо, да нам не би морали на ум падати неколико старих хајдука у Србији.

Ћира. О шта сам ја читао у комарчићевој „Домовини.“

Спира. А шта?

Ћира. Читао сам да има у Кини један округ који се зове: **У**; а опет у Француској има једна река, која се зове **А**.

Спира. Ето видиш, молим те, кад се оно напредњацима (т. ј. преобученим Циганима) викало **У-А**, то није ништа друго значило, него да иду ил у Кину ил да скоче у француску реку, — само нека се окану Србије и српских брига.

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом, или азбучним нередом.

Мисао = најопаснији револуционар, који никад није без фосфора, — а (што је најглавније) полиција никад не може да га затвори.

Бекрија = турска реч, која је јамачно отуд постала, што Турци не смеду пити вина.

Наполица = ћушка, којој нема друге замерке, до само те, што је једнострана.

Трафика = државна школа, која учи приватне трговце, како треба солидно трговати.

Свињар = човек, који или заиста чува свиње, или би бар требало да му се то званије повери.

Банкрот = трговац у Хрватској, који је увек гласао по своме уверењу, па га је сад бан укротио

Ђука. Комарчић у својој „Домовини“ плаши људе са неким „црвеним вукодлаком.“ Како то може бити, кад други људи у Србији о томе ништа не знају.

Шука. Сигурно је Комарчић погледао себе у огледалу, па онда је за цело и видео црвеног вукодлака.

Искра истине.

Ко хоће за *своја* дела
да признања, славе стече,
прво мора *другог'* хвалит' —
јер иначе боме — неће.

(по Fl. Bl.) **Неверишанин**.

он ће у својој наивности одлучно одговорити: „Не, боже сачувај!“; али како ми радо играмо валцер, ми тврдимо, да би на дану и без свирке то скандал био, против кога би се ми само страшним криком одбраниле; али у вече, уз пратњу свирке, то је галантерија, коју ми благодарним осмехом награђујемо.

А шта кажу на све то наши угњетачи? Они говоре: како ви хоћете! Да, нашим достојанственим очевима још ласка, што нас више у вече мушки око паса хватају, а наша красна браћа, љубавници и мужеви стоје као запета пушка да се на живот и смрт боре са сваким, који би се усудио, да у по дана без свирке то исто с нама учини.

Зар се нису сви људи, који се књигом бавили у томе сдожили, да за женски стас ништа неприличније неби могло бити, него разна чудовишта око, на и по телу нашем, као што су шињони, кринолини и турнири? Па шта им је то помогло? Ми, потиштене, потчињене, ми смо нашле, да је то сасвим пристојно, шта више ми смо тврдиле, да свака женска, која то све не меће на себе изгледа као очерупана тица, или као да је вилама набацала одело на себе и — тиме се ствар свршила. — За време кринолина, кад је свака „пристојно одевена“ женска за седам њих места захватила, склањали су нам се наши т. зв. угњетачи с пута најучтивије. За време кад су шињони у цвету били, кад смо ми са две главе ходиле, од којих је стражња већа била од предње, посматрали су наше деспоте обадве; а доцније, кад наш укус оде за сто година у натраг, па кад нашем стасу читав аршин и више дометасмо, правећи између темена и шешира читаву кулу од косе — шта су радили наши тирани? Они су гледали на нас горе и дивили се величини наше одважности. Још више: они су без приговора плаћали трошкове нашег увеличавања, као што су пре рачуне нашег ширења плаћали. Сад нам је дошло, да сматрамо турнире за нешто, што се пристоји а наши „угњетачи?“ Они обилазе око нас и диве се, како нам лепо стоје хаљине. Знате ваљда, да је један дрзнуо, да предложи да се на турнире пореза удари! Сиромах! Он и не мисли да тиме товари и себи и браћи својој један трошак више! Добро, до сад су плаћали само турнире, сад нек плаћају и порезу на њих!

Пре једно сто година сматрали су — добро разумите: кад кажем *су* значи *ми*! — сматрали су тоциљање као спорт, који се за женскиње не пристоји. Ми променусмо наше мишљење и за неколико недеља претворисмо ми тоциљарке у сале за играње, у којима се и при сунчевој светлости и при електричном осветлењу игра. Лекари су обзнањивали, колико запалења плућа и других болести отуд долазе, али — то ништа не поможе. Ми смо нашле за вредно, да можемо да прокосимо смрти и разхлади а шта су људи радили? Они нам, као увек, пустише на вољу, и после месец дана сматрали су они за сасвим пристојно,

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Ранко. Мамице, ја знам за што ти сад у лето не носиш твој колчак.

Мати. Па за што?

Ранко. Хоћеш да га поједу мољци, па да ти баба на зиму купи нов. Је л' да сам погодио?

Ранко. Ја бих волео знати, за што деци није слободно пушити.

Отац. За то, јер ко би год видео да деца пуше, казао би да је то гадно и прегадно.

Ранко. Ал ја би се сакрио, да ме нико не види.

Ранко. Дај ми, тетка да купим лубеницу.

Тетка. Немам ситних новаца.

Ранко. Па дај ми крупних, јер ја баш и не волим ситну лубеницу.

Три – н.

Наш мали Милорад има једва две пуне године. Кад је отац пролетос садио по врту воћке, упита он оца:

— Јел' тата, засто си ти мето ту то дрво?

— Ту ће синко родити кајсије, знаш шта си зимус јео, оно слатко.

— Па хајде тата — рече Милорад — мети ту јос једно дрво, па нека на њему роди — пекмез.

Шогор.

Учитељ: Стево изађи на таблу.

Стева изађе.

Учитељ: радићеш ову задаћу: Њих 8 људи имали су једнак број коња, а сви заједно имали су 40 коња, колико је коња имао сваки?

Стева (ради): ту треба да поделим 40 са 8 па ћу дознати колико је имао сваки; дакле осам у четрдесет иде четир пута, четир пута осам је тридесет и шест, остаје ми четир, сваки је човек имао четир цела и четир осмине.

Учитељ: Но децо, је ли Стева добро радио, од куд се коњи деле на осмине?

Сви ћуте, на један пут ће мали Рада — молим господине ја да кажем.

Учитељ но хајде, реци ти Радо.

Рада: молим сваки је имао по четир коња, а оно су друго — ждребад.

По чувењу:

Шогор.

Стари и нови свет.

„Ах! Ти си ми цео свет!“
вели чика Гаја.
Насмија се на ово,
куварица Наја.
„„Па кад сам ја цео свет,““
— несташно га пита, —
„„Шта је онда госпођа,
наша поносита??““
— „Знаш, душице“ . . . замуца,
на то грешник стари,
„Ти си онај *нови свет*,
а она је — *стари*!“

По немачком

Др. Казбулбуц.

да младо женско само излази, куд му је воља, само ако је имало пар гвоздених ципела преко руке, шта више бацали се пред нама на колена и помагали нам, да обучемо и учврстимо оне ципеле — исто, као што би и са штулама радили, кад би ми пронашли, да се пристоји ићи на штулама.

Па треба ли једног доказа, да ми све можемо учинити, што год хоћемо, само кад се у том све сложимо, *шта* хоћемо и *да* хоћемо? — Не, немојмо да учинимо људима ту неправду па да тврдимо, да ми немамо те моћи. Ми смо им већ доста неправде учинили, што нисмо тој моћи право извојевали и ми то треба да поправимо. Време је да ту моћ у своје руке узмемо, с којим они ништа не знају да почну и за коју они нису у стању да буду одговорни.

Али — можда ће једна или друга слушалица запитати — па кад ми имамо ту моћ а не морамо да носимо никакве одговорности — зашто се с тиме не задовољимо?

Јер би то била и грехота и срамота! Јачи не сме слабијем свој терет товарити! Дозволите мени, да вам онако пријатељски пове им прави узрок: то је све

људима за љубав!

Њихова ствар стоји врло јадно. Поредак друштвени који је за њиховог газдовања — или управо: њиховог привидног газдовања постао, прети да се сурва. Нико неће више да буде слуга, нико дакле не може бити ни господар. Не дођу ли они под женску владу све ће да пропадне.

Тако звани *људи* државници тако су рђаво газдовали са државама, да ево све ближе иду општем банкротству. За то је нужно да ми, што се разумемо у домазлуку изађемо као *жене* државници и својевољно се посла латимо пре него дотерамо дотле, да им после ми будемо ексекутори.

Јавна је тајна, да се сви људи сложили у томе, да се никакав рат више не сме водити и за то државници морају да упропашћују државе, да би ове могле бити у стању повести рат са онима, који би *могли* ратовати. И ако то тако потраје тешко да ћемо моћи избећи један грозан рат, у ком ће људи, да би рат онемогућили, један другог до последњег поубијати а — јелте: *то* не смемо *ми* допустити?

Дакле: кад нема друга начина, да сироте људе од пропасти сачувамо, онда ћемо ми да се жртвујемо, ми ћемо из све снаге да се боримо за —

еманципацију женскиња.

По немачком слободно

Мл. Ј—ћ.

Дуготрајна љубав.

Давно се већ наш г. Војин заљубио у гђцу Марту, но није смео никако да јој падне пред ноге и да јој излије осећаје свога срца. Једног дана реши се он да и то сврши. Оде гђци Марти, а ова је баш тада седела сама и плела чарапе.

Г Војин: клањам се гђце!

Г. Марта: клањам се

Г. Војин: ви сте врло вредни.

Г. Марта: као што видите.

Г. Војин: гђце Марта имао бих нешто да вам кажем.

Г. Марта: изволите, ја слушам.

Г Војин: Гђце Марта! ја . . . овај . . . хтео сам . . . т. ј. ја . . .

Г. Марта: но та почните већ.

Г. Војин: хоћу, хоћу! дакле: гђце Марта, од оног часа, кад сам Вас први пут видео, заволео сам вас, будите моја, неубијајте човека који без вас не може живети, јер богами ако ме одбијете ја . . . ја . . . ја ћу се убити.

Г. Марта: жао ми је господине али ја вас нељубим, те вас морам одбити.

Г. Војин: кад је тако ја идем . . . идем да се — заљубим у гђцу Савету.

Г. Марта: сретан пут!

Шогор.

Мом пријатељу без косе или ћелавом пријатељу.

Млад си — велиш — па си ћелав
ал срамота то није,
и Турчин је ето ћелав! . . .
Да! — само што с' он брије!!

Ј Воцин-Мањин.

Професор и ђак.

Проф (уједно и катихета. Љутито). Кажте ви мени Лазаре, од куда долази то, да ви читаво половину стране „паримеја“ изоставите? Зар сме тако што бити?

Ђак (један од искрених) Ја држим да — сме. Ево и зашто: Кад се сме нашем великомученику Лазару изоставити читаво „вел. славословље“ (које по типику несме бити), и притом доказивати да је Видов-дан обичан дан, онда држим, да оно што сам ја прескочио, сасвим је незнатна ствар.

(На ове речи није г. проф. и катихета ништа одговорио, али наш Лазар ипак је зато добио одговор у — оценама.)

Неко, кога г. проф. и катихета не сматра за свога — љубимца.

Жалосан калембур.

Босна је окупирата у име „културе.“

Кад је „култура“ у њу улазила то је било са великим хуком и шумом.

Али кад у своје (т. ј. управо у наше) вријеме из ње изиђе, оставиће је без шума.

Један Босанац.

Вечита робија.

„Је си л' чуо, да сиротог Мићу
оковаше?
Две године робије му тешке,
уз то даше?“ . . .
— „„Две године? Чудна чуда!
то је ништа!““
вели на то ојађени,
стари Пишта.
„„Како ли су мене текар
оковали,
па *вечиту* робију ми,
уз то дали!
јер кад попа рече: Амин,
и до века!
против *овог* ланца нема
никад лека!
Него вуци, докле живиш,
оков прави,
док те једном не притисне,
те угњави!““

По мацарском.

Др. Казбулбуц.

Да не оде жељно на онај свет!

Разболи се једно Циганче и пре него што ће изданути, паде његовој матери на ум, да болесног кад је на умору, треба понудити са свачим, па оно што жели ваља испунити, да не би отишо жељан на онај свет.

Тако и она уради; стаде детету више главе па рече: Сине, да л' би ти сад јео мало меса? а дете сирото пуно радости што га ова нуди да једе, одговори: Јео би, нане! А она на то одговори: Е, сине, и ја би, али нема. На онда опет га поче и даље нудити, па кад би дете казало да оће, а она одма каже: и ја би, ал нема. Ово није могло дуго трајати овако. јер је Цига већ готов био и још жељнији умре него пре да је умр'о, док га мати није нудила.

Кад мали Цига умре матора Циганка оде да благосиља Бога, што ју је потсетио, да понуди своје дете, те сад бар није отишло жељно на онај свет.

Чему не треба тумача?

Кад млада госпођица узме прстен хаквог господичића на проба како би стајао њеној руци

Кад нас ко посети у 12 сати у подне и пита шта кувамо данас за ручак.

Кад у кафани когод неколико пута вајкне се: о мај, заборавио сам пикслу са дуваном.

Кад трговац, који држи четир коња, почне често да меће на лутрију.

Кад који касир купи Бедекерову књигу: „Die Reise nach Amerika.“

Кад девојка од 25 год. почне да се бреца на родитеље и да залупава брата.

Зец у шуми, а ражањ се прази.

„Луда памет погибија готова“.

(Нар. пословица).

Ово је познато многима па се шта више и као пословица употребљује. Није то давно било, отишао сам ја у неко планинско село, једно од најлепших наших равних села. Кад сам дошао неком свом пријатељу питао сам га, да ли је што од дивљачи уловио за јело, а он ми одговори: „Нијесам, али ћу ићи сад, по свој прилици биће за вечеру што масне. Ти синко — рече своме синчићу — направи ражањ за зеца, па ћемо га пећи; мислим, да ћу бар једног уловити, јер сам их неки дан у једној думачи видио доста!“ То рекавши узе пушку и оде у лов.

Пошто је наступила ноћ врати се мој пријатељ из лова али празне торбе. Дошавши у врт, гдје га ми чекасмо назва нам Бога па рече: „Ово ми се до данас никад не догоди, јер кад год сам отишао у лов, уловио сам ако ништа: јаребицу или голуба; но до сад се нисам ни „изувао прије брода“ као сад, т. ј. нисам правио ражња прије него што сам уловио зеца!“

Тако је и Г. с Борака звао друга и говорио му: „К...! кад ја будем херцеговачки митрополит, ти ћеш бити „прото“ или „архимандрит“.

Томе као да је врана мозак попила, незна, да је у зеца гладак реп и да се може врло лако из руке измаћи!

Јадно би то било стање те земље кад би она спала и на такве попове; јер би у .... имала мјеста!!

У Ц. **С. Бодирога.**

Он и она.

Он. Виш, Љубице, ти с' потомка
Царице Милице,
Па као таквој нашто т' „мидер“
Зашто белиш лице?

Она. Јест' Милане... ал' ти спадаш
У потомке Лâза,
Па као таквом, нашто „лака“,
Нашто т' бркомаза?

На ове њене речи
Ућутао Миле
Јер да смо ми мушки бољи
И женске би биле...

Кеверишанин.

Ситнице

Питао учитељ ученика: „Шта значи: ангел бјелоносјај взиваше ко плачушчим?“ А он: „ангел бијела носа викаше онима, које плачу!“

Рекао друг другу, кад се у селу Р. направио ладњак: „Јоле! онај ладњак, што господа начини пређеће и за нас.“ Он на то: „Зло је доша по нас, боље би било да га није, јер до сад смо добивали у нећељу мјесто другог јела репу, а сад ћемо од Штревања ђ..... сваки дан репу; мјесто лијепа хљеба добиваћемо хрђави, т. ј. такав у коме је пола ражи, а пола самљивена дрвета!“

Тако је то кад се не пази како људи раде!

У Ц. 28/VI. **Бодирога.**

Из изкуства.

Женском створу можеш казати: „Ви сте љути, ви сте јогунасти, ви сте лакоумни, — али ви сте лепота од света.“ Тако говорећи нећеш стећи непријатеља.

Е, ал реци којој: „Ви сте мудра, скромна, вредна, блага васпитана, пуна карактера — ал нисте лепота од света.“ — То реци ал онда и утеци.

А. Даклем ви ћете ми дати једну собу под најам. Је ли у соби све у реду?

Б. Све је у реду. Само молим јесте ли ви дуванџија? — пушите ли?

А. Пушим.

Б. То је ба... добро. Онда вам неће сметати, што се и фуруна пуши.

Професор. Шта разумете ви под том речи: теорија.

Ђак. Нешто непрактично.

Дошао позван гост у кућу где су биле осим домаћице још четири одрасле женскиње, које би све могле бити редуше. Требало је да се руча у 12 сати, ал ево прође већ и један сат и ручак још није готов. Кћери да позабаве госта, показиваху му своје „штикераје,“ „шлингераје,“ „хеклераје“ и друге лепе ствари, које су саме израдиле. Па ће онда једна запитати: „Господине, који женски рад ви најрадије имате?“ — А гладан гост одговори сасвим искрено: „Од свију женских радова ја најволијем савијачу са сиром.“

Слуга. Молим, господару дајте ми два форинта, морам да излечим своје чизме.

Господар. А шта фали твојим чизмама, кад им треба лека?

Слуга. Имају водену болест.

Господар. Како то?

Слуга. Чим угазим у бару, оне се напуне воде.

Не увек.

Лечник. Збиља, снаш' Ано, да ли ваш синчић још једнако муца.

Снаш' Ано. Не муца увек; — само кад говори.

Око поноћи.

Око поноћи скочи мајстор Гавра из свог кревета, запали свећу, скиде са полице боцу ракије — и повуче онако својски, како већ он уме. Жена га је из постеље карала: За бога, човече, шта то радиш. Знаш да ти је доктор ракију забранио, а ти опет пијеш.

— Ћути, жено, ћути. Сад сам баш сневао да сам јео неке здраво масне кобасице, па се морам ракије напити, да ми не шкоди.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС.

Преводим ремек-дело дичног мађарског песника Имбре Мадача. Делу је наслов:

ЧОВЕКОВА ТРАГЕДИЈА.

Са првом трећином тога рада већ сам готов и по томе видим, да ћу од пр. 10—12 недеља моћи довршити целу књигу. Довршићу је. — ако бог да — и онда, ако наше данашње приликe досуђују, да и не угледа света — но са свим је природно, да ће ми се посао већма милити, ако унапред стечем уверење, е ми труд неће остати у руковиси. За то и пуштам овај предходни оглас у наш мали српски и хрватски свет.

Одлучио сам да покушам књигу ову издати својом накладом. Књига ће изнети око 13 штамп. табака на финој артији. Цену јој стављам 1 фор. 50 н. (За Србију 3 дин. и 75 пара).

Молим дакле сваког, ко жели дело ово имати, да ми се што пре као предбојник јави. Скупљачима предбројника дајем једанаесту књигу на дар. Оним појединцима и скупљачима, који ми пошљу новац пре изласка књиге, послаћу је о своме трошку, остална пак послаћу је о њиховом трошку уз поштанску накнадицу (per Nachnahme)

Ако ми се јави 600 предбројника, који би књигу ову хтели имати латиницом штампану, ја ћу је дати штампати и латиницом.

Молим пријатељске листове српске и хрватске, да овај оглас препштампају

У Каменици, о Петрову дне 1889.

З.-Ј. ЈОВАНОВИЋ,
(Kamenic, Srem.)

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта 1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у 5½ сати после подне

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у 5½ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у 5½ сати после подне,

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у 5½ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у 10½ сати пре подне.

ОДПРАВНИШТВО.

ОГЛАСИ.

Молим да се чита!

Нема сумње да све што је природњаче то је боље, те као што бива код многих земних производа, да земљиште и поднебље дају им напрегнутост и доброту, то бива исто и код маслиновог уљутва.

Мој зејтин „луштички“ је кусан, сладак и мастан што нијесу они који се данас по многим местима употребљују. Он је цијењен и оље, ће маслине рађају а и у самом Сплету добављају га отменије породице за своју домаћу потребу. Тај зејтин добављам ја непосредно из најчистијих кућа. те је у сваком погледу чист, што не бива иначе у трговини пролазећи кроз многе руке и разна спремишта.

Разашиљем га поштом уз поузеће у сосудима (Blechbüchse) од 5 кила по фор. 4.— франко а пошто се све само собом препоручује најбоље, то молим да се покуша.

Односне цијенопонике на захтјев шаљемо бесплатно и у свако доба.

Никола Михајловић
Castelnuovo di Cattaro Dalmacia.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска даје.

Углед и уверење за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 2—6

Привилегиран и творничар правог блештавог лака за под. Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центимотара дугом дивљередом-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама произвела. Она је помада једина немој против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у оним даје длачици већ после кратке употребе природну сјајност и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране осећелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дисино на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упутећ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.
Budapest, Königsgasse
куда треба све наруџбине слати.

При наруџбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 10—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЛЕШИЋА У НОВОМ САДУ.

У Новоме Саду 31. јула 1869.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Komesić, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

—ала, —ала, —ала!

У Србији нешто цвета
— Милом богу хвала —
Ако није ружа
А оно је лала.

Што је могла прва брига
То је лепо дала.
Одахнула колиба,
А и многа сала.

Где је туђа налепа
Јефтин бостан брала
Ту сад трза ручице, —
Не воли нгала.

Испод дуга великог
Земља застењала, —
Сад притичу лекови
Из разних канала.

Безаконье додијало
— То не беше шала
Сад се закон повраћа
Милом богу хвала!

Мал' се није вађ и вера
У ад стропоштала
Сад не зјају чељусти
Прождрљивих хала.

Вратили се патријоти
Пређо каминала,
Поље се отворило
Правде и морала.

Већ и каса државна
Није с' српском звала, —
Сад у благу народњем
Туђин нема тала.

Народу с' отварају
Двери арсенала; —
Чисте руке рукују,
Милом богу хвала!

Просули се отрови
Из златних бокала;
Краљ ће скоро вес'о бит',
Мајка му се дала.
— — — — —
— — — — —

Ипак српски листови
Разјапили зјала
Па не вичу праведно:
Милом богу хвала!

Већ варају страни свет
Без мрве морала
Како „расте шкала
Радикалних зала!“

Ала, ала, ала,
На том им нехвал'.

Из вилајета.

Умре и Бедековић, — бог да му душу прости! Можда је био најбољи човек на свету; писам имао част да га лично познајем. Високо је стојао, био је хрватски министар. Сад би требало да се сва Хрватска и Славонија у црно завију, — и мени се чини

да су већ у црно завијене, и то много пре, него што су чуле глас о смрти свога великодостојника. Ал сад црно на црно бацати, то не иде, — доста је једна црнина и то у ове дане кад нас и други са свију страна опрњују. Можда је покојни Бедековић био најваљанији човек, и ја ћу са највећим саучешћем читати све песме и панегирике у којима се буду набрајале врлине његове, — а грехе његове бацићемо у Тису, куда се бацају и многи други грехови. Само не знам шта ћемо са Тисом, кад прибере све туђе грехове, па од тога још већма набуја. То је питање врло критично, — па за то ћемо га оставити Фалбу, он има у своме рукаву много критичних дана, па шат се нађе који критичан дан, који ће и у том питању донети лека.

Место хрватског министра неће остати дуго празно. Г. Јосиповић је пре неколико година био на томе путу, да главу своју на тој висини овековечи. Онда га је од тога спасао министар председник Тиса. Ал не може ни Тиса људе довека спасавати. А ми не морамо ни у боб врачати, и без тога можемо нагодити (јер така је та нагода) да ће за који дан узети на себе терет малога посла и велике одговорности (наравно пред историјом, а не и пред загребачким зем. сабором) г. Јосиповић, који, ако има добро срце треба таки своје име да помаџари, па да се назива Jószivovics — а остало ће већ све ићи како је коме написано у рожданику, у књизи судбине. (Наши кажу да је судбина јарац, — до сада смо то бар више пута искусили, па не би потребно било да то и даље искушавамо.)

Новости у свету има доста, ма да је ово мртва сезона.

Ето н. пр. Буланжеру суде, ал му суде иза леђа, па га ништ не вређа. Гарашанину још не суде, али ни он не мари да се врзе по Србији баш онда, кад се спрема скупштина. Пера Тодоровић ваљда је већ одужио своји тридесет дана (а и Стева Вацки своји тринаест фор.) Ако је Пера већ стао на слободу, слободи баш неће мило бити да се таке ноге по њој шећу, — али Пера ваљда ће бити тако уљудан да корача лагано јер и до сада што је год говорио и писао било је лагано.

Енглеска је сад тек постала прави Албион, кога год погледаш од министара тројнога савеза, свакоме на челу пише: Ал би он (волео да са Енглеском брачни уговор склопи). Но ђаволаста је то снаша, та Енглеска, она не воли писмене уговоре, не воли ни пред олтаром да јој руке вежу, — али ако ко хоће лепих погледа, умиљата кокетирања, слатких обећања, тога не мора штедити, јер то је ништа не кошта.

А Турска, она ти је права була. Покрила лице, па ни враг не зна на кога намигује, а на кога се мргоди. Лако је лице покрити, али према Крити можда ће га морати и открити.

У Бечу се састали антрополози, да се мало озбиљно поразговоре, а малко и да се и нашале. Ето тако велики научењак Фирхоф узео је у руке једну лубању и на тој мртвој лубањи живо је доказивао да је то лубања једног Чеха, — то је познао по томе, што та лубања има више сличности са лубањама немачким, него са лубањама руским. И из тога је изводно, да сви мртви Чеси, који су наравно неми, имају више сродства са Немцима него са Русима. — Сад је исти г. Фирхоф отишао у Будапешту; наћи

ПОДЛИСТАК.

Мој сат — и шест поштених сајџија.

Од Марка Твена.

Мој нови красни шпагни сат ишао је красно годину и по дана; никад није потрчао напред, никад се није закашњавао, никад није застао, никад се у њему није ништа пореметило. Чврсто сам веровао у његове минуте, у његове секунде, јер ме никад није преварио; веровао сам да поузданијег сата нема на свету, да му је састав тако јак и цигуран да неће никад репаратура затребати.

Једно вече заборавим да га навијем и мој је сат још ишао, ишао, док није у неко доба ноћи стао. Кад сам га у јутру видео да стоји врло сам се сневеселио, — не знам како и за што, ал се у мени нека немила слутња и обудила. Та ме је туга брзо прешла и ја навијем сат и наместим му казаљке онако од ока, а немилој слутњи оштро заповедим да се торња од мене.

Кад сам после вруштука пошао за својим послом сврнем к једном сајџији, који ми је био уз пут, сврнем да ту казаљке наместим тачно, према другим сатовима. Сајџија узме сат из моје руке; као услужан човек хоће он да казаљке намести. Уз то ми рече:

„Ваш се сат закашњава за четир минута, — треба регулатора мало унапред потиснути.“

Покушао сам да га од те манипулације задржим, — покушао сам да га уверим да мој сат врло добро иде и да регулатора не треба дирати. Али узалуд; овај главурдан ништа није чуо, ништа друго није видео, само је видео да се мој сат за четир минута закашњава, и да треба регулатора потиснути; и док сам ја око њега обиграво, молећи га, преклињући га да се окане мог сата, он је сасвим хладнокрвно, немилосрдно извршио оно што је наумио.

Од тога кобног часа поче мој сат да се жури унапред. Како који дан све се већма журио. Првих неколико недеља патио је од жестоке грознице, врућице, пулс му је био стопедесет пута за један минут у хладу. Кад је минуло два месеца дана, мој је сат претекао све варошке сатове и оставио их далеко иза себе, истрчао је за неких тринаест дана испред календара. Док смо сви били у октобру он је био већ дубоко у новембру. Па шта ми вајди такав који је тако далеко од мене и од истине.

Однесох га сајџији, да га удеси на стару поштену меру. Сајџија ме запита да ли сам ја тај сат већ кадгод давао оправљати. Рекнем по души, да му никад није требовало оправке. На сајџијином челу опазим неку подмуклу радост, и он журно отвори заклопац мојег сата, стави неку чашицу пред десно око и стаде кроз њу завиривати у машинерију мојег сата.

Напоком ми рече: „Овај сат мора се ишчистити,

ће се и ту доста празних лубања, на којима ће моћи доказати и које ће му и вероватно да су Словени све друго пре, само не ово што јесу. — Но мало шале ће шкоди људима у ово озбиљне дане.

Тодор.

Ђира. Даклем у Кикинди силовито се српско дилетантско друштво, које је већ давало неколико лепих српских позоришних представа.

Спира. А од куд ти то знаш.

Ђира. Па читао сам у немачким и мађарским новинама, које излазе у Кикинди.

Спира. А зар није било о томе ни помена у кикиндској „Садашњости?“

Ђира Ни словца.

Спира. Е онда већ и ја увиђам да је прека потреба, да у Кикинди излазе мађарске и немачке новине.

Пуслице.

▽. Чујемо да млади српски краљ Александар најрадије чита немачког песника, који се зове Матисон, — јер у томе су имену заједно и мати и син

⊙. Персијски шах још једнако путује, а могао би лепо седети код куће. — Кобург опет седи код куће, а могао би лепо путовати.

♂. Но све једно, — ко неће лепо да путује, може ружно путовати.

♃. Састанак у Осборну тако је забљештио очи Бисмарку, да види само б о р ш, — ал не би шкодило зазирати мало и од оног О с а, који се може пробудити, кад топови заричу.

☿. „Срп. Независност“ не назива више напредњаке издајицама и изелицама, — а „Домовина“ не крсти више либерале глупацима и будоноснима — где молим те, како од тешких радикалних зала, људи на ј даред постају учтиви!

♀. У Берлину се најкају што посланик Радовиц није могао придобити Султана у тројни савез,— а да је могао Радовиц би радо виц тај учинио.

♄. У немачком селу Габелбаху избрали су песника Баумбаха за општинског појету. Ту је појезија не само дошла на село, него је баш и населз.

♅. У Бањи су похарали српску цркву. Ал за то пак разбојника нигде нема већ само у Србији.

уљем намазати и регулирати. После осам дана дођите по њега.“

После тога шпчишћавања, уљисања и регулисања промени мој сат своју ћуд, сад се тако уљени, да му је тиктакање било по тицару, као и у оних великих сатова на црквеним кулама. То је имало своје, но мене веома непријатне последице: почео сам заваљивати се у канцеларију, доцше долазити на ручишта, кад дођем кући и ручак а мој тањир изринут, кад се пожурим на вечеру а оно већ свануло; упадох из данашњега дана у јучерашњи па онда у прекјучерашњи, устукну најпре у јаласку па онда у прекланску годину, напокон постадох прави претопотопи човек, а данашњи свет шпчили ми из очију.

Почео сам виђати неке мамуте и мастодонтоне. Крајње је време било да опет потражим сајџију.

Кад дођох сајџији он ми раствори мој сат на ка: ампарчету, снако парче прегледа и рече да је лењгерац „набрекао“. Уверавао ме је, да ће га за три дана опет у здраво состојање довести. Кад се и то произвело, онда је мој сат онако „просеком“ узевши добро ишао, ал то је било све. По читава по дана ишао је тако као човек кад се прохуди и постане права хола, и онда је обично зујао, режао, залајавао, звиждао, грцао, кашљао, — од те куке, хуке, буке и бруке писам могао ни мисли своје да чујем, и што се тиче тога новог његовог посла, за цело да му није било пара на целоме свету.

А друго по дана за тим трудио се да накнади што је пропустио, онда се журио, боже прости, ка' да му је крава на ногу стала, трудио се да сустигне све сатове који су испред њега измакли, и заиста их је стигао, па и престигао. Елем просеком или цутуре узевши дужност је своју добро вршио, — но тај цутурски посло може бити код људи врлина, али сату никад на част не служи.

Хајд' опет с њим к сајџији, — исправно, не оном првом, па ни оном другом, него неком трећем. Овај је брзо исправио дијагноzу рекавши ми озбиљно, да му је федер пукао. Још је и то рекао да се веома радује што му ништа друго не фали. Истина бог, ја писам онда ни појма имао о томе шта је то федер (не знам ни дан данашњи), ал стидно ми беше да признам то незнање своје пред страним човеком. Сајџија је сат мој опранио: али што је тиме у једну руку добио то је у другу руку изгубио (т. ј. мој сат). Сад је до некле ишао, а од некле до друге некле држао се с т о ј и ч к е мирноће, после одмора опет је ходио, па се онда опет одмарао, са свим по благоме произволењу свом. А кад је год хтео да се крене морао се зохукати и отписпути баш ка' оно дропља, кад хоће да полети, и онда је увек у њему нешто пуцнуло као мали револверчић. Морао сам шпиг од прслуке ватирати, да сачувам ребра своја од честих суботака, — ал по савету добрих пријатеља одвесем га опет сајџији, — сада већ четвртом.

Сарице и варице.

И лу̂да може бити паметан; ал то му се дешава врло ретко, — само онда кад помисли у себи: сад сам баш лудо урадио!

Пословица хвали оне жене, о којима се ништа или бар мало говори. Ал неки искусни људи још више цене оне жене, које саме мало говоре.

Кад је баш тако, да су богиња правде очи везане, онда би требало да су адвокати дрешмашина, т. ј. да одреше њу. (Ал ми често чујемо кукњаву клијената: одреше нас!).

Ако је истина (а тако је) да смрт долази само једаред, — за што онда доктори праве по више посета. Можда за то, да људима буде умрети лакше кад истроше сав новац на лечење и на лекове.

Има људи који више попију шампањца, него што сиротиња пролије суза. Сиротиња се теши тиме, што богаташки шампањац није увек „ехт“, као сузе њихове, које нису никад панчоване.

Ласкање ретко кад долази из пуна срца, много чешће долази из празна желуца.

Мој уја Трива радо седи у крчми и то сваку ноћ до поноћи. Цело село назива га весељаком, само рођена жена његова неће то да призна, — она га зове жалосником. Ето, таке су вам жене!

Нова енциклопедија.

Неазбучним редом или азбучним нередом.

Фатима. — Здраво висока девојка.

Кулаш. — Звонар.

Литија. — Јака киша.

Поука. — Добар савет без добра примера.

Свилара. — Завод, који тера у лаж стару пословицу, која вели: ко што ради све себи.

Зубача. — У виноградима нека рђава трава. Ал кад није трава, па се нађе човеку још и у кући, онда је још горе.

Цупас. — Оно псето (у фарблу) које највећма уједа.

Страданије на сухом путу.

Чича Лука дошао са свога салаша у варош С. Дојахао је на магарцу, па, наравно, пре свега сврне у крчму да се мало поткрепи.

И овај је повадио све точкове, гледао је кроз рупу, нешто је окретао и држао и нашао је да у мом сату нису добри шрофови. Е хвала богу, само кад се болест позна, онда јој има и лека. И сајџија ме је уверавао да ће га на цигурно излечити. Ја нисам хтео да будем ома неверна Тома, — идемо да видимо. Мој је сат срећно изишао и из ове операције, — сад је било све у реду само је остала једна мала фалинга: ушла нека љубав, нека симпатија у две казаљке чим велика да пређе преко мање а она запне за њу, закаче се, баш као да се ухвате под руку, па тако маширају заједно, једним шетом, једним темпом. И онда могао сам бечити очи колико сам год хтео, нисам могао познати колико је сати. То је до душе маленкост, но ја ипак одох и петом сајџији да и ту маленкост исправи.

Овај ми је „уметник“ рекао, да се у мом сату неки кристал искривио и да на место његово треба други уметнути. Па хајд умећи, да се и то проба! Још треба нешто чекићем истуцкати. Ајде туци га, чисто би га и ја тукао. И сад му више није било друге мане, само та једна, што је неколико сати поштењејше ишао, па онда наједаред у њему заџака нешто тако јако као да се сам собом свадио, у казаљке пак онда уђе неки бес, неки штрк, па за шест-седам секунда обиђу читава дваестичетири сата хода, и кад им нестану путна трошка, онда, наравно, стану. —

Са ојађеним срцем одем ти ја и шестом сајџији, и ту сам сузним очима гледао како и он мој сат расклапа. Наумио сам да га озбиљно на одговор узмем, јер ствар је заиста постала озбиљна. Ја сам за мој сат, кад сам га купио, платио сто и педесет форината, а репарација ме је стала најмање још једаред толико. Стајао сам, чешљао сам главу и гледајући сајџију познам у њему неког старог знанца, негдашњег машинисту на неком пароброду (као машиниста није се одликовао особитом вештином; за то је и оставио тај занат). И овај брат је пажљиво прегледао мој сат, исто тако као и сви претходници његови, па је и мишлење своје тако исто дрско и поуздано изреко, рекавши:

„Овај сат продуцира много часова; осим тога треба нове осовине претестерисати и неке зупце изпиљити.

Сад ми је, драги читаоци, било доста: ал мислим да је доста и вама.

Ја измахнем шаком, па сајџију момачки ћушим. За ту ћушку платио сам му мање, него што би за репарацију платио, ал да је било и више не би ми било жао.

Ето, тако се свршила историја мога сата. Ал цела ствар би много паметнија била, да сам таки првога сајџију ћушио, а сата да му нисам у руке ни давао.

Магарца је везао на улицу за неки дирек, и док се он унутра крепио, изишла деца из школе, која је била по мудром наређењу, преко пута од крчме, па, да мало протерају своје, скупили се око магарца и сваки га је или트ском проголицо, ил га је водом попрскао, ил је камичак (већи или мањи) на њ бацио, — само добро дете Кузман није учествовао у томе „хецу“, већ је два три корака удаљен од магарца мирно стојао и гледао шта други стоврази раде.

Кад је већ магарцу стрпење дотрајало, подигне главу и почне њакати колико га грло подносаше. Јамачно је позивао свога госу, чича Луку у помоћ.

Истрчи Лука као бесан, да види ко то узнемирује његовог магарца. Али чим га деца опазише, разбегоше се куд који. Само оста добри Кузман, јер његова је савест била мирна као што је био миран и сам. Он магарца није дражио, па што да бежи.

Али чича Лука није много питао ко је крив, већ видевши Кузмана близу магарца измане шаком па га тако ћуши, да су му светлаци пред очима синули.

Он бризне плакати и потрчи у школу да се потужи учитељу. На басамацима сукоби се са учитељем и насрне на њега.

— Што не сазиш како идеш, лоло једна! продере се учитељ, па измане шаком и наш невини Кузман доби данас и другу ћушку.

То је Кузману много било, па оде управо управитељу да се њему потужи. Нађе управитеља у његовој соби и кроз плач рече му:

— Молим, господине директоре, господин учитељ ме ћушно, а ја, бога ми, магарцу нисам ништа урадио.

Управитељ није знао у чему је ствар; па мислећи да Кузман учитеља магарчи замахне целом шаком и ћуши кукавног нашег Кузмана, и то му је била данас трећа ћушка ни кривом ни дужном.

Ето видите, тако невиност страда.

„У“.

Попови и калуђери.

У једном друштву било је и попова и калуђера, — а баш је случајно био часни пост.

Домаћин изнесе лепу шунку баш сад скувану. Сва соба замириса од ње.

Домаћин нуди госте.

Попови уздахнуше па рекоше: „Ми не мрсимо“.

А калуђери окренуше на шалу, па рекоше: „не мрзимо ни ми“.

—ли.

Наше смијање.

На игранци вртило се много;
чинио је Неца што је мого,
окрет'о је редом сваку даму,
ускиптео у заносном пламу,
па сад ено посрну и — паде,
а дворана већ се тресе сва,
од стогласног:
„хахахаха — ха!!“

Наш дипломат, господин Миланко,
он се само смешка, фино, танко,
усне тек се по мало развлаче,
ко' да хоће друго што да значе,
руке кршц, ломи прсте вите,
јер он само смешити се сме;
ево 'вако:
хехехехе — хе!!

А тврдица наш кир Дима стари,
тај за смеј нам слабо баш и мари,
њему само да је доста пара,
да се с' њима слатко разговара,
бројећ банке и дукате жуте,
тек се на њих љубазно изкези,
па све чини:
хихихихи — хи!!

А наш добри чика Арсеније,
сав се тресе, када се насмије,
игра трбух, а очи му пуне,
из весеља и суза му груне,
руке склапа, за трбух се држи'
на лицу му блаженство је сво;
све се ори:
хохохохо — хо!!

Пред судом се хула Јоја брани
има жену и децу да храни,
па нек милост судије имаду,
— та и други још и више краду, —
али суци веле на тенани:
„три године“ на кукњаву сву;
а Јоја ће:
„хухухуху — ху!!“

Др. Казбулбуц.

Правила (са изузетцима).

Не ваља бити брзоплет. — (Али то правило не важи и онда, кад жена чарапе плете).

Треба ићи трбухом за лебом. (Осим ако печење стоји десно, лево или одостраг).

Не треба бити назлобрз. — Тако је. (Али пожарници (ватрогасци) могу бити и назлобрзи).

Није лепо видети кад ко иде натрашке; (осим ако је ужар).

Не дирај у свеца; (осим ако си у Угарској владика па желиш бити наименован патријар).

Не ваља терати ветар капом. (Али ако га тераш на своју ветрењачу, онда је добро).

Недај се превести жедан преко воде; (осим ако знаш да преко има крчма са добрим вином).

Натпис на гробу једног ципије.

Овде лежи Аксентије,
Овај Цинцар седи.
Умр'о је пре подне —
Да ручак заштеди.

У нашој земљи.

Давно је то било, још за време владе Марије Терезије, кад се у Беч није могло стићи за два дана, кад још није било жељезнице, већ се морало на коли ићи, онда је дакле у та стара времена носио у Беч једног господина ча-Арса из Ђукошина. Дуго су путовали, најпосле стигну у Беч и одседну у „велики бирц“ као што то ча-Арса приповедаше; господин је некуд отишао, а ча-Арса остао, ишао је, гледао, па се уморио, те се врати натраг; онако уморан искао је од „бирташа“ да му да вина и сена за коње. Овај га погледа па оде, али ни сена ни вина не донесе. Чекао је ча-Арса и чекао ал никако да дочека, најпосле легне под кола па се замисли, те од дугог времена поче већ и зевати онако по нашки.

— Хај! хај! вајн ти је то у нашој земљи.

Баш у тај пар прође туд келнер, те кад чује ча-Арсу да рече хај, и вајн, одма донесе сена и вина. Чудио се ча-Арса и чудио, но најпосле и мане. Кад су га после, кад се из Беча вратио Ђукошинци питали како је тамо, он им одговори: — како је, ето виш' како је, ја иштем он ћути, ја ћутим он носи.

По причању, прибележио.

Шогор.

Скромна жеља.

Викала је снаш' Марина,
'нако у сав глас.
(а кад она тако виче,
то баш није „*шкас.*“)

„Камо срећа!“ — виче она, —
да и ниси мој!
Камо срећа, да и не знам,
твој несретни сој!!“

„Камо срећа, да сам мртва,
да ме треви шлог“!..
. . . . . .
(Ћира скромно прекрсти се:
„„*услиш'о те бог!!*““

Др. Казбулбуц.

Ко ће с Циганом изићи на крај!

Служио Циганин код попа, и кад је једном попа имао ићи некуд на далек пут, попадија му спреми печену гуску, коју ће са собом на пут попети. Док је попадија спремала којешта друго, Цига некако уварда попадија очи, одкине од гуске батак пак поједе. Кад је попа на путу огладнео, сврати се у једну крчму, заиште од слуге торбу и седне за стол да једе; кад ал у гуске нема једне ноге: Поп упита слугу. „Море слуго, мени се чини да је попадија спремила гуску са обе ноге — а сад ево нема јој једне“ „Не знам, попо, ако ћеш мене питати колико је гуска имала ногу кад ју је попадија спремила у торбу, да ли две или три, ил више,“ одговори Циганин. А попо ће, „е, јесил ти само оне црне багре, таки знаш окренути онако као што није било; од куд гуски три ноге ил више.“ А слуга ће, „па ако није имала три а оно ваљда више није ни имала но само једну, валда је није торба појела!“ Кад су кренули даље, путујући покрај неке баре, која се била заледила, а на њој много гусака па подизале једну ногу под крило, а само на једној нози стоје. То опази слуга, и таки ће рећи попу: „Погледај, господине попо, шта је гусака тамо на леду, и свака само по једну ногу има.“ Попа заустави коње, даде слуги камџију и рекне му: „иди потерај те гуске.“ Слуга скочи с кола, потрча гускама да их потера, док им се мало приближи, а оне свака своју ногу пусте и пођу бегати. Кад слуга дође колима, упита га попа: „колико је ногу у сваке гуске?“ А слуга ће попу: „Е, господине, јеси прави научењак; само си ипак фалио, — што ми ниси дао камџију да сам и ону нашу гуску који пут ошинуо, може бити да би и она пустила другу ногу.“

Прибележио **Р—ћ.**

Бистар одговор.

Професор: Сад ће нам гђца Славка казати што из геологије.

Гђица Славка: устане.

Професор: Кажите нам ви гђце, где се налази седиментерно камење?

Гђца Славка: Седиментерно камење налази се на дну наше земље.

Шогор.

Проф. и ђак.

Проф. (при испитивању црк. појања). Отпојте ви мени Никола, преображенски „Ирмос“.

Ђак, почне, али не оним гласом којим је прописано. Проф. слуша и — мисли да је добро. На то један од ђака устане и рекне да — није добро.

Проф. Ти си млађи мораш — кушовати! (обичан израз г. професора). Кад је мени добро, мора бити и теби — добро.

Неко, кога гдн проф. и катихета не сматра за свога — љубимца.

Ода

многострадалним, многокуђеним и многоглаголивим госпођама-пуницама.

Станите људи!... Доста је било,
Неправде тешке, клевета пусти;
Та име светло *пунице* јадне,
Потавни већем у ваши усти!...

Доста је било псовке и грдње;
Време је да већ престане свађа;
Време је да већ *пуница* слатка,
Буде нам дража, милија, слађа!

Ево ме, дакле, на браник стајем,
У част и хвалу *пуница* ваши,
А потсмех неке окорне браће,
Слабо ће да ме верујте, плаши.

Зар има боље среће и блага,
Од куће, којом *пуница* влада?
Зар није тамо одморна увек,
Женица ваша мила и млада?

Зар није онде благослов неба,
пуница где се пази и штује,
Зар ико више о дому вашем,
о миру кућном, о добру снује?

Она је извор вашег весеља,
она је тумач женине воље,
па куд ће од тог, реците, сами,
за мушку главу уредбе боље?

Она је мелем, што ране лечи,
она је благо и скромност сама,
она је слика правде и суда,
она је „шаптач“ код брачних драма!

Поштујте дакле *пунице* ваше,
оне су добре кротке и тије;
а то вам тврди и главом јамчи,
овај, што — — *свеђом* — — *ожењен није!*

Др. Казбулбуц.

Даје се на знање.

Јест' даје се на знање, да се ове године неће продати на добош ради порције ни кућа, ни казан, ни јастук, ни једног егзекутора.

Па зар то није лепо и красно!?

Добро га је разумео.

Мајстор (шегри). Симо, ево ти коломаз па намажи кола да идемо после подне по дрва.

Сима (после једног сата.) Мајсторе, молим вас још мало коломаза, фали ми само још шараге да намажем.

Н. Н. Но Циганине, данас се завршује велики пост.

Циган. Знам, знам. Завршује се велики пост, а почиње се велика глад.

Дечак дође у апотеку и запита имају ли каква лека од зубобоље.

Апотекар извади једну флашицу, стави је дечку под нос и рече му да добро увуче силовиту сагу.

Дечак мал што не паде у несвест од тог силовитог задаха. Но кад је једва дошао к себи, апотекар га запита: јели да те је сад већ прошао зуб.

На то му дечко, таруђи сузе одговори: Молим господине, није мене ни болео зуб, — већ боли мог оца.

Сам је крив.

Гост: Хеј келнеру, та овде су земичке старе.

Келнер: Е па сами сте криви, што нисте дошли пре три дана, онда нису биле старе!

Малер.

Госпођа (собарици). Јуцо, јеси л' нашла већ једну ружу за моју косу?

Јуца: Јесам, госпођо, али сам сад опет косу негде забацила!

Јефтин куп.

А. Шта си дао за тај нов шешир?

Б. Мој стари!

А. Како то?

Б. Оставио сам мој стари код Коларца кад сам био на „пиву,“ па сам узео овај нови.

Софија: Дакле ти ме за цело, Саво, љубиш?

Сава: Неизмерно драга моја, захтевај од мене доказе; али само да не пређу вредност једне форинте.

Нежно васпитана.

Он: Шта би ви радили госпођице, кад би ја вас загрлио и нољубио?

Она: Ја би поцрвенила од стида!

У инштитуту.

Учитељица: Које зубе добијамо најкасније?

Ученица: Фаличне!

Од магле.

Један пијаница у пијанству пао и позледио чело, но да би сакрио пред светом озлеђено место, прилепио је фластер. Другог дана сретне га његов друг па ће га запитати: откуда тај облак на твоме челу?

Задржао се од јучерашње магле, одговори упитани!

Извина.

Гост. (гостионичару). Јесте л' чули пријатељу овако мало парче кобасице за 20 новч. па још и смрди, то је одвише скупо.

Гостионичар. Знате молим вас, да је веће парче још би већма смрдило!

Прибележио **Созврљонц.**

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Родољубима и пријатељима српске мисли и српског јединства.

Друштво Св. Саве, којега вам је племенити циљ познат, има данас оне важне установе:

1. Светосавску Школу — вечерњу — која се дели на два оделка: на основну и приправну — учи-

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

тељску школу. У њој се, посведневно по два, а у зимње доба и по три часа у вече, уче деца, младићи па и одрасли људи, што из српских крајева ван краљевине долазе у Београд за разне грађевинске и друге послове, а који су живи проносачи српске свести, српскога језика, српских обичаја и осећаја. Број ученика Светосавске школе био је ове године до 140

2. Друштвени „Пансионат“, у коме се издржавају и спремају за учитеље и наставнике младићи такође из крајева српских ван краљевине, а којих је 32 на броју.

Предавања у Светосавској Школи држана су а држе се и данас у теразијској основној школи. А за пансионат морало је друштво узимати нарочите станове у најам.

Главни одбор друштва Св. Саве одлучио је, да за ове две установе, као и за друштвену библиотеку и канцеларије друштвене управе, подигне нарочиту зграду: „*Светосавски Дом*“.

Према својој намени „Светосавски Дом“ мора бити зграда већега размера. Она ће бити подигнута на друштвеном плацу и Душановој улици. Полагање темеља мисли се извршити још у току месеца јула.

Главни је одбор приредио лутрију, за коју су срећке већ скоро растурене, а чист приход њен — који у повољном случају може бити 12 до 15 хиљада динара — намењен је подизању Светосавскога Дома. Сем тога, управа општине београдске добила право на бесплатно вађење камена и песка; она је добила и потребну грађу за кров, као и тријестину хиљада цигаља од појединих родољуба.

Па како све то још нису ни приближно довољна средства, која би била потребна за довршење те велике зграде, друштвена управа, немајући права на трошење сталнога фонда друштвеног, морала се одлучити на овај корак: да се обрати српским родољубима и пријатељима српске мисли и јединства, с молбом, да јој својим добровољним прилозима притеку у помоћ.

Управа Друштва Св. Саве апелује на српску свест и српско родољубље. Она је убеђена, да Светосавски Дом, што већи и величанственији, и треба да буде подигнут српским родољубљем, те да он остане потомству видљиви доказ данашњих патриотских напора, доказ нашега делања и наших тежања за јединством раскомаданог нам племена.

Родољуби! Не пожалите жртава за овај узвишени циљ.

ДСС. Бр. 819. 1. Јула 1889. године у Београду.

Тајник: Ср. Ј. Стојковић. Председник Друштва Св. Саве: Свет. Николајевић.

И зашла је из штампе књижица:

СРБИ У УГАРСКОЈ

и

ЦРКВЕНА УНИЈА

МАЂАРСКА РАСПРАВА

МИТЕ ЛУКИЋА

ПРИКАЗ

Ивана Иванића

Цена је овој књижици 10 пара дин. а продаје се у уретништву „Одјека“ и у београдским књижарама. Наручбине са стране шиљу се Ивану Иванићу, новинару (уредништво „Одјека“ Београд, Обилићев венац бр. 4.).

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта 1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10^1/_2$ сати пре подне. **ОДПРАВНИШТВО.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 3—6

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.

Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелеи-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пропашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или унаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 11—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 22 Год III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. августа 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10. — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Побри Стеви Каћанском.

(Опет, после тридесет и толико година.)

Хе, давно је то било, када ти певах млад.
Оседело нас време — и још нас кињи јад.
Своме смо јаду вични, он је већ испеван,
Ал ранс српског рода тиште нас сваки дан.
И кад се анђ'о среће насмеши на наш род
Одмах и демон раздора у цвету гуши плод.

Шта ли сам и шта пута гледао салик твој,
Питао ветар јужни: шта ради Стеван мој?
И што сам чуо беше срцу ми утеха
И желио сам раду твоме успеха.
Чуо сам да си крен'о најлепших жеља лист
И да је здрав и сважан и светао и чист, —
Добацит' га не мога ти пред ока мога вид,
Јер висок ли је, брале, хинески овај зид.

Па шта си сада поч'о — чуо сам — и то смеш:
Стао си међу браћу да раздор жигожеш,
С кима те веза веже тима си рек'о љут:
Овако с' даље не сме, то није српски пут.
Збориш им: коме шкоди страначке страсти зор,
Показујеш куд води захукан неразбор.
Лековито се хори твој мушки српски глас,
На твоја уста збори Србије драге спас.

И то ме к теби вуче из мога злобола,
— И ја би чисто хтео соколит' сокола.

Јест', има нека авет што на нас находи
Јер је од себе гурају свеснији народи,
И та нам ноге пута и руке везује
И Српству уши глуши да разбор не чује.
Док заглух овај траје не вајде савети —
И ти се, побро, бориш са овом авети.

Бори се, побро, бори се, ти ћеш то умети, —
Србија ј' самосвојна, можда ћеш успети;
Упућуј страсне гласе у једног духа склоп,
Прибирај слабе класе у један јаки сноп.

Србија ј' самосвојна, подесна ј' њива та,
И твоја реч ће можда истребит' семе зла, —
Ал шта ћу, болан, овде, како ћу, шта ћу ја — —
— — — — — — — — —

Мало ти, побро, рекох, ал задовољи с' тим,
Више ћу рећи немо када те загрлим.

Змајован.

Ово-оно.

О сазиву народног сабора за избор патријарха не чујемо ништа; — сад **или** смо ми глувци, **или** су Мађари у Пешти немци, **или** су Немци у Бечу мађарци, **или** власници и државници наши, кувајући нам попару европског мира немају каде (да у њој оперу своје старе грехе), **или** што Анђелићев гроб још није побушен, него је још и пробушен, па из њега куљају с-авети, како би он радио у подобним и преподобним приликама, — **или** је од наших привилегија роми даба направио јастук, на којима је при(ви)легао, те на њему слађе спава него Мориц Паја (новосадски посланик) на угарском сабору, — **или** се чека да „Застава“ и „Браник“ иступе зубе у међусобној борби, — **или** је обећано нашим кукавним посланицима српског имена и презимена, да ће се дочекати њихов (т. ј. куков) дан, па да се запитају треба ли народу још и патријарха кад има тако брчних и бркатих и брадатих заступника, — **или** отац Василијан још није прикупио доста белих пара за црне даве, — **или** је автономија наша послана на париску изложбу, где јој се сви вештаци и вештице чуде и диве,

— или темишварски владика још није сазрео за наименовање, — или су чивутски новинари доказали, да њима у опште не треба рацког патријарха, не треба им одњуд (ма био и одљуд) — или је Радић постао тајни саветник, па саветује: Wort-a-pisl таљиге, док ја спремим батар, — или се чека док се Мраша подмлади, — или се и горе усвојила она изрека: *што горе то боље*, — или — или — или — но кад бих хтео продужити, од тога би се могла направити читава или јада, са иљаду и још више јада. — За то ћу овде мало застати да се одморим, јер и од дугог чекања људи се уморе, — а ово што сам написао нећу ни прахом засути, јер нашто сипати у море песак.

— — — — — — — — — — —

„Застава“ је назвала вође „неверама“; она је тиме омашила цел, јер то је учинило да сад имамо још више невера. Ето н. пр. и ја не верујем да су вође због тадање млакости, која је претила да епидемијом нашом постане, заслужили тако крупну титулу. „Невера“ је крупна титула. Вук Бранковић је покупио све велике титуле свога доба (онда није излазило „Наше Доба“), и тек напослетку дао му је народ ту најкрупнију титулу „невера“. А ми, демократи, ако хоћемо да се добацујемо са титулама, могли би се задовољити са мало ситнијима, бар донде, док не роде наше мајке (које су приличне нероткиње) толико офисира, да можемо старе у панзију бацити, заједно са колајнама, које су мучно и праведно заслужили.

Млакости је било, то је истина, и ако није баш света истина. Млакост је ретко кад врлина, баш као и хладноћа, ал нетреба ју за то топом загревати. Ето и Јаша Томић расправу своју о сабору 1879. и о вођама пише хладно и академички, али баш такој хладној академичкој расправи не доликују наслови, од којих већа српска деца (и саме гимназисте) могу фрас да добију. Па шта из тога бива? Јаша је наводно факта и разлагао је како је знао. То се пажљиво читало, јер засеца у битност нашег народног живота и чекало се, да се са друге стране факта фактима, разлози разлозима побију, — али где ћеш ти Србину купити мирноће душевне, да се с тобом хладно разговара, кад му унапред опсујеш оца или матер или кад га назовеш невером. И онда се тек публици, која би у тој ствари хтела да изиђе на чистину, навуче хлумска магла на очи, кад од оптужене стране у место деоата чује само ebbadta! у место разложити чланака чује само „Гласе из Срема“ шпикован са пословицама „грош хип, грош хер“ (на које се „Стармали“ у шаљивом друштву ни мало несрди), — у место реплике ad rem чују се нове оптужбе ad pen, на које опет „Застава“ као заливена ћути.

Ал шат се поправимо, — ако не на овом а то на оном свету, где нема штампарија, ни журналистике, ни позива на претплату.

Но код „Браника“ се већ опажа поправљање. Ако се вођама у грех уписује негдашња млакост, сад већ орган истих вођа на Јашине чланке уме да дође тако у ватру, да би од те ватре, кад би се праведно поделила, доста било не само „Застави,“ него би претекло још и за „Вражје Доба“ и за „Турски Народ.“

Пуслице.

□. Што је Буланже осуђен на вечиту депортацију, томе се Бисмарк највећма радује. Но лакше је ухватити узрок његове радости у Берлину, него самог Буланжера у Енглеској.

ПОДЛИСТАК.

Из војничког света.

Хуморска. Преведена са немачког.

„Овим, господо, закључујем наредбе за сутрашњи дан, још ми вам је приметити, да је моја дивизија добила налог да она отпочне маневру, којој ће можда присуствовати и сам земаљски командант. А да не би било уштрба тачности и једноличности у поступању, г. генер. мајор пл. Седлер маркира ће тачно у 7 сати у јутру почетак маневре „давањем фанала“ на брегу Крстовцу.

Захваљујем вам господо и збогом!“

Дивизионар је салутирао, генерални штаб се разишао, штабски офисири одјурише својим одељењима а бригадир, којем је поверен био последњи налог, као да се дао у бригу, па је полако корачао на страну.

Он се узалуд домишљао у којој се регименти налази то „фанале,“ то је само извесно знао да тога зеља у бригадској канцеларији нема. Тако нерасположен дође к својој бригади, једило га је, што му не може на ум да падне шта је управо „фанале,“ ал на последак утешио се утехом: „то ће без сумње знати региментски команданти.“

„Господа региментски команданти!“

Обрштари изјаше пред-а њ.

Бригадир, пошто је изложио распоред сутрашњега дана заврши са овим налогом

„А преко свега мојој је бригади пала у део велика почаст да при сутрашњој маневри, којој ће без сумње присуствовати и господин земаљски командант „давањем фанала“ означи почетак маневре. А што је за то потребно за то ћете се постарати ви господин обрштару Ленц.“

Обрштар, који се приближује новом аванжману, никад неће од свога предпостављеног затраживати којекаква разјашњења, па макар му ствар, о којој је говор за сада била посве непозната, — он ће на свашта понизно одговорити: „Биће по заповести, господине генерални мајору!“ ал то ће рећи са таким поуздањем, као да му „фанале“ већ у џепу стоји.

Тако је и сад урадио. Ал кад се вратио регименти онда је викнуо:

„Господа батаљонски команданти!“ А кад се ови искупили рече им: „Господо моја, моја је регимента одликована леном почашћу, она ће на сутрашњем маневру, којој ће присуствовати и сам господин земаљски командант у седам сати у јутру на брегу Крстовцу означити почетак маневре. Вама, господине мајору Дитрих, дајем налог, да то тачно изврщите „давањем фанале.“

♎. Депортација не испада увек сретно за руком. И карловчани су хтели у цркви сахрањеног Анђелића у порту да депортирају, али то су морали оставити до бољих времена.

♎. Милан гроф Таковски отпутовао је „муњевитим влаком“ из Београда. Ако има какав још муњевитији влак, тиме треба да се краљица мати своме сину врати.

△. И прва и друга муњевитост расчистиће ваздух у Србији.

§. Отац Василијан желео је негда да постане румунским владиком. Ако Румуни за њим уздишу, радо ћемо им га поклонити, али са условом, да нам га други дан не врате.

⊙. Онога пазовачког Шмауца, што се усудио српско нар. позориште погрдама вређати, ваљало би затворити, али у какву менажерију. Силан би народ ишао на тај хец, и онда би тек имала смисла она лепа пословица: грош хин, грош хер, да видимо и то звер.

℧. Један је Енглез измислио апарат против болести срца. — Код нас кад се срце разболи лечи се простим пољупцима, без икаква апарата.

%. Ја не знам за што су Пери Тодоровићу дали надимак „фрајлица“, и то сад, кад нити је фрај, нити има лица (образа).

♃. Како се то от. Василијан сетио да потврди избор новосадског проте? А ми већ и заборавили да смо га избрали.

Ξ. Ових дана много се помињала бугарска независност. То се сад свело на праву меру, — од те велике речи остао је Бугарима само нос (Фердинандов), — ал тај бар није постидан.

Ћира. Алал им вера!

Спира. Коме то?

Ћира. Учитељима, који су недавно држали скуп свој у Новом Саду.

Спира. А што их тако хвалиш?

Ћира. Ти су се људи тако мирно и братски договарали, и свој посао отаљали, као да нису једни „Заставаши“ а други „Браниковци“.

Спира. Имаш право. Од таких учитеља имамо се и ми други чему научити.

Званичан стил.

Бирташу Аћиму Водолији допушта се овим, да сме у својој новој механи госте дочекивати, клати, пећи и кувати, вино и ракију точити, и то све по ценовнику, који ће му овај уред доставити. Има се одма на зид приковати и не сме се дотле скинути док се дурги не обеси...

У Глупинцима, двајест левог фебруара исте године.

Опћински кмет
ЗАРИЈА ВОЛОВИЋ с. р.

Преписао из не-званичног акта:

Др. Казбулбуц.

„Давањем фанале!?“ усуди се запитати мајор.

„Господине мајоре!!“

У те две речи: „Господине мајоре!“ лежи читава гомила иргодних ватрометних знакова, и за то се господин мајор одмах тргнуо поправивши се са овим речима: „Фанале ће бити најтачније —“ глагол који је овом ставу фалио, мајор је прогутао, јер није знао да ли се то „фанале“ зида ил се дува ил се окреће, шта ли се с њиме ради. А његов шеф га мирно и поносно остави у његовом недоумљенију.

„На срећу моју“ калкулирао је г. мајор „имам ја у томе батаљону капетана Лајтенберга, он је био придељен генералном штабу, пак ће за цело знати шта се ради са тим проклетим „фаналом“; а ко зна можда је то какав коњ, — но коњ не ће моћи тако јако њискати, да цела војска чује. Али ништа, ту ћу бити ја на челу мога оделења.“

Мало за тим подиже свој глас мајор Дитрих.

„Господа компанијски команданти! — Господо моја! Мој се батаљон достојао ванредне среће, при сутрашњој маневри, коју ће и сам господин земаљски командант са особитим интересом посматрати, мој је батаљон опредељен да закаже одпочињање. То ће се извршити „давањем фанале“ на врху брега Крстовца и то тачно у 7 сати у јутру.

Да „фанале“ добро за руком испадне, за то ми је одговоран г. капетан Лајтенберг.“

„Молим понизно, господине мајору, шта је „фанале?“

„Господине капетане Лајтенбергу! Ви не видите врло изненађена. Даклем ви ни то још не знате шта је „фанале.“ Са овим несмишљеним питањем изнели сте на видик своје ужасно незнање и то службено пред толиком господом. Ја хоћу за сада, у вашем интересу да верујем, да је узрок томе ваша случајна заборавност, иначе би вам, иначе, иначе, — али то нек вам је последњи пут — Праштам се, господо моја!“

„Но то ће бити красна ствар,“ умовао је у себи пренеражен капетан. „Од како ме је мајка родила, никад мога века нисам чуо ништа о каквом „фаналу;“ — а сад треба да га издам; али коме? како? на који начин? — Можда ће ми га сутра ко год донети. Али халт! још није све пропало, — имам ја у компанији лајтнанта Грефа, он је скоро изишао из академије. Он то мора знати.“

Звиждукајући врати се капетан Лајтенберг својој компанији.

„Господа компанијски офисири! — Господо моја, велика, неочекивана почаст излила се на моју компанију. Сутрашња маневра, коју и господин земаљски командант са нестрпљењем ишчекује, почеће се са једним „фаналом.“

*

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Била „јаузна“ код „фрајла“ Маре, па и мој пријатељ Васа је био на истој. Имао је он врло велике ноге, то приметила и мала Вида па ће га запитати пред целим друштвом:

„Браца Васо! јел' то све нога у ципели?!“

Ј. Воцин-Мањин.

Мати. Море, Гојко, ти се ниси умивао већ неколико дана. Данас се мораш умити.

Гојко. А за што?

Мати. Данас ће нам доћи госпоја кума у посету.

Гојко. Е, ал ако не дође!!

Дуг сан.

Кад је Лаза Бачић већ и двадесет седму игранку у месојеђама претурио, дође кући, у тој намери, да ће сад 40 дана и 40 ноћи спавати.

Око четир сахата изјутра мало задрема, у 5 сахати већ су трзали звонце на капији. Лаза је проклињао сваки онај стан, који је поред капије и гунђајући покрије се преко главе покривачем.

Сан га опет савлада. У јутру од 6 до 8 сахати сви чивути прођу из гушћије улице и стану се разним гласовима дерати „хандле!“, пролазивши поред Лазиног прозора. То је опет нашег Бачића узнемиривало и тако неје могао све до 9 сахати заспати.

Тек што је мало задремао, али једна сељанка с јајима уђе му у собу и зацита га, хоће ли купити јаја? Лаза се проде е у љутини, на што се жена тако уплаши да испусти котарицу с јајима и тако се 107 јаја претворе у кајгану. Сад су се обоје дерали по соби, Лаза у свом једу, а пиљарица у тузи за јајима, дерали се што игда могаше.

Лаза да пиљарици 4 форинта за јаја, да би је се само отресао, но она стане и разбијена јаја купити, а неје хтела никако да оде. Лаза је замоли да се већ једаред торња, али да и њему мало кајгане остави, и рече јој, да и онако од тих јаја не ће моћи више бити пилићи, па јој још једну банку поклони. Жена се напоследку удаљи и Лаза закључа врата.

Али још се није ни од врата удалио, а већ је неко лупао. Један амалин га поздрави, који је носио две вреће пуне старог гвожђа. — Лаза је плакао од једа, па онда ухвати амалина за уши и баци га под капију. — Тако му и треба, што је врата помео.

Сад опет дође мала Мара са метлицом, да јаја почисти и стане незграпно лупарати.

Још и ово...

Лаза замоли Мару да га остави у миру, па макар сва јаја морао сам појести, само нека га не узнемирава више.

Мара уплашено отрча на поље: а јунак ове приче опет закључа врата и обадва увета запуши памуком. Али спавати ипак није могао.

Сад су опет хола овамо онамо ишла и тако лупала, да је сиромах Лаза морао извадити из ормана сок од мака, који је ту стајао још од колере а којим се могло четрдесет болесника излечити од колере, па целу флашицу на једанпут испије.

Од тог сока заспи. У један сахат опет су лупали на Лазина врата. Никако одговора. У два сахата опет су лупали. Забадава. У пет сахати пробију врата у име суда, у седам сахати већ су га однели у болницу, где је одспавао, ако не четрдесет дана, а оно више него четрдесет сахати и кад се пробудио болничари су бегали од њега, јер је ужасно заударао на мак.

Превео **С. Стапарац.**

Тај „фанале“ има да изда моја компанија у јутру у 7 сати на врхунцу брега Крстовца. Господине лајтнанте Грефе! Ви сте, истина бог, најмлађи офисир у нашем одељењу, али у толико ћете се почаствованим осетити што баш вама тај посао поверавам. Ви ћете у означено време „издати фанале.“

„Господине капетане, молим покорно, шта је то „фанале?“

„Го-спо-ди-не лајтнанте!!! Чујем ли ја добро?! Ви — данас — овде признајете да не знате ни шта је „фанале,“ — па молим ја вас, шта сте ви онда учили у академији? — Ја се надам да ћете ви своју мисију најтачније извршити и тиме да ћете ми заштедити непријатну дужност, да ту вашу крајну игноранцију пријавим вишој власти. — Захваљујем, господо!“

„Ово неће на добро изаћи“ философирао је престрављени академичар лајтнант Греф, „где да набавим тај „фанале?“ а кад га не могу набавити, не могу га ни издати; а ако га не „издам,“ неће бити маневре. Ако до довече не нађем, или ако се чему бољем не досетим ја ћу сутра у 7 сати наредити, да цео пут на све голо виче: „фанале!“ — то ћеду сви чути, па онда се може почети маневра.“

После мучне непроспаване ноћи подигне се пред зору из одра свога несретни лајтнант Греф, — али сад се осећао тако исто беспомоћан као и синоћ. Превртао је разне ратне књиге и бојне извештаје, али нигде не нађе ни помена о томе дерном, пустом, проклетом „фаналу.“

И он се са својим цугом упути на брег Крстовац, ћутањем прекривајући своје очајање. Уз пут причаше неком старом потчаснику да се у 7 сати на врху брега има издати „фанале.“

Већ су стигли на врх брега. Још само неколико минута, па треба да се да знак започетку маневре. Лајтнант је већ мануо ону замисао о викању „фанале!“ Главни део трупе био је од њега удаљен на своја два сата хода, и то у једној долини, — па за цело не би се онде ништа чуло, ма се сва грла његових војника од вике одерала.

„Шта ће сада рећи онај, коме треба да „издам фанале,“ кад чује, да ја тога зеља и немам.“

И он је стајао као окамењен, гледао је мутним погледом у даљну даљину а премишљао је о судбини, о будућности својој, која му не изгледаше ни мало ружичаста — кад на једаред зачу се глас старог потчасника, који му довикну:

Месец и жене.

(превод.)

У многоме жене лепе,
на месец нам личе
обоје се својим сјајем,
поносе и диче.

Обоје су час румени,
а за час побледе,
а обоје са висине,
на цео свет гледе.

Обоје нас развеселе,
кад се на нас смију,
обоје нас озлоједе,
кад се од нас крију.

Обоје су онде, где се,
ведри и облачи,
а и једно, к'о и друго
себи све привлачи.

То је тако... Сад би хтео,
да се уз то каже,
у чему се жена лепа,
с' месецом не слаже!

Месец воли, к'о што знамо,
само четир мене,
а сваки час мењале би моду
наше лепе жене!

Др. Казбулбуц.

Из Баната.

Пре неки дан отидем у госте шогору у Банат. Он случајно није био код куће већ у винограду са целом својом породицом. Док је кочијаш коње сместио изиђем на сокак и почнем разгледати село. Наједаред поче добошар добовати и свет (највише деца) поче се око њега купити да чује, шта је ново, па и ја наперим своје уво мислећи, можда ћу што и за „Стармали“ „штофа“ добити, и нисам се преварио. Пошто се сит надобовао — отпоче добошар крештећим гласом из неке артије читати:

1) Даје се на знање сваком, да је шваба Киндерман изгубио хоме кад је иш'о на буч у Сајану, исте длаке ко ча'Андријина доруша, а има жиг да опростите сви, који сте овде, ко год писмо покој; ко докаже код кога је — добиће лотре дања.

2) Касапин Иштван спустио месо, на козару може свако пробати.

3.) Дошли комендијаши у село да се продуциру, да скачу, игру, певу и члову, шта ко да, уће унутри, ал поњаву није слободно брисом бушити, ко се увати — доби ће штроф.

4.) Има код општинске куће један дороц стари ако се нађе газда пек да касиру Штеви Ронђошу два сребра па ће добити натраг.

5.) Господар арендаш у Кикинду има ракије на продај, и на прилику: „комадара“ и „прдара“ по једну цену по дванајс крајцара литра; а „опаклијара“ и „батакуњара“ по шеснајс крајцара јопет литра. После има каже он праве „шљивке“ и „комовице,“ ал ја кажем, није то право ништа, све је то чивуцки бућкуриш.

6.) Коме су однели залогу од куће за порцију, нек се пожуру да изваду, јер ће доћи господар „Ишпиктор“ и горчило на ће продати на бубањ све.

7.) Живина здраво цркаву, зато није ником слободно бацати на сокаку, него нека ископу јаму па нек закопу; ко баци на сокаку ил' ти на друм, — биће оштрофован.

Кад је саршио изиштем од добошара ону артију и препишем верно, ако опет кадгод будем те среће — прибележићу.

Ђ.

Фрајла Мила и пролеће.

„Ал' је сретно то пролеће!“
— уздисала фрајла Мила, —
„већ је пуно цвећа нова,
шаренила зеленила!
а ја јадна још се држим,
зимушњега мог мундира;
једно што ми и сад вреди,
то је моја див-турнира!“

Др. Казбулбуц.

Невоља с дететом.

Мали Милан дошао из школе, приђе мени и озбиљно ме запита:

„Јел' браца; ко сад лаже ил ти ил' наш господин?“

„За што Милане?“ — упитам га ја.

„Ти си ми навек причао да је краљевић Марко био Србин а наш господин нам данас рекао да је он био Хрват,“ — рече ми Милан.

„Ја не лажем а господин се забунио!“ — добије од мене одговор на питање.

Ј. Воцин-Мањин.

„Господине лајтнанте, хоћемо ли већ запалити „фанале?“

„Анђеле! Спаситељу! Запалити, — хоћемо ли запалити? пали, брате, запали ако хоћеш и цео брег, — само се пожури, јер још само један минут имамо до 7 сати.“

„Удесићемо ми све.“ И старац зграби са оближње њиве руковед сухих житних класова, саплете од њих дебелу гужву, обеси је на једну грану, загребе по своме ђону једном жигицом, крскац, и запали њоме гужву, која је наскоро планула живим пламеном, — ал било је и дима толико да смо сви морали кашљати.

„Па шта ви то радите?“ питао је лајтнант зачуђен.

„Па то је,“ поучи га подофисир „то је „фанале;“ кад се „фанале“ запали онда се отпочне маневра, тако смо ми радили пре своји четрдесет година, после је то изашло из моде, јер рекоше: свако оделење треба и само да зна кад је рок да се почне. Ја сам још онда говорио да то неће моћи бити, — и ето, сад смо опет дошли на старе ните, сад се опет пали „фанале?“ — Чујете ли, господине лајтнанте, чујете ли, ето нам се већ одазивају, ето већ пуцају.“

Он и вино.

Седео је сам за столом,
На столу је вина било;
Суко брке смешкао се;
А вино се руменило.

Налио је пуну чашу,
Испио је све до капи.
Гледа влашу, ко да ће,
Њоме да се разесани.

Што ја рекнем тако стоји,
Само моје речи преде,
А ти слушаш винце моје —
Слушаш као мало дете.

Заповест је моја света,
Роб слушати увек мора;
Па и другу чашу спусти,
Ао боже дивна створа.

Ћутало је рујно вино —
Јунак га је даље пио;
Пево — псово — заповед'о.
Хај ала се осилио.

Куцну поноћ; чудна тама
Ширила је своје груди —
А наш јунак бебуче се,
Пева, пије још је туди.

Ћути вино — ал се чаша,
Гордо ниже — вину шапе;
А наш јунак са клонулом
Главом под стол па'не.

Тада винце прозборило,
Ко је госо јунак сада;
Заповедни а ја слушам
Ал то није бадавада.

Ћутим као ладна стена —
Ал ти главу љуто гријем,
Сад ти Ћутиш — ја говорим
Видиш госо — како бријем.

Не вали се са јунаштвом
Од бољега бољи стоји —
Пођул један с другим сложно
Слога каже — да с не боји.

Секунд.

Теткова шала.

Дођем једном после подне тетку и затечем га где лежи покривен опанцијом. Поздравим га по обичају српском, па га запитам:

— Шта радите, тетак?

— Гледим испод коже! — одговори ми он.

Др. Пеперитас.

Довио се.

„Сине,“ — рекла је мати сину ђаку, кад га је испратила после вакације по ново у школу — „ти знаш, да ти мати не зна писати, а по оцу баш не ћеш често добијати писмо од куће. А ја могу мислити, како теби на страни мора бити тешко, кад за дуго не добијеш никаква гласа од куће. Него чуј! Сели ти и напиши један час неколико писама, па остави мени код куће. Тако ће теби мати на свако твоје писмо моћи одговорити. Чим ми пишеш, а ја ћу одмах једно на пошту — а нећемо морати чекати на оца“... Баш ти се, боже, те жене свачему довију!..

Блажи.

Критичари.

Критичари наши,
Ваше је оруже
Ил казати: Враже!
Ил казати: Друже!

Где критичар нема
Ни друга ни врага,
Ту се брзо расцвета
Здрава, млада снага.

А—е.

Мора се одложити.

Заљубио се Воја у гђицу Марту, па јој једаред после вечере изјави своју љубав.

Гђица Марта није се на то нашла увређена: „Извините, господине, сад не могу примити, јела сам пређенцу са белим луком.“

Ј. Воцин-Мањин.

Обећава да ће се поправити.

Умре дете једној госпођи и она наручи мртвачку труњу од финије врсте, па шта буде стало она ће већ платити.

Столар донесе мртвачку труњу, ал госпођа му приметн да није онака какву је она заповедила, да није довољно лепа.

Столар се на ту замерку збуни пак јој одговори: „Опростите, милостивна, — ја ћу други пут лепшу направити.“

Коч' Сава.

Или, или.

Кад те жена грди, псује,
А ти Ћути не буд' љут,
Ил у себи признај: „крив сам,“
Ил' промрмљај: женска ћуд!

Дође л' и до оклатије
Онда бегат' мораш, — знај —
Ил бегати мораш онда,
Ил зграбити други крај!!

Ј. Воцин-Мањин.

Отац (сину). Чуј, Јосиме! ако данас будеш добар онда довече смеш нацепати дрва.

Јосим. А ако не будем добар?

Отац. Онда мораш нацепати.

А. Што ти, човече, тако ужасно пијеш?

Б. Оћу моје браће у вину да утопим.

А. Па јеси ли их већ утопио?

Б. Јок. Умеду да пливају.

Н. Како ти се допада нови чизмар, што сам ти га препоручио.

Н. Н. Ох, тај ми је човек много радости причинио.

Н. Како то?

Н. Н. Кад у јутру обучем чизме што ми их је направио, цео дан се радујем помишљајући на вече, како ћу их моћи скинути.

Госп. Зар се не стидиш, тако здрав, млад и јак, да просиш.

Просијак (поверљиво). Молим, молим; ја не просим само, — ја покаткад и крадем.

(Из књиге искуства). Има људи, којима не смеш пружити мали прст, јер онда хоће целу руку. А има и девојака и удовица, којима тако исто не смеш пружити мали прст, — јер онда ти таки паметну целу руку.

Из сабора.

Један посланик ће рећи своме другу: ма шта је од тебе човече, ја те још нисам чуо да си овог заседања уста отворио?

Е видиш браћо мој, сад си ми велику неправду учинио, баш на против кад год си ти говорио ја сам редовно зевао, одговори овај!

Сам ће си помоћи.

Лечник (болеснику). Но сад је грозница свој врхунац достигла; а сад ће ми прва брига бити, да вас од несносне жеђи ослободим.

Болесник. Молим вас г. докторе, опростите ме најпре грознице, а ја ћу се од жеђи већ и сам ослободити.

Расејан.

Гостионичарски слуга чистећи хаљине гостију, једног јутра довикнуће келнеру: пазите само, господин професор је данас у место чизама оставио свој цилиндар пред својим вратима, мора да је јако расејан био!

Једном ће један глумац рећи своме другу: наш је управитељ највећи магарац — међу нама.

ПОЗИВ.

Општинство манастира Крупе стављајући до знања пријатељима Српства и православља да је на негда рушевинама богомоље свете, манастира Крупе, као задужбине старих славних Немањића аманета наших дједова и отаца са обилатом потпором Високе Земаљске владе за Босну и Херцеговину и дарежљивом руком српског народа обновило и подигло: свети Храм Богу а у част и славу св. Илији.

Ако хришћанској души србиновој у опште срце јаче куца, а крила лету боље подрашћују, кад нас има више, који поштујемо аманете својих старих, који љубимо и срцем и душом своју матер православну цркву, који своје српство и православље заснједочавамо и зборомъ и творомъ нек сваком буде овај глас из нашег праја на радост и лијепо знање, да ће та обновљена српска светиња и да пропоје божјим промислом и Архијерејским благословом: на Велику Госпођину ове године. У радости, у којој се ово општество усљед тога налази, незаборављамо да позовемо и сваког Србина и пријатеља православља да и он буде учесник те наше славе и неће се у нашем колу тог дана Богу на молитви и срдачном весељу.

У то име добро нам дошао ко год дошао!

А наше је мјесто пуно красоте природе, богато старинским споменима, на згодну путу 3 сахата далеко од Бањалуке а пут је колни до пред манастир, те се надамо да ће сваком бораван код нас у лијепој успомени остати.

Посвећење обавиће Његово Високопреосвештенство Господин АЕ. и Митрополит Јорђе Николајевић уз асистенцију многобројног свештенства 15. августа на Велику Госпођину.

Дарови светом манастиру примаће се на дан освећења, ако изванри жели што послати може то учинити преко српске православне општине, или протопрезитерског уреда у Бањојуци.

У нади да ће те се овом братском позиву одазвати јесмо

У Крупи 26. јула 1889.

С поштовањем

Српска православна општина.

У СТВАРИ ПРЕВОДА МАДАЧЕВЕ

ЧОВЕКОВЕ ТРАГЕДИЈЕ.

Нека је на знање да сам у превађању овога дела одмакао преко половине, и тако би се књига могла почети штампати за месец дана.

Досад се пријавило неколико стотина предбројника, али то још није довољно да књигу без своје штете издам. Но са више страна ми је јављено да се претплата купи.

Оних, који желе да се ова књига и латиницом изда пријавило се до сада двојица.

Ко књигу ову имати жели молим га, да ми се што пре јави, како би се према томе знао равнати.

Јављам и то, да ћу по жељи, која ми је изражена са више страна, уз књигу штампати и имена предбројника.

У Каменици на Преображење 1889.

Змајован Јовановић.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА

ЉУБОМИРА П. НЕНАДОВИЋА

дванаест књига
могу се добити у штампарији А. Пајевића
најнижом ценом за 4 фор.

НОВА КЊИГА

Сад је баш изишла из штампе

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ У КРУШЕВЦУ

и

миропомазања краља Александра у Жичи

(СА ВИШЕ СЛИКА)

написао

А. Пајевић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду дра Ђорђа Натошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, мале француске 8-не, а штампана је на лепој, глаткој хартији, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевац уочи Видов-дана 1889. 3. Крушевац на Видов-дан 1889. 4. Крушевац, 16. јуна 1889. 5. Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање краља Александра I. у Жичи седмовратној. 8. Манастир Жича у краљевини Србији. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Неколико часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1. Кула Тодора од Сталаћа. 2. Црква Лазарица у Крушевцу. 3. Рушевине кнез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевац. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница. 8. Манастира Студенице украс на надвратн. север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. 10. Манастира Студенице скулптуре са источне стране цркве. 11. Жича седмовратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижарима и растуривачима књига, дајемо 25% попуста од горње цене и молимо их, да се наручбинама својим што скорије нама обраћају.

У Новоме Саду 28. Јула 1889.

Издавалац-штампарија А. Пајевића.

Ради племените цели, на коју иде цео чист приход ове књижице, молимо српско-хрватска уредништва политичних и књижевних листова, да овај оглас прештампати изволе.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа од 8. марта 1889. до даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5^1/_2$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10^1/_2$ сати пре подне. **ОДПРАВНИШТВО.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 4—6

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.
Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелеи-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Она је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 12—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

У Новоме Саду 20. августа 1889.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или еронка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic. (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

ШТА ЈЕ ЧИВА САВЕТОВАО ПРИНЦУ КОБУРГУ.

У Бугарској, у Софији
У сред Сретца од вајкада
Има једно шеталиште
Сад се зове променада.

Туд се шет'о и Батенберг
Пре неколко дугих лета,
Вељбао се у шетању
Пре нег што ће да отшета.

Туда сада и принц Кобург
После подне променира;
Што га гледе разним оком,
То га ништа не женира.

И ономад шета, шета, —
Но ка' да је нешто љут;
Ако није љут, оно је
Поприлично забринут.

Забринут је, то би могло
И детенце познат' свако;
А које га бриге море
Погодит' је и то лако.

Но то неби било вредно
Бележити у „Стармали“,
Да се није ту десно
Један Чива жустар, мали.

По тој встој променади лепој,
По њој шврља и тај мали Чива,
А тај Чива, ка' што ће се видет',
Тај је Чива срца милостива.

Још и друго неко својство има
Овај Чива, који туда шврља,
А то својство могло би с' описат'
Једном речи, а та реч је „крља“.
Штехер мене, па га опет скида,
Разне позе бира и варира.
Застајкива, шврка и кашљуца
И Кобурга енергиш фиксира.

То се принцу већем додијало
И његово ј' височанство стало,
Чиви вели: Ви би нешто хтели,
Изволите, реците, зборите!

Чива зборн, — а то ј' вредно чути:
„Eu're Hochheit, ви сте забринути! —
Хм! Бугарска ј' леп реалитет, — —
Ал је данас врло чудан свет.
Човек с' нађе у невадној кризи,
На му добро из шака исклизи.
Тако ј' време; судба наша шара, —
То човеку многе бриге ствара. . . .“

Јест', тако је — Кобург одговара.

„Није добро, што то тако бива“,
Продужује Чива.
„Али судбу ваља мало стегнут',
И уз своју руду је упрегнут'.
Eu're Hochheit, ја ћу вама дат'
Einen guten Rath.
Ви не треба дуго да с' мислите,
Треба да се што пре ожените;

Јер без жене стрмо иде кшефт.
Ожените л' с', спашени сте тиме“ —

Како? —

„Тако. Ви Бугарску брзо
Препишите на женино име,
Ту сам ноту и ја мор'о свират',
Кад сам лани хтео банкротират'.

— л —

„Чујете ли?“

„Чујете ли ви, српски родитељи?!“ (Бум!)

„Чујете ли ви, српски добротвори, фундатори, Саво Вуковићу и др.?!“ (Бумбалатабум!)

Ћуте, — сигурно не чују.

Чујеш ли ти, високо мађарско министарство? (То питање, до душе, није стављено, — али високо министарство ипак ће бити тако добро, пак ће чути.)

А шта би се то као могло чути?

Не знам; ја доле непотписани био сам ономад на Клиси и чуо сам само да онде српска деца плачу.

Ваљда су читали „да српско друштво у Новоме Саду стоји на прагу велике опасности.“

То неће бити; јер мала деца ни на Клиси још нису дозрела до какве страсне уви- или неуви-*ђавности*. Они, патицврци, плачу, што им неко одводи драгу учитељицу, која им је постала мила као друга мајка, па сад мисле, да се удала, па ће сад имати своје рођеније деце, а њих ће заборавити. Деца ка' деца. Али дубоко уздишу и дечији родитељи: није њима до тога, што је њихова учитељица имала „*врло добру*“ сведоџбу, те је тиме пред очима „Браниковог“ извештача постала „најлошија“, — него им је што су осетили за њена кратка учитељевања неки свежи напредни ваздух у својој школи, — а и стручни људи веле, да је ова учитељица показала неочекиван успех; па сад та опробана снага одлази у Н. Сад, да је онда српски лист дочека са титулом „најлошија“.

Чујеш ли ти Песталоцијо, чујеш ли Бáбо Натошевићу! ако чујете реците нам шта вреди више, или опробана практична изврсност, или одлична сведоџба, која више пута уме да нас љуто омахне.

Чујете ли ви, младе учитељице наше, које нисте стекле одличне сведоџбе, чујете ли да се трудом и савесношћу може накнадити, што у сведоџби можда и неправично мањка, па да се тај труд и та савесност награђују, — чујете ли то, па хоће ли вас тај пример поразити, или ће вас окрепити и подстаћи!

Чујете ли ви, драге сестрице, које сте имале китњастије сведоџбе од гђце Милићеве, чујете ли да је сад опет упражњено место на Клиси, а са Клисе да се тако лако долази и на веће штације, чујете ли и је ли вам криво ако и ви постепено пођете са мањега на више?

Чујете ли ви Херувими и Серафими, да је српско друштво, не због чега другог, већ за то „на прагу велике опасности,“ што су Новосађани изабрали добру и опробану учитељицу? и реците нам, зар Срби не уму писати без жучи и огорчености, и ако је коме српском листу који избор неправ, зар се извештај о томе мора поверити баш брату неизбране учитељице, који у болу своме не уме да се модерира, већ гутајућ' сузе своје сипа жуч и јед на све, што му у том пароксизму на очи изађе.

ПОДЛИСТАК.

Први пут у лову.

(Пола шале, пола збиље)

(прича Др. КАЗБУЛЧУЦ.)

Господин Милан није, до душе, био бог зна какав ловџија, али је знао о лову тако много и тако *истинито* причати, да би сваки могао уверен бити, е он зна осим свога лепог српског говора још и „*Jägerlatein*.“

Господин Андра опет беше страстан ловац. Волио је истина и „*питоме*“ залогаје, али ако је само време дошло лову, онда га ни печено прасе не би могло задржати код куће (особито ако није било за њега печено).

Господин Милош био је старешина ова два господина, што му се већ и на гојазном трбуху видети могло; а сва тројица припадаху оној врсти чиновништва, од кога зазире и трговац и путник, јер ова господа имају непопуларан обичај, да *турају свој нос у све и сва!*

Моја маленкост пак имала је срећу са више реченом господом на једној станици неколико годиница заједнички и братчиски проживети, и ево ме данас, да вам по неку цртицу из тога мога живовања опишем. Кога буде занимала, тај ће је са задовољством прочитати, а кога не буде интересовала, тај нека је са незадовољством — прочита.

У нашој *малој* колонији нису се могле *велике* ствари догађати, те тако прелазим преко нашег тадашњег дневног реда, који се састојао из *мало рада а доста бесмисличарења*, те хоћу да вам причам, како сам и ја, једаред у моме веку, први пут, а верујте и последњи пут, — ишао у *лов на — лисице!*

Беше мала ада изнад места, у коме смо живели, а на тој ади пасло стадо, а у тог стада било млека, а у нас четворо било глади, еле често смо обилазили овчара и његово стадо. — Знате, онако на брзо сварено млеко, па хлебац надробљен унутра, па за тим млада сира са луком и који гутљај мученице, — хе, да се то већ животарити! — Једног јутра поранио дечко овчарев, да јави нашем Нимроду, г. Андри, е је видео лисицу, како се кроз шибље провлачи.

Госп. Андра сав се узверио! Зеца, патку, шљуку и по неку препелицу донео је често кући, али лисицу, помислите само: лисицу!! — — Брже боље алармира дебелога г. Милоша, и друга г. Милана па и мене, те у брзо нареди као неку врсту хајке.

Ја сам чешће са њима одлазио до оближње шумице, кад су на зечеве ишли, али док су се они (па и сам дебели г. Милош) преко врљика и кукурузовињака мотали за каквим брзоногим зеканом, ја сам рахатно у најдебљем хладу лешкао, и премишљао: како могу људи здрави — паметни, да се утркују са зецом?!

Чујеш ли ти, мајко божија и сви свеци, да поједини општинари своје земље смеду и у малим парцелама изнајмљивати, а кад то општина учини, онда смо „на прагу велике опасности,“ ма да се тиме помогло и појединим сиромашнијим грађанима и општина добила већу хасну него икоје пређашње године.

Чујете ли јупитеру громовниче, што су свештеници у Н. Саду усудили радовати се, што је изабрата добра и опробана учитељица, па сад је у реду да насрћемо и на те свештенике, које смо ономад сложно изабрали, и који су се до сада најпримерније владали.

Чујете ли ви седмера небеса, да се старина Јефтић усудио имати своје уверење, па сад треба заборавити, шта је тај човек кроз дуге године радио у бесплатној служби народној, него ваља у дубокој старости његовој замахивати на њега са жигом непоштења.

Чујеш ли ти, „Стармали“, и ако чујеш зар смеш још ћутати? — — —*) **Један неутралац.**

*) Чујем, — и за то примам овај чланак без измене, довде, ал даље не. Него чујете ли ви, „Заставаши,“ и ви сте примили велику одговорност на себе, допунили сте општину са члановима, о којима тек морамо да питамо „ко је тај, — или онај?“ Сад се држите, јер праштања нема. Покаже ли се да вам је избор добар, онда вам скочише акције, буде ли гиксера — тешко си га вама. Једно вам могу рећи унапред да сте фалили. Ви се извињујете да за то нисте бирали неке дојакошње општинаре, што ти радо седе код куће а у општину не долазе. А где вам је била памет да изнесете предлог, да од сада буде не само активних него и почасни општинара, па онда да сте све оне, који волу и седити код куће и звати се општинарима, те да сте изабрали за почасне општинаре, па мирна Бачка, сита и коза, спашен и купус.

Стармали.

Ћира. Сад се у листовима наше браће Хрвата живо претреса питање, које смо ми срећно прекужали, — питање о фонетици.

Спира. Па нека иде природним током. Ал кад си о томе повео реч, знаш ли ти којем нашем калуђеру иде највише у прилог писање фонетично.

Ћира. Не знам.

Спира. Г. Емилијану Радићу. Јер знаш, о њему се говори да је „светски“ човек (т. ј. човек од света), па кад се то напише по правилу фонетике, онда ће се написати да је „свецки“ човек, и онда многи могу помислити да се влада он по свецима.

Пуслице.

♎. Нисмо посвећени у тајне одношаје Србије према Бугарској, али то знамо, да принц Кобург није миропомазан.

♋. Помазати, — ако је само до тога стало, и ако то жели, могу га најскорија времена, не само миром, него и ратом.

♎. Ал Бугари ваљда за љубав шаптачу своме неће тражити рата са суседима, пре ће рећи ратос непризнатом кнезу свом.

И данас нисам заостао. Одосмо сви заједно на аду, и кад г. Андра расподели, где ће који од њих са пушком стојати, упрти и мени неку грдну тољагу, и постави ме у крај пута, са налогом, ако би лисица овуда пројурила, да је повитлам оном тољагом тамо к њима. Добро, то сам разумео, али кад се они већ подаље наместише, почеше мени по глави разне мисли врсти... Ако та лисица случајно баш *на мене насрне?*... Па ако ме својим оштрим *зубима* закачи??... „Хе—хеј!“ развичем се ја.

„Не, шта је?“ упита ме г. Андра иза неког подаљег ђубна.

„— Је ли, баћа Андро, а хоће ли лисица *и да уједе?*“

„Иди с богом страшивицо“, — одговори чак г. Милан из другог краја, — „та ваљда ће се она од тебе и од твоје батине пре поплашити, него ти од ње. Кад сам ја оно лане на курјака“ — — — —

И ја бих сад по петстотинити пут чуо причу о курјаку, кога је г. Милан *хтео* убити, да ми не сијну кроз главу друга мисао:

„Наопако!! Ја овде стојим између њи тројице, т. ј. *између три ватре*, па ако који опали, па таман мене — „Хе—хеј!“ разјаних ја вилице, што боље могу.

— „Та који ти је враг?“ — сад ће дебели г. Милош рећи, — „и ти си ми за лов! Па ти ћеш расплашити и чворке, а некмоли лукаву лију! Шта ћеш сад опет?“ — И тек кад ме сви тројица уверише да њихове цеви нису наперене на моју страну, умирих се мало.

Сад заћутасмо. Г. Андра писну ситно кроз његову ловачку свираљку, у знак, да је нешто опазио и да мирујемо... У мени се срце узверило, па лупа, боже, лупа, да би га чак и она лисица чути могла. Враг би ме знао, шта ми је било, али сам оном батином тако измахнуо, и тако се раскорачио, да би вола убити могао кад би онуда пројурио. — — —

У један пут са г. Андрине стране чу се громогласно: дáн!!! а у тај мах лисица закефћа као какво штене: ијау — ијау — ијау!!! Поче се онај шушњар иза моји леђа кршити, јаук се мени приближи, а у тај мах ја — — шта мислите?... Ко ме год познаје, неће ми чисто веровати, али на моју част тврдим, да *није трајало ни 2 минута*, а ја сам вам *био у врх оне дивље крушке*, што је уз мене стајала!...

Како сам се на њу испео, *кад сам* се тамо створио, то и сам незнам, али доста вам тога, да би и најбољи акробат могао од мене онда научити, *како* се *брзо* пење!

Са мога „високог положаја“ видех само још то, да неко божије створење, које је наличило на велику жуту кују овчарску, али које је свакојако било та јадна лисица, протрча испод мене сва крвава, и тек подаље од моје високе „ложе“ опружи се, и испусти своју невину душу....

Међутим су сва три ловца дојурила била за оном

*

△. Даклем Шмауца су преместили и то онамо, где никад не долази српско нар. позориште. Сад дај боже српском нар. позоришту, де год дође да нигде не нађе ни Шмауца ни Шмаучића.

§. Већ и Цигани хипнотизирају, и тако газда лепо гледи како му односе из дућана еспап, а он ни увом да макне.

□. Неки сумњају да су и наши жандари каткад хипнотизирани (али само онда кад се не тиче путовања у Раваници).

ѣ. А шта велите, да нису можда хипнотизирани и наши посланици на угарском сабору. Односи се њима на очима наше крваво стечено право, а они ни увом да макну.

⌶. Ал ко је здраво живе нарави, на тога хипноза не дејствује. За то ваљда и нашу неслогу неће моћи никад нико хипнотизирати, до год је века, света и — новинара.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Мати (госту, при ручку). Изволите, господине, још једно парче савијаче.

Гост. Хвала, госпо, већ сам два парчета појео, па —

Милан (синчић домаћичин). Није истина, мама, он је већ четири парчета појео.

Малој Милици никако то није било схватљиво да су анђели голи, да немају баш никаква одела.

— Је ли, мама, па где они држе „шнуфтикле?“.

J. Воцин-Мањин.

Мати, при доручку, донесе деци млека, а да се не би свађала деца, каже сваком које је чија чаша. Тако је и Ленки рекла: ево, Ленка, ово је твоје млеко.

Ленка опази да је у њено млеко упала мува, па брзо запита: Је ли и мува моја?

Слога.

„Слогом расту мале ствари“ —
Пословица вели.
Ал нек расту и велике
То ми срце жели.

Н. Н.

Побратио се.

Ономад се једном господину десио мали малер. Враћајући се ноћу по мраку пешке из оближњег села, где је био у гостима, ишао је низ брдо, а ту је неко пустио своја два магарца да пасу; а обадва је везао ужетом, али на широко. Сваки магарац ишао је на своју страну па се тако уже између њих затегнуло, а господин наишавши на то затегнуто уже, он је за цело мислио да га какви ноћни угурсузи на уже хватају, за то из свег грла повика: „Немојте браћо, нисам вам ништа скривио!“

Кад је после боље загледао и видео с киме има посла, рећи ће: „добро је што смо се побратили, јер' и ја сам прави магарац.“

Коч' Сава.

циком, и по крвавом трагу дошли и до мога места, али кад мене ту не нађоше, почеше ме викати: хеј, море, где си? — Па кад већ г. Милош рече, да сам ваљда за лисицом отрчао, не имадох куда, него им се јавих мало постидан са „мога високог места“. . . .

Грохотан смеј сљедова томе, а мене сад тек зној спопаде: *како ћу доле?* . . . Смешна посла, заиста! Другима се тешко *успундрати уз дрво*, а ја тако рећи, *узлетео* горе, а ево сад сав изгребен и поцепан тешко дођох на земљу. . . . Кажем им, да сам видео лисицу, како је баш благословила овај лажни свет и преселила се у рајско насеље *(одломак за лисице)* те тако хајд' сви тамо. — Потражим моју *обрану*, моју *моторугу*, и нађем је чак у *другом шушњару* (тако сам је љубазно хитнуо од себе, кад сам опробао своју гимнастичку вештину!) — — — — —

Кукавна жртва моје ловачке смелости опружила све четири од себе.

Госп. Андра први је био код ње, и за чудо ми беше, не чух му веселог усклика, него се човек чисто пресомити, скиде капу са главе, обриса зној са чела, па се само *почеша за увом*.

Госп. Милан дође ближе, па тек само рече: хм, хм, хм! . . .

А госп. Милош повика: „ао, Андро, да од бога нађеш“. . . .

Ја немадох шта рећи, јер најпосле ја и нисам *јагер*, ја само имам да *браним положај*, и да *натерам* дивљач на *бегство*, али да сам знао, да та лисица подпуно личи, на чича Гргину кују, не бих вала ни ја, морао толики страх претрпити!

„Па шта ћемо сад?“ пита подсмешљиво г. Милан, а сирома г. Андра не вели још ни једне, *само се чешка!*

У тај мах зачу се дрека овчарева: „срамота! грехота! *моју добру, моју сироту кују*, мог најбољег чувара! Ја ћу боме тужити суду!“

Бадава су га ловци умиривали, бадава је г. Андра уверавао, да му се тако шта још *никада до сад није десило*, да је несретна куја баш испред њега преко једног пања *главу своју промолила*, па како је *жуте боје*, то је он у оној журби опалио у тој *мисли*, да је заиста права *лисица*, и т. д. и т. д.

Конац ове ловачке епизоде био је: да смо ми сви, и ловци и ја надри-ловац по неколико гроша човеку дали, да справи за мниму лисицу пристојан погреб. . . . .

Ја вам од тога доба нигда више не идох у лов! Не морам ја баш бити у свакој чорби мирођија! Зар није тако?! А ако хоћу да се нагледам лисица, наћи ћу их довољно и у моме селу.

Др. Казбулбуц.

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом или азбучним нередом.

Потурица = шпанска трска (а може послужити и ма који други штап).

Изобиље = кад се коњ увуче у башту па пофука купус, грашак, першун и т. д.

Чивилук = опомена домаћину, кад има Чивутина госта, јер Чива радо једе лук.

Колотер. Жандар, који би волео да се и у српској порти само чардаш игра.

Топлица = нос.

Панзија = последњи залогај, на који сваки пан, и сам жупан зија.

Нераст = свако дрво, које није раст.

Милион = мрав.

Анђелија = жена, која уме да буде каткад Анђео а каткад лија.

Контумација = кад Маца добије конту.

Полифем = муж, који своју жену Фему уме да полије шаком по леђима.

О једном уреднику.

Зар то није чудно?
Он је, нема сумње
Главе усијане, —
А у своме листу
Доноси нам чланке
Само подгријане.

Др. Казбулбуц.

Шупљи лешњици.

Густови су разни. Ја на пример већма волем зеца пацованог него пацова зецованог, — (и тиме се разликујем од Хинеза).

Богати су људи већином радикалци, кад им невољник пружи длан, најбрже га обдаре саветом: „Иди ради!“

Да је вера мало еластичнија не би било толико вероломства.

Прва је љубав већ и за то знаменита, што је искуством доказано, да ко није љубио први пут тај не зна шта је читав низ даљих љубави.

Кад се младо, лепо женскиње на нас насмеши, то треба да сматрамо као неки поклон. Али осмејак њихов не иде у ред оних поклона „којима се зуби не гледају“. Ту требе баш зубе гледати, јер су зацело лепи (иначе се не би смешила).

Ко туђе мисли краде, нека се ни мало не боји, да ће — његове мисли ко украсти.

Срећа је препредени хујбов: вијаш је, она бежи, а кад се највећма захукаш, она чучне, а ти је прескочиш.

Удовица може бити најлепша, најпоштенија, најстрпљивија, најскромнија, пуна осећања, ал зато ипак остаје удовица — до год се не уда.

Кад се у којем друштву само један нађе, који воли свађу, свађа је готова, ал ако је сви волу — онда знај да су то Срби.

Макарко Макарди.

Од ваздуха...

Од ваздуха, збиља,
Живети се не да, —
То већ давно знамо.

Али тако исто
Живити се не да
Од ваздуха само.

Превео **Др. Казбулбуц.**

Из наше торбице.

А. Моја је жена здраво љута.

Б. Не може бити.

А. Немој ти судити по њеном благом лицу. Она је прави рис.

Б. Не може бити.

А. Та шта не може бити!!? — кад ме је и јутрос избила.

Учитељ. Иде ми сад ти, Влајко, спрежи глагол „пити“.

Влајко. Ја пијем, ти пијеш, он пије; ми пијемо, ви пијете, они пиједу —

Учитељ. Холт, стани. Ти си казао „пиједу“; питам ја вас, децо, је ли то добро речено.

Један мали дебељко. Јесте.

Учитељ. А по чему да је то добро речено?!

Исти дебељко. По томе, што људи кад пију онда и једу.

А. Ви сте удовица, ако смем питати?

Б. На служби.

А. А јесте ли већ давно удовица?

Б. Има већ стоосамдесетидва дана.

А. Хм! мора да вам тешко пада удовање, кад тако тачно бројите дане.

Б. Не би ми тако тешко било, да је мој покојни жив, — онда би то време поделили; ал овако је зло.

А. А за што бројите дане?

Б. Знате, чисто ми је лакше кад ме ко запита, па волим да и други знају.

ПЕШТАНСКЕ БУДИМЛИЈАДЕ.

I.

У Будиму граду
чудна чуда кажу:
многе бање вруће
свету да помажу.

То и мене нагна
да потражим лека,
макар да сам преш'о
и трећину века.

Живот свако воли,
и ко *горе* живи,
(био он у *Босни*
ил' био у Киви).

С тога и ја одох,
до Будима града,
са надеждом вељом....
(ej, да није нâда!!)

Па како сам прош'о,
међу браћом горе,
да и ви дознате,
неће бити с'горе'.

Ал' стрплење молим,
да се редом каже,
којој *бо́ли* може,
Пешта да помаже.

А *Будимску воду*,
ту већ ваљда знате?!..
Е, па о њој суда
мога не требате!

II.

Најпре тражих савет
у лекара стари,
(стомак ми се ћу̂ди,
натеже кад ва̂ри).

Рекоше ми једни:
да се махнем *меса*,
па да липам *чорбу*,
од различних смеса.

Други опет веле:
само *месо* једи,
од чораба празних,
стомак се повреди.

Шта је каз'о за тим
четврти и пети?..
(да послушах редом,
мор'о би умрети).

А ја ето живим
ка' што видиш, роде,
пијућ' *често* вино
а *поређе* воде....

Што се *јела* тиче,
ту их слушам *скупа*,
пре печења добра,
прохте ми се супа.

У тајну завирит'
лекарима не дам, —
а они ме хвале
да добро изгледам.

III.

„Централ-банхоф.“

„Централбанхоф“ у Пешти је
зграда красна,
да се дигне требала је
кеса масна,
с тога ваљда на прочељу
кип и стоји,
како *Мацар* један чили,
новце броји.
То је лепо, и тај кип баш
смисла има,
да нам каже: ту и твога
зноја има!
Само једно замерити,
морам њима,
нашој браћи Пештанцима,
Мацарима,
место једног овог кипа,
што се види,
треба да су још и други
у тој глиди;
Србин, Румун, Словак, Немац,
сваки даде,
да се дижу у сред Пеште
дивне зграде,
па кад „Мацар“ спомен доби,
'вака кроја,
да покаже свету труде
свога зноја,
зашто ту бар *правна права*
нема сваки?.....
кад *плаћамо*, ту смо барем
сви једнаки?!...

IV.

„Град.“ - „Двор“.

„*Дратсајлбан*“ те часом испне
из обичног низа,
па те дигне тамо горе,
до *краљевог* виса;
ту је негда било боја,
боја здраво љута,
многа ј' крвца, српска крвца
овдена просута.
Ту споменик хладан стоји
као хладна стена,
ту је пуно урезано
србинских имена;
Бог би знао шта премишљаш
ту тако стојећи,
а и горку сузу пустиш
имена бројећи.
— — — — — —
„Зашто сузиш?“ пита неко,
ја мало поћута,
п'онда рекох: „прашина ми
у очи засута“.

V.

„Лукас бад“.

Купатило „светог Луке“
име ј' једне бање старе,
ал са новом зградом данас
старо име много кваре.
Ту је некад извор био,
што је многу бољу сатр'о,
али данас, веле да се
овај извор сасвим затр'о,
па вештачки праве блато,
што је негда дошло само,
да са њиме ревму, назеб,
перући се, отерамо,
данас од тог лека нећеш
осетити стару снагу.
Болест оста, само новац —
он и данас оде к врагу!

VI

„Маргита“.

Ал' је красно на острву
Маргарети!
Мисао ти нехотице
даље лети:
да л' у рају лепше још је
Боже свети?....
Купатила скупоцених
овде има,
у оваким сласт је живет
просторима,
које кесе то поднесу,
благо њима!.....
Цвећа пуно, — куда крочиш,
мирис сами,
тамо опет музика те
к себи мами,
док из џепа све ти паре
не измами!

(Продужиће се.)

Др. Казбулбуц.

Он: Замислите госпођице, сневам ја ноћас, да смо се венчали . . .

Она: Е па дешава се, да човек по декад и по коју лудорију сневa.

Ипак нешто.

Трговац: Дакле збиља ви нећете за мене да пођете госпођице?

Она: Нећу, јер сам се већ другом обећали.

Трговац: Па назарите барем све што ће вам око опреме за удају требати код мене, и то је нешто.

А. Зашто иде наша попадија и ове године у купатило, од какве несносне болести би хтела да се опрости?

В. Хтела би њене три кћери да разуда, па држи да је купатило најзгодније место за то.

Једног јутра закуца један веритељ на забрављени врати свога дужника, на што онај изнутра запита: ко то лупа?

Један веритељ одговори овај.

Па у шта верујеш?

Да ћу данас добити мој новац!

Иди молим те, то је сујеверство.

У једном медецинском листу била је ова белешка: Операција на подпуно наше задовољство сретно извршена. — После осам дана умр'о болесник.

Један ратар је готово сву своју сермију утрошио на свога јединца, што је желео да му син буде господин човек; па кад је видео да син не учи и да од њега неће ништа бити, уздан'о је једног дана и рек'о: ох боже, колико сам крава на овог једног вола утрошио.

Реците ми г. докторе, дал' има изгледа да ће моја жена оздравити?

Др. То стоји до тога, ако неумре?

Из малог света.

Љубица ће једног дана запитати своју матер: је ли мати, дал' би ми биле и онда род да те тата није узео за жену?

Мати: Децо, морам вам на жалост признати, да сам јако незадовољна с' вами.

Мала Перса: То нам је врло жао мати — јер ми смо с тобом здраво задовољни.

Инкогнито.

Жандар: Молим за ваш пасош.

Лупеж: Којешта, ја путујем инкогнито!

Куварка и трговачки спомоћник.

За чудо господар Јефто, да су вам руке данас тако чисте, од куда то долази?

Калфа: То долази отуда, што сам данас нет чабрица сира морао да рукама изгњечим и сложим.

Један глумац који је отишао на гостовање једном друштву, буде од публике са страшном лармом и звижданьем нападнут; али то њему није сметало да се врати и да ово рекне: господо! ја сам до сада знао, да се магарци само деру, а сад сам се уверио, да знају и звиждати.

* * *

У једном месту набавила је црквена општина нова мртвачка кола, па је услед тога овакав позив на грађанство издала: умољавају се штов. грађани, да ново набављена мртвачка кола више употребљују нег до јако!

* * *

Море клипане, ти још и сада спаваш, а сунце се већ пре два сахата родило, рећи ће један обућар своме шегрти.

Па шта му могу ја, кад се сунце два сата пре дана родило, одговори безазлени шегрт.

Новије књиге и листови

послате уредништву на приказ.

Мала Споменица са 500-годишње славе у Крушевцу и миропомазања краља Александра у Жичи. (Са више слика). Написао А. Пајевић. (Цео чист приход књиге намењен је фонду дра Ђ. Натошевића за удове и сирочад учитељску). У Н. Саду 1889. Издање и штампа А. Пајевића. Цена 50 новч. или 1 дин.

Ethnologische Mitthellungen aus Ungarn I. Jahrgang III. Heft. Redigirt und herausgegeben von Dr. Anton Herrmann. Budapest: 1889. Buchdruckerei Victor Hornyansky. Preis des I. Jahrganges (1887—89. — 30—35 Bogen) 5 fl.

Општи земљопис за најстар. разр. нар. школе. Са особитим обзиром на Аустро-Угарску монархију. (Треће прегледано и поправљ. издање. Саставио Јов. Благојевић учит. У Сомбору 1890. Издање књижаре М. Каракашевића. Цена 36 новч. или 80 пара дин.

Летопис Матице Српске. Уређује А. Хаџић. Књига 158. (1889. свеска друга). У Н. Саду 1889. Српска штамп. др. Свет. Милетића. Цена 70 новч.

Песме Војисл. Ј. Илића. Београд 1889. Штампано у штампарији краљевине Србије. Цена 1·50 пара дин.

Бранич Српског језика. У славу г. Љубе Стојановића. Од Јов. Живановића. (Одштампано из „Кола“). У Београду 1889. у штампар. крал. Србије. Цена (?)

Доситеје. Излази у Београду недељом. Власник и одг. уредн. Милан Бибчевић. Цена 12 дин. на год. за Србију а за иностранство 16 дин.

Преобразај школе и наставе. (*Савремена потреба*). Написао Васа Пелагић. Београд 1889. Штампарија народне радик. странке. Цена 50 дин. пара или 25 новч.

Рад и именик „Матице Српске“ год. 1888. (Рад главне скупштине, имена чланова и приложника, почасни чланови, чланова књижевног одељења, повереници и именик „Матице Српске“). У Новоме Саду. Српска штампарија дра. Светозара Милетића 1889.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА

ЉУБОМИРА П. НЕНАДОВИЋА

дванаест књига
могу се добити у штампарији А. Пајевића
најнижом ценом за 4 фор.

НОВА КЊИГА

Сад је баш изишла из штампе

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ У КРУШЕВЦУ

и

миропомазања краља Александра у Жичи

(СА ВИШЕ СЛИКА)

написао

А. Пајевић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду дра Ђорђа Натошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, мале француске 8-не, а штампана је на лепој, глаткој хартији, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевац уочи Видов-дана 1889. 3. Крушевац на Видов-дан 1889. 4. Крушевац, 16. јуна 1889. 5. Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање краља Александра I. у Жичи седмовратној. 8. Манастир Жича у краљевини Србији. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Неколико часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1. Кула Тодора од Сталаћа. 2. Црква Лазарица у Крушевцу. 3. Рушевине кнез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевац. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница. 8. Манастира Студенице украс на надвратн. север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. 10. Манастира Студенице скулптуре са источне стране цркве. 11. Жича седмовратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижарима и растуривачима књига, дајемо 25% попуста од горње цене и молимо их, да се наручбинама својим што скорије нама обраћају.

У Новоме Саду 28. Јула 1889.

Издавалац-штампарија А. Пајевића.

Ради племените цели, на коју иде цео чист приход ове књижице, молимо српско-хрватска уредништва политичних и књижевних листова, да овај оглас прештампати изволе.

Из моје штампарије изишао је ових дана

БУКВАР

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др. Ђ. Натошевић. Ово је сад

треће поправљено и прерађено издање,

а цена је, као и пређашњем 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља чињене су на пређашње друго издање неки приговори. Ми смо све оправдане приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији данашњи људи, те смо добили уверење од многих практичних и отличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за своје школе требају оваке књиге, да набаве ово најновије издање.

У **Новоме Саду**, на Преображење 1889.

Издање штампарије

А. Пајевића у Нов. Саду.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелен-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких прфузрокује брзо и снажно растење брковa и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од прераке оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или уматоч (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 13—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 24. Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. августа 1869.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic. (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Нов цар и њему дар.

Ја питам: зар
Није то лепа ствар
Кад онај, који још није ни прави кнез
Постане цар?
— Заиста лепа ствар.

Кобургац Фердинанд пост'о је цар
И даје му се дар.

И ако нема јемца,
Ево ти, царе, Јем,
А Јему у пријем
И Родоп ти дати смем.
Да не би гладан ост'о
Вала да ти се да
И Ирин-Пирин(ча).

Да не би жедан ост'о,
Ево ти жеђи лека,
Ево ти десет река:
Поскочи само, хоп!
Ево ти Ђоп,
Узми у жељу Ђораву
И Бугар-Мораву,
А за будућу царицу
Прими, молим те, целу Марицу.
Подметни скиптру свом
Струму и Јантру,
Тунжу и Лом;
Ништаву, Искар, Камчију
Прими под своју камџију.
И Арда, ма да ј' мала,
Прими је, па реци: хвала!
И Вардар, шта велиш, хс,
На то зардарење?!

А сада иде Тимок
Па она хладна Дрина,
(Штета што носи воду,
Што у њој нема вина,
Царство би твоје било смелије
И много весеље).
А за тим иде Дунав,
То је дивота права, —
А кад већ имаш Дунав,
Ево ти још и Сава.
А кад већ све то имаш
Што да те жеље киње,
Ево ти још три мора:
Црно и Бело и Сиње.

Живео даклем цар!
Царство је красна ствар.

* * *

Ал ко је то, што с' тако
Размеће с крупни дари
И кнеза непризната
На брзу руку цари?

Чија ј' та рука крепка,
Чија та уста смела,
Јесу л' то вел'ке силе
— Можда Европа цела?!

Не, — луде, младо, пусто
Бугарско дерле то је, —
Потписује с' *Курташевски*
— И сад тек не знаш ко је.

Ђакеља.

У место воденог чланка.

Врло је значајно што се реч корупција почиње са кор, јер то су читави корови, који од тога заната живе и другима живети — не дају. Има још и других речи, које се тако почињу. И у мађарској речи kormány, први се слог држи на тим коровима (а оно mány значи да државна каса иде све више на мањак). Корбач такођер осећају читави корови; болница се зове kórház, јер у вас болују читави корови; а болест је пустила дубок корен, тешко ју је ишчупати, и ако има корова који се тиме теше, то су кортеши.

На свакоме кораку наићи ћеш на једну корпу, у којој је било тога зеља, корпа је наравно празна, јер корпус деликти пре ће у Америку побећи него што ће се дати ухватити. А какви су ти, који тај кор воде? Ти, који тај кор воде нису ни валик на корвина (на онога Матију за кога се вели: meghalt Mátyás, oda van az igazság).

Срећа је још што понека наша господа лопови имају на дну своје торбе и једну порцију поштења, па сами себе денунцирају, издаду се стану пред суд, и суд, хоћеш нећеш, мора да им суди.

Ето н. пр. Кокан, тај је човек могао још бар сто година красти („*красти*“: то је латинска реч, налази се у оној пословици: hodie mihi cras tibi), — какав поштен пријатељ јављао би му увек дан пре кад ће се која каса визитирати, а новац би, као оно ћоса што је прелазио из воденице у воденицу, па у коју год воденицу завириш, ћоса је ту, тако би било и с новцем, он би увек био у оној каси која се визитира, а у оним другим, које се не визитирају, ту и не треба новаца.

Али на последак човеку се досади и красти, попуши за годину дана за 5000 фр. цигара, па му се смучи, повери се суду као отцу и мајци, помисли у себи: ако је и суд, ваљда није душман, ваљда ме неће таки затворити, а друго и треће: шта сам пута ја био рука помоћ г. министру и г. министарском секретару, кад су се налазили у неприлици, па ваљда сам заслужио, да ми врате мило за драго, шљиве за брашно.

Но ипак није у реду, што г. Кокан у тако прљавој ствари помиње имена тако велике господе, јер данас је свет чудан, лакше верује у зло него у добро, ваљда за то, што се од добра већ одучио, па и да га где види не би га познао.

А шта ћу рећи о награди матичином фискалу, која је више напунила новине него фискалов џеп. Та је ствар дигла толико непотребне прашине, да ја од кашља не могу до речи да дођем. О томе, допуштам, да могу бити подељена мишљења, али са умеренијим тоном*) лакше би се ствар разбистрила. Чудо ми је само, што ником није пало на памет да истакне питање, је ли том приликом одбор Матичин поступао у духу тестамента пок. гђе Трандафилке. Ја држим да јесте. Уверен сам, кад би њу могли оживети, она би одобрила поступак Матичин. Она је оставила доживотну пензију од 300 фор. годишњих сваком извршитељу њеног тестамента. А та г. г. ако узживе још 30 година примиће лепу сумицу сваки по 9000

*) Ако мислите г. Тону Хаџића, ја држим да је он доста умерен. Слагач.

ПОДЛИСТАК.

Рецепт за оригиналан роман.

Хумореска од Шентала.

Стари професор Т. то вам је чудан човек.

Једне вечери седео је у мојој писаћој соби украј мене на наслоњачи, сисао је своју цигару и отпиривао дим далеко од себе, а ја сам са душевним задовољством говорио о роману, који је већ за штампу спремљен лежао на столу пред нама. Писац тог романа, данас још без гласа и без имена, који ће можда скоро славом увенчан бити, сада станује у најдаљем варошком предграђу, у маленој таванској собици, а то су вам оне собице из којих се лакше допире до Парнаса него из какве сјајне господске палате у „кварту тајних саветника“*). Он је свој роман дао нама на „доброхотну оцену.“

Под свежим утиском овога штива, усхићен неопорецивом даровитошћу и меком лепотом, коју сам у изобиљу налазио, почех тако јако хвалити тај нови књижевни производ, да се то добром професору већ мало и сувишно учинило.

Он нагло скочи са наслоњаче, баци краичак допушене цигаре кроз отворен прозор, поче се чешати по својој проседој чекињастој пароци, корачајући по соби као смушен и горе и доле.

Најпре је нешто неразберљиво мумлао, па онда поче грмети: Ја вас, људи божји, не разумем; па ето и ја сам читао ту пискарију, али не био који сам, ако сам нашао што, што би оправдало ваше клицање: хура! и живео! — Па онда настави мало тишијим гласом: „Но, но, можда је кривица у мени. Дабогме, ја сам остарео. Доста сам мога века читао. Охладео сам се, отупавио сам. Изгубио сам стрпења, па не могу да се полако удубим у мајдан каквог романа, па да тако дођем до сребра или злата који, велите, да у њој лежи. Читам, а то ми живце раздражи; непрестано једна нота, — опет то само мало друкчије. Ето н. пр. кад нагазим на реч „славуј,“ зар да читам и оно што за тим долази? Зар не знам нацигурно да ће ми сад писац причати како „славуј у зеленом лугу тужним гласом прижељкива на чаробној месечини тихе пролетне ноћи?“

„Или зар сте чули, да је кад који новелиста о славују друго што рекао? Ил је о „зрикавцу“ друго што казао, већ само описивао како „у травици зриче.“ Ил је о „последњим зрацима сунца“ друго написао, него „да су пољубили врхунце брегова а они су од пољупца тога поруменели.“ Ил је о потоку друго што рекао, него „да је жуборећи по сребрном шљунку цветну обалу своју запљускивао пак се у долину оджурио.“ До сто врага, па зар онда није довољно да се напишу само речи: „славуј“, „поток,“ „зрикавац“ и т. д. па да се фантазији нашој одмах предочи све оно описивање, које је запремило пет шест штампаних листова?“

*) У Берлину.

фр. — али за сви тридесет година неће се утрудити и ознојити толико, колико се трудио г. Вучетић, док је овај процес српској сирочади добио. Тестаторка је хтела да се трудбеници око њеног тестамента галантно награде, — тако је и учињено.

Вучетић је, до душе, могао рећи: нећу да примим награде ако ми је скупштина не одобри. А скупштина је накнадно одобрила, па сад би томе могао бити крај, и ми би се лепо могли око чега другог — свађати.

Ћира. „Браник“ говорећи о крађи Кокана, директора у министарству мађарске трговине, који је проневерио 42.000 фор., вели да је то корупција, да је то болест тела и да има видљивих знакова. . .

Спира. А какви су видљиви знаци те болести? Је ли ту реч о каквој рани или бубуљици или к р а с т и. . .

Ћира. Јест, јест, о -- **красти, красти**. . .!

Ћира. Сад дакле видимо, да је приликом пештанске изложбе г. 1885, потрошено на фијакере 80.000 ф.

Спира. Па шта су онда према томе оних 300 ф. што је манастир Крушедол за годину дана на рен потрошио! И шта су оних 120 фор. што су у оној општини на црно вино за причешће тутори издали!

Ћира. Богме, што-но кажу, нека се сакрију те суме према оној пештанској!

Спира. Па и с а к р и л е с у с е.

Ћира. Кажи ти мени, за што смо ми прошле године у Новоме Саду изабрали нове свештенике, и то једногласно?

Спира. Знаш, кад се који новинар на кога разљути, па противника свог уздуж и попреко издевета, онда као да су свештеници за то, да рест његове срдње и батина на своја леђа примају.

Ћира. А да ли се тиме диже углед Новоме Саду, да ли се тиме крепи верско осећање у православних Новосађана. —

Спира. Наравно, то су ситне ствари, о којима се не води рачун, кад партајске и личне страсти закрваве очима.

П у с л и ц е.

ᘐ. Бизмарк је, кажу, тако остарио, да „не може ни да с е д и ни да с т о ј и“. (Даклем и ћи може, — а то опет неће. Малер, заиста малер).

△. Београдске Српкиње спремају се, да достојно дочекају врлу краљицу Наталију. Ако је тако дочекају, онда су жене људи, а ако то људи буду из прикрајка гледали, онда не смемо казати да су људи жене, јер и жене друкче раде.

„Ту вам се на по табака раскречио док је описао град Раухенек, — па која вајда од тога! Мален, верно нацртан план предочио би ми десет пута јасније целу ствар. Други опет промучи кроз десет штампаних страна састављајући нам лични опис јунакиње свога романа, какво јој је чело, какве обрве, какав нос, медена устанца, и т. д., све је то појетски описано — ал да је приложио њену фотографску слику, стало би нас једног погледа па да је познамо и за навек упамтимо.“

„Али драги господине професоре,“ усудим се приметити ја „ви би ваљда хтели да се новеле и романи пишу стилом телеграфских депеша!“

„Па да, и то би много паметније било него што то сад вама у први мах изгледа. Писац би нам онда пружио садржај са појединим сухим речима и са кратким лаконским ставовима, које би онде онде поједине речи везивали; тако би моћи уображења читаочевог остало широко поље, он би сам морао пронаћи посредујуће прелазе, сам би морао нанети живе боје међу оштре црте датих му контура, његово би топло осећање морало улити пáтос у поједине скице. Онда би читалац у туђ материјал — који би пред њим само у испрекиданим акордима брујао — уносио своју самосвојну индивидуалност, те би постао некако и сам стварајућим песником у пруженом му оквиру! Зар то не би било врсно и занимљиво! То би биле нове стазе у песничком периноју, и вредно би било по њима ходати. Немојте мислити да би песник и његова уметност тиме изгубила што од своје значајности. Песник би сад морао у једну реч збити онај смисао, који је пре у бескрајним тирадама могао комотно прести и допредати; сад би само са неколико страна садржине морао толико дејствовати на срце, на ум, на расположај читаочев, колико је пре чинио са неколико свезака. Тежи задатак — већа дика и слава. Морао би умети да своје речи тако размести, да те сухопарне речи — као неки путокази — читаоца приморају отискују оним путевима, који намери пишчевој најбоље одговарају. Најскромнијим средствима највише цели постизавати, испрекиданим речима срца покретати, духове разбуктавати, — то би онда био задатак његов.

Заиста тежак, али песника достојан задатак!“

„Ваљало би покушати!“ повикнем ја.

„Тај ћете покушај добити од мене, од старог, гронулог детића! То ћу ја да искрешем, истешем, па ма било и само за то, да те одвикнем од оног твог кичељивог, охолог осмејка. Испричаћу вам причу, а биће састављена из самих набацаних речничких мрвица и труцкавих реченица без икакви шара и коврчица, без филозофских и психолошких тајанствених крпарија, без исфинисаних љубавних сцена, без блистава колорита, без грчке ватре, без славуја и месечине, — све ће то стати на три четири листа, али ће душама вашим . . . но, видећете само.

(Свршиће се).

---

*

§. Сегедински кеј се сад тек срушио, јер га је зидао Тисин брат. А да га је зидао сам Тиса, можда би до сад већ и заборавили на те рушевине.

%. У бр. 103. „Браника“ читамо о заклади пок. Марије Трандафилке, да „ти новци нису ни били по тестаменту покојнице одређени за потпору сирочади. Ти су тек процесом добивени.“ — Е, ово је за цело првина, да су Срби у Угарској нешто добили, на што ни права нису имали.

⊙. Чудне ми добити са тим барутом који се не чује. А није ни истина да се не чује; чуће њега јадне мајке, кад им се јединац из боја не врати.

---

‡. Поштење неких наших званичника изгледа ми као кукуруз, и то кукуруз здраво искокан.

♋. Бечке новине пронеле су глас, да ће краљица Наталија оживети и подићи напредњаке у Србији. Е сад је извесно да ће краљица у Србију доћи, кад већ ти новинари морају да измишљају што год, чиме да се утеше.

Ч у ј е м о

да је већ и београдском либералном листу „Срп. Независности“ додијао рат, који српску журналистику срамоти, па је написала ево ово: „Треба искрено признати, да ми трошимо узалуд нашу снагу у сраствeној и себичној борби. Програми разнијех странака врло су слични, а странке се тако жестоко боре, као да су туђи освајачи. Новине поступају са политичкијем противницима као са разбојницима и издајицама, а кад би половица била истинита од свега онога што се пише, ми би смо се морали одрећи сваке мисије на истоку. Колико се нас тиче, ми осуђујемо сваки неискрени поступак са политичкијем противницима. Народ је већ сит партајског раздора.“

Евала јој на тим мудрим и поштеним речима, — — — само нека се чува да је не чује др. Јојкић, јер ваљда ни он не мисли, да је „Стармали“ сав „неморал“ и „отров“ изцрпео.

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом или азбучним нередом.

Подлаци = опасни људи. Управо требало би да се зову н е п о д л а ц и, јер се не могу познати п о д л а ц и, пошто длаку често мењају.

Обала = кад се две бабе цмакају.

Пролетаријат = слатки дани миле младости.

Празник = цеп учитеља, који има више деце своје код куће, него туђе у школи.

Субота = компањон једног српског звонолије.

Алатура = Бисмарк, кад даје правац Аустрији где јој је „лепа кућа.“

Бригада = порезна књижица.

Потрица = шеталиште оних новина које лако забораве своју вишу цеп.

Свекрва = пијавица.

Сакалудости Ђуке Босиног, чувеног брзоплета.

(Стенографске белешке.)

„Не могу вам ништа обећати, док најпре не одржим реч.“

„Ову здравицу дижем и испићу је у повољно здравље наше добре домаћице, која и т. д.“

„Фрајлице, је ли ваша госпођа мати имала дечице?“

„Ја би данас био, најмање рећи, архимандрит, само да нисам учио права.“

„У томе се ја потпуно слажем с вама. Бар ја се слажем ако ви и не мислите тако.“

„Пошто сте купили те коње ако су вам на продају?“

„Ужасно су ми тесне ципеле. У таким ципелама радије идем бос.“

„Ја перем руке, као Пилат у вјерују?“

„Ја, до душе, Гетеа нисам читао, ал ми је Шилер ипак милији.“

„То је заиста ситничка критуација.“

„Је ли, Младене, јеси ли ти платио моје пиво; јер ја сам још жедан?“

„На здравље милостива! — О, пардон, пардон, ви имате кијавицу, — узимам реч натраг.“

Стенографише **Амиџа**.

Чудноват потпис.

„Кућу нашу под бројем 116-тим продајемо из слободне руке.

АНДРИЈА КАЈДАЧ
марвени лечник за себе и за своју сестру.“

ПЕШТАНСКЕ БУДИМЛИЈАДЕ.

VII.

„Швабенберг.“

На Швабенберг води нека
жељезница нова,
Америка што је даља
за Европу скова.
Уз брдо се красно диже
гвоздензуба права,
гвоздени се зуби качи,
спушта и центрава.
А ти седиш без по бриге
што махина стење;
није шала, три вагона
пуна света пење;
а пут није кратак боже
што врхунцу води,
ко та мора пешке прећи
у голој је води.
. . . Хај какав је изглед диван
са овога виса!
Хај какав је ваздух красан,
што га ту удиса'!!
Па какво је пиво текем
код „Саукопфа“ доле,
скупило се света онде
са све четир поле;
а Цигани гуде, брате,
да уши заглуву;
а женскиње у срцу ти
дигле праву буну.
Чардаш ноге разиграо,
букти ватра жива, —
онај браца, што највећма
ноге разбацина,
по носу му видиш да је
баш „törzsökös“ — Чива.

VIII.

„Рајценбад.“

Та дајте ми једну каду
баш у „Рајценбаду“;
та је вода пуна лека —
барем за менека.
Ал ја видим да и други
онде лека траже, —
српска вода, чиста топла
многима помаже.
Благо оном ко то схвати
и по том се влада!
Тешко оном од ког такав
диван извор страда!!
Тако мислећ' ушао сам
дубоко у каду — —
само нећу хладна туша
мени и мом шаду.

IX.

Текелијанум.

Дошао сам и пред ове
српског духа дворе:
„*Текелија учитим сја*“
пише са свим горе.
На *високо* стоји плоча,
Текелијна труба, —
ал би могло бити *више*
српских родољуба,
који-но би целог века
себано се живо,
да је онде доброчинство
Савино ужив'о,
који неби целог века
са свог ума скид'о,
зашт' је Сава Текелија
те дворе сазид'о.

X.

„Штатвелдхен.“

У варошкој шумици је
увек тако живо,
ту се једу кобасице,
ту се пије пиво,
ту сам и ја с мојим друштвом
почесто ужив'о.

До шумице гост'јоница
„Кокошињак стари,“
ту се опет разно једо
врло добро пари,
а за мене ни то нису
баш споредне ствари.

Ту музика лепо свира
да ти боље прија,
час је бурна, а час опет
умиљата, тија.
Час те дигне у небеса
час у понор свија.

Чика Перо, чист србенда,
човек збиљска рада
и његова мала Мика
из мог родног града
најоше се са мном онде
не баш изненада.

Проведосмо једно вече,
у „Кокошињаку,“
однесосмо сву „шпајцетлу,“
али — — у стомаку,
а за спомен још одозго
кијавицу јаку.

XI.

У цркви.

У цркви сам светој био
о Илијном дану,
и заиста овој цркви
ја не нађох ману.

И лепа је и угледна,
макар што је стара,
таман згодна да се грешник
с богом разговара.

На је *нума* свебра, злата
и накита разна, — —
штета што је, тако *нума*
нпак тако *празна*.

XII.

Пречасном оцу Кости из Калаза.

Тебе нађох, часни оче,
сред пештанског вељег сјаја;
прими поздрав поштовања
из овога даљег краја.

Твоје срце моме срцу
докрало се врло блазу
нађох да си бисер-зрно
у духовном нашем низу.

Српска мис'о још у теби
не подлеже у том крају,
од многог си много бољи
што су у мом завичају.

Здраво, оче! — Бог ти дао
дуга века, — срце исто,
што у теби ја нађох
као горски извор чисто.

Здраво да си у даљини,
али срцем мени блазу!
Камо среће да и други
другачији никад нису.

Прими поздрав, што га шаљем,
од срца је, к срцу тежи;
у врлини таких људи
будућност нам лепа лежи.

XIII.

У кафани „код краљице енглеске.“

Сврнух, поних шољу каве, —
Гле и читат' мирно дă се!
За „шпилтишма“ није тишма,
Узалудне карте стоје,
и билијар одмара се.

Нигде ђака, што иначе
Овде ситне паре тресу; —
Зашт' је тако? — просто за то:
Нема школе, сад је одмор,
ферије су.

XIV.

Ланчани мост.

О да лепа, красна моста
између' Пеште и Будима!
колико ли, боже драги,
ту ланаца дугих има!?

Мост је овај умно грађен,
заиста је чудо право,
скупоцена ј' то работа
јер је велик здраво, здраво;

Али да је још веће
милији би био мени, —
то јест да су сви баш ланци
у мост овај утрошени — — —

Др. Казбулбуц.

„Вечита“ срдња!

Рекла драга драгом:
„не волим те више,
јер и твоје срце
за мном не уздише.
Ланомислен, ти си!
сваку цуру гледиш,
па за моје срце
више нчиш' не вредиш!
Иди због, дакле,
куд те очи воде,
тражи себи цуре
што ти боље годе,
а мени се врати,“
— додаде у јеку, —
„кад на овој врби,
јабуке сазреду!“
Пун жалости оде,
драган сад од драге,
прије сузе преле,
по сред ноћи благе,
а кад зора сване
поће опет тамо,
(та срце је, срце,
то сви добро знамо!)
Па кад врту дође
своје драге ближе,
чисто му се кика
од радости диже!
Јер шта ово ради,
та срдита сеша??
гле, *јабуке* лепе
свуд о врбу веша!!

Превео **Др. Казбулбуц.**

Чудо!

Састану се два промућурна сељака те ће један другом казивати новости, сваки из свога села. Један ће рећи: Ао брате, ал код нас опрасила крмача штене, баш великог бирташа крмача.

Е, то није ништа, мој пријо, ал наш пекар има сина одрачара.

Прибележио **Ђ.**

Грилпалцер Амерлингу.

Грилпалцер је био гласовит песник (драматург), а Амерлинг гласовит еликар немачки. Амерлингу се прохтело да сними салик Грилпалцеров и овај му је морао седити, па кад је салик готов био, сви су хвалили како је добро погођен. Онда Грилпалцер Амерлингу у споменицу написе следеће стихове:

И ја сам људе сликао.
Да слике буду верне
Бригу сам водио;
Мој пос'о није хвалио свет,
Најмање они, које сам погодио.

Грилпалцер.

„Оче наш“ (нове моде).

Просиоче наш, нека се што пре јави твоје име у нашој кући, нек дође већ једаред воља твоја да се женим; пуз мој дар поклони ми што више новаца, да могу узети још које што, што ми фали. Опрости мојим старим удварачима, као што ћу ја заборавити на оне силне собарице и друге твоје којекаве; и немој ме довести до очајања, него ме опрости већ једном родитељске куће и одведи ме пред олтар. Амин.

Примедба: Овај „Оче наш“ важи нарочито за оне женскиње, које су навршиле двадесет другу годину а ступиле у двадесет трећу, не удате, а мисле се удати. Нека свака очита бар девет пута на дан, (ал нећу казати кад) па ће видити да мора доћи ћувегија ма од куд, само онда не треба опет вазда пробирати кад се јави прилика, јер онда неће помоћи ни овај „Оче наш“, а и ја онда нећу бити крив ако се моје пророчанство не испуни.

У осталом не треба „очајавати“; не испуниле се за осам година — испуни ће се за шеснајст; а ако онда не — оно ће кроз тридесет и две (само с' паром мора бити) укратко: на кад. дуго је до века.

На захтевање послаће и „Богородице Дјево“ и „Вјерују“ „франко“ ал за готов новац.

Прибележио **Ђ.**

Човек.

Човек је лопта, која се
Ваља низ брдо среће;
О мању с' срећу очеше,
А отскаче од неће.

—и К—

Сигуран лек.

Тужио се сирома Неца, да га глава јако боли. Хула Вица рећи ће му на то: „ја имам сигуран лек, да глава прође, али није баш најпријатнији.“

„Говори, брате,“ рећи ће Неца, „пробао сам ја свакојаких лекова, па хоћу и тај, па ма био горак као жуч!“

„Не пије се тај лек“, на то ће Вица, „него ваља да се два пута провучеш кроз ове мало бодкаве врљике!“

„Хо, на ако је то све, ево ме одмах!“ рећи ће болесник и ено га, де се гура и провија кроз густо шибље, и сав изгребен изађе на другу страну. Ту га је чекао Вица, који га смејући се упита: „но, је ли прошла глава?“

„А, врашку матер, *није прошла!*“

„Како да није *глава* прошла, кад су прошле и руке и ноге, и ти сав?“ упита хула надрилекар и уклони се мало у страну, јер лутити Неца у мало га не дарива неким ограном, који се близу нашао.

Др. Казбулбуц.

Висок човек.

У Бостону живи највиши човек данашњега доба.

О висини његовој добићете појма кад вам кажем ово: Томе човеку кад озебу ноге први дан божића он добије кајавицу тек на нову годину.

(Fl. Bl.)

Огледало времена.

Пре десетак дана добило је уредништво овог листа писмо следећег садржаја:

Славном уредништву Стармалог!

Пошто је Стармали у последње време криве појмове и неморал по народу сејати почео, то ја као отац за дужност своју сматрам, да бар моје породице врата томе отрову затворим; — и за то молим уредништво Стармалог, да ми лист шиљати престане.

С поштовањем

Др. М. Јојкић.

Неморал и отров, то су крупне речи, а др. Јојкић је одличан члан Браниковачке странке. Он тешко да је то могао изустити (а чујем да и није изустио) без знања своје партије.

Ја сам, хвала богу, разним именима грђен од људи као што је Јота Грујић, Аца Зуб, др. Стева Павловић и још од неких других њиховога соја и рувета. На то се нисам никад осврнуо.

Сад ми се са друкчије стране у лице баца да сејем неморал и отров.

Ово је трећа година како се систематски ради, да ја своје уверење и своју самосталност потчиним странци, које рад у многоме поштујем али јој све одобрити не могу, да се упрегнем у таљиге безобзирне партајске страсности, против чега борити се држао сам за свету дужност. Ово Јојкићево писмо тек је само последња горка кап, којом се та чаша прелила.

Девет дана и девет ноћи премишљам о томе, — више пута сам седао и лугачке изјаве написао. Но све сам их после подерао, бојећи се да од зла горе не направим.

Сад сам хладнији. И ево моје добро промишљене одлуке.

Са људима сам се борио, са зољама се борити не могу, — нит је моје здравље за то, нит моје године, нити мој темпераменат, ни моја снага, ни моја прошлост.

Кад би могао „Стармалом“ наћи подесна уредника, овога би часа одступио, и сињи би ми камен са леђа пао. Овако ћу издурати још до краја године — па онда збогом „Стармали“.

Јојкићев је потоњи ударац победно, — ал на тој слави ја му не завидим.

Др. Јов. Јовановић.

Учитељ: Милице, кажи ти мени, кад ти од мене добијеш пет шљива па сви пет поједеш, колико ће ти остати?

Милица: Пет коштица.

Созврљонц.

Развод брака.

Снаш' Јула. Господине прото, ја хоћу да се раставим од мога мужа. Није друкче, — мора да буде.

Прота. Није то тек тако, — казати „хоћу,“ а не казати за што. Па за што хоћеш да вас раставим?

Снаш' Јула. Ужасно пије. Увек је пијан.

Прота. Али снаш' Јуло, мети руку на срце; чуо сам ја, ни ти не мрзиш вино, шта више и ти се опијеш и то бива здраво често.

Снаш' Јула. Па баш за то не би смео он пити. Неко тек треба да је трезан у кући.

А. Шта си ноћас снивао?

Б. Па зар не знаш?! Та снивао сам да смо заједно, ја и ти возали се на доминовим каруцама, — па још смо се и изврнули. А ти сад још питаш шта сам снивао!

Управитељ апсане (једном новајлији). Ви ћете овде морати радити, да не трошите време у залуд?

Новајлија (весело). Молим покорно ја сам црквени певац и разносим новине. Друго ништа не знам.

А. А. Како је, пријатељу, са твојим најновијим романом? Иде ли?

Романсијер. Бога ми траљаво. Мој јунак пао у неку провалију, — па сад не могу да га извучем.

I. **Другарица.** Ти си, слатка моја Аделко, канда малко непостојана у љубави.

II. **Другарица.** Вараш се, драга моја. Ја сам у томе погледу постојана. Ако нисам верна љубавницима, ал сам увек верна љубави.

Питали газда Пају је ли му тачан нов послужитељ.

Најтачније створење на овом свету. У јутру у 8 сати је сваки дан редовно, неизоставно — пијан.

Учитељ. Драга дечице, сутра ћу да вам причам о Колумбовом јајету и да вам покажем како је то било. Зато нека ми сваки сутра донесе по једно јаје. Ако се деси да ко год нема јаја код куће, тај може донети и коју јабуку или мало сира.

(Fl. Bl.)

Новије књиге и музикалије

послате уредништву на приказ.

Лазар. Трагедија у пет чинова. Написао Милош Цветић. (Ова је књига награђена из књ. фонда Илије М. Коларца) II. издање. Београд. Штампано у штампарији краљевине Србије. 1889 Цена (?).

О вјеридби Њ. Светл. кнегињице црногорске Милице са Њ. Ц. Височанством вел. књазом Петром Николајевићем. Пјесма од Радоја Црногорца. Сложио 1., за мушки збор, 2, за гласовир Ј. Иванишевић. Цијена 2 дин. или 1 фор.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читањем ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-њег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостол и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — — —	10 н.
Изъ Часослова съупражнитє къ чтєнїи церковныхъ книгъ къ употребленїю въ нар. съчинлцахъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референт — — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референт са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 н.
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— н.
Мала катавасија	20 „
Гимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 н.
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписаној накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

Сад је баш изишло **ново издање**

БУКВАРА

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др. Ђ. Натошевић. Ово је сад

Треће поправљено и прерађено издање,

а цена је, као и пређашњем 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља чињене су на пређашње друго издање неки приговори. Ми смо све оправдане приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији данашњи људи, те смо добили уверење од многих практичних и отличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за своје школе требају оваке књиге, да набаве ово најновије издање.

У **Новоме Саду**, на Преображење 1889.

Штампарија А. Пајевића
у Нов. Саду.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-дорелен-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Она је повода једина помоћ против опадања косе. Она умарвљује растење косе и дама хвале Моје мушких прузрокује брзо и сложно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и дебелу, сирх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упутач (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.
Budapest, Königsgasse
куда треба све наруџбине слати.

При наруџбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 14—20

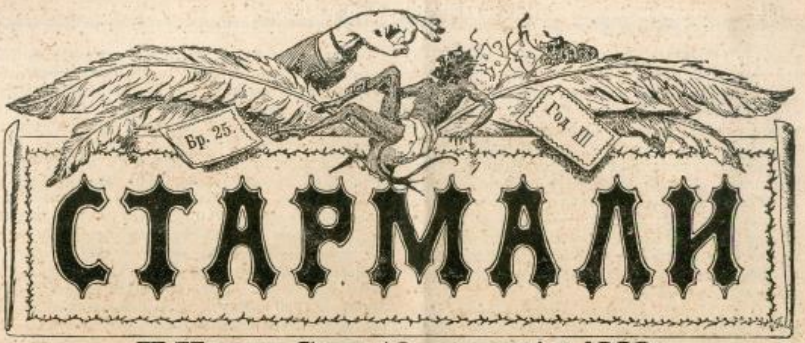

Бр. 25. Год III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. септембра 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Komenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

КАД СЕ ШЕТАМ...

Кад се шетам Новим Садом
Гајим наде не баш мале,
Гледећ' како улицама
Копају канале.

Копајте их, вредни људи,
— Ваљда јоште касно није —
Нек одјуре испод земље
Све каљуге и помије.

Копајте их, вредни људи,
Нек се гњили брлог суши,
Нек отече до сто врага
Све што смрди, све што гуши.

Нека бежи муљ из врта,
Нек се спла́че љиг са крова,
Нек се кида пиштевина
Са улица, из домова.

Копајте их, вредни људи,
Те проводе, те канале,
Уз дворове, уз колибе,
Уз вајате и уз сале.

Зидајте их, вредни људи,
На широко, на високо,
Да не запне бљушт на путу
У Дунаво у дубоко.

Нек нестане разна гада
Из мог милог Новог Сада,
Нека буде свет'о, мио,
— Као што је негда био.

Новосађанин.

Политични преглед.

На првом месту ваљало би бацити поглед на Д. Баруха, који је у Сарајеву дефраудирао 300.000 фор., те умакао (пошто је најпре своје руке у туђе касе умáкао), но нека извини штована публика, што на Баруха не можемо поглед бацити, јер не знамо где се налази, а управо рећи не налази се нигде, т. ј. полиција га не налази, нити ће га наћи. Кажу да је Баруха нестало још пре четири месеца, а сарајевска полиција тек сада издала „Steckbrief“, а то је управо: „Versteck-Brief“, да се боље може сакрити, и заиста се он и крио: ишао је све на таква места где никога нема, тако н. пр. на париску изложбу, у Беч и т. д., дакле види се да љуби самоћу. Чујем да се дао сада на песништво, те кад је чуо за Кокана у пештанској фортуни, а он му је спевао оду: „О сродни душе духу ми мојему“, али је одмах окренуо фортуни леђа и побегао, да га неби поставили за каквог државног секретара у Будапешти. Где се сада налази — Јехова ће га знати: неки веле да је узјахао на кабл, те се превезао у Америку. Међутим у „штекбрифу“ стоји да је леп, млад, црномањаст, фино обучен и т. д. Ако каква удавача ушчита овај „штекбриф“ може још бити и сватова и онда ће се певати: „Израиле ликуј!“

Кад изгубимо из вида Баруха и не обзиремо се више на багателу од 300.000 фор., него пређемо на друге политичне догађаје, онда нам прво на памет пада берба, која је сада — осим свакидашњих дефраудација — на дневноме реду и којој се данас само они радују, који немају винограда. Јер они ће се јефтино провеселити у туђој берби, а власници винограда, који су целе године гојили и тимарили филоксере и пероноспере, и чије је винограде од оне стране лед био, од које би требало сунце да их је грејало — ти

власници ће већином намргођени певати песму: „Да сам знао да ћу тако проћи!“

У опште се данас може радовати и веселити само онај, који нигде ништа нема: Ко нема винограда, не може му га лед потући ни филоксера изести; ко нема деце, не боји се дифтеритиса; ко нема новаца не боји се лопова; ко нема лепе жене, не боји се кућних пријатеља; ко нема „Матице“ не боји се комесара; ко нема дуга не боји се екзекутора; ко нема среће не боји се зависти; ко нема главе не мора куповати шешире; ко нема памети неће га метнути за министра, те неће морати губити памет; ко нема администратора патријаршије, тај се не боји да ће му когод автономију проиграти.

О свему овоме најбоље се даје штудирати у берби, јер ту те свака ствар опомиње на по нешто из јавнога живота: оно вино сећа те на администратора; муљало те сећа на калуђере; цеђење грожђа на пореске егзекуторе; филоксера на Чивуте; она широка бурад подсећају човека на игуманске трбухе и т. д.

Даље се мора човек по који пут осврнути и на мање важне светске догађаје, као н. пр. добро је да се кашто запита: А шта нам ради Тиса? На ово ће многи одговорити: Тиса руши сегединску обалу! Но кад се сетимо, да је Тиса Лајош обалу ту градио онда морамо признати, да је Тиса и рушити може. Сад само да се даду нових 6 милијона форината, па ћемо опет Јово на ново. Ил' како би било да се Фегеру, вршачком касапину, даде титула грофовска, па можда ће нам он онда о своме трошку сегединску обалу закрпити? Јер је и Лајошу Тиси дата грофовска титула, што је тако лепо и сигурно начинио сегединску ту долму и обалу.

Дакле нам се већ приближује зима. Ово се већ и по томе познаје, што већ по новинама читамо, да се треба да сазове карловачки сабор. Он се увек и најрадије сазива у зиму, ваљда с тога, да би посланици из горње крајине и других далеких крајева лакше могли стићи и да би се српске жеље мало смрзле, те тако да се не истопе и да се дуже одрже. Него збиља, сад ако године 1890. сазову сабор, то ће бити управо сто година од како је држан овај сабор у Темишвару (1790.), и тако је лако могуће, да ће се који од оних закључака сада одобрити, а ови закључци, што ће их дочети идући сабор могу се после одобрити (или не одобрити) на сабору што ће се држати опет после 100 година (дакле ко жив дочека г. 1990.). Хајде, претрпићемо се и дотле кад смо остали живи после Косова!

Ћира. Заслужни хрватски научник г. Рачки добио је орден Св. Саве.

Спира. Томе се од срца радујем и честитам му. Али могао је он то и пре добити, бар много пре него Ђурковић, почивши Анђелић и други.

Ћира. Ти мислиш под напредњацима. Е, мој брајко, дух напредњачки и дух Рачки, то су две противности, који се нису могле довести у склад. Ако су напредњаци заиста ишли у напред, онда је према њима Рачки за цело ишао у натраг као рак.

ПОДЛИСТАК.

Рецепт за оригиналан роман.

Хумореска од Шентала.

(Свршетак.)

*

Павао Диринг. — Кипорезац. — Двадесетичетири године — Ради усавршења пут у Италију. — Несретан случај на жељезници код једне мале шванске вароши. — Павао скр'о руку и ногу, — и унутрашња озледа. — Најпре шпитаљ, — доцније нега у приватној кући. — Удовица и њена кћи. — Добри људи, — скучено стање Дуготрајна патња.— Слабост и потреба туђе помоћи.— Женско милосрђе и пожртвовање. — Павао није запамтео своју матер. — Прво домаће бављење у женском кругу. — Боловање омилено ради неговања. — Полагано опорављање. — Немоћ. — Одмарање. — Одлучавање од света. — Мек душеван расположај. — Свакидашње друговање са девојком. — Питомо невино девојче. — Симпатично створење, — уз то благодарност, — привикивање на њену близину, — пролетњи дани човек од смрти спасена, — ласно појмљива самообмана, — верује да га је љубав освојила. — Заручење и прстеновање без хуке и без жагора. — Часови блаженства.

„Повратак пуног здравља. — Растанак на по године дана. — Припреме за свадбу. — Околности и одношаји у великој вароши. — Постепено разбуђивање као из неког дубоког сна — Упоређивање. — Потпуно растрезнење. — Осећање мамурлука. — Свакидашња писмена опомена на задану реч. — Немогућност овако поверење изиграти. — Неверство би било грех. — Без поштења нема живота. — Никуд спаса, ни куд изласка. — Нагла одлука. — Сватови

„Резигнација; — „Не могу друкче чинити, јер ју много већма љубим, него да би јој могао признати: не љубим те!“

„После венчања. — Све јаче осећање несреће. — У раду тражити лека — узалудан покушај! — Бадавадисати — не иде! — Читати што дужност налаже мучно немогућно! — Путовати — сам; — с њоме, — узети целу ствар на лаку руку — узети је озбиљно — све узалуд. — Неистина! Лажа! — — — у непрестаном претварању душа се сатире. — А та је жена тако добра. — То је узор женски. — Ноћи без санка. — Грозно је сећати се њених врлина. — Јарост, бесомучности. — Прети му се грчевито стежу. — Хоће да је угњави. — „Како мирно спава!“ — Месечина. — Црте њена лица као у невинашчета. — Осмејкује се. — Шапуће његово име. — „Сваки јој је откуцај срца мој, ево већ од године дана. — Шта ли све и шта не беше она мени! — Самарићан-

Спира. Али хвала богу, сад се друкчије суди, а не по имену. Сад се зна да напредњаци нису ишли напредњачки, а Рачки да не иде рачки.

Пуслице.

⊙. Италија се врло радо прима у тројан савез. Само је чудновато што Талијани на Криспијеву политику не кажу: амен! — него бацају камен.

∧. Кажу, да се тај камен неће употребити за даље дозиђивање тројне куле.

Ж. Криспи ће оздравити, јер му је погођена само вилица; али тројни савез канда ће дуже мародирати, јер му се згађа жилица.

♎ *Ко 14-ог септ. гласа за радикале, тај гласа за издајнике отаџбине*“ — тако је викао на све грло лист „Либерал“ у очи избора. — Резултат је постигао тај, што ће сад, после избора промукнути, па неће моћи ни то признати, да од беснила нека грђе болести.

✱. Жељезница у Србији опростила се туђег ропства, — није чудо што су на тај глас и неки вагони од радости искочили из шина; но несреће није било никакве, осим што је Бонту далеко, па не може да поправи што је сакато градио.

♋. Кажу да је бивши краљ Милан нешто хтео, — али није смео, — јер је народ врео. (А баш ни код тетке не примају се више сплетке).

□. Немачки Немци „не боје се никога до бога,“ — (то је красно); само зазиру од крунисања краља чешкога, — (то је шпасно).

♁. У Пољској нека узета жена оздравила од страха. — Е гле, можда ће и Европа оздравити од страха ако дође рат за који се вели да мора доћи.

+. У Неготину једна Српкиња родила четворо деце у једаред. Та се Српкиња случајно зове „Велика.“ — Ту је случај врло паметно кумовао.

Нашедобашка филологија.

Неки „Малени поп сремски“ дао је у „Њином добу“ штампати у броју 71. једно отворено писмо, у ком се брани од неког због нечег, те међу осталим вели научно филолошки: „Једнога дана претресао сам са некима од тамо (у Липику) присутне г. учитеља питање: с којим се падежем слаже предлог „против“ и то с разлога тога, што су браћа Хрвати употребљавали свагда са трећим, а ми Срби са **четвртим падежем**; шта је и које је правилније и боље рећи или н. пр. против тебе, или против теби и т. д.“

Филолог нашедобашки мисли дакле, да је оно

ка. — Пријатељица. — Сестра. — Драгана — Заручница. Ученица. — Љуба. — Напокон робиња. — Она је мој створ, само у мојој близини има јој живота. — Скоро ће бити мајка мојег детета, не, не, грозно би то било! — Ја ју љубим много већма, него да би јој могао признати: не љубим те.“

„Даљи ход на путу лажи. — Очекивање прве родитељске радости и припреме за то — Нема друга разговора век само о детету, које ће скоро на свет доћи. — Младу жену девојачки румен облије кад бира име сину или кћери својој. — Какви су то звуци! — Музика, која мозак обрће. — Тајанствено блажено шапутање, као одзив из божије најскривеније творнице — А то су му сад муке паклене, — Примиче му се рајска сладост а он не сме да је к срцу своме припусти. — Мора да хини, да лаже, — не једаред да слаже, по сто пута, безброј пута. — И дању и ноћу, — и свакога часа, сваког тренутка.— А жена се осећа сретном. — Кошуљице и капице шије па их љуби. — Хоће ли бити синак или ћерка?! — косе црне или плаве?! — И отац мора да се смеши, а срце му се крвави. — Осети неку мржњу; мрзи на дете своје, које се још ни родило није?! — Ужасно!

„На шест недеља пре падања у постељу. — Долази у госте женина сестра. — Јулија. — Васпитања из Енглеске. — Провешће два месеца дана у дому родитељском. — Млада, лепа, милокрвна, окретна. — Характер развијен радом — Снажан и одважан дух развијен раном самосталношћу. — Свежи дах слободе провејавао је градиво њене нераскалашне обичности. — Он се отима. — Павла привлачи као неки магнет. — Поштена, окорна борба. — — Ал је слабост јача. — Моћ прве љубави. — Срце му за Јулијом бије. — Гледати две сестре сваки дан заједно, — гледати их по читаве сате. — Облива их чар сестринске милоште. — Лагати и претварати се! — комедију играти и пред једном и пред другом. — Уз то нежни обзири на стање своје венчане жене. — Суморна слутња смрти надмаша снагу воље његове — у смрти му се привиђа једини спас. — „Друго ми ништа не остаје.“ — Страшна ноћна авет у души измученој. — — —

„Напоследак дође дете, али мртво рођено. — Тродневна мука у души. — Овако светитељке трне са благим осмехом у очима. — Једнако држи ледену ручицу у својој руци. — Само једно питање извије јој са бледих усана, немо и гласно, питање: „Љубиш ли ме?“ — Муж још једнако лаже: „Како не, како да не!“ — Она и у грозници пита: „Љубиш ли ме?“ — Он збуњен одговара: „Каво да не!“ — Грозница све јача. — Она и у самртним мукама говори о верној љубави својој: „Не плачи за мном, ја радо умирем, кад знам да љубав твоју нисам изгубила. Је л' да ме љубиш, је ли?“ — „Ох како не!“ —

„тебе“ **четврти** падеж! Нека запита којега шатриначког првошколца, па ће му казати, да то није четврти, него **други** падеж. Ако не верује нека узме женског рода реч, па ће видети, да се каже: против ње, против његове жене, против судске пресуде и т. д. а тек ће допустити, да „ње“ „жене“, „пресуде“ — стоји у другом падежу а не у четвртом!

Овај пак „трећи“ падеж Хрватски не тиче се речи „против“, него они кажу „проти“, и та реч стоји са трећим падежем. Н. пр. „Razprava proti Jvanu Kokanu...“ („Obzor“ бр. 213.)

Ал наравно, „малени поп сремски“ читајући тај пример, мислиће да је ту реч о каквом проти (протопрезвитеру) Ивану Кокану; ал ту му онда не помаже ни Липик!

Лутрија.

Снаш' Мила нешто од мужа крије,
(а то, да боме, паметно није!)
све нешто трчка до бабе Соје,
од које сви се мужеви боје:

види се, нешто шурује Мила,
ал' ипак није смотрена била.
„Решконте“ неке мужић јој нађе,
кад једном збиља тражити зађе,

лутрија пуста Милу је смела,
а баба Соја савет донела
који ће број се *за цело* вући,
с' којим се *добит мора* извући.

Чудно је збиља! Толике новце,
до сад је Мила кришом утукла,
а данас џабе, још прије зоре,
лутрију грдну, јао, извукла!

Др. Казбулбуц.

Блажен осмејак. — Очи јој се замутеше. — Мртва је. — Ипак ју је много већма волео, него да би јој могао рећи: не волем те.

„После године дана. — Виндзорски парак. — На клупи под горостасним храстом. — Павао и Јулија. — Човек претовареној савести својој. — Све јој исповеди.

„Дужност ми је била да јој признам грозну истину, — за то што сам је ипак волео, ваљало ми је признати јој да је не љубим.“ — Долази до очајања. — Јулија је поштена женска, њена здрава природа погађа пут. — Ухвати обе руке Павлове: „Несретни мој пријатељу! — Заблуда је била, више заблуда него грех, — ал то си ти скупо платио. — Што је било, било. — Сузе наше нашим драгим покојницима, а живима права која живот даје. — Ја те много већма љубим, но да би могла рећи да те не љубим! — — —

*

Ето то вам је рукопис господина професора. Истину казати, ја још до сад не прочитах роман у три свеске за тако кратко време, као ево овај сад.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Мали Паја. Ја имам већ шест година.

Мали Стева. А ја имам већ пет.

Мала Вида. Од куда ти да имаш пет, кад имаш само четири! Мама је родила Пају, па онда је читаву годину дана бадава стајала, па тек онда си се ти родио.

Др. Казбулбуц.

Летос, кад је била највећа врућина, донесе слушкиња у собу у једној флаши ледене хладне воде и метне је на стол. Тетка Јуца погледа мало после флашу и рече: Гле како се ознојила!

То је чула мала Кајка, па је о томе премишљала а напокон запита: Је ли, тета, зар и флаша пије од зове тej?

Кајка има унцвутски обичај да се каткад учини, као да је нешто друкчије чула него што се рекло, — ал то увек испада у њену корист.

Једаред донели из винограда пуну корпу јабука. Тета је запита:

— Хоћеш ли ти, Кајка, једну јабуку?

— Нећу једну; то ми је мало.

— Па хоћеш ли две?

— Па хајде, добро, кад си тако добра, а ти ми дај све.

Ник —.

Мали Драгица дође тетки Марији и заиска да му да један „сексер“.

Тетка хтеде да му да крајцару, ал Драгица неће крајцару хоће „сексер.“

„А за што ти, Драгице, хоћеш баш „сексер“?

„За то, јер „сексер“ још никад нисам имао.“

Кад је мала Јулка чула да се сад праве точкови, бурад, ћупе, па и потковице, све од артије, као малко и радосно запита мене, свога ујака: је ли, ујо, па на чему ћемо од сада писати?

Ручак је већ био донесен на стол, само треба да се седне па да се једе. Мати запита децу:

Јесте ли очитали оченаш.

Сва деца одговоре да јесу. Само Јулка дода:

Ја сам очитала два оченаша.

А за што два!

Јер сам данас здраво гладна.

Д. П.

У нашој соби у прочељу виси икона домаћег патрона св. арханђела Михаила; ту сам слику, а нарочито архангелов мач, морао више пута тумачити нашем малом Милошу.

„Па за што је тај мач тако црвен, па за што је тако искривудан?“

Ја му реко да је тај мач од пламена.

Милош је заћутао и мора бити да је дуго о томе премишљао. Тек други дан ће ме запитати:

„Је ли, Бабо, а како арханђео Михајло оштри свој мач, кад је од пламена?“

А.

Што јесте јесте. Наша је Даница прилично себична. Једаред добије јабуку, па се сакри у запећак да је на миру поједе, — али мали брата све оптркује око ње, види се шта би хтео. Онда ја реко: Данице, подај мало и брати, није лепо да све сама поједеш.

Даница је већ половину јабуке појела и баш кад ја рекох да и брати ма најмање да̄, опази она да се у јабуци нешто миче. Она то извади и рече: па добло, ево блати цлва.

Конзеквентан.

После смрти и саране,
супруге му верне
тражи лека, јадник Маша,
у ракије дерне.

Увек пијан; хоће јадник,
да ублажи тугу,
што му судба оте клета,
премилу му другу. —

Прошло боме доста доба,
а он увек пије,
да у пићу, — к'о што вели, —
бо̄љу своју скрије.

„Ма доста је!“ неки кажу,
„жалости и ваја!
утеши се! свакој тузи,
има ваљда краја?!“

Али Маша пије даље,
јер је уверења:
да његовој вељој тузи
нема утешења!

Др. Казбулбуц.

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом или азбучним нередом.

Жигице = Мали штемплови.
Трагедија = невешто написана комедија.
Надимак = сланина, која смрди на дим.
Госпава = човек, који у вече скине кошуљу.
Хектолитар = Хекторов литар.
Чивија = деца, што се сиграју око синагоге.
Сувача = мршава жена.
Зубача = тестера.
Бикуља = неваљао бик.
Беочин = кад млекарица проспе млеко.
Сурчин = кад ловац улови орла.
Гарчин = кад оцачар оцак чисти.
Проблема = кад кога само пробе ради излемају.
Телешкоп = извесна операција на телету.
Срдобоља = болест у којој људи не знаду ништа друго радити, него само срдити се.
Ушур = кад каква уш постане мађарски господин.

Једној девојани.

Златно ти је име,
Девојано мала;
Мајка те је јоште у колевци
Својим *златом* звала.

„Материно *злато*“,
То је лепа фраза,
Али уз то младожење траже
Стварнија мираза.

Ђ. Ст.

Чича Груја и канарица.

Дошао чича Груја у варош да пазари. Сврнуо, наравно и у биртију па баш код чиве Аврама. У прозору виси леп кавезић, а у њему извија дивне мелодије мала канарица. Гледао је чича Груја, гледао, док већ чива Аврам не упита: „је ли, да оваку тицу ниси никад видио?.. Али та и кошта 5 фор. то је љубимац моје Схарелебен.

Чича Груја мрда главом, па ће тек рећи; „видио сам је до душе, али баш мислим, да је нигда нисам *печену јео*, па ми се баш сад прохтело. Шта би искао за њу, па да ми је испечеш“?

Чива разрогачио очи. — Зар он Схариног љубимца да — пече? Али се у њему одма пробуди онај трговачки дух, па промисли, да би се ту могао начинити леп *кшефт*, а он ће већ Схари купити другога певца.

„*Десет форинти*“! одговори Аврам на питање а чича Груја ни пет ни девет, него заповеди: „а ти де, пеци одма“!

Чива ухвати тичицу, уреди је и донесе јадницу мало после печену пред чича Грују. Овај узе „печенку“ за батачић и рече Чиви: „*Осеци, ми за један пенгеш*, јер ми је цела много“!

Чива се раздера на њега, да је он тицу наручио и прочаја, а чича Груја само се смешка: „па и од телета ја иштем тек порцију а не цело теле“!

Било је и повуци и потегни али чича Груја одржа право, и Схарелебен плаче ваљда и данас за њеном тицом.

Др. Казбулбуц.

Лепо је, али је — мало!

Наш практикант Коста
има плату малу
а он радо гледа
данце у бокалу.

Тужио се једном,
на хрђаво време,
на неправо по све,
чиновничке шеме. . .

Слушао та неки,
који *нема* плате,
а бриге га неће,
него Коју клате;

Па му рече: „брајко,
не претеруј слепо,
инак имаш *нешто*,
па и то је лепо! . . .“

„Да, дакако, јесте,“
— вели на то Коста, —
„*Лепо* је до душе,
али *није доста!*“

Др. Казбулбуц.

Сакато-верни преводи.

Krüppelhaft-treue Überführungen.

I. Ако те макнем овим вилама, нећеш те ни сви пилићи покупити.
Wenn ich Dich wegrücke mit diesen Hexen, werden Dich alle Hündeln nicht zusammen klauben.

II. Мајсторија козе пасе.
Die Meisterschaft weidet Ziegen.

III. Та иди, што не седнеш, стани мало!
So gehe, warum setzest Du Dich nicht, stehe wenig!

IV. Чујеш драга, за тобом умрећу!
Hörst Draga, nach Dir werde ich sterben.

V. Du bist ein abgedrehter Spitzbube!
Ти си један одврнути шиљасти дечко!

VI. Diese Frau schneidet schreckliche Gesichter.
Ова госпођа сече ужасна лица!

VII. Der Hausherr lebe hoch! Dreimal hoch!!
Куће газда нека живи високо! Три пут високо!!

VIII. Du bist mit allen Salben geschmiert!
Ти си намазан са свима мастима!

Др. Казбулбуц.

Бива то већ тако!

Умрла сиам' Вата,
(Бог нека је прости)
па *свануло чисто*,
њеном „верном“ Кости.

Ал' не прође за тим
ни недеља шеста,
а Коста у „*мраку*“,
гушћем и од „теста“.

Питаћете: како
ово да се збуде ?. . .
Једном фали свако,
ал но *два куг* — — —
они премудри!!

Др. Казбулбуц.

Ала је добар!

Картао се мајстор Коста са још два пријатеља.

У кавани за другим столом „дишпутају“ се два Чивутина о својим „кшефтовима“, на дигли ларму, е мислиш, да су на „берзи“.

Бадава их је и мајстор Коста и други молио, да ћуте, Чивути к'о Чивути; мало се утишају, па тек опет удри у ларму.

На то ће мајстор Коста дозвати келнера, па ће му свесним озбиљно рећи: „Иди, молим те, па ћуши ваљано и једног и другог *на моју рачун, а ја ћу ти то — вратити!*“ —

Не знам, је ли келнер на ово пристао, ал Чивути су ућутали.

Др. Казбулбуц.

Шегртско мудровање.

Је ли Тошо, кол'ко има богова? запита један шегрт другог неког шегрта.

Тоша одговори: па један, ваљда си чуо и у школи.

Па за што онда мој мајстор неће мени час бога очиног, час маминог.

Е мој Мишо, то ја већ не знам, то мораш твог мајстора питати, одговори Тоша.

Ђ.

Није благо,

„Није благо ни сребро ни злато!“
многи од нас врло често пева,
ал' му душа за „не-благом“ овим,
и дан и ноћ непрестано снева!

Др. Казбулбуц.

При ручку.

Отац. А што си се ти, Тошко, тако снуждио?

Тошко. Нисам доста ручао.

Отац. А ја би рекао да си данас баш много јео.

Тошко. Е, ал још ме не боли трбу.

Болесна му жена.

Један сељак дође ноћу лекару да га зове својој кући и поче полако куцати у прозор. Куцкао је, куцкао и дуго тако, док се лекар није случајно пробудио; отвори прозор и запита, ко је и шта ће?

Сељак одговори: ја сам, господине, молим вас да дођете к мени, жена ми је на умору.

Па је си ли већ одавно овде? запита лекар.

Та има већ два сата.

Па што ниси здраво лупо?

Та бојао сам се, да вас не пробудим, одговори сељак.

Можда је већ до сад и умрла, рече лекар.

Е, да, настави сељак, не бојте се, остао је тамо мој комшија, да је донде забавља док ви не дођете.

Прибележио **Ђ.**

Упознао се.

О, гле! како је, Глишо? рече један сељак неком другом човеку.

А од куд ти мене познајеш одговори овај, — кад се ја и не зовем Глиша?

Па ја сам тебе лане видио у Кикинди, одговори први.

А, то већ мож' бити, јер сам се лане канио да идем у Кикинду.

Прибележио **Ђ.**

Добар почетак.

Један фићфирић пошао је жељезницом на пут. У вагону била је преко од њега једна лепа госпођица. Он је хтео да се с њоме пусти у разговор. Даклем кад се влак крепуо, запита он госпођицу: „Молим, фрајлице, хоћете ли и ви с мама путовати?“

(Fl. Bl.)

Објава.

Дошао брица из Беча у Кикинду те ту отворио берберницу, а да би више кунтова стекао, напише у више од сто примерака оваку објаву:

„Сад Почетаа и Поздрав код Нашима Људима Препоручујем Теби пришили Код мене и Ја сам отворио Берберницу у Миливој Влајнића кућу на рогаљ.

Остајем МАНОЈЛА
Бербер.

Преписао са оригинала: **Шогор.**

Нова боја.

Учитељ запита у школи једно дете какве је боје његова џепница и покаже је. Дете одговори: црвена.

А какве је боје, Мито, табла? настави опет учитељ.

Црна, рече Мита.

А креда? Андро!

Креда је бела, дода Андра.

А какве је боје мој шешир, Симо?! запита учитељ и покаже прстом на доста олошан шешир.

Ваш је шешир боје онако, онако — отрцане, одговори Сима (по што није могао да погоди праву боју.)

Ђ.

„Но јес' чуо прић-Машо — рече Илија свом пришку — ако овака блага киша успада само још један сахат измамиће све напоље из земље!“

Прић-Маша: Не дао Бог да измами, ја имам у земљи три жене сахрањене, па шта би радио с њима?!

Сеоском кнезу дошао налог да попише колико у његовој општини има ловачких паса. Он заиста изврши свој налог, и то овако:

Мој прић-Марко: 1 кер.
Шустер-Мита: 1 кер.
Грк-Јоца: 1 кер.
Газда-Сима: 1 кер.
У целој општини свега четир вашке!

Осман паша путовао по Херцеговини па ће запитати једног старца од 80 година: колико је заповедника већ преживио?

„Толико, колико сам година стар“ — одговори старац.

„Па који је био најбољи?“ запита га паша.

„Вјера и Бог, господару, једног су нам послали из Цариграда, но није овамо ни дошао, него је још на путу умро и тај је био најбољи!“

Катихета: кажите ви мени како се узимају тропари суботом кад се поји алилуја?

Ђак: Молим у типику се може видити.

Катихета: Ал ја хоћу без типика да ми кажете.

Ђак: Молио би госп. катихету да ми само један пут кажете.

Катихета (поп Младен): Причекајте сад ћу донети типик, ко би то све врага знао без књиге?!!

Питали једног доктора, који је редовно своје болеснике у гроб одправљао, ово: Господине, како ви можете веровати у васкресење мртвих, кад код вас не устају ни болесни?!

Стојао неки лупеж пред судом па рече суду: Славни суде, што ме на мање робије осудите, пре ћете ме видити поново на овом месту! —

Скупио **J. Воцин-Мањин.**

К „огледалу времена.“

Кад је већ овај број за штампу спремљен био добили смо писмо од г. др. Млад. Јојкића са жељом његовом да га штампамо. То би писмо запремило више од половине једног броја нашег невеликог листа. Што би на то учинили, то остављамо за број који иза овог долази. Па да иде све ђутуре изоставили смо из овог броја и већ написан одговор „Бранику“ на оно, што је у истој ствари било у његовом 106-ом броју. — Своји смо људи, не морамо се баш јако журити.

Уредник „Стармалог.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ШКОЛСКЕ КЊИГЕ

КОЈЕ СЕ МОГУ ДОБИТИ

У ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ

Буквар са сликама за срп. осн. шк. ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 „
Црквено слов. буквар са читанком ново издање	16 „
Читанка за други разред српске осн. школе	24 „
Читанка за трећи разред српске осн. школе	28 „
Читанка за четврти разред срп. осн. школе	34 „
Читанка за први и други разред нижих занатлијских школа, тврдо укоричена, 306 стр.	90 „
Рачунски примери за уч. 3.-ћег разр. осн. шк.	8 „
„ „ „ 4.-ог „ „ „	8 „
„ „ „ 5.-ог „ „ „	10 „
„ „ „ 6.-ог „ „ „	8 „
Зоологија за учитељске и више девојачке школе	80 „
Апостоли и Еванђеља у празничне и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 24 слике од епископа Платона, за школску и домаћу потребу има 292 стране	80 „
Наука из светог писма (за писање и на изуст учење) у основној школи — — — — —	10 н.
Изъ Часослова оупражненіе въ чтеніи церковныхъ книгъ къ оупотребленію въ нар. оучилищахъ	9 н.
Извод из српске граматике. Својим ученицима саставио Ј. Живановић. II. издање — —	30 „
Немачки буквар за основне школе, по разним изворима израдио Стеван В. Поповић епархијски школски референат — — — — —	16 „
Општи земљопис за српске народне школе у Угарској, превео по Кутнер-Мајеру и попунио Ст. В. Поповић епарх. школ. референат са 9 слика и мапом уз ово иде додатак: Наука о глобусу и мапама — — —	25 „
Један пут један — таблица на тврдој артији —	2 н.
Историја Угарске, са уводом у историју света за ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, с мађарског превео проф. Милан А. Јовановић. Свеска I.	60 „
„ II.	60 „
Велика катавасија	1.— н.
Мала катавасија	20 „
Ђимнастичке игре са сликама. Део I.	1.— „
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
Дисциплинарна правила за учит срп. осн. шк.	10 „
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 н.
Нове метарске мере	10 „

Ко дакле жели да горње књиге из **прве руке** добије, нека се обрати подписатој накладној штампарији од које ће добити највећи књижарски рабат. Иначе могу се ове књиге добити и у свима српским књижарама.

Штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

Сад је баш изишло **ново издање**

БУКВАРА

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др. Ђ. Натошевић. Ово је сад

треће поправљено и прерађено издање,

а цена је, као и пређашњем 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља чињене су на пређашње друго издање неки приговори. Ми смо све оправдане приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији данашњи људи, те смо добили уверење од млогих практичних и отличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за своје школе требају оваке књиге, да набаве ово најновије издање.

У **Новоме Саду**, на Преображење 1889.

Штампарија А. Пајевића
у Нов. Саду.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом дип-лорелен-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење брковa и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.
Budapest, Königsgasse
куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 15—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

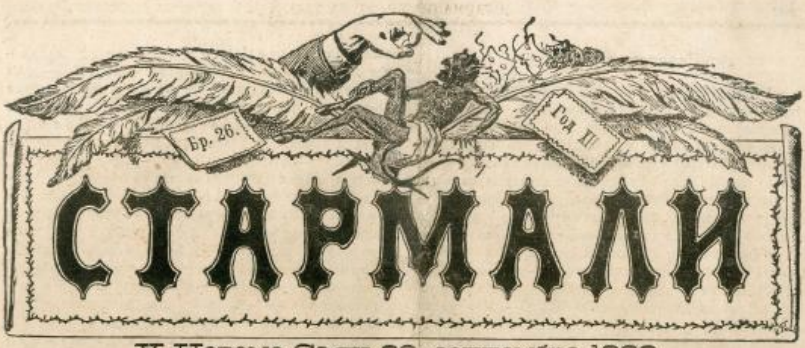

У Новоме Саду 20. септембра 1889.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kanonier, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Дошла је краљица мати.

Е добро дошла, патнице висока,
Рањених груди, а сузнога ока.
Грдне су врсте твоји тешки боли
Само им љубав може да одоли.
Љута је гуја твоје груди стегла
И ти би њојзи давно већ подлегла,
Ти не би могла
Отнора јој дати
Да краљица ниси,
Краљица — и мати.

Е добро дошла, мученицо млада,
Надом се крепиш, — и проојак се нада.
Твоји су нади са народним надом.
У често сплетени,
И ов разуме
Шта бива у мајци,
Шта бива у жени.

Још из далека, чим Авалу спази,
Твоје се лице жаром преобрази,
„Ево ми свега!“
Шапну уздах твој —
„Отаџбино мила,
Драги сине мој!“

Пред сузним оком разбише се таме,
Твоје се руке раширише саме,
Руке ти шири осећај надземни,
Занос неисказан,
И лађа стаде, и ти руке склопи
У загрљај — празан.

Е добро дошла, мученицо млада!
Ти ниси жељна званичних парада;
Та часу томе не треба сведока
Кад мелем наће рана предубока,
Кад љубав цикне
Од рајских милина, —
Или кад мајка —
Не наће сина.

Прошла си поред затворена двора...
Ал истрај, жено, истрајат' се мора.
Загушуј ваје
Што ти срце гризу,
Јер ти си сада
Сину своме близу.

Остани, мајко, а тако ти бога,
Остани, где си, близу сина свога;
Близину твоју
Син осетит' мора
И кроз девет врата
Затворена двора.

Остани овде, пред иконом клечи,
Близина твоја сина ће да лечи,
Мајчина близина
То је сила свега
Њу ваше не крећи
Од свога детета.

Издрж' и ове дане искушења.
У једном часу прилика се мења.
На ако сада политика чудна
„Не може друкче“ — правда је још будна,
Она ти вели,
Она те теши:
Све ће то на добро
Скупштина да реши.

Политички преглед.

А што бих ја кварио очи да сам прегледам политику, кад ја могу просто приповедати шта су други гледали и видили, па овако лепо под мојим именом изнети, а ко ће се сетити, да је то чак из париског „Фигара“ украдено. Плагијари су сад у моди, а ја ћу се бар париске моде да придржавам. Сада су, као што је познато, у Француској избори за комору (и код нас се због наступајуће зиме стара сада за комору) и тим поводом доноси париски „Фигаро“ у форми неког катихизиса ова питања и одговоре: „Ко сте ви и шта хоћете? — Одговор: „Ја сам кандидат за посланика саборског!“ — „Из кога узрока хоћете ви да будете посланик?“ — „Јер нисам ни за што друго способан.“ — „А! ви сте лекар!“ — „Без праксе.“ — „Адвокат?“ „Без процеса!“ — „Списатељ?“ — „Без талента.“ — „А јесте ли бар савесни, пристојни, поштени, имате ли што науке, добре воље, идеја?“ — „Е, да ја имам тога, ја бих себи нашао зараде и начина живота, а овако нисам ни за што друго, него за посланика.“ — „Шта сте ви до сада урадили и учинили, а да би показали, да сте за посланика способни?“ — „Ја мислим да пре свега ваља да искажем своју политичку вероисповест и да склопим програм.“ — „Шта ви разумете под отим?“ — „Ја разумем под отим неку дисертацију, расправу, говор, који се састоји из извесног броја речи, које су занимљиво и вешто распоређене.“ — „На пример? — „Неке би од ових речи гласиле овако: Све за народ . . . јака управа . . . добре финанције . . . мир и рад . . . мудро уживање слободе . . . величина отаџбине . . . општа равноправност . . . повишење радничке плате . . . благостање . . . савршеност . . . избављење друштва, то сам ја!“ — „Али ће и ваш противкандидат без сумње сличан програм изнети.“ — „Истоветан.“ — „Па како ћете се онда помоћи, шта мислите даље чинити?“ — „Ја ћу га грдити и вређати у плакатима, на скупштинама, по новинама.“ — „Вређаћете га?“ — „Да, вређаћу га, клеветати, позивљавати, сумњичити га, заћи ћу и у приватан му живот.“ — „Ал ће и ваш противник без сумње иста средства употребити!“ — „Знам ја.“ — „Па ако он вас јавно инткивом назове, хоћете ли ви то мирно поднети?“ — „Ја ћу онда њега изнети као лопова.“ — „Ал ако он буде вређао част ваше матере, а о оцу вашем изнесе, да је покрао свога господара?“ — „А ја ћу онда разласити, да је његова мати имала пет љубавника, и да је отац његов од тога живео.“ — „Врло лепо. Ал ако от изјави, да ни ваша господња није боља. . .“ „Ја бих онда још горе изнео за целу његову фамилију.“ — „Ал кад већ знате, да ћете бити грђени и клеветани, зар не би било боље, да се оканете послаништва, те да радите што, и на миру да живите?“ — „Узвишено уверење, да за своју отаџбину и за свој народ живим, даје ми снаге, да све то поднесем. Девет хиљада франака дневнице и посланичка титула кадри су да збришу сву ту срамоту!“ — „Дотле за данас, а сутра ћу вас питати како намеравате ви своју дужност као посланик вршити. Спремите се да одговарате!“

Молим читаоца да се сети, да сам у почетку још напео, да ово пише парски „Фигаро,“ да неби случајно помислио, да је ово изваљено из којих ближих новина.

ПОДЛИСТАК.

Женска мајсторија.

Код госпође Милеусњићке у великом салону држао се ратни савет. Претресао се план како би се могао „бели слон“ (господин великн судац Милеусњић) приморати, да своју младу жену води у Париз да види изложбу.

— На добро, шта он вели, чиме он правда своје јогунство, што неће да те води? — тако се жестила милостива госпођа Брендинића, супруга великога бележника, а све су јој дрхтале посадрне од расплањетлог гњева, — та ваљда тек ма шта мора рећи, да извини своје свирепство?

— Нема ти у њега разлога, има баш никаквог. Говори ка и сваки други јогунац. — сад каже ово, сад оно, а све којешта. Једанпут рече да не може оставити зваиште, други пут вели да сад нема новаца, а за Париз треба много новаца, — што је имао готовине, то је све отишло кад је купио онај летниковац у Врежовцу, који не би ни куповао да га нисам цпалила . . .

— Ех, то је све спуњкај па прошо. — таки изговори не вреде ни луле дувана. Човек, на још судац, може увек наћи новаца у џепу, кад год му затреба. Да што су Чивути на свету Ето, ако не зна где треба да покуца, мој ће му муж дати читав списак поштењејших вухерера. Дакле немаше новца, то је празан изговор.

— Та и та то кажеш. Ал онда опет окери другу, каже немамо на коме оставити децу, Милоша и Аладара.

— О, где ти њега, како је наједаред постао брижљив отац. Нема на киме да остави децу. Та Милош је већ велики дидиндов, њега је и тако хтео да пошље куму у госте, а Аладар има своју васпитаљу. Па шта ту треба извијати ?!

— Ето и ја сам ту, обићи ћу децу, надгледаћу их, рече госпођа Мајорошка, најближа сусетка. Ти, драга, Јулча, реци њему одважно у брк, у онај његов седи брк, ако те не одведе у Париз, да ћеш га презрети, да га никад нећеш погледати.

— Могла би си му и овако казати: „Ако не идемо у Париз, ја онда идем у Бујаш, у Француеској или у ма коју другу бању, ту ће ми бити страшно дуго време, а ја ћу од дуга времена прикупити око себе младе фиђфирићке, на нека ми ласкају, нек ми се удварају, нека ме облетају — а да шта ћу од дуга времена.

— Та ја сам њему већ и то говорила, покушавала сам свашта, ал знате ли шта он на то одговара? — „Ваш, то је памстна месо“ вели он, а уз то се још смеје, „па кад ја тамо у августу месецу одем на салаш да надгледам жетву, ти бар нећеш чамити сама, имам ја два познаника, два млада официра хонведска, врло пријатни и

Пуслице.

⊙. Један пештански журналиста прича, да је краљица Наталија собом понела велику електризирмашину, којом ће оживети напредњаке. Није луд ко је то измислио, ал би луд био ко би веровао.

♎. Заиста је штета што г. Стојан Бошковић није изабран за посланика. Шта више то је и чудновато. Ал још је чудноватије што један наш лист због тога криви радикале, а неће да исправи либерале.

△. Кажу да су у Србији сви избори текли мирно, само је било нешто у „Џепу“. — Код нас бива друкчије при изборима. Свугде је гужва и немир, а на против у џепу (посланичком) не остане ништа.

♋. У Нишу су били избори неправилни. Nomen et omen. Кад је у Нишу било, нек се уништи.

═. „Краљ отац“ — „краљица мати“ — али син пати. То је оно што је најгоре.

°°°. Наш Василијан жели да му се продужи скут. А боље би било кад би му се скратили рукави.

♐. У њега је кажу продрт џеп. Ништа за то. 40.000 фор. то је лепа закрпа.

♁. Наш Дескаш е в има красан пев.
У Пешти му ништ друго не смета,
Него само: -е в.
Да постане Дескаш
Таки да му пљескаш.

Женитба и лутрија.

Ко се жени, ил удаје,
у лутрију меће.
Буде л' *згодит*, ето онда,
целог века среће!

Ал' на жалост, од хиљаде,
једна један згоди,
а за друге све се онда
грдан муђак роди!

Др. Казбулбуц.

Пробитачан дуел.

(Кад већ мора бити!)

Препоручујем свој господи дуелантима, којима је баш до тога стало, да се дуелишу, овај начин двобоја:

У један шешир, (може бити и сасвим обичан клопош) баците две кугле, једну белу, другу црну, па негледуш вадите их напоље. Ко извуче белу куглу, тај се за најдаље *сто година од дана двобоја* има својеручно удавити, а онај што је црну куглу извукао, тај се мора *на гробу његове жртве* обесити!

Верујте, оба дуеланта биће *задовољна*, а то је код двобоја главна ствар.

Др. Казбулбуц.

изображени људи, ја ћу их теби приказати, у таком друштву зацело ће ти време брзо пролазити.“

— Е тај је човек право чудовиште — ко би то мислио!

— Право чудовиште.

— На кад је баш тако, а ти му тари рена под нос кад год можеш, срди се, дури се, гунђај, свађај се с њим па онда заћути и окрени му леђа, кувај му јела да их ми ђаво неби могао јести, лупај у гласовир кад легне да спава, грди слушкиње, направи вашар на његовом писаћем столу, добијај грчеве, мигрене и тако даље.

— Све сам ја то покушавала, — ал не помаже ништа. Ако се усићим па ћутим, или ако гунђам и мумлам, он се почне смејати, дође к мени, загрли ме па ме љуби, хвали ме како ми лепо стоји кад се срдим, како сам тек онда интересантна, онда ме тек воли.

— А јеси ли пробала са плачем?

— Но, још те како; плакала сам као Сара Бернардова.

— Пак?

— Он онда скочи, обуче се, оде у дућан, купи и донесе ми туце финих батистених марамица.

— Е, то онда није човек, то је хладна ледена стена! Јесте ли чуле, жене — продужи председница овог ратног савета, госпођа Брендиница, — у таким приликама не помажу ситни маневри, ту може помоћи само одважан јуриш. Ево ја имам један, и то треба покушати, па ако се ни с тиме не постигне цел, онда мети крст на Париз, онда ти нема помоћи, кукавна моја Јулчо!

И госпођа Брендиница, тихим гласом, пела шапћући, као да је не би ко у другој соби чуо, саопшти другарицама својим свој нови план.

Тога истог дана кад је господин Милеуснић у вече дошао кући на вечеру, прво је погледао у лице својој женици, очекујући да ће и сада као већ од неког доба бити намргођена и дирљива; али он се превари, његова млада супруга беше данас ведра и весела, чила као лане, па чим га спази, она му скочи на сусрет и загрли га најтоплије.

— Ај, ај, ај, драги мужу, ниси добар погађач, — иначе би зацело раније дошао на вечеру.

— Нисам погађач?! — а шта сам то требао погодити? запита Милеуснић зачуђен.

— Требао си погодити да сам ти данас сама својом руком направила ћуфте за вечеру, твоје најмилије јело. Али ваљда ниси гдегод што лабрикуо, — то би ми тек жао било, јер сам ти купила и лепа овчија сира.

— О, о, голубице моја! новика госп. велики судац веома обрадован: — радујем се тој вечери, ал још ме већма весели, што тебе видим у доброј вољи. Је ли, душо, сад

Из песмарице једног математичара.

У старој Јелади,
Земљи девет муза
Живела је једна
Ах Хипотенуза.

Њојзи се примакла
Жаром стара света
Љубавним заносом
Два вита катета.

Они беху срећни.
Али шта то мари
Питагора грозни?!
Тај професор стари
Срећу им поквари.

Катетима витим
Дошло је до суза:
Презират' их поче
Ох Хипотенуза.

Чујте шта им рече
Њена холост глупа:
„Ја сам сама толко вредна
К'о вас двоје скупа.“

Американски догађај.

Један грађанин у вароши Санкт Лују, човек не баш велика имања имао је лепу кћер. Цури се налазило муштерија, они су обилазили око ње и око њеног оца, ал ни један није смео да је запроси, јер ни један није имао довољно имања да жену издржава. А отац опет желео је, да ћерку удоми. Он одабере од отих многих младића петорицу, који су се и њему и девојци најприкладнији учинили, и доведе их својој кући.

Отац им рече: „Ви сви моју ћерку радо гледате, али ни један од вас не има довољно имања колико требује ожењену човеку — а ја вас све познајем као ваљане младиће и ма којег од вас радо би назвао зетом својим. Али пошто само један то може постати, ево вам ја нешто предлажем. Метните сваки по три стотине гвинеја овде на стол, — и ја ћу метути толико, а ви ћете онда бацати коцку, па који баци највећу, тога је и девојка и новци.“

Петорица брачних кандидата драговољно прихвате овај практичан предлог, сваки је ставио новце на стол и бацаше коцку, и Н. Н. помоћник у радњи неког богатог трговца доби и девојку и новце.

Помоћник оджури кући да своме принципалу саопшти своју срећу, а овај хтедне да види његову заручницу а онај га одведе к њој, а овом се девојка допадне, зажели и одлучи се, да је себи привенча. Он понуди своме помоћнику не три стотине гвинеја, колико је овај у тај посао уложио, већ трипут толико, па да му своју заручницу уступи. Помоћник не пристаје, принципал се ражљути, — оде кући да прегледа своју касу и рачуне, и нађе да је помоћник оних три стотине гвинеја из његове касе искоканио. Преда целу ствар суду, иштући да се девојка њему досуди, јер је његовим новцем добивена. А суд нађе да је тако и по правди и по параграфима.

Девојку досудише принципалу.

А помоћника гурнуше у бувару.

Да вам писам унапред казао е је то све било у Америци, можда ми не би ни веровали.

Н. Ф.

Est modus in rebus.

А. Б. био је страстан скупљач поштанских марака, желио је да скупи што више марака по пет новчића, — јер он је био специјалиста баш у тим маркама.

Ал како да дође до тога у довољној количини?

Падне му на ум и путем новина пусти у свет једно питање. На то питање долазили су му писмени одговори, — сваки дан по 30—40 писама, а на сваком писму марка од 5 новч. и он је тако жељу своју брзо постигао.

Ви би можда сад хтели знати какво је било то његово питање.

Ево га:

„Потписани рад је да покрене нов белетристичан лист у којем ће бити нарочито за појезију широко поље. Пре него што лист покренем ваља ми знати: имају ли наши писмени људи довољно залишних песама и јесу ли вољни да их мојем листу уступе. Молим одговор путем поште.

А. Б.“

је већ крај оном твом дурењу и гунђању. Је ли, избила си себи из главе онај проклети Париз?

— Париз? какав Париз?! Нема од Париза ништа, — ево мало час сам добила писмо од моје мамице, јавља ми да ће нам доћи у госте, доћи ће да код нас проведе бербу и цео октобар... е па наравно да према таком милом госту морам се одрећи Париза, — и баш ми ни мало није жао, што нећемо ићи.

Господин Милеуснић пребледи кад то чу, — па се поче чешати иза ува.

— Твоја ма-ма-мамица долази, — е да!? — говораше он муцајући. Е гле молим те, ко би се њој надао. О, о, како се то незгодно десило, а ја данас већ се удесио да се иде у Париз, само ти не хтедох ништа говорити, да те изненадим. Но баш ми је жао, што нећемо моћи октобар у друштву твоје слатке мамице провести. Знаш, ми морамо у Париз, јер ја сам већ и допуст изискао. А знаш ли колико ћемо остати у Паризу? Управо до краја октобра.

Госпођа Милеуснићка развуче своје миле усне у враголаст осмејак и одмах се благодарно сетила свога ратног саветника госпође Брендинице.

Њен је план имао успеха, противник је био побеђен.

Преудесио —ед—

Из Париза.

Неко је од свог пријатеља који је отпутовао у Париз добио писмо, из кога вадимо и ових неколико редака:

„Био сам у Одеону, где је Сара Бернардова играла главну улогу у једном новом комаду. Имао сам врло добар доглед, ал Сару ипак нисам могао видети, — сад је већ тако омршавила.“

Грозна клетва.

Слушао сам једном прија Кају, како части своју другу, прија Нају. Ту вам је било почасних титула, да би и сам луцифер морао казати: евала! И овака си, и онака си!... И овако ти било, и онако ти било!... Али кад прија Каја узвикну: „та бôна друго дружила се с кугом; та да бог да, и свети Никола: *сто година јадовала, сто година гладовала*!!“ — умуче јадна Наја и не рече више ни беле.

Причуо **Др. Казбулбуц.**

ПЕШТАНСКЕ БУДИМЛИЈАДЕ.

XV.

Ал је лепа, ал је красна
та „Andrasy utcza“
кад се сетим те лепоте
срце јаче куца.

Није шала, двор до двора
све лепши и већи,
е, замерке овде нема
то се мора рећи.

Једно само желео бих
кад би могло бити,
а ту жељу ни пред Тисом
ево нећу крити:

Да тим шором не пролазе
сиротани јадни,
који-но су триста дана
у години гладни.

Да не паре своје очи
на овоме сјају,
они, којим за порезу
и јастук продају.

XVI.

И крај тебе прошао сам,
дворано великаша,
у којој се доста пута
скува каква врела каша,
коју народ не подпаша.

Али каткад уђе враг и ђаво
у сокачке пролеташе,
прозоре ти полупају,
узнемире великаше, —
то је можда због те каше.

XVII.

„Блоксбад.“

У блоксбаду купао сам
старе кости,
па му велим: фала лепо!
Бог да прости!
Још да ниси тамо, где си,
твоје среће!
гостију би увек било
пуне вреће!
Ал' на жалост далеко си
у том крају,
па те многи болесници
и не знају,
а ко знаде, тај се опет
ратосиља,
јер до тебе, док се стигне
триста миља!!
Нема поште, телеграфа,
у твом крају,
док у мраку ти једини,
сви у сјају,
саобраћај до тебе је,
до зла бога,
а погрешка, ди ли лежи,
и до кога?
до тебе је веруј мени
само стало!
Реци коју!.. Ногом лупни,
само мало!
Да се сете та господа
с' *оне* стране
да *порезу твоме* ваљда
нема мане??!

XVIII.

Опера.

Да дивне зграде, да лепа кроја
мили боже мој,
кол'ко ј' злата утрошено
у опери тој!

И ко уђе у просторе
тог музичног храма
тога срце обузима
хармонија сама.

Хармонија реч је лепа,
она много значи,
у њој су се извепбали
плаћени певачи.

Камо среће да овака
хармонија спаја
свеколике народности
овог завичаја.

XIX.

Пред синагогом.

Благодаран народ Ијудејски
госпоцки је окитио тебе,
а с' тим фалу одао је Богу
и скинуо дужност је са себе.

Него треба, да још већу диже
Богомољу на све четир стране,
та Пешта је „елдорадо“ прави
за синове ове „изабране.“

Куд год крочиш, нагазићеш одма
на потомка мојсијевог рода,
ту је за њи мајдан пунан среће
ту је за њи по најбоља згода.

Што је боље, све се у њих стекло,
гди је новац ту Еврејин влада;
а остали народи су туде
кад се трпи, мучи, стење, страда!

XX.

У Св. Андреји.

Повукла ме жеља давно,
да посетим ово место,
Што у нашем роду милом,
спомиње се тако често.

Поклоних се седом оцу
целивах му десну руку, —
а мисли се, по грудима
мојим к'о да клипка вуку.

Сад се сетим *старих* дана,
сад ми „*јуче*“ на ум паде,
шта да реанем, шта да мислим,
у бригу ме неку даде...

Видох цркву, коју муња
са небесна виса згоди...
Једна жалост другу носи!
а грех црни грехом роди!!

XXI.

„Петефи.“

Споменик сам видео ти,
див-песниче српске крви;
у ком си се јату нашо
у томе си био први.

За слободом пошао си,
пошао си у бој живо,
„Ох ево је, ево ту је!“
ти си млађан тако снив'о.

Слобода је Србу мила,
али има чудна крила, —
ох она је тебе млада,
тебе — и нас — преварила.

Др. Казбулбуц.

Нека буде и овој пријатности крај.

I.

Ја ћу бар назити, да са мојим приметбама ни самим тоном њиховим не дам повода даљем напређању.

Као што је у прошлом броју речено, добили смо од г. др. Млад. Јојкића писмо, које би нарочито ради изливше дужине његове, имали право и не штампати у нашем листу, у толико више што др. М. Ј. вели, да „Стармалог“ више за његову породицу нема на свету, ергo неће моји ни чути што ће му у „Стармалом“ одговорити. Но кад сам се већ, молећи публику за опроштење, одлучио, да то писмо у целини штампам, није у реду да га пустим без икакве приметбе. Ево Јојкићева писма:

„— Баш отседадо времена —

Славном уредништву Стармалог! Ни у сну сниo нисам, да ће моје писмо, којим Уредништво Стармалог умољавам, да ми лист више не шаље, јавности уследити; јер сам му ја сасвим приватан карактер имењно. Но кад је др. Ј. Јовановић, после дугог обрачунавања са самим собом, писмо са својим рефлексијама на јавност дао — с правом или не, то је друго питање — стално ме је у тај немио положај да и ја, кои сам се принципално са свију линија јавног живота повукао и своје време ли мом повиму и васпитању моје породице посветио, са неколико речи на јавност изићи морам.

Колико су ми посао ви допуштали, пратио сам у последње време, као и дотле, рад Стармалог и више сам пута у њему Чудноватн створи нашао, с којима се слагати нисам могао.“ (То сигурно још није био отров. — отров је тек у 23. бр. избио. J. J.) „Кад сам у 23. бр. његовом „Чујете ли!“ прочитао, не могох на ино већ написах оно кобно писмо.“

(Др. Јојк. јамачно није читао 9б. бр. „Бранника“, па је мислио да „Стармали“ алармира живе и мртве апострофирајући их са речима: „*Чујете ли!*“ а није схватио да је то иронија на овог дописника „Браниковог“, који је потресао пенео и Саве Текелије и Натошевића и других покојника, да им се чује против њему неповољног избора новосадске учитељице.)

„Пре свега рећи морам, да је концепција тога писма“ (зар само концепција? J. J.) „сасвим спонтана и да нико на њу утицао није. Само сам већ готово писмо, знања ради, једном пријатељу прочитао и одмах га на пошту предао.“ (А тај пријатељ, наравно, није тога ради таки партијску конференцију сазвао, него је по своје мољењу у партији ћутећи овај поступак одобрио. Он то може: и са мојим је једним питањем самовласно учинио да то питање и понуда пред партијску конференцију и не иђе.)

Као је мене Уредник Стармалог стога са „Браниковачком Странком“ у свезу дошао, то је загонетка коју *ваљда само он одгонетнути може*.' (А зар сам ја друго што тврдио него што и сам др. Јојкић признаје, т. ј. да његово „кобно“ писмо није без знања и ако не целе партије, а оно бар по неког члана њеног мени отправљено. (Са Застава-шима др. Јојкић не стоји тако да би им своја писма показивао. А што се у Н. Саду више говори, то није ноја кривица. J. J.) „Зар ме Др. Ј. Јовановић тако мало познаје, да је и помислити могао е ћу ја васпитање моје деце предметом разлагања какве политичке странке учинити?“ (Одкуд је др. Јојкић сад наједред на васпитање своје деце дошао, то је тек права „загонетка, коју ваљда само он одгонетнути може“. J. J.). — Аутократа у својој породици, нетуден и васпитаван своју децу онако, како желим и држим, да ће ваљани и узорити људи бити, кои ће све своје умне и душевне снаге у племенитом правцу развити, на род свој љубећи, временом онај положај што им определен буде, са свим испунити моћи.“ (Признајем да је то сваке похвале достојно. J. J.) „Ето за то и одбијам за рана све, што би их окружити могло, дилазило оно ма с које стране.“ (Овде морам помислити, да је др. Јојкић хтео мој „Невен“ од своје деце да одбије, па се збуњио и уместо „Стармали“, — јер ваљда тек ни он не мисли да се хумористички листови за децу пишу. J. J.) „Нема ту никога, кои би се у ову моју светињу нешати смео, а најмање политика или каква политичка странка. — Ал молим вас каква је то: Брaниковачка странка?“ (А што се то тиче дра Јојкића, кад се принципијално повукао са свију линија јавног живота? J. J.)

„Јест! „Отров“ и „неморал“, то су крупне речи. — За што сам ја одказано писмо мотивирао, за што сам га тако мотивирао? (Е сад ћемо чути мотивацију мотивације, премда „Браник“ у своме 106. бр. налази да је отказано писмо Јојкићево са речима „отров“ и „неморал“ довољно мотивирано било. J. J.)

„Мој од најкада пријатељски односај према др. Ј. Јовановићу, кога сам у сваком погледу ценио и поштовао“, (sehr verbindlich! J. J.) „није допуштао, да уредништву једнога листа, коме је он на челу, немотивирано писмо пошљем“. Дакле „отров“ и „неморал“ потекао је из пријатељског односаја, ценења и поштовања; а јао тужан, какво би ми заслужио „Стармали“ да ме је др. Јојк. прзно и презирао!! J. J.) — „У дуготрајном животу пак искусио сам да крини — лажни — појмови и неморал — а он се на криним појмовима основа — најпише патње и несреће појединцу на и целом људском друштву наноси. — Шта више знам и могао бн појменце тугна примера навести, како су многе наше пре тога ваљане породице, тим се крини појмови, и. пр. социалистички отрок, у њих увукли, суноврат прошле и сасвим се расконале.“ (Што лепо, лепо, ал што дугачко дугачко. J. J.)

„Мислим, да ће са Дроп Ј. Јовановићем у том погледу једног мјења бити кад речем да задаћа одличног хумористично-сатиричног листа у том стоји, да се над свима мајушним размирицама, личним или политичким, високо уздигне и са те недостижне висине оштрим шиљаром своје сатире и осмеха“ (та би шиљар морао здраво дугачак бити према недостижној висини. J. J.) само друштву шкодљиве личне мане и намере дохваћа.“ (А ја већ помислих да задаћа таког листа у томе стоји да пише тако, како се ду Јојкићу допада. — Међу тим и узвисити се над личним размирицама, и шибати личне мане и намере, ирло би благодаран био дру Јојкићу, кад би ме научио како се то може, или кад би ми само један такав хум.-сат. лист на кругу земном показао, само мустре ради. J. J.) — „Па како се Стармали у томе погледу владао? — Кад се у 6. бр. Бранника један Човек, што лично ни у ком погледу заинтересован није, — а не као што Стармали вели, брат неизбране учитељице“ — (Опет др. Јојкић више зна него они, који се нису повукли са свију линија јавн. живота. Мени је мило ако онај чланак није писао г. Михановић, још би ми милије било, кад би се доказало да тај чланак није нико написао, већ да га је наш дописник сиио, ја би таки молио за опроштење свакога, који је од тог „отрова“ окусио. То би био сигуран антидот. J. J.) — „па кад се један Човек дигне да у најплеменитијој намери, жаром свога најбољег осведочења несрети и убитачни рад *неколицине дођидима* субине, доказујући најјаснијим разлозима, да не ваља што ради, — онда Стармали устаје да те гадове драки — па у недостатку разлога фикција, изврћању, кривим појмовима прибегава.“ (На ово би се човек могао и слатко и горко насмејати. Међу тим познато је да онај чланак у 9б. бр „Бранника“ нису одобравали многи увиђавнији људи, који стоје врло близу „Браннку“. А ко каже да „Стармали“ није ово алосретно каквеже увек прекорености, ко ће да разлражену браћу још већма „дражио“, тај дреко истини у очи пљује. J. J.).

„Одбор школски закључује и предлаже, да се најбоље квалификоване конкурентиње за учитељиу бирају, а „Стармали вели: Није то тако људи! — Не преди ту сведочба учитеља, који су на три године своје каке у главу поиавли, нашта, бирајте ону, за којом Клсани и класична деца плачу — о фикцијо! — то су најмеродавнији фактори што квалификацију учитеље пресудити могу.“ (Шта на то да кажем?! Сирома сам човек, ал онога заса положићу 20 фор. на новосадску сиротињу, чим ми

ко докаже, да је „Стармали“ то или тако што говорио или да је кога за учитељицу препоручивао, или да је уопште о томе пре избора једне речце проговио, а за цело не би ја ни после ништа о томе у свој лист примио, да се писам згрозио на чланак у 96. бр. „Браника“. Ето т Др. Јојкићу лепе прилике да прискоби новосадској ситротињи 20 ф. А ако то не узмогне учинити, онда нека му други кажу како се назива онај који измишљава факта, па на основу томе људе пресуђује и осуђује. J. J.) — „Част и поштење дотичној учитељици: — ни на ум ми не пада, да поречем е је она добра учитељица, ал Стармали нам је свакако дужан остао, да једна од оних најбоље квалификованих кандидаткиња не би још боља од изабране учитељице била.“ (Уредник „Стармалов“ нема част ни једну од њих лично познавати и мило му је што се о томе препирати можемо, која је од које боља. J. J.).

„У свима модерним државама усвојена је квалификација као основ напредовања и на њу се, особито у ш. оли највећа пажња обраћа; па шта видимо. да оне исполинским кораком напредују! — Сав наметан свет у квалификацији највећу гаранцију види, — само код нас Срба није тако, само нама она не треба! — Напоље дедуктивним појмовима, угушите у њима оно племенито надтицање за ваљаним и озбиљним радом! — Кад тежња за напретком охрои, порушен је најславнији стуб васпиталачког начела! И дође време да ће нам самоуке ћаче — ех пуна шака браће“ (Ову браћу можда ко разуме, ја је не разумем. J. J.) „правац развитку народном прописивати, као што су се тамне и једне слике без квалификације на зрелику друштвеног нам живота већ у јаком броју указале!“ — (Ова прелекција јамачно није мени намењена него можда се тиче школског одбора, који се усудио припустити избору не само једну већ више кандидаткиња, међу тима и ону, којој ни др. Јојкић „не порице да је добра учитељица“, а говор о безквалификацији сигурно је само шара, да та прелекција буде пикантнија. У прочем све ће то бити у свом реду кад се, у место слободних избора, при којима сваки бирач одговара својој савести и своме уверењу, донесе у општину гвоздена махина — аутомат — у коју ће се горе турати сведоџбе а доле ће испасти декрет за ону, коју махина нађе да је најквалификованија. Но хвала богу што сам стар, па то идеално изборно савршенство неће дочекати. J. J.)

„Кад се не на Човека, већ на његов гнусан улизички и неморални Чин шеврдања нападне, где је онда зрчка снажне руке Стармалога, којом нечастиво на вињети у гадан му образ ударац?“ (Опрости, ал ја те не разумем. J. J.) — О! блага је то кадкад рука, што и по лицу гладити зна: „Ти си најлан поштен Човек од начела“! (Све мање разумем. Не знам ни шта је: начело. J. J.) — А ми би илого што шта о талиморалној вредности гдекоји људи причати знали, кад би нам родољубље допуштало, да по овом: „Због Николе и на светог Николу“ српске ништитуте обарамо“. (Ово неће никоме казати, јер баш ни најмање не разумем. J. J.).

Где је општи бич Змај Јов. Јовановића на све оно друго што је у 96. бр. Браника казано?“ (Не знам шта се овде мисли, али уредници не пуне сами своје листове, па ако је кад какав страшан грех ванио за бичем, где је био др. Јојкић да поможе „Стармалов“, на тек кад се то не би примило, онда да нам замера. J. J.). „Јел се чуо његов громки глас, који ренонирају Чинутских адвоката у српској правосд. обштини на супрот стаје?

— Не, не, Стармали је ту већ изнемого, умукао! — (Је, ко би се тоне надао, да ће нам др. Јојкић сконцерни ону општ. седницу, на које etc. etc. — Не онда се није чуо Стармалов громки глас, јер је и сувише штедно поступу необуздану нагност дра Јојкића. А следећ је и другима кроз прсте. Што се пак тиче реноминрања чинутских адвоката, о томе је „Стармали“ добро навештен, и та стар има своју домаћину страну. Ако шта је било: кад се др Паја Ј. није хтео да прими фискалата, јер му није подесен на службеничку једногласности што ни сам Милетић није нигда тражио (и то је „Стармали“ пређутао са дерних обзира на тадање одношаје), онда је један пријатељ његов „Заставашина“ рекао: Ако ћете ви тако, онда се ни један Срби неће примити тога звања, — на шта ћете онда! — На ту претњу одговора Ј ђ са малов: Е на ми ћемо бирати Чинутина Пресбургера. — Да је то у шали речено доказ је у томе, што је дан пре г. ђ Радовановић Србин, некима обећао да ће се примити фискалата, ако га и неједногласно изберу. Дакле о реноминрању Јевреја нико није ни сањао, него је само то избачено као тук на лук, и ту ни најмање није требовао „громки“ глас „Стармало“, ту би пре на несту био фи ни хумор Абуказеомов. И ја лаком душом примам на себе peccatum omissionis. J. J.). — А шта ће у хипократично извртање у прилетби Др. Ј. Јовановића у 23 бр. Стармалог да резнем? — Немам шта рећи — та хипокризија је ту! —“ (Хипокризија није ту, него је ту недостојно подметање. J. J.)

„Одавно ми је познато, да Др. Ј. Јовановић у приватном разговору социјалистичка начела исповеда, а то чешће и у Стармалом избија (види број 15. песму „Дуд“).“ (Прекрасно, дакле сад се хватамо за приватне разговоре, можда и фингирате, јер друкчије се не да оправдати реч „отров“. Квалификацију оваког поступка остављам хладнијем прнмишљању самога др. Јојкића. Али нешто ће у нак рећи. Ја иман своје назоре о постојећим друштвеним приликама и неприликама, и ма да писам ћаче прудовоно, поштујем свачије чисто и прекаљено уверење. Ал доктор Јојкић неће да се сети, да сам ја био одлучан противник наших социјалиста, док своје уверење нису потчинили захтевима српских прилика. Сад ваше не видим српских социјалиста, ал их види захарена фантазија дра Јојкића, и види их баш у мени. А што је песна „Дудинила у моме листу, ја се ни мало не стидим. Ко у њој назире социјализам, тај је пофално кад је бирао своје наочари. J. J.) „Ту је врело љубави, ту је извор благости Дра Јов. Јовановића према свима оним, које Браник као убитачне елементе маркира, то је одгонетка, за што Др. J. J. и моје писмо са „Брашковачком странком“ у свезу доводи. — Е видите и ја сам тако слободан да социјализам за најсећи отров по наш народ сматрам!“ — (Немам ништа против тога, само нека га др. Јојкић тражи социјализам онде где га има а не на „дудовима“. J. J.)

Стармали ми изгледа као остарела извељача мајка, што са мајмунском љубављу све, па и најгоре грехе и покоре своје неваљасте и покварене деце покрива, па са највећом срџбом на онога се окоми, ко прстом на њих показати сме.“ (Нека, кад само тако изгледа. J. J.)

„На послетку нека је уверен Др. Ј. Јовановић да ја са моји приватним писмом никако на то смерао нисам, да конац живота Стармалов пресечем. Не, нека живи, нека излази и даље“ (Хвала на великодушности, ал што се мене као уредника тиче, послужићу се њоме још само три месеца дано. J. J.) „јер њега у тој форми и садржини за моју породицу и онако на свету нема! То право ми ваљда ни Стармали одрећи неће.“ (Сачувај боже!)

„Др. М. Јојкић, с. р.“

Ево, тако гласи друго посланије др. Мзад. Јојкића, и ја врло добро знам; да му писам ни сад на пре тако одговорио, како је очекивао неки део наше публике, којем у распри није никад довољно драстине, јер су га такви о.-гађали наши шалавим и озбиљни листови. Но ја и писам хтео тако да одговарам. Ја мислим да видим даље од носа, — ја се и у злу добру надам и нећу да прекопавам стазе кадгадашњем споразуму, или бар могућности споразума. За то многима и нагледам као неки монструм у данашњем напредном времену. Сам не могу исправити криве Дрине, па за то је и боље што ћу ућуткати посло забасати.

Сад ми остаје још да одговорим 106. броју „Браника“. Ал за овај број било би и сувише, давати у другом броју.

Др. Јов. Јовановић

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Први календар за 1890. годину.

Сад је баш изишао из штампе:

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

који је богато урешен **најновијим и најлепшим** сликама уз **најодабранији и разноврстан садржај**, као и до сад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај **највећи** буде и за 1890. год **најбољи, најлепши и по томе најјефтинији** српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ,
издавалац „Орла“ и „Царића“.

Сад је баш изишло **ново издање**

БУКВАРА

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др. Ђ. Натошевић. Ово је сад

треће поправљено и прерађено издање,

а цена је, као и пређашњем 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља чињене су на пређашње друго издање неки приговори. Ми смо све оправдане приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији данашњи људи, те смо добили уверење од многих практичних и отличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за своје школе требају оваке књиге, да набаве ово најновије издање.

У **Новоме Саду**, на Преображење 1889.

Штампарија А. Пајевића
у Нов. Саду.

Свеска VIII. Година II.

НОВИ ВАСПИТАЧ

ОРГАН ЗА ПЕДАГОШКУ КЊИЖЕВНОСТ

уређује и издаје

Мита Нешковић.

САДРЖИНА: Школарство у Аустрији. — Шта се од садање пучке школе мора захтјевати, да се не занемари њезина узгојна задаћа? — С пута по беловарској жупанији — Како Гертруда учи своју дјецу. — Српски учитељски конвикт у Новом Саду. — Један предлог. — Књижевни Преглед „Новог Васпитача.“

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА

БЛЕШТАВИ

ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичких особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 5—6

Проналазач и творничар правог блештавог лака за под.
Стовариште у Н. Саду код Љ. Стефановића.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом див-лорелеи-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од преране оседелости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упаточ (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све паручбине слати.

При паручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 14—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

У Новоме Саду 30. септембра 1889.

„Стармали“ излази тринут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Звај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 4 новч. од реда.

Поздрав срп. нар. позоришту.

Добро нам дошло, позориште драго,
Мезимче наше (мало поодрасло),
Што ниси веће, нисмо ми том криви,
То је туђе масло.

Ти се потуцаш по бедоме свету
(Најбољи је зими, кад западну снези)
Ал ти се не даш, немој се ни дати,
Свуде и свакад ти си ва бедези.

Многи те мрзе, тзоји их углед срби,
Преко те гледе, ал то нису Срби,
Многи би да те увек даље тера,
Унапред вичу: Аха, ево звера.
Бога ми и јеси — буди реч у шали —
И јеси неки ти Ахазвер мали!

Ти немаш свога ни дома ни крова!
Ни својих коња, ни својих хинтова;
Твоја је селена, — јер се увек селиш, —
Ал примајућ' мало, ти нам много делиш.

Немаш оркестра, — то је нека мана —
Ал за то свуде наће се Цигана;
Свирка је свирка, излив неке чежње,
А кад је немаш, — ти умеш и без ње.

Ево те сада у лепоме стану,
Сомборци ће тебе носити на длану,
Слогом ће те срести, и сачувај боже
Да би с' когод свађ'о око које ложе.

На твоме је лицу *руменкаста* боја,
То је дика наша, и наша и твоја;
Да бог да да ти овде лепо прија,
Да ти буде боја још руменија.

Сомборци јесу гостољуби стари,
За госта увек спремни су им дари,
За љубав госту „терано и кера“ —
К нама још није дошла филоксера.
Наћи ће се и сад добра чаша вина,
— Ал за то неће страдат' дисциплина.

Добро нам дошло, позориште драго,
Сиромашног срества животворно благо!
Са твог ведрог лица сведочба се чита,
Да се не бојиш код нас дефицита.

Дошло си к нама и с трудом и муком,
Па с чиме поче? — са „*Златним пауком.*“
Ти нама злата, — ко то призн'о не би!
Ми ћемо за то барем сребром теби.

Добро нам дошло, позориште мило!
У нашим грудма нешто ускипило.
Добро нам дошли, неуморни људи, —
Стара наша слога ево се буди.

Сомборац

Политички преглед.

Ево нам дође даклем време, да запевамо: „О кто, кто,“ али не „Николаја служит,“ него: „О кто, кто — Октобар је дошо“. А Октобар то вам је месец, кад сунце ступа у знак шкорпије, и за то падају тога месеца толике женидбе и пишу се толике критике на нове књиге и позоришне представе. Критике се те пишу, наравно, sine ira et studio, и заиста, многи пишу критике без икакве штудије.

Док код нас траје месец Октобар, дотле је у Загребу листопад а у будимпештанском водоводу водопад, и то тако јак водопад, да вода све нема

опада, те људи немају доста воде да пију, него падају у тифус те пију медицине. Тако се до скора разболевало у Будимпешти недељно по 200 људи од тифуса, чему су управо рећи сами криви, што не пију бордова и шампањера, него ону нездраву водурину. Ваљда неће и у томе кривити министра Тису, јер Тиса није пио ону смрдљиву воду, него много здравија пића, па што се нису угледали на њега! Богме да је Тиса пио воду из оних заљрђаних и пукнутих цеви, не би био у стању, да онаке класичне здравице изговори, као у Великом Вараду. Па кад вараду нек вараду, ми не морамо за то веровати или можемо онако само у полак веровати. На пример кад они нама кажу: „Даћемо ми вама све што желите,“ а ми треба полак од тога да узмемо, дакле као да су казали: „Даћемо ми вама!!“

Иначе се октобра месеца и много важнији послови обављају, него што је држање здравица. Тако на пример овога се месеца просипа ђубре по виноградима (и по новинама); насађују се квочке (и полицајски чиновници); загрћу се виногради (и високи дефрауданти); тамане се шуме (и рампаш); из Америке се набавља овамо винова лоза, а у замену се шиљу овдашњи касири у Америку (то су све филоксере криве); сви перијодични листови (и порезна звања) отварају нову претплату; српски списатељи купују нове — бланкете за вексле; у Карловцима се састаје (суботом) конгрес новосадских бостанџија (и Герман је једном на сабору говорио о црвеном купусу); напредњаци у Србији увукли су се у своје рупе, да преспавају зиму; Молох се претвара у српски позоришни дефицит; слога сомборских Срба меће се у шпиритус; а братство новосадских Срба шиље се у зулукаферски музеј и т. д.

Овога месеца чујемо да ће изићи многе нове књиге од познатих и непознатих српских списатеља. Тако н. пр. Пера Тодоровић пише катихизис за више девојачке школе; В. Пелагић саставља енциклопедију свију медицинских наука; др. Стева Павловић пише стручну расправу о амфибијама; Поп Аћим дијететски чланак о шкодљивости алкохоличних пића; Абердар зноји се око расправе у којој доказује, како је троптава и естетика и слобода без напредњачког мидера. Проф. Матић пише оригин. веселу игру, са жалосним насловом: Иш туђе! Иларијов Руварац спевао је оду Панти Срећковићу на бугарском језику а са цинцарским мотом и мотовилом; Михајло Валтровић изнеће свој суд о археолошкој вредности „најновијих“ вести у „Нашем Добу.“

Из Београда јављају да је краљица Наталија сада већма удаљена од свога сина, него док је била у Јалти. Јер док је у Јалти била није могла ни она а ни краљ Александар осећати таких мука и болова, као сад, кад су тако близу и опет тако далеко. Ја не знам шта мисли та напредњачка влада у Београду и тај Никола Христић! Како могу бити тако немилостиви! Али даће бог, доћи ће, кад тад радикални или либерални људи на крму српскога брода, и ти ће признати да и срце има своја права, да и природа има свој устав.

Пуслице.

⊙. Сад се у Србији највише чује реч: „Бројеви говоре.“ Бројеви, истина, говоре, ал ни бројачи не ћуте.

ПОДЛИСТАК.

Књижевник

— ПРИПОВЕТКА. —

Велизар Витомировић седео је у Варадинској пивари. Главу је наслонио на руку и замућеним очима гледао је у празну чашу. Тешке мисли витлаху му се по глави, да по кад кад избију на лице или на уста. Шта да ради? Испит зрелости положио је са успехом, о ком се не може сумњати: пао је на годину дана. Професори, по историској неправди својој, нису му ћутање на испиту тумачили по пословици: ко ћути, као да се слаже, већ су га са свим по филистарски тумачили као незнање. А то је очевидна неправда — тамо њима! До душе он се није баш прекинуо изучавањем оних разних предмета, који се, по некој застарелој и глупавој системи, за испит зрелости траже; он је више ишао за тим, да се изобрази у практичним струкама, које би му у доцнијем животу од веће користи биле, него они буђави класици, чији се језик не говори ни у самом Риму. Али шта ћеш! Њихова је старија и јача, а он, појединац, не може се бочити с толико њих.

Но шта да ради? Да иде у богословију? Тамо је опет онај старо-словенски језик са својих јор, јер, јус и бог те пита с каквим кукама и веригама! Уз то није осећао у себи никакве способности за свештенички или монашки чин. Да иде у солдате? Да му ваљда заповеда свака надута капларина! — Али — Велизар се стресе — тамо мора, хтео не хтео, особито сад, после тог проклетог „падежа.“ Та зар нису могли ти професори и на то помислити! Но — Велизар се насмеши — он је јединац у мајке, те ће се ваљда провући. Да студира економију? А шта ће врагу обрађивати, кад нема ни толико земље, колико треба у сакцију, у лонац за цвеће! Не зна шта ће.

По свој прилици, да му падне што год на ум, наручи опет пива и наслони главу на другу руку.

У једаред диже нагло главу, испразни чашу на душак, запали цигарету, устане, плати и пође.

Решио се.

А и за што да се не реши? За што да напусти тако класичну замисао? Ту бар не треба ни капитала ни науке! Капитал је у глави а средства су перо, мастило и хартија. Да, он се решио на велико подузеће. Показаће он тим професорима, кога су они срушили! Ха! Нису га схватили, нису упознали суво злато у њему, неисцрпиво благо, које већ сад види претворено у форинтаче, а те све шуште.

Он ће да постане — књижевник, новинар, песник, једном речи, он ће се бавити по вишим сферама а abla-

♎. Сад опет „Ново Време“ вели, да митрополит Михајило „кужи и трује српску децу.“ О, људи божи, отров од неко доба мора да је јако појефтинио.

♋. Министри обично волу велику пратњу, — ал наш је Тиса тако скроман, да му је и то немило што га Апоњи устопице прати.

♌. Даклем Пашић је изабран у три среза! Хука, бука: шта ћемо сад наопако!!! — Е па два ће му се среза срезити, као што већ у таким приликама бива. (Difficile est Calemburum non facre).

♍. Па кад могу турске паше имати три репа, што не би Србин Пашић имао три избора. Ако су његови избори некоме туга, онда је он заиста учтуглија.

---

§. Ала је тај „Бачванин“ здраво строг; замера г. Глибонском (учитељу српског језика у Карловцу) што прави у српском језику децималне погрешке.

♐! Кад је један Чивутин читао у 143. бр. „Заставе“ да нови барут без дима нема мириса, он рече: Nй, мени ни један барут не мирише.

♑. Сви избори у Србији били су на Крстовдан, — и гле, заиста ни један Чивутин није изабран.

♁. Кад какав скупштинарски кандидат у Србији не буде изабран, па за то добије колику — је ли и томе крив количник?

Ћира. Знаш ли шта сам синоћ радио?

Спира. Шта?

Ћира. Превртао сам овогодишњи „Стармали“ да још једаред прочитам песму „Дуд“, да видим тај социјализам, што на дуду расте.

Спира. Но, па шта велиш?

Ћира Ако је обрана имовине и својине од туђег насртаја: социјализам, е онда је најсоцијоналистична песма коју сам икад читао.

Кад је одобрен устав Матице Српске?

Ко хоће ово да не зна, тај нека чита „Нашега Доба“ број 71.

У уводном чланку на првом ступцу (врста 20. од горе) стоји да је тај устав одобрен: 21. априла 1864.

У истом чланку, стубац други (врста 2. од горе) вели се, тај је устав одобрен 6. јула 1863., односно 18. марта 1864.

Сад нека свако бира датум, ко који воли. Један је можда истинит, а друга два су за цело лажни.

---

tivus absolutus и грчке глаголе на μι нека задрже они тамо. А нашто му то? Да буде српски књижевник, не мора их знати; не мора управо знати ништа; доста је ако напише оно, што му падне на ум. А да ће му што ваљано пасти на ум о томе нема сумње. Та зар је ово ништа, што му је сад ево пало на ум? Та идеја та заслужује, да се овековечи! И он ће је овековечити, кад једаред, као славан књижевник, напише своје мемоаре. Нека свет зна, како је постао књижевник — чисто, чисто би захвалио професорима, што су га срушили. Јер да тога не беше, не би имало Српство таквог књижевника.

Књижевник!

Велизару се шириле груди и он је корачао све брже и брже, да му идеја не измакне. Кад је дошао до ћуприје, била је отворена. Савије десно у алеју и седне на клупу. Извади бележницу и напише на чист лист: „Данас, 22. јула 1880. решио сам се, да будем књижевник. У добри час!“

— Тако, сад не ћу бар заборавити... мумлао је у себи. Што се тиче испита, то и тако не ћу заборавити, не морам дакле ни забележити. Да га на годину опет полажем? Ваљда сам луд! До то доба изаћи ће већ прва књига мојих песама, приповедака или иначе каквих расправа. Па ја, припознати књижевник, да се дадем испитивати од људи, који... но, не ћу у напред ништа да кажем, не ћу ни себи ништа да обричем, хоћу да изненадим себе, Српство, свет. Зар то нису идеје, господо моја!?

Велизар се и нехотице диже са клупе, тако га је занео нов позив, тако га је завела сјајна будућност.

На ћуприји се сусрео са професорима; наравно да им се није јавио, јер до тог моралног савршенства дошао је, чим је оставио гимназију, као и многи други.

— Нек се једе, мумлао је у себи.

Али се професори нису једили, јер га нису ни приметили.*)

Велизар стигне у Нови Сад и одмах сврне у прву књижару. Купи нову бележницу, у коју ће уписивати идеје, које му падну на ум, кад није таман у својој соби, за писаћим столом. „Нек не пропадне ни једна!“ говорио је у себи.

Да како, да не ће за сад ником казати ништа. Најпре ће писати и писати — што му падне на ум: лирске, епске и драмске песме, приповетке, новеле, и израдиће грађу за велики роман из српског живота, у ком ће особито назити на нов друштвени правац.

С блаженим осмехом пипне се за џеп, у ком му је

*) Ја сад себи представљам неке идеалне, или бар полуидеалне професоре, па чисто би се тукао са Велизаром.

Слагач, — (т. ј. слагао сам да сам слагач.)

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Ово је било прошле вакације. Било је време ружно, ја сам седео у соби и читао, а моја сестрица се опет играла са њеним луткама. У једанпут дођу у собу другарице моје сестре а све су биле искисле. Тада ће Катица — једна од другарица — мојој сестри рећи: „Видиш, Милена, ми ишли по киши па смо све искисле.“ Моја Милена застане као да нешто важно мисли: но одмах дође к мени и рече ми на уво: „Браца, молим те, попни и ти мене мало на кишу да идем и ја по њој.“

Дане.

Био сам гост код мога пријатеља Н., ту сам и преноћио. Његов синчић Љубиша у вече, пре него што ћемо лећи спавати (сви у једној соби), навије будилник (Weckuhr) да га пробуди у четири уре, да може ићи на јутрење. И мајде, будилник је био тачан, угод у четири сата почне брундати и штропотати. Јест ал мој Љубиша не устаје. Онда ја проговорим:

— Чујеш ли, Љубиша, будилник?

— Не чујем, одговори он, насмеја се и мислим да је брзо затим заспао.

М. М—ћ.

Исти Љубиша (тако су ми причали) запита једаред свога оца: где је Мадагаскар.

Отац његов није ни сам био на чисто са правим одговором који иде на то питање, па му рече: махни ме сад, други пут ћу ти казати. — сад имам посла.

Љубиша. Тата, ти би канда волео да те нисам ни питао.

М. М—ћ.

Мала Марина која је радо јела смокве, ал никад није добила више од једне две, рећи ће једном својој матери: Мајка, ја би тебе нешто питала, ал ти ми нећеш казати.

Мати. Питај само.

Марина. Ал ти си то ваљда већ заборавила.

Мати. Можда и нисам. Па де брзо, немој ваздан околишити.

Марина. Је ли, мајчице, пошто је био читав венац смокава кад си ти била дете.

(Мати ју је разумела и жељу је њену увенчала читавим венцем смокава.)

Фемки.

И ти мени не верујеш,
И речи ми мериш строго
Кад ти кажем да без тебе
Ја живети не бих мог'о.

Чуј ме дакле: песме моје
Ствара твога лица чар,
А ја за њих, драга Фемко,
Примам красан хонорар.

Емилије.

Немој заповедати мртвом човеку.

Кад је умро ча-Гавра, бог да му душу прости, — који је за живота винограде, који се зваху „Забран,“ чувао — његова Макрена по обичају, а можда и из жалости, почела је над њим запевати и нарицати. Између осталога почела је ређати све своје сроднике из места који су поумирали, и преклињала ча-Гавру да их, кад оде на онај свет, поздрави. Ту, у соби код мртваца десио се и Тома „Гаров“, — као што га Кеверишани зову, — који је имао ту срећу, те је наследио „званије“ пок. ча-Гавре — и он је то све без икакве примедбе слушао. Али кад је Макрена почела ређати: „поздрави ми мога пријатеља Јову из Иланче, па поздрави ми овог и овог из Избишта“, е ту већ Тома „Гаров“ није могао бити равнодушан, већ се разјари и повика на Макрену: „Бре не лудуј, жено, немој да трудиш мртва човека. Та и док је био жив, једва је до „Забрана“ могао отићи, а како ће сад овако мртав отићи чак у Иланчу, па у Избиште? Него, гледај свој посао и немој мртвом човеку заповедати.“

Послао **Кеверишанин.**

Недостају крила.

Некој жени ил девојци
Недостају само крила,
С којима би прави анђо,
Или права — ћурка била.

„Ü.“

нова бележница, која ће на скоро бити пуна прекрасних идеја, све самих песничких клица, из којих ће се изродити најлепши плод.

— Па онда, настави у себи, кад испишем тако читав пласт хартије, кад избацим сваковрсне књижевне плодове, онда ћу стати пред уредника „Висибабе“ и предати му своја дела. Ако му не буде прва реч „хонорар,“ онда смо већ свршили. Кајаће се он, кад ушчита моја дела по другим листовима; али ја ћу бити хладан као стена и, ако се ипак смилујем на њега, послаћу му који рад тек само „пер нахнаме,“ „у наточ.“ Ваљда ћу допустити, да ме још критизира! Ха, критика! И та ће бити моје поље. Ала ћу да поваљам ове ситне мушице, које се мувају по српском ваздуху! Бићу немилостив. Молиће ме они, милиће преда мном; али . . . но видиће се већ.

Велизар оде кући, поспрема са стола све књиге школске и баци их под кревет. За тим развије хартију, седне и узме перо у руке. Седео је и мислио је доста дуго, али написао није ништа.

— Сутра! рече у себи, данас сам узбуђен. А зар није за данас већ доста, што сам се решио, да идем у књижевнике! Та како и не!

И он баци перо, зграби шешир, набије га згужваног на главу и упути се у шетњу.

(Наставиће се.)

Нека враг носи!

(Народна.)

На хапиларски бајрам донесе мали Мехо хоџи питу и тикушу, па још и нешто пара на дар. Хоџи буде мило, но ипак ће по своме обичају рећи: „шта је то радио твој отац? То је много од њега.“

На то ће дијете: Валаха, хоџа, и мајка рече да је много, ама б бо вели: „нека враг носи!“

„Б. В.“

Чакшире од $^3/_4$ рифа.

Кажу, — ако не лажу — да је кројач Шаца, кога су обично „мајстор шнајцом“ звали, био велики угурсуз, лопов и варалица. Угурсуз с тога, што је радо правио којекакве лудорије са својим муштеријама, лопов с тога, што је од сваке материје, која му је донешена да сашије ово или оно, украо један део; а варалица с тога, што је многог преварио, да за један прслук н. пр. треба исто толико штофа, колико и за једне панталоне

Једном дође к њему тврдица Јанаћко, да му сашије једне панталоне.

После мучног избора и дугог разговора реши се газда Јанаћко, да узме тај и тај штоф; тешком муком погоде се и за руке, али никако не хтеде узети више од $^3/_4$ рифа, доказујући мајстор шнајци, да за његово слабачко тело више штофа не треба. Најпосле призна ч Шаца, да може сашити *чакшире и од $^1/_2$ рифа*, и тако ствар буде уређена, с тиме, да газда Јанаћко у напред плати, јер мајстор шнајца нема *случајно* новаца, да купи штоф и пр. . . . . После неколико дана донесе Шаца панталоне газда Јанаћку и овај узе да их одма „проба“. — Лепо. — Обуче их, фајн панталоне, али само малер, што ногавице не допиру *ни до половине голеница.*

Јанаћко се обрецну на мајстор Шацу: „Каква је то комедија! Ваљда нећу у њима на једек?“

А мајстор Шаца са свим мирно рече: „Таман ми је толико изашло од $^3/_4$ рифа, а ја сам вам рекао, да умем чакшире сашити и од *пола рифа,* само те онда не би дошле *ни до колена!*“ . . .

Овамо, онамо, газда Јанаћко мораде, да не би деца за њиме трчала, купити нов штоф, из кога му угурсуз начини ваљане чакшире, а оне кратке таман беку за његовог *синчића* као да их је за њ' и кројио! — — — Он до душе, каже, да није, али не морамо му ни ми баш све веровати!

Др. Казбулбуц.

Тако ми и треба, мени невернику!

или

Права платонска љубав.

Вол'о сам је . . . волела ме,
Да се реч'ма касти не да, —
Глед'о сам је . . . гледала ме
К'о што мајка чедо гледа.

Љубав наша беше јака
К'о што ј' јака руска сила,
Ја сам њојзи . . она мени
К'о „шаумторта“ беше мила.

Али једном, кобни удес
— Њим још и сад ране лечим. —
Раздвоји нас . . . јер је вид'ла:
Где пред њеном другом клечим. . .

Па сад поглед бар да баци,
— Поглед што ми душу снажи —
Већ у пркос, за освету:
Место мене — другог тражи!

Кеверишанин.

Добро пази коме ћеш веровати.

Близу једног села, које поред свег тога, што је врло мало било, имађаше доста велику крчму, лежала је варош Б. Путници, који су овуда пролазили свраћали су у ову сеоску крчму, где су се поред једне две (а који пут и више) флаша вина разговарали о дневним догађајима и шта је већ ко знао.

Крчмар који је при таким приликама увек присуствовао, радо је слушао а особито онда, када би који шаљивчина каквом досетком цело друштво засмејао.

Једно после подне сиђе се с кола неки господин и чим је ушао у биртију викне: „крчмару! ја тргујем с марвом, за један схаат најдуже стигнуће ми овамо марва, једно 300 свиња и 200 волова, оћете ли имати доста места и доста хране?“

„Ја ћу се већ постарати,“ рече крчмар и заповеди да се штале уреде и да се храна приправи. Прође један сахат од доласка путниковог, ал марва никако да се укаже; тада странац запита газду, да ли имаде и да ли би му могао узајмити једног јахаћег коња, да одјаха пред марву. Бирташ одговори да има и одма отидне по коња, којег је тек тога дана купио, да обрадује свога сина, који се из Б. имао скоро вратити.

Странац. Има ли ваш син важна посла у Б?

Крчмар. Има. Посло сам га да прода неколико буради вина, скоро ће се вратити.

Странац. Па то ћу се срести с њим. Можда ће ми он моћи штогод казати о мојој марви. Е сад с богом! Збиља кажите кочијашу где је овдашњи колар, да отидне да оправи кола, те да се сутра у јутру можемо кренути. С богом остајте!“

По одласку госта отиде крчмар и упути кочијаша код колара, који наскоро отидне. Наш странац пак јахаше друмом, где сретне једна кола на којима један леп младић бејаше, којег по описивању упозна да је то бирташев син. Заустави кола и рече младићу да је по жељи његовог оца њега чекао да му прода коња, којег је оцу показао и који му се допао, и да се за цену удесе.

Син погледа коња, на којем не бијаше мане, и купи га по врло јефтиној цени и пун радости врати се родитељском дому где цео догађај исприча.

Крчмар кад је то чуо и када кола од колара не дођоше, увиди да га је љуто преварио онај пробисвет и варалица.

С немачког

Банаћанин.

Дeда Глиша се неда збунити.

Две другарице, које су од скора почеле учити француски, разговарале се о својим задатцима.

Збиља, рече ће Мара, како треба казати: *La cour* или: *Le cœur?*

Тинка одговори, да ни она није сигурна како је правилније рећи.

Ту је у закутку седсо и пушио стари дeда Глиша, који дабогме, није знао француски ни бекнути, али је иначе био врло досетљив човек; па девојче, љаволаке, да направе „хец“, запитају дeда Глишу, да он пресуди како се каже: *ла кер*, или: *ле кер*.

Дeда се насмеје на одговор: Не ваља ни: *ла кер*, не ваља ни *ле кер*.

— Да шта ваља?

— Ваља: ликер.

Нeка буде и овој пријатности крај.

II.

Одговарајући, онако с ногу, на чланак што је био у 106. бр. „Браника“ без наслова, под датумом „*Нови Сад 8. септембра*“, знам да одговарам самоме уреднику, моме старом пошт. пријатељу Миши Димитријевићу.

Таки у почетку тога чланка говори писац му о писму др Јојкића „упућеном на уредништво „Стармалог“, којим писмом др. М. Јојкић отказује даље примање листа „Стармалог“ *уз мотивацију*.“ — То је кратко писмо штампано било у 25 бр. „Стармалог“; но др. Јојкић је сам увидео, да му избачену погрду ваља мотивирати и потрудио се да то учини у свом дугачком писму, штампаном у бр. 26. „Стармалог“. „Браник“ је пак довољно мотивација у речима да сеја „криве њомове, неморал и отров.“ Хвала! — Огледало времена!

„Браников“ дописник чуди се, како девојчи „Браник“ и читају „*партаји, који овом листу за леђа стоје*“ у свезу са приватним писмом једне приватне личности. Ја нисам ништа друго рекао, већ да је тешко *веровати* е је др. Јојкић то учинио без знања партије Шта је коме тешко шта лако веровати, то је субјективност, о којој други не може судити. Писам ја мислио да се за 24 сата могла искупити слободоумна нар. странка па да у великом скупу свом Јојкићево писмо одобри. Ја сам то мислио, што је и др. Јојкић признао, т. ј да ми писмо није послато *без знања* макар само и једног пријатеља, а дописник „Браников“ нека метне руку на срце, па нека каже, да тај пријатељ није баш он, баш главом уредник „Браников“, којем је у власти неке ситније партајске ствари и президијално или субпрезидијално решавати. (А на питање: ко је тај господин што се француски зове *On dit*, нит се кад одговарало нити ће се одговарати. Ено га. па га питајте.) — Но не скидајући руке са срца, могао би поштен. г. Миша Димитријевић још рећи, је ли он и најмање одговарао др. Јојкића да ми тако писмо не шаље. Замислио није, јер ни у своме чланку, на који одговарам, поступак Јојкићев није ни најблажије осудио; и тиме тек добија важност и занавша писмо г. др. Јојкића.

За што сам рекао „Браниковачка странка“ Е на странке, баш као и потентати, имају своју велику, пуну и своју кратку титулу, у обичном говору употребљава се обично тај краћи назив. Ето и сам писац чланка, на који одговарам, у истом чланку говори о „партаји, који стоји „Бранику“ за леђа“, а то је исто што и „Браниковачка странка“. Уверавам да тиме нисам нашао на увреду, као год што нисам никад мислио вређати другу странку, кад сам је називао „Заставашком“. — И у писмичарењу и цењивању напади се на огледало времена.

Што ми се нели, да сам ја увек припадао „српској нар. слободоумној странци“, да јој и сад припадам, јер заузимам место у самом егзекутивном одбору те странке, на то ми је рећи, да ја и сада припадам тој странци, али само у овој висини њеној, до које не допире подела на „Браниковце“ и на „Заставаше“, припадам духу, ал не и расцепу њеном. И егзекутивни одбор треба на тој висини да стоји, па ће стојати на ширем и на јачем темељу. Кад сам бирао за члана егзек. одбора, нико, ни мени, ни г. Мучевићу није рекао да тиме морамо сићи куд нам се не силази. Сметњо ми је то, што сад морам припадати (опет велим) „Браниковачкој странци“, а добро се сећам, кад се завршиле седнице саборске године 1885. ја сам се други дан још бавио у Н. Саду, тог дана држана је конференција, која ће решити, да се покрене „Браник“, — на јесам ли био знат на ту конференцију? — Нисам. — И у недостедном натезању и у нелогичним тирадама налазимо на огледало времена.

На онда се још вели да је и сама појава „Браникова“ била три у очима „Стармаломе“, који је одмах за први број „Браника“ запео и на том задиркивању систематски јашио, — ако је то истина, онда је заиста неикодушно што сам после године дана изабран за члана ег. одбора. Али тако није. „Стармали“ је много што-шта прећутао и „Бранику“ и „Застави“. а кад је што морао рећи, рекао је по нужди и по уверењу свом. Непријателски дух у Стармалога“, било према „Бранику“ било према „Застави“, опазити могао је само онај, који је био и сувише пристрастан. Но да су „Заставаши“ били много ширих груди према уверењу моме, то им морам признати. Шта више, њуди око „Заставе“ радили су на „Стармалом“ и то тако лојално, да нико никад ни покушао није протурити какву страначку загризиву, која се не би слагала са правцем и тоном, који сам „Стармаломе“ дао.

Вели се даље, да је „Браник“ имао сувише повода, да са уредником „Стармалог“ расправља, али није хтео да се упушта у полемику са шаљивим листом. Даклен није хтео да силази са висине своје озбиљности. (Грош хин, грош кер.)

Сад се ниште да докажем је ли баш истина да се желило мене упрегнути „у тањите партајске страсности.“ Ја не велим да се ко о моју незнатну личност отимао. Али вероватно је да би једини сатирички лист на овој страни свака страна волела уза се имати. „Заставаши“ то нису показивали. А што се тиче „Браниковаца“ ја нећу да износим нити каква писма нити да причам о каквим разговорима између четири ока, доста је ово што је свима познато. Чланци од више стубаца нису избелили, да их више нико не може читати. — — —. Не, — нећу о томе да говорим, — јер би се морао дотаћи онога, што ме боље боли.

При крају вели мој поштов. пријатељ М. Димитријевић да „Браник“ не тражи престајање „Стармалог“. „Међу „Стармали“ по нама и даље живити и веселити се“. („И веселити се?!“ То је нађа из речника Јоте Грујића).

Пре завршетка рећи ћу још да сам ја знао разумети многу огорченост г. Мише Димитријевића. Јер он је уверен, до срца и неправедно увређен. Али што се он испод уплива те огорчености ни после то нико година не може да изуче, то ми је чудно и то нам је штетно и школьшно.

Ја сам се у многом чему слагао са „Заставом“ а у многом чему са „Браником“, тако на пример увек би потписао оно што је опонад (у 110. бр. „Браника“) речено, а то је — *изгледа „као да пред партијским обзиром нема сваки други обзир, и изгледа, као да су партијски интереси важнији чак и од самог начела, ради чега се људи удружо и деле у партије*. Где то завлада, ту онда наступа као неизбежна последица — *огорчење*, које само рађа политички живот једног народа.“

Дај боже да се што пре тргну и с једне и с друге стране.

III.

Таман ово завршисмо, а дође ми писмо од г. Др-а Паје Јанковића са жељом, да то писмо у „Стармалом“ штампам. Писмо нека уђе, а на њега нећу ништа одговорити, — већ и зато што не би имао ни времена за одговор у овом броју. Читаоци ће лако и сами погодити, шта би имао да приметим.

У Н. Саду, 8. октобра 1889.

Поштовани Господине!

У последњем броју „Стармалог“, међу примедбама на изјаву Дра Јојкића, без икакве нужде и невоље споменута је и моја маленкост, и осуђен је један мој чин, који се пре четир године догодио, — а који са спорним предметом баш ни у каквој свези не стоји.

Ја нисам пријатељ јавних протеривања у личним *пословима*, јер напослетку јавност има веће, узвишеније цељи него да расправља одиозне личне ствари. И зато што нисам пријатељ таквих протеривања, нисам дигао у јавности свога гласа ни онда, када се тај, од Ваше стране сада маркиран чин догодио, и кад сам због истога од неких према мени непријатељски расположених листова неправедно нападнут био.

А могао сам то учинити, јер су споменути листови очигледно изврнули истину, и мени нешто натоварили, на што ја ни у сну помислио нисам.

Но ја сам ипак ћутао и то из два разлога; прво: што сам држао да није вредно, да се прави ларма због једне малене ствари, — а друго што је правда тако јасно била на мојој страни, да сам држао да подметања и извртања тих мени непријатељских листова, ни код једног разборитог човека неможе своју цељ постићи.

Но сада видим, да она интриганска котерија (опростите ми за овај јак израз али тај је по сто пута оправдан) с којом сам имао да се борим док сам више учествовао у јавним пословима — није пропустила да и Вас о овом питању криво не обавести.

Приметити морам и према Вама, поштовани господине, и ако нећу да сумњам, да Вас у пресуђивању наших јадних размирица чисто правдољубље руководи, а да сте требали бити тако обазриви, да свој обавештај о мојој маленкости, и о мом чину не црпите из „Заставе“ и од њеног уредника.

Ја сам у оно време подисо писмену оставку црквеној општини новосадској са којом сам се захвалио на општинарству и фискалату општинском. Та оставка је у главној скупштини прочитана, а ваљда је још и сад међу општинским списима, те тако о њеној садржини неможе бити сумње, и ко год је хтео да зна зашто сам ја захвалио, могао је то из те оставке дознати, јер је то у истој тачно и јасно наведено. Наиме у оставци стоји ако не баш од речи до речи али сасвим јасно: да се на чланству скупштине и на фискалату захваљујем из тог узрока, што сам како приликом мога избора за скупштинара, тако и приликом мога избора за фискала још више, приметио жестоке противности у великог дела скупштинара наперене против моје личности. Пошто је пак иначе у новосадској општини дотле примеран ред и поредак владао, а и истом приликом само се код моје особе показале те жестоке противности (сви су остали чиновници бирани једногласно) — то сам ја сматрао за родољубиву дужност, да своју особу из општине уклоним, на да тако слога опет на свима линијама завлада. То сам морао учинити и као пријатељ автономије црквених општина, јер сам из искуства знао, да је највећа несрећа, и највећа срамота за наш автономни организам, кад се у црквене општине раздор увуче. Жртвовао сам дакле свој положај општинара и фискала, жртвовао сам своју материјалну корист, угушио сам своје лично расположење, које је услед неоснованих, неправедних и отровних нападаја до огорчења раздражено било — све сам то жртвовао за љубав слоге, за љубав части автономије општинске. Тако се то догодило данас, а сутра је „Застава“ већ донела лажан реферат, да сам се ја захвалио зато, што нисам једногласно биран, дакле quasi из повређене сујете и претеране амбиције.

Међутим томе се ја нисам чудио, јер нисам ни могао очекивати праведне осуде, па ни разумевања за моју интенцију у „Заставе“ и њеног уредника.

Али се чудим, да не налазим разумевања ни у Вас поштовани господине, који сте баш истакли начело слоге, и који баш слогу и споразум као главну цељ Вашег рада означујете. И чудим се, да неналазим разумевања за самопрегоревање, и за душевни бол што га човек осећа кад му се најбоља намера, најкоректнији акт злонамерно изопачи, и као оружје против њега употреби — у човека као што сте Ви, који је тако осетљив да због напада једног само човека, хоће да напусти лист, што је под његовом руком постао и нарастао.

Желио бих и молио бих, да овај обавештај узмете на знање, и да ово писмо у Вашем пошт. листу штампате. Држим да на то имам нека права, пошто је осуда мога чина у Вашем листу штампана, — а надам се да Ваше правдољубље неће допустити да се истина угуши, и да се тако „прекопају стазе кадтадашњем споразуму“.

Са особитим поштовањем

Др. Паја Јанковић.

Ја се надам да нећу имати повода и даље публику морити у овој ствари. Ја бар ни нашта нећу одговарати, без врло преке потребе.

Др. Јов. Јовановић.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Одступањем уредника биће јамачно и судбина овога листа решена.

Но остају нам још пуна три месеца д[illegible] да се за растанак спремимо.

Ми нећемо читаоце своје из небуха изневерити, — па ваљда неће ни они нас.

И за ова три месеца дана „Стармали“ ће чинити своје по програму, који лежи у његовој досадањости а према приликама садањим.

Претплату примамо само на три месеца, т. ј. од почетка октобра до краја ове године, па ко се не боји „кривих појмова, неморала и отрова“ што га „Стармали“ сеје, нека нам се изволи што пре јавити.

Не обећавамо много, но можда ће ова четврт „Стармалог“ бити светлија од ма које дојакошње, јер су нам се са више страна пријавили старији и млађи пријатељи са обећањима да ће са прилозима својим „Стармалом“ додржати свећу; на чему им уредништво унапред лепо захваљује. — Прохте ли се пак и ширем књижевничком кругу, да за ову четврт године покуша опит, какав би могао бити једини овострани српски хумористички лист под општом негом и уз свестрану припомоћ — то би тек био леп завршетак. (Уредник за цело не би био квариша.)

Претплата, — 1 ф. из Аустро-Угарске а $2^1/_2$ динара из других земаља — шаље се на администрацију „Стармалог“ у Нови Сад, а рукописи уреднику дру Ј. Јовановићу у Каменицу.

Издавательство „Стармалог.“

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Први календар за 1890. годину.

Сад је баш изишао из штампе:

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

који је богато урешен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и до сад што је доносио.

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1890. год најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисионарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у Н. САДУ,
издавалац „Орла“ и „Царића“.

Сад је баш изишло **ново издање**

БУКВАРА

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др Ђ. Натошевић. Ово је сад

треће поправљено и прерађено издање,

а цена је, као и претходном 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља јавне су на претходње друго издање вели приговори. Ми смо све оправдане приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији данашњи људи, те смо добили уверење од многих практичних и отличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за свје школе требају овакве књиге, да набаве ово најновије издање.

У **Новоме Саду**, на Преображење 1889.

Штампарија А. Пајевића
у Нов. Саду.

РЕД ПЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа 1889. до
од 8. марта даље наредбе.

Из НОВОГ САДА у СЛАНКАМЕН, ТИТЕЛ: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА за ПОТИСКЕ СТАНИЦЕ: сваки дан осим петка у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: сваки дан у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: средом, петком и недељом у $5\frac{1}{2}$ сати после подне.

Из НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у $10\frac{1}{2}$ сати пре подне. **ОДПРАВНИШТВО.**

ОГЛАСИ.

ФРАЊЕ ХРИСТОФА
БЛЕШТАВИ
ЛАК ЗА ПОД

без мириса, брзо се суши и трајан је

Са својих практичних особина и једнострукости у употреби згодан је за самосвојно лаковање патоса. Собе после 2 сата могу се употребити. Има га у разним бојама (које су као год и масне) а и без боје, који патосу само блеска дају.

Углед и упутство за употребу налазе се код стоваришта

Фрања Христоф, Берлин и Праг. 6—6

Пропалазак и творничар правог блештавог лака за под.
Стовариште у Н Саду код Љ. Стефановића.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом дивљорелеј-косом, добила сам је 14-те месецем употребом помаде, коју сам ја сама произвела. Она је помада једина помоћ против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача власиште. Код мушких произвађује брзо и снажно растење брковa и браде, и у свиште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајност и лепоту, сирочета чува је до у најдубљу старост од прераке осеолости. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упутом (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.
Budapest, Königsgasse
куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 17—20

Бр. 28. Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. октобра 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Најевића у Новом Саду. Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenić. (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Најевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

ЗАТОМЉЕНА ЧЕСТИТКА.

Врла мајка врлом оцу
Показује трећег сина.
Врли отац, врлу мајку
Не целива пун милина,

Дете плаче, не зна за што, —
Отац знаде своје јаде,
А очеве горке јаде
Црна Гора трпељ' знаде.

Радост хоће да се отме
И од муке и од глади,
Пома се, отима се,
Ал је крше несавлади.

Туна остат' — тисућ рака.
Селити се — тисућ рана,
Тисућ рана Црној Гори
Без окрша, пре мегдана.

Ено плодних српских њива,
Где се братац братски прима, —
Ал се рёди чврста стража
Црногорским врлетима.

Радост, — туга. Туга, — радост...
Обе их је тешко скривать.
Ко сме сада светлом дому
Са честитком досађивать.

Ал ја имам чврсту веру
У српинску у судбину, —
Она пружа повојницу
Николином трећем сину;

И патнике, сеобнике
И све српство тиме згрева:
Та Србија с Црном Гором
Рукујућ' се разумева.

Ј.

Политички преглёд.

Кад је кнез Кобург видео и чуо, како краљ Александар чезне за својом матером, то се и њему у срцу ражалило, те једнога дана устаде, уze свој „кофер“, стрпа у њега неколико пари кошуља, један пар ципела, четку за зубе и калочаје, огрну Бугаркабаницу и седе на оријент-експрес-цуг, па оде и он да види своју мајку. Мајка Клементина се обрадовала сину, загрлила и тепала му: Кобика мој слатки, оди снаго моја, ево сам ти купила за крајцару бомбоне! Али мајци Клементашици (како ли се зове) не беше право, што јој је Кобург дошао на оријент-експрес-цугу и спопаде је нека слутња. „Експрес“ није лепа реч, јер може наслутити, да и Кобика буде Екс-кнез! С тога му је саветовала: Чувај се, сине, чувај... Имају и браћа Хрвати једног човека, који би хтео да погледа као да нешто чува од пропасти и за то се зове, и ако не баш „Чувај“, а оно „Цувај“; — и он вели: цувајмо матицу нашу од богатих дарова, (Waigeschriecn!) — цувајмо академију од обилних поклона, (Au wai!) — цувајмо сва народна подузећа од родољубивих потпора (Zu wai!) — и тако дајмо на добро Ђаковачког бискупа сек — шта? секатуру? — не само сек-вестар. — Тако страдају који народу добра чине. А администратор Васи-

лијан може трошити колико год хоће, само кад то не иде у корист народну.

Новине пишу сада највише о Едисоновом фонографу, као његовом најважнијем и најинтересантнијем проналаску. Јест, новине у незнању свом тврде, да је фонограф измислио неки Едисон. Но то је погрешно. Ако хоћете да знате фонограф је измислио др. Стева Павловић, лицем уредник „Нашег д—а“. Ко не верује нека чита у његовом листу, како се портир у Фиуми од доле разговара са „штумадлом“ у трећем спрату кроз — фонограф. Ви простаци мислите, да се у хотелима говори кроз цев за говор, или у новије доба кроз телефон, али ви се љуто варате, ено Стева Павловић у оном чланку двапут вели, да се портир кроз фонограф разговарао. Даклем је фонограф измислио Стева Павловић, а Едисону вратите капару.

Од свију шатриначких новости најважније је, да се састао сабор у Будапешти, дакле су прошле ферије, т. ј. слободно време. Од сада дакле нема од слободе ништа, сад је настала парламентирајућа радња, и ено већ су интерпеланти почели ламентирати, што кнез Естерхази поштује и немачки језик и немачку уметност, кад Немци нису нико и ништа, све саме Јарачке Швабе и манастирске куварице! Познато је, да је речени кнез у своме дворцу у Тотису назидао позориште и довео бечке глумце да играју онде у Тотису. Али Мађарима то није право; **Тотис** им не годи!

Поп Аћим шиц — (не ваља ово перо), поп Аћим шиц — (ни ово неће да пише), поп Аћим шицки парох (но једва једанпут!) у последње време (камо срећа да је последње!) бацио је Бизмарка за шараге, јер ето о Бизмарку не чујемо већ толико дуго времена ни речи, а о поп Аћиму шиц — (до врага . . . с тим пером, дајте друго!), а о поп Аћиму, шицком пароху, излазе у „Застави“ читави Ђурђеви стубови, и дижу до небеса (или баш до беса) славу попаћимову, тако да му се ћелепуш узвисио изнад Ајфелове куле, а ђонови (не мислимо за сад образе) од ловачких му чизама газе чак по дну најдубљег бунара пирошког.

Ових дана је био г. Федор Николић, кикиндски посланик, у Вел. Кикинди, и како „Садашњост“ прича, дочекан је врло свечано. Свећану тишину није узнемирило ни једно: Живио, ни једно: Иљен! Међу оно неколико дочекивача, беше и одветник при судбеном столу Душ. Само нам „Садашњост“ не каже, да ли је господина барона хладан или топал Душ дочекао у Кикинди? (Ал да се манем даљег причања, мрзи ме говорити о тој стьари!) Доста то, да је г. барон нашао у Кикинди — што-но веле Немци — свој Хајм (бар се управитељ парног млина зове Хајм, а и он је сејао брашно при дочеку). Штета само што је умрьо „Српски Дневник“ и што је престао писати Ђура Бекић, па да се тај славни дочек обесмрти и овековечи!

Кажу да је г. барон частио своје бираче добрим дуваном, каквог ови дотле никад ни мирисали нису. Ал престаје и о том разговор: дуван је изгорео, мир пепелу његовом!

Пуслице.

⊙. Трубадури тројнога савеза веле да је Гледстон права беда. — Од тог (као и обично) ваља само половину веровати, т. ј. његова победа (извесна).

ПОДЛИСТАК.

Књижевник.

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак.)

Кад је дошао кући, погледао је до душе на сто и на раштркане хартије по њему; али није покушао, да што напише. Није хтео, т. ј. није му се хтело а кад му се што не ће, онда га не може натерати ни онај што ведри и облачи. Такве је нарави, па мирна Бачка! Та и на испиту је пао са те проклете нарави. Наравно, јер да му се хтело учити, он би учио; да му се хтело што знати, он би и знао, те тако не би професори ликовали

Велизар легне врло рано. Не хтеде се сад напрезати умно; хтео је, да му мисли преко ноћ набујају на онако одморан и свеж да приступи раду.

Спавао је као заклан. Кад се пробудио, није му у први мах било јасно све, што се јуче догодило. Тек по мало му се поче ведрити пред очима, и кад му се разведри са свим, скочи из кревета и стане пред огледало.

Да ли је то тај исти Велизар, који је јуче пао на годину дана? запита огледало а огледало му одговори, да је не само тај исти, већ да је можда још и, но, и тако даље.

Велизар се насмеши и поче онако босоног да хода горе-доле по соби. Пролазећи тако често поред огледала, примети своју чупаву главу и замисли се.

— Тако ћу се од сад чешљати, рече одважно. Генијална треба да ми је фризура, треба да ми је цела спољашњост. На хаљине не ћу много пазити; тек само да сам обучен. Та не ћу имати ни времена обзирати се много на тоалету! Шта да почнем данас? Песму? Новелу? Трагедију? Трагедија мора бити из српске историје. Душан, наравно Душан. Ала је добро радио, што је живио и што је био тако славан, бар је достојан предмет за мене. Или да узмем Вукашина? Тај обешењак био би такође добар предмет. Но, промислићу се, на сваки начин промислићу се.

Велизар се тако занео, да је почео гласно да говори и све већма да виче; на ту вику отворе се врата и мати му уђе у собу.

— Велизаре, шта вичеш тако? Да ти није зло? запита га брижљиво.

— Мени? О! Није мени зло, само сам почео да се заносим . . . одговори Велизар.

— Аха, знам, знам. Учиш лекцију. И време је, сине. Кад ће бити тај твој испит?

♋. Принц Фердинанд уплашио се од лађе, која се звала „Игњатијев“, па отишао у залађе, које се зове „Недођин.“

♎. Што краљица Наталија не седи у двору, то може имати и добре стране, т. ј. ако тиме буде осигурана од несносних удворица.

♎. „Српска Реч“ престаје — живела српска реч (или бар српскија реч!)

%. Ми сви знамо да је умрљо, али даљски спахилук још и сада мисли да је жив — Анђелић.

♊. У Хрватској и Славонији диже се званична струја против пијанства; — е сад ћемо при првим изборима видети хоће ли владини кортеши бирачима давати воду и то чисту воду.

=. Због грешног поп Николе не треба омрзнути и на светог Николу, него на против, због светог Николе треба научити памети и грешног поп Николу.

♁. Барон Николић није спао на кикиндски мандат. Кикинђани нису спали на заступство барона Николића. Па ако заиста не буде спадања, онда могу кикиндске акције и порастити.

△. Ако г. Ђурковић оде у Босну, хоће ли се „Стара Преса“ подмладити, или ће признати да се постарала (за њега)?

♌. „Сто фор. на дан; колико то долази на сат?“ — (тако промишља Милан Грозни, кад нема друга посла).

Ђука. Ко је велики господин у Срему?
Шука. Поп-Аћим.
Ђука. А како то?
Шука. Јер он не служи.

Ђука. Хајд да ти задам један ребус. (Напише на хартији:) **О.**
Шука. Па то је нула.
Ђука. Ал' као ребус реци шта значи.
Шука. (Пљуцка од муке).
Ђука. Но кад не можеш тако лак ребус да погодиш онда ћу ти га решити: То је број оних општина, у којима је владика Василијан чинио каноничке визитације у својој дијецези.

Из Кикинде.

Некада, можда још пре рођења барона Федора Николића [ваљда ће ми опростити благоверни што овако рачунам, а не од рођења Христа, а што се тиче

— Испит? Е, знаш мати тај је већ био. Али злобни професори — та знаш, да су ме увек гонили — показали се и јуче у својој боји. Чим отворим уста — не ваља, а нисам још ни казао ништа. Тако сам онда страдао на правду бога.

— Ти си дакле пао! Е, мој сине, то није добро. Шта ће бити од тебе? Шта ће бити од нас?

— Ни бриге те није. Ја ћу сад — али то теби само кажем — постати књижевник.

— А шта је то?

— То је независан човек, који пише шта хоће.

— Не разумем те.

— Знаш, ко је Змај-Јовановић? Знаш, ко је Лаза Костић? Знаш, ко је Ђура Јакшић?

— Та знам.

— Е, такав ћу бити, и још више.

— Велизаре ја се бојим . . . .

— Не бој се ништа! Твој син ти каже, књижевник ти каже.

— Е па добро, кад каже. А хоћеш ли каве?

— Хоћу.

Мати му изађе, да спреми каву а Велизар стане на сред собе.

— Знао сам, да ћу јој импонирати, кад јој кажем, с ким говори. Али, тек сад ми је позив још милији. Та ја се зовем „Велизар“! Ала је то лепо и песничко име! Није онако обично као Јован, Лаза, Ђура, нешто је екстра. Па кад изађу прве песме с потписом „Велизар“, ала ће се распитивати! „Ко је то?“ запитаће овај. „Та то је нова звезда!“ рећи ће онај. „Добро те је Србин а није Немац или Мађар!“ приметиће многи. „Такви нама требају!“ шаптаће се по каванама. „Да га бог поживи!“ наздрављаће се по механама. А ја ћу само да ћутим, да ћутим, па тек после неког времена казаћу изненађеном и радосном свету, да сам ја главом тај „Велизар“, та „нова звезда“. Професори ће пуцати од једа а ја ћу мирно и достојанствено чекати, да се они мени први јаве. То је моја освета, онака, каква мени и приличи.

— Што се не обучеш, озепшћеш рече му мати, доносећи му каву.

— Сад ћу, сад ћу.

— Дакле ниси положио испит!

— Да су били други професори, положио бих га; али ови ми злобе.

— Имаш право, сине. Тако је то од кад си пошао у гимназију, јер твоји другови, који су с тобом били у првом разреду, свршују већ права.

— Казао сам ти, да ме даш у мађарску гимназију; али ти не ћеш.

*

нашег кикиндског прота, он ће ми за цело опростити] певала се у Кикинди позната песма:

Под Кикиндом
Зелени се трава,
Ту је Јеца
Варала Панчевца. —

Прве године потабилитетства [пек ми и опет опросте благоверни што овако рачунам, а др. Живко ће ми за цело опростити] дошло је време да се неки Панчевци освете Кикинђанима, што је она Јеца варала Панчевца. С тога се захори ова песма:

„Под Кикиндом
Зелени се трава.
Каква Јеца?
Ред је на Панчевца,
Под Кикиндом.

И од оно доба се слабо више зелени трава под Кикиндом. И дође доба да доби смо нову песму. [Од те нове песме нема више, но што је нужно за неке Кикинђане да прерврну пчелом, а то је дан два.] Та песма гласи:

„Под Кикиндом
Не зелени трава
Сад нас барон
Шампањцем чашћава.“

И заиста био нам је барон Николић да положи бирачима рачун. Испрва се мислило, да ће то бити рачун о томе, шта га је коштао „Српски Дневник“ али не, хтео је баш да положи рачун о свом саборском раду.

Но о каквом раду питате ви? Чекајте да вам кажем. Што до сад није ништ радио, то му није нико ни замерио, ал што од сад неће ништ радити, то је хтео г. барон да оправда. Зато је својим верним дао вечеру, а они као паметни људи знаће, да се после вечере спава, и да се не може ни од ког тражити да после вечере ради, а најмање од г. барона.

Не могу вам рећи шта је било занимљивије на тој вечери: програм или шпајзкарта, јер је мени дошло до ушију само једно од тог двога. Слушао сам, да је већ запражена чорба, да су наместени колачи, да је патрт неки рен, ал не знам односи ли се ово на политику или на шпајзкарту. Кажу, да је било „будимског“, са мартиновог брега, па и то не знам да ли се односи на вино или на дух бароновог говора.

После вечере су сви гости могли слободно казати, да су више добили но што им је обећано. Био је обећан само баронов рачун, а кад тамо поднео им је рачун и келнер. Дакле у место једног, два рачуна. Само је шампањац дао г. барон фрај, као што је недавно давао фрај и свој штампанац. (Мислимо блаженопочивши „Српски Дневник“).

Сад једну озбиљну реч. Нека је просто г. барону што је приредио неким својим верним програм с вечером или вечеру с програмом, само га молимо да нами осталим Кикинђанима што но реч, не подиже јастук испод главе. —*)

Кикинђанин.

Оскоруше.

= Чивутским новинама није право, што је руски цар дошао у Берлин; ал није њима право било ни кад је оно руски цар дошао под Цариград.

* * *

= Владика Бранковић путује по банатским се-

*) Може и то бити, ал за то се не мора знавати. Ур.

— Тамо ћи ти било још теже, кад не разумеш, шта професори предавају.

— То се тамо и не тражи.

— Иди, шта ћемо. Дакле ти ћеш сад бити.....

— Књижевник, мати.

— А доноси л' то што?

— У почетку да боме да не ће; али доцније, мати, биће и славе и новца.

— Ај'де, нек те бог умудра!

Мати изађе а главом све врти. Велизар се међу тим ноче облачити; материна примедба није га ни најмање дирнула, био је већ научен на те ствари. Та како и не, кад се сличан призори понављали скоро сваке године. И, наравно, увек је остала кривица на професорима.

Он је имао на другу што да мисли. Пред њим се отварале двери славе и несапитности, достојанства и богатства. Он је гледао у будућност и видео како му неки сјај звокружава главу, ловориком увенчану — а то све док је облачно једну цепелу а другу држао у руци као жезло неко, којим ће да бије оне књижевне мушице. Шта мушице! Устремиће се он и на лавове, јер нема пред њим ауторитета, до ли једино његовог личног.

Кад се обукао, седе за сто и узе перо у руку. Дуго је седео и мислио, али написао није ништа. Бацн перо и узе оловку — та то ће бити само тек први систавак, концепт, а оловком се лакше пише.

И опет је дуго седео и мислио, али написао није ништа.

— Она је соба тесна, рече и устане. Не могу ми се мисли развити у тој тескоби. Идем на поље, у снеж вандух. Тамо ми се могу мисли боље шарити — та до небесног свода!

И Велизар узе неколико листића хартије, оловку, своју нову бележницу и оде, оде преко Ћуприје у Срем.

Пред подне се врати.

— Нисам забележио ништа, рече; у мени је почело тек да ври, па кад преври, онда ћу чисто вино имати а талог нек остане на шуту. То ћу онда и забележити.

За ручком је ћутао. Мати га је брижљиво гледала и непрестано махала главом. „Дете ће ми се још разболети!“ шаптала је у себи. Сестрица његова Зорица, девојче од десет година, заблењула се у брата и није мислила ништа. Уједаред се Велизар трже и замлата рукама.

— Не ћу из српске историје, не ћу!

Мати устане и мете руку на главу му а Зорица се сакрије под сто.

— Немој, сине, немој

— Наравно да нећу. Помисли само ово — слушај Зорице и ти! — ја написао трагедију, која ће за тили

лима; а кад ће већ једанпут администратор патријаршије г. Василијан — путовати (у пензију)?

* * *

= Место жабљаског проте још никако да се попуни. Да то стоји до мађарске владе, можда би до сад и било попуњено, ал' то зависи од наших рођених автономних власти!

* * *

= Један старинар тврди, да је карловачко богословско здање последњи пут окречено за време митрополита Павла Ненадовића. Нек му је слава!

* * *

= У Београду излазе књижице: „Трговина с људским месом“ и „Лепе грешнице“, које пише неки Амурели. Полиција, која хвата ноћне скитнице мора бити да ове вагабунде још није опазила.

* * *

= Опет се усред Будапеште догодило грозно убиство, па онда да немају право ти чивутски листови кад кажу, да је — Србија варварска земља!

* * *

= Приближује се зима. Оне животиње, које зиму преспавају спремају се већ за то спавање, те на врат на нос набављају „Наше доба“.

Уштипци.

„Нестер Лојд“ има право, да бугарски кнез тражи пара. Пита се: дал пара, да се с тим паром нешча или тражи пара за бугарске празне касе?

* * *

Неки жене Кобурга са француском књегињом Луйзом, неки са немачком грофицом Амалијом, ал то је све канда само за то, да га утеше, што о бугарској Софији нема за њега више ни спомена.

* * *

Зашто је био кнез Долгоруки у Софији? Зато, да принца Фердинанда, који је пре њега тако брзо нестао, могу назвати долгоноги.

* * *

У Немачкој су водили руског цара чак у лов, ал га нису уловили.

* * *

У Берлину се хвале, што је цар Александар поклонио Бизмарку дуванџар. Но нек добро виде да то није била бурмутица, па да не буде после кијања.

* * *

Пре су стрепили, да руски цар неће доћи у Берлин. Сад опет стрепе од тога, шта ће онда, ако им дође ма само под Берлин.

* * *

Питање. Пита се; пре но што је И. Исаковић питао министар-председника у сабору, дал га је пре тога питао, сме ли га то питати?

Сињушна ситница.

Писао нам неко као ствар врло важну, да је опомад у једном српском листу изишло ово:

„Од јуче пловиће пароброди трипут на недељу, т. ј. и т. д.“

Е па страшне ми погреше, то се да врло лако поправити ев' овако: „Од сутра пошли су пароброди трипут на недељу, т. ј. и т. д.“

часак освојити српске и хрватске позорнице. Остали свет биће радознао, што то прави такву сензацију, па ће хтети да има то дело. Али, пошто је из српске историје, не ће га баш тако занимати, те се не ће ни превести баш на све европске језике. Да узмем опет предмет за трагедију из немачке историје, не ће је Французи превести, јер су наклоњени на Немце; да узмем из руске историје не ће је опет Немца а боме ни Енглези; да узмем из француске, не ће хтети Талијани. . . . .

— А зар сви ти народи говоре српски? запитаће Зорица.

— Још не, али над њиђу моја књижевна дела, онда ће учити на врат на нос. У Паризу, Лондону, Берлину отвориће се катедра за српски језик а тумачиће се дела Велизара Витомировића. Ја не ћу много да обричем; али — ево главе! ако се не нађе какав Американац, који ме не ће потражити и за силан новац наручити трагедију из америчанске историје. . . .

— А зар ти знаш американски? запита га опет Зорица.

— Не знам; али то није ни нужно. Ја ћу дело написати српски а они ће се већ побринути за превод. Шта мислиш, мати, кад Американац донесе своје доларе!

— Е, сине, само нек донесе.

— А Енглез своје фунте. . . .

— Зар је код њих још стара мера? запита Зорица.

— Ти си ћуре, рече Велизар; то су новци а не мера. Слушајте само даље! Дакле не ћу узети ни чију историју, не ћу да дирам у осећаје живих народа. Ућаћу предмет из класичног доба. То је поље неутрално, те ће ми трагедију без икаква устезања преводити и Енглези и Шпањолци и Шведи и Перзијанци . . . . стој! Перзијанци? Ови канда не ће. Њих су стари Грци тукли, те огорчење још траје. Наравно! Дакле да не узмем из грчке историје. Онда ми остаје само римска. Али Римљани су опет све народе тукли! Како би било са Египћанима? Ех! та код њих нема трагичних карактера! Да узмем старе Јевреје? Наопако! Како народи воле Чивуте, не ће се превести ни на један језик.

Зорица је непрестано блenула у брата и није разумела ни беле; није ни госпођи Соси — матери Велизаревој — било боље. Само што је она баш за то држала, да јој је син паметан.

После ручка оде Велизар у своју собу и извали се на кревет.

— Сад не ћу почети, сад сам сит а ни Шекспир није писао с пуним трбухом . . . у том задрема.

(Наставиће се.)

Како куне моја стрина.

= Да бог да ти Ухлирж на матуритету комесар био!

= Да бог да те „Турски народ“ поштеним човеком назвао!

= Пера Тодоровић ти деци катихизис предавао и моралу их учио!

= Новосадски те таљигаши у Париз возили и дотле вина не окусио, док не стигнеш тако у Париз!

= Конштаблери ти девери били!

= Филоксера ти у касу ушла па ти ни американска помада не помогла?

= У Сегедину кућу купио, па ти ју Тиса трећи дан потопила!

= Чангови ти географију предавали и лебом те ранили!

= Кад се будеш женио, да бог да ти „Наше доба“ проводаџисало!

= Слаг'о се у браку да бог да к'о „Браник“ и „Застава“!

Лепо је то —

како да није лепо, кад ко какву стару, признату изреку цитира, а у исти мах истинитост њену делотворно потврђује.

Малени попа „Нашег Доба“ цитирао је у 76. броју истога листа латинску изреку: errare humanum est. — Па да нас тако и увери, да је то заиста тако, да је и он за то човек, што уме грешити, написао је: „ergare“ са једним „r“ у првом слогу. А уредник, да покаже е је и он пун хуманитета, пропустио је маленог попу „Стармалом“, да му он приштије погрешку на нос и тиме себе да овечовечи.

Но ми маленом попу саветујемо само то, да се од сада не служи са латинским цитатима, — умеће он грешити и без тога.

Стари римски натписи.

I.

TIBERIVS. TE. VINOM.
VINO. GRADVS. ANNOM.

II.

PO. PILIVS. VOB. RI. ALI.

III.

DONE. SI. DEDI. BELLVM. ARA. MV.

IV.

ALA. C. EMO. TERRA. TI. Q. AERA.

V.

ANA. PILATVS. N. AMAVI. NA.

VI.

Q. OD. SVS. TERQ. E. QVATERQ.
E. SMO. ISPI. ALI.

Не знам...

Не знам шта ћу радит'
Кад наступи зима,
Како ћу се огреват'
Кад застуди клима?

Пећ у соби мојој
— Собо моја јадна, —
Биће, као увек
Незгрејана, хладна...

Често пута мислим
На невољу круту,
Бар да ми је тебе
Мој зимски капуту...

Већ и тебе немам,
Жељо моја жива,
Одн'о сам те тамо — —
... Ух, проклети — Чива!

Па зато ћу морат'
— Заједно с' судбином —
Једино се огреват:
„Соколовим“ вином.

Неверишанин.

Сакалудости ђуке Босиног, чувеног брзоплета.

Стенографске белешке.

„Шта, зар ви господине, сасвим сами вечерате! Ако допустите, ја ћу сести у вашу средину.“

„Во се неже за реч, а човек за рог.“

„Загледао сам се у оног господина преко; мо а да смо се кад год познавали, — или ја њега или он мене.“

„Има ли што ново из Србије, ја од јутрос пшеку-јем мог ујака, канда ће бити кише, а ни ваљда још ниште ручали.“

„Та знате ви добро што ја нећу да кажем, ал оканимо се луда разговора, ви ниште дувацијa, а мени, вите, прија ово пиво.“

„Тургењев, Тургењев, та добро, добро, нека је тако, ал где би ви плаћали десет фор. за тако малу собу, а знате ли ви да за шест недеља подерем два пара ципела.“

Опет звони, мора да је неко умр'о, а мој барометер једнако пада, шта велите хоће ли бити шта од певачке беседе.“

„Јохан, донесите ми или пиво или новине, под мене се данас кречи а комшија Јефта канда још није оздравио.“

„Право кажете: мера вера твоја спасет тја.“

„Да, да, људи се уче догод су живи бога хвале.“

„Где, куд сам ја забасао! Пошао сам у променаду, а мој сат стао.“

„На здравље, кума Јосиме, то јест ако је и вама већ после подне“.

Стенографисао **Аница.**

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Једног лепог вечера прошле вакације, седео сам ја и моја мала сестра Милена пред нашом кућом. Говорио сам јој о месецу, па између осталога рекнем јој: „Видиш како се лепо вечерас види, готово као да је дан, а то је због тога што је вечерас месец пун.“ Она се мало замисли па ће ми рећи: „А је ли, браца, чега се месец најео кад је пун.“

Дане.

Учитељ тумачио помрчање сунца, али ђак Милан није баш јако пазио што учитељ говори; за то учитељ после баш њега прозове и запита га: кажи нам сад ти, Милане, кад бива помрчање сунца?

Милан. У вече. **П. М.**

Мати. Децо, данас је велики петак. Данас нећемо ништа јести.

Сојка (забринута). Е, ал ако огладнимо!

Сојкин отац спремао се на далек пут, преко мора. О томе свом путу разговарао се са једним својим пријатељем, и овај га запита, да ли се боји буре?

Сојка, чувши то питање уплете се у разговор и рече: Е да, имамо ми у подруму велико буре, па тата се не боји њега. Је ли, тата, да га се не бојиш?

Др. М—ћ.

Без термометра.

Саветовао лечник некој госпођи кад је почела неговати своје прво дете, да воду у којој купа дете удешава увек по термометру.

На то ће приметити бабица која се ту десила:

— То су излишна закерања, господине докторе. Кад дете поцрвени као рак, онда се већ по себи зна, да је вода сувише топла; а кад дете помодри, онда је то опет доказ, да је вода и сувише хладна. — Па нашто ми је онда диплома, кад још ни то не би знала.

„Бич.“

Пресуда Фридриха Великог.

За владавине Фридриха Великог усуди се неки приватан човек А. Б. те покуди берлински магистрат, а имао је нешто и разлога по којем је то учинио.

Магистрат се нађе увређен и тужи тога озлоглаголатеља самоме краљу. А краљ прочита тужбу и написа својеручно под њу ову пресуду:

„Ко хули бога, то је луда, а луди нема суда; ко хули краља, краљу не може ништа нашкодити, de ma part нека му је просто; али — ко хули Берлински магистрат тај ваља да се најстрожије казни. Тога хуљова А. Б. треба tout de suite отпратити у Спандову и ту у граду нека буде пуних пет минута затворен.“

Н. Ф.

Три јунака над јунацима.

Две велике војске стајаху једна према другој.

Још који часак па ће се битка почети.

На једној страни (не знам на којој) стајала су три Јеврејина, један до другог.

На ову тројицу наишла је така дрхтавица, да су се оближњици њихови морали и у најозбиљнијем часу насмејати.

На то ће један Јеврej рећи: „Шта се смејете? Истина је да моје тело дрхће, и то дрхће од страха, јер предвиђа опасност у коју ће га довести моја храброст.“

Други Јеврејин рече муцајући: „Ви мислите да ја дрхћем. Варате се. Моје се тело тресе од саме помисли, колико ће непријатељске крви данас пролити моја бритка ђорда.“

Трећи Јеврејин (цвокоћући зубима) рече: „Није то дрхтање што ви на мени видите. Моји мишићи скачу од весеља, пред славом коју ћу данас извојевати.

И четврти је Јеврејин био у истој компанији, тај је викао и преклињао: „Пуштајте ме кући, јер да историја не забележи грозна дела, која би ја данас починио.

КЊИЖЕВНОСТ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

И за јевропску политику у опште и за нас Србе посебице, Македонија и Стара Србија од пресудног су значаја. Сваки ко пажљиво прати развитак догађаја на балканском полуострву, знаће, да ће се будући велики источни догађаји врсти око и за те две старе класичне српске покрајине. Оне су за будући наш развитак одлучујуће. Развијали се догађаји ма у ком правцу, ми њих не можемо и не смемо никако испуштати из вида, пошто све више и више постаје очевидно, да има страних политичких струја, које отворено смерају на то, да оне старе српске покрајине отуђе од нас, не само у политичком, него у народносном смислу. Ми морамо то сузбијати свом снагом и свима потребним средствима, ако желимо у опште, да се осигура државни живот Србије.

Са тога држимо, да је нужно што боље и што свестраније упознати наш свет са тима српским покрајинама, те да и онај, који је мање посвећен у историјске и народописне појединости, види, у коликој су мери оне кост од наше кости, крв од наше крви.

С тога сам се одлучио, да преведем и издам на свет велико дело, које је ове године изишло на немачком језику од Спиридона Гопчевића

„Македонија и Стара Србија.“

Познати путник г Гопчевић описао је у њему са свом брижљивошћу и савесношћу све шта је видио по, и шта је знао о Македонији и Старој Србији.

Ево у кратко садржине овога дела:

ПРВИ ДЕО.

„МОЈ ПУТНИ ИЗВЕШТАЈ“.

I. Шта је писца побудило, да је путовао по Македонији и Старој Србији? — II. Пут Зибевча. — III. Кроз Стару Србију. — IV. Кроз Тиквеш. — V. Кроз Македонију. — VI. Шетње по Солуну. — VII. Халкидика. — VIII. Из Грацка у Ракље. — IX. из Ракаља у Прилип. — X. Прилип и Крушево. — XI. Мурихова Бабуна и вожња

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

у Битољ. — XII. Битољ — XIII. Вожња у Охрид — XIV. Из Охрида у Костур. — XV. Костур и околина. — XVI. Из Костура у Кожане. — XVII. Излет у Србију. Путовање у Водена. — XVIII. Водена. Моглена. У Солуи. — XIX. Из Солуна у Серез — XX. Из Сереза преко Драма и Невроколна у Солун. XXI. Из Сереза преко Петрића и Мелника у Зуму. XXII. Малеш, Радовиш, Тиквеш, Валас. — XXIII. Штип, Кратово, Паланка, Скопље. — XXIV. Гостиво, Гостивар, Кичево, Струга, Дебар. — XXV. Река. Из стенографије Горње Албаније. — XXVI Призрен и Ђаковица. — XXVII Дечани, Печ, Митровица. — XXVIII. Косовополе. — XXIX. Повратак.

ДРУГИ ДЕО.

Српско Бугарска распра о Македонији и Старој Србији.

I Постанак супарништва. — II Шта говоре Старо-Срби и Македонци? — III. Народни обичаји и ношња. — IV. народне песме. — V. О пореклу Македонаца и Старо-Срба — VI: Историја Македоније и Стара Србије од 808., до 1389. године. — VII. Како је било мишљење у средњем веку о народности Македонаца и Старс-Срба? — VIII. Бугарска пропаганда. — IX. Како мисле становници по Старој Србији и Македонији о својој народности. — XII. Ослобођење са ослобађа 1878. године. Мученичка смрт Србина Божинче. Кукавштина онданшње српске владе. — XIII. Како мисле Шопови о својој народности? — XIV. Примери из народног песништва. — XV. Статистика места вилајета Солунског. — XVI. Статистика вилајета манастирског. — XVII. Становници вилајета Косовског. — XVIII. Целокупна статистика становника Старе Србије и Македоније. —

Ради објашњења ових описа додате су изредно израђене слике у разним величинама 62 на броју, које ми је г. Гончевић уступио са највећом готовошћу за српско издавање овог његовог изврсног дела. Осим слика доћи ће на крају велика народносна мапа у пет листа, штампана са 15 боја у размери 1,300.000. Пошто је дело замашно, то ради олакшице читалачког света решио сам се, да га издајем у свескама од по шест штампаних табака и свака свеска биће украшена са по неколико слика. Цело дело изаћи ће у десет свезака, редом једна за другом, и свака свеска коштаће један динар, за Србију, а за Аустро-Угарску са поштарином 55 новчића.

Претплата се прима по свескама, али у интересу самих претплатника било би, кад би се јавили одмах за више свезака.

Претплата се шиље у плаћеном писму или са поштанском упутницом књижари Велимира Валожића у Београду.

Прва, друга и трећа свеска изаћи ће о Матрон-дну а после редовно у размаку од 3 до 4 недеље.

Буде ли одзива, као што по важности дела имам право очекивати, издавање ићи ће још брже.

Имена претплатника штампаћу на крају и то само оних, који дело дуже буду узели.

Скупљачима десета књига на дар

Списак претплатника са новцима молим да се најдаље до 15-ог октобра тек. год. пошље поменутој књижари Велимира Валожића.

Београд 20. септембра 1889. године.

Милан Касумовић

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Краљице Наталије повратак у отаџбину. Спев Србина Милоша Грабовачког. У Земуну 1889. Штампарија Србина Милоша Грабовачког. Цена 10 новч. или 20 пара д.

Летопис Матице Српске. Уређује А Хаџић. Књига 159 1889. Свеска трећа. У Новоме Саду 1889. Српска штампарија Дра Свет. Милетића. Цена 70 новч.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Први календар за 1890. годину.

Сад је баш изишао из штампе:

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

ЗА КРАТКО ВРЕМЕ ИЗИЋИ ЋЕ:

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

који је богато уређен најновијим и најлепшим сликама уз најодабранији и разноврстан садржај, као и до сад што је доносио

Ми смо се потрудили да овај највећи буде и за 1890. год најбољи, најлепши и по томе најјефтинији српски календар, као што је то и до сада вазда бивао, што ће у осталом за кратко време сам „ОРАО“ најбоље потврдити, а ми ово само међутим укратко јављамо поштованој публици и нашим дојакошњим комисијонарима, који нека се изволе унапред пријавити колико којег календара да им пошљемо.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЉЕВИЋА у Н. САДУ,
издавалац „Орла“ и „Царића“.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом дан-лорелеи-косом, добила сам је 14-то месечном употребом помаде, коју сам ја сама пронашла. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она умарпљује растење косе и јача класиште. Код мушких проузрокује фрк и спашно растење бркова и браде, и у свите даје дјачици већ после кратке употребе природну сјајноћу и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од прекрасне осведености. Цена је једне тегле 2 фор Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упутач (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све поручбине слати.

При поручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћена поштарина. 18—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЉЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 29. Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. октобра 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanovic, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, на Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Њеном императорском височанству

КНЕГИЊИ СТАНИ

кад је даровала милијон рубаља

Црногорцима глађу паћеним.

Ој кнегињо Стано, целог српства дико,
Ој кнегињо Стано, црногорска храно,
Ти анђелски створе, врли добротворе,
Ти га умеш дати поклон обилати!

Дар је овај голем, пунан благослова, —
И Србин не памти оваких дарова;
Достојан је вел'ког жара ти и сјаја,
Достојан је твога новог завичаја.

Замириса тамјан, Словенством се шири, —
Није тамјан, није, твоја душа мири,
Јужни српски цвете, тргнут с' Црних Гора,
Пресађен у врте руског царског двора.

J.

О МИРУ.

Песму трајног мира
Њу и моја лира
Врло радо свира;
То у срце дира
Старца и младића,
Гавана, голића,
И слаба, и јака,
Ђака, и простака,
Попа, и пастира,
Баш и официра.

Свакога се тиче
Шта се о том виче
Ил шапуће само
И тамо и амо.
За то човек уши
Чак у Берлин пружи,
Јербо чути жели
Шта и Бизмарк вели.

И Бисмарк је каз'о
— Ох, утешна фразо! —
„Мир ће се одржат'
Још годину дана“ —
(То јест, ако прије
Не умре од рана.)

Ђаче Самоуче.

Ово — оно.

Што јесте, јесте: Пера Тодоровић је постао велики господин. И најстарији пријатељи, који су с њиме и по десет пута пили брудершафт, зазиру од онога фамилијарног „per tu“, и не кажу му више: „Ти Перо!“ него „Виперо!“ И он, кад то чује, тек онда види ко је, — савије се у клупче и скочи из Београда, да га не би скупштина изабрала за почасног фурунџију, опачара, или можда још и за лажнога сведока. Он зна, да је за што више рођен, зна да се већ и сада Србија око њега окреће, па за то је свој велики одлазак објавио у својим „Малим Новинама“ на врло скроман начин. Уверен је, вели, да ће његово отпутовање начинити велику сензацију и узрујаност у Србији, и да ће то друкчије енглески „Тајмс“ а друкчије француски „Журнал де Деба“ тумачити, па да не би народ криво обавештен остао он издаје мани(т)фест и расветљује потребу свога привременог вандровања и моли и приклиње народ, да се због одсуства његовог не побуни, јер њему не треба буне, има он доста тога у својој ћупи (где држи црнило, сирјеч мастило), у своме мозгу, а можда већ и у својој савести. На тај начин се Пера опростио са возљубљеним му народом. Не знамо је ли отишао пешке ил је тражио ата, ал да га је тражио народ би му га за цело дао и то би се (латински) звало Пере-ат!

У последње време много се говори о румунском митрополиту Мирону. Тешко је описати његову лепу миронију, а да ко год у тој речи не нађе иронију. Румунски народ налази у њему свога бранитеља, бранитеља и вере и народности, па тешко је отворити очи према његовим врлинама, а уједно се играти жмуре са нашим архијерејима. — У нас је ушло нестрпење и немир, а тај би се немир могао излечити само каквим Мироном, — али дајте лампу да га тражимо.

Што се тиче римског бискупа Хајналда он заиста има лепо и значајно име, — ал шта се то тиче нас. Нас се можда у толико тиче, што Хајнал значи мађарски зора; па ми кад звонимо Хајнал(д)у, хтели би можда и своју зору да пробудимо и онда је заиста то звонење не само пре(д)зорно него и зазорно. А што смо Хајналду у православној цркви и службу божију одслужили, то ће нам бар свети Ћирил и Методије опростити, кад се сете где смо и како смо, ал нисмо могли, јер они су здраво високо, а ми смо здраво ниско.

Кажу да се принц Кобург враћа са свога европског пута. Бугари већ праве шпалир и вичу: „Беж'те, децо, с пута, иде баба љута!“ — За што је баба љута то она сама најбоље зна, — а канда ће бити још и љућа кад потроши оно мало ситна новца, на који је зинула и хала и врана. Кад се баба на пут кренула онда је још била блага јесен, а сад се већ зазимљује, није даклем чудо, ако баба при доласку своме примети, да је сад у Бугарској много хладније, него што је пре било.

И питање о краљици Наталији много занима свет. Е, али кажу да је то њена приватна ствар. Тако треба да каже и српска нар. скупштина, па кад је то приватна ствар, нека ју и она привати.

ПОДЛИСТАК.

Књижевник

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак.)

Прошло је неколико дана; Велизар је сваки дан по више пута „дуго седео и мислио али написао није ништа.“ Но он ни најмање није очајавао, пити га је тај негативан успех плашио од даљег „рада“. Ако му је у соби било тесно, те није могао да разграна своје мисли, отишао је у шуму или у планину; ако му се пак у божјем зраку, са превеликог простора, мисли и сувише раштркаше, вратио се опет у собу. Оловка му је тако рећи већ прирасла за прсте; али нова бележница остала је чиста, као први дан, кад ју је купио. Па ако и није написао ништа, тим се већма пуштао за својом фантазијом а то га је у неку руку задовољило.

Кад се бавио у својој соби, имала му је и мати и сестра налог, да никог не пуштају унутра, да му не би сметали при озбиљном, књижевном раду. Зорица је тада обично седела близу његових врата, па ако му је дошао који колега у посету, задржала га је речима: „Не можете ући; Велизар пише американске трагедије.“ Колеге се згледаху, слегаше раменима и одоше. Њима је то било и смешно и лудо; али им није било ни на крај памети, да помисле, е је то по Велизаровом налогу, већ мишљаху, да је Зорица нешто начула о трагедијама, па хоће пред њима да се покаже.

Велизар је то чуо у својој соби и још већма се загњурио у хартије, држећи на сигурно, да ће сад експлодирати каква нова мисао, пред којом ће цео свет пасти на колена. Шта више, он је гледао у духу, како му министри просвете свију држава шаљу изасланике, па му чисто намећу патенте за те самосвојне мисли. А он прима изасланике, прима разне депутације; у његовом предсобљу — јер је међу тим узео велики стан — гурају се потајни агенти разних песника, енглеских, руских, француских и т. д., да кријумчарењем дођу до које оригиналне мисли његове, па да их онда као своје растуре по свету. Па не само то, већ он ће отворити неку врсту пијаце са својим мислима, неку мисаону берзу, па ко боље плати, добија и бољу мисао.

Али, ах! те мисли . . . . . .

— Не могу мени мисли пасти на ум, као каквом филистру, рече Велизар после дужег времена у себи; то мора ићи на други начин. Велике последице морају имати и велики узрок. Није доста имати личнога уверења, треба и мало одушевљења. Ја га до душе имам у себи, али не ће бити згорег, ако га малко подигнем, унапредим, ако му дам јача крила, смелија полета! Покушаћу да се

Ђука. Шта велиш ти о томе новом баруту, без дима?

Шука. Па сваки је барут без дима; — само га не треба палити.

Ђука. Но, то су баш незнатна места: Подгорци и Новопивљани, и они се уписаше у чланове Матице Српске.

Шука. Ћути, да не чују наше веће општине, јер ако су што и наумиле, биће им срамота повести се за Подгорчанима и Новопивљанима.

Ђука. А није им срамота заостати иза њих!

Пуслице.

□. Шта! бивши краљ Милан да се прими мандата, — ни за живу главу! Воли се он и оженити него тако што учинити. Са једном женом може још како тако изићи на крај — али са уставном скупштином никад ни до века.

---

§. Даклем питање о сазиву нашег конгреса *„већ је на прагу“*. — Сад само треба да се сагнемо па да га дигнемо.

△. „Љубимац и избраник народни“ Арсеније сад је већ тако остарио, да се ни сам Радић не би противио његовом избору. — Али сад је већ и народ старији и за неких десет година искуснији.

♧. Калаји је некад рекао да је „Босна српска земља“. Сад још кад би Босна признала, да је Калаји српски пријатељ.

⊙. У целој Глинској околини нема српске учитељице, — то није добро. Али што у Шиду има „српског свештеника“ — то је још горе.

⌑. Многи не знају како је правилније писати: Македонија, или Маћедонија. — Док се не реши питање о тој покрајини, могло би се писати и Мачедонија.

Ω. Чујемо да се у Беловарском срезу српске књиге из школа избацују. Ако нас варају то није бело већ врло црно варање.

=. У Илоку се Чивути потукли, и то у синагоги. Требало би им послати поп Аћима шидског да их умири, или да га добро прочерупају.

---

8. Долгоруки не би био опасан, да нема људи долгоноси.

Штампарске (а не и логичне) погрешке.

„Г. Н. Н. тако је прљав, да би требало већ једаред да се убије“ — (читај: умије).

заљубим. Шта, покушаћу!? Заљубићу се. Само не знам још, хоћу ли изабрати сретну љубав или несретну. И једна и друга одушевљава. Аха, сад знам! За лирске песме и шаљиве игре заљубићу се сретно, а за епске песме и трагедије заљубићу се несретно. Једно ме само мучи. Ако изаберем несретну љубав, дакле одушевљење за трагедију, може ми се десити тај малер, да се баш и девојка заљуби у мене. То би онда био неспоразум, била би велика неприлика за моју трагедију; али . . . . . ха! Ја ћу оставити онда нека девојка чезне за мном — па ето ти несретне љубави, и трагедија је готова. Сирота девојка! Само да се не убије, јер то, а то не бих хтео никако. У осталом, шта знам радити. Ја ћу онда поред трагедије написати и силне елегије, те ћу је овековечити. Бар ће постати славна. А овако не би се нико ни освртао на њу. На посао дакле!

Велизар се почео од тог дана ипак марљивије облачити и кад год је изашао из куће, био је скроз уверен, да ће се вратити с каквим „одушевљењем“. Сад већ није ишао у Срем или у шуму; поље за рад постаде му променада. Купио је штапић и њиме је млатио лишће са дрва; купио је и два „цвикера“, у једном беше обично стакло, у другом загасито. Кад је хтео „сретно“ да се заљуби, натакао је први на нос, а кад је хтео писати трагедије, носио је загасити, да њиме некако маркира, обележи и своје загасито расположење.

Госпођа Соса махала је све већма главом а Зорица је постала све тајанственија и тајанственија. Она је осећала с братом, па како је он био расположен, тако је била и она. За ручком се мало говорило. Ако је госпођа Соса хтела што да каже, Велизар јој прекиде реч: „Немој, мати, баш сам код катастрофе!“

— Али, ти си болестан! рећи ће опет госпођа Соса.

— Срце ми је болесно, мати, одговори Велизар тужно и натакне загасити цвикер на нос.

— А шта ће ти то чудо? настави госпођа Соса.

— Кад ме срце боли, носим то обележје и кад спавам, рече Велизар и пређе прстима кроз косу.

— Ти онда ваљда и загасито сањаш? запита га Зорица.

Велизар погледи сестру и замисли се.

— То је добра мисао, рече у себи; мораћу се ослонити мало и на сан. Од сад ћу имати код кревета хартије и оловку, па чим шта сањам, а ја ћу забележити. После се већ то даје израдити. Нек је само клица ту.

И за иста, Велизар је од то доба метнуо хартије и оловку под јастук, да свој сан онако тазе забележи. Али није дошао до прилике, да што прибележи, и то из врло простог разлога: није никад ни сањао ништа. Тим се већма одао на љубав. Само коју да заволе?

(Наставиће се.)

---

*

„Кад се наша намастирска куварица у галу обуче, сви прњаворци веле: Баш лепа свиња“ — (читај: свила).

„Скупо ће нас стати сваки козак“ — (читај: корак).

„Један пензионирац који хоће у овој вароши да се настани, тражи лепу, малу сокицу“ — (читај: собицу).

„Пречасни господин не једе сваког петка меса; подајте му шибе“ — (читај: рибе).

„Господин Н. Н. не ради ништа а вуче велике дневнице. То је велики шерет“ — (читај: терет).

Дуванџијска практика.

Кад сам био летос у Београду бацим се у трошак па купим паклу најбољег дувана, да видим какав је. Што је ужасно скуп, на то се нисам тужно (можда је то само с почетка тако, а после ће бити јефтинији), него сам се морао потужити што се тај дуван, кад направим цигарету од њега, сваки час гаси.

Један пријатељ ми рече: Знаш шта? Ја опет имам паклу најјефтинијег дувана, — хајде да га помешамо, па да и ја и ти злу доскочимо.

— Како то?

— Твој се дуван гаси, а мој опет пали (грло). Тако ће један другог допуњавати. — Зар то није наметно!

Е, ал како моја стрина куне!

·/. Да бог да ти екзекутор био на божић полаженик!

·/. Тиров ти канал лађе возио!

·/. Нос ти се за Новосадску променаду залепио (али онда кад немаш кијавице!).

·/. Да бог да онемио, — па те тек онда „дрекалом“ звали!

·/. Не видио раја, док не прочиташ десет бројева „Турског Народа“ и „Њиовог доба“!

·/. Да бог да те свет благосиљао као Гарашанина у Србији!

·/. Да бог да се три дана и три ноћи по Београдској калдрми шетао.

·/. У мађарској гимназији српски учио!

·/. Да бог да ти унук у гусле чардаш свирао!

·/. Три ти адвоката кожу дерала, — па макар после и добио процес!

·/. Поп Аћим те у цркви на вечерњу по увету благословио!

·/. Да бог да ти леђа засврбила а жандари их ти почешали!

·/. Да бог да бегао од неправде, па дошао да ти Мркшић суди!

·/. Ђаво те однео да говориш о слози, кад људима само кавга треба!

·/. Да бог да те у Пешти инспирирали, у Кикинди анимирали, а у Босни цивилизирали!

·/. Грозни ти се у џепни сат заљубио!

·/. Кад умреш, да бог да ти др. Стева Павловић надгробно слово говорио!

·/. Да бог да те цела Европа за нос вукла, све донде, док ти се нос не отегне као у Кобурга!

Једна тачка из дневника једног заљубљеног ђака.

„Децембера 13. Ово бележим у дневник за то, јер дневници после смрти човечије излазе на јавност, па нека и ово изиђе на јавност, да се види какви су уредници за време мога ђаковања били. Нећу да говорим ништа против уредника нек ова песма говори:

Кад сам . . .

Посвећено М. Г.

Кад сам тебе ја спазио
Срећнији сам био
Ти си Маро учинила
Да ми ј' живот мио!

Твоје оне црне очи
Ко трњине беле
Руке, ох ала су дивне
Зато т' љубим селе.

Песму ову спевао сам по „Малој поетици“ и послао уредништву „Јавора“, но оно је није штампало. Нек суде други, ја нећу ништа да речем.“

Послао: **Др. Пеперитас.**

Славне лубање.

Један Дебрецинац оде у Беч, па кад је свршио свој посао остану му још неколико празних дана, које ће да испуни шећући се по Бечу и гледајући разне знаменитости.

У то време бавио се у Бечу неки Шваба, који је у Пратеру показивао свој путујући музеј. Он ће можда и у Дебрецин доћи, али ко зна кад. Еле Дебрецинцу се прохте, кад му се већ лепа прилика дала, да види и тај славни музеј, да види „и то звер.“

На једноме столу у томе музеуму опази он једну човечију лубању.

— Чија је то лубања? Зна ли се на чијим је раменима та глава била? запита он газду од музеја немачки али са чисто мацарским нагласком.

— Зна се, како се не би знало

Немац се сети шта ће Мацар-емберу годити, пак продужи: то је лубања славнога мацарског јунака Ракоција.

Дебрецинац се саже и пољуби лубању пун пијетета па пође даље.

Мало подаље наиђе он опет на другу човечију лубању, која беше много мања, него она прва.

— А чија је ово била глава? запита Немца.

Овај му одговори:

— И то је глава *тога истог Ракоција*, али из доба *кад је још био млад дечак.*

Дебрецинац, у своме одушевлењу смео је с ума, да Ракоци није био какав орао од две главе, (шта више није ни волео те тице) — он се саже па пољуби и ту главу и оде пун задовољства из музеума.

Живот, смрт.

Сретан је онај коме је
Свемогући дао да сме,
За вино и мому живет'
А за слободу да мре.

Банаћанин.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Пролетос поизницале овде онде по нашем дворишту зелене травчице. Тек биле помолиле своје главице испод потклобучених грудава.

Мума дође па ушчупа неколико.

— А како би ти кидала цвеће?! — изненадих је ја шалећки иза леђа.

— Та откуд да је то цеће, кад нема оно што се милиши! — одговори она.

Љ. Л.

— А ди си био бабо? — запитаће мали Славко свога оца, који читав дан није био код куће, већ тек у вече дошао кући.

— Био сам у пчелињаку, — одговори му отац, који пчелари у велико.

— Па шта раде пчеле? — запитаће Славко даље.

— Поздравиле су те, да будеш честит, — одговори му отац.

А Славко на то радознало:

— А је ли ме и она поздравила, што ме је онда пецнула?

Љ. Л.

Наш Јован иде у четврту гимназију, па мало овде, мало онде, научио вазда песама, те увек зја.

Мали Жарко кад кад га слуша, као да се диви „јестеству“ његову (а Јован је баш прилично грлат) а много пута и он удеси за њим, како већ он што нагоди.

Једном Јован, колико га грло доносило, певао ону песму „Хајдемо браћо“, а кад је дошао на оно „у жарку Африку“, Жарко држећи, да Јован ту њега мисли, упаде певајући:

„У Јовану Африку“. . .

Љ. Л.

Било више деце на окупу.

— Децо, ко је жедан? — запитаће Рајко, којем је било тек око пет година.

— Ја — одговори његов много старији брат Неца.

— Па иди донеси воде — рече даље Рајко.

Неца простодушно устане и донесе крчаг са водом.

А Рајко ти се жедан напуче воде, па се онда слатко и лукаво стаде смејати, како је преварио Нецу, те није он сам морао ићи по воду.

Љ. Л.

Моја мала нећака Вукосава обукла нову хаљину и обула нове ципеле, па се све огледа од мила.

— Ала си лепа, Мумо моја! (Мумом сам је звао) — рекох јој ја.

— Е, а кад немам сесил! — рече она набусито, као да протестира, што јој несу и шешир купили.

— Па даћу ја теби мој „сесил“, — рекох ја, па јој натакох свој шешир на главу.

А за тим се станем чудити, чудити:

— Уф, уф, како јој само лепо стоји тај нови „сесил“! (шешир је баш био нов.)

— А ја га не волем — рече она испод шешира, који јој пао скоро на рамена.

— А за што Мумо?

— Јел је помлчина у њему.

Љ. Л

На школском испиту у II. разреду.

Учитељ: Вита Гавранчић ће нам казати поздрав богородици.

Вита изговори лепо „Богородице дјево“ словенски, а после преведе то и на српски.

У том председник прозове Мију Малушевог, да даље говори, што ће га учитељ питати.

Учитељ: Кажи ти мени, Мијо, ко је поздравио деву Марију са тим речима? (Одговор је на то требао бити: архангел Гаврил).

А Мија с поуздањем устаде и некако торжествено узгласи:

— Молим, господине, Вита Гавранчић.

Љ. Л.

Малом Милану причао сам, како је Диоген са фењером тражио поштене људе. На то ме Милан запита:

— Јел' браца, па зар су онда људи тако мали били? Ха за то је Диоген и могао становати у аковчету! —

Ј. Воцин Мањин

Мог нећака Жарка, и ма да је био тек од пет година, веома су занимале слике у календару „Орлу“. Сваки час ме запиткивао: ко је ово, ко је оно? Тим запиткивањем толико је дотерао, да је одмах погодио име онога, чију сам му слику показао. Па свеџбао је он чак и то, кад у прелиставању која слика долази на ред.

Једном ће ме запитати:

— А је л', ујо, зашто је моловаш — тако је он у брзини сковао реч сликар, која му дотле беше непозната — моловао њих овде?

Ја нисам ни мислио, да он не држи, да је то нешто лепо, кад кога „молују“ у календару, па му одговорим:

— За то што су били добри — и одмах додам: тако ће и тебе моловаш моловати, ако будеш добар, па слушаш тату, маму и мајку.

Али гле! Мој ти Жарко удари у дреку.

— Ја не ћу да ме молује, — ваљда да ми одсече руке и ноге, ха-а-а! — па све поче грцати од суза.

Мало сам дуже морао мислити, док сам схватио, од куда та његова бојазан. То је било отуда, што су слике биле махом попреја, дакле није било на њима ни руку ни ногу.

Једва сам га умирио, да му не ће ништа сећи.

А он, кад се на та моја уверавања мало стишао, запитаће ме још онако умацуран од суза:

— А ко ће ме залепити?

Ја сам се још пре тога смејао, а сад ово питање тако ми је било смешно, да од смеха ништа нисам могао па њ' одговорити.

Љ. Л.

Евица је често оца запиткивала како се маџарски каже ово, како оно. Отац јој одговарао, у колико је и сам знао. Једаред запита „како се каже маџарски кашика?“

Отац јој одговори: „канал“.

Евица се сигурно сетила оних *канала* што се сада копају кроз новосадске улице, па узвикну: „Ау-а! зар они с тако великом кашиком једу!“

Има ли ђавола!

У једном беспосленом друштву повео се говор о ђаволима. Један високоучени берберски калфа живо је доказивао да ђаволи и не „ексистирају“, а тиме је хтео рећи да ђавола у опште и нема.

На то се брат Игња разљути па му рече: „не булазни којешта! како би то било да нема ђавола!! — а да ко ће онда моју жену однети!?!

Банаћанин.

Циганин и парациганин.

Циганин продавао коња, па га је хвалио и у звезде ковао (та ковач је био, па је и то знао), а његов друг стајао је поред њега па је само ћутао.

Ценкао се Циганин са муштеријом, па се наједаред окрете своме другу, парациганину, рекавши му: А што болан, и ти не рекнеш коју, да ми коња похвалиш?

А овај ће на то прогунђати: „нећу да га хвалим; — ономад си ухватио зеца на њему, па ме ниси ни позвао на ручак.“

Жеље два енглеска противника.

Лорд North био је енглески државни министар за време краља Ђорђа III. У својој старости са свим је ослепео, и тад једном састане се са такођер слепим Colonel-ом Barre-ом, који беаше један од најжешћих противника министрових у парламенту. Кад су се састали, рече North своме противнику: „Colonel-у, ми смо се у нашем животу много и љуто нападали, трли се и гложили се, али ја мислим да је мало људи на свету, који би се тако радо видели, као баш нас двојица.“

(Код нас би неки противници радије жртвовали и очни вид, само да један другог не морају гледати.)

Наседаније.

За време турске владавине трговао је у Посавини трговац Рака, који је био припознат са свога родољубља, што је полицији турској доста бриге задавало. Често су му преметали кућу и дућан, тражећи нешто, што нигда наћи не могоше.

Једном натовари Рака пуну лађу разноврсне гвожђурије, што ју је у Брчкоме купио, па пође и сам са истом својом ђемијом низа Саву.

У путу је са корманошем Ђуром и са своја три момка (сами Срби), нешто много приповедао и смијао се, и час по час, изгледао на обалу Савску, као да некога изгледа. — И гле! таман лађа испод Брезовапоља, а са обале зачу се крупан заповедајући глас: „крају“!!

Рака се као мало узверио; момци се устумарали, али горе на обали стоји царски аскер са натегнутим пушкама, па ваља слушати. — Притерају лађу к' обали а четири турска војника под вођством једног старешине уђу у лађу и одма почну преметати онај нагомилани еспап, тражећи нешто, што је ваљда сакривено. Бадава је Рака преклињао, да му не чине штету, преврћући оне тешке везе гвожђа, те тамо те амо, (што је војнике ваљано заморило) официр не да се преварити.

„Бре, анасана! где си сакрио топове, хе?“

„Шта, у добар час! какве топове?!“ узвикао се Рака, „та немам ја топова, па где би их и сакрио?“

Заман преврнуше ону силну гвожђушију и по десети пут, заман претресоше собицу момачку, па чак и под дигоше, нема ништа!

Сад се официр досети нечему. — Заповеди, да момци узму уже, па да са чамцем провуку уже испод ђемије, јер је хула ђаурска препреден, па можда је — — —

И то прође, али од топа ни корова!!

У једаред пљесну се Рака рукама: „Аман! Сад знам! Ја сам детету моме купио један топић од дрвета, па је какав шерет сигурно превариo царску власт“ — и са тим изнесе из једне кутијице један мали дрвени топић, дечију сиграчку, и преда је официру. Овај само промрмља нешто кроз стиснуте зубе и оде са војницима. — — — Хуљов Рака измаче, на се грохотом насмија: „аха, дина ти турскога!! Хоћеш још? Ала да зна да сам ја сам то подказао.“

Књижарско-издавалачка филоксера

зовемо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. Много пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књижарско-издавалачко чокоће, те у корену затиру ову радњу у нас. Ево њихова славна имена:

			ф. н.
1.	П. Марјановић, трг. Чуруг	дугује	9.45
2.	Ђока Поповић „ Даљ	„	6.07
3.	Јован Крајновић, учит. Бело брдо	„	6.75
4.	Милан М. Продановић, Пакрац	„	4.95
5.	Јосиф Грујић парох. Качфалу	„	4.50
6	Живојин Предраговић учит. Баваниште	„	15.—
7.	Гавра Радмиловић, бележник, Соколовац	„	4.50
8.	Коста Змејановић, парох Грк	„	8.20
9.	Љуб. Николајевић трг. из Руме, сада у Војки.	„	19.83
10.	Лука Иришки, бележник у Крчедину	„	14.65
11.	Љубомир Т. Ђурин, учитељ у Цропаји	„	6.25
12.	Јован Апостоловић, парох у Рачи	„	9.05
13.	Милан Теодоровић, парох, Кебаш	„	4.50
14.	Вујо Вирјевић, трговац, Бихач у Босни	„	12.45
15	Исидор Николић, свешт. Арад-Гај сада у Вацу	„	11.25
16.	Атанасије А. Николић парох у Шашинци	„	16.—
17.	Тодор Коњовић трговац у Мохолу	„	18.70
18.	Коста Михајловић, трговац у Жабљу	„	6.70
19.	Даке Бањанин, Шкаре код Оточца.	„	7.50
20.	Ђорђе Јовановић, Бингула.	„	4.70
21.	Илија Марковић учитељ у Мошорину	„	8.70
22	Стеван Ристић у Срп. Црњи	„	8.70
23.	*Buchhandlung J. Reich Karlstadt*	„	17.47
24.	Ј. Е. Тијерану, у Оравици	„	2.25
25.	Ристо Ј. Перотић, Мостар	„	79.65
26.	Младен Ђорђевић, књижар у Београду	„	50.—
27.	Ј. Трифуновић, негде у Босни	„	21.30
28.	Леон Бирра, трг. у Бошњаци	„	4.66
29.	Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Рушчуку	„	16.17
30.	С. Д. Циковац, сада у Срему	„	13.88
31.	Платон Соларић, парох у Катинци	„	10.80
32.	Књижара В. Шмита на Ријеци	„	34.31
33	Јулијана Плавшић, учитељица у Барањи	„	6.—
34.	Св. Савковић, учитељ у Црн. Цркви	„	4.40
35.	Нико Радетић, трговац у Приједору	„	20.50
36	Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни	„	17.16
37.	Љубомир Милин, трговац, Јасенове	„	11.33
38.	Љубомир Тодосин, трговац, Маргитица	„	14.59
39.	Спиро Будисављевић, Кореница	„	20.14
40.	Милош Белеслијин, учитељ у В. Кикинди	„	19.20
41.	Макса Стојковић, учитељ Неузина	„	8.90
42.	Н. К. Пуљевић, Ст. Бановци	„	8.70
43.	Јово Поповић, учитељ, Војнић	„	8.90
43.	Паја Митровић, Ораховица	„	7.30
44.	Стеван Урошевић, Шид	„	8.70
45.	Петар Милошев, На Ријеци	„	12.45
46.	Гавра Гринхут у Загребу	„	39.48
47.	И. Хамершмид у Вршцу	„	14.76
48.	Д. Клежевић, Медина	„	6.12
49.	Св. В. Милић, Ст. Градиште	„	6.—
50.	Лазар Имброновић, Арад	„	19.90
51.	К. Николић парох у Калаву	„	35.—
52.	К. Поповић трг. у Слатини	„	71.70
53.	Васа Јовановић, официјал. Сењ	„	8.—
54.	М. Марјановић у Голубинци	„	10.37

Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суду. За сада износимо на јавност само горе изложене, а доцније изложићемо уз ове **још многе друге**, са већим свотама, ако се међутим не пожуре те сваки свој дуг изравна.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Орво велики илустровани календар за годину 1890, која је проста, има 365 дана, уз сарадњи српскиу књижевника уређује Стеван В. Поповић Цена 50 новч. или 1 динар. У Новом Саду издање и штампа А. Пајевића.

Велики **Годишњак** са библиотеком за народ. Велики српски народни илустровани календар за просту годину 1890 која има 365 дана. Година 41. Власник Александар Сандић, гимн. професор. Уредник Андрија М. Матић, гимн. професор. Издање и штампа српске књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Новом Саду 1889. Цена је са уметнутим листовима за приход и расход 50 новчића Уз овај календар иде као уздарје једна врло лепа слика у бојама израђена: „Св. Сава“, архиепископ и просветитељ српски.

Цврић. Мали календар са сликама за год. 1890. Нови Сад. Издање и штампа А. Пајевића. Цена 20 новч. или 40 дин. пара.

Ђаче. Дечији лист. Излази у Београду једанпут месечно. (Година III.) Власник и уредник Пет. М. Никетић. Штампарија код „Просвете.“ Излази једанпут месечно. Цена изван Србије са додатком 4.50 д. (Било нам престало долазити, сада нам опет долази. Ур.)

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ!

На књигу

„ЗАНАТ ЈЕ ЗЛАТАН“

од

П. Деспотовића

(Ово је дело наградила Матица Српска.)

Друго издање

(Прво издање штампано је у 3000 примерака.)
На осмини изнеће 3 штампана табака.
Цена је: 30 новчића или 60 пара динарских.
Рок претплате траје до св. арх. Михаила.
Имена претплатника штампаће се.
Списак претплатника и новац шаље се подписаном; скупљачи за труд добијају на 5 књ 1
Претплату примају све књижаре
Ђаци, занатлијски помоћници (калфе) и шегрти добијају књигу у пола цене.

У Земуну, 16. октобра 1889.

Србин Милош Грабовачки.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1890.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ШЕСНАЕСТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши, а по томе најјефтинији српски календар, који је за ово петнаест година распростр у више од 200 000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године на лепој, углађеној артији.

Календарски део „Орла“ уредио је професор А. М. Митић. Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, помрачења сунца и месеца, црквено рачунање времена, пасхалију, небеске знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету владарку. У сваком поједином лепим знацима урешеном месецу стари и нови календарион, мене месеца, гатање о времену, предзнаке о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, уз то чисто нарубрициране листове за бележење.

Забавно-поучни садржај „Орла“ за годину 1890. грана се на ове одељке:

Народни добротвори: † Митрополит Стефан Стратимировић од С. В. П. 2. **Народне светковине**: а) Прослава 500-годишњице косовске о Видову дну 1889. у Крушевцу. б) Миропомазање краља Александра у манастиру Жичи. 3. **Приповетка**: Краљица од Саме Матавула 4. **Народно здравље**: Болести од разних запата, од Др. К. 5. **Ратарске поуке**: I. Каква сетва таква жетва. II. Мора ли бити корева? Од М. Петровића. III. Шта и како да радимо? наше Ж. В. IV. Из бележака † Дра Ђорђа Натошевића: 1. Како ће ратар да се помогне. 2. Наше ливаде. 3. Сејање пиће за стоку. 4. Десет заповести о ђубрењу. 6. **Пчеларске поуке**. I. Три кардинална и авила из практичнога пчеларства. 2. Вештачки ројеви, од Јована Живановића. 7. **Виноградарске поуке**: Шта се може против филоксере? од С. В. П. 8. **Народна просвета**: „Друштво Светога Саве“, од С. В. П. 9. **Песме**, Зиар-Јована Јовановића. 10. **Песма**, Н. В. Ђорђа 11. **Уз наше илустрације**. Уз овај садржај иду Вашари и Огласи.

Илустрације за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

I **Насловну слику**: 1. † Јован Стерија Поповић. II. **Лико**ве: 2. † Митрополит Стефан Стратимировић. 3. Александар I. краљ Србије. 4. Краљица-мати Наталија. 5. Наследник црногорског престола кнез Данило. 6. Кнегиња Милица и заручник јој велики кнез Петар. 7. Михаил, митрополит Србије. 8. Герасим Петровић. 9. Сима Поповић. 10. Мита Петровић. 11. Сима Лозанић. 12. Стеван Лазић. III. **Слике из наших крајева**: 13. Спомен 500-годишњице косовске. 14. Миропомазање краља Александра I. 15. Живот са св. моштима цара Лазара у манастиру Врднику. 16. Венчање кнегиње Милице са великим кнезом Петром. 17. Дом друштва св. Саве у Београду. 18. Босански бегунци. 19. Рањен Црногорац. 20. Град Подгорица. 21. Град Спуж. 22. Сабор код манастира Каленића. 23. Варош Охрид на језеру Охридском. 24. Сричад из околине Призрена. 25. Срби и Сркиње из околине Призрена.

„Орао“ за год. 1890. стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница Белимира Валожића у Београду, која рабатује 20—25%. **Из свију осталих крајева** упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растуривачима и купцима за готово дајемо највећи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је „ЦАРИЋ“ мали календар са сликама за год. 1890. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.
издавалац „Орла“ и „Царића.“

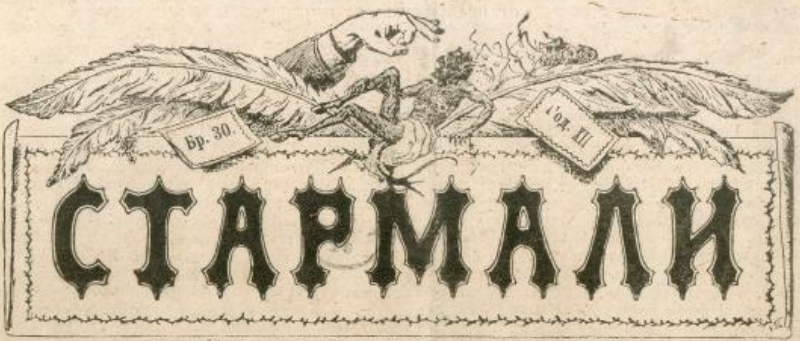

Бр. 30. Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. октобра 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Деспот Ђурађ Бранковић II.

Има томе равно две стотин' година
Када заточише једног српског сина
Којем беху знани српског рода снови
И његови јади, и стари и нови.

Прихватио пламен из народних груди
И њиме је хтео душману да суди,
И хришћанску борбу противу ислама
Хтео је да крепи и српским силама;

Вериге косовске хтео је да скине,
Кроз косовску клетву да слобода сине!
Вековима чекат' било му је споро
— И за то је врлић сужњевити мор'о.

Што је био ближи духу рода свога
Све је даље мо'ро од србинског ока:
Што му чешће народ помињао име,
Све је даље гуран, да не буде с њиме.

Годинама дугим мучне дане траја
На северном крају бечког домашаја,
Нек му трухне живот без убојна клика
Ка' што рђа ђорда српског осветника.

Више пута ванај до власника дође:
Шта вам тако скриви Бранковићу ђорђе?
Та чиме увреди ваша светла лица, —
Који су му греси, која му кривица?

Одговор је био, (пре два века, тада):
„Он кривице нема, он на правди страда“,
И тако је страд'о, не би му помоћи
Док му није самрт заклопила очи — —

Жалосно је ово, жалосно, зар није?
Ал ја знадем нешто јоште жалосније:

Додијале богу деспотове сузе,
Он се смиловао, па га себи узе, —
Ал да му је лета несторова дао
Он би још и данас, карда, сужњевао.....

(Ал сад би му већем нашли греха триста,
— По врх свега рекли б' да је — панслависта.)

Грабеж Германове заоставине.

У овој ствари упутио је заступник оптужених на истражног судца ово писмено:

Полако, полако г. истражни судче! Није злато све што блиста, а није ни грабеж све оно, на што се метне рука.

Оно, што се после Германове смрти догодило у патријаршеском двору, не може се посматрати са обичног, свакидањег гледишта.

Оно што ви г. судче хоћете да мерите по параграфима, треба мерити по оној неизмерној тузи која је овладала била код Германове околине, кад је наступио онај страшни час — умирања.

Поп Стева н. пр. беше толико обузет тугом и жалошћу, да није могао гледати, како му брат умире, но је отишао далеко, у Даљ. Но и тамо му би тешко гледати неке ствари, које га подсећаху на љубљеног му брата, те је те ствари дао уклонити оданде у Митровицу.

Но не мања туга овладала је и Германовом околином, која је остала у Карловцима. И сад замислите час умирања онако, како га верна Германова околина описиваше . . . „Герман је био преливен као

неком светлошћу. На уснама му се показа благ осмејак, и он тио прошапута: „Боже благослови мој народ“. У тај мах анђо сиђе са неба, те прими душу покојникову, да је однесе у рајске висине. Околина Германова савладана неизмерном тугом и потрешена до дна душе, клече крај самртничког одра, да се помоли богу. У тај мах лати се један из те околине покојниковог златног сата, да тачно констатује, у колико је часова наступила неизмерна несрећа по српски народ. Било је тачно 4 сата у зору. Савладан тугом, тај је господин метнуо тај сат у џеп. Ви то називате крађом. Ал питам ја: Бил било достојно велике жалости, да је овај господин остао у оном тренутку хладнокрван, и да је почео да мисли као неки професор логике: „Овај златан сат није мој, ergo треба да га оставим натраг“. Заиста не! Тако би могао учинити човек хладан, непотрешен, а баш тај случај, што се је именовани господин забунио, сведочи о његовој превеликој тузи, дакле о његовом племенитом срцу.

У ствари оних бланкета, још је погрешније становиште, које је изволео заузети г. истражни судац. Шта су ти бланкети? Проста хартија са својеручним потписом високог покојника. Око тога је било грабљења, признајем. Али то није никакво зло, кад се људи отимају о потписе великих мужева. Ено н. пр. у Енглеској, Француској и другде има људи, који и не раде друго, него купе збирку потписа разних научењака, владара, вештака и других знаменитих људи. С тим се писменима и потписима води читава трговина и то није кажњиво. Јел дакле кажњиво, ако су присни поштоваоци Германови хтели да дођу до његових потписа, па и то, ако је неко од њих доцније гледао, да што скупље протури те потписе. Слични се случајеви свуда дешавају, али нису кажњиви.

А шта је са оних 6.000 форината? Вами би требало да је познато г. истражни судче, ако не иначе, а оно из подлистака Милана Грозног у „Нашем Добу“, да је Герман Анђелић био за живота чудотворац, а после смрти постаде светац. Кад је наш спас Исус Христос умр'о, затресла се земља, помрачило сунце а јаки зид на великом храму пуче на пола. Кад је Герман Анђелић умр'о — десило се, не баш тако велико чудо, али ипак чудо, да се врата његове вертајмове касе широм отворише. Изволите испитати све окривљенике пак ће вам и они сами казати да нико од њих касу није отворио. Једино послужитељ Ђура у својој непросвешћености тврди, да је неко присутних морао отворити касу, али сви остали знају, да се догодило чудо и они у отвореној каси видеше прст провиђења и позив, да подигну оно, што им је тако рећи пред ногама.

У осталом: зашто калуђери у болести остављају мимо себе новце? Они знају што се мора с тим новцем десити, па кад га ипак остављају, то значи, да се повинују старом обичају српском. Србин кад полази у војну, у смрт, обично носи поред себе новаца, да онај, ко га нађе мртва, нађе благо и види, да није био макар ко. Читајте о овом наше народне песме. А српски калуђер чини то исто. Ко то неће, тај распореди у болести унапред са сваком паром.

Из свега наведеног излази, да су окривљеници посве невини, и ја молим да се пусте на слободу, а да се пронађу за криве и да се казне они, који су ту ствар до сад судски истраживали.

У Н. Потпис Н. Н.

ПОДЛИСТАК.

Књижевник

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак.)

— За трагедију би доликовала црномањаста, говораше Велизар у себи; читава појава, израз лица и очију нагиње озбиљноме, узвишеноме, трагичноме. Плавуша је већ више за лирску појезију; лепа плавојка је по себи лирска песма. Видићу. Ако изађем из куће с трагичним расположењем, заљубићу се у црномањасту, ако пак изађем с лирским расположењем, заљубићу се у плавушу. Али има још и смеђих девојака, онако, које држе средину између црномањастих и плавих. У такву ћу се заљубити, кад будем епски расположен.

Тако је Велизар премишљао, ходајући по новосадској променади и меркајући девојке. У то спази, како му се из далека приближују две девојчице, једна црномањаста, друга плава. Велизар стаде, држећи у једној руци онај обичан цвикер а у другој загасити. Био је у неприлици, који да натакне на нос, јер ево му иду на сусрет два „одушевљења“. Да дође ипак до решења, поче бројати дугмета на капуту: „плава“, „црномањаста“, „плава“; „црномањаста“ и т. д. док не застаде код „плаве“. Брзо стрпа загасити цвикер у џеп и натакне обичан на нос. Смешкао се у свом задовољству: једва једаред!

Девојке прођу мимо Велизара, па кад га видеше, почеше се гуркати и смејати. Није ни чудо. Велизар стоји поред клупе, главу савио на лево раме, коса му се спустила, те је изгледао као жалосна врба. Према положају био му је и израз лица. На писавом носу његовом никако се није могао цвикер одомаћити. Чим мало развуче лице, цвикер одскочи од носа и Велизар га мораде непрестано „кечити“. Али њега није то ни најмање бунило; он и није ишао за тим, да произведе утисак на девојку, њему је за сад било доста, да дође до „одушевљења“ а то је постигао у пуној мери. Девојчино „одушевљење“ није га се тицало никако, бар не у овај мах. Кад јој пошље своју лирску песму, доћи ће му и сама, јер ће за цело знати, да је та песма од оног високог момка са бледим, интересантним лицем, кога је првим погледом очарала.

— Познајеш ли тог господина? запитаће плавуша.

— Познајем га, одговори црномањаста; то је гимназиста, који је пао на испиту, те је — бар се тако поговара — пореметио памећу. Истина, не дира још никог, иде сам својим путем и све нешто тражи. Кад је у својој соби, говори гласно, тако, да му се мати забринула.

— А од куд ти то све знаш?

— Пре два дана узели смо нову слушкињу, која је била пре тога код њих.

Ћира. Даклем сви већ веле да је уредник „Турског Народа“ свабио шеве.

Спира. Молим, молим, то се још не може казати у пуној мери; за сада је само свабио једног Шеву, — но што се тиче других тица, неће ни њима помоћи шеврдање.

Пуслице.

⊙. Дописник „Тајмсов“ вели да „Кобург сад с поља изгледа снажнији и мужественији“ — ал како изгледа изнутра, у то ни дописник „Тајмсов“ није смео да завири.

☊. Г. Панта Срећковић сматра и батине као доказ општинске самоуправе, — али ако српски грађани осећају какве прече потребе, он (Панта) остаје либерал — и без батина.

♎. Да је г. Панта у место десет, предложио петнаест батина, онда би се могло узети да је сваки либерални посланик саветовао само једну батину. Овако долази од сваког само две трећине, и то је тај десетак који би имао да се принесе на олтар слободоумља.

♐. Кажу да професор Грозни ништа не признаје. — Е па какво му је знање, такво и признање.

. Јота би сада најволео кад би могао сам себе фалзифицирати, — а Радић кад би могао своје име израдирати.

§. Лемајић, као протосинђел, био је неко посмрче Анђелићево. За то се могао и надати да ће му се посмркнути.

♑. Хрвати нам пружају руку, а „Ново Време“ им пружа ругу. — И то је ваљда само нека мала штампарска погрешка.

□. У 84. бр. „Нов. Времена“ нашли смо на нову лепу српску пословицу, која гласи: „*Оде Сивац у Крушевац*“; — да се та пословица не би профанирала, држимо да је треба употребљавати само у најозбиљнијим расправама.

%. Е, ал ако се докаже, да је Анђелић своје облигације имао обичај писати са три мастила, — са једним мастилом за живота, а са два после смрти — онда се можемо грозно осрамотити ми сви који пишемо једним мастилоа.

— Аха, и та ти је то казала.

— Да како. Говорила је још вазда, али нисам више назила. У осталом, знам и како се зове, знам га у опште. Та Нови Сад није велика варош.

Док су се девојке тако разговарале, ишао је Велизар лагано за њима; али их не хтеде пратити у варош, већ се врати и оде преко ћуприје, да на усамљепом месту „избаци“ прву лирску песму.

— Да ми је само знати, како се зове, гунђао је у себи, пошто је дуго седео и мислио али није ништа написао. Име њено било би истекем одушевљење за мене; имао бих неку тачку, око које би се мисли и стихови кристализовали. Кад дознам име њено, онда ће ићи песме као масне. Смем се опкладити ма с ким, да ћу на дан спевати по двадесет песама. А шта је то за мене, књижевника, песника! Чудна мајсторија опет, написати лирску песму! То је играчка, чисто није вредна мог пера. Сад бих волео, да сам се заљубио у ону црномањасту. То би било одушевљење! Трагедија! Па трагедија из грађанског живота! Ја ћу се одљубити од оне плавуше и заљубићу се у црномањасту. Бар знам како се зове....

Ту се Велизар лупи по челу.

— Ала сам био мазгов! Та нисам јој се ни јавио! Сад ме не ће ни гледати До душе, то би била несретна љубав и таман одушевљење за трагедију....

Велизар извади мирно загасити цвикер и натакне га на нос а онај други стрпа у цеп.

— Тако! Сад сам трагично расположен. Чекајте ви, глумци, не ћете ви олако доћи до лепих улога! Знојићете се те како, јер моју трагедију не ћете научити брзо. Какве декорације да узмем?! Најпре пустиња, голема пустиња а из далека се види камила Та ће дати тој пустињи нешто живота. А да буде још живље и страшније, чује се из далеке даљине урликање шакала. Да забележим —

Но Велизар није имао каде, да забележи своју мисао, јер га у тај мах лупи неко по леђима. Велизар скочи и види двојицу својих колега, који су положили испит.

— До сто ђавола! Шта је то с тобом? Ево месец дана, како те нисмо видели. Кад дођемо к теби, твоја нас сестра не пушта, вели, да пишеш американске трагедије Ми смо се смејали тој примедби, јер ваљда ниси полудио!

— Слушај, Јово, шта ћу ти рећи а слушај и ти Мито! Нешто има у ствари, али то вама кажем, а ви ме немојте одати. Дајте ми вашу реч.

— Ево је! рекоше Јова и Мита.

— Ви знате, како су са мном поступали ти професори. —

— Ма ниси знао ни беле, примети Јова; срушио бих те и ја.

— О томе сад није разговор, рече Велизар и намргоди се; ја сам им чисто благодаран. Да су ме пропустили,

⌗. Сад су опет г. официри измислили пушку без барута. Ал прости војници доказују да у пушкама не шкоди толико барут, колико тане.

ϱ. Наш је Долга мерио само брашно, — за то ваљда директор кикиндске гимназије мисли, да сме на конту српске народности креч-мерити.

⁂. Једва смо једаред укебали једну битну разлику између „Заставе“ и „Браника“. „Браник“ вели да су школе у Н. Сад затворене због мраса, а „Застава“ јавља да је то учињено због мраза. — Но и ту би се они могли лако погодити у признању, да нам не треба ни мраса ни мраза.

△. Из Далмације јављају о присној други филоксериној, која се зове „Црњавина“. — Далмација је до сада имала лепа црна вина, — не треба јој ни лепша ни црња вина.

Бука. Еле тако ће да сврши Анђелићева гарда.

Шука. како велиш: гарда?

Бука. Гар, да. — Та они су оцрњивали сваког, ал њи сад не обели нико.

Уштипци.

После Германове смрти чим се дознало о оном сату, одмах се знало колико је сати.

* * *

Испоставило се, да су Германови најближи пријатељи хтели доиста само оно, што су увек тврдили, т. ј. „Германово добро“.

* * *

Онај мали кључ, с којим су неки после смрти Германове отворили касу, за мање од године дана толико је нарастао, да је сад био у стању отворити тамничка врата.

* * *

Германови најближи пријатељи искусише ону народну пословицу: „Ко с врагом тикве сади, о главу му се лупају“.

* * *

Ма колико да су после смрти Германове грабили по карловачком двору, његов зао глас нису могли однети.

* * *

Да ли је, боже мој, бар онај данас чист, који однесе онолики сапун из Даља?

* * *

Јотино сво зло састоји се само у једном јединoм слову. Он тврди, да има „облигације“, а њему веле: то су „облагације“.

* * *

Панта Срећковић је баш срећковић што му је одбијен предлог, те сад не мора живети у држави, у којој владају батине.

* * *

шта би било од мене? Правник, обичан правник, каквих има стотинама; или медицинар а ни тих нема мање: или можда професор, па да рушим сироте ђаке. Све то сад отпада. Ја сам себи изабрао други позив. Постаћу књижевник, то јест, ја сам већ постао. Начичкан сам мислима, па ма где боцнуо, оне све куљају из мене. Те мисли не треба ни како да пропадну нашем народу. За то ћу се већ постарати Изабрао сам себи најшире поље: песништво у свим струкама њеним.

— Па дед покажи нам коју песму! рече Мита.

— Оно, до душе, нисам написао још ништа; али то је споредно. Ја купим материјала, па кад га се накупим, онда ћу да тресем као из рукава. Али немојте ме одати!

— Не ћемо, не ћемо, рекоше обојица у један глас: а и како би! Та и ми смо за то, да изненадиш свет, да га обогатиш новим мислима

— И хоћу; дајем вам своју реч.

— Шекепирова ће слава да бледи, примети Јова кроз зубе.

— Гете ће банкротирати, прогунђа Мита кроз нос.

— Тургењев ће се обесити, рече опет Јова и ухвати се за врат.

Велизар је слушао те речи и кика му је расла од радости. Сиромах! Није ни приметио иронију, која лежи у примедбама оне двојице. Он се заносио и заносио и пристао је брзо, кад му они предложише, да оду на чашу пива.

Кад су дошли у Варадинску пивару, окрете се Велизар својим друговима.

— Видите ли овај сто, и видите ли ову столицу? рече им значајно.

— Па видимо.

— Ту је поникла у мени мисао, да будем књижевник, доврши Велизар и седе озбиљно на ону исту столицу.

— А кад је то било? запита га Мита

— То је било . . . . чекај!

Велизар извади бележницу и поче по њојзи тражити.

— Ах, та то је нова бележница а ја сам уписао дан у стару. Све једно! То је био онај дан, кад је био испит зрелости . . . .

— Аха! Дьадесетдругог јула, примети Јова.

— Пре месец дана, дода Мита.

— То је значајан дан по мене.

— И по књижевност нашу, рече Јова с нагласком.

У славу тога великог дана испили су другови неколико чаша пива; Велизар је частио. А за што не би! Платиће све то књижари и накладници. Па тек преводиоци! Па страни накладници!

Кад су се враћали, био је Велизар миран и спокојан, као да није ништа ни пио. Подносио много, врло много.

Пре него што је легао, тутне опет под јастук хартије и оловку, да забележи, ако што лепо усања

(Наставиће се.)

У једном је предлог Пантe Срећковића доста напредан. Удешен је по децималној системи, јер опредељује 10 штапова.

Хај! како ли....

Хај! како ли мора бити
на ономе свету? . .
да л' с' и онде радуједу
пролећу и цвету? . . .

Уживају л' и там' преко
у очима лепим? . . .
крепе ли се и душице
чим ја срце крепим? . . .

Да ли вино, рајско вино,
и у рају важи?
да л' и онде мученица
уме да оснажи? . . .

Да л' и онде тамбурица
даје тужном лека?
да л' и онде песма хуји
„ка' голема река“? . . .

А што, јадан, да се бринем
како ли је онде,
кад тог свега ето имам
на земљици овде.

Ману ћу се мудровања
— то се слабо плаћа —
ману ћу се преко леба
тражити погача.

Нека стари изнемогли,
оном свету теже,
мене младо срце још'те
за овај свет веже.

Др. Казбулбуц.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Пред малом Дафином говорили су старији да ће скоро бити и снега. Радознала Дафина з пита: „А какав је тај снег?“

Отац. Бео као шећер.

Дафина. А је ли сладак?

Отац. Није.

Дафина. Е, па ја онда волијем шећер него снег.

Дафина. Молим те, тата, дај ми да купим кестена.

Отац. Море, дијете, ти ме питаш имам ли ја новаца.

Дафина. Па добро, ја ћу те после питати, — кад поједем.

Дафина. А јао, тата, чуј само: поред наше куће прошао медвед.

Отац. На како изгледа медвед?

Дафина. Ја не знам, — ја сам жмурила.

Дафина. Деда попо, а за што ви тако вичете кад певате у цркви?

Свештеник. На хоћу да ме чује бога.

Дафина. А зар је бог глух?!

Дафина. А где, мама, моја се хаљина подерала, Мати. Та хаљда се није сама подерала!

Дафина. Није сама, — и сукња се подерала.

Отац. Ево видиш, грешко пута пролази господин Рајковић. Он ће до године бити твој учитељ. Иди па га пољуби у руку.

Дафина. Не могу.

Отац. А за што не можеш?!

Дафина. Има рукавицу на руци.

Браца Марко.

? ? ?

Имал човек толко суза
— То би воло знати —
Да са њега све грехове
Лако б' мого спрати?

Банаћанин.

Ко има више светаца.

Састали се српски попа и чивутски рабинер у сеоској гостионици. По бради су познали, да су једног рувета, па се прикажу једно другом. Толико се упознали, да ће узети заједнички собу, где ће вечерати и спавати.

Кад је било о вечери, разговарали се сад о оном, сад о оном. На послетку ће и о вери. Дође ред и на свеце. Рабинер ће у шали рећи, да Чивути имају више светаца од Срба, а српски попа не да ни у шали, да Чивутин сме тако што рећи. Овамо, онамо, дође и до збиље. Вина су мало више повукли, па ће да се окладе: да сваки од њих говори свеце на памет, па колико који својих светаца изговори, толико оном другом да ишчупа длаку из браде.

Рабинер ће почети: Мојсије пророк — па ишчупа попи једну длаку из браде.

Попа: Свети Јован — па ишчупа рабинеру једну длаку.

Рабинер: Аврам и Исак — ишчупа две длаке.

Попа: Петар и Павао — ишчупа и он две.

Рабинер: Јаков патријар и 12 синова — ишчупа попи 13 длака.

Попа: Исус Христос и 12 апостола — ишчупа 13 рабинеру.

Рабинер: 40 деце у зажареној пећи. Попа стао мрдати, али не имаде куда. Рабинер му ишчупа 40 длака.

Врпољио се попа по столици, док није навршио 40. А ка: заврши последњу, расрди се попа, па скочи са столице и зграби рабинера оберучке за браду, те повика, колико га је грло носило: *40 хиљада мученика.* И зло би прошао рабинер, не би однео ни једне длаке у своје стадо, да му не притече гостионичар у помоћ.

Тако је попа помоћу светаца насадио рабинера.

Прибележио + Ч. Ђ.

Незадовољан.

Наш ча-Лаза одлази често у Пешту па и сад некако био. Кад је из Пеште дошао запитају га: како је у Пешти ча-Лазо?

— Никако — одговори. — Овај дошо чак из Перзије па чујем да су га бог зна како дочекали, а ја из ове краљевине, па ме нису бога ми баш никако дочекали!

Др. Пеперитас.

Слутња.

Муж. Дај ми, жено, моје нове стајаће хаљине.

Жена. А на што, човече, да се облачиш у свечано рухо, — та данас је радни дан, субота; — па још у вече!!

Муж. Ништа, ништа, — док се ја вратим из биртије освануће недеља.

Банаћанин.

Ајао!

Неки ветрењак седео је у позоришту поред једне госпођице, па како је наметљив био, све је хтео да се с њоме разговара.

„Оставите ме на миру!“ рећи ће му сусеткиња мало оштријим гласом.

„Но, но, немојте ме појести?“ шапну јој ветрењаковић.

„Тога се немојте ни најмање бојати“, одврати му госпођица, „јер, знате, ја сам Чивуткиња, и строго се придржавам правила свога верозакона.“

Банаћанин.

Писмо марвеног трговца, месару.

„Честита марва пријатељу! ја сам вам изабро волове љубезни месару, добиће те, и пред њима многе ваше волове морате сакрити, то су ваљани као елефанти и здрави као моја цела фамилија који вас љубазно поздрављају. О вашару добићете марву у два писма, ви сте сами тако наручили. Из под 100 форинти немогу се од марве растати. Швайцерска крава, ваша љубезна госпоја, она је поручила, то је крава са свим акуратна, добићете прикључену.

Моји дебели овнови ове су године са свим мршави, јер је жега велика пак се све осушило.

Поздравите са моје стране вашу госпоју и децу.

Они су тешки око 4 центе и стоје на пустари гди никакву нужду не трпе.

Ваш пријатељ **Паја Воловић.**

Послао **Банаћанин.**

„А што ви не пијете вино?“ запита неко неког поред кога је у крчми седио, а овај је само воду пио.

„Не смем, забранио ми је лечник,“ одговори овај запитани.

„Молим покорно, како се зове ваш лечник?“

„А што ви то питате?“

„Хоћу да му име прибележим?“

„А нашто вам то?“

„Ако би се кад разболео, да случајно не позовем баш њега.“

Један берлински хумориста требао је да призна у порезном звању, колико му прихода доноси његов књижеван рад. Он рече да му доноси годишње од прилике 700 марака. „Ја с тиме нисам задовољан“, примети порезни званичник. — Нисам ни ја тиме задовољан, за то ако можете, а ви порадите, да ми држава бар још толико дометне, а ја ћу на тај сувишак радо приходарину плаћати.

У крчми.

Гост. Ала сте бездушан, газда Лука; колико сте воде насули у то вино.

Крчмар. За сад га попите, какво је да је, а ових дана биће сигурно боље и мање водено.

Гост. А по чему то судите?

Крчмар. Јер сад вода опада.

Поп и парохијан.

Поп. Ај, ај, газда Лазо, ти мени не посла зеца, што си ми га још пре три недеље обећао.

Парохијан. Не срди се, попо, молим те. Ја сам ових дана три зеца срео покрај мојих кукуруза; свакоме сам, бога ми, рекао: Иди господину попи. Па сад ако ме нису послушали ја ти нисам крив.

Доскочили Енглезу.

Један Енглез купи пуно сандуче цигара, колико му је требало за целу годину. Сад му падне на ум врло практична мисао, да те цигаре осигура од ватре код неког осигуравајућег друштва. После године дана, кад је све цигаре попушио оде агентури тога друштва, јави да су му цигаре изгореле и иште накнаду. — Ови га наравно одбију. Али нуто белаја! још га повуку на суд са тужбом, да је осигурани предмет хотимице сам палио и изгорео. И суд га осуди да плати позамашну глобарину. Сирома Енглез, вешто је почео, ал је траљаво свршио.

Гост. Но, ово вам је вино. Ја би се смео заклети да је сасвим природно.

Крчмар. А по чему то судите?

Гост. По киселини. Овака киселина не да се вештачким начином произвести.

Мајчин ловац.

Ловац (Чивутин). Хе, онамад у мало што нисам убио пепра. Ја ишао на зечове, а наједаред ево ти вепра преда ме.

И. Н. Па што нисе пуцао на њега?

Ловац Но, хвала лепо. Само што је видио пушку у мојој руци, на већ је хтео да јуриши на мене, — а шта би тек било још да сам и пуцао!

Милан: Јел' истина, мати, да су сви људи из праха постали?

Мати: Истина је, драго дете.

Милан: Онда су црнци зацело из праха од угљенка постали, јел' мати?

Отац: Који ти је час у школи, Јоцо, најмилији?

Јоца: Час певања.

Отац: А зашто?

Јоца: Е, на ја сам онда отиштео, јер господин учитељ каже — немам гласа.

Отац: Кога имаш, Бранко, радије, мене или матер?

Бранко: На тебе.

На то ће мати, која се ту у близини налазила, запитати: „А зашто баш њега, а не мене?

Бранко: Ти, треба, мати, да знаш, да ми мушки увек једно с другим држимо.

Један учитељ зада овако, не баш врло потребно питање:

„На што служи глава човечија, Саво?

Сава: Глава човечија служи, ... глава служи ... да коме — заглавино шешир! **Ке—ин.**

Одговори уредништва.

„В. Пошта 59-ом пешадинику“. Не знамо за што сте хтели да вам под тим насловом одговоримо. Но то је свеједно. Из послате песме види се, да ви наше данашње прилике добро и родољубиво схватате; али песма није тако изведена да би и за штампу била, узалуд би је ми слали на којем листу. Од она два прилога један ће ући, а други је стара много позната прича. Ситницу за „Стармали“ подесних превода радо ћемо примити, али не за подлистак, јер до краја ове године излазиће у подлистку започета хумореска „Књижевник“, — а од нове године чули сте шта је „Стармалом“ суђено

„Милијарда“. Доцне сте се сетили. А и тон вашег писања није нам по све новољан. Но нешто и по добро пресретано, можда ћемо нпак моћи употребити. Оно што је за „Невен“ послато ући ће.

К. Г. у М. Не можемо вам учинити по жељи.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Српски Велико-кикиндски календар за год. 1890. (Година X.) Издаје књижара Јов. Радака. У В. Кикинди. Штампарија Јов. Радака. Цена 25 новч.

Књижарско-издавалачка филоксера

зовемо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. М ого пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књижарско-издавалачко чокоће, те у кореју затиру ону радњу у нас. Ево њихова славна имена:

1.	Н. Марјановић, трг. Чуруг	дугује 9.45
2.	Јока Поповић „ Дал	„ 6.07
3.	Јован Крајновић, учит. Бело брдо	„ 6.75
4.	Милан М. Продановић, Пакрац	„ 4.95
5.	Јосиф Грујић, парох. Качмарац	„ 4.50
6.	Живојин Предраговић учит. Вавилиште	„ 15.—
7.	Гавра Радмановић, бележник, Соколовац	„ 4.50
8.	Коста Змејановић, парох. Грк	„ 8.20
9.	Љуб. Николајевић трг. из Руме, сада у Војки.	„ 18.81
10.	Лука Иришки, бележник у Крчедину	„ 14.65
11.	Љубомир Т. Ђурић, учитељ у Пресеци	„ 6.25
12.	Јован Апостоловић, парох. у Рачи	„ 9.85
13.	Милан Теодоровић, парох. Кобаш	„ 4.50
14.	Вујо Вирјевић, трговац, Бихаћ у Босни	„ 12.45
15.	Исидор Николић, свешт. Арад-Гај сада у Ваљу	„ 11.25
16.	Атанасије А. Николић парох у Шашинци	„ 16.—
17.	Теодор Кошевић трговац у Моходу	„ 18.70
18.	Коста Михајловић, трговац у Жабљу	„ 6.70
19.	Даке Бошњаин, Шкаре код Оточца.	„ 7.50
20.	Ђорђе Јовановић, Бингула	„ 4.70
21.	Илија Марковић учитељ у Моштерину	„ 8.70
22	Стеван Ристић у Срп. Црња	„ 8.70
23.	*Buchhandlung J. Reich Karlstadt*	„ 17.47
24.	Ј. Е. Тајерајну, у Оравици	„ 2.25
25.	Ристо Ј. Перотић, Мостар	„ 79.65
26.	Младен Ђорђевић, књижар у Београду	„ 50.—
27.	Ј. Трифуновић, негде у Босни	„ 21.30
28.	Деса Вирре, трг. у Босанци	„ 4.66
29.	Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Рушчуку	„ 16.17
30.	С. Д. Цвиковац, сада у Срему	„ 13.88
31.	Илатон Соларић, парох у Кагинци	„ 10.80
32.	Књижара В. Шмита на Грацу	„ 34.31
33	Јулијана Плавшић, учитељица у Баранји	„ 6.—
34.	Св. Савковић, учитељ у Пр. Црква	„ 6.30
35.	Нико Радетић, трговац у Прњедору	„ 20.50
36	Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни	„ 17.16
37.	Љубомир Милин, трговац	„ 11.33
38.	Љубомир Тодосић, трговац, Маринтица	„ 14.59
39.	Спиро Будисављевић, Кореница	„ 20.14
40.	Милош Белесијин, учитељ у В. Кикинди	„ 19.20
41.	Макса Стојковић, учитељ Неузина	„ 8.90
42.	Н. К. Пудењин, Ст. Бановци	„ 8.70
43.	Јово Поповић, учитељ, Војвић	„ 8.80
44.	Ђура Митровић, Ораховица	„ 7.50
45.	Стеван Урошевић, Шид	„ 8.70
46.	Петар Николић, Ка Гајеви	„ 12.45
46.	Гавра Грмушт у Загребу	„ 39.48
47.	И. Хамерминд у Вршцу	„ 14.78
48.	Д. Кнежевић, Медина	„ 6.12
49.	Св. В. Милић, Ст. Градиште	„ 6.—
50.	Лазар Имбровшек, Арад	„ 19.90
51.	К. Николић парох у Калову	„ 35.—
52.	К. Поповић трг. у Слатини	„ 71.70
53.	Васа Јовановић, основјал. Сеж	„ 8.—
54.	М. Марјановић у Голубинци	„ 10.37

Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суд. За сада износимо на јавност само горе изложене, а доцније изложићемо уз ове **још многе друге**, са већим свотама, ако се међутим не пожурс те сваки свој дуг исправна.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ШЕСНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац штампарији А. Пајевића у Н. Сад.

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

НОВА КЊИГА

Још се може добити

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ

У КРУШЕВЦУ

И

МИРОПОМАЗАЊА КРАЉА АЛЕКСАНДРА У ЖИЧИ

(СА ВИШЕ СЛИКА)

написао

А. Пајевић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду дра Ђорђа Натошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, маде француске осмине, а штампана је на лепој, глаткој хартији, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевац уочи Видов-дана 1889. 3. Крушевац на Видов-дан 1889. 4 Крушевац. 16. јуна 1889. 5. Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање краља Александра I. у Жичи седмовратној. 8. Манастир Жича у краљевини Србији. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Невољко часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1. Кула Тодора од Сталаћа. 2 Црква Лазарица у Крушевцу. 3. Рушевине кнез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевац. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница. 8 Манастира Студенице улаз на надврати, север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. 10. Манастира Студенице скулптуре са источне стране прикс. 11. Жича седмовратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижарима и растуривачима књига, дајемо 25% попуста од горње цене и молимо их, да се наручбинама својим што скорије нама обрћају.

У Новоме Саду 28. Јуна 1889.

Издавалац-штампарија А. Пајевића.

Ради племените цели, на коју иде цео чист приход ове књиге, молимо српско-хрватска уредништва политичких и књижевних листова, да овај оглас препечатају изволе.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

на

„СРПСКИ ГЛАС,“

што ће се издаје у Задру, на Српском Приморју,

САВА БЈЕЛАНОВИЋ.

Годишња пријена: За Аустро-Угарску ф. 7.— За Црну Гору и Србију ф. 8.— За остале земље поштанске заједнице 20 франака у злату. На по године, и на три мјесеца, сразмјерно.

„СРПСКИ ГЛАС“ — једино гласило на питомој обали Задранскога мора — не ће само оскудијевати ни у једној српској кући, гдје се рачун води о судбини приморскијех Срба и њиховијех пријатељских сусједа у Црној Гори: особито српске Читаонице не би смјеле без њега бити. — О важности и занимљивости „СРПСКОГА ГЛАСА“ било би сувишно нешто казати: познато је, да се овај лист у великом јесропском свијету сматра као један од најбољијех журнала на цијелом Словенском Југу. Осим редакционе стране листа, која је врло богата, „СРПСКИ ГЛАС“ доноси извјештаје из разних српских и словенских крајева, и наносе једно вездељно *Писма со Цетиња* од прилежнијех српскијех новинара и публицисте. Даље доноси „СРПСКИ ГЛАС“ у изобилју политичкијех чланака, телеграма о дневнијем питањима, књижевнијех расправа, и т. д., и т. д. — Претплату на „СРПСКИ ГЛАС“ треба шиљати Администрацији листа у Задру; а за Краљевину Србију прима претплату Књижарница Велимира Валожића у Београду.

Администрација „СРПСКОГ ГЛАСА“.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом кћи-лорелеи-косом, добила сам је 13-то месечном употребом помаде, коју сам је сама прешила. Ова је помада једина помоћ против опадања косе. Она ужурбљује растење косе и јача власиште. Код мушких проузрокује брзо и снажно растење бркова и браде, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајност и лепоту, сврх тога чува је до у најдубљу старост од прерано оседелости. Цена је једне тегле 2 фор Разашиљање дневне на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упутом (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25%, попуста и плаћена поштарина. 19—20

У Новоме Саду 10. новембра 1889.

„Стармали“ излази сваког месеца. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenić, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације: шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, за Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Дон Педру Бразилијанском.

Ти ниси био тиран,
Ти ниси био рис,
Заузим'о си примерно
Свог положаја вис.

Ти имаш срца, у ком
Станује осећај,
Ти имаш духа, који
Сам себи даје сјај.

Учен си, па си штовао
Школ' и знања свет,
Нежан си, пак си љубио
И појезије цвет.

Па ни с слободом ниси
Дош'о у опреку;
Врлинâ имаш, које су
Дика човеку.

Нико ти није рек'о
Да ниси прав и чист,
Па инак ти је народ
Издао путни лист.

Да сиђеш доле с престола
(Што тебе није срам) —
Он хоће своју судбину
Да руководи сам.

Твој спомен, Доне Педро,
Поштован остаће, —
Ал народ ево тражи
И преко хлеба погаче;

На кад је већем тражи
Да бог да ј' нашао, —
А то ни тебе неће се
Дати на жао.

И буд'те срећни обоје
Умудрио вас бог!
И ти и народ бразилски
На путу жића свог.

— к.

Ово — оно.

Кад сам чуо да је затворен уредник „Туркоса“ Грујић, помислио сам у себи: е, па јота. — Кад сам се сетио да исту судбу с њиме дели и Лемајић, помислио сам: па две јоте. — Кад ми на ум паде да је истом куком закачен и Димитријевић Грозни онда и ја и пешт. „Лојд“ рекосмо: па-три-јоте. А кад је већ о пешт. „Лојду“ и о патриотизму реч, онда у томе правцу престаје економисање, и тако се долази не само до економа Стојановића већ и до анђела хранитеља (т. ј. анђелићева телохранитеља) ђуре — и да је, боже прости, Анђелић жив, можда би и сам посведочио да је, ако не баш од пријатељске руке, а ово од своје атмосфере удаљен.

Истина, „Лојд“ нам каже: Mann soll die Sache nicht an die Spitze treiben — али шта то вађи, an den Spitzer ist sie getrieben doch. И сад је равноправност (која чак и са злочинцима констира) ушпицила уши, да чује хоћели правда скинути мараму са очију, хоћели се смрдљиво вино просути до сто прага, да не трује и онако заражен ваздух, или ће се то вино као невино оточити у нове флаше, да нас одушеви за више идеје од које би се тако угојили, као нам Морвц Паја, па би заспали не само на пештанском него и на карловачком сабору.

Што се тиче нашег црк. народног сабора, он је већ ту, јер нас старо искуство учи да Април никад није далеко, — и „Ллојд“ нам већ довикује: Давите се, кад хоћете да будете Freischwimmer-и. Бирајте слободно патријарха, бирајте ако хоћете црног Циганина, само нека буде ехт црне боје, да после не избели. Но најлепше је то, што смо ми готови да се давимо, и жалимо само што нам то пријатељско допуштење није пешт. „Ллојд“ давно изходатајствовао; до сад би већ и заборавили да смо се давили. Но хајде-де, није ни сад касно. Пустите ви нас да се загњуримо у нашу автономију, немојте слати комесаре и комесарчиће да нас избављају, задржите Ацу Зуба у Пешти, да нас он не учи пливати. Немојте нам ни у напред пипати пулс. Или, још боље, одобрите сазив сабора, па представите одмах себи као да смо се већ удавили, не водите рачуна о нама ни о нашим фондовима, задржите за себе све Rettungsgesellschafte, па да видите после неколико година како ће вам утопљеник изгледати и како ће друкче патријотисати без Јоте и без јотинских патријота. Ми дакле ништа друго и не желимо него да се у својој води слободно давимо, а ви само да нам нашу чисту воду не мутите.

Из Србије нема великих новости. Краљица мати остаје у близини свога сина, а краљу оцу ћеду већ писати кад га устребаду. То ће можда бити у дугом времену, но отац ће међу тим бити у Паризу, где се време лако прекраћује. Еле мир је неки ушао и у то питање, за то краљици матери и неће требати други Елемир..

Сад је код нас на дневноме реду да се критикују календари. И „Јавор“ је прорешетао Велико Кикиндски календар, но ми смо од уредника тога календара добили ово писмо: „Жао ми је што ме „Јавор“ није разумео. Он је моју шалу примио за истину. Ја сам само из шале препоручивао лек пиродин. Хтео сам да насадим оне, који се сами и по календарима лече, ти би отишли у апотеку, искали би пиродина, а апотекар би се насмејао и рекао би да тога лека за сада још нигде нема. (Друго би што било да сам ја препоручивао пиридин, који лек ни у Бечу ни у Паризу не би добили без лечничког рецепта, а код нас га не би добили ни на рецепт.) Тако сам исто мислио и са јодоформом кад се ко опече. Болесник би отишао доктору и искао би да га лечи са јодоформом, а пошто ни један вешт и савестан доктор не да себи прописивати, чиме ће кога да лечи, — то би доктор таком пацијенту очитао горопадну лекцију и болесни би се свет освестио, да други пут доктору не прописује лекове. То је моја намера била са оном шалом у Вел. Кикиндском календару, коју је „Јавор“ тако озбиљно узео.“ — Тако нам је писао уредник Вел. Кикиндског календара, и ми ћемо већ разумети ако до године буде препоручио ове лекове: Против: Глициридоксиломистицин; против тифуса: пирихладоледолин; против несвестице: некалендерин или: ратосантоскикиндин.

Ћира. Дакле наш јединац Радић сад опет постао доктором права.

Спира. А на што му то?

Ћира. Сад ће се потписивати: Др.-др.-др. Радић.

Спира. Др.-др.-др.! — Међер тај се спрема за неко дрмање.

ПОДЛИСТАК.

Књижевник.

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак.)

Велизар је сутра дан за својим писаћим столом дуго седео и мислио, али написао није ништа. На такав успех својих књижевних подузећа био се већ навикао, те га празна хартија ни најмање није изненадила а није га ни озлоједила. Он се тешио тиме, да за сад само купи материјал, да „набрекава“, па кад једаред пукне тиква, онда ће на књижевну пијацу српску наићи потоп, који ће све досадашње књижевне производе преплавити и задавити

Са своје столице устајао је чешће, те је стао у сред собе и заузимао разне позитуре, сад као трагичан јунак своје „бити имајуће“ трагедије, сад као заљубљени трубадур, који под прозором своје драге удара у гитар, сад као голем делија какве мрачне шкотске баладе. Том приликом је свагда мењао цвикер — према расположењу.

Једаред — стајао је баш умотан у чаршав — погледи се случајно у огледало. Нова мисао севне му кроз главу.

— Баш сам сретан, рече у себи; али то се може десити само великим песницима, изабраницима божјим, којима само божанство даје миг. Ја сам тај миг добио и разумео. На посао дакле!

Велизар се поче облачити а гледи непрестано у огледало. Сад пружи десну руку, сад обавије левом главу. Сад опружи десну ногу, сад леву, израз у лицу мењао је сваки час, или је изгледао тужан, или весео, или победоносан, или „снисходителан“. Кад се обукао, изађе из собе.

— Велизаре, рече му мати; да ти није зло, јер си целу ноћ бунцао?!

Велизар одмахне руком и оде на улицу.

— Дакле сам ипак сањао, прогунђа у себи; за што нисам запамтио, што сам сањао! Али све једно. На наметнију мисао не бих наишао ни у сну. Ха! То је истекем мисао! Ала ће се једити професори; да су знали, не би ме срушили на испиту, пропустили би ме из зависти, из пакости, само да не будем славан човек. О, све су они у стању. Али протрч зече још једаред! Не ће они имати више прилике, ни да ме сруше ни да ме пропуштају.

Велизар је дошао међу тим до „тројства“ на великој пијаци. „Тројство“ је мерио од горе до доле, и обилазио га са свих страна.

Ћира. Хоће ли се нашим несретницима судити у Н. Саду или у Митровици.

Спира. Не знам. Али знам како би по закону требало.

Ћира. Па како?

Спира. Требало би им судити на Банстолу, јер то је њихово земљиште.

Пуслице.

Ϙ. Дон Педра је народ збацио, али му је дао богату, царску пензију. Сад се тек кр. Милан каје што је пренаглио, па се није и он дао збацити.

§. Читамо да су у Србију дошле „две партије“ Срба исељеника из банатских крајева. (Срба у Србији није никад много, али две партије нове на једаред, то је мало сувише).

♎. Суд ће судити по закону и по савести, — али ја к'о велим, кад је Грозни хтео сат, треба му дати и ланац.

°°° Да ли бан Хедервари сме туђ новац поклонити намастиру Раваници, то је питање решено (бан свашта сме) — али друго је питање, сме ли Раваница тај новац примити.

♯. Ако га прими показаће врло примитивно схватање, — а отето не може ни у намастиру бити благословено.

♯♯. Велика је жалост што историја никад неће знати, ко нам је идући сабор израдио да ли Исаковић или Ђурковић са отвореним питањем, — или Јота Грујић са затвореним ћутањем.

△. Пре се говорило: Нема кола без кокана. Али истрага Коканове парнице доказује да нема кокана без кола (а у том колу има и велике господе).

ϭ. Вук Караџић је увео у наш правопис јоту. А Јота је опет изумео кривопис који иде у прилог Вуку (ал не Вуку Караџићу).

Златна реч.

„Но ако ћемо градити *слогу*, то морамо при узроцима неслоге свагда помишљати на оно: peccatur intra et extra muros, пак ћемо онда мање осетљиви бити“.

„Браник“, бр. 130. стр. 2.

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом или азбучним нередом.

Аристократа = Човек, који не мора сам собом ништа врсно и ваљано учинити, па ипак има право, да га поштујемо (ако хоћемо).

— Хоће, учиниће то Немци, католичка општина уступиће већ слоге ради а камо ли слави за љубав. Та и на њу ће пасти која зрак моје светлости, мог сјаја, и она ће се моћи поносити својим земљаком. А згоднијег места нема у целој вароши, бар нема према мојој вредности. Срби ће драговољно сносити све трошкове и „тројство“ преместити на друго место, а католици ће им и помоћи шта више. Ја већ гледим омладину, како је засукала рукаве и својеручно скида камен по камен са овог споменика, на да на његове место васпостави тучну статују Велизара Витомировића. Потпис, да сам то ја, није ни нуждан, јер мене ће знати свако дете. Само, како да станем! Мораћу од сад имати своју опредељену позитуру, која ме особито карактерише, те ће према њојзи моћи вајари удесити и своје планове. Да ли да узмем онај положај, кад је у мени поникла мисао, да будем књижевник? Ту би онда морала бити и Варадинска пивара. Да ли с бележницом у руци? На сваки начин узећу нову бележницу. Не смем носити непрестано загасити цвикер, јер ме вајар може таквог замислити, па како ће онда потоњи нараштај видети моје очи!

Велизар обиђе још једаред „тројство“ па се онда упути кући.

— Мати, рече за ручком; ја ти желим, да дочекаш оно, што не може свака мати.

— А хоћу ли ја дочекати? запита Зорица.

— Ти на сваки начин; та и сам хоћу да дочекам.

— А шта да чекам? запита госпођа Соса.

— Мој монуменат, рече Велизар мирно.

— А шта је то? запита Зорица.

— То је споменик, који диже благодарни народ српски свом највећем песнику, свом генију. О сликама својим у нашим календарима, о бакрорезу, који ће бити у свакој кући, не ћу ни да говорим. Слика се мора у Паризу израдити.

— А зар не ће подићи споменик и Американци? запита Зорица.

— Наравно да хоће, одговори Велизар. Они ће још за живота мог, јер тамо иде све брже. За Нови Сад изабрао сам већ и место, тамо, где стоји „тројство.“

— А ко ће платити? примети госпођа Соса.

— Срби, Новосађани.

— Не ће Римљани дати своје „тројство“, рече госпођа Соса.

— Хоће, мати, хоће. Него, збиља! Како би било, да одем у Београд, па и тамо да изаберем место?

— Ако имаш новаца. . . .

*

Листопад — Вересија.

Иштван — види: Пишта, — ал у томе ретко ћеш познати Стевана.

Пахуља — Мала хуља (која обично и за оне велике искија).

Благодарност — Врлина, која се не тражи са свећом (јер свећа гори само неколико сати, а то је врло кратко време).

Глагол } Доказ да је и пок. Даничић трпео стра-
Падеж } ну реч, кад му је требала.

Бачва — Реч, коју не разуму Бачвани.

Правда — То је оно чега човек жедни кад се насити „цивилизације“.

Што су ти деца!

Довео отац себи за жену неку старицу, пак искупи своју децу и рече: Ево сам, децо, довео вама нову маму а мени жену, приђите ближе и пољубите је у руку!

На то ће мали Милан: Бог ме си се ти, тата, преварио, та то није ново то је старо!

Прев. **Др. Пеперитас.**

Нелогичности у појединим речима,

или

Где чему нема места.

Амору нема места у речи: **Амор**тизација, а још мање у речи: **мрамор.**

Раду — у речи: **парада.**

Вису — у речи: **завист.**

Реду — у речи: **увреда.**

Миру — у речи: **Мир**идита.

Ладу — у речи: **омладина.**

Спору — у речи: **спора**зум.

Уму — у речи: **фум.**

Рату — у речи: **брат.**

Посту — у речи: **крепост.**

Лаву — у речи: **лав**ирање.

Рају — у речи: **Сарајево.**

Пиру — у речи: **кромпир** (осим ако је врео, онда се мора пирити).

Леку — у речи: **лелек.**

Роду — у речи: **продан.**

Жиду — у речи: **Божидар.**

Српском колу — у мађарској речи: **коломан.**

Наду: у **надрикњигама.**

Коњ украо Цигана.

Једном ухвате чувари Цигу, где је украо коња и доведу га суду. Судија пошто га најпре за крађу укори, одпочне са Цигом суђење.

Судија: Дакле, Циго! Као што чувари веле, ти си украо коња и тиме си заслужио да те осудим.

Цига: Молим господине! није тако. Нисам ја украо коња, него је коњ украо мене.

Судија: А како може то бити, да је коњ тебе украо? тако што још никад у мом животу нисам чуо!

Цига: Ако ниси, господине, а ти чуј сад. Ево како: Пођем вам ја путем у оближње село, посла мога ради. Кад, на сред пута а ја наиђем на овог коња, који ме је и до вас на своји леђи донео. Пруђио се на сред пута тако, да сам га ја обићи морао. Пођем с једне стране да га обиђем; али он на мене, онако лежећи зине и хтеде да ме угризе. Пођем са друге стране, а он се још горе разјани на мене. На последку намислим, да пробам лагано с репа ма са које стране покрај њега проћи, уздајући се, да ме неће спазити. Он ме опет спази, мане и ошине ме

— То немам.

— Немам ни ја.

Велизар се намргоди и наслони главу на руку.

— Чекај, брате, док те Београђани позову.

— Ха! То је мисао. Нисам ја баш ни тако јефтин. Доћи ће они, о, доћи ће! Депутацију њихову дочекаћу достојанствено. Ти се мораш у бело обући, Зорице; гледај, да набавиш фес.

— Је л', браца, кад те они позову, онда ће они и платити путни трошак?

— То ми онда већ не ће требати, онда ћу имати и сам новаца.

— Кад би само тако било, уздане госпођа Соса.

Два дана је мучила Велизара та „монументална“ мисао, тако, да је заборавио на своју љубав, на своје „одушевљење“. Кад се сетио ње, лупи се по челу.

— Зар тако брво да напустим своје одушевљење! рече у себу. То не сме бити. Оно до душе нисам продангубио ништа, јер сам се занимао с монументом; али ипак! Та како ћу бити славан, ако се не одушевим? Она плавуша занима ме још непрестано лирски а црномањаста трагички. Да накнадим љубавни губитак, заљубићу се одмах у обадве. Та да! У једну сретно, у другу несретно. Онда могу бар у исти мах писати и лирске песме и трагедије. Како би било, да научим и левом руком писати?! Онда могу једном руком писати песме а другом драме. И то је мисао, достојна једног Велизара Витомировића.

И за иста је почео Велизар учити и левом руком писати. То је и научио за кратко време, али о каквом књижевном продукту није било ни разговора.

Он се и чешће састајао са оним истим девојкама, и онда је употребио све, да плавуши даде знак лирске наклоности своје а црномањастој драмске. То је мислио учинити тако, да плавушу гледи левим оком а црномањасту десним. Али то није ишло, као што би хтео, и он је онда први пут зажалио, што није зрикав.

Међу тим се девојке нису обзирале на њега и Велизар је почео то и да осећа.

— И не знају, ко их је удостојио своје наклоности, прогунђа срдито. Немају осећаја ни за крајцару. Такве су те девојке, такве су варошанке! Ха! Красна мисао! Идем у село; ту, у свежем раздуху, у средини непоквареног света, наћи ћу право одушевљење. Идем у Футог. Тамо ми је колега Ђока. То ће бити и за њега слава, кад поред мене буду спомињали и њега. У село дакле!

(Наставиће се.)

реном тако силно — да сам устукнути морао. Сада сам се довијао, шта да радим и како и на који начин да коња обиђем.

Најпосле се досетим, станем му чело реза, и у себи тврдо закључим да га онако уз дуж лежећа прескочим. Наместим се подаље од њега, затрчим се и био би га за дело прескочио — али тиман ја око среде а он ти њиш, те тако му ја остадо на леђи. Шта сам знао доље радити него се предам својој судбини. Коњ ме је носио, а куда? то је само он знао, док случајно ови чувари на мене наиђоше; уватише коња те ме обедише да сам га украо. Из свега што сам рекао видите г. суче, да писам ја украо коња, него је коњ украо мене. На место мене, треба коња и ове аликовце да казните, јер ме невиног обедише, а мене да слободног пустите моји Циганчалија, који ме радосно ишчекују, јер им обећах што скорије доћи и храње донети. Ја сам баш хтео и сам к вами доћи и коња тужити; а оно кад је већ овако, а ви судите сада по правди.

Судац се овој циганој досетци до миле воље насмејао — али је при свем том Цигу опет осудио.

Прибележио **Љ. К.**

Из школе.

На захтевање учитељово Јова Р.. описује ласту, како изгледа. Описао ластину главу, кљун, очи, описао још леђа, трбу, крила, — а учитељ све маше главом одобравајући, јер Јова, колико је иначе несташан, прагоран и на сваку уицутарију готов, ал је и бистра глава па уме лепо да говори и уме лепо да описује. Завршујући свој опис рече још: ласта има остраг лептира. То рече и озбиљно седе на своје место.

А учитељ се већ у чуду па га запита: Шта рече, Јово, да од бога нађеш! Јесам ли добро чуо? Ти рече да ласта има остраг лептира. . .

Јова. Тако је, и није друкчије.

Учитељ. Каквог лептира, ако бога знаш?

Јова. „Ластин реп“.

Извргнути шешир.

О мајстор Костиним „вицевима“ чули сте већ доста. Ено још један његов „шпикл“. У кавани код „Зеленог венца“, седело је весело друштванце. Мајстор Коста разговарао, па није да говори, него све „шкефље“! Морала би му, вала, завидети и она сваш Пела, што је онаке дивне приднке умела своме мужу држати.

Говор је био о познавању људи, и кад је господин Мирко, пензионирани, дјествителни латов са покојне скеле у М. тврдио, да он познаје човека, па макар га после сто година видео, рећи ће му мајстор Коста: „ево да се кладимо о две оканице шиљерца, да ви нећете познати ни ово, што већ двадесет година уза се носите“. Стари г. латов ваће се чисто увређен.

„Шта зар ја? Па да не познам? Та ако сам ту ствар само једаред видио, познаћу је, па ма то шта му драго било.“

Опкладише се. — Отвар легне. — Кад после неког времена дигну се сви да иду кући. Келнери пружају госпама то капуте, то шешире, како је већ који гост у господе келнера „заслужо . . . Сви већ да иду, само стари латов тражи још свој шешир, који га већ неколико година свуда верно прати, као и стари његов кишобран, без кога не иде ни у цркву ни у биртију.

Келнери се узмуваше. Шешира нигде нема. — Има до душе још један залутао шешир на клин, ама то није шешир г. Мирка. — Траже под клупом, на којој су седели, по целој соби. . . Ајао! Шешира нема, те нема. И шта ће друго, него за пужу узе онај клопоњ, што је заостао, а мастан ли је, а гадан ли је, као да је брат рођени шешира г. Мирка.

Оду кући. — Сутра дан ево их опет на окупу. У г. Мирка — нов шешир; шта је знао, није могло са оним чудом међу свет. . . Хуља Коста заповеди келнеру, да донесе две оканице, г. Мирко плаћа, вели. — Овај се брани, али немаде куд, јер сад хунцут онај рече, да је ово „појени шешир г. Мирков, само га је он синоћ *мало нечисто изврнуо*, па га ни сам газда није познао! . . Сви су се грохотом насмејали, само је г. Мирко мало насилно разнукао усне. . . .

Др. Казбулбуц.

Господар и слуга.

Једног јесењског дана упутио се господар са својим слугом на ливаду да покосе отаву; господар узме косу на ће предњачити пред слугом.

Кад је било после подне, слуга за господарев леђи кад год је пошао косом, махао је руком на супце да пре зађе, ну кад господар спази шта деци слуга ради, почне и он сад руком махати на сунце, да још на више иде, желећи само да не буде врак, док ливаду не покосе.

Слуга кад опази господара да и он руком маше, али у противном правцу, одговори: немој, господару, то радити: видиш, да смо га збунили, те сад нит се миче доле ни горе. И тако се онај дан збиља свршила ливада, — али се свршила и — слугина година.

Коч Сава.

Циганин казује, какво је вино.

Дошао Цига у кућу, баш кад су отказали вино. Завиривао с једне и с друге стране. Ждао је, ино би, на ће тек онако циганским реч: Ала, господару, дај ми чашу вина, да пробам бар какво је. Газда му даде, али рече: Кад испијеш, мораш ми казати истину, какво је вино, само не смеш рећи, ни да је добро, ни да је рђаво

Цига се мало замислио, али опет узе чашу и испије. На то ће газда: Но, Циго, какво је вино? — Ала, молим те, рече Цига, дај ми још једну, па ћу ти рећи праву истину, знаш: она једна, к'о ни једна. Газда, љубопитљив, шта ће му рећи. Даде му и другу. Цига се све смеши, на ће: Ама знаш, господару, *вето је тако вино, као ово у прву чашу!*

Прибележио. + **Ч. Ђ.**

Како Цига враћа дуг.

Био неки Цига дужан једном газди у селу. Газда га много пута опомињао, да му дуг врати. Досадило се то Цигу, па сео једно вече крај ватре и стао озбиљно да мисли, како ће доћи до новаца. Циганка, да му помогне, и она се озбиљно замислила. Кад ево ти опет газде: Но куме, је ли ј' справио новаца? Време је већ одавна, да ми вратиш дуг. На то ће Циганка, која је међу тим већ смислила: Баш сам се сад сетила, како ћемо лашем до-

бром газди вратити новце. Посадићемо свуд око нас трње, ... ће туђе овце овуд ићи и оставити на трњу силну вуну; ми ћемо вуну продати и нашем газди новце вратити.

Кад је чуо газда циганчину досетку, стаде се на глас смејати.

А Цига ће тек озбиљно: Хе, газда, лако се теби смејати на готове новце! —

Прибележио + Ч. Ђ.

Стовраг.

Моја комшиница има несташног синчића, прави стовраг, па већ не зна ни сама како ће с њиме, са малим Завишом, да изиђе на крај.

Ономад је морала да иде на пијацу, а да Завиша не би сву живину по авлији развијао, рекла му је при поласку: „Чуј деране, ја идем послом, таки ћу се вратити, ал ти донде не смеш преко собњег прага прећи. Је си ли ме разумео. Ако ниси, биће батина као кише.“

После једног сата мати се врати кући, а ко трчи по авлији и вија гуске? Ко други него Завиша.

„А како ти изиђе, хуљо једна, кад сам ти рекла да не смеш преко прага коракнути!“ продере с она на њега.

А Завиша само слегну раменима и рече: „Па ја и нисам преко прага изишао, скочио сам кроз прозор.“

Б. Б. Р.

Досетљивост.

Нађу финанци у једној кући листове дувана, те их донесоше пред жену у истој кући која је жарила пећ за печење хљеба.

Жена чим спази финанце и да носе дуван њеног човјека, рече им: И право је да сте га нашли, ја увјек мом ђеду говорим: што врага увјек чвалиш?! а он као да ми пркоси, те све више и више пуши; идите бар и на таван па узмите и онај испод крова.

Док су финанци попели се на таван, а дуван нађени оставише пред женом, она зграби дуван па с њиме у пећ; на то финанци, кад не нађоше дувана на тавану, сиђоше доле те упиташе жену, да ди је онај дуван кога су већ нашли? Одговори им жена: Какви дуван?! Напоље из мог двора, не знам ја за никви дуван, него се бавим о печењу хљеба, — тражите га.

Када су финанци видели с ким имају посла, отидоше својим путем међусобно говорећи: Баш смо се намагарчили.

Прибележио Коч Сава.

Она. Ти си, Милоше, нешто охладнео према мени; — ако ме изневериш, моје ће срце пући на сто комада.

Он. Но, но, умећеш ти и комађе употребити; није мене страх за тебе.

У друштву неком потегао се разговор како неки ружан, изнурен старац узима за жену госпођицу Н. младу, лепу, умну девојку. Сви су се у друштву чудили тој неприкладности. Само један професор рече: ја се томе ни најмање не чудим, — та совуљага је увек била пратилац Минервин.

Миливој и Драгиња били су годину дана заручени, али су живели далеко једно од другог, у два разна места. Кад је већ требало да им буде венчање, рашчују се неки врло непријатни гласови о господину Миливоју и Драгиња прекину сваки даљи одношај с њиме и поврати му прстен. Онда јој Миливој поче претити да ће сва писма њена изнети на јавност. На то гђца Драгиња одговори: Изнесите их слободно, ја се мојих писама ни најмање не стидим, — само се стидим адресе.

Ово већ има неког смисла. Стари, духовити и ваљани богаташ Н. Н. позна се случајно са једном младом, сиромашном, поштеном девојком, па је имао прилике да види све њене врлине. Премишљао је неколико дана, па онда седе и написа јој ово писмо:

„Поштована госпођице! Ја сам стар и престар, а ви сте млада. Ја сам богат, а ви сиротујете. Одговорите ми што пре, би ли имали вољу да постанете мојом — удовицом.“

Неки уображени пештански лечник приповедао је у друштву да је целог прошлог месеца био негде далеко на путу. — „Да, да“, упаде му у реч један младић, „читао сам ја то у новинама.“ — „А како то?“ запита лечник. — „Ево како: у новинама је стојало, да је прошлог месеца на деведесет смртних случајева било мање, него ли лани тога месеца.“

Да не заборави.

Чивутин Н. био је у опери, те му се врло допала једна арија коју су певали, па да је не би заборавио, извади мараму из шпага и веже чвор на њој

Послао: Банаћанин.

Н. О људи, људи, има већ по сата што вас гледим, а ви једнако зазјапате; — као да нешто чекате.

Задари. Чекамо да избије дванаест сати, па да оставимо посао.

Ловачко искуство.

Ишло неколико ловаца у лов, па се њима придружио и њихов познаник, Сима берберин. Нашла се и за њега нека шкљоца, јер у лову дешава се да човек мора и пуцати.

„Ево зеца!“ повиче један друг његов, „пуцај!“

Сима узе зеца на око, одапе пушку, — дан! и заиста зеца не погоди, — али погоди и уби једну шљуку која се случајно на неком дрвету десила.

„Аха“, рече Сима бербер „опет сам нешто профитирао. Кад човек хоће да убије шљуку, онда треба да нишани на зеца. Бадава, нема ништа без искуства!“

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Једна срећка (број 9672). Роман Жила Верна. Превео Иван Иванић новинар. У Н. Саду. 1889. Издање срп. књижаре и штампарије Браће М. Поповића. Цена 85 новч.

Књижарско-издавалачка филоксера

зовемо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. Много пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књижарско-издавалачко чокоће, те у корењу затиру ову радњу у нас. Ево њихова славна имена:

			ф. н.
1.	П. Марјановић, трг. Чуруг	дугује	9.45
2.	Ђока Поповић „ Даљ	„	6.07
3.	Јован Крајновић, учит. Бело брдо	„	6.75
4.	Милан М. Продановић, Пакрац	„	4.95
5.	Јосиф Грујић, парох, Качфалу	„	4.50
6	Живојин Предраговић учит. Бавaниште	„	15.—
7.	Гавра Радмиловић, бележник, Соколовац	„	4.50
8.	Коста Змејановић, парох Грк	„	8.20
9.	Љуб. Николајевић трг. из Руме, сада у Војки.	„	19.83
10.	Лука Иришки, бележник у Крчедину	„	14.65
11.	Љубомир Т. Ђурин, учитељ у Пропаји	„	6.25
12.	Јован Апостоловић, парох у Рачи	„	9.05
13.	Милан Теодоровић, парох, Кобаш	„	4.50
14.	Вујо Вирјевић, трговац, Бихач у Босни	„	12.45
15.	Исидор Николић, свешт. Арад-Гај сада у Вацу	„	11.25
16.	Атанасије А. Николић парох у Шашинци	„	16.—
17.	Тодор Коњовић трговац у Мохолу	„	18.70
18.	Коста Михајловић, трговац у Жабљу	„	6.70
19.	Дане Бањанин, Шкаре код Оточца.	„	7.50
20.	Ђорђе Јовановић, Бингула.	„	4.70
21.	Илија Марковић учитељ у Мошорину	„	8.70
22	Стеван Ристић у Срп. Црњи	„	8.70
23.	*Buchhandlung J. Reich Karlstadt*	„	17.47
24.	Ј. Е. Тијерану, у Оравици	„	2.25
25.	Ристо Ј. Неретић, Мостар	„	79.65
26.	Младен Ђорђевић, књижар у Београду	„	50.—
27.	Ј. Трифуновић, негде у Босни	„	21.30
28.	Леон Бирра, трг. у Бошњаци	„	4.66
29.	Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Рушчуку	„	16.17
30.	С. Д. Циковац, сада у Срему	„	13.88
31.	Платон Соларић, парох у Катинци	„	10.80
32.	Књижара В. Шмита на Ријеци	„	34.31
33	Јулијана Плавшић, учитељица у Барањи	„	6.—
34.	Св. Савковић, учитељ у Црв. Цркви	„	6.40
35.	Нико Радетић, трговац у Приједору	„	20.50
36	Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни	„	17.16
37.	Љубомир Милин, трговац, Јасеново	„	11.33
38.	Љубомир Тодосин, трговац, Маргитица	„	14.59
39.	Спиро Будисављевић, Кореница	„	20.14
40.	Милош Белеслијин, учитељ у В. Кикинди	„	19.20
41.	Макса Стојковић, учитељ Неузина	„	8.90
42.	Н. К. Пуљевић, Ст. Бановци	„	8.70
43.	Јово Поповић, учитељ, Војнић	„	8.90
43.	Паја Митровић, Ораховица	„	7.30
44.	Стеван Урошевић, Шид	„	8.70
45.	Петар Милошев, На Ријеци	„	12.45
46.	Гавра Гринкут у Загробу	„	39.48
47.	И. Хамершмид у Вршцу	„	14.76
48.	Д. Кнежевић, Медина	„	6.12
49.	Св. В. Милић, Ст. Градиште	„	6.—
50.	Лазар Имброновић, Арад	„	19.90
51.	К. Николић парох у Калаву	„	35.—
52.	К. Поповић трг. у Слатини	„	71.70
53.	Васа Јовановић, официјал, Сењ	„	8.—
54.	М. Марјановић у Голубинци	„	10.37

☞ Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суду. За сада износимо на јавност само горе изложене, а доцније изложићемо уз ове **још многе друге**, са већим свотама, ако се међутим не пожуре те сваки свој дуг изравна.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

на

„СРПСКИ ГЛАС,“

што га издаје у Задру, на Српском Приморју,

САВА БЈЕЛАНОВИЋ.

Годишња пијена: За Аустро-Угарску ф. 7.— За Црну Гору и Србију ф. 8.— За остале земље поштанске заједнице 20 франака у злату. На по године, и на три ијесеца, суразмјерно.

„СРПСКИ ГЛАС“ — једино гласило на питомој обали Јадранскога мора — не би смио оскудијевати ни у једној српској кући, гдје се рачун води о судбини приморскијех Срба и њиховијех витешкијех сусједа у Црној Гори; особито српске Читаонице не би смјеле без њега бити. — О важности и занимљивости „СРПСКОГА ГЛАСА“ било би сувишно ишта казати: познато је, да се овај лист у великом јевропском свијету сматра као један од најбољијех журнала на цијелом Словенском Југу. Осим редакционе стране листа, која је врло богата, „СРПСКИ ГЛАС“ доноси извјештаје из разних српских и словенских крајева, и напосе једно недјељно *Писмо са Цетиња* од припознатог српског новинара и публицисте. Даље доноси „СРПСКИ ГЛАС“ у изобиљу политичкијех чланака, телеграма о дневнијем питањима, књижевнијех расправа, и т. д., и т. д. — Претплату на „СРПСКИ ГЛАС“ треба шиљати Администрацији листа у Задар; а за Краљевину Србију прима претплату Књижарница Велимира Валожића у Београду.

Администрација „СРПСКОГ ГЛАСА“.

Сад је баш изишло **ново издање**

БУКВАРА

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др Ђ. Натошевић. Ово је сад

треће поправљено и прерађено издање,

а цена је, као и пређашњем 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља чињене су на пређашње друго издање неки приговори. Ми смо све оправдане приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији данашњи људи, те смо добили уверење од многих практичних и отличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за своје школе требају оваке књиге, да набаве ово најновије издање.

У **Новоме Саду**, на Преображење 1889.

Штампарија А. Пајевића

у Нов. Саду.

☞ **Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.** ☜

ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОДИНУ 1890.

уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић.

ГОДИНА ШЕСНАЕСТА.

Овај највећи, најбољи, најлепши, а по томе најефтинији српски календар, који је за ово петнаест година распростр т у више од 200.000 комада по свима крајевима где год има Срба, штампан је и ове године на лепој, углађеној артији

Календарски део „Орла“ уредио је професор А. М. Матић. Овај део доноси: знамените године српске и опште, годишња времена, поправљена сунца и месеци, прилично рачунање времена, пасхалију, небеске знакове, сунце и планете, брижљиво описану планету наидарку. У сваком поједином листу знацима урешеном месецу стари и нови календарски, мене месеца, гатање о времену, предзнање о години, радње месечне на дому и у пољу, народне и земаљске светковине, разне белешке, уз то чисто изрубрициране листове за белешке.

Забавно-поучни садржај „Орла“ за годину 1890. грана се на ове одељке:

Народни добротвори: † Митрополит Стефан Стратимировић од С. В. П. 2. **Народне светковине:** а) Прослава 500-годишњице косовске о Видову дну 1889. у Крушевцу. б) Мирополазање краља Александра у манастиру Жичи. 3. **Приповотка:** Краљица од Саме Матавуља 4. **Народно здравље:** Болести од разних заната, од Др. К. Ђ. **Ратарске поуке:** 1. Каква сетва, таква жетва. II. Мора ли бити кореа? Од М. Петровића. Ш. Шта и како да радимо? пише Ж. В. IV. Из бележака † Дра Ђорђа Натошевића: 1. Како ће р тар да се поногне. 2. Наше ливаде. 3. Сејање биље за стоку. 4. Десет заповести о Ђубрењу. 6. **Пчеларске поуке.** 1. Три кардинална и правила из практичног пчеларства. 2. Вештачки ројени, од Јована Живановића. 7. **Виноградарске поуке:** Шта се може против филоксере? од С. В. П. 8. **Народна просвета:** „Друштво Светога Саве“, од С. В. П. 9. **Песме,** Змај-Јована Јовановића. 10. **Песма,** Н. В. Ђорића. 11. **Уз наше илустрације.** Уз овај садржај иду **Вашари и Отласи.**

Илустрације за „Орла“ израђене су у првим уметничким заводима.

1. **Насловну слику:** 1. † Јован Стерија Поповић. II. **Лико ве:** 2. † Митрополит Стефан Стратимировић. 3. Александар I. краљ Србије. 4. Краљица-мати Наталија. 5. Наследник престола кнез Данило. 6. Кнегиња Милица и заручник јој велики кнез Петар. 7. Михаил, митрополит Србије. 8. Герасим Петрановић. 9. Симо Поповић. 10 Мита Петровић. 11. Сима Лозанић. 12. Стеван Лазић. Ш. **Слике из наших крајева:** 13. Спомен 500-годишњице косовске. 14. Мирополазање краља Александра I. 15. Један са св. моштима цара Лазара у манастиру Врднику. 16. Невчање кнегиње Милице са великим кнезом Петром. 17. Дом друштва св. Саве у Београду. 18. Босански бегунци. 19. Рањен Црногорац. 20. Град Подгорица. 21. Град Спуж. 22. Сабор код манастира Каленића. 23. Варош Охрид на језеру Охридском. 24. Срнчад из околине Призрена. 25. Срби и Срнкиње из околине Призрена.

„Орао“ за год. 1890. стоји само 50 новч. или 1 динар.

Наруџбине из Србије прима књижарница Велимира Валожића у Београду, која рабатује 20—25%. **Из свију осталих крајева** упућују се наруџбине на потписану штампарију. Растуривачима и купцима за готово дајемо највећи уобичајени рабат.

На „Орлови“ крили узлетио је „ЦАРИЋ“ мали календар са сликама за год. 1890. Цена му је 20 новч. или 2 гроша. Рабат и наруџбина као у „Орла.“

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду,
издавалац „Орла“ и „Царића.“

У Новоме Саду 20. новембра 1889.

„Стармали" излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Ласник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

ШТЕДЊА.

Зарђала нека редња, —
Та се редња зове: штедња,
Тако с' зове, тако с' пише,
А за њом се и уздише.
Те су речи пуна чуства,
Те су речи пуна уста
На многима
Саборима, —
Управо на свима.

У разним
Језицима
Штедња своје име има.

Том се речи много каже
(Не лез', враже!)
Том се речи много маже,
Том се речи много лаже,
— И баш за то не помаже.

Том се речи много вели,
Том се речи много жели,
И од ње се много дели,
Па за то смо по градови
И по сели
Невесели.

Том се речи много кара,
Том се речи много пара,
Том се речи много нара
И крај ње се много хара,
Али народ нема дара
На шићара.

У Србији други ветар
Данас веје,
Па за ово
Друкчије је.
Том се речи у циљ циља,
Ту је штедња права збиља,
С њом се иде мушки, смело,
Да од речи буде дело
— Бар тако се започело.

Ој Србијо, драга коно,
Нећу зборит' ово, оно,
Да те дуги збор не једи,
Само велим: Штеди! Штеди!

По начелу, mente docta,
Штеди црно испод нокта;
Штеди паре
И динаре;
Штеди банке оне фине,
И талире, и цекине.
Штеди увек, штеди свуда,
Код палата и код суда,
Свугде, свугде штедња прија,
И код плата, и пензија,
И у цркви, и у клиру
И у светом намастиру,
Свугде штедња много вреди
(А већ народ и сам штеди
С оног чвора:
Што то мора).

Ал не штеди, коно мила,
Да ти с' благо нагомила

(Та би штедња грешна била),
Већ да ти се благо проспе,
Да ти благо тамо доспе
Где се живот српски гаси
У мукама и уздаси;
Где нас туђа школа стрела
Посред груди, посред жеља,
Где-но цвили патња вела
А без српских учитеља; —
Где на српске задужбине
Ударају ајдучине;
Где се руши од обести
Уточиште српске свести,
Где будућност твоја чека
Прека лека — —
Ту проспиај, шаљи, стачи,
Ту не штеди, не компачи,
Молимо те сви, па и ја,
И Македонија,
И Србија она стара
Испод ига и ланцара.

Стармали.

Према сезони.

Овомад паде први снег и опомену ме, да је настала нова сезона. Сезона, истина, није српска реч, ми смо је украли од Немаца, који су је узајмили од Француза и мисле је отплатити на рате, — и Французи мисле на те рате, и тако последња и главна ратна сезона ако није ту, није ни тутило, ако јој није куцаво час, није јој ни одзвонило, ако је не дочека стари Бизмарк, дочекаће је млади, — на млађима свет остаје и што су стари посејали, то ће млади жњети; па ако стари Бизмарк са своје три косе (три длаке на глави) није могао све да пожње, Херберт је косатији и тако може последња рата француско-немачког дуга бити врло брзо bei den Haaren herbei- или Herbeitgezogen.

Даклем нова сезона; и свако је може по своме начину поздравити.

Пијанац кад види снег рећи ће: ајд' сад да пијемо на бело.

Карташи (и карташице) кад виде да је покривено све зеленило, сетиће се зеленог стола и ту ће наћи накнаде ономе, што им природа ускраћује.

Намастирски оци, ако се сете да је пост, саставиће какав месни одбор, који ће се старати о постигнућу испосничких им дужности.

Сапунџије, кад виде да већ и високо на стрејама ничу „свеће“, сетиће се да требају своју робу подигнути цену.

Порцијаши, кад виде на којој кући на прозору ледено цвеће, сетиће се да би се то цвеће могло у порцију узети, али пошто се то цвеће не може са окна скинути, они ће са цвећем одмах и кућу да продају.

Пештански „Ллоја“ кад осети мраз, сетиће се како се „Застава“ и „Браник“ љубе, и пустиће нас, да без уплива комесарског своје народне послове изаттономишемо.

Сироти босоноги ђаци, кад им промрзну пазуви на ногама, казаће: Хвала богу, кад бар богаташима ноге не зебу, јер би онда било јаука, да би нам свима уши заглушиле.

Чивути, кад виде да је танак лед, неће ићи са-

ПОДЛИСТАК.

Књижевник.

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак.)

Други дан после свог одважног решења имао је Велизар пешке кроз футошку шуму. Имао је у џепу три сребрне форинте; то му је био сав капитал, којим је располагао. Од матере није могао измамити више, јер је госпођа Соса почела но мало сумњати у истинитост његове књижевне будућности, особито од оног доба, кад је Велизар на то требао новаца. Ту је била госпођа Соса врло тугаљива и није се дала навести на друго нишљење ни онда, кад јој је Велизар рекао, да ће она бити узрок, ако јој син не постане најславнији Србин. Ту му је помогла Зорица, која је слепо веровала, што јој брат говори, те му је из своје „шпоркасе“ дала оне три сребрне форинте. Велизар је сестру уверавао, да ће јој стоструко вратити новац, пољуби је у чело, замота нешто белог рубља у нелику мараму, опаше се ножем и упути се на нова „одушевљења“.

У џепу је имао своју нову бележницу, још увек празну, и велику оловку, коју већ у селу мисли истрошити сву. Чела је био ведра и весело је гледао у будућност и у зелена дрва. Но кад кад застане и ушиљи уши: чинило му се, да певају славуји. Ово до душе није био славуј а ни шева, како се оно вели у „Ромеу и Јулији“, али Велизарева фантазија стварала је те умилне песме, и да је домаћи славни зоолог Брем главом и доказивао му, да то није ни налик на славуја, не би се дао обратити. „Певају моју славу,“ шаптао је блажено у себи, „бадава, тако зване неразумне животиње имају више предосећаја него људи; оне знају, ко иде кроз футошку шуму.“

— Хоћеш ли ићи с пута, абдеса ти твог, ил сад ћу те по ушима! зачу Велизар за леђима не баш славујски глас. Брзо скочи на страну, а поред њега прозвиже кола а кочијаш дркаше још у руци подигнути бич.

— Шта млаташ ту шакама те ми плашиш коње, оца ти вандрокашког! настави сељак и одјури даље.

— Неразумни створе, гунђао је Велизар у себи; и не знаш, с ким говориш, јер да знаш, позвао би ме к себи на кола. Уф, ала је запрашио! Мора да је накресан, кад је тако суров. Али не ћу више путем, идем стазом, ту не ћу сметати ником.

Неколико тренутака доцније примети Велизар како му иде на сусрет одрпана људа нека с творновитом буџом у руци. И нехотице се маши у џеп, да подели крајцару тој прилично сумњиној појави; али појава подиже руку и рече на немачком језику, да „од колеге не прима ништа“. Велизар се мало збуни, али вандрокаш, прави пратилац вандрокаш, настави разговор.

ми да се тоциљају, него ће другоме продавати Schlittschuh-е.

Уредници шаљивих листова, кад виде вејавицу, отвориће прозоре не би ли мало и у њихову одају навејало вица.

Сад је сезона и за беседе и друштвене забаве. О томе ми је моја жена синоћ о вечери напунила и уши и главу, — и ја кад легох спавати сневах све о самим беседама и друштвеним забавама. — Чудан сан. Сневам ја а наши позатворани несретници осетили да им је с оне стране браве дуго време те хоће да даду једну беседу, концерт или тако нешто. — Већ су издали и програм, који овако гласи:

Ми доле (фалично) потписани
приређујемо
ДРУШТВЕНУ ЗАБАВУ
на коју позивамо сваког који другог посла нема.

Чист приход век иде куд хоће, јер га неће ни бити, а нечист иде у корист државне идеје, која је због нас много штете имала.

Ево распоред (јер ми волемо кад се распадне ред):

1., Милан Грозни пева: „Ништа лепше од слободе, — зар је боље бити роб?“ Шева му секундира.
2., Стојановић (обрајан да нам се боље допадне): Игра соло чардаш и намигује на „Пешт. Ллојда“.
3. Лемајић, држи дугачко предавање како се богослови васпитавају.
4., Јота пева: Терај куме логова преко тога корова; далеко је Митровица, ди се кува киселица.
5., Ђура телохранитељ декламује: Петефијевог „Луду“ (како су га други научили).
6, Арадски свира у цитру: „Сеоски сам лола ја“.
7., Шева. Јодлује тужну енглеску песму „О јес, јес, јес!“ и брише сузе са „Нашим Добом“.

Кад се то сврши онда се забава затвара, а тако исто и представљачи.

Тако сам вам ја сневао, — па зар то није сезонмесиг!!

Пуслице.

△. Но ако је ико мршав, Тиса баш није дебео. Али шта тај човек може (на сабору) да прогута, то је за дивно чудо.

⊙. Лемајић се зове Лемајић, а истражни му судац зове се Турели. Не би ли приличније било да се онај први зове Турели а судац да се зове Лемајић!

⌑. Кажу да се дух не може ухватити. Јест да. А да ко је то сад у затвору, него Анђелићев дух.

Ω. Јота доказује да он Анђелића није никад хвалио, — ни пре рођења му, ни после смрти му.

§. Предлог браће Хрвата врло нам је драг. Само би волели, да је и Мажуранић на оном писму потписан. Јер чудно је то да још за његова живота други ране замазују, које нам је он задао.

— Немој ни ићи у Футог, рече; нема тамо берићета, у свакој те авлији поздраве најпре вашке, а за тим паори грдњом и псовком. Је си л' се набрао меда у Новом Саду?

Велизар прогунђа неколико речи и убрза кораке, а вандрокаш га стаде зачуђено гледати.

— То мора да је почетник, промумла у себи; још је прилично и обучен. Кад му стану вашке кројити чакшире, изгледаће друкче.

— И тај ме држи за вандрокаша, говорио је Велизар полугласно; но то би ми још требало! Ја идем у село, да се накупим одушевљења а онај надерани паор у мало што ме није ошинуо, а овај опет . . . . но, то би ми још требало. Да метем загасити цвикер на нос, ваљда ћу им већма импонирати.

Велизар извади загасити цвикер из џепа, али како је био узрујан, испусти га и цвикеру се разбије једно стакло.

— До ђавола! поче псовати али се брзо умири. Та то је истекем добро! Сад имам и лирско и трагично расположење у исти мах на носу, то јест, у себи, те не морам мењати цвикер. Ова празнина замењује обичан цвикер.

И Велизар подиже поносито главу и поче поузданије корачати. Имао је до душе и узрока поносити се и бити уверен о својој неодољивости, јер кад је био близу села, сретне две жене, које су некуд хитале.

— Јух, друго, рече једна и гурне ону другу; гле овог ћоравог вандрокаша!

— Биће то каква лудоглава фркафуља из вароши, али ћорав је на сваки начин, одговори друга.

Велизар скиде лагано цвикер с носа и тури га у најдубљи џеп свој. Лице му у тај мах није било ни лирски ни трагички расположено, већ прозајички глупаво. Није ни говорио ништа, ни гласно, ни полугласно, ни у себи; али је нешто лакше корачао.

Кад је ушао у село, поче распитивати за кућу свог пријатеља Ђоке. Једва је нађе, и то случајно, што је Ђоку затекао на улици.

— А гле Велизара! Од куд ти?

— Из вароши. Дошао сам теби

— То и је мило. Хоћеш бар остати који дан?

— Видићу. То зависи од одушевљења.

— Каквог одушевљења?

— Теби ћу открити тајну, али немој ником казати!

— Ваљда те не тражи полиција?

— Каква полиција! Ја купим одушевљења за књижевност, за песништво.

— А! отегне Ђока и погледи сумњиво свог пријатеља.

— Него да уђемо у собу. Знаш, на путу сам се угрејао и сав сам прашан.

Пријатељи уђу у собу и Ђока прикаже Велизара својим родитељима, сељацима, који су стекли лепо имање те могу једног сина школовати. Газда Митар и газдарица Јула приме госта пријатељски и позову га, да остане код њих.

♣. Читали смо у „Бачванину“ да се глумац Д. тако опио, да је на представи једва одиграо своју улогу. То није лепо. Ал ми се надамо да ће се Д. поправити, — кад оде из Сомбора.

♎. Знате ли како би се то звало кад би суд опрао најгадније злочинце? — То би се звало: судопера (ал то за цело неће бити).

□. У бразилијској ствари најчудније је то, што се главни братац зове Фон Сека.

♣. „Стармали“ не жали умрети, јер ево нам је показао и митрополитски савет да се уме шалити. — Или зар то није класична шала, оставити уреднику „Н. Доба“ да он интерпелира, зашто се није савет пре сазвао.

С гостионица на политику.

Кажу, да се са ситнице може лако закључити на крупне ствари. Н. пр. по поповима у једној дијецези можеш лако владику познати, а по администраторима још лакше, најлакше га пак можеш познати по томе, да ли оставља администратора у место по године или годину дана, шест или десет година. Но има их који у том иду и даље, па тврде, да занашњег дипломату и не можеш друкче познати него по бради и лепо срезаним поктима, Србина по неслози и т. д.

И кад је већ тако, допустите и мени да са једне врло мале ситнице закључим на једну врло велику крупницу. Карловачки градоначалник закречио је фирму једног хотела и хоће тај хотел да забрани, јер вели, да је доста за Карловце и један. Гостионичар је отишао у Загреб да се жали бану. И ја сад мислим, да ће се из тог бановог решења моћи много закључити.

Н. пр. министар-председник Тиса никако не одговара на Исаковићеву интерпелацију, гледе нашег сабора. А из бановог одговора моћи ћемо дознати расположај.

Ако и он каже доста је сад (нарочито пред сабор) један хотел, то значи, да су на највишем месту вољни, да по сваку цену успоставе слогу међу нашим странкама и посланицима. Јер ако буде само једног хотела у Карловцима и мора само једног бити, онда неће бити прилике да се посланици цепају. Мораће јести из једне чиније и они, који то иначе не би радили.

Може бити да ће поред једног хотела остати млоги и гладни, ал кад нису они сити, који бирају папу, не треба ни они да буду сити, који бирају патријара.

Зна се, да кардинале, кад дође до избора папе, затворе, и муче их постом, док се год не погоде. Па ако је на највишем месту до тога стало, да се и ми што пре погодимо, треба затворити и онај други хотел у Карловцима, па још пустити да завеје снег, и за два дана, ето патријара.

Кад дакле министар-председник никако не одговара на интерпелацију о сабору, мора бити да мисли, кад се карловачки гостионичар Тодор враги из Загреба, ми ћемо из његовог одговора погодити, шта

— Добро нам дошли, рече Митар; за који час ћемо ручати, постављено је већ. Дед, Јуло, још један тањир. Примите што имамо и немојте замерити.

— Како бих замерио, одговори Велизар мало боље воље; ја и не тражим толико телесне хране, ја тражим душевне, одушевљења.

Газда Митар погледа свог сина, као да би га хтео питати, шта хоће „тај“.

— Да, одушевљења, настави Велизар; које не могу никако наћи у вароши а у селу за цело лежи на сокаку.

— А ви само тражите, примети газда Митар; само немојте да нагазите на што друго. Знате, у селу . . . .

— О, знам ја, где ћу га наћи. Али, Ђоко, ти ми помози!

— Како и не, рече Ђока.

Кад су се после ручка оба пријатеља у Ђокиној соби мало разузурили, запитаће домаћин свога госта:

— Слушај, Велизаре, ти си ми добро дошао и можеш остати овде, докле год ти се допада; али, молим те, разјасни ми ствар с твојом „одушевљењем“.

— Зар ти нисам казао, да купим одушевљење за појезију!

— Јеси, до душе, но ја те опет не разумем.

— Ти знаш, да су ме професори неправедно срушили и ја сам се у први мах једно, али сад их благосиљам, јер су ме истекем упутили. Решио сам се, да одем у књижевнике, у песнике. У мени се разбудио нов дух а тај ће да почини чудеса. Кад издам прву свеску својих лирских песама, кад се на позорници прикаже моја прва трагедија, онда ћеш видити, онда ћете видити ви сви, шта је у мени све било, шта има и шта ће тек бити. Будућност ми је отворена, омладина ме носи на рукама, жене и девојке заљубљене су у мене, старци ми долазе у посету. Остали народи пожутиће од зависти, што Срби имају таквог генија а ја . . . ја се своје народности не ћу одрећи. Но да дођем до те славе, морам доћи најпре до одушевљења. Хтео сам да се заљубим, али варошанке нису заслужиле моју љубав. За то сам дошао у село, да се заљубим у какву сељанку. Све једно је, какве је боје, је ли плава или црна; не гледим ни на новац њеног оца, јер се и тако не мислим женити. Имаш ли дакле, брате Ђоко, какву девојку, у коју бих се могао заљубити, те тако доћи и до одушевљења?

Ђока је слушао и слушао разлагање свога пријатеља; по кад кад је махао главом, кад и кад се почешао по потиљку а кад кад се богме и окренуо, да сакрије осмех, који му је шеврдао по лицу. После мале починке рече једва:

— Оно, знаш, Велизаре, у нашем селу има доста лепих девојака, само што сумњам, да ће се која загледати у тебе. Ти си варошанин, капуташ, фркафуља, а наше сељанке хоће само с паорским момцима да имају посла....

ће и како ће бити, дакле није нужно да се сам министар-председник с таком „маленкошћу“ замара.

Но чак и из те „ситнице“, могао би човек кад би хтео, да закључи млогу и млогу крупницу.

Уштипци.

До скора често није могао „Србски Народ“ да изађе, а сад опет не може уредник му да изађе.

* * *

Јота је носио пре и о Петрову-дну шубару, а сад му је у сред зиме запарно.

* * *

Грозни пише живот Карла V., јер овај није умео да састави два сата да иду заједно, а „Грозни“ је већ код првог сата грозно награбусио.

* * *

И то нисмо помишљали, да ће се о Јоту једаред отимати два тако важна места: Митровица и Нови Сад, или још боље рећи Тројединица и Угарска.

* * *

Ако не могу да се погоде, дал да буде суђење у Н. Саду или у Митровици, онда нек буде у средини међу та два места, на — Банстолу.

* * *

Кад је реч о нашем сликару Јовановићу, о певачу Дескашеву и т. д. сви мађарски листови једнодушно пишу да су то Мађари. — Сад кад се о Јоти толико говори, за чудо како погодише да је Србин. Ни један лист не рече: родио се у Угарској, дакле је — Мађар.

* * *

До сад је само Тиса плавила. Ал сад су богме Тису поплавили у угарском сабору, да му неће помоћи сви гатови, хтедох рећи — радови.

* * *

У Србији је на дневном реду питање о соли. Знак да ће престати многе неслаче ствари код једног монопола.

„Јај де фај!“

(Крајкача.)

Ликер неки, некад, назвала су браћа
са називом чудним: ликер *„јај де фај!“*
што га више пијеш, све ти боље прија,
а грло ти иште: де још мало дај!
Али ако мере не знаш дати себи,
биће онда, побро, без све шале теби:
„јај де фај!
јај де фај!!“

На вашару — вашар. — Народа је пуно,
за крадљивце то је прави земни рај.
Ако добро кесу не сакријеш побро,
наћиће је хула, то за цело знај!
А без гроша ко се на вашару нађе,
сигурно ће тога јадника да снађе:
„јај де фај!
јај де фај!!“

Госпођа Милева мужа свог' секира,
то већ каже њених див-очију сјај;
и то тако ишло, догод чича Рика
не окрену с госпом онај *туни* крај.
Има неких *чини*, што умирит' могу,
ал' се уз њих гласно возопије богу:
јај де фај!
јај де фај!!“

Чивути се силом о Русију чешу,
све их нешто копка наш баћушка тај,
па би Чиве хтеле, да им чича Руја,
наслужи и пружи какав *добар чај*. . . .
Ал' кад у сну снију три-четир козака,
спопадне их одмах трескавица јака:
„јај де фај!
јај де фај!!“

Ексекутор дош'о у госте Маринку,
не слуша на запев, него вели: „дај!
па кад немаш одшта, да и даље живиш,
а ти буди псето; око куће лај!“. . . .
Шта је на то реко онај ког се тиче? . . .
то вам касти не знам; али *неки риче:*
„јај де фај!
јај де фај!!“

Силеџије бесне не хају за бога.
Трбух им је црква и слава и рај;
не маре за народ, за његове боље,
за његове тужбе, његов уздисај.
Али када једном дође „на пса мраз“
онда ће се чути ушепртљен глас:
„јај де фај!
јај де фај!!“

Др. Казбулбуц.

— Прекрасна мисао! кликне Велизар. Обући ћу се у паорско одело

— Немој се шашкињити, рече Ђока; наше цуре би одмах познале, да ниси из њиховог јата.

— Познаће да! одговори Велизар.

— Па тек момци . . . .

— Та ја и не ћу у момка да се заљубим.

— Слушај ме! Ја ти и опет кажем, да можеш остати овде, док ти је воља; али . . . .

— Шта „али“?

— Окај се тог посла.

— Зар ми зивидиш? Зар си и ти противан мојој слави, мојој сјајној будућности?

— Којешта! Али . . . , није прилика.

— Нема ту ништа. У осталом, ти се не мораш одушевити, остави ти то мени. А је ли! Је л' да ћеш се поносити, кад у мом животопису ушчиташ, да сам твојим посредовањем дошао до одушевљења те тако и до славе! Мани се, Ђоко, што мора бити, мора.

Ђока слеже раменима и запали цигарету.

— Добро, рече; сутра је недеља, одвешћу те у коло, па бирај тамо цуру, бирај „одушевљење“; али, молим те, немој се пресвлачити.

— Имаш ли само паорско одело?

— Та то је најмање; узео бих од брата, који је у солдачији.

— Е добро.

(Наставиће се.)

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

У равној Бачкој има деце која немају ни појма о бреговима, јер нису никад видели ни најмањи брежуљак. Ту, у селу Н. приповедао је учитељ деци о неким бреговима, па помену и Чимборасо, казујући им како је то висок, врло висок брег. Тада ће устати мали Сима и запитаће учитеља: А је ли виши од нашег тавана? **М.**

Алекса. Је ли, баба, за што ти носиш наочаре?

Баба. Да боље видим.

Алекса узе бабине наочаре, метну их себи на очи, гледао мало кроз њих па онда рече: „Је ли, баба, ти само онда мећеш наочари, кад хоћеш да видиш маглу?“ **М.**

Наша сукућанка умесила проју, па послала и нама неколико комада. Ја хвалим проју како је слатка и приповедам, како сам добре проје јео кад сам био ђак у Халашу, да учим мацарски. — То даде повода Анки да ме упита: како се каже проја на мацарски? — Ја одговорим мале (malé). — А Анка ће на то ка' из џепа: „Ето виш, њима је све мало.“ **Ј.**

Мала Ага једва да ће имати пуне две године, али то њој ништа не смета, ево ти је свако јутро к нама да нам помогне вруштукати. Она нам је мила и разговорна гошћа, али у њеном речнику има само десетак речи. Ево их: Деда. Мама. Тека (тетка). Бебе. Пā-ако! (Наопако!) Лача (колача). Бело (млеко). Чече. Кака. Мене — Осим тога кад је шта запиташ, па ако је за афирмацију веома нагласито каже: Да-ā! Тако каже и: Хм? кад које питање не разуме. — Ономад у јутру дође и опази где редуша шећер комада; са раширеном шаком показа да би и она хтела један грумен. Ја јој рекох: то је кака? Али тиме нисам сузбио њену жељу, она ме озбиљно погледа и рече: мене кака! **Ј.**

О вечери не знам како смо дошли са разговором на св. апостоле. Тетка П. ће запитати „јесу ли Петар и Пав'о били браћа?“ — Ја јој рекох да нису. Е али Анка се насмеши па рече: „Јесу, јесу, Петар и Пав'о су браћа“. (Ја ју погледах зачуђен, ал она продужује): „Знам и чији су; отац им је Ј. Берић у долњој улици.“ Морали смо се одсмејати (што је Анка и хтела) и признати да има и она право. **Ј.**

Погодио.

Написао учитељ на табли бројку пет (5), па онда запита ђаке: „који од вас зна погодити ову бројку?“

Један ђачић из средине, не буде лен, но зграби своју капу те с капом удари у сред табле вичући: „Ето, господине учитељу, ја погодих!“ („Н. В.“)

Мојој драгој.

Кад помислим на те селе,
Што се моја кожа збере?
Кад те видим — бајни цвете —
Што се моја чизма дере?

А . . . хà! знам већ . . . на чисто сам;
Од белила твог се сјежим!
А од твога руменила,
Чизму дерем, тако бежим.

Сомбор. **јов. б—ћ.**

Мала разлика.

Мој пријатељ Душан М. велики је весељак, добар народњак, али му радња некако не иде од руке. . . . Заплео се мало, к'о човек, па се опет к'о човек труди, да своју реч свуда искупи. . . Ономад добије од једног Немца писмо са надписом: „*Herrn Tužan M. in R.*“. . . Душан прочита адресу, па савије писмо у другу куверту, те врати натраг, са досетљивом приметбом: „Почем је гајдаш целу ноћ нуза ме био, то није истина да сам ја „*тужан*“, то писмо дакле није моје.“. . .

После два дана ево опет писма од Немца. Протумачили му, да је на адреси направио мали „гиксер“, па се вешт Немац досетио, те адресу поправио овако: „*Herrn Dužan M. in R.*“ Наш пријан напише на истоме коверту ово: „Почем ја Вама нисам ништа *дужан*, а и вас се не тиче, јесам ли ја коме *дужан* или не, то писмо не примам и враћам га натраг.“

. . . . Кажу да је Немац и по трећи пут писао, али је замолио комшију „Раца“, да он то „verflixte“ име напише. **Др. Казбулбуц.**

„Књижарска филоксера.“

Читајући списак онај,
који на то смера,
да покаже свету српском,
ко је „филоксера“,
што тамани нашу књигу,
мешто д. је штује,
што подгриза корен свести,
што квари, . што трује . . .

Читајући списак онај,
лице ми пребледи,
а поглед ми пунан јада,
на имена гледи.
Свештеници . . . учитељи . . . .
народњи прваци . . . .
Зар су ово, о, господо!
српске свести знаци? . . .

Свештеника . . . учитеља . . .
гле, читава глида!
Ма господо од „просвете“,
имате ли стида???
. . . . . .

Др Казбулбуц.

Верни преводи са српског на немачки.

Сезај гарава, а што лају за нама.
Blötze Russige und was bellen die nach uns.

Црвени се као слепачка тиква.
Er röthet sich wie ein Bettlers Kürbis.

С поља гладац, а изнутра јарац.
Auswendig Glattfeile, und inwendig Bock.

Ала је тај препреден.
Ist der aber durchgespinnt.

Чисто му се кожа јежи.
Rein igelt im die Haut.

А то је био главом наш бележник.
Und das schlug mit dem Kopfe unser Notär.

Ала су се ови размађарили.
Aber haben die sich ausungarisirt.

Живом се курјаку рен не мери
Mit Quecksilber wird der Wolfsschweif nicht gemessen.

Куд ће кућа него у свој род.
Wohin will die Pest als in ihr Geshlecht.

Био сам сиромах: сад сам се мало поткожио.
Ich war arm; jetzt habe ich mich ein wenig unterhautet.

Него што јест'. јест', ти си се и подмладио.
Sondern was ist, ist, du hast dich auch unterjungt.

Тера мак на конац.
Er treibt den Mohn auf den Zwirn. **Ирајзл.**

„Ит, не праши!“

(Крајкача.)

Како Чива уме у десницу перо,
удри, гради, вичи на Русију целу,
па је тако ружи, па је тако срди,
на ни тачку једну не оставља белу.
И кад тако лупне к'о путо о лотру,
још замишља, моиче, да некога плаши . . . .
(„Ит, не праши! . . Ит, не праши!“)

Бесна је сваш Мавда, да јој пара није,
никада се лепо и не разговара,
а он пак је флегма, какве ретко има,
заиста је мустра међу мужевима.
Кад му већ дотужи, а он мирно рекне
тој својој Ксантипи, својој бесној сваши .
(„Ит, не праши! . . Ит, не праши!“)

Сабљица му звецка о калдрму лошу,
па већ мисли да је побратим Милошу,
Врчић танки врти, на моноха тледи,
поведа и мирис све и сва му вреди;
па с презрењем неким и поносом грдним,
вели: „с'ута сви ви, бугер — капуташи“! . . .
(„Ит, не праши! . . Ит, не праши!“)

Др. Казбулбуц.

КЊИЖАРСКО-ИЗДАВАЛАЧКА ФИЛОКСЕРА

зовемо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. Много пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књижарско-издавалачко чокоће, те у корењу затиру ову радњу у нас. Ево њихова славна имена:

Књижевна филоксера:

	ф. в.
Петар Радаковић, учитељ у Ваљеву	10·84
Павле Борић, парох, Кулпин	9·—
Ђорђе Грујић, Глина	5·75
Сима Љубинковић, парох, Добрице	8·25
Мирко Летица, трг. Бихач	8·90
Милутин Митровић, парох, Гаћиште	4·50
Мирко Петровић, парох, Г. Верховина	7·50
Никола Сакић, трг. Черевић	9·70
Јован Шета, парох, Перна	8·90
1. Н. Марјановић, трг. Чуруг дугује	9.45
2. Вука Поповић „ Дељ „	6.67
3. Јован Крајновић, учит. Бело брдо „	8.75
4. Милан М. Продановић, Шикара „	4.35
5. Јосиф Грујић, парох, Качарево „	4.50
6. Живојин Предраговић учит. Баланиште „	15.—
7. Гавра Радмиловић, бележник, Соколовац „	4.50
8. Коста Змејановић, парох Грк „	8.20
9. Љуб. Николајевић трг. из Гуме, сада у Војки. „	19.83
10. Лука Пришки, бележник у Крчедину „	14.65
11. Љубомир Т. Ђурић, учитељ у Црепаји „	6.25
12. Јован Апостоловић, парох у Рачи „	9.45
13. Милан Теодоровић, парох, Кобан „	4.50
14. Ђура Вирјевић, трговац, Бакар у Босни „	12.45
15. Исидор Николић, свешт. Арад-Гај сада у Ваљ „	11.25
16. Атанасије А. Николић парох у Шашинци „	16.—
17. Тодор Коњовић трговац у Мохолу „	18.70
18. Коста Михајловић, трговац у Жабљу „	6.70
19. Дане Бељанин, Шикаре код Оточца. „	7.56
20. Ђорђе Јовановић, Бингула. „	4.70
21. Илија Марковић учитељ у Моторину „	8.70
22. Стеван Гистић у Срп. Црњи „	8.70
23. *Buchhandlung J. Reich Karlstadt* „	17.47
24. Ј. Е. Тијерину, у Оравници „	2.25
25. Ристе Ј. Перетић, Мостар „	79.65
26. Младен Ђорђевић, књижар у Београду „	50.—
27. Ј. Трнавчевић, негде у Босни „	21.30
28. Јеси Бирра, трг. у Бошњаци „	4.86
29. Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Рушчуку „	16.17
30. С. Д. Цветковић, сада у Срему „	13.88
31. Платон Соларић, парох у Катинци „	10.80
32. Књижара В. Шмита на Ријеци „	34.31
33. Јулијана Плашкић, учитељица у Бараљи „	6.—
34. Св. Сваковић, учитељ у Црн. Цркви „	6.40
35. Нико Радетић, трговац у Прњавору „	20.55
36. Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни „	17.16
37. Љубомир Милин, трговац, Јасеново „	11.33
38. Љубомир Јовсеић, трговац, Маринтица „	14.59
39. Пајдо Стојковљевић, Кореница „	20.14
40. Милош Белеслијин, учитељ у В. Кикинди „	19.20
41. Миша Отељковић, учитељ Неузина „	8.90
42. Н. К. Пуљевић, Ст. Бановци „	8.70
43. Јово Поповић, учитељ, Војвић „	8.90
43. Паја Митровић, Оранховица „	7.30
44. Стеван Урошевић, Шид „	8.70
45. Петар Милошев, На Ријеци „	12.45
46. Гавра Гринкут у Загребу „	39.48
47. Ш. Камерлинац у Бечићу „	14.76
48. Д. Клеканић, Медина „	6.12
49. Св. Б. Милић, Ст. Градиште „	6.—
50. Данар Имбронски, Арад „	19·90
51. К. Николић парох у Калнау „	35.—
52. К. Поповић трг. у Слатини „	71.70
53. Васа Јовановић, економијал. Сеч „	8.—
54. М. Марјановић у Голубинци „	50.37

Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суду. За сада износимо на јавност само горе изложене, а доцније изложићемо уз ове још многе друге, са већим свотама, ако се међутим не пожуре те сваки свој дуг исплате.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЛЕВИЋА У Н. САДУ.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ШЕСНАЕСТА.

Цена 30 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

Још се може добити

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ

У КРУШЕВЦУ

И

миропомазања краља Александра у Жичи

(СА ВИШЕ СЛИКА)

написао

А. Пајевић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду дра Ђорђа Натошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, мале француске осмине, а штампана је на лепој, глаткој хартији, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевац уочи Видов-дана 1889. 3. Крушевац на Видов-дан 1889. 4. Крушевац, 16. јуна 1889. 5. Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање краља Александра I. у Жичи седмовратној. 8. Манастир Жича у краљевини Србији. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Неколико часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1. Кула Тодора од Сталаћа. 2 Црква Лазарица у Крушевцу. 3. Рушевине кнез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевац. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница. 8 Манастира Студенице украс на надвратн. север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. 10. Манастира Студенице скулптуре са источне стране пркве. 11. Жича седмовратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижарома и растуривачима књига, дајемо 25% попуста од горње цене и молимо их, да се наручбинама својим што спорије нама обраћају.

У Новоме Саду 28. Јула 1889.

Издавалац-штампарија А. Пајевића.

Сад је баш изишло **ново издање**

БУКВАРА

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др. Ђ. Натошевић. Ово је сад

треће поправљено и прерађено издање,

а цена је, као и пређашњем 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља чињене су на пређашње друго издање неке примедбе. Ми смо све оправљене приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији домаћи људи, те смо добили уверење од многих практичних и одличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за своје школе требају овакве књиге, да набаве ово најновије издање.

У **Новоме Саду**, на Преображење 1889.

Штампарија А. Пајевића

у Нов. Саду.

ОГЛАСИ.

Ја Ана Чилаг

са мојом 185 центиметара дугом лик-лоредел-косом, добила сам је 14-ти месечном употребом помаде, коју сам ја сама правила. Она је помада једина моћи против опадања косе. Она унапређује растење косе и јача влакнице. Која жупних проузрокује браду и смркне растење браде и бркова, и у опште даје длачици већ после кратке употребе природну сјајност и лепоту, сврх тога чува је до у надубљу старост од прераног седељења. Цена је једне тегле 2 фор. Разашиљање дневно на све стране света одмах по плаћеном готовом новцу или упутак (Postnachnahme).

CSILLAG & COMP.

Budapest, Königsgasse

куда треба све наручбине слати.

При наручбини од 6 тегли на више 25% попуста и плаћено поштарина. 20—20

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Бр. 33. Год III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 30. новембра 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације пиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

Има л' код нас. . .

Има л' код нас комуниста
И социјалиста,
Ка' што веле неки наши
Добри богаташи?

Ја би чисто мог'о рећи:
Иди збогом, мани,
Та то код нас тек сневају
Богати Гавани.

Ја не видим комуниста
Ни социјалиста,
Бар не држе, јер немају
Свога стручног листа.

Ал ја видим друго нешто,
Видим prima vista,
Видим доста, и сувише
Српских нихилиста.

Међу српским богаташ'ма
Има нихилиста,
Што не држе ни једнога
Србинскога листа.

— а —

Ћа-ћу!

Човек треба у свакој неприлици да се зна утешити. И ја се чудим што народ наш није измислио пословицу, која би гласила: Теши, теши, пак ћеш истесати! И син простога свештеника српског из Смиљана у горњој Крајини, да је пао у очајање за то што је Србин, да је рекао: Србину је суђено да други за њега (и на њега) измишљавају, од те судбине немаш куда утећи, — он би данас можда мешао мастило у каквом неуредном уреду, пута му не би нико прокрчио, ма да би му прева дан и ноћ крчала, а он се држао начела: теши, теши, и тесао је тесао, и тако данас наш Личанин постале Тесла — нови Едисон. (Истина, у Америци се не пита: ко је Мађар? или: ко није Србин, Хрват, Словак, Румун? и т. д. већ ко је човек на своме месту. За то н. пр. Аца Зуб и не иде у Америку — а Јота, Грозни, Лемајић et comp. они су сад већ људи на своме месту, и као такови радо бм ишли у Америку, ал у њих се опет заљубили држ. одветници па их не пуштају).

Јесте, треба се знати утешити у свакој неприлици, и ја би подигао вечити споменик ономе Циганину, који је имао обичај уз сваку другу-трећу реч казати: „Не дај, боже, горе!“ Па кад су га једаред неки адвокати свукли до голе коже, а неки жандари (сад или ради пристојности, или вепбајући се у своме хуманитарном позиву) везали га за један колац у каћском риту и подговорили комарце да му покрију наготу, наш је Цига био и сад прави стојик (јер није могао ни сести ни лећи), који су туда пролазили питали су га са великим саучешћем: како ти је, Циго? — А он је одговарао: „Не дај, боже, горе!“ — А зар би ти могло бити и горе?! — „Како да не, — да наиђе од куд какав пијан солгабиров, па да запали рит, — зар ни онда не би било горе?!“ — И Цига је имао право, и „*Не дај, боже, горе!*“ остала је најутешнија реч за све оне, који се другим чиме боље утешити не знају.

Ето и нас сада боли до срца, што је патња дичне Црне Горе велика и много већа од њенога јаука, а ми једна можемо да јој и мрвицама помогнемо. Ал могло би бити и горе. Да су Црногорци мекушци, које ухвати дрхтавица кад немају паштета и

фазана; да немају добра и мудра оца, добра и мудра стрица, добрих и свесних брата, који их примају у топлицу својих недара, да нису очврсли у искушењу, па кад би дали образ и поштење за чинију сочива, — можда би се онда отвориле свињске пијаце и нагрнуле отуд сваке свињарије, ал зар тај пазар не би било нешто горе и најгоре.

Ето нама је тешко и претешко што пуна хармонија наша са браћом Хрватима не иде лако и прелако, — „Србобран“ не уме а „Ново Време“ канда баш неће (или не сме) да погоди прави тон. — То јо зло, али не дај, боже, горе! Кад би ми Срби зарад брза споразума и слоге сад сви на једаред почели уздисати за г. Мажуранићем и за његовом владом, верујте да би било горе. Јер споразум, који би се на том ветру основао, трајао би од петка до суботе, а у недељу би наши противници још већма ликовали завршетку, него што сад зазиру од почетка наше интимности. А наша љубав и слога ваља да буде трајна и необорива, за то зидајмо зграду темељну на искрености и поштењу, — ни један корак натраг већ све напред, а тон овоме складу неће давати кварише, већ народ хрватски и српски из дубине груди из дубине потребе и уверења свог.

Ето митрополитски савет оставио је дру Ст. Павловићу да интерпелира због закашњене бриге о сазиву сабора. То баш није било добро. Сабор ће се састати на пролеће, ал могло је бити и горе. Да је ур. „Н. Доба“ предложио сазив сабора н. пр. на куков-дан, или кад поникну на врби свирале, или о св. Либри (кад се пси стрижу), или кад се Јотин патријотизам опраси, или кад гуслари почну уз гусле чардаш свирати, или кад зелен гуштер (од стида) порумени, или кад „Н. Доба“ захвати корена у врту зрелих и свесних Срба, — то би било куд камо још горе, јер најстарији члан има да говори, а у млађих ни поговора нема.

Даклем тешимо се и тиме, што ће се сабор на пролеће (и то баш на дружичало) састати, — јер угарска је влада наумила, да дигне своје руке (ваљда и ноге) са нашег аутономног рада, а то у зиму, кад су и руке и ноге од мраза укочене, мало теже иде, — а донде се ваљда неће Анђелић повампирити, ни Јотин реп у депунцијантско стање репонирав бити, па како су сад краћи дани, ваљда ни г. администратор неће искати веће дневнице од сто фор., и тако ће у пар. фонду, ако не светло благо, а оно бар која мрака остати. Даклем палази се и ту по нешто разлога да се тешимо до пролећа, док нам не кажу: е па сад тешик тешика! (А ми донде ваљда нећемо заспати од дуга времена. Снега већ има доста, правићемо од њега тврде лопте, којима ћемо један другом у леђа и у уши бубати. — Па куд ћеш лепше забаве! Томе нам ни из Пеште забавити нећеду).

Е сад још да вам кажем шта сам чуо. Чуо сам да се код нас склапа друштво против псовања. Верујте и време је томе. Ми смо (и изван новина) у псовању и грдњи већ загрдили. У томе је прост народ дошао до еминенције. Богови, свеци, помешани са најскореднијим глаголима, избијају му се на уста као на шмрк. Кад би било јавно утркивање по тој врлини није сигурно да би Мађари далеко од нас одскочили. — Али како да се томе помогне! Да свима псовачима наједаред запушиш уста, — не ваља, — изишло би им на лакат. Него клин се клином лечи. Велике псовке лече се са мањима. Па као што неки већ сад говоре: Млеко му! легло му! или: свећу му његову! Татаре му његове! супу му његову! и т. д. — Тако би се према разним персонама којих се ти-

---

ПОДЛИСТАК.

Књижевник.

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак.)

Но ипак није Велизар одмах обукао „паорско одело,“ чим је сутра дан пошао у коло. А то је чинио из два узрока. Прво, што је опет држао, да ће у варошком оделу боље импоновати а друго — и то је био најглавнији узрок — што је мислио, да ће му у сеоском оделу пасти на ум само „бачванске песме“ од четир реда а трагедија ни од корова. Та да! Кад је још пала трагедија ком паору у гаћама и кошуљи на ум!

Он ће с Ђоком само да посматра, да гледи коло и народ, па ако се још никако не одушеви, он ће се пресвући, ма спевао само „Зелен орах, дебо хлад?“ Боље и то него ништа.

— Треба да идете у цркву, рече газда Митар свом госту, кад се сутра видише. Бог ће вас најбоље умудрити и једини вам он може показати прави пут.

Велизар се замисли. Да може „одушевљење“ доћи и с неба, није ни помислио; али добро је запамтити. Ако не помогну сеоске девојке, онда мора Бог. За то је одложио посету у цркву, ту има и у Новом Саду, па шта да се жури.

Кад је полазио с Ђоком у коло, сретне се са оним женама, с којима се нашао јуче пред селом. Није их ни гледао, али тим су га пажљивије посматрале жене.

— Гле, друго, рече једна; та тај је прогледао и на друго око!

— Гле! А шта ће тај с нашим Ђоком?

— Можда и није вандрокаш.

— А ко би га знао!

— Само како је прогледао и на друго око!

Велизар је ћутао и нехотице се пипнуо за пеп, у ком је сахранио полуразбијени цвикер.

— Шта говоре те жене? Тиче л' се тебе? запитаће Ђока.

— Мене? Не знам ја ништа.

— Мора се тебе тицати, кад спомињу, да идеш са мном.

— Оно, знаш, до душе . . . . ствар је у овом: кад сам јуче долазио, имао сам свој загасити цвикер, своје „трагично расположење“; случајно је испало стакло, те су ове глупајдуре мислиле, да сам ћорав, кад ми нису видиле и друго око. . .

— Е сад све знам, насмеје се Ђока и одмахне главом.

че могла разна окрвања употребити. И онда би од придике овако испадало.

— „Шта велиш о Милану Грозном, сат му његов!“

— „Је с' видио г. администратора, сто му форината његови!“

— „Гле како се г. игуман угојио, пост му његов!“

— „Ала га уме г. Ђурђевић на сабору да ћути, елемент му његов!“

— „А што се Н. Н. тако покондирио, опанак му његов!“

— „Гле како се „Н. Доба“ размеће, Тису му његову!“

— „Не лај, уредниче, госа ти се репом накитио!“

— „Је с' видио оног вегетаријанца, како гута пилав, бураг му његов!“

— „Међер ти је Милован Јанковић велики јунак, контролу му његову!“ и т. д. и т. д.

Ако се ово усвоји и згодно продужи, ја не тражим никаква патента ни награде.

Ћира. Бивали су и други уредници отсутни, ал лист им је ипак за то излазио; а како то, да баш „Турски Народ“ не излази?

Спира. Е знаш, то је лист особити и јединствене феле, он не може излазити у апсенцији уредника.

Ћира. То је чудновато. На уредника наишла само из-трага, а лист му већ отишао без трага.

Спира. Да, да, можда би још лепше било, да је на лист наишла из-трага, а уредник да је отиш'о без трага.

Пуслице.

Ω. Ако Тиса стрмекне, не знам хоће ли се тиме осигурати европски мир, ал да ће угарски сабор бити мирнији о томе нема сумње.

§. Добро је рекао мин. финансије, да је Милован Јанковић много година преспавао, па сад кад се пробудио хтео би радикалном поштењу да врати, што је напредњачком угурсузлуку остао дужан.

☾. Исторична Тројанова табла (Tabula Trajana) већ се са свим збрисала. За време Гарашаново мислило се: Е па доста је и трајала.

⊙. Може бити да ћеду Јоту Грујића само за то пустити, што му је фалзифицирање већ ушло у крв. А што улази у крв то су микроби, — а на такве ситнице није се вредно обзирати.

⚒. Будимир је готов заклети се, да он Јоту Грујића није никад ни видео (јер су се само у мраку састајали).

♎. Господар Шева могао би се тиме оградити, што је некад био уз тарабу општинар.

У механи је било пуно света, већином млађег. Девојке су биле у авлији, све одевене у лепо рухо и Велизар је одмах почео да „мерка“ своје „сеоско одушевљење“. Коло се тиман разишло и поједине омање групе стајаху у авлији. Ђока се познавао са сваким момком па и са сваком девојком; тако се и поздравио свесрдно са свима.

— А ко ти је „тај“? запитаху га са више страна и намигну на Велизара.

— То ми је пријатељ, одговори Ђока; дошао је, да види, како се живи у селу.

— Је л' велики господин?

— Није, али биће.

— Е да! Па шта оће још?

— Ја управо не знам. Та видићете.

— Па добро.

Велизар је међу тим седео за столом; пред њиме је била боца вина и две чаше. Наслонио се на лакат и мирно гледао у гунгулу. Кад му је приступио Ђока, наточи вина себи и њему.

— Јеси л' се почео одушевљавати? запита га Ђока.

— Још нисам; управо не могу да се решим.

— А како?

— Све ми се допадају.

— То чини гунгула. Чекај, док отпочне опет коло, те стану редом пролазити поред тебе, онда ћеш моћи боље одабрати. Хоћеш ли трагички или лирски?

— И једно и друго. Знаш, ја знам и левом руком писати, па могу у исти мах две разне ствари спевати.

Ђока погледи свог друга и отвори малко уста своја. Сад је био на чисто, да код Велизара није све као што треба. Мислио је и то, да га вуче за нос; али познавајући свог колегу, напусти ту мисао одмах.

Свирац је међу тим надувао гајде а играчи се почели купити око њега.

— Сад пази, рече Ђока и гурне Велизара. Како ти се свиди ова смеђа?

— За баладу.

— Хоће ли бити убиства у њојзи?

— А за што?

— У балади мора бити.

— Онда ће и бити.

— Колико мислиш смакнути?

— Све.

— И песника?

— И њега.

Ђока ућути и натегне чашу; било му је, као да га голицају. Велизар је пак гледао у девојке и непрестано је мењао своје планове. Баладу је одгурала лирска песма, лир-

□. Ипак је Анђелић био као неки пророк. Понаметао је бербере за кураторе. — Баш му се слутило да ће доћи до бријања богословских професора.

☙. „Стармали“ пристаје и на то, да Аца Зуб за време нашег сабора добије дупловане дијурне, али да их у Пешти попије.

△. На то ће Аца лакше пристати кад чује, да ће у Карловци бити само једна гостионица. — а у Пешти има их на тисуће.

♃. Тиса је, персоном својом, баш висок човек, — даклем дугоња. Ал кад се сетимо дуга који земљи оставља онда видимо да нема пара (т. ј. у каси).

Ђука. Шта велиш, Шука, кад би славни суд мало зажмурио према нашим несретницима, што су у затвору?

Шука. То би био ћорав посао.

Ђука. А кад би их баш са свим пустио, шта би било од њих?

Шука До сад су били пусти, а кад би их суд пустио, онда би били још пустији.

Ђука. Ала бога ти, може ли се видити та филоксера?

Шука. А да да може.

Ђука А ди?

Шука. Најбоље се види у празним бурадима.

Пет и два приде.

I.

Од књижевне крађе
Нек нико не зебе.
Само што украде
Нек — држи за себе.

II.

Новинару дужност
Свакдања налаже
Да нам што год каже;
А он опет нама
Што каже налаже.

III.

И најлепша мачка
Има оштре нокте.
Тог се сети, када ти се
У брак ступит' прокте.

IV.

„Трпи, душо, бога ради!“
— Е па докле тако?
„Док не дођеш у рај.
У рај ил — у пак'о.“

V.

Лонције се људи зову,
Који својој жеђи гову,
Па једнако пију, пију,
Без краја и конца. —
А да како с' жене зову,
Што пију из лонца.

ску песму трагедија, трагедију велика епска песма на прилику Омирове Илијаде, и тако све даље, док није опет дошла балада на ред, на лирска песма — врзино коло. Али једно није видео, није видео, како га момци гледе и како намигују један на другог. Ђока је то видео, али се чинио невешт; знао је, шта ће бити, па нек буде.

Није дуго трајало, али по која подскочица прне у вис. Велизар је слушао једним ухом, те прву није ни разумео:

Недеља је, није пост,
За асталом чудан гост,
Па све мисли, шта ће, ди ће,
Ал' господин биће, хеј!

Ђоки је опет наспело, да искапи чашу; међу тим је коло ишло даље и баш пред Велизаром поче једно момче:

Знам и не знам, али знам
Да „господин“ не зна сам,
Шта ће цела Бачка каз'ти,
Кад ће се показ'ти, хеј!

Девојке се почеле смејати а момци један другог храбрити и позивати на даље песме. Велизар се почео мало врпољити по столици, али не због песме, већ са враголастих, погледа девојачких; но био је на чисто, кад је чуо ову песму:

Лепо пева тица кос,
У фрке је писав нос;
Да л' су такви — Бож' опрости —
Сви варошки гости, хеј!

— Хајдмо кући, да обучем паорско одело, рече загушљивим гласом; и ово мало одушевљења, што сам накупио, развијаше ти незграпни паори.

— А зар мислиш, да нас не би познали, одговори Ђока. Чим бисмо ступили у авлију, било би урнебеса, те би ти њих одушевио а не они тебе.

— Па шта да радим?

— Ћути и одушевљавај се из нова?

— Али ја морам . . . . .

— Кад мораш . . . . .

— Већ не знам, шта да почнем и чим да се одушевим?

— Па чекај до вече кад буде мрак. Онда се обуци па ради шта знаш.

Велизар стисне тронуто руку своме пријатељу а овај је опет осећао потребу, да искапи чашу.

(Наставиће се.)

VI.

Кад је Виша добио
Стипендију малу,
Он од тешког једа
Удари у шалу:
„Сто форин'та само!
Тек толишно зар?!
— Та то није доста
Ни на билијар.“

VII.

„Не ваља ти пос'о!“
То је лако касти.
Потеже је малко
Бољи пут покасти.

Канаду.

А. Пошто ћете ми дати ову собу у најам?

Б. Платићете ми 10 фр. на месец.

А. Хм! хм! Ал та ми је соба врло велика.

Б. Ваљда вам је велика према цени. Па добро, — ту је лако помоћи. Плаћаћете ми двадесет фр. на месец. Према тој цени биће вам соба много мања.

А. Пристајем.

Газда Лука. Збиља, жено, имали наш коњ зоби?

Жена му. Ни зрна више нема.

Газда Лука. О мај! Та ономад сам купио пун џак. Па ди је толика зоб?

Жена. Попио.

Газда Лука. Ајд' не булазни! Како би коњ попио зоб?!?

Жена. Није коњ него кочијаш.

Оригинална званична објава.

„Усљед налога сл. кр. котарске области појавила се силна множина гусјеница, које тамане наше воћњаке. Налаже се житељима, да што више настоје ту гамад утаманити“.

(Ово нам је послао неко из Окучана, даклем може лако бити да је поникло негде у тој околини.)

Промена имена.

(С мађарског.)

„Зашт' носите тако ружно име?“
Гуркенсафта запитао неко.
„Јербо жалим педесет новчића
Питачу је у одговор рек'о.“

Ал не прође ни годину дана
Ицигу се фирма променула,
Ал га није ни по паре стало
Већ му добит огроман донела.

Банаћанин.

Има и у Америци шмокљана.

У једном селу у Америци дође један фино обучен господин до поштанског уреда и ту куцне на прозор и запита, еда ли је стигло какво писмо за њега.

— А молим, ко сте ви, господине? запита га поштар.

— Ко сам?! — Ја сам ја.

— Па лепо, лепо, ал како вам је име?

— На што да вам казујем име. Ако је писмо ту, име ћете наћи на адреси.

— Ал како да тражим ваше писмо кад вам не знам имена!

— Па хајд', нека вам буде. Ја се зовем: Том Бајринг, кад већ хоћете да знате.

Поштар прегледа сва неиздата писма и рече му да за њега није никакво писмо дошло.

— А могу ли ја ући унутра, к вами? запита господин.

— Не можете.

— Но, то је ваша срећа, иначе би вам са овом батином показао како се са отменом господом разговара. У прочем немојте мислити да сам вам своје право име казао. Ја се не зовем Том Бајринг, већ са свим друкчије.

(Н. Вl.)

Народна причица.

Сељак један у очи божића сео, узео орах на пре него што ће га разбити рече:

— Дај Боже да ми кућа овако буде пуна као овај орах! —

За тим разбије орах, кад ал орах празан; он ће на то рећи:

— Не слушај Боже што псето лаје! —

Прибележио: **Др. Пеперитас.**

Хоџа и медвед.

(Турска прича.)

Неки ловци ухватили мала међеда, на га однијели цару у пешкеш (на дар).

Цар се дуго мислио шта да ради са малим међедом.

Једног дана дође му нешто у памет, нареди те дођу пре-да њ све хоџе (свештеници). Кад се сви искупили онда загласи цар:

„Видите ли ово међече, ја хоћу да научи читати.“

На то ће му један стари хоџа:

„Лијепо и красно, свијетла круно, ал како ће животиња да научи читати. Вала стар сам, ал тога још не чух на свијету.“

„Ја даље не питам“ настави цар, „ви га морате научити.“

Цару уљегло у страст; он хоће; царска се не пориче.

„Добро“ рече стари хоџа, „ал дај нам мифлета (рока) да се промислимо.“

Хајде нека им буде. И пролазаше дан по дан, дође мифлет а ево и хоџе пред царем.

„Аман, царе,“ завикаше сви осим једног малог хоџића, „и господаре, то не може да буде, ми то не можемо извршити, па ако ћеш нас све посјећи.“

„А ти?!“ запита цар онога маленог, који је ћутао. „Шта ти мислиш?“

„Ја ћу га научити,“ одврати хоџић.

„Да чита?“

„Да чита књигу.“

„Ал ако га не научиш?“

„Онда ево моје главе, па је посјеци.“

И он ти онда узе међече под пазухо и оде с њиме дома. Ту ти он набере дивљих крушака, направи једну велику књигу, па под сваки лист стави по једну крушку. Било је муке доста, — ал без муке не има ничега. Најприје га је учио како ће превртати листове, а међед, гибан за крушкама, после је и сам превртао и јео крушке. И хоџић виде да је већ готов, узе своју велику књигу под руку а међеда за везу па хајд пред цара.

„Јеси ли готов?“ запита га цар.

„Јесам.“

„Је ли научио?“

„Јест, царе, Алаха ми, научио је да већ боље бити и не може.“

„А ако не буде?“

„Ако не буде, ево моје главе.“ Приђе к међеду, приведе га ближе цару, стави пред њега велику књигу у којој сад није било крушака.

Медвед лизне шапу па поче превртати листове; лист по лист преврће, застаје, завирује, баш ка' да чита. А на пошљедак, видећи да у књизи не има крушака, ражљути се и подера књигу.

„Шта је то?“ запитаће цар.

„Ето, шта је. Међед је научио читати, књигу је прочитао, па му је већ читање и додијало, за то је књигу подерао, да не би морао још једаред читати.“

„Аферим!“ повика цар „ти си прави хоџа, кад си знао међеда научити, а сви други не вриједе ни по луле духана.“

Бербер и чобан.

У оно доба кад су и бербери били немеши, (кажу да су финанци онда још у гаћа ишли) догоди се некако, да чобан украде овцу од сеоског брице. Но пошто бербер није за вредно држао, да се за једну овцу мрскари, а знајући и то, да ће му чобан кад год шака пасти, чинио се сасвим и невешт, тако и би.

Наскоро затим дође чобан са отечени образи.

— Добар дан, мајсторе.

— Бог добро дао Аћиме, . . . па које добро Аћиме?

— Богме није добро . . . јер ме зуб боле . . . . само пазите да добар не извучете.

А затим се посади у столицу и бербер за тили часак извади један најздравији кутњак.

— Ху, сто му вера! та ово је најздравији зуб. . . .

— Не фали ништа добро је тако, јербо је овај здрав зуб појео моју здраву овцу — примети бербер.

Суво пресуво.

Лани, некако после мале госпојине, дигнемо се ја и Лаза Накрајкућа, па се упутимо правим путем ка великој биртији. Није то било од беснила, већ баш од невоље. Јер у кући својој, ни ја ни он у подруму не имадосмо ни капи вина, а нека велика жеђ зинула и из мене и из њега.

Ал где ћеш се ти борити са небеским силама. Крчма далеко а на по пута удари таки пљусак, да смо морали сврнути Јози Грцаловом под кров. До душе човек нас је сам позвао да се склонимо код њега, док киша не престане.

Седили смо код њега, мало ћу рећи: читав сат, а он се не сети да запита, људи божји, јесте ли ви што гладни, а да нисте и жедни.

Лаза је почео дубоко уздисати, — а ја сам његове уздисаје потпуно разумео.

На последак рећи ћу му: „Шта је, Лазо, ти си нешто зловољан.“

„А како и не би“, одговори тужан Лаза, — „на пољу мокро премокро, а овде унутри суво пресуво.“

(Јоза се ни онда није сетио шта нама фали. Баш је глупан.)

Б. Б. Р.

Зајмодавац.

У варош Б. дође једном неки руски војник на пијацу, где су се Чивути искупили били и викне, рубаљ један у руци држећи: „Ко ми је од вас јуче један рубаљ позајмио? Дошао сам да му га вратим.“ Један лукави Чива употреби ту лепу прилику глупака тог преварити и наскоро викне: „Ја сам, ја сам ти рубаљ позајмила!“ „Добро — одговори војник — ево ти рубаљ, сад ми пак врати дукат, којег сам ти у залогу оставио био.“ „Какав тукат — викне лажљиви зајмодавац — ти ми не дала тукат, не могу ти вратит тукат.“ Али то не поможе Чиви. Војник га одведе бирову, који њему да право, почим више њих рекоше, да се Чива сам као зајмодавац пријавио и да је врло вероватно и истиноподобно да не би једном страном и непознатом војнику рубаљ позајмио, да прије какву знатну залогу добио није.

Војник, коме је та досетљивост за руком испала, мишљаше у себи: но сада је једна варалица другу преварила.

Банаћанин.

Пијанац.

У гостионици код „четир горњака“ бејаше једном врло весело друштво, из којег се газда Стева око зоре удалио, хоћећи се дому вратити. Изашавши на сокак посртао је час на лево (тад га је бело вино вукло) час на десно (тад га је црно вино вукло), кад му се на једаред учини, да се улице око њега окрећу, стане, извади из џепа с тешком муком кључ од капије и поче га у руци непрестано окрећати. Док се ово збило, наиђе на њега приђ-Недељко ноћни чувар, кога су у селу за врло паметног држали, та носио је чизме на хармонике, и устраши се не мало (већ здраво), кад на месечини угледа један стас, који непрекидно кључ окреће. После страха обузме га храброст и страшним гласом викне: „Шта радите ви ту господине!“

„Драги пријане,“ рече газда Стева, „мене занима једна величанствена шала, цела се улица окреће, па чекам док моја кућа дође да отворим врата.

Банаћанин.

ПАБИРЦИ.

Доскочио му је.

У кафани „код макове седмице“ приповедаше неко од шале да Турци на велике своје празнике Чивуте и магарце кољу. У истом друштву бејаше и један Јеврej и неко из друштва пређе к' њему и запита га: „У Цариграду по свој прилици неће бити доста Чивута за клање, па нећете ли тамо ићи?“

„Нећу — одговори чива — Јевреја имаде и тако доста, но магараца има мало; оћете ли можда ви тамо ићи?!?

За што се боји смрти.

А „Али пријатељу, како се можеш тако бојати од смрти? та једаред морамо умрети.“

Б „Та то је тај враг зашто се ја бојим, та да више пута умиремо, неби се ја смрти тако страшио!“

„Зна га враг, шта је том сату, сваки час стаје — рече муж жени — морам га дати изчистити.“

„Не треба да га даш, тата — рече мали Јова — ја сам га јутроске у кориту добро изчистио и изпрао.“

Вепбали се регрути гађати у нишан. Била је једна велика капија, на среди те капије била је прикована даска, то је био нишан. Један новак никако није могао да погоди у даску. Онда му рече каплар: а ти пуцај најпре у капију. Али овај шепртља не погоди ни у капију. Каплар га је капларски грдио, на покон му рече: па какву ћемо ми вајду имати од тебе, кад се једаред нађемо пред непријатељем?! — „Е, мој господине, неће сви непријатељи на капију бегати, раштркаће се они и десно и лево, па ко би тима прашио тур, кад не би било оваких гађача, као што сам ја.“

Не чују добро.

Н. Н (Уђе у собу своме ујаку). Ја дођох, ујо, да вас лепо замолим, да ми дате двадесет фр.

Ујак. (Гледа кроз прозор и чини се невешт).

Н. Н. Ујаче, врло нужно потребујем двадесет фр. — Молим вас лепо.

Ујак. (Окреће шаку са раширеним прстима).

Н. Н. Јел'те, драги ујо, да ћете учинити роду глас, даћете ми двадесет фр?

Ујак. Недам ништа.

Н. Н. Опростите, не чујем добро таке одговоре.

Ујак. А ја опет не чујем добро така питања.

А. Ја би узео ову собу под кирију, али сам чуо да прокисава, па не смем.

Б. Хајд' нећу рећи да баш никад не прокисава, ал то се дешава само онда, кад и на пољу киша пада.

Господин (слуги свом). Један од нас двојице мора да је луд. Сад или сам ја луд или си ти.

Слуга. На то вам питање не могу тачно одговорити, али држим да ви лудог слугу никад не би држали.

Одговори уредништва.

„Мајчин синак“. Примили би радо и штампали би, али пошто је та хумореска дугачка а запремила би подлистке 5—6 бројева, а у „Стармаловој“ књизи живота нема више толико бројева, — то ћемо изузетак учинити и рукопис ћемо вам о нашем трошку вратити.

„Календарције.“ Врло је тенденциозно, и та тенденциозност прогутава све друге добре стране овог састава Тиме не велимо да се не би могло згодно прерадити. — али за наш лист је већ касно.

Трапалу. Нешто ћемо употребити. Ако имате још што да нам пошљете, морате се пожурити.

Новије књиге

послате уредништву на приказ.

Српско народне игре, које се забаве ради по састанцима играју. Покупио и описао Вук. Вит. Врчевић, књига II. — У Дубровнику 1889. Наклада књижаре Драгут. Претнера. Цена 50 новч., — с поштом франко 5 н.

ЧИСТ РАЧУН, ДОБРИ ПРИЈАТЕЉИ!

Сву ону родољубиву г.г. растуриваче, којима смо на распродају послали ове књиге:

I.

Служба св. Великомученику кнезу Лазару.

II.

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА 500-ГОД. СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ

У КРУШЕВЦУ

— које смо књиге издали у корист фонда дра Ђорђа Натошевића за удове и сирочад учитељску — учтиво молимо, да настану својски, да се обе ове књиге сада распродају у колико би им можда истих непродатих заостало, те да рачуне за ове књиге изравнамо, како би оној племенитој цели за удове и сирочад учитељску што више припасти могло. Надамо се да ће они од своје стране учинити што год се боље и више може, како би бар при крају о. г. исте рачуне изравнали, те да можемо претекли чист приход предати српској православној новосадској општини, која тим фондом рукује.

Издавалац-штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖАРСКО-ИЗДАВАЛАЧКА ФИЛОКСЕРА

зовемо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. Много пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књижарско-издавалачко чокоње, те у кореју затиру ову радњу у нас. Ево њихова славна имена:

Филоксера:	а. в.
Петар Радаковић, учитељ у Власеници	10 84
Јакше Бороњ, парох, Кумани	9.—
Ђорђе Грујић, Гламна	3.75
Сима Јускићевић, парох. Дубровице	8·25
Мирко Летица, трг. Бихаћ	8·80
Мирко Петровић, парох. Г. Верховина	7·50
Никола Савић, трг. Черевић	9·70
Јован Шешо, парох, Перна	8·90
1. И. Мавјановић, трг. Чуруг	дугује 9.45
2. Вока Поповић „ Дољ	„ 6.07
3. Јован Крајновић, учит. Бело Брдо	„ 6.75
4. Милан М. Продановић, Пакрац	„ 4.95
5. Јосиф Грујић парох. Качалу	„ 4.80
6 Живојин Предраговић учит. Бапашиште	„ 15.—
7. Гаврл Радмиловић, бележник, Смоловац	„ 4.50
8. Коста Змејановић, парох Грк	„ 8.20
9. Дуб. Николајевић трг. из Руме, сада у Војни.	„ 19.83
10. Лука Вршкић, бележник у Крчедину	„ 14.65
11. Љубомир Т. Туркл, учитељ у Пренији	„ 6.35
12. Јован Апостоловић, парох у Рачи	„ 9.65
13. Милан Теодеровић, парох. Кобац	„ 4.50
14. Вујо Вирјевић, трговац, Бихаћ у Босни	„ 12.45
15. Исидор Николић, свешт. Арад-Гај сада у Вацу	„ 11.75
16. Атанасије А. Николић парох у Шашинци	„ 16.—
17. Тодор Конјовић трговац у Мохову	„ 18.70
18. Коста Михајловић, трговац у Жабљу	„ 6.70
19. Дане Вешкин, Шкаре код Оточца	„ 7.50
20. Ђорђе Јовановић, Бингула	„ 4.70
21. Илија Марковић учитељ у Мошорину	„ 8.70
22 Стеван Ристић у Сри. Ирми	„ 8.70
23. *Buchhandlung J. Reich Karlstadt*	„ 17.47
24. Ј. Е. Тајерану, у Орловини	„ 2.25
25. Ристо Ј. Перотић. Мостар	„ 79.65
26. Младен Ђорђевић, књижар у Београду	„ 50.—
27. Ј. Трнавчевић, негде у Босни	„ 21.30
28. Јеси Бирра, трг. у Бошњаци	„ 4.66
29. Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Рушчуку	„ 16.17
30. С. Д. Цикозић, сада у Срему	„ 13.88
31. Платон Соларић, парох у Катинци	„ 10.80
32. Књижара Б. Шкрета на Ријеци	„ 54.31
33 Јулијана Плавшић, учитељица у Варађи	„ 6.—
34. Св. Симоновић, учитељ у Ора. Црква	„ 6.40
35. Нико Радетић, трговац у Приједору	„ 20.50
36 Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни	„ 17.16
37. Љубомир Милић, трговац, Јасеново	„ 11.33
38. Љубомир Тодосић, трговац, Мартинци	„ 14.59
39. Спиро Будисављевић, Кореница	„ 20.14
40. Милош Белеслијин, учитељ у В. Кикинди	„ 19.20
41. Макса Стојковић, учитељ Неузина	„ 8.90
42. И. К. Пузелић, Ст. Бановци	„ 8.70
43. Јово Поповић, учитељ, Војвић	„ 9.90
44. Матрозић, Орловица	„ 7.50
45. Стеван Урошевић, Шид	„ 8.70
46. Петар Милојин, На Ријеци	„ 12.45
47. Гаврл Грнкнут у Загребу	„ 39 48
47. И. Хамершмид у Вршцу	„ 14.76
48. Д. Кнежевић, Медина	„ 6 12
49. Св. Б. Мишић, Ст. Градиште	„ 6.—
50. Лазар Имбровић, Арад	„ 19·90
51. К. Николић парох у Коллну	„ 35.
52. К. Поповић трг. у Сплитни	„ 71 70
53. Васа Јовановић, сенцијал. Сен.	„ 8.—
54. М. Мирјеновић у Голубинци	„ 10 37

Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суду. За сада износимо на јавност само горе наложене, а доцније наложићемо уз ове још многе друге, са већим свотама, ако се међутим не пожуре те сваки свој дуг исправна.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ШЕСНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац штампарији А. Пајевића у Н. Сад.

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

Још се може добити

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ

У КРУШЕВЦУ

и

МИРОПОМАЗАЊА КРАЉА АЛЕКСАНДРА У ЖИЧИ

(СА ВИШЕ СЛИКА)

написао

А. Шајовић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду ара Ђорђа Натошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, мале француске осмине, а штампана је на лепој, глатког картија, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевац уочи Видов-дана 1889. 3. Крушевац на Видов-дан 1889. 4 Крушевац, 16. јуна 1889. 5. Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање краља Александра I. у Жичи седмовратној. 8. Манастир Жича у краљевини Србији. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Неколико часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1 Куја Тодора од Стаљића. 2 Црква Лазарица у Крушевцу. 3. Рушевине кнез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевац. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница. 8 Манастира Студенице украс на надвратн. север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. 10. Манастира Студенице скулптуре са источне стране цркве. 11. Жича седмовратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижарима и растуравачима књига, дајемо 25% попуста од горње цене и молимо их, да се наручбинама својим што скорије нама обрабају.

У Новоме Саду 28. Јула 1889.

Издавалац-штампарија А. Пајевића.

У Новоме Саду 10. децембра 1889.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — полугодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Kamenic, (Srem) Syrmien). — Претплата и све што се тиче администрације: шиље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду, из Србије књижари Валожића Београд и Ниш. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда.

„Плава књига.“

У по зиме, испод снега,
Скоро ређи из ненада,
Шта се оно тако плави
У сред бела Београда?

То је цветак књиговидан,
То је књига с новим цветом, —
И скупштина из ње ваља
Да постаје парламентом.

И то су нам радикали,
Без параде, мирно дали,
Њоме су нам оно дали
Што нису ни обећали.

Сад се губи оно старо:
„Језик за зуб, порезниче!
С висине се даље види, —
Ћут', фукаро, шта те с' тиче!“

Ал тиче се, још те како
Представништва народнога
Све, што роду носи срећу,
Из чега би живот мога'.

Сад скупштина неће бити
Сенка неке крезтуре,
А господа са портфељи
Неће с' с њоме играт' жмуре.

И неће се више споват',
Што с' не може кројит', шити,
И неће се више радит'
Оно што се мора крити.

И' онда неће падат' „Бомбе“
На срамоту пред свим светом;
И што многе главе приме,
То ће бити с берићетом.

Србија је јавним радом
Отресла се турских спона.
Сад ће влада у скупштини
Имат' стуба и наслона.

Здраво да си, „плава књиго“
У рукама нових људи,
Ти ћеш од сад компас бити,
Да се више не заблуди.

Нису ово плава слова,
Што с' народу о цик ломе,
Што Гарашан наслинчи
А ва леђа роду своме.

Ово што се сада плави
Застрашиће и злотворе, —
Ово ново плаветнило
То је приказ ведре зоре.

Млади Калимегданџија.

☛ После овога броја за десетак дана изићи ће уједно спојени бројеви 35-ти и 36-ти, и тиме ће се доконати земаљско тавореље овога листа. Овај завршни број изићи ће пре рока, тиме хоћемо читаоцима да исправимо оно, што смо се више пута закашњавати морали.

Драго ће нам бити ако у овом завршном и опроштајном двојном броју прикупимо још је-

даред овога века све наше старије и новије сураднике, па и оне, који су се више од десет година у сурадњу нам скањивали, али због краткоће времена нису доспели. — — Ко хоће да нас почаствује и да дође на овај последњи састанак, ваља му се пожурити. УРЕДНИШТВО.

Обозренија.

Еле г. Тиса хоће да нас уљуља са неколико звучних фраза, и ми пре но што се уљуљамо, ваља само да одеремо дланове и грла тапшући и вичући му: Браво, фора, да капо! и он би драговољно још једаред изашао на бину и дакапнуо би речи, „законитост,“ „правилност“, „коректност“, које речи ја овде наводим под козијим ногама, и које је речи он и до сад говорио, али су увек стајале на козијим ногама и никад их није умео плаштом искрености тако заогрнути, да им не вири копито или папак. (Копито на част ономе ко га је питао, а папак свима онима који имају воље да папају оно, од чега се само кува туткало или лепак). — Још уз то приде хоће Тиса да нам одреди рок састајању сабора. Ако су му прве речи били крок унапред, ово му је друго крок у натраг, — а један крок напред, а други натраг, онда Тиса опет стоји где је и стајао. Но ми се мање уздамо у коломанова кола пуна законитости а више у то, што је пуста руда тих кола ударила у брег бламаже, па сад нема Јоте и другова му, да нас бла(том) маже. — Хоће ли нас Тиса уљуљати лепим речима, то је наша ствар, а ми опет знамо да нам је увек корисније ако се Тиса љуља, него да се ми љуљамо. (Тисино је љуљане одложено, и ми Срби треба за невољу да се с тиме измиримо, јер по српском обичају не ваља се љуљати о божићњем већ о ускршњем посту, — а ми ћемо ваљда живи постићи и тај пост.)

Што Зија-бег иде у Рим, — то не марим, али што из Рима мило срдна браћа и мило срдне сестре долазе у Босну, то је и нами тако мило, да се не срдимо на њих, јер они у Босни не би имали посла да их није ко послао. А да се у томе послу не преморе, требала би и Србија да пошље у Босну неколико посланика. Па кад се посао подели, ваљда би било мање штете.

Сиротиња се, истина јако тужи, кука и лелече, — има примера да се у данашње дане може и лепо заслуживати. Ето на пр. Пироћанац је прегледао у Србији народне фондове и за три дана заслужијо је 10.000 динара; — а шта би тек тај Пироћанац заслужио, кад би ко својски прегледао његов вишегодишњи рад, — то би за цело по сиротињу у Србији много утешније било. И Ракићева заслуга долази већ пред скупштину, ма да је он врло скроман и од скупштине ништа не тражи. Та Мита би своје поштено име дао, да га само скупштичари оставе на миру, — али данашњи скупштинари неће клецнути под Миту — нису подмитљиви.

Што се тиче „Бомбе“, та је направила велику калабуку. И до сада је било бомба, ал нису тако смрдиле, — то је тако низак смрад а иде тако високо, да ту висину и ту низину нико снојити не може, осим ко је од тога већ побегао. Но ако је истина да је бивши краљ Милан обећао да се неће више у политику мешати, — онда и то вреди бар два милиона динара. Р+н.

ПОДЛИСТАК.

Књижевник.

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак.)

Сутра дан рано у јутру трудили се газда Митар, Ђока и кочијаш да Велизара које како сместе у кола. А није то било баш тако лако ни за та три снажна човека. Где год су га се такли, био је вредован, и непрестано је стењао, пиштао и јаукао. Па ако није баш на уста изражавао тренутне непријатне осећаје а он је онда стискавао усне, кочио очи и развлачио лице на све могуће стране.

Десну руку носио је у завоју, јер би му иначе клонула са свим; глава му је око ушију била завијена а на белој марами, таман где је лево ухо, видили се црвени, крвави трагови. Лево око беше му мало избуљено и уоквирено црвеним масницама, које се преливаху у модрозеленкасто-жуту боју. Изгледао је, сиромах, као да носи своје загасито „одушевљење“ али само са једним стаклетом, на левом оку.

Кад су га тако једва „спаковали“, погледи газда Митар још мало око себе, да види, јесу ли кола у реду, па рече:

— Добро те је и тако. Могло је још горе. Бар је жива глава. А кажем вам лепо: идите у цркву, Бог ће вас најбоље упутити! Ајак! Оће он у бирцуз, оће он у коло, па још и на рогаљ! Ето вам колача.

Велизар стисне десно око — лево није могао — и промумла нешто, што није ни сам разумео.

— Није се шалити с нашим момцима, настави газда Митар; не маре они ни кад им дође ко из другог села а камо ли из вароши. Али шта је ту је. Из ове коже никуд. У здрављу да се видимо. Ти ћеш се, Ђоко, вратити до подне?

— На сваки начин.

— Е, сретно! Терај, Глишо!

Кочијаш ошине коње и ови потегну. При првом кретању поче Велизар на ново стењати; труцкање му није годило ни најмање. Срећом је био пут утрвен, те се дало по кад кад и покасати.

Кад су били већ у шуми, окрене се Ђока свом другупатнику и насмеши се нехотице.

— Морам ти рећи, Велизаре, да ми изгледаш као оно дон-Кихот, који је толико и толико пута страдавао са

Ћира. Јота је хтео да Германа наследи.

Спира. Ал није био срећан.

Ћира. Ал уредник „Н. Доба“ он ће бити срећнији, — он ће Јоту наследити. Сва слава и корист од „Турског Народа“ припашће сада његовом „Добу“. —

Спира. Гле мај! па ко ће сад с њиме!

Ћира. Неће нико, неће нико, не бој се.

Пуслице.

⊙. Српско питање у Македонији сад овако стоји: или пропаганда или пропа-канда, — јер проплаканда је већ ту.

△. Чујемо да ће се патриотизам Јоте Грујића и другова метути у спиритус. Али тај спирит нико неће коштати, јер и у Пешти знају шта кошта.

♁. Кад је уредник „Н. Доба“ натрапао на Милана Грозног, мислећи да је утекао од правде, честитао му је. Е хајде да и ми дру Павловићу честитамо на тој честитости.

§. Познато је да ни један српски лист још нема кандидата за патријара. — Г. Ђурковић има већ свог кандидата, али срећа што он није српски лист, већ тек сам српски лис.

♯. У Нишу су професори прогласили опсадно стање. Ни три ђака не смеду се „нигде“ састати. Ако баш „нигде“ онда ни у школи. Па ето господи професорима ферија.

♎. Посланик Владимир Николић ако усхте да промени своје име, могао би се место Владимир назвати Банимир. Јер у Загребу нема друге владе осим Бана.

Вешта адвокатска одбрана.

„Славни суде! Нећу много говорити у одбрану мојег штићеника. Свака даља процедура мора престати кад се славни суд увери, да он није при чистој свести, — у кратко рећи, да је луд.“

Председник суда. Али ја на њему не видни никаквих знакова умне болести.

Бранилац. Што рекох, рекох, а то ћу и доказати. Господин Н. је био касир. Руковао је са фондом од две стотине хиљада, а проневерио је само десет хиљада. Може ли то учинити паметан човек, — не, то се може учинити само у крајњој лудости.

Из богословије.

Професор. Знате ли ви сва качества која ми приписујемо господу богу.

Богослов. Дабогме да знам (ређа их).

Професор. Даклем рекли сте и *присносуштни*. А шта је то присносуштни?

Богословац. (Мисли се, мисли). Присносуштни, — присносуштни, то је онај, који нам је и у сну уз нас.

свог уверења, са свог уображења. Па опет га нису могле излечити оне силне батине. Код тебе је ваљда друкче. Јеси ли излечен?

— Зар не видиш, да сам истекем болестан, пропишта Велизар.

— Та то ће прећи и ти ћеш за осам дана бити здрав као јуче; али не мислим ја телесну бољу, ја мислим твоје уображење, твоје „одушевљење“.

— Ти си сушта проза. Да имаш само искре божанског генија у себи, говорио би друкче. А шта је са оним силним мученицима, који су за своје идеје жртвовали све, па и живот!

— Знам, Велизаре, али ако жртвујеш живот, онда не ће Српство имати ништа од тебе. Ко ће написати оне песме, оне трагедије, за које си ти изабран?

— Право имаш, одговори Велизар после мале почивке; за то се не ћу више жртвовати, бар не тако, као синоћ. Ја управо нисам ни синоћ мислио, да се жртвујем, већ само да се одушевим; али не можеш доказати оним незграпним паорима, ... ајау!

— Сам си крив. Хоћеш ти паорско одело, или, као што синоћ рече: „паорску униформу“! Рекох ти, да не чиниш, познаће те одмах.

— Па шта сам управо радио? Ништа.

— Са варошког гледишта да како ништа, али са сеоског много, и сувише.

— Само што сам запитао ону смеђу . . . како се зове?

— Милка.

— Да, Милка. Запитао сам је, како она себи замишља сретну и несретну љубав у примени на лирску и драмску појезију?

— Пре свега, насмеја се Ђока; није те могла ни разумети, те је замислила, да је питаш Бог зна шта, онако . . . . тугаљиво

— Ако то није јасно питање! . . .

— Па онда, од куд момче паорско да пита тако што? Ти си заборавио, да си у „паорској униформи“ и да немаш пред собом вишу девојку из четвртог разреда.

— Па шта сам је требао питати?

— Ништа.

— Али одушевљење . . . .

Ђока слеже раменима и поче звиждати. И Велизар је ћутао, само што није звиждао. После неког времена поче опет:

— Је л' ти велика штета учињена?

— Каква штета?

*

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

У нашем селу десила се за кратко време четири пожара. Све се о томе говорило и страховало се да опет где не букне. Мали Гаја кад је онамад пролазио с оцем поред цркве, сретну звонара, а Гаја трч', скине капу па звонара у руку и замоли га најпонизније: „Чика Мато, немојте више звонити на лалму, да не буде опет ватле.“

Д. П.

Исти Гаја зна нешто мало читати, али наравно само српски. Он воли књиге неђма нег ма коју играчку. Једаред нађе на неку књигу, у којој му слова не беху позната. Гледао ју је, окретао ју је и овако и онако, напокон поче се мргодити, па ме онда запита: „Је ли, ујо, каква је то књига?“ — Ја му одговорим да је та књига немачка. — А он мени на то: „Је ли, ту књигу не зна ни мачка читати?“

Д. П.

Отац дошао кући нешто љут и зловољан. Гаја нађе радостан пред њега и запита га где је био.

Отац. Нисам био нигде.

Гаја. А је ли то здраво далеко?

Д. П.

Враћајући се с вашара стигнем малога Стеву с оцем његовим, те их упитам, одакле иду.

Отац Стевин одговори ми, да иду с вашара.

„Па како се нијесмо тамо састали?“ упитам ја.

„Ми, знате, нијесмо ишли међу говеда“, одговори мали Стево сасвим озбиљно.

Натрапао у Б Трапало.

Малу Дану окупали. Ја јој рекох: Ју како су ти беле ноге! Чувај да их не види цица, мислиће да је сир, па ће их појести. — То било па и прошло, а мало за тим ето ти од некуд мачке па скочи Дани у кревет, а Дана ушепртљи вичући: Шиц, цицо, шиц! Лаже чика, нису моје ноге од сира.

Смиљкина мати рече: Хајд' децо, да се то раније леже; сутра ваља раније устати, сутра ћемо туђи свиње.

Смиљка је погледа њеним милим граорастим очима, па запита: А је ли, мајка, ко ће туђи свиње, — хоће ли господин учитељ? (То је било пре тридесет година, кад је учитељски аукторитет био основан на прутовима и на штаповима.)

o=o

Јулка воли да слуша пословице. А њен старији брат Лаза, он опет зна много српских пословица, па кад хоће својој сестрици да учини љубав, он јој рецитира све нове и нове (т. ј. њој непознате) пословице. — Било је лане, баш некако пред оцене и он ју је опет са неколико пословица послужио. Међу осталима рече јој и ову: „Во се за рог веже, а човек за језик“. Јулка му махну руками да мало застане, јер је хтела да о тој пословици премишља, па онда брзо рече: „Ал ми ћемо, је ли, нашег тату за ногу везати?“

o=o

Опет Јулка чула нову пословицу, ев' ову: „Од зла дужника и коза без млека“ На то она рече:

„Ја бих волела да имам зла дужника“.

— „А за што?“

— Да ми да козу, а ја бих козу већ дала млека.

o=o

— Та хаљине твог брата са свим су издеране.

— Добиће нове.

— Да ти накнадим. . . .

— А зар твоја кожа није издерана?

— Само бих волео знати, за што ме је онај, знаш, онај први тако нечовечно одаламио.

— Кад си му дирао девојку.

— Та нисам ја ништа хтео. . .

— У селу нема кец-мец.

— Бар да ми је казао што год.

— Ти мислиш дипломатски разговор, неко парламентирање.

— Да ми је казао бар реч, не бих ја даље. . .

— Ти заборављаш, како си био обучен и да се он с тобом услед тога морао на свој начин разговарати.

— Да сам то знао!

— Казао сам ти.

— Па онда они други . . . као да сам лопов!

— Добро, те сам био ту а још боље, што си тако хитрих ногу Кад си добио неколико, не да си загребао, све се прашило . . . не би те стигли ни спахијски хртови.

Велизар поче на ново стењати, склони десно око — лево није могао — и преда се својим мислима. Јока је ћутке пушио цигарету за цигаретом а кочијаш се по кад кад тек насмеши, слушајући разговор у колима.

Кад су дошли до Велизарове куће, сиђе Јока с кола и саопшти госпођи Соси, шта се десило. Госпођа Соса истрчи уплашено и стаде сва препаражена, кад види сина, тако унакаженог. И Зорица дотрчи и стаде плакати.

— Ој, сине, сине, зар то да дочекам!

— Ху, ху, браца, ху, ху! Немој само, да те оваквог запамте вајари, те да ти лију статују, твој монументат, док си овако отечен и док ти је лево око напољу! Ху, ху!

Јока, који је узео Велизара под пазухо и подигао, у мало што га није упустио на те Зоричине речи; кочијаш је само бленуо и ухватио болесника за ноге. Једва га скидоше с кола и Велизар је за тим могао ићи сам.

— А шта му би? запита госпођа Соса Јоку.

— Није Бог зна шта; пао је.

— Је л' био пијан?

То питање учини, те Велизар заставе на тренутак. Погледа најпре матер, па Јоку, па подиже онда главу.

— Хм, рече у себи; на то одушевљење нисам још ни помислио! Вино! Ха вино! Бог Бахус! Та тај истекем даје одушевљења! Ах, како ће песме летити као мећава. Па трагедије, на комедије! Не ћу се још ни истрезнити

Мудровање једног Турчина

(а и понеког Каурина).

„Ако радим имаћу, — ако не радим не ћу имати ништа.

Али у томе случају, — ако не радим — где ће заостати оно имање, које би ја стекао кад бих радио?

Остаће другима.

А ако радим, онда опет ствар овако стоји. Што год мени више, то другима мање. У колико се ја богатим, у толико други сиромаше.

Је ли то поштено?

Није.

Даклем, нећу радити, нећу, па нећу — и ако ме ко види да радим, — нека ми пљуне у очи.“

§. 12.

Параграф дванајсти,
Знате л' како гласи?
„Ко на киши пије,
Двоструко се кваси!“

Сомбор. **јов. б—ћ.**

Сведоџба.

Дошао прић' Тоша у варош ка мајстор Глиши, па га запита: „Но мајсторе, како си задовољан са мојим дераном; како се влада, слушали те, хоће ли бити од њега што?“

На то му мајстор одговори: „Кад ме питаш, да ти право кажем. Лагати и красти већ добро зна; — још ако научи мало радити, може са временом ваљан човек бити“.

Прибележио **Банаћанин.**

а трагедија ће бити готова. Свака чаша, сваки гутљај, свака кап створиће нову песму а свака литра нову трагедију. Још имам она три сребра Зоричина . . . . литра по 25 новчића, то би било дванаест трагедија. Ако наиђем на јефтиније вино, биће и више трагедија. Али не, не ћу потрошити све на трагедије, треба ми и лирских песама, баладa, романца . . . видићу.

Тако је у једаред почела живо да ради Велизарева фантазија, и он је једва чекао да оздрави, да започне своје ново „одушевљење“. Како је био иначе здрав клинан, није га тај „хируршки случај“ баш дуго ни мучио. Трећи дан је ходао по соби а осми дан је изгледао, као да није ни био у Футогу. За то време није ни покушавао, да седне за сто и да „пише“, тако је био заузет новом идејом и тако је много себи обрицао од ње. Ни на снове се није ослањао. Али . . . кад устане па седне!

— Како би било, да купим сребри пехар? Али чиме? Б-р лепу чашу? Онда ми остаје мање на вино те ће тако бити и мање трагедија! Ајак! Аха! Има мати неку шарену чашу. Ту ми мора дати — из ње ћу да црпим одушевљење!

(Наставиће се.)

Свашта има свога узрока.

У кафани „код беле папуче“ сеђаше г. Михајило Потпапучић поред два непозната му човека, који су играли шаха. Већ је била скоро поноћ а он једнако пиљи у њихову игру. Сад се заподене међу играчима неко спорно питање, да ли сме један вући извесну фигуру или не. Они се обрате ка г. Михајилу да им он пресуди. Али он рече: „Немам ја, господо моја, о тој вашој игри ни појма; не знам ни како се која фигура зове, ни куд треба да иде.“

„Па, за име бога“ рекоше играчи „како је онда могуће, да ви тако дубоко у ноћ поред нас седите и наше играње посматрате, кад се у тој игри не разумевате!?“

„Молим покорно, ја сам о ж е њ е н“, одговори г. Михајило.

— „Е, то је што друго, онда потпуно разумемо.“

Прибележио **Банаћанин.**

Објава.

Шећући се ономад по Бечу у једном предграђу опазим на једној улици, грдним словима написану неку објаву, која, на српски преведена, ев' овако гласи:

„Свима сиромашним чиновницима, учитељима и ђацима препоручујем моју кујну, која поред тога, што је врло умерена у ценама има и ту врло корисну страну, да сваки, који код мене само једанпут руча, тако поквари стомак, да после по 10—15 дана не може ништа да окуси. **„Ициг Шиндлмајер.“**

У крчми.

Гост. Јел' те, господар гостионичару, јел' вам се кад десио тај случај, да је ко код вас јео и пио, а после да није могао да плати.

Гостионичар. Та за бога у дугом низу година дешава се свашта. Па десило ми се и то.

Гост. Хм! Па шта сте обично радили у таким приликама са таким гостом?

Гостионичар. А шта сам знао радити. Ухватио сам га за јаку, бубнуо сам га у ребра и показао сам му врата.

Гост. Па знате шта, — да дуго не дангубимо — ухватите и мене за јаку, бубните ме у ребра и покажите ми врата, јер могли би ми све џепове изврнути, ал у њима не би нашли ни пребијене крајцаре.

Шта то мож' бити?

Два Туринца дошла у варошку гостионицу, па видили тамо кутије у којима су сардиније биле, тад ће један запитати другог:

— Шта мислиш шта у тим кутијама може бити? —

— Ето ти на — рече други — зар ти не знаш? К а т р а н што се каруце мажу! —

Др. Пеперитас.

Именолошке ситнице.

I.

Поворка имена
Чисто ј' недогледна.
Лево ј' име Лена,
— Леши ј' придев вредна.

II.

Можда ј' лепо име Јуца
(Не пачам се у густове)
Ал мој комша од тог штуца —
Пушица му с' тако зове.

III.

Иларијон — ово име
Повлачиће има старе
Данас шаљив кале њиме
Сме терати у Цинцаре.

IV.

И Коломан (Тиса)
Име је без мане.
Само наше свесно коло
Нек' се њега мане.

V.

Женско име Драга
Не вреди ни врата.
Кад је име само,
Док му не додамо
Драга, драга, Драга.

VI.

Познаћу сам неког,
Звао нам се Косто.
Неком чудном силом
Силардом је пост'о.

VII.

Тешко овом Сави
Којег прекор вија,
Те му дошаптава
Да се не савија.

VIII

Жена ти се зове Пела.
То сам чуо, брате;
И што она рекне
Нема апелате.

IX.

На имена наших днева
Не дражите, браћо, ништа;
Може с' ко год звати Стева
А у ствари бити Ништа.

X.

Худо животари
Јела поред Виће.
Он се Јелом заситио,
Па сад тражи ниће.

XI.

Име Реза туђа ј' звука, —
Али ако Реза
Стече себи друга
Ком је име Паца,
— Ето резанаца!

XII.

Зашто песник Рајко
Лудује за Тином?
Јер се њено име
Лепо слаже с виком.

XIII.

Од Гавре је ласно
Направит' гаврана;
Па то баш и чини
Женица му Ана.

XIV.

Љуба, то је име
Врло сакменско.
Љуба може бити
И мушко и женско.

XV.

Опасно је име Паја,
Ил велик' ил мали,
Јер ако га не чувате,
Врло с' лако пали.

XVI.

Мило може бити
И то име Стака,
Ако јој муж у-е
Настачит' банака.

XVII.

Не би с горег било
Кад би се сви Срби
Звали Светозари.
— Јер де, нек то проба
Ко да помађари.

XVIII.

Какво ј' име Голуб,
Што да четкамо?
Не фали му ништа,
Голубица само.

XIX.

Да се браћа Мајојло
Свог поноса мичо,
Хоће да нам посведочи,
Да се пише Мајо.

XX.

Кад видимо Кају,
Просити је смемо, —
Ал нас ниме опомиње
Да с' не покајемо.

(Срећа наша, што „Стармали“ куши хватање и неће више да зна за шалу, иначе би ја вас са овакиим водокресом мучно бар по године дана.)

Аргатовић.

Како се љуто преварио г. Пера Мамлазић.

Беше зимње вече. Сунце се већ приближивало тачки, када ће са зреника ишчезнути, тавнећа пак напредоваше грдним корацима, када се г. Пера Мамлазић, трговчић из села Б. са свога пута враћао дому. У путу опази неку женску, с' дететом на руци, која горко плакаше и јауковаше. Сиђе с' кола и запита је шта и кога тражи на овакој зими и помрчини сама. „Ох — одговори му — ја сам највеће сиротиње створење на овоме свету. Муж ме отерао, рођаци ме оставили, нигде никог немам; тако сам немоћна и слаба, да нисам у стању до најближег села отићи, него ћу морати овде у овој зими и овоме јаду, с несретним јединцем ноћ преноћити а зоре можда жива и не дочекати“.

Г. Пера имаше већ од природе меко срце и добру нарав, особито сада, када после дужег посматрања опази у овој женској, неку лепоту, неку примамљиву милокрвност.

Сажаљење и љубав према ближњему пробуди се у њему и после врло кратког предомишљања понуди јој своја кола, да је до оближње гостионице одвезу, што она са безграничном захвалношћу прими.

Познанства на путу имају свагда занимљивост у себи скривени тако би и сада.

У пријатном разговору стигну до гостионице, где су после добре вечере, сваки у засебној соби, полегали.

У зору рано, тек што сунце свој румен по плаветном небу расипати стаде, обучена сиђе се у гостионицу непозната госпа, капут г. Пере на руци држећи и запита крчмарицу неби ли јој стаи какког кројача знала казати, који би подерану хаљину закрпио?

„Ево у трећој кући одавде“, рече бирташица и хтеде однети капут, али непозната не допусти јој, но отиде сама.

Један сахат прође од одлазка госпе, ал никако да се врати. Јаукање и плач њеног детета, којег је у својој соби оставила била, пробуди г. Перу; он устане отиде сирочету које никако не хтеде да ућути; сад поче се облачити, и потражи капут у којем му беху новци и златан сахат, и никако да га нађе. Гњеван и зловољан зграби дете у наручје и отиде у механу, где му крчмар на велико изненађење рече, да је милостива још пре једног сахата отишла кројачу, од кога се до сада још није вратила.

Одма пошаљу кројачу и почем су чули да код њега још нико није био, не беше више сумње да је милостива с' украђеним стварима побегла

После овог догађаја г. Пера запушио се од пома-

ма, и помисли да је крадљивица у шуми, где ју је јуче нашао, морала прибежиште тражити; зато заповеди слуги да упрегне и да гледи да је ухвати, те тако ако је могуће да спасу што је украдено.

Кочијаш по заповести отидне у шуму, и заиста беше тако сретан те је нађе; сиђе с кола и у тај тренутак, кад ју је хтео на кола бацити зграбе га четир гвоздене руке, и почим га добро излемаше, поседају „с милостивом“ на кола и побегну.

Док се ово у шуми збило имао је г. Пера у биртији са свим други догађај. Његова жена у нежној чежњи очекивала га је још пређашње вече, али кад јој драги мужић не дође, помисли, да га је каква непогода у путу стићи морала. Целе ноћи није оком тренула и тек што петли запојаше, устане, обуче се и пошета своме милом супругу у сусрет.

Тако дође и до ове дерне гостионице, где баш хтеде упитати за г. Перу Мамлазића, кад га наједаред опази без капута, а држећи мало дете на руци, нешто псује и гунђа.

Нежну појаву овога састанка описивати нећу, само сам слободан примјетити да изненађење с једне као с друге стране бејаше огромно, док најпосле кочијаш без кола и коња не дође и своје грдно страданије не исприча.

Г. Мамлазићка не знаде се одма одлучити оћели у несвест падати или ће своме „драгом мужу“ очи ископати.

Г. Пера Мамлазић пак запушивши рукама уста раздреканом детету, једио се грозно на своју хришћанску љубав према ближњима, због које је данас тако љуто награбусио.

(С немачког.) **Банаћанин.**

Страшан двобојник.

Официр Н. Ала, бога ти, пријатељу, би ли ми знао казати, ко је и шта је онај црни човечуљак, што тако саркастично на нас погледа. Имао бих вољу да се с њиме прошалим, да га позовем на двобој.

Официр М. Овај се шале с њиме. Виш, тај мали човечуљак, то је најопаснији двобојник у нашој целој околини.

Оф. Н. Та ваљда није! Та жгеба, тај кепец.

Оф. М. Жгеба хин, кепец хер, ал што ти рекох, тако је, и није друкчије. Ко је год с њиме посла имао, тог је на брзо црна земља покрила.

Оф. Н. Па до сто врага, ко је онда тај човек, и шта је?

Оф. М. *(Шаљне му)*. То је наш нови окружни лечник.

Банаћанин.

Како су насела два Чивутина.

Код нас у Вршцу има један човек, који је далеко чувен са његовим досеткама. Мајстор Чока, тако се он изволева звати, ма да је сирома човек, он је ипак свагда добре воље; од њега ће те увек чути: божија је то воља, да сам ја сирома, јер да нисам ја, морао би други на мом месту бити, сви не можемо бити богати. Од заната је мајстор Чока ћурчија и врло је вешт мајстор, њему нема равна који ће боље да сашије мађарску опаклију.

Једног летњег дана када не имађаше баш посла, пође од куће, да се мало по вароши прође. Кад је дошао до мале пијаце, задрже га два страна Чивутина и ослове га овако: молимо вас незнате нама кажеш, ко може нас води у Панчеву?

Мајстор Чока, је узгред буди речено, и антисемита, ма да му је кућа међу Чивутима; па да би Чивуте насадио, одговори им, да ће их он у Панчеву водити. Чивути се порадоваше што не морају дуго тражити, запитају шта мајстор Чока иште до Панчева.

Шест фор. одговори овај.

Чиве се згледну, те се морало приметити на њиховом лицу, да им цена годи, јер знају, да се обично за кола 8—10 фор. плаћа, па ипак покушаше да нешто одкину, али мајстор Чока им рече, да он не би њих за 6 фор. водио, да има друга посла.

Чиве пристадоше.

Мајстор Чока заиска једну фор. капаре и позове их у оближњи бирт да само врштукује, па ће се одма кренути на пут.

Кад су ушли у бирт, мајстор Чока заиска једну порцију паприкаша и једну литру вина па се онако својски поткрепи, приметивши Чивутима, да му сад ни ручак не треба, издржаће до Панчева. — Мајстор Чока позове бирташа те изплати „цех“ и крене са Чивутима из бирта.

Кад су дошли на сокак, замоли Чивуте да га мало причекају док оде преко код штрангара да купи два „улара“. И збиља отрчао је до штрангара и купио од оног новца што му од капаре заостало, два „улара“. Кад се вратио натраг приђе Чивутима и сасвим озбиљно рече, да скину шешире да им проба уларе, јер без улара неће да их води у Панчеву.

Кад видоше Чиве да су насели, почеше да грде и оду у капетанију да мајстор Чоку туже.

Чока позват, дође у капетанију и исприча како је погодио да Чивуте у Панчеву води, а за своју сигурност да му не би побегли, купио је два улара. Он вели није одустао од погодбе већ они, па су још тако дрски да њега туже.

Како је суд решио, незнам.

Созврљонц.

Одговори администрације „Стармалог.“

Г. Меланији Коларић, Сомбор. Немате право што се љутите на опомене наше ради уплате дуга. Ми смо Вам *више пута* писали, па то није помогло. Нити посласте новац, нити одговористе. Кад смо Вам попретили да ћете доћи међу филоксерске дужнике, онда *одмах посласте* новац са једким узвиком „срам Вас било!“ О како сте благообразни, њежни женски створе!

Г. **Драгољубу Живковићу**, пароху. Беодра. Примили смо послата 4 ф као Ваш дуг, за који смо Вам *више пута* узалуд писали. А што наше опомене називате *безобразним*, то одбијамо на дару Ваше часне браде.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

КЊИЖАРСКО-ИЗДАВАЛАЧКА ФИЛОКСЕРА

воземо оне дужнике, који читају новине па неће да плате или узму да растурају књиге, па никад ни књига, ни новаца. Много пута смо их писмено позивали да плате што су дужни. Сад их ево јавно поименце износимо, па нека српски свет види који су то што филоксерски исисавају књижарско-издавалачко чокоље, те у кореју затиру ову радњу у нас. Ево њихова славна имена:

Филоксера!	ф. н.
Шандор Мирић, бележник. Гложањице	8—
Петар Радаковић, учитељ у Ваганици	10·34
Павле Борић, парох, Кумани	3·—
Ђорђе Грујић, Гвина	3·75
Сима Лутковић, парох, Дебрнце	8·25
Мирко Летина, трг. Бигач	8·90
Мирко Петровић, парох, Г. Брекевица	7·50
Алекса Ковић, гостионичар Панчево	4·—
Јован Шева, парох, Перна	8·90

1.	П. Марјановић, трг. Чуруг . . . . . дугује	9.45
2.	Вука Поповић „ Дољ . . . . . „	6.67
3.	Јован Крајновић, учит. Мало брдо „	6.75
4.	Милан М. Продановић, Панкуп „	4.95
5.	Јосиф Грујић, парох, Качарево „	4·50
6.	Живојин Предраговић учит. Баваниште „	15.—
7.	Гавра Радмилović, бележник, Соколовац „	4.50
8.	Коста Змејановић, парох Грк „	8.20
9.	Љуб. Николајевић трг. на Руме, сада у Војки. „	19.83
10.	Лука Иришки, бележник у Крчедину „	14.85
11.	Љубомир Т. Буровић, учитељ у Прешајн „	6.25
12.	Јован Апостоловић, парох у Рачи „	9.65
13.	Милан Теодоровић, парох, Кобилић „	4.50
14.	Вујо Вирјевић, трговац. Бигач у Босни „	12.45
15.	Исидор Николић, свешт. Арад-Гај сада у Ваду „	11.25
16.	Атанасије А. Николић парох у Шашинци „	16.—
17.	Тодор Ковиљић трговац у Нехолу „	18.70
18.	Коста Михајловић, трговац у Жабљу „	8.70
19.	Даде Бањанин, Шпаре код Оточина „	7.00
20.	Ђорђе Јовановић, Бингула „	4.70
21.	**Софија пл. Молдовић, Темишвар** „	4.—
22	*Buchhandlung J. Reich Karlstadt* „	17.47
23.	Ј. К. Тајгерлиу, у Оравици „	2.25
24.	Ристо Ј. Перотић, Мостар „	79.65
25.	Младен Ђорђевић, књижар у Београду „	50.—
26.	Ј. Трнавчевић, негде у Босни „	21.30
27.	Јеси Бирра, трг. у Бошилари „	4.66
28.	Аксентије Ј. Аксентијевић, сада у Рушчуку „	16.17
29.	С. Ј. Цвиковић, бележник у Голубинцима „	13.88
30.	Платон Соларић, парох у Катинци „	10.80
31.	Књижара В. Шмита на Ријеци „	34.31
32.	Јулијана Плашкић, учитељица у Сомбору. „	6.—
33	Св. Савковић, учитељ у Цук. Цркви „	6.40
34.	Нико Радетић, трговац у Приједору „	20·50
35.	Љуб. Дмитрић, учитељ негде у Босни „	17.16
36.	Љубомир Милин, трговац, Јасеново „	11.33
37.	Љубомир Тодосић, трговац, Маргитина „	14.99
38.	Живан Бодезинац, учитељ у Кисинди „	19.20
39.	Макса Стојковић, учит Мехкиград Темишвара „	8·90
40.	И. К. Пудевић, Ст. Бановци „	8.70
41.	Јово Поповић, учитељ, Вејвић „	8.90
42.	Ђура Митровић, Оравовица „	7.30
43.	Стеван Урошевић, Шид „	8.70
44.	Петар Милошев, На Ријеци „	12.45
44.	Гавра Трнинић у Загребу „	39.48
45.	И. Хамершмид у Вршцу „	14.70
46.	Д. Киселовић, Медина „	6.12
47.	Св. В. Милић, Ст. Градиште „	6.—
48.	Лазар Имбровић, Арад „	19·90
49.	К. Николић парох у Калову „	35.—
50.	К. Поповић трг. у Слатини „	71.70
51.	Васа Јовановић, свицијал. Сеч „	8.—
52.	М. Марјановић берберо у Батајници „	10.37

Ко од горњих дужника и сад неби хтео да свој дуг подмири, тога ћемо тужити суду. За сада износимо на јавност само горе наложене, а доцније наложићемо уз ове **још многе друге**, са којима свотама, ако се међутим не пожуре те сваки свој дуг исправна.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ШЕСНАЈСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац добија комад но 33 новч. Наручбиневаља упућивати **издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад но 12 новч.

Још се може добити

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ

У КРУШЕВЦУ

И

МИРОПОМАЗАЊА КРАЉА АЛЕКСАНДРА У ЖИЧИ

(СА ВИШЕ СЛИКА)

написао

А. Пајевић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду др Ђорђа Натошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, мале француске осмине, а штампана је на лепој, глаткој хартији, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевац уочи Видов-дана 1889. 3. Крушевац на Видов-дан 1889. 4. Крушевац, 16. јуна 1889. 5. Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање краља Александра I. у Жичи седмовратној. 8. Манастир Жича у краљевини Србији. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Неколико часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1. Кула Тодора од Сталаћа. 2. Црква Лазарица у Крушевцу. 3. Рушевине кнез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевац. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница. 8 Манастира Студенице украс на надвратни, север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. 10. Манастира Студенице скулптуре са источне стране цркве. 11. Жича седмовратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижарима и растуривачима књига, дајемо 25% попуста од горње цене и молимо их, да се наручбинама својим што скорије нама обраћају.

У Новоме Саду 28. Јула 1889.

Издавалац-штампарија А. Пајевића.

Бр. 35. 36.

Год. III

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 31. децембра 1889.

Власник и одговорни уредник ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

Издаје штампарија А. Пајкинћа у Н. Саду.

ОПОРУКА.

Опоруку чиним, још за здраве свести,
Сад ћу још једаред прапорци затрести.
Не велико звоно, већ прапорци мали
Нек отцингиличу: свршује „Стармали“.

Још неколко дана, па ме крије тама: —
Два последња зрна на бројаницама;
Али иза леђа имам више зрна, —
Ваљда нису гадна, ваљда нису црна. . .

Мирна срца стојим, крајње дане бројим;
Да се скинем с душе пријатељма својим;
Ако ј' и то мало, већма ћу их смирит'
С обећањем да се нећу повампирит'.

Опоруку чиним, омладино драга,
Ма да немам злата, ма да немам блага;
Је л' ми перо скврно, ти га само преби, —
И дугове моје све остављам теби.

Ја дугујем много своме идеалу;
Нисам вешто збиљу сновао у шалу,
Нисам вешто шалу сновао у збиљу, —
Али сам поштено иш'о своме циљу.

Уверења кашто знао сам прећутат',
(„Отров“ што га сејах, радо ћу прогутат').
Штедио сам ниже већма него краља —
Ти сад можеш рећи, да ми то не ваља.

Не велим да гинем од велике снаге, —
Где је данас снаге без труна очаја!?
Запад'о сам кашто у сентименталност, —
Па и томе греху ево сада краја.

Омладино драга, и теби сам кашто
У брк нешто рек'о, — никада ти ласк'о;
Под барјаком својим на трњу сам стој'о, —
А и где би старац за младима каск'о!

Ал ја ипак велим: сва су поља твоја,
То јест, ти се спремаш да на њина зидаш, —
И сатира ј' твоја, — па и ране моје
Ја остављам теби, да их ти извидаш.

Шта нам слога вреди, ја сам добро знао,
И њојзи сам много, много жртвовао;
А ти, колко жртав' смеш принети слози,
То промисли сама, — боже ти помози!

Омладино драга, буди добре воље;
Ти нам буди јака, ти нам буди лепа.
А да будеш лепа мораш бити ведра,
А да будеш јака, чувај се процена.

Па сад дижем чашу, (е гле самртника!)
Нека живи твоја и збиља и шала,
Збиља као збиља, шала као шала,
А срећица бољих времена им дала,

Нек ти здраво семе не пада на стене;
Нек ти сваки осмех тисућ мисли крене;
Кад говориш српски, нек те сви разуму,
Нек те сви разуму, — боље него мене.

Сад испијам чашу, — да вино не лапи,
Да „злотвора“ у њој не буде ни капи.
Ти сад чини своје, — а ја ћу се смирит' —
(Ал за то ћу ипак кроз тарабу вирит'.)

„Стармали“.

Несуђени хумориста.

Никад нисам мога века написао што за шаљив лист. Док сам се ја накањивао, а оно ето „Стармали“ престаје излазити. Па бар да отпевам једну лабудову (удову) песму!

Ал' верујте нисам ја крив, што не могу ништа шаљиво да напишем. Увек се неки враг уплете, па ми шаљиву жицу прекине и тако оставим за други пут.

Ево на прилику:

Једно јутро зарежем гвоздено перо и умочим га у шаљиво мастило па призовем хумористичну Музу, да ми улије у мозак коју килу бистрих досетљивих мисли и Муза већ изува пред вратима калочне па хоће да куцне алком на врата, а оно се пробуди дете, те својом вриском отера Музу натраг на Парнас, а мене у кавану на фарбл.

Други пут се десило, да сам себи тврдо предузео да будем шаљив и да што хумористично напишем, седнем за сто, а оно уместо да ми севне каква згодна мисао у глави, а мени стане севати зуб тако, да су ми све ракетле кроз очи летиле, па ни сам зубни лекар није могао ни кљештама да ми извади коју досетљиву мисао из главе, него је једна само зуб извукао.

Трећи пут сам себи опет предузео, да напишем што лепо и весело за „Стармали“. Чисто сам већ стиснуо у руку хонорар за написан бити имајући чланак, кад ми донесоше неку лектиру, која ми одузе сву вољу на шалу и смеј и на весеље код преље, а та лектира беше опомена за плаћање пореза, ал' не у форми пукета од „Vergissmeinnicht-“а, него у облику неке горопадно штилизоване цедуљице, а такве цедуље, заиста су ц е д у љ е, т. ј. оне ц е д е човека док му душу у ћепу чују. Наравна ствар, да сам на ту опомену одмах бацио перо и пожурио се — код Тиме на вино.

Једнога вечера — беше на пољу врло хладно — разузурим се и наумим да никуда не идем, него да седнем за мој писаћи сто, те да пишем што за „Стармали“. Била је већ прошла вечера, деца су полегала, жена шије неку реклу, у пећи пуцка ватра — једном речи, сва згода, да се човек расположи. Жени кажем да ми ништа непријатно тога вечера не спомиње, како бих сачувао ово расположење; дакле да ми не спомиње да је нестало дрва у комори, да ће доћи сутра неке одборнице ради добровољног прилога, да овај месец има 31. дан (те ћемо дакле до првог морати један дан дуже чекати него прошлог месеца) и т. д. Запалим цигарету, па хајд за мој сто. Јест, писаћеш! Хартије ни парченцента! Мастило неко превалио, а нема више у боци ни за лек! Девет сахата прошло, дућани затворени! Шта ми је друго остало, него манути се шаљивог писања, па се озбиљно са женом својом — опростити и отићи некуд, где се у флашама не налази мастило, него нека друга влага, која тако исто весели срце человјека, као и хумористички списи.

Али није дуго потрајало и ја опет једнога дана закључим у себи да нико не чује, да седнем па да пишем што сатиричко-хумористички. Али на врага донесе ми неко да читам најновију неку награђену шаљиву игру, ја је прочитам целу и дођем у тако тужно расположење, да нисам ни мало способан био да пишем што весело. Тако и тај дан прође „без линије“.

Него једне недеље у јутру баш сам био ванредно расположен. Сад ил' никад! помислим у себи и станем размишљати шта ћу весело да пишем. Смислио сам већ много што шта и таман да седнем да бацим све то на хартију, кад ми уђоше два пријатеља у собу и јавише, да нам је наш драги пријатељ Н. умрло и да је закључено да му ја држим надгробно слово. Шта ћу, морао сам се прихити. Кад сам остао сам размишљао сам о мало час смишљеним идејама за шаљив чланак и увидех да ћу све то моћи као згодан материјал употребити за надгробно слово, које ми брзо и испаде за руком. Тако дакле и опет остаде „Стармали“ без мога чланка.

Једне ноћи нисам могао дуго да заспим. Нису томе биле криве Текелијанске степице од пре четврт столећа, о којима су се у оно доба толики уводни чланци у новинама писали, него ће бити с тога, што су деца ноћни концерат без пратње гласовира у D-Moll-у удесила. Да ми брже прође време, станем премишљати, шта ћу шаљиво и доскочљиво за „Стармали“ сутра да напишем. Много сам материјала био већ смислио, могао бих три „Брке“ напунити, па би још остало рукописа и за „Хришћански весник“. Но кад сутра дан устадох и по кући се на све стране обазрех, видех да је наступио дан, кад у мужевима крв ускипи, жуч се проспе, човеку је све зелено пред очима и долазе му мисли па самоубијство — једном речи: тај дан ће се прати кошуље; вешерка се већ попела на гилотину и под њеним нежним рукама и сама се вода од беснила запенила. Наравно да ту онда човеку не може бити до шале, него дај онда да се то чисти!

Тако дакле видиш, драги „Стармали,“ да није моја кривица, што сам те оставио без мојих прилога шаљивих. Увек се неки ђаво деси и уплете. За то се шаљивом човеку ваљда и каже: баш си ђаво! Тек види се да шала стоји са ђаволом у некој свези.

Него шта ћу ја радити, ако мени испадне за руком, да ипак напишем што хумористично? Тебе, „Стармали“, више нема, ти си отишао у оно питање: „где је мирско пристрастије, где је злато и сребро“ (на овом свету си га се слабо набрао!) Па куда ћу онда слати ја своје шаљиве прилоге?

Добро, дакле да знам, шиљаћу их као уводне чланке политичне прегледе, дописе, новости и огласе у „Н а ш е м Д о б у“, па нек се свет смеје!!!

Акакије Акакијевић.

Европски концерат.

1. *„Галијо драга — зар сумњаш још?*
Та ја те љубим — к'о коза нож!

Штендхен за баритон-соло, пева г. *Пис-марковић.*

2. *„А што ми се Травник замаглио?“* . . . .

Уз пратњу „Пестер-Лојда“ пева г. *Калај.*

3. „*Вино ако крчмарице млада*
Цијеном ми радикалска влада.“
Трауер-*марш*, пева аустријско певачко друштво „*Англо-банка*.“

4. „*Дед' народе још'те мало*
Добављиту расте сило.“
Стара песма. Пева *угарски* г. *министар финанасија*.

5. „*Моја вера — моја политика.*“
Предаје по „*Србљаку*“ г. *Макс Фалк*.

6. „*Православија настављаче.*“
Увертира из опере „*Вавилонска кула*“, свирају на *јерихонским трубама српско-бугарски либерранти*. Посвећено г. *Максу Фалку*.

7. „*Узимало — давало*
С мачком свивало.“
Зајмодавна песма за тенор-соло, пева г. *Ко-бургија*, уз пратњу бугарског народног *брум-кора*.

8. „*Крајгарица мали дарак*
Ал' велика задужбина.“
Изборно-саборска запевалица, пева г. *Шорт фон Бурковић*.

9. „*Анђелику* . . . . . .
С тобом ваше војевати неку.“
Пева г *Јота Грујић* уз пратњу невине *Шеве* из *Аradског* рита.

10. „*У бој!*“
Одломак из опере „*Европски мир*“, цевао би велики мушки хор, — ал је ту песму врло тешко почети, — јер јој се не зна краја.

Ћира. Ала је леп тај енглески правопис!

Спира. Како то?

Ћира. Ето н. пр. Опи пишу Салисбури, а то изговарају Солзбери.

Спира. Е наш српски правопис још је лепши.

Ћира. Како то?

Спира. Ето ми н. пр. пишемо Вујић, па и то се сад може читати Сол-збери.

Ћира. Видиш, Спиро, да смо ми служили Анђелићу, и ми би сад имали неку певзију.

Спира. Ћути. — ала си грозан.

Пуслице.

Који Срби зазире од Хрвата тај и сувише осећа слабост српску. Који Хрват зазире од Срба, тај и сувише осећа слабост хрватску. А кад ми не би тако зазирали један од другог, можда би наши противници мало више зазирали од нас.

δ. Има једва пословица српска која вели: „Не-росод на сто, а пресол на леђа“, — а расол (са англо-аустр. банком) г. министру Вујићу у славу.

Чујемо, да Лемајић више не говори кроз нос, — него грозност(р).

□. „Наше Доба“ врло добро испуњава празнину, која је настала са престанком „Турског Народа“. Јер ево вели да се у новосадској српској општини терају политичке теревенке. Ако ову денунцијацију није сам уредник ипт писао нит ковао, онда је питковлук, што ју је примио.

△. „Наше Доба“ вели да од сада у наш црк. нар. сабор треба „бирати вирилисте“ (бирати!!! — вирилисте!!!) — „Н. Д.“ је и до сад у глупости надмашало све сумасшедше, ал ево сад је надмашио и сам себе.

§. Ове учитеље у Србији, који су под напредњацима изгубили своју кору хлеба, назива г. Несторовић протеранцима. Несторовић сигурно не зна шта је то протеранца. За то би вредно било да га либерална странка из свога друштва протера.

ǂ. Сад са нашао неки Касина, који је у Србији неколико хиљада проневерио. То је име јамачно погрешно штампано. Ваљда се зове Каска, — јер он са великим нашим дефраудантима не иде упоредо, него само каска за њима.

о—о. Многи су већ хтели да вапшу Оду београдској кадрми. Ал увек запну, — јер је ту тешко одатн.

Не знамо хоће ли ко за „Стармалим“ жалити, али један калуђер уверава сваког да ће он за „Стармалим“, до краја свог живота носити црно.

(Кажу „посвирај, па и за појас задени“; — но па ми смо посвирали пуних 12 година, — сад који владика жели да му „Стармалог“ за појас заденемо? — „Ни један!?“ — Е, томе нисмо ми крини.

Честитања.

(То је бар на дневном реду пред нову годину.)

✱ Чика Па-чика (Мориц) честита својим бирачима што нису морали читати извештаје о његовим дугачким говорима на сабору, и вели: non debeo вама, кад сам дебео себи.

✱ Ем. Радић честита епископу Арсенију што има осамдесет и толико година, па ако је то мало за

патријара (пре је било и мање много) он би му радо дао од својих дојакошњих година једну десетину, а са погледом на Босну, макар и једну трећину.

✱ Дух пок. кнеза Михајила не честита Тиси Калману ништа само му прориче, да ће и он пасти у Кошутњаку.

✱ Босна и Херцеговина честитају јужној Азији и северном Лапланду, што нису близу Европи и њеној цивилизацији.

✱ „Наше Доба“ честита себи што „Стармали“ престаје, а „Застава“ и „Браник“ немају каде да бар ћушнутост његову рашћушкају.

✱ Анђелић из гроба честита сваком ко год није честит, — и то је једина утеха кукавним угурсузима нашим с оне стране браве.

✱ Др. Живко Богдан честита барону Николићу што се не мора кретати са свог становишта, јер му се челични народни људи и сами приближују.

✱ „Стармали“ честита себи, што није жив дочекао, да се српски озбиљни новинари са старим девојачким љубавним писмима мушкетају.

Бука. Јеси ли чуо да ће се од сада моћи и пчеле поштом шиљати?

Шука. Бсаферим, момче! То је напредна мисао. Заслужује, да и ја што на њу напредем. Ја предлажем да се од сада у свако приватно писмо метне по једна пчела; па ко на пошти туђе писмо отвори, да га пчела таки у нос пољуби.

Бука. Е, ал онда би му отекао нос као патлиџан.

Шука. Истина. Ал онда не би више турао нос у туђе тајне.

Куком по леду.

= Кад људи имају највише воље за рад, онда је још сувише рано. Кад стеку највише памети и искуства, онда је већ касно.

= Ништа лепше од лепе девојке, која не зна да је лепа.

= Више пута, и у најмирнија човека језик се збуни па у место: „*Боже мој!*“ каже: „*Може бој!*“

= Некад не сецуј оне нумере, које сниваш, него увек *друге*, — јер увек друге изиђу.

= Није довољна само воља, да се учини што добро, — ал да се учини што зло, за то је довољна и самовоља.

ОПРОШТАЈ.

Дође час, да се са читаоцима нашим за навек растанемо.

Е па растајмо се мушки, — та уздисаји се и тако не могу штампати.

Па кад је опроштај, ми молимо да нам опрости свако, ако смо кога за ови 12 година увредили, — а то није заслужио. Тако исто молимо да нам опросте и сви они, које смо по слабости људској штедили или превидели, — а то нису заслужили.

И ми праштамо сваком ко нас је год мрзио, клеветао и гонио.

Дај боже бољих времена, — ко за нама дође, да сретније прилике нађе.

Захваљујемо на многим симпатичним изјавама које смо овог месеца са уважених страна добијали, које и у последњем часу души утехом годе

С богом роде! Здравствуј! И задржи нас у добром спомену.

Уредништво „Стармалог“.

Књижевник.

— ПРИПОВЕТКА. —

(Наставак и свршетак.)

Чим се Велизар опоравио, почела му и фантазија бујније да ради. Било је до душе тренутака, кад је и сам посумњао у песнички позив свој; али та momenta lucida потамниша на брзо пред уверењем, да управо још није наишао не „право одушевљење“. Он се тешио тиме, да велики дуси морају претрпети и велике потресе, да буду кадри што велико произвести. Досадашња одушевљења беху за њега дакле само ситни покушаји, који су му једва једно срце разиграли; али сад, кад се на трећем срцу љута гуја пробуди, кад вино почне утицати и довести ми фантазију у екстазу — ах!!

— Шта је љубав? говораше у себи. Љубав је добра за моје јунаке, она нек одушовљава њих, али за песника није љубав а најмање.... (Велизар је ту хтео да каже „сеоска“, али помисао, шта му је донела та љубав, угуши му реч још у грлу.) Шта ће мени црномањасте, плаве или смеђе! Ако је стало до боје, помоћи ћу се ја већ. У место да се одушевљавам плавим девојкама, пићу белог вина, смеђе нек замене шиљер а црномањасте црно вино. Прекрасна мисао! Бело вино — лирска песма; шиљер — балада; црно вино — трагедија. До те мисли није дошао још ни један песник, и ако се многи одушевили вином. Онај стари грчки песник, онај Ана... Ана... та како се зове! Да, Анакреон пио је цео дан. Није ни Хорације био бољи. Па Хафис, па Краљевић Марко — али да, тај тај није био песник. Све једно, тек је пио, па је одушевио силне песнике, цео народ.

Велизар поносито подиже главу и упути се „Црногорцу“. Ту ће да покуша одмах трагедију из народног живота, из српске прошлости, а може и из садашњости. „Црногорац“ на фирми биће му такође на руци. Седе за сто и наручи вина. Кад је имао пуну чашу пред собом, извади бележницу, још увек чисту, и оловку, да мисао, још тазе, ухвати и на хартију „причврљи“ — као што рече у себи. Дуго је седео и мислио али написао није ништа. Што год је више пио, све му се мање писало, али му се очи све то већма блистале и стаклиле. Механџија Тоша гледао га је по преко, кад му је донео већ и шесто „два деци“. Да чудна госта! Суши чаше, као да африкански ветар Самум пролази кроз њих; не говори ништа а сваки час се нагиње на хартију и сваки час узима оловку у руке а опет не пише ништа. Осмо „два деци“ није произвело никакву промену; гост седи као залепљен.

— Тај подноси! промумла механџија Тоша у себи. Само шта се клати непрестано.

Но Велизар је ипак написао нешто. На првој страни стајало је лепим словима: „Лирске песме Велизара Витомировића. Одушевљење бело вино код „Црногорца“ у Новом Саду“ Али то и беше све. Па опет не беше све Кад је смирио једну литру, сети се свог плана, презрне неколико листића, па напише: „Трагедије Велизара Витомировића. Одушевљење (за сад) бело вино код „Црногорца“ у Новом Саду.“

— Нек стоји, рече у себи; нек служи као грађа за историју мог песничког развитка. У осталом, ово је вино слабо, никако да ме загреје. Молим вас, рече гласно; имате ли јачег вина?

— Има. Салаксије.

— Дајте ми Салаксије. Али пре хоћу да платим ово, да знам границу песничког квантотета.

Велизар је имао девет пута по „два деци“ белог вина, кад удари у Салаксију. Код шесто „два деци“ није био до душе песнички одушевљен али је био гладан. Шта је било хладног јела — било је међу тим вече — појео је у сласт а непрестано је заливао вином.

Кад се почели гости купити, устане Велизар, плати и оде. Сметали му гости, „турбирају га.“ Од она три сребра остаде му једна и три шестака; но опет је био задовољан: написао је бар „наслов“. Што није написао и коју песму, чињаше му се што је вино слабо и што није понео материну шареву чашу. Ко ће и црпети одушевљења из оних бирцуских чаша!

Док је дошао до куће, стегло га је вино инак нешто. Но држао се и само што му је језик одавао, да преко њега није текла бунарска вода.

— То не ваља, мој сине, рече му госпођа Соса при вечери; ти се ево и опијаш а још ништа ниси написао, што си тако страшно обећао Него слушај, шта ћу ти рећи: За који дан почиње школа. Како би било, да се упишеш, па да репетираш осми разред.

— Ја! разрогачи се Велизар. Ја да молим професоре!

— Богме не ја, одговори госпођа Соса.

— Док у мени тиња божанствена искра, дотле ја не идем у скамију.

— Кад не ћеш у скамију а ти иди за сто. У варошкој кући ваљда ће се наћи за тебе место. Буди писар, ћата.....

— Ти ме вређаш, мати!

— Ја новаца немам, да храним бадавацију....

— Опет увреда! Чекај само још који дан. Сад ил' никад.

— Који дан још морам чекати; али то ти кажем, да ми се онда решиш.

— Ја имам још пет сребрних форината, примети Зорица; ако ти је поможено...

— Кад бих ја допустила, да му их даш, рече госпођа Соса.

— Ти баш не ћеш за моју будућност ништа да радиш а сад се истекем осећам одушевљен....

— Или пијан. Иди лези!

Велизар је и сам осећао да је пијан, те се није ни одупирао, већ оде у своју собу.

Сутра дан се пробудио рано.

— Јучерашње одушевљење стало ме је скупо; данас то не могу. немам ни новаца. Али.... ха! У Мајуру је јефтино вино. За новац што имам, могу тамо попити пет до шест литара. То су одмах шест трагедија, те сам тако једним ударцем накнадио сву дангубу. После ручка идем у Мајур. Сад не фали!

Велизар наложи Зорици, да му донесе ону шарену, пљеснату чашу са ормана, и чим је ручао, упути се у Мајур, и не пазећи, да је на пољу ужасна жега. Журио се, да дође што пре до „одушевљења“, да „избаци“ трагедију те тако да утиша своју матер. Оде управо „Петлу“; ту има и баште, те може поред вина уживати и у зеленилу.

И опет је извадио бележницу и оловку, и опет се спремао, да сваку мисао онако тазе „укечи“ и на хартију

„причврља“; но — он је уго седео, пио и мислио, али написао није ништа. Већ се почео помало једити, први пут.

У то га лупи неко по рамену и он чује речи:

— Зар још, Велизаре?

Велизар се окрене и спази своја три друга, Јоцу, Миту и Ђоку, који га најозбиљније посматраху.

— Ми видимо да си још у другом стању, примети Јоца; допусти, да ти будемо бабице.

— Биће нас много, рече Мита.

— Седите, седите уза ме, проговори једва Велизар. Не могу вам казати, како се радујем, што сте ту.

— Каква ти је то чаша? запита Ђока.

— То је сосуд мога одушевљења, одговори Велизар.

— Хм, учини Јоца.

— Међу нама буди речено, примети Ђока; ти си момак и по. На теби се не види ништа, да си био . .

— Пст! Немој! промумла Велизар.

— Не знамо ми, да си ти био у Футогу, пробекељи се Мита.

— Не знамо ни да си бао паорско момче, ни да су те други момци пропустили кроз прсте, додаће Јоца.

— Зар си говорио? запитаће Велизар Ђоку прекорно.

— Боже сачувај, бранио се Ђока; знали су они то и без мене.

— Сад свеједно, рече Јоца. У ком си стадијуму „одушевљења“?

Велизар опусти нос, наслони главу на руку и уздане дубоко, дубоке.

— Браћо, рече на послетку; ја сам се за овај свет родио или рано или доцкан.

Она тројица почеше махати главама.

— Чим хоћу шта да напишем — не могу. Сад, или је те мисли ко год избацио, или су још тако незреле, да нисам ни ја кадар од њих створити што. Ви видите у мени човека, који очајава. Не, што не бих био у стању створити, већ што ми је рука немоћна, да прибележи ужасну навалу мисли. Да знам бар стенографирати. Знате, браћо мене обузима неко тужно осећање, што не могу никако да остварим своје идеје. Кад кад бих се тукао, кад кад бих плакао . . . .

— Немој ни једно ни друго, већ натегни тај твој „сосуд“. Данас сте моји гости. И тако те нисам частио, као што сам хтео, рече Ђока чисто дирнут од Велизаревих речи.

— Тако је, примети Јоца; окани се ћоравог посла

— Још данас ћу да покушам, па ако и сад не иде, онда . . . .

Велизар није изговорио последње речи, удавио их је у вину.

Пријатељи се разговарали дуго. Од књижевности пређоше на своје науке, на ђачки живот и на многе друге теме, које се при вину лако и складно развијају. Доцкан у ноћ кренуше се кући — сва четворица добро надућкана.

Путем је Велизара опет спопало књижевно „одушевљење“, већма него икад. У свом заносу корачао је напред, говорећи сам са собом, те није ни приметио, да је ћуприја отворена; нису га спазили ни стражари, кад се провукао. Тако је онда у највећој екстази, на врхунцу свог „одушевљења“ — пао у Дунав. Није имао каде ни да викне, тако се брзо нашао у води. Срећом су га видели људи, те откаче чамац и полете за њим. Велизар је умео да плива, те се одржао на води, док није дошла помоћ. Био је као моча, кад су га извадили и пренели на другу обалу. Добро те је било лето и топла ноћ, те од читавог купања није имао друге штете, осим што је изгубио ђор. На обали га дочекају другови; Ђока обилато награди људе и сва четворица упуте се у варош

— Хајдмо Тими Јерковићу, рече Јоца; треба да се осушиш.

— То је далеко, примети Мита; озепшће.

— Кад му није нахудио Футог, не ће ни Дунав, рече Ђока; хајдмо Тими.

Велизар није говорио ништа. Ћутке је корачао са својим друговима; они су га могли сад одвести у пакао, у Футог, у гимназију. Њему би то било са свим све једно.

Кад су дошли Тими, пресвуче Велизар своје хаљине. Тима му даде хаљине, да не седи као од мајке рођен, и кад су се у неко доба кренули кући, биле су му хаљине суве-сувцате. Но за све бављење код Тиме није Велизар говорио ни речи; али је тим више пио. И он се тако одржао, да је Јоцу и Миту отпратио кући а Ђоку повео собом, да код њега ноћи.

Кад се Ђока сутра дан пробудио, спази Велизара, како нешто тражи по ценовима и како му лице бива све веселије.

— Шта тражиш? запита га.

— Бележницу; али та је на дну Дунава.

— Мани је до врага! Је л' што било у њојзи?

— Ни кера.

— Онда ти није пропала ни једна мисао.

— Мисао? Мој Ђоко, Дунав ме је излечио.

— Зар се не ћеш сад одати на критику?

— Какву критику! Добро те мене нису прорешетали. Ах, Ђоко. . . .

— Шта?

— Ал' зам био грдан мазгов!

— Кад би само до тог уверења дошли многи писци, особито жутокљуни критичари!

— То су истекем мазгови. Ја се бар нисам и казивао, нисам се ни наметао, нисам хтео да сам паметнији. . .

— Такве би требало у Футог. Па шта мислиш сад?

— Још не знам. Док се разговарам с матером.

— Међу тим хајдмо на пиво код Тош . Повешћомо Миту и Јоцу, и ту ћемо сахранити твоје „одушевљење“.

— Али само књижевно.

Сат доцније седели су пријатељи код Тоше и „сахрањивали“ Велизарево „књижевно одушевљење“, сахрањивали књижевника Велизара Витомировића.

*

— То је најпамитније, што ти је за ових ферија пало ни ум, рече госпођа Соса свом сину, кад јој је после неколико дана саопштио, да ће поново да се упише у осми разред.

И Велизар је пошао у гимназију. Срце му је било о ребра, кад је ушао у то просветно здање и кад се попео на први спрат. По ходнику је било пуно ученика, који су дошли да се упишу. Мало блед у лицу ступи у салу.

— Шта је Витомировићу, упита га управитељ.

— Дошао сам, господине, да се упишем у осми разред, одговори Велизар.

— Е, то је лепо. Али сад шалу на страну. Зар не видите, да сте већ и обкратили. . . ej, ej!

У сали је било много професора, који су дошљака и гледали и пису. Велизар је хвалио Бога, што се и не обзиру на њега. Сиромах, мислио је, да професори знају, како се о њима изражавао, те је држао, да је пао пре него што се и увлеко.

— Мати, рече за ручком; ако добијем само једну другу класу, исписаћу се и идем у солдате.

— Солдатима тек дижу монументе, браћа, примети Зорица.

— Неко ми о том говорити никад више, јер иначе. . .

— Е, а моје три сребрне форинте!

— Већ сам их накиндила ја, ћута, рече госпођа Соса.

Велизар је одржао своју реч. Никад га више није засрбило, да буде „несамртни књижевник“ а то му није тешко ни пало.

М. С — ћ.

Молитва игуманова.

Боже благи, боже јаки,
Твоје име светом влада;
На те мисли непрестано,
У тебе се сваки нада.
И кад спавам душа моја
Само тебе, боже, сања;
Све на свету што с' догађа
Све по твојој вољи бива.
— О Јосиме, пројосиме,
У купусу ево вола!
Трчи, трчи врат сломио,
Окани се апостола. —

Слава теби, о господе,
Што светове ове стварâш,
Што на небу и на земљи
Премудрошћу твојом владаш.
Теби, теби боже силни,
Моја с' душа горе диже,
Постим целог свог живота
Да би теби био ближе.
— Спиридоне, гледаj добро,
Да се јагње не препече;
Скин' га с ватре, ал' га нико
Док не дођем да не сече. —

Слава теби, о господе,
Што одозго на нас гледаш,
И што врагу нечастивом
Ти над људма област не даш.
Молим ти се, боже благи,
И на мене гледај грешног,
Да те могу ја славити
Напој мене духа светог.
— Герасиме, Герасиме,
Мети вино да се лади —
О господе, милост твоја
Испоснику живот слади.

(„Ваљевске новине“.) **Љ. П. Ненадовић.**

Стара шала.

Има скоро две године дана како лежи у уредништву овога листа један документат старе српске шаљивости. До сада га само за то нисмо штампали, јер намеравасмо бар неколико врста тога рукописа дати да се аутографише, не би ли се тако докучило из којих је година а можда и чијом је руком писан. То се пропустило, па сад у последњем броју овога листа нека бар изађе садржај. Тај нам је рукопис послао пошт. г. Макс. Лудајић, а ту је пошиљку пропратио писмом, које у изводу овако гласи:

— — „Ја све од 40 и више год. скупљам српске старине, па међу овима наиђох на једну „Инштанцију либо умолитевно прошење“ коју вам у прилогу шаљем, — — — је ли већ где год штампан? није ми познато. Датума нема, с тога не можемо ни то знати, који је тај бачки владика, што није дозволио на дан своје инштанције „Бал“ држати. Колико се опомињем, чини ми се да ће најмање 30 год. бити, од како ја ову инштанцију у мојој збирци чувам. Ви сада љубазни господине и пријатељу нагађајте, који је тај камена срца владика био, који није допустио „Играчицама, Балђиницама и кићењкама Новосадским протанцовати. — Оне конте на полеђини инштанције „изрядне“ су, баш их је писац фино склопио. А по папиру види се, да је цео табак папира употребљен био, жали боже да је од другога листа — као што се види — највећи део искинут, али и ова у целини инштанција са својим финим „контама“ тако је лепо „исдифрана, да би се и сам ова[ј], камена срца владика, да је жив, трохотом насиљо. — Биће да је ова инштанција и „конте“ баш концепт. — Ако вам се свиди, љуб. госп. да је ово за ваш лист „Стармали“ а ви то употребите“. итд. итд.

А сад, захваљујући г. М. Лудајићу на пошиљци, ево тога рукописа, т. ј. сачуване пре половине његове:

Ваше Високопреосвященство
Милостивлајшій Господине!

Могледно на велики и тешки жалость наших развмети, да Ваше Високопреосвященство нисе хотељи допистити да на дань давно пожелане Ваше Иншталадије Бал буде. Колике Сиза, колико Узисал, зле волје, грискани Ноктио и чинкања Фронцци на Маранама тай тежни глась проузроково, то себи представити неможете. — Многе смо ѳ нась тежне већ ѳседине чекаюћи и Бга молетьи да Еданшитъ и мы ти славу доживимо Епгескопски Иншталадију — и Бал — — за кое су наиз ошитъ в колески наше Матере, као за най славній и най милій догађай живота свога ситесе наприповедале. И Ето дође то мило и златно врехе, присше Иншталадија най славнје Епгескопа, какваго ошитъ у Роди Човеческомъ было ніе. — — Чесмо да ће доћи сила много Господе са стране, из Пеште, Видима, Егре, Сомбора, Темишвара, Бечкерека и чакъ чакъ богъ зна ѳ кнаь изъ далека — ахъ сладки наши страни!!! — све на карыца, све на четири коня са Пандури съ клапъцами и звонцама — трепте халине од злата, вивсе обераните, Мамизе звецкаю, — на сладки наши Официыри у Уніформама са Портупети, са Дечиови Сабльицама, што тако често и сладко кицкаю, као и наше Срдце за њима — — ѳ Радости, жељ и надежде, играли са намъ прсти у цыпелза, очи у глави, сва намъ се Пища по Тайти и калонади ѳкретала, свако іой Срце нарасло, кад с помислила да се може (овде је издерано на неколе да се чита).

И ахъ грозни глась да Балъ быти неће посеве радость наши, поруши Рай наше! — Ваше Високопреосвященство! и ми смо часть Стада вашегъ, Овчице ваше,

*

вьћете многе хиљаде потрошити, да несите, прождрљивне и неблагодарне жељаде занзите, кои ће да по оном гадном обичаю ошиљу онай данъ благодћивше повратите; а нише бы се Нежиде невине провеселиле и протегле, а занста по времена и неђна благодарне и услижне ѡ жељада биле. Молимо дакле и пизимо на колени наши вама любимо свети ск ъ и десници, дозволите и благословите да се и ми у Н. Сади на дни, нама на Радость а Вама у Здравље кои пиљ проритмо — и то! тратирититоиъ! да живи лепи Епископъ! Ишпиљаціи! Балъ! ѡпростите нашъ што смо тако слободне. Помислите да се женске Гиске, нашъ ћете имати милость съ прама насъ као добриъ Отацъ, Пастиръ и представитель нашъ. — Препорючкивше у Ваше благоутробие оставемо съ величайшомъ каквомъ надеждомъ, таквомъ и понизностію и почитаніемъ

Вашегъ Высокопреосвященства

всенайкорийше рабиње

Играчице, Балъшиице и кићење НовоСадске.

Мы нижайше долиподписати усердиђше Молбе наше къ молбама нино надеждни Лепота наши представљамо Милостивђшемъ приправно Вашемъ Высокопреосвященство редом у контима штетѣ нашъ, кою би у случаю ако о ъ Бала ништа было неби трпити морали.

Конта № 1.

10. фини, 50 митаљ, и 200 НСадски Балклајда 3 штацше Пантлика, 2. Сандука Златна Папира, трепетлики, фалишна злата и други ситница, 50. Ока Хорнодли и шпеноли, 20. Сиоло а фишпана, и 300. сваконки Штримфли у Сими 521 ф. 32 кр. Трговачка компанія.

Конта № 2.

Трои кола цвећя, капа, конфишцова. Пераница, Шмизли и др. у Сими 120 ф. 3 кр. ½ Машамоде сдћшиъ.

Конта № 3.

Нови 5. пари ѡ каделера, 30 одъ финогъ кордована. 80. одъ виста цинела, 200 ф. и пр. къ томе за крилъвѣ одвешено 600. пари цинела 300 ф 6 кр. у Сими 500 ф. 6 к.

Цехъ Шустерски.

Конта № 4.

Особито ми се шнайдери, вешери и вешерке молимо, да не Си штетѣ трпили коя наиманъ износи 400 ф. Бидући да с и шивенѣ и праше из моде изашло.

Цехъ шнайдерски и Прал.

Конта № 5.

20. Бели Гефроренеса. 2. Мерова Пиелова и Пиелица. и 4. Мерице катарцедли са верзовц у Сими 200.

Цукербекеръ.

Конта № 6.

30. фини Ракъ Пилфера, цепти Помаде и мирисави водица, акоъ Белила и пополваче Румепила у Сими 2589 ф. 59 кр. Апатекари.

Дакле осимъ Музиканта, Штирнохера, Фиякера, Сапшћиа и пр. и пр. осимъ Сиза, уздисаиа и клетве показнесе штета у готовомъ Новца свега 4381 ф. 40 кр. ½

на Его

Высокопреосвященствашаго Гдна Епископа

нижайшая Ишпиљаціи либо умилителио прошевше винтеръ именоватихъ восликобысеи Балъ держати милостивзиме дозволиљ.

Ово су прве две стране табака, које су се задржале; од друге половине табака има само нешто мало Ми ћемо све ово сачувати и радо ћемо показати свакоме кога интересује. Да је пок. Ђ. Рајковић жив, он би нам каида понајбоље растумачио из кога је ово времена, а можда би познао и чијом је руком писано.

„Стармалом“ *)

„Wo man singt, da lass Dich fröhlich nieder,
Böse Menschen haben keine Lieder.“

Јест, јадни су људи, који песму воле,
— Песме су нам много у животу дале —
Ал по богу људи, ал по богу браьо,
Какви су тек они, што немају шале?!
Таквих није било, ил ако је било,
Такве мора брзо већи јад да свали,
Таквих није било, ал таквих ће бити,
Кад нам ево данас, престане „Стармали.“
Оставља нас хумор; оставља стрпење.
Да се на нас тужи, свани је у праву,
А зар можно беше, да се и то деси,
Да и чика Јова заборави шалу?!
Што му један скрпи, то нам враља свима.
Зар је и он чекао од свог рода хвале?
Зар је и он мино, да има признања?
Е зацело видим, да већ нема шале,

— — — — — — — —

Та нако је код нас, где су толке страсти,
Где је толко зломе, где је толко мане;
Ту нећнема друге, него да се гушам,
Ил — да хватам стварн са шаљиве стране.
Ост ваа нас хумор; оставља стрпљење,
Потраје ли тако; где ћемо се наћи?
Лакше се разбесни, него ли насмеиит,
Ал ја само питам: на што ће изаћи?

— — — — — — — —

О листу је говор. — Под јесен је било,
На књижевној грани зашушгало лако,
А данас сред зиме, лист нам паде доле.
На рецимо с Зиајем: Морало је тако.
Ал прољеће иде, иде нова вада,
Зиајева ће листа и опета бити;
И то листа бела, — а тек кога такие,
Овај ће се текар, згоћен — зеленити.
До вађења дакле, до скора вађења!
Збиља није право, да нас чама свали,
До вађења дакле, на на она шала,
Друкчије се звала, него баш „Стармали.“

+

Уштипци.

У Србији је било људи, који се не хтедоше ширити према губеру, него су хтели „помпе“, за то су сад изашле „Бомбе“.

* * *

Ко је и шта је број 1? — Обично 1 и 1 јесу 2. Ал овај 1 и још 1 таки, то би била коначна пропаст Србије.

* * *

Шта је Бонту радио у одсудном, дванајестом часу? Купио је 67 сатова са и без ланца.

---

*) Писац ових редака, иако је право, да не мора писати буквице за „Стармали“ уредшку на углед, јер уредника онда не беше у Н. Саду нит у близини, већ је ишао право у штампарију да се без церуре штампа. Држим да г. уредник „Стармалог“ није ту полемичку оповаз, и писац се служи старим обичајем, да мимо г. уредника пошље ову песму право у штампарију.

* * *

Златни су то били сатови, али не по Србију.

* * *

Оне сатове ће још очеви искварити, али ланци од оних сатова ће чак и потомству остати у наслеђе.

* * *

Дакле кад неки почну кијати, то се зове „руска болест“. — О! О!

* * *

До сад се говорило, да само Словаци пате од руске болести, а кад ово има је и у Бечу и Берлину.

* * *

Српска скупштина је одгодила састанке због руске болести. — Да та скупштина има руску болест, то је „Лоја“ још пре толико месеци погодио.

* * *

А шта је са Васиљановом оставком? Свакојако се потврђује да су га — оставили.

* * *

Срећом је победила при општинским изборима опозиција, а већ је било дошло у Загребу да грађани загребу.

* * *

„Пусти петла на праг, он хоће у кућу“. Дипломација је на берлинском конгресу тражила од Србије, да призна равноправност Чивутима; а данас већ траже, да се Србија мора дати од солских Чивута варати на мери.

* * *

„П. Лоја“ пева англо-аустријској банци: „Варај не варај! Варај дико још мало“.

* * *

А из Србије певају. „Где би био, Чивут чика дика, лаже моје Чивут чика дика. Даје веру, ал' му знамо меру; „Пестер Лојде“, и веру и меру“.

Посета код „Стармалог“.

Многима је долазио „Стармали“. Но мени није познато: да ли се ко сетио, да врати визиту тој шаљивчини. Ја, и ако баш нисам познат као врло учтив, нисам пропустио, а дâ му бар сад не одем.

Затекао сам га где седи и пише тестамент. Својим дужницима остаћа увиђавности, јер без увиђавности неће му платити дуг. Кад сам ушао, баш је грицкао перо, те помишљао, коме ће оставити своју шалу и добру вољу.

„Добар дан!“

Но да, нисам вам га ни описао. Није женско да прије године, а баш да је и женско, не би могао, јер му на челу пише колико је стар. Сад му је управо 12 година. Да је српска девојка, таман би му било време, да пође у католички „клостер“ у школу.

Српска пословица каже за неке, који нису више млади: „прва глава, други зуби“, а код „Стармалог“ је обратно. Ово му је сад већ друга глава (васлова) а зуби су му остали стари. (Уме баш добро да заједе.)

Но себи се разуме да сам по новинарској дужности узео „Стармалог“ на мандрос, или како се то лепше српски каже, интервијусао сам га. Прво се питање тицало његовог престајања и ја паустих:

„Мора л' ?“

„Јест, морал“ одговори он.

„Та ми се канда не разумемо?“

„Врло се добро разумемо,“ рече он и подсети ме на Јојкићево писмо о моралу.

„Но зашто други пребацују, да сте се продавали.“

„Јесам. За 4 ф. годишње, 1 фор. на 3 месеца, а читаоницама у пола цене.“

„Јесте ли остали коме што дужни?“

„Написам. Ал зато ми многи замерају.“

„А је ли вами ко што остао дужан?“

„Многи. И за зато њима замерам.“

„Но право да вам кажем и ја вам замерам.“

„Шта?“

„Пре сам вам замерао, што сте се тако дуго скањивали; често пута не може човек да дочека број. А сад вам замерам опет, што се тако журите с последњим бројем. Има времена. Последњи број „Стармалог“ могао би изаћи и после десет година.“

„Доста је било. Да видите: шалити се 12 година, није ни то шала; а чим није више шала, право је да престанем.“

„Напослетку: наши шаљиви листови не живе 100 година. Али се ето нижу: „Змај“ же роди „Жижу“, „Жижа“ же роди „Стармалог“, а „Стармали“ же роди — шта мислите, кога ће он родити?“

„Стармали“ ме погледа. Каква су данас времена, тај лист би морао бити нежан, па да сваком умилно цркуље. Чудно би се он морао звати.“

„Па ако ће се звати и „штиглица“ маримо ми.“

„Попустите ви мало од тога,“ рече у шали.

„Е на кад баш хоћете, попустићу вам читава два слова, па нека се зове „иглица“, и нек буде дакле — иглица.

„Стармали“ се спремао да ми нешто одговори, ал ја чим видех да сам га укебао, брзо се опростим од њега, само да би остало на моме.

На вратима се сударим са једним здраво дебелим господином, но који има шпак већу кућу но трбух.

Је л' ту „Стармали“? пита ме.

„Јесте.“

„Но хвала богу кад сам га нашао. Знате, већ има 12 година како се накањујем да се претплатим на тај лист, па једва некако уграбих прилику.“

Благо нама! +

Како је тетка Сока награбусила.

Мали Стева врло је добро знао да тетка Сока (јеште дјева) има пуних педесет година.

У неком друштву, где је и Стевица био, повео се говор о годинама, на што тетка Сока рече да не мари за ове разговоре, јер врло добро зна, а баш и не крије, да ће за неколико дана навршити своју четрдесету годину, а то јој баш није мило, — за то неће са о чему другом говори.

На то Стевица избаци своју приметбу:

„Је ли, тетка, ти си имала управо десет година, кад си се родила?“

Банаћанин.

Један гласуљак одавде.

Канда неко за нас пита
У широком свету том?
Ја ћу пустит' мој гласуљак
Да с' не мисли: Босна је сом.

И сомова има разних:
Једни спусте доле брк,
А други га закопрче, —
Још им фали само жарк.

Како вам је? (неко пита)
Одговорит' нисам лен;
Ако није све баш лепо,
Ал се зове да је schön.

Кад се зове нек се зове;
Свиди л' вам се овај пут? —
Ако није, бива, добро,
Ал се зове да је gut.

Да л' читате што вам пише
Нова ере рожданик? —
Ако није права срећа,
Ал се зове да је Glück.

Можда ј' и вам ко год прич'о
У слободи да је рај? —
Ми слободу поштујемо, —
И кажу нам да смо frei.

Од вас стиже у журнале
Многа врло лепа ствар. —
Слободно вам варати се,
Истина се зове wahr.

А да л' кадгод добијате
И похвале оброк сав? —
Кад легнемо, задремамо,
Тад нам кажу да смо brav.

Кад вас већем тако зову
Да л' вам барем роди жир —
Шума ј' негда било овде,
Сад се „овде“ зове hier.

Да л' мислите веселије
Поиграти коло ви? !
Коло, коло — какво коло?
Ми имамо Colonie.

А знате ли бар немачки?
Знамо нешто, дете ј': Kind:
Жалост Kummer, зима Winter
Време Zeit, а ветар Wind.

У С.

Аноним Опрезовић.

Поштованим уредништвима „Obzora“ и „Србобрана“.

Није лепо видети, кад на првој или другој страни којег листа остану с недља дугачке празнине, као да је какав чланак снег затрпао. Кад нам дође такав број у топлу собу, таки нам се соба охлади. А то нам се са вашим листовима више пута догађа.

Ви би требали за таке случајеве да имате у приправности слике преузв. г. бана и по којег од његових дичних подупирача. Па чим вам се по који чланак збрише а ви на то место да прилепите по коју таку слику. — Истина, ни то нас неће загрејати, али бар неће бити одурне празнине, и тиме би задовољили природан закон, који се зове horror vacui.

„Стармали.“

Још неколко посебних градљика за нову енциклопедију.

Неазбучним редом или азбучним нередом.

Корак = скорпија.
Те́ша = столар.
Награда = капитулација.
Утопљеник = бомба.
Савијача = змија.
Гибаница = чун.
Чекиња = Antichambre.
Мастило = сланина.
Позориште = опасност.
Полетар = кога осуде на 6 месеци робије.
Калопер = праља у прњавору.

Из школе.

Учитељ (ушавши из ненада у школу, — једноме ђаку). А што си ти тако разјапио уста, па се дереш, као да си ти учитељ!

Разуме се у мери!

Нагло долазећа вода у Дунаву задала је велике бриге грађанству оних места, која поред Дунава леже. У вароши Н. владала је потпуна забуна. Свет се комешо, коњаници и кола јурила су на све стране, једни посе наредбе власти, други прикупљају материјал за обрану, штафете лете једна за дригом, муниципална власт у највећем је послу, једном речи сва је варош стојала као запета пушка и само се очекивало, кад ће наступити катастрофа. Кад улети вестник у варошко двориште, радознали запиткивали га, какву носи вест, али он правце оде у дворану где је комисија за обрану држала своје седнице. Чим је с коња скочио, ушавши унутра, лупи десном ногом о леву, салутира и онако званично отпоче: „Јављам покорно да је Дунав за 2 деци (место 2 ц. мтр.) опао.“ Човек се разуме добро у мери.

Еф.

Бела Јела.

Алај нам је бела
Црнокоса Јела!
Загледам се често
У пен бео лик —
Па премишљам: је ли сир,
Ил још нешто више,
То јест — сирипик

А. Р.

Са катедре.

Професор Павле! Ти не седиш онде где седиш — — А ти Перо, ти не заслужујеш места међу ваљаним људима; изиђи овамо напоље и стани поред мене. — — А ти, Максиме, ако те видим још само једаред да читаш „Слободу“ а не читаш „Домовину“ извући ћеш оно, што сам ја већ давно требао, — ал неће више бити обзира, веруј ми.

Н. М. К.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

Наша баба Доса има преко седамдесет година, па није се ни чудити што ју вид по мало издаје. Али она хоће још једнако да шије, — и то без наочари. И ономад је нешто спремила да шије, а моја сестрица Данка домишљанка игра се око ње. Баба Доса поче да се вајка: „О, о, не могу да уденем у иглу, — видим две игле!“ А Данка ће на то: „Па знаш шта, баба, удени најпре у једну, па онда у другу.“

Данка, кад је почела проговарати звала је воду вино. После годину дана поче она увиђати, да цео свет са речи вино са свим нешто друго означава и то као да јој није било право; но ипак се још држала свога речника. Али ми се стависмо у онозицију, па кад она заиска „вина“ (т. ј. воде) а ми јој дадосмо права вина. Она се онда расрди па рече: „Нецу татина вина, оцу Данкина вина.“

Зимње доба. А пећ се изхладила. Мати рече Данки: Иди, дете, реци момку нека види у фуруну (а тиме је мислила да мало боље заложи). Данка оде и рече слузи материну заповест: да види у фуруну. Слуга баци сламе у пећ и зажмури, да му не би ишао дим у очи. А Данка њему: А што жмуриш, кад је мама рекла да видиш у фуруну!?

Кад су Данки дали први пут да окуси сладоледа, она испљуну вичући: Ајао, пече, пече! — Али ипак јој је нешто остало у устима, и она осети да је слатко. Њој се разведри лишце и рече: „Дајте ми још, — охладило се већ.“

Дошла нека Циганка у кућу да проси. Наша ју мати запита је ли гладна. Циганка рече да јесте. А Данка повуче матер за кецељу говорећи: „Уф, ала је црна! треба да јој дамо млека.“

Мали Станко (син учитеља каменичког) био је болестан; кад се почео опорављати, лечник нареди да му се даје по мало добра стара вина или „ауспруха“. Родитељи му и то купише, ма да није било јефтино. Кад му је мати у ракијској чашици први пут ту понуду донела, рече му: „Ево ти, синко, и вина“ па онда узданувши за потрошеним новцем дода: „ал је здраво папрено.“ — Док је она то рекла, Станко већ испио чашицу и матери одговорио: „Није, мама, папрено, него баш слатко.“

Кад је ове године пао први снег мала Јуца донела из авлије пуну шачицу снега, па своме оцу, који ју је узео на крило, поче снегом лице да може говорећи: Сад ћу ја да те блијем. **М—ћ.**

Старији се разговарали о разним новостима и не пазећи да је ту мала Јуца, па да их и она слуша; међу осталим рече неко: „Дакле и „Шеву“ су затворили!“ А други неко запита: „А где су га затворили?“ — Јуци се то питање учини са свим излишно па одговори оштро: „А штопи таш, ди су шеву затворили, — у кавез.“ **М—ћ.**

Прале се кошуље. Мума седи па гледи шта се ради.

— Е, лако је то тако седети, него дед се ти засучи, па и ти пери — рекох јој ја бајаги озбиљно.

— Нека, нека, праће она док нарасте — бранила ју је праља.

А мума ће на то:

— Е, а како да нарастем, кад ме Жарко све прискаче. **Љ. Л.**

Славко је, морам га одати, мало непослушан; па и кад послуша што, воли он да зна, за што ради оно што су му казали.

Једном у вече метнула га мати у кревет да спава па му каже:

— Хајде сад кажи: Боже помози!

А он кратко:

— Ја не ћу.

— Но, немој да будеш неваљао, већ кажи што ти мама каже.

— А за што да кажем то? — запита он.

— Па за то да те Бог чува — одговори му мати.

А он ће на то безазлено:

— Е, а што онда плаћамо боктора да нас чува? **Љ. Л.**

— Нису ти лепе ципеле, — рекох јој ја.

— Па кад су старе — одговори она.

— А шта би радила, кад би ти ја купио нове ципеле?

— Е, па обула би их — одговори она брзо. **Љ. Л.**

Дошла Милевица стрини, а стрина баш сецка шећер. Стрина, шаљивчина, таки запита гошћу: Хоћеш ли комад или хоћеш парче шећера?

Милевица се нашла мало у неприлици, шта да одговори, али се брзо извуче из те неприлике и рече: дајте ми један комад, и једно парче, да видим које је веће.

— Је ли, Милевице, ти већ идеш у школу?

— Идем.

— Па знаш ли већ клечати?

— Знам, али само по сата. А ваша Марија зна боље; и данас је клечала цело пре подне.

Шаље мати слушкињу преко код крчмара да јој „разбије“ форинту (т. ј. да промени у ситан новац). Слушкиња пође па се врати, говорећи: Госпоја, ја ћу понети и флашу од сирћета, ако ми не узхте разбити форинту, а ја ћу — (хтеде да каже: а ја ћу купити мало сирћета) — — ту јој упаде у реч домишљан Ацко: А ти ћеш онда разбити флашу — је ли?

Ацку не ваља сваки посао. Воли да прави шалу на рачун туђе безазлености или простоте. Шта је радио лане о божићу! Узео неколико ораја, пажљиво

их расцепио пополе, језгре појео, у сваку полу натрпао мака, па их опет гумом залепио. Таке ораје поклони он суседовом сину Стеви, с киме је најрадије збијао шалу. Кад овај поче ораје разбијати, а у њима место језгре наиђе на мак, сав се уплахири од чуда. А Ацко му озбиљно рече (јер тек после ће да се смеје). Но што се чудиш?! ти су ораси из Македоније. И тек је после било смеја, кад се Стева почео хвалити да је јео ораја из Македоније.

Хајде, ово може још поднети, ал уме Ацко и горе. Имао је, не знам од куд, шаку ситне сачме. Он ту сачму метне у леп тањир, прелије ју зејтином, примеша мало исечена црна лука, па то изнесе слуги чича Данилу: Ево послао вам отац, да и ви једете једанпут ајвара. Чича Данило се обрадовао тако ретком јелу, ал чим је једну кашику стрпао у уста, таки и испљује, видивши да га је Ацко опет навео на танак лед. А Ацко му је доказивао, да то није његово масло, већ мора бити да су рибари сачмом пуцали на кечигу, па се тако у њој, место икре, нашла сачма.

Купио Ацко три комада цигара, које управо нису цигаре, већ обична шоколада, сливена у форму цигаре. Тај слаткиш метне он у спољашни прсни шпаг свога капута, одакле су само врхови провиривали. По подне дође његов прецептор да га слиша из математике. Прецептор опази у Ацковом шпагу цигаре па се сневесели и уозбиљи, а по том рече: Драги Ацо, ја сам чуо да ви пушите цигаре, — а верујте ми, то није за децу.

Ацко. Боже ме сачувај. Ја не пушим. То је вас неко преварио.

Прецептор покаже прстом на његов шпаг: А да шта је то, ако смем питати?!

Ацко. То су цигаре ол шоколаде; зову се *Варандорес*, — и ја бих вас радо послужио, ал верујте ми, то није за људе. **Бачванин.**

Пре неколико дана имао сам брата у гостима. После три дана науми он кући; ја, као старешина, станем га задржавати. А мој мали бађушко Мирко, ком је врло годило гостовљево присуство, рече:

Како те, браца, није жао отићи, тек што си се упознао нашим с „беловом“. Прибележио **Дика.**

Милевица. Је ли, мати, кад сам се ја родила?

Мати. Баш на Митров-дан, и то око поноћи.

Милевица, Је ли, ти си онда спавала, па си се зачудила кад си ме у јутру видела у колевци?

— ћ

Доктор наредио цинцар Дашковој жени да иде у *купке*.

Дашко. Велике су купке скупе. Хм, хм! А би ли јој помогле мање?

Доктор. Па и те би нешто помогле.

Дашко. Е па добро; ми ћемо јој метнути *купице*.

Баш не мора он свугде бити.

У старије време врло много пута се дешавало, да ко одрасте на салашу код стоке или код оваца, и само тек овда онда види село, баш кад мора каквим послом да дође у њега. Разуме се, да су ти били као прави дивљаци.

Тако је одрастао и неки Дмитар. Живео је он у пољу задовољно, и радовао се, кад само није морао ићи у село.

Е, али дође време и да се ожени. Старији су му нашли били девојку, — коју он нит је кад видео ни чуо кад за њу — те га натоварише на кола и однеше кући, да се прстенује. Свршио се прстен, при чему је он радио оно, што су му казали, не имајући ни појма шта управо треба да значи то што се збило.

Дошао је и дан венчања. Још на салашу су га упрадирали у — туђу ћурдију и у бат-Лазине чизме, па га онда поводоше у село. Он је непрестано ишао пешке уз кола, да учи ићи у чизмама, јер дотле никад није имао чизме на ногама.

Стигли су и кући, где је већ била читава халабука, која Дмитру никако није ишла у главу. Па није га то баш здраво ни занимало, те ти се он лепо извукао из те галаме.

Кад требало већ полазити на венчање сви се ужурбаше, — нема Дмитра.

— Где је Дмитар, где је Дмитар? — викали су са свију страна,

— Да видите у штали.

— Били смо, није тамо.

— У комори?

— Није ни тамо.

— На тавану?

— Ни тамо.

И тражили су га свугде, па, боже ме прости, и у свињцу, гушчару, кокошињаку, али нигде Дмитра.

На послетку се раштркаше сви свати по ново у преметачину. Дај још једаред свуд по целој кући и дворишту.

И гле, једва га нађоше. Па где! Завукао се браца у врх баште, тамо у неки пасуљ, изуо чизме свукао ћурдију те је метнуо под главу, па хрче у шеснаест.

Једва га разбудише.

— Та хајде море, какав те сад сан спопао, кад треба полазити у цркву?

А он ти се стао теглити, опружати, зевати. Па онда ће тек кроз зевање на тенани:

— Та готово да је био бата Лаза ишао, — не морам ја баш свугде бити. **Љ. Л.**

Лепо ти је . . .

Лепо ти је доктор бити
Па другима не дат' пити.
(Што се мање пије
Вино јефтиније).

А. Р.

Промућурност.

За време српско-турског рата рече неко забринутом К—у, да му је брат Ђура у Србији погинуо. К. брже боље удари у жицу и запита где треба и добије сутра дан од брата одговор: „Здрав сам. — Ђура.“ — Кад К. у великој радости прочита брзојав једноме пријатељу (то беше у једноме месту у Срему), овај му примети, можда га когод из Србије само варањем теши, а Ђура можда је ипак страдао и т. д. На то ђипи усилахирена домаћица, па се у доброј намери својој мало пребаци, говорећи мужу енергично: „Боже мој, човече, баш си ти чудан и немилостив, — па ваљда ће тек г. К. познавати руку свога рођеног брата!“ (— На депеши рукопис!!!) **Н. С.**

ИМЕНОЛОШКЕ СИТНИЦЕ.

(Продужење на оиште незахтевање и на много зевање.)

XXI.

За што пева луде песме
Наш Озбиљко? — не зна ни сам.
— — Заљубљен је он у Роксу
Певање му ј' пароксизам.

XXII.

Аванжман се српски каже
„Помик лоших.“
У то с' уздо дијурниста Ника
Па се помиклоши.

XXIII.

У грк Андре газдарица,
Ержа јој је име,
Већ се јако одуздала
И, шта више, кажу
Да га још и лема.
— Хе, он има Ержу, али
Енержије нема.

XXIV.

Нашу фрајла Лизу
Многи куде, псују;
Али кад се сете њена новца
Тад се облизују.

XXV

Што се тиче Лудовика
Без доказа знате мога:
Код нас нема лу̂до-ви̂ка
— Бар имена нема тога.

XXVI

Ева, то је рајско име
(Пре Нојеве лађе);
Ал ја волим Евицу, —
То је нешто млађе.

XXVII.

Вељку нуде Лелу,
Па да благо стече;
А он вели: неће,
Неће да лелече.

XXVIII.

Ба́ра ј' цура богата
Па јој многи каде, —
И тако се у сред мира
Праве барикаде.

XXIX.

Накан сам да се женим.
Ох, Лујзо, Лујзо, Лујзо,
Да сам бар малко Немац,
Ја бих те одмах ујз'о.

XXX.

Трива, то је мазно.
Тривун, то је стално
Ал обоје може
Бити Тривијално.

XXXI.

Љубимире драги,
Добар си ми брат —
Ал ћеш пропаст', ако
Будеш адвокат.

XXXII.

Абердар је чудно име,
Бар српскога кова није:
Али ков се сваки прима
Од рођеног кујунџије.

XXXIII.

Клотилда је лепа
И пуна је ума:
Луцкаста је била
Само њена кума.

XXXIV.

Гавро, ако мислиш
Прећи у туђ табор
Прва ти је дужност
Да постанеш Габор.

XXXV.

Симе адвоката
Женица је Ката,
Ал он, ка' адвокат
И ка' ботаничар
Воли дупликата.

XXXVI.

Нерон, римски тиран
Зло је прононсиран
Ал његово име
Консеквентно звони,
Јер за њиме нико
Баш суза не рони

XXXVII.

Вато, Вато, Вато,
Ти си право злато.
Муж ти беше званичник
И злопатник пре;
Приватно с' тебе, сад је
Богат приватје.

XXXVIII.

Ја Ксантипи Сократовој
Не смем дати штип.
Оно „Ксан“ се изгубило,
— Ал је ост'о тип.

XXXIX.

Ово ћу избацит'
Без икаквих мука:
Лукав може бити
И ко није Лука.

XL.

Намастирској Фаники
Треба дати мира.
Имам за то разлога: —
Нас не профанира

XLI.

Ви, лептири, који
Облећете Резу,
Не буд'те будале,
Будт'е на опрезу.

XLII.

У нас има доста
И неверних Тома;
Ал наш Васа има више
Неверних атома.

XLIII.

Бројећ' дела Милан-грозног
Забуни ме мука пеља, —
Не пада милан на памет,
Већ — кудеља.

XLIV.

Твоја с' жена зове Стана
Ал те уз њу јади тиште.
Лепа Стана може бити
Врло гадно пристаниште.

XLV.

Вите, ова Лекса
Своя је мужу срда:
Она му је прави
Лексикон погрда. —

XLVI.

Кад би с' мор'о потурчити
Од каквога чуда,
Беса или труса,
Ја би с' назв'о: Муса, —
И рад бољег означаја:
Муса од Мусаја.

XLVII.

Доктор Лѐка мора да се
Задовољи с тиме,
Што му ј', ако ништа друго,
Лековито име.

XLVIII.

Оженио с' браца Неца
Па сад јѐца
Симпатија према жени;
Жена му се зове Јеца.

XLIX.

Па да вите није
Непријатна Мара,
Када јој се језик
Уморен одмара.

L.

Сара своје просиоце
По оружју цени.
(Заслужује да јој дођу
Какви Сарацени.)

Аргатовић

У крађи.

Дошао неки хуљов (на жалост Србин) Шваби у стан, кад је овај био на вашару, па се стаде по кући башкарити и купити сланину, кобасице и друго, што му се допало. Ал наједаред ето ти Швабе и поче откључавати врата. Хуљов се уплаши, јер га сад Шваба може убити, или бар суду га предати, па мислио шта ће и како ће, док на последак није смислио: Сад куд пукло да пукло! Навући ћу кабаницу на главу, па ако ме одалами једаред-дваред, ваљда ме неће баш тако болети, а неће ме ни познати! — Како смислио тако и урадио Чим Шваба уђе у кујну, а хуљов ће поред њега напоље згуривши се и очекујући пљусак батина; — но Шваба као мирољубив човек, који није рад кавзи (особито са хирошем комшијом) место батина довикну му само: А комшија Рац сад стидиш, је ли?!

Н. С.

Гаџа кум.

Моја сна се уда за мога брата некако (по нужди) у божићњи пост и доведу је већ кући. Била је узгред буди речено мало мокрим обојком ударена. Дође и божић. Уме се се колачи, један куму, други попи, трећи учитељу, како је то већ пре буне био обичај. Свекрва каже да сна носи куму колач, свекар опет вели да иду обоје, и сна и брат. Неће брат ни да чује, дакле сна ће ићи сама. Како она на куповска врата — а гаџа на'рне на њу. Сна брже боље залупи врата, отиде до певцера, куцне у њега за и собе се зачу: ко је? — „Ја сам, кумо, проведите ме од кума гаџе, донела сам колач“. Та хајде само не бој се, одговори кум, нећо он ништа. „Е неће, госа му се репом накитио, и сад мал ми сукњу није подеро!“

Ђ.

Шваба на крсном имену.

Дошао и Шваба Србину на свечарство као званица. Али при вину овамо онамо, опсоваће Шваба домаћину мајку. Домаћин то прими срцу, плану, зграби Швабу за кике вичући, на које претрче оцу 4 сина и стану га молити, да је срамота, да он о свом крсном имену госта за косе вуче и стану Швабу отимати од оца али тако, по што су га и они ухватили за косе са потиљка. Отац вуче напред Швабу за косе, а 4 сина натраг. Коме горе, него Шваби. Отац једнако виче, да га пусте, да баци хуљу напоље; синови опет не даду и моле: Немој, бабо, срамота је од људи и од Бога и од свеца грехота! А кад је Шваби дотужало, а он ће домаћину: Баци само на поље, баци; није никакав срамота!

(Волио је сиромах да га домаћин сам чупа и избаци на поље, него што га бајаги 4 сина домаћинова бране због срамоте.)

Н. С.

Песник.

Млади песник питао је
госпођицу Стану,
да ли може песмама му
наћи какву мâну?
А она ће простодушно
одговорит' вако:
„ваше песме мора боме
заволети свако,
јер *обезу* тешко да ће
ико наћи мâну . . .
тако дивно, тако к асно,
стоје на — орману!“

Др. Казбулбуц.

Поштена квита.

Године 1867. у селу Б . . . . . примали су званичници своју месечну плату увек у очи првога.

Место сиротињскога оца заузимао је онда С . . .

У очи 1. декембра напише он квиту и лично је однесе на потпис бирову.

Биров, шаљивчина, одговори: да га не познаје (ма да су браћа), па кад га не познаје, не може ни потписати.

Сирот. отац, који већ три дана није имао пребијене мамгуре у џепу, једит што своју плату не добија, одјури кући, напише нову квиту и под њу се овако потпише:

Н. Н. по карактеру: Олајџија и Сајџија, Маор и Паор, Цигљар и Црепар, Учитељ и Дрводељ, Отац и Певац.

Магарче, упути на исплату оваку поштену квиту.

По причању прибележио: **Дика.**

ЕНО!

Ено се Срби мире,
Срби, који српство љубе, —
И ћуди мало тање,
И ћуди мало грубе.

Ено се Срби мире,
Сви, који добра желе,
(Ма да их неке форме
И преформице деле).

Ено се Срби мире,
Сви, које ум и срце
Ка једној цели вуче, —
Ал мисле: једни 'вако,
А други мало друкче.

И то је ваљда за то
Да буду светла лица
Кад сване видовданска
Петстолетница.

Ено се Срби мире,
(Ја мислим Србе праве,
Јер има назовника,
Што се у смраду даве).

Ено се Србе слажу
У својој главној цели, —
И ако није дошло
До пољубаца врели.

Ено се Срби штују,
Или се барем трпе,
Сви, који снагу своју
Из једног врела црпе.

Ено га, ено, ено, —
Није ли то поштено!
Ено га, ено, ено, —
Није л' благословено!

Ал ако ваше очи
(Бистрије него моје)
Силом и збиљом виде
Да ствари друкче стоје,

Немојте један другом
Лупати главе худо;
Удрите мене, што сам
Сневао тако лудо.

(NB. Ова је песма требала ући у „Стармали“ пред Видовданску прославу ове године. Онда се случајно забацила. Сад смо је нашли па је штампамо).

Божије крмче.

Пера Фркец иначе поштен и вредан човек, а до зла бога сиромах. Ово има и ланчић земље, ал ту му ни толико не роди, да би могао семе набавити и порцију платити а о другом нека ни говори. Дакле од год до год грува кукурузни лебац.

Некако ове године с' пролећа отиде на своју њиву, и на његову велику радост учини му се да ће толико рода бити, да ће и он и пешто сиромах поћи, и да ће једном до жита леба доћи. Смешио му се леви брк у напред, ал је само ћутао и чекао да до руке дође. Дође пресе и жетви, изађе и он, да свој ланчић жита уради. Кад је дошао на њиву мал га шлог није ударио, најпре је мислио да се побунио, ни она њива ни дај боже. Шта ће, да је ту је, против воље божије нема со ништа. Кад је овр'о и извејао — једва да буде за семе доста. Види Фркец да и ове године неће у житни лебац пирнути, те ће са свим озбиљно рећи: „Боже! Боже! докле ћу, ја бити твоје крмче?!

Ђ.

Искрена порука.

Да је по жељи срца,
Које се све кокреца,
Ти би ми била друга,
Верујући једна друга;
Ал не даду прилике
— Убила их туга! —
Ти немаш новаца,
А ја имам дуги.

Покорњејши слуга.

Одговори администрације „Стармалог“.

Г. Моланији Коларић. Сомбор. Потрешили смо јако што смо на *врло* нападај наш казали: да сте благообразни нежни женски створ, јер то доиста и нисте, што могосно доказати истом напон оног надуторазметљивог вашег јавног одговора у 47 бр. „Бачванина“. Боље да сте ћутали, него што сте унели да браните чак и ваше филозофске дужине, које онако милостиво и великодушно у заштиту узимате, а ними *подмећете своје фантастичне измишљотине и корењаке мисле предизвеће — које са презиром од себе одбијамо*; јер нека дође до суда ми ћемо лако одговарати за своје речи и поступак свој, али куд ћете се денути ви кад потегнемо да на суду одговарате за *ваше измишљотине и клевету*. Ми никад ником нисмо *својега* листа наметали, нити смо кога икад „пецали“. Изволите само један једини случај навести: коме смо ми свој лист наметали, ако је он макар само један број натраг пратио? У таким приликама одмах смо обустављали даље шиљање, без да смо питали за узрок томе. И ви још имате образа јавно казати: како нам се чини да сно „пецали“ и тако лист наметали.

Да сте само мало размислили пре но што сте шаљући свој дуг на купону поштарске унутрашње написали оне погрдне речи, ми не би имали повода и нужде да одговарамо и од себе одбијамо у лице бачену нам нерасложну погрду једне жене, те не би ни данас свега овога било. Али ово ће вас зар научити да од сад назите шта ћете коме рећи и написати.

Иначе у своме одговору и сами признајете, да сте у току времена добијали у листу опомене да дуг платите, само што не кажете да је то било у *своиом* поједином броју почев од 10. јула када је III. четврт настала, па све до краја септембра, а добијали сте уз те опомене и дописне карте у којима сте учтиво опомињасте да платите прошлу III. и наставу већ IV. четврт, на тек на сврштеку ове четврти *после небројено многих благих опомена* добисте ону остру карту дописницу, каквих је преко 200 комада дужницима послато и која је имала ту моћ, каиву све пређе послате опомене и карте не имадоше, јер се као из пртних стадоше дужници кретати и свој дуг слати. Једни послаше новац ћутећки, други се измишљаху ради свога пехата шаљући дугујућу своту, трећи нољаху да их још неко време причекамо, четврти и сад ни речи не одговорише нити новац послаше — само се најосте ни да речете: *што нисте требали рећи*. Ни држите да администрација листа у своме јасном и чистом праву мора прогутати сваку погрду која јој се уз новац пошље? Жалимо све српске издаваче, који морају да губе врезе, свој труд и новац у борби са *оваким* платишама.

Још се може добити

МАЛА СПОМЕНИЦА

СА ПЕТСТОГОДИШЊЕ СЛАВЕ ВИДОВДАНСКЕ

У КРУШЕВЦУ

и

миропомазања краља Александра у Жичи

(СА ВИШЕ СЛИКА)

написао

А. Шајовић.

Цео чист приход ове књиге намењен је фонду дра Ђорђа Натошевића, за удове и сирочад учитељску.

Књига износи једанаест штампаних табака, мале француске осмине, а штампана је на лепој, глаткој хартији, према чему јој је одређена врло умерена цена 50 новчића или 1 динар.

Шта има у овој књизи:

I. Садржина: 1. Од Београда до Крушевца. 2. Крушевац уочи Видов-дана 1889. 3. Крушевац на Видов-дан 1889. 4 Крушевац. 16. јуна 1889. 5. Из Крушевца у Краљево. 6. Из Краљева у манастир Студеницу. 7. Миропомазање краља Александра I. у Жичи седмовратној. 8. Манастир Жича у краљевини Србији. 9. Из Краљева у Крагујевац. 10. Неколико часова у Крагујевцу.

II. Слике: Насловна слика: Александар I. миропомазани краљ Србије. 1 Кула Тодора од Сталаћа. 2 Црква Лазарица у Крушевцу. 3. Рушевине цвез-Лазарева града у Крушевцу. 4. Варош Крушевац. 5. Манастир Љубостиње. 6. Развалине града Маглича. 7. Манастир Студеница. 8 Манастира Студенице урас на надвратн, север. врата. 9. Манастира Студенице украси стубаца јужних врата. 10. Манастира Студенице скулптуре са источне стране цркве. 11. Жича седмовратна. 12. Нова црква у Крагујевцу. 13. Гимназија у Крагујевцу.

Српским књижарима и растуривачима књига, дајемо 25% попуста од горње цене и молимо их, да се наруџбина својим што скорије нама обраћају.

У Новоме Саду 28. Јула 1889.

Издавалац-штампарија А. Пајевића.

МАДАЧЕВА
ЧОВЕКОВА ТРАГЕДИЈА.

Јављам свима, који су ради чути, да сам „Човекову Трагедију“ у српском преводу већ дао у штампу. Штампање ће ићи брзо и књига ће бити готова у току ме еца јануара 1890.

Пријављених уписника има неколико стотина, али то још није довољно да покрије трошкове. По штампаће се до 600 екз. више него што има дојакошњих уписника.

Уписника за издање латиницом до сада има врло мало, по имам писама која ме храбре да слободно штампам најмање 700 егз. и латиницом, јер ће се тек онда уписници јављати кад јавим, да је дело ушло у штампу. Одлучно сам се да тако и учиним. И књига ће за цело изаћи и латиницом.

Сад још има 2 3 недеље времена да се јаве, који ову књигу имати желе како у издању ћирилицом тако и латиницом.

Молим да то што пре и учине.

У *Каменици* пред божић 1889.

Др. Ј. Јовановић.

Пријатељима „Стармалог“.

У последње време живо се заталасала жеља да са „Стармалим“ не престајем и са свију страна долазила су обећања, по којима би се претплатници „Стармалови“ најмање рећи удвојили. — Хвала на томе, али ја моју добро промишљену одлуку више не могу мењати. Но све оне, који тако пријатељују „Стармалом“ у последњим часовима његовог живота, молим да окрену ту љубав и то заузимање моме сада јединчету:

„НЕВЕНУ“,

који хоће и жели да живи. Тиме ће ме уверити, да њихове лепе речи имају и стварне подлоге.

„НЕВЕН“ ћу, од нове године сам на своју ризику издавати. Ту ми је потребна помоћ пријатеља наше књижевности и нашег подмлатка, — да са што мање бриге и стрепње понесем терет, који сам на се примио.

У *Каменици* пред божић 1889.

Др. Јов Јовановић.

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1890. ГОДИНУ.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

ГОДИНА ШЕСНАЕСТА.

Цена 50 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати **издавалац штампарији А. Пајевића у Н. Сад.**

ТАКО ИСТО МОЖЕ СЕ ДОБИТИ

„ЦАРИЋ“

МАЛИ КАЛЕНДАР СА СЛИКАМА ЗА ПРОСТУ 1890.

Цена је 20 новч. или 40 пара динарских. Препродавци добију за готов новац комад по 12 новч.

Сад је баш изишло **ново издање**

БУКВАРА

ЗА СРПСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ,

који је саставио покојни др. Ђ. Натошевић. Ово је сад

треће поправљено и прерађено издање,

а цена је, као и пређашњем 16 нов. а. вр.

Од стране учитеља чињене су на пређашње друго издање неки приговори. Ми смо све оправдане приговоре узели у обзир при овом трећем издању, на коме су суделовали у томе најстручнији данашњи људи, те смо добили уверење од многих практичних и отличних наших учитеља, да је ово треће издање најсавршеније дело ове врсте у нашој школској књижености.

С тога препоручујемо свима учитељима и општинама, који за своје школе требају оваке књиге, да набаве ово најновије издање.

У **Новоме Саду**, на Преображење 1889.

Штампарија А. Пајевића

у Нов. Саду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

Грађа за нову енциклопедију.

Неазбучним редом или азбучним нередом.

Потурица = шпанска трска (а може послужити и ма који други штап).

Изобиље = кад се коњ увуче у башту на пофука купус, грашак, першун и т. д.

Чивилук = опомена домаћину, кад има Чивутина госта, јер Чива радо једе лук.

Колотер. Жандар, који би волео да се и у српској порти само чардаш игра.

Топлица = нос.

Панзија = последњи залогај, на који сваки пан, и сам жупан зија.

Нераст = свако дрво, које није раст.

Милион = мрав.

Анђелија = жена, која уме да буде каткад Анђео а каткад лија.

Контумација = кад Маца добије конту.

Полифем = муж, који своју жену Фему уме да полије шаком по леђима.

О једном уреднику.

Зар то није чудно?
Он је, нема сумње
Главе усијане, —
А у своме листу
Доноси нам чланке
Само подгријане.

Др. Казбулбуц.

Шупљи лешњици.

⁚ Густови су разни. Ја на пример већма волем зеца пацованог него пацова зецованог, — (и тиме се разликујем од Хинеза).

⁚ Богати су људи већином радикалци, кад им невољник пружи длан, најбрже га обдаре саветом: „Иди ради!“

⁚ Да је вера мало еластичнија не би било толико вероломства.

⁚ Прва је љубав већ и за то знаменита, што је искуством доказано, да ко није љубио први пут тај не зна шта је читав низ даљих љубави.

⁚ Кад се младо, лепо женскиње на нас насмеши, то треба да сматрамо као неки поклон. Али осмејак њихов не иде у ред оних поклона „којима се зуби не гледају“. Ту требе баш зубе гледати, јер су зацело лепи (иначе се не би смешила).

⁚ Ко туђе мисли краде, нека се ни мало не боји, да ће — његове мисли ко украсти.

⁚ Срећа је препредени хуљов: вијаш је, она бежи, а кад се највећма захукаш, она чучне, а ти је прескочиш.

⁚ Удовица може бити најлепша, најпоштенија, најстидљивија, најскромнија, пуна осећања, ал зато ипак остаје удовица — до год се не уда.

⁚ Кад се у којем друштву само један нађе, који воли свађу, свађа је готова, ал ако је сви волу — онда знај да су то Срби.

Макарко Макарди.

Од ваздуха...

Од ваздуха, збиља,
Живети се не да, —
То већ давно знамо.

Али тако исто
Живити се не да
Од ваздуха само.

Превео **Др. Казбулбуц.**

Из наше торбице.

А. Моја је жена здраво љута.

Б. Не може бити.

А. Немој ти судити по њеном благом лицу. Она је прави рис.

Б. Не може бити.

А. Та шта не може бити!!? — кад ме је и јутрос избила.

Учитељ. Ајде ми сад ти, Влајко, спрежи глагол „пити“.

Влајко. Ја пијем, ти пијеш, он пије; ми пијемо, ви пијете, они пиједу —

Учитељ. Холт, стани. Ти си казао „пиједу“; питам ја вас, децо, је ли то добро речено.